ISUS KRIST

RAZMATRANJA

NAPISAO
ALBIN ŠKRINJAR D.I.

I. DIO

ZAGREB 1958.

ISUS KRIST

NJEGOV LIK, ŽIVOT I NJEGOVA NAUKA

RAZMATRANJA

ZA SVE DANE CRKVENE GODINE

NAPISAO
ALBIN ŠKRINJAR D.I.

I. DIO.

OD I. NEDJELJE DOŠAŠĆA DO VELIKE SUBOTE

ZAGREB 1958.

S dopuštenjem redovničkog poglavarstva Družbe Isusove u Zagrebu od 1.srpnja 1958.

Nadbiskupski Duhovni Stol
Zagreb
Br.3672 - 1958.

Zagreb, dne 1o.srpnja 1958.

Velečasni

PROVINCIJALAT DRUŽBE ISUSOVE

Z a g r e b

Ovim se daje zatraženi IMPRIMATUR za rukopis razmatranja O.Albina Škrinjara D.I. pod naslovom "Isus Krist", pošto je rukopis pregledan po cenzorima. Imprimatur se daje za I.dio rukopisa (od I.nedjelje Došašća do Velike subote).

NADBISKUP KOADJUTOR:
Dr.Franjo Šeper

Umnoženo ciklostilom Rezidencije Družbe Isusove u Zagrebu,
U 500 primjeraka, ZA UPORABU SVEĆENICIMA I REDOVNICIMA.
Odgovara Filip Mašić, Zagreb, Palmotićeva ul.33

PREDGOVOR

Ova sam razmatranja počeo pisati za svoju privatnu uporabu, kad sam kao spiritual davao točke razmatranja bogoslovima Kat.Sjemeništa u Sarajevu. Kako su moji slušatelji imali razmatranja o.Nikole Avancini-ja D.I., slijedio sam njegov raspored u tu svrhu, da bi slušatelji lakše razmatrali bilo prema onome, što su od mene čuli, bilo prema knjizi. Tijekom godina svoja sam razmatranja prerađivao, udaljujući se sve više od spomenutoga pisca. Ipak je njegov raspored ostao u većini meditacija korizmenog i uskrsnog doba, u mnogim sedmicama poslije Duhova i drugdje tu i tamo. Ali koliko sam se god, iz navedenog razloga, držao tuđeg rasporeda, sama su razmatranja o Avanciniju potpunoma neovisna.

Upotrebljene literature gotovo ne bih mogao navesti. Koristilo mi je, štogod kao profesor Sv.Pisma znadem o životu Isusovu, kao i sve, što sam kroz mnoge godine pročitao iz nabožne književnosti. Pišući nisam ništa kompilirao; slijedio sam jednostavno svoje nadahnuće. Kako je ova knjiga namijenjena osobama, koje su u klerikatu ili novicijatu naučile razmatrati, nisam smatrao potrebnim da napišem nešto o metodi. Moja je metoda metoda mog sv.oca Ignacija. Bitno je u meditaciji, da bude pobožna, kao intimno proživljavanje Boga, živ razgovor duše s prisutnim Bogom i ozbiljno traženje volje Božje. Svrha je prvomu preludiju (predvježbi) da zornom slikom zaokupi maštu. U drugom preludiju nastoji molitelj da odmah na početku uoči milost, do koje će mu razmatranje pomoći i da se za nju Bogu pomoli. Za nju se on moli i u kolokviju (razgovoru) na svršetku, barem na svršetku, jer kolokvija mora meditacija biti puna.

Ako mi je dragi Bog nešto nadahnuo u korist onih, koji će moja razmatranja čitati, bit će mi drago. Neka bude sve na veću slavu Božju!

Pisac

I. TJEDAN DOSAŠĆA - NEDJELJA

OBEĆANI SPASITELJ : S MAJKOM SVOJOM SATRT ĆE SOTONI GLAVU

Gn 3,15

1. preludij /predvježba/: Kako da si predstavimo raj zemaljski? Kakvo je tu drveće raslo ? Kakovo li cvijeće cvjetalo? Kakvi su ga potoci napajali ? Kakvo li sunce obasjavalo ? Kako može, tako neka nam pogled mašte ipak uroni u te krasote, prije, nego ih nestane s lica zemlje ! Adam i Eva stoje pred Gospodinom Bogom, stide se, u strahu su, obaraju svoje oči. Uz njihove noge šulja se zmija paklena. Bog kao strogi sudac izriče svoju osudu, ali obećaje također Spasitelja.

2. prel.: Molimo se Bogu, da od prokletstva Adamova što manje osjetimo, uzdamo se mnogo u Spasitelja i njegovu presv.Majku !

I. - OBEĆANI SPASITELJ - DRUGI ADAM .- Živimo na ovom svijetu kao u suznoj dolini, kao prognani sinovi Evini. Živimo kao ljudi na smrt osuđeni, sav je naš život "prolixitas mortis", produljena smrt /sv.Grgur Vel./. Bol vlada u našem životu; naš je život borba , borba s protivnim elementima, borba s ljudskom okolinom, borba s nekim neprijateljem, što ga nosimo u sebi. Stenjemo sa sv.Pavlom: "Ja nesretni čovjek ! Tko će me izbaviti od ovoga smrtnoga tijela" /R 7,24/ ? Ima na ovom svijetu nevoljnika, koji traže sebi grob većma nego zakopano blago. Zeus u Homerovoj Ilijadi veli, da od svega, što na zemlji diše i miče se, nema ništa jednije od čovjeka /17,446s/. Osobnim grijesima, vlastitom zlobom čovjek povećava zlo na svijetu. Životinje iste vrste živu u slozi, a čovjek je čovjeku vuk. Koliko je već potoka krvi i potoka suza proteklo zbog zloće ljudske !

A naša duša tako silno teži za srećom, potpunom srećom, za mirom u svojim dubinama, za mirom oko sebe, za mirom s Bogom i u Bogu ! Pita se, da li sve zlo izvire iz naše naravi i prirodnih zakona, ili nije li možda vjerojatnije svemu tome krivo neko prokletstvo davnih vremena. Objava Božja odgovara nam, da jest tako. "Bog stvori čovjeka besmrtnim i učini ga prilikom vlastitoga bića. A po zavisti đavlovoj dođe smrt u svijet" /Mudr 2,23s/. Bio je čovjek ispočetka besmrtan, bio je slobodan od boli i neuredne požude, obdaren divnim znanjem, podignut u viši poredak djece Božje. Sotona napasnik sve je to pokvario.

Bog si nije dao pokvariti računa; odmah je propalomu Adamu obećao spasenje. Neki će Čovjek-Spasitelj napokon ipak sotoni satrti glavu, čovjeku pribaviti oproštenje grijeha, vratiti mu dostojanstvo djeteta Božjega, osigurati mu svaku pomoć Božju za svet život i vječno blaženstvo nebesko, a i boli ovoga života ublažiti, ako bude čovječanstvo samo htjelo. Taj se glas čuo u raju, kojeg je nestajalo, odzvanjao je u ušima Adama i Eve, kad

su izlazili u borbu životnu, što su ju sami izazvali. Što nam je prvi Adam proigrao, to će nam donijeti opet drugi Adam, premda nam ostaje kazna tjelesne smrti, ali samo privremena, ostaju kratkotrajne boli zemaljskoga života, ali s utjehom božanskom. Dakle za Adamom, ne prvim u ponor, nego drugim u život vječni !

II.- OBEĆANI SPASITELJ - POBJEDNIK SOTONIN.- Zavist je potjerala sotonu u borbu protiv čovjeka i njegove sreće. Pobijedio je; uništio je njegovu sreću, zavadio ga je s Bogom, metnuo je klicu grijeha u njegovu dušu, probudio je u njemu neuredne sklonosti. Mjesto raja Božjega evo na svijetu kraljevstvo sotonino; bit će sotona dugo knez ovoga svijeta. Ali će ipak i njega netko poraziti, satrt će mu netko glavu. "Neprijateljstvo ću staviti između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina. On će ti satrti glavu" /Gn 3,15/.

Uzalud snuje svoje osnove sotona. Vidi on unaprijed napredak čovječanstva, u znanosti, umjetnosti, i svakom umijeću; smišlja, kako će dalje šaptati ljudima: "Vi ste bogovi; osvijestite se, otvorite oči !" Znade sotona za bogatstvo, što se krije u zemlji, željezo budućih mačeva i zlato budućih novaca; znade, kako će ih pokazati ljudima :"Evo vam bogova!" Vidi sotona energije, još sakrivene u materiji, električne, atomske i tko zna koje još, i snuje, kako će ljude varati: "Sve se to vama pokorava: nemojte se vi nikome !"

No bit će uvijek ljudi, kojih opsjene sotonine ne će zaluditi, koji će čeznuti za izgubljenim rajem, za prijateljstvom Božjim u poslušnosti i čistoći, koji će vapiti za Spasiteljem i vikati Bogu: "Dođi kraljevstvo tvoje !" Nemirno je srce naše, ne može se smiriti osim u Bogu, daleko od grijeha. I doći će Spasitelj, koji će težnje ljudi otrgnuti od mesa i krvi i od materije i usmjeriti ih u visine k Bogu, koji će ljude s Bogom pomiriti, od grijeha odvratiti. Time će on sotonu pobijediti, ljude smiriti i usrećiti.

Ne će to ići bez borbe; sam je Bog rekao sotoni glede budućega Spasitelja: "A ti ćeš ga raniti na peti." Mučit će i ubiti sotona Spasitelja; no ovaj će baš svojom mukom i smrću zadati sotoni smrtan udarac. Tako će i svi pristaše Spasiteljevi od sotone trpjeti i baš svojim mučeništvom sotoni satirati glavu. Muku, koju je zloba sotonina unijela u svijet, postaje najuspješnije oružje kraljevstva Božjega među ljudima.

III.- MAJKA SPASITELJEVA - DRUGA EVA.- Bog je već u prvom svojem proročanstvu Bl.Dj.Mariju tako lijepo združio sa Spasiteljem. Htio je grješnoj Evi suprotstaviti drugu Evu, prečistu Djevicu, Majku Spasiteljevu. Između nje i sotone bit će nepomirljivo, absolutno neprijateljstvo. Sotona samo griješi i zavodi u grijeh,

Majka Spasiteljeva samo se sjaji od čistoće i širi oko sebe ljubav prema čistoći. Nikada ne će ona ni u kojem pogledu biti pod vlašću sotoninom. "I veliki znak pokaza se na nebu: Žena obučena u sunce, i mjesec pod nogama njezinim, i na glavi njezinoj kruna od dvanaest zvijezda /Apk 12,1/."

Majka će Spasiteljeva sa svojim Sinom također trpjeti, bit će i patnjama svojim njegova saotkupiteljica. Mi ipak najvolimo na njoj promatrati njezinu dijamantnu čistoću. Imamo donekle pravo! Čistoćom od grijeha sjajno se pobjeđuje sotona, najsigurnije se opet stvara raj na zemlji.

Molimo u kolokviju Majku Spasiteljevu, da budemo kao ona čisti i time strašni najgoremu neprijatelju roda ljudskoga !

I. tjedan Došašća: ponedjeljak

SPASITELJ - KRALJ IZ NARODA IZABRANOGA

1.prel.: Razne će nam slike lebdjeti pred očima u ovom razmatranju: Slika patrijarka Noe, gdje proklinje Kanaana, a blagosliva sina Sema, - slika Abrahama, gdje gleda nebo posijano nebrojenim zvijezdama i sluša Boga, koji mu obećaje tako brojno potomstvo, napose jednog potomka, koji će biti blagoslov svijetu, - slika patrijarke Jakoba, gdje leži na umoru i blagosliva svoje sinove, - slika Balaama, gdje s gora moabskih gleda tabor izraelski i proriče o zvijezdi, koja će izaći iz Jakoba.

2.prel.: Čeznuće za Spasiteljem, koji nam dolazi s istoka kao sunce, dolazi kao kralj, da zavlada svijetom te unaprijedi svako dobro, potamani zlo !

I.- SPASITELJ - SIN NARODA IZABRANOGA . - Mogao je Bog Spasitelju svijeta stvoriti neposredno i tijelo i dušu, objaviti ga svijetu kao odrasla čovjeka, kao kozmopolitu, ne pripadnika jednoga naroda. On je htio drukčije. Htio je, da Mesija izađe iz jednoga naroda, što će ga on učiniti svojim posebnim narodom, objaviti mu se, obasuti ga izvanrednim milostima. Patrijarka Noa proriče povlastice sina Sema, praoca naroda izabranoga: "Blagosloven da je Gospod, Bog Semov !" Proriče, kako ćemo i mi, potomci Jafetovi, biti dionici duhovnoga obilja Semova: "Neka raširi Bog Jafeta; neka prebiva u šatorima Semovim" /Gn 9,26 s/. Još čvršće veže Bog uza se Abrahama, i proriče mu s obzirom na Mesiju, koji će doći : "Učinit ću od tebe velik narod, i blagoslovit ću te, i ime tvoje proslavit ću, i ti ćeš biti blagoslov. Blagoslovit ću one, koji tebe blagoslivaju, i proklet ću one, koji tebe proklinju ; i u tebi će biti blagoslovena sva plemena na zemlji " /Gn 12,2 s/. Češće je Bog obnovio svoja obećanja, na pr. Abrahamu: "I bit će blagosloveni u potomstvu tvojem svi na-

rodi na zemlji" /Gn28,14/.

Dok je Bog sebi izabirao posebni narod, nije drugih naroda zaboravio; svakog čovjeka, kojemugod narodu pripadao, Bog vodi prema divnom cilju, vječnomu blaženstvu; svakomu daje za to potrebne milosti. Nitko ne propada osim svojom krivnjom. Ipak je Bog vlastan dati nekima povlastice, veće obilje milosti. Narod, iz kojega je imao izaći Mesija, bio je tako privilegiran. A ipak on Mesije, kad je došao, nije primio. Sad smo mi privilegirani, koji poznajemo Spasitelja, dok toliko milijuna pogana još sjedi u tami. Budimo ponizno zahvalni Bogu na svakoj milosti, i davat će nam Bog sve više! Ako smo primili mnogo, budimo samo ponizniji i Bogu zahvalniji; trsimo se ,da budemo i drugima blagoslov, pošto je Bog nas blagoslovio ! Ali sve u najvećoj poniznosti, da ne bi Bog nas zabacio, i drugdje od kamenja stvorio djecu Abrahamovu ! On je kadar to učiniti !

II. SPASITELJ - KRALJ IZ PLEMENA JUDINA . - Patrijarka Jakob umire u Egiptu; blagosliva svoje sinove; najljepši ja blagoslov, što ga izriče nad Judom: "Mlad je lav Juda . . . Ne će odstupiti žezlo od Jude, niti vladalački štap od nogu njegovih, dok ne dođe onaj, kome pripada, i kome će se pokoravati narodi: Koji veže magare svoje za čokot, za plemenitu lozu mlado magarice svoje; pere u vinu haljinu svoju i u krvi grožđa ogrtač svoj. Iskre mu se oči od vina, i zubi su mu bijeli od mlijeka" /Gn 49,9-12/. Iz plemena Judina bit će kraljevi dinastije Davidove. Još iza babilonskoga sužanjstva ostat će prvenstvo, osobito vjersko i duhovno, u plemenu Judinu, dok ne dođe najslavniji sin tog plemena, Mesija, i osnuje svoje kraljevstvo, duhovno i univerzalno. Zato čuje u Tajnom otkrivenju sv.Ivan riječi: "Ne plači, evo je pobijedio lav iz plemena Judina, korijen Davidov, da otvori knjigu i sedam pečata njezinih" /5,5/. U knjizi je budućnost sv.Crkve; tko knjigu otvara, vlada Crkvom, kraljevstvom Božjim.

Veli patrijarka Jakob, da će se narodi pokoravati Mesiji. Ali ga ipak ne opisuje kao ratnika, nego samo slikovito opisuje obilje svega u njegovu kraljevstvu. Opisuje krasno njegovu ljepotu i milinu : "Iskre mu se oči od vina, zubi su mu bijeli od mlijeka." Ne treba ga se bojati; tko mu se pokorava, uživa obilje milosti, pijan je od sreće i duhovne radosti. Zar toga još nismo iskusili ? Ako nismo, znak je, da još nismo pravo primili Spasitelja. O, neka dođe u naša srca ! Nek ih posve osvoji !

III. - SPASITELJ - ZVIJEZDA IZ JAKOBA . - Došli su Izraelci do Sv.zemlje; skoro će ju osvojiti. Boji se kralj moabski, zove tamo od dalekog Eufrata Balaama, vrača na glasu, da prokune Izraelce. Bog ne da, da Balaam kune, nego ga prisili, da Izraela,

blagoslovi, nadahne ga da nešto proreče o budućoj slavi izraelskoj: "Govori Balaam, sin Beorov, govori čovjek, kojemu se otvoriše oči. Tako govori, koji sluša šaptanje božansko, koji zna misli Najvišega, koji gleda lice Svemogućega, koji je zaduben u sebe, ali je otvorena pogleda: Vidim ga, ali ne sad, gledam ga, ali ne izbliza: zvijezda izlazi iz Jakoba, žezlo se diže iz Izraela" /Nu 24,15-17/. Zvijezda iz Jakoba, to je prema staroj židovskoj predaji i prema kršćanskom ispravnom tumačenju budući Mesija. On je kralj, ali ne kralj obični, nego sjajan kao zvijezda, rasvjetljujući tamu nevolje, noseći sreću. I prorok će Izaija proricati: "Narod, koji hodi u tami, gleda svjetlost veliku. Nad onima, koji stanuju u zemlji tamnoj, sja svjetlost" /9,1/. "Učinio sam te za narod posrednikom zavjeta, svijetlom neznabožaca" /42,6/. U proročanstvu Balaamovu čitamo nadalje, kako će Mesija pokoriti neprijatelje naroda izabranoga.

Možda misli na proročanstvo Balaamovo Isus, kad u Apokalipsi veli :"Ja sam korijen i rod Davidov, sjajna zvijezda danica" /22,16/. Šta se bojimo malodušno za kraljevstvo Isusovo ? Zajamčen mu je sjaj, zajamčen poraz njegovih neprijatelja. Jamči to Bog riječju svojom, koju nam je zadao prije tisuća godina, opetovao, dok su prolazila stoljeća. Pobjeđujmo mi samo neprijatelje Božje svagdanjim duhovnim pobjedama, i vrijedit će nam lijepo obećanje Isusovo: "Tko pobijedi i održi djela moja do kraja, dat ću mu vlast nad poganima. I vladat će njima željeznim žezlom . . kao što sam i ja primio od Oca svojega, i dat ću mu zvijezdu danicu" /Apk 2,26-28/.

Primimo samo Isusa u svoje srce, da on njime zavlada ! Onda možemo biti mirni glede budućnosti njegova kraljevstva.

Kolokvij neka bude s Isusom, kraljem naših srdaca, nesvladivim vladarem svijeta, usrećiteljem svog naroda, Izraela duhovnoga !

I. tjedan Došašća: utorak

BUDUĆI SPASITELJ - PROROK I UČITELJ

1. prel.: Gledajmo u duhu Mojsija, kako poučava Izraelce, proriče im o Mesiji kao proroku !

2. prel.: Neka nam Bog udijeli milost, da uvijek hodamo u svijetlu objave Božje, uvijek slušamo svog Spasitelja !

I.- MOJSIJEVO PROROČANSTVO - Govorio je na Sinaju sam Bog svojemu narodu. No narod se bojao: "Ne mogu više da dulje slušam glas Gospoda, Boga svojega, i da više gledam taj silni oganj.

Inače moram umrijeti" /Dt 18,16/. Tada reče Bog Mojsiju: "Pravo je što rekoše. Podignut ću im proroka između braće njihove, kao što si ti. Riječi svoje stavit ću u usta njegova, da im kaže sve, što im zapovijedim" /Dt 18,17 s; isp.r.15/. Prorekao je Bog tim riječima čitav niz proroka izraelskih, a osobito Mesiju kao njihova kralja i njihovu krunu. Kad su Židovi upitali sv.Ivana Krstitelja, da li je on prorok, imali su pred očima određenog proroka, onoga, o kome je pisao Mojsije. O Spasitelju tumačio je proročanstvo Mojsijino sv.Petar: "Tako reče Mojsije: Proroka kao mene podignut će vam Gospodin Bog vaš između braće vaše; njega poslušajte u svemu, štogod vam kaže. Svaka će se duša, koja ne posluša onoga proroka, istrijebiti iz naroda" /Dap 3,22s/.

"Bog, koji je nekada mnogo puta i različitim načinom govorio ocima po prorocima, progovori nama u posljednje ove dane po Sinu, kojega postavi baštinikom svemu, po kojem stvori i svijet" /Hb 1,1s/. Kako je dobar Bog, prema riječima Mojsijevim, kad nas, da nas pouči, ne plaši svojim veličanstvom, nego šalje među nas čovjeka, brata našega, da nam bude učitelj u ime Božje! "Lijep si ti, lijep između sinova ljudskih; milina se razlila na usnama tvojim; jer te je blagoslovio Bog u vijeke" /Ps 45,3/. Hoćemo li se oglušiti na milosne riječi, što izlaze iz njegovih usta? Hoćemo li zažmiriti pred svijetlom njegove istine? Nemojmo! Bog nam se prijeti kaznom.

<u>II. SPASITELJ - SVIJETLO NEZNABOŽACA</u>. - Zadaća je bila proroka u St.Z., da u narodu očuvaju vjeru u jednoga pravoga Boga, u njegovu svetost, kojoj se neopisivo gadi grijeh, u njegovu pravdu, koja grijeh kažnjava, a dobro nagrađuje. Proroci su bili posrednici objave Božje, svake Božje pouke o temeljnim pitanjima ljudskoga života. U mesijansko vrijeme, tako su baš isti proroci proricali, proširit će se objava Božja na sve narode svijeta. "Učinio sam te za narod posrednikom zavjeta, svijetlom neznabožaca. Da otvoriš oči slijepcima, da izvedeš sužnje iz zatvora, iz tamnice one, koji sjede u tami", tako govori Bog Mesiji /Iz 42,6s/. "Na svršetku dana dogodit će se, da bude utvrđena gora s kućom Gospodnjom kao glavica gorama, uzvišena iznad visina. Tada će grnuti k njoj svikoliki narodi. Mnogi će narodi ići tamo i govoriti: Dođite, da idemo na goru Gospodnju, u kuću Boga Jakovljeva! Neka nas on uči svojim putovima! Mi hoćemo hoditi stazama njegovim! Jer nauka izlazi sa Siona i riječ Gospodnja od Jeruzalema" /Iz 2,2s/.

Bit će Mesija pun Duha Svetoga: "Ali će izaći mladica iz podanka Jesejeva; izdanak proizlazi iz korijena njegova. Na njemu će počivati duh Gospodnji: duh mudrosti i razuma, savjeta i jakosti, duh znanja i straha Gospodnjega" /Iz 11,1s/.

Čemu Mesiji Duh Sveti ? U njegovu privatnu korist ? Ne toliko, nego da po svijetu proširi spoznaju Boga; prorok, naime, odmah dodaje o vremenu mesijanskom: "Jer je zemlja puna poznanja Gospodnjega, kao što vode pokrivaju dno morsko" /r.9 /. Slušajmo još , šta Bog proriče o Mesiji: "Evo sluga moj, kojega ljubim, izabranik moj, koji mi se dopada ! Mećem na njega duh svoj. Istinu će javljati narodima . . Vjerno će javljati istinu. Neće se umoriti niti klecati, dok ne utemelji istinu na zemlji. Nauku njegovu čekaju narodi" /Iz 42,1-4/. Iz spoznaje pravoga Boga izaći će štovanje Boga; zazivat će ga narodi i služiti će mu:"Tada ću pribaviti čiste usne narodima, da svi zazivaju ime Gospodnje i služe mu jednodušno" /Sof 3,9/. Radujmo se svijetlu Spasiteljevu !

III.- KAKO NAM JE POTREBNO SVIJETLO SPASITELJEVO . -

Glede istine o Bogu i svom pravom cilju ljudi strašno lutaju. Čitajmo samo povijest, pogledajmo oko sebe! Kakav misaoni kaos uza sav napredak znanosti ! I sada još, kad već sja nad svijetom sunce Isusove istine ! Šta bi istom bilo, da to sunce nije nikad izašlo ! Crkveni sabor vatikanski veli, da objavom Božjom mogu svi ljudi spoznati lako, sigurno i bez primjese ikakve zablude stvari Božje, koje su inače pristupačne našemu razumu, a da je apsolutno potrebna Božja objava radi nadnaravnog poretka, u koji smo podignuti /De fide, cap.2/.

Držimo se, dakle, svijetla Božjega, da dođemo do cilja ! Tamanimo strasti, od kojih su nam oči bolesne, te svijetla ne vidimo, ali ga možda još mrzimo ! Zabluda je početak svakog zla, svijetlo početak spasenja. Sotona nas zavodi, Isus nas rasvjetljuje. "O Sunce što izlazi, odsjev vječnoga svijetla i sunce pravde ! Dođi, i rasvjetli one, koji sjede u tami i sjeni smrtnoj !"

Molimo se Spasitelju u kolokviju, neka raspali u nama čežnju za svijetlom, utvrdi u nama volju, da uvijek hodamo u njegovu svijetlu !

I. tjedan Došašća: srijeda

EMANUEL - SIN MAJKE-DJEVICE, BOG

1. prel.: U vrijeme kralja Ahaza počeše rat na Jeruzalem Sirija i Efraim. "Tada zadrhta srce njegovo i srce naroda njegova kao što ustrepće drveće u šumi od vjetra" /Iz 7,2/. Ahaz se slučajno nalazi kod vodovoda gornjeg jezera, možda nadzire radove za obranu grada. Po nalogu Božjem dolazi mu u susret prorok Izaija; s prorokom je njegov sin Šearjašub /ime je simbolično i znači ostatak će se obratiti/. Tu Izaija proriče kralju o Emanu-

elu, što će se roditi od djevice. Proročanstva o Emanuelu imaju neku vezu i sa strašnom invazijom Asiraca, do koje će skoro doći. "Razlit će se preko Jude, zaplavit će i poplaviti, dok dođe do grla. Krila će mu se raširiti preko svekolike zemlje tvoje, o Emanuele" /Iz 8,8/.

2. prel.: Milost, da shvatimo tajne Božje glede Emanuela njegovo kraljevstvo, što ga osniva Bog oprečno svoj ljudskoj politici !

I. - EMANUEL - ROĐEN OD DJEVICE . - Vraća se Bog svom prvom proročanstvu, prvom evanđelju o ženi i njenom rodu, što satire sotoni glavu. Prorok Izaija, evanđelista St.Z., piše nam tako lijepo o Mesiji kao Emanuelu, o njegovoj majci, ništa o ocu, osim što pretpostavlja, da će Emanuel biti potomak Davidov. A gdje mu je otac ? Nema Emanuel oca osim Oca nebeskoga. Majka mu je djevica. "Eto, djevica će začeti i roditi sina i nadjenuti mu ime Emanuel" /Iz 7,14/. Otac daje prema običaju ime djetetu; Emanuelu je Djevica-Majka i otac i majka. Slično i prorok Miheja navješta Mesiju kao nadčovječje biće, govori o njegovoj majci kao onoj, koja ima roditi, a oca mu ne spominje /5,1 s/.

Sigurno je Bog htio Mesiju pokazati svijetu kao svog Sina kad mu nije dao čovjeka oca. Htio je također proslaviti djevičanstvo. Velikim dijelom čovječanstva vlada sotona po putenosti; putenošću on mu zatvara oči, da ne vidi Boga, te sebe proglašuje Bogom. Sodoma i Gomora nisu bila samo dva gradića, čitav je svijet nerijetko Sodoma i Gomora. Mogao je Bog na njega spustiti kišu vatre i sumpora. Volio je svijet spasiti, spasiti ga primjerom čistoće. Prorok Izaija valjda nije ni slutio, što mi sada znamo, kakav ideal čistoće jesu Djevica Majka i njezino božansko Dijete. Dandanas ljudi ostavljaju Spasitelja, idu stazama grješnoga uživanja. Budimo im s Isusom i Marijom spasitelji primjerom čistog življenja ! Ako smo izabrali djevičanstvo kao svoj dio, posvetili ga zavjetom, blago nama ! Kako smo onda blizu Spasitelju i njegovoj presv.Majci ! Čeznimo sada u Adventu za Isusom, koji uživa među ljiljanima, da dođe u naša srca i da nam okrijepi i usavrši smisao i volju za sv.čistoću !

II. - EMANUEL - BOG . - Već samo ime Emanuel znači Bog s nama, prema nakani Božjoj očituje nam božansku narav Spasiteljevu. Još se jasnije vidi ona u ovom proročanstvu: "Jer nam se rodi dijete, sin nam se dade. Vlast počiva na plećima njegovim. Čudo od savjetnika glasi ime njegovo, jaki Bog, otac vječni, knez mira" /Iz 9,5/. Zar ne čitamo također u psalmu Davidovu: "Objavit ću naredbu Gospodnju: on mi reče: Ti si

sin moj, ja te danas rodih" (2,7). I prorok Miheja, navješćujući, da će Mesija izaći iz Betlehema, dodaje : "Njegov je početak iz davne davnine, iz dana vječnosti" (5,1). Nije isključeno, da su također u psalmu 1o9,3 u grčkom i latinskom prijevodu autentične riječi, što ih Bog govori Mesiji: "Prije zvijezde danice rodio sam te". Grčki prevodioci već prije Krista, ne shvaćajući božanstva Mesijina, metnuli su naziv anđeo velikoga savjeta mjesto svih onih lijepih imena, što ih daje Izaija budućemu Spasitelju: čudo od savjetnika, jaki Bog, otac vječni, knez mira. Mi tih lijepih i tako značajnih imena Mesijinih nećemo otkloniti, nego ćemo razmatranjem u njih uroniti, diviti se ljubavi našega Boga, koji radi nas postaje čovjekom.

III.- ZAŠTO JE EMANUEL BOG ? - Bog nam nije morao poslati Spasitelja. U svakom slučaju morao nam je dati neku milost, da se pokajemo, milost, da vršimo njegove zapovijedi. Iza pokajanja morao nam je grijeh oprostiti, naša dobra djela morao je nekako nagraditi. Nije istina, što se katkada čuje, da bismo svi bez iznimke fatalno srljali u pakao, da nije došao Spasitelj. Bog nas nije morao opet podići u nadnaravni poredak; u naravnom poretku nagradio bi on bogoljubni život iza smrti nekom naravnom srećom. I da nas je htio podići u nadnaravni poredak i pribaviti nam na nebu blaženstvo nadnaravno, božansko, mogao je Bog to učiniti bez utjelovljenja Sina Božjega.

Ako je odlučio utjelovljenje, pokazao nam je svoju beskrajnu ljubav. "Po tom se pokaza ljubav Božja prema nama, što je Bog Sina svojega jedinorođenoga poslao na svijet, da živimo po njemu. U tom je ljubav, ne da smo mi ljubili Boga, nego da je on ljubio nas i poslao Sina svojega kao pomirbenu žrtvu za grijehe naše" (1Iv 4,9s). Svaku milost hoće Bog da nam udijeli po svojem Sinu; istina je, da bismo svi došli u pakao bez milosti, koju nam sada Bog daje po Isusu. Daje Bog po Isusu beskrajno obilje milosti. Kad ipak toliko duša propada, šta bi bilo, da se Sin Božji nije utjelovio ? Po Sinu svojem podiže nas Bog u nadnaravni poredak, čini nas svojom djecom. Baš je Isus naš Emanuel, Bog s nama. On daje Bogu za naše grijehe dostojnu zadovoljštinu; ako je Bog htio imati takovu zadovoljštinu, morao se Sin Božji utjeloviti. Šta nama sada preostaje drugo, nego najveća zahvalnost prema našemu Emanuelu, nego čežnja, da se s njime sve više sjedinimo ?

Molimo ga za to u kolokviju !

I. tjedan Došašća: četvrtak

EMANUEL - SIN DAVIDOV, KRALJ VASIONE

1.prel.: Možemo gledati u duhu žalosna vremena proroka Izaije. U Jeruzalemu vlada kralj Ezekija, njegovo kraljevstvo silno trpi od asirske najezde. Na početku svoje knjige jadikuje prorok ovako, koreći svoje sunarodnjake: "Zemlja je vaša postala pustinja. Gradovi su vaši ognjem popaljeni. Vaše njive-: tu-

đini ih jedu na vaše oči. Pustoš je kao kod razora Sodome. Samo kći Siona preostade kao koliba u vinogradu ... Jest, da nam Gospod nad vojskama nije ostavio jedan ostatak, bili bismo kao Sodoma, izjednačili bismo se s Gomorom" (1,7-9). Iz tog rasula gleda prorok sjajnu budućnost mesijanskoga kraljevstva, gleda Mesiju kao kralja iz porodice Davidove, kralja vasione.

2.prel.: Nek nam Bog raširi srce u pouzdanju glede kraljevstva Kristova, što niče iz ruševina, sigurno se iz ruševina i obnavlja najljepše ! Držimo se Krista kralja, koji vlada na vijeke! Neka dođe, da nas jadne obnovi !

I.- EMANUEL - KRALJ IZ PORODICE DAVIDOVE , - O djetetu, što će se roditi, i što će biti čudo od savjetnika, jaki Bog, otac vječni i knez mira, veli dalje prorok Izaija: "Njegova je punina vlasti, mir nema nikada kraja. Vladat će na prijestolju Davidovu i nad kraljevstvom njegovim. Učvrstit će ga i poduprijeti pravicom i pravednošću od sada do vijeka. Revnost Gospoda nad vojskama to će učiniti" (9,6). Evo još jasnijih riječi Izainijih, da će Mesija biti potomak kralja Davida, oca Davidova Jeseja : "Ali će izaći mladica od podanka Jesejeva; izdanak proizlazi iz korijena njegova " (11,1).

Tako čitamo i drugdje u knjigama St.Z., da će Bog do vijeka utemeljiti pleme Davidovo, prijesto njegov podignuti za sva vremena (Ps 89,5), da će mu do vijeka sačuvati milost svoju, i da će zavjet Božji s Davidom biti nenarušiv (r.29), da će stajati njegov prijesto, dokle stoji nebo (r.3o), do vijeka kao sunce pred Bogom (r.37) i da će opstojati kao nebo u sva vremena (r.38). Kad pomislimo, da se sve to ispunilo u Isusu Kristu, i samo u njemu dosada trihiljade godina iza Davida, kako nam se kao podanicima Krista kralja vedri pogled, kako nam se nadimlju grudi od nepokolebivog pouzdanja ! Gdje su ostali potomci Davidovi ? Nema im traga ! U Kristu Isusu ispunjaju se proročanstva Božja o Emanuelu, sinu Davidovu. Stojmo čvrsto uz njega ! On stoji na vijeke; mi samo, ako smo uz njega.

II. - EMANUEL KRALJ IZ PORODICE DAVIDOVE PONIŽENE. -

Izaija proriče o Emanuelu, da će se hraniti gruševinom i medom. dakle siromašno, kao pastiri u opustošenoj zemlji, gdje nema drugo nego nešta mlijeka od ovaca i nešto divljeg meda (7,15). Nevolje od najezde asirske slika su budućih nevolja i poniženja porodice Davidove. Izaći će Mesija kao izdanak iz korijena, kao mladica iz posječenog drveta (11,1); njegovo ime bit će mladica (Zah 6,12), mladica iz panja, što je još ostao u zemlji. Rodit će se u Betlehemu, i izaći će iz Betlehema, onako ponizan i siromašan, kao što je bio David, kad je izišao iz Betlehema, da zavlada nad narodom Božjim. "A ti, Betleheme - Efrato, među kraljevima Judinim najmanji,iz tebe će mi izaći onaj, koji će biti vladalac u Izraelu" (Mih 5,1). Izrično dodaje prorok ovomu lijepomu proročanstvu, da će Bog predati narod do vremena, kad rodi, koja ima roditi (r.2), predati ih tlačiteljima, koji će ih zarobljivati i ponizivati, dok se ne rodi Mesija.

Kako su zanimive osnove Božje! Bog katkada ruši, da sagradi nešto ljepše. Ruši, što gradimo mi, da se ne bismo uzoholili, ipak on ostaje divni graditelj do vijeka. Psalmista, znajući za obećanja Božja, čudom se čudio, kad je dinastija Davidova silno trpjela. I tužio se Bogu glede kralja sina Davidova :"Pa ipak sad si odbacio, prezreo, gnjevom progonio, koga si pomazao. Zabacio si zavjet sa slugom svojim, krunu si njegovu u prah bacio, oskvrnio... Gdje su prijašnje milosti tvoje, Svemogući, što si ih u vjernosti prisegao Davidu" (Ps 89, 39s.50) ? To su u gradnji Božjoj ruševine onoga, što je od nas i previše ljudsko; no kroz njih duva stvaralački duh Božji, koji ne zna za rasulo onoga, što je on naumio sagraditi. O Emanuele, gradi, gradi nad ruševinama naših grijeha !

III. - EMANUEL KAO KRALJ SVAKE PRAVDE, SVAKE KREPOSTI, SVAKOG BLAGOSLOVA BOŽJEGA. - Emanuel će se zasjati svojemu narodu i svemu svijetu kao svjetlost. "Narod, koji hodi u tami, gleda svjetlost veliku. Nad onima, koji stanuju u zemlji tamnoj, sja svjetlost" (Iz 9,1). U knjigama St.Z. svijetlo je većinom simbol sreće i radosti. Evo kako nastavlja prorok, razgovarajući s Bogom: "Ti daruješ bogato veselje, umnožavaš radost. Ljudi se raduju pred tobom, kao što se raduju o žetvi, kao što se vesele, kad se dijeli plijen ... Jer nam se rodi dijete, sin nam se dade" (r.2.5). Dođi, Isuse, radosti i srećo naša !

Emanuel će biti kralj pravedan, ljubitelj siromaha. "Ne će suditi po očevidu, niti će odlučivati po čuvenju. Ne, u pravednosti sudi on malenima, po pravici prosuđuje siromahe u zemlji. Udara silnike štapom usta svojih. Dahom usana svojih obori bezbožnika. Pravednost je pojas bedara njegovih i vjernost je pojas bokova njegovih" (Iz 11,3-5). O Kralju pravde, zadahni svijet duhom svojim ! Izbavi od nasilja pravednike svoje !

Kraljevstvo je Emanuelovo kraljevstvo mira. "Tada će vuk boraviti s janjetom, ris će ležati s jaretom, tele, lav i ovca bit će zajedno. Malen dječak može ih voditi. Krava i medvjedica zajedno će pasti. Mladi njihovi zajedno će ležati. I lav će jesti slamu kao govedo. Nejače igrat će se nad rupom gujinom. U rupu zmije baziliska zavlačit će ruku svoju dijete... Ne će se činiti ništa zlo, nikakva nepravda više na cijeloj svetoj gori mojoj" (Iz 11,6-9). O istom Emanuelu veli prorok Miheja: "I on će biti mir" (5,4). Hebrejska riječ ne znači samo mir, nego svako blagostanje, svaki blagoslov Božji. Tako opisuju i drugi proroci kraljevstvo Mesijino, koje će se proširiti do kraja zemlje. Vladat će Mesija od mora do mora, njemu će služiti svi narodi. "I dade se njemu vlast, čast i kraljevstvo. Njemu moraju služiti svi narodi, plemena i jezici. Vlast njegova trajat će vječno i ne će nikada proći. Nikada se ne će oboriti kraljevstvo njegovo" (Dn 7,14).

Molimo se u kolokviju Kralju svome Kristu, da nas napuni pouzdanjem u božansku silu njegova kraljevstva ! Neka u nama raspali čeznuće za njegovim blagodatima !

SPASITELJ - PATNIK I

1.prel.: Gledajmo raspelo ! Predstavimo si u duhu oko križa Isusova stare proroke, gdje opisuju muku i smrt Spasiteljevu, kao da su prisutni na Golgoti !

2.prel.: Milost ovoga razmatranja neka bude čeznuće za Spasiteljem, koji za nas ne samo radi, nego i trpi i umire !

I. - KRALJ DAVID NAVJEŠTA MUKU BUDUĆEG SPASITELJA . -

U psalmu 22. slika nam kralj David tako zorno golgotski prizor ! Tako divnu molitvu stavlja on u usta Mesije patnika : "Bože moj, Bože moj! zašto si me ostavio ? .. A ja sam crv, ne više čovjek; ruglo ljudima i prezir narodu. Tko me samo pogleda, smije mi se, razvaljuje usta, maše glavom: Pouzdaj se u Gospoda ! Neka ga on spasi ! On neka mu pomogne; jer ga on miluje ! .. Hajka pasa opkoljuje me; četa zlikovaca okružuje me; probodoše mi ruke i noge. Sve kosti svoje mogu izbrojiti; naslađuju se gledajući u me. Dijele među se haljine moje i za odjeću moju bacaju ždrijeb" (r.1.7-9. 17-19).

Muka Spasiteljeva ima svoju divnu svrhu prema osnovama Božjim. Pribavlja samomu Spasitelju slavu, a svijetu spasenje. Izrazio je to i David u istom psalmu. Evo kako radosno pjeva Mesija iza svoje muke: "Koji štujete Gospoda, pjevajte mu hvalu ! vi iz roda Jakovljeva, častite ga svi ! vi iz roda Izraelova, bojte ga se svi ! Jer on ne prezre i ne odbi nevolju patnikovu; ne sakri lica svojega pred njim; sasluša ga, kad povika k njemu. Tebe hvalim u skupštini velikoj" (r.24-26). Kako je spasonosna muka Spasiteljeva nama siromasima ! "Tada jedu siromasi i nasite se; tada hvale Gospoda, koji ga traže; neka živi srce njihovo do vijeka " (r.27) ! Sav svijet će se okoristiti mukom Mesijinom : "Toga se spominjući obratit će se Gospodu svi krajevi zemaljski; klanjajući se bacit će se pred tobom sva plemena naroda" (r.28). Eto kakova Spasitelja očekujemo u ovo adventsko vrijeme ! Ide u muku, da usreći ljude ! Kako nas ljubi ! S ljubavlju žudimo za njim !

II. - PROROK IZAIJA O SLUZI GOSPODNJEM KAO RADNIKU - PATNIKU. -

Mesija kao sluga Gospodnji opisuje kod proroka Izaije svoj rad i svoje muke: "Učinio je usta moja da su kao oštar mač. . Učinio me je da sam kao glatka strijela ... A ja rekoh: Uzalud sam se dakle trudio, snagu sam svoju badava, ni za šta potrošio" (49,2,4). Bog tješi slugu svoga, našeg Spasitelja: "Premalo je, da si mi sluga, da se podignu plemena Jakovljeva, da se vrati otkupljeni Izraelovi. I zato te činim svijetlom neznabožaca, da budeš posrednik mojega spasenja do nakraj zemlje " (Iz 49,6).

Sluga Božji, Mesija, propovijedajući vrši točno volju Oca svoga nebeskoga, ali od ljudi padaju na nj pogrde; on ipak ustraje: "Jezik učenika dao mi je svemogući Gospod, da navješćujem, da nagovorom krijepim umorne. On budi svako jutro, budi mi uho, da slušam kao učenik. Svemogući Bog otvorio mi je

uho. A ja se nijesam protivio. Nijesam odstupio natrag: Leđa svoja podmetao sam onima, koji su me udarali, obraze svoje onima, koji su me čupali, nijesam sakrivao lica svojega od rugla i pljuvanja!"/Iz 5o, 4-6/. Tako opisuje Mesija svoj napor i svoje muke; ne koleba pred protivljenjem, uzdajući se u Boga:" Zato sam učinio lice svoje tvrdim kao kremen. Jer sam znao: Neću se posramiti"/r.7/. Sve to radi i podnosi Mesija iz ljubavi prema istini i prema našim dušama. A hoćemo li se mi lijeniti u brigama za svoje duše, bježati od svakog napora? Neka dođe Spasitelj u naša srca, da ih probudi, uozbilji, oduševi za rad i borbu!

III.- PROROK IZAIJA O SLUZI GOSPODNJEM KAO ŽRTVI ZA NAŠE GRIJEHE.-

Sluga Gospodnji, Mesija, neće trpjeti samo u radu za naše dobro. On će pasti kao žrtva za naše grijehe. "A on je nosio patnje naše, žalosti je naše uzeo na se. Ali je on bio ranjen za naše grijehe, izbijen za naše opačine. Za spasenje naše ležala je kazna na njemu. Modricama njegovim mi smo se iscijelili. Svi smo mi kao ovce lutali. Svaki je išao svojim vlastitim putem. A Gospod je stavio na nj grijehe sviju nas... za opačine naroda mojega bio je na smrt pogođen "/Iz 53,4.5. 6.8/.

Evo kako prorok Izaija navješta još plodove zadovoljštine, koju će Spasitelj dati Bogu za naše grijehe: "Kad se sam žrtvuje kao žrtva za grijeh, vidjet će potomke, dugo će živjeti, i volja će se Gospodnja ispuniti po njemu. Za muku duše svoje on će se nasititi obilno. Svojim spoznanjem moj će sluga kao pravednik donijeti mnogima pravednost. Opačine njihove on uzima na se. Zato ću mu dati mnoge kao dio, mnogobrojne će on prisvojiti zato, jer je dao život svoj na smrt, i bio ubrojen među zločince, i nosio grijehe mnogih, i molio se za zločince "/r.10-12/.

Očekujući Spasitelja, koji će za naše grijehe umrijeti, moramo se u sveto adventsko vrijeme sjetiti, da s nama nije sve u redu. Zgroziti se moramo nad svojim grijesima i činiti pokoru. Pokora je značajna za advenat. Neka nam Isus raspoloži srca za svoj dolazak i prožme ih mržnjom na grijeh i duhom pokore!

U kolokviju molimo se riječima iz adventske crkvene himne: "U visu nova zvijezda sja, od rana da nas ozdravlja. To Bog nam šalje Jaganjca Da briše naše dugove; Svi skupa sad sa suzama Za oproštenje molimo! Kad iznovice dođe on I strahom zemlju napuni, Nek se kazni nas grješnika, Nek pomiluje blago nas"!

SPASITELJ - PATNIK II

1.prel.: Možemo gledati pred sobom raspelo.Ili si možemo stvoriti sliku proroka Danijela,koji živi na dvoru,ali ga ne zanima sjaj tuđih vladara,nego gleda u budućnosti sjaj kraljevstva mesijanskoga, - ili sliku proroka Zaharije,gdje promatra novi hram,što ga iza babilonskoga sužanjstva gradi Zorobabel; skromno se tu gradi,no Bog će sebi sagraditi nešto veliko,makar kroz krize svoga naroda,kroz krize samoga Mesije Spasitelja.

2.prel.: Milost ovog razmatranja nek bude,da svim srcem prianjamo uz Spasitelja,makar i mi morali kroz krize i patnje,da dođemo do njegova spasenja!

I.- SPASITELJ PREMA PROROKU DANIJELU.- Obično je prorok Danijel gledao budućeg Spasitelja i njegovo kraljevstvo u sjaju i slavi.Vidio je Mesiju kao kamen,što se odvali od gore i udara u tvorevine ljudske oholosti, a sam postaje gora velika te ispunja svu zemlju/2,34s./Gledao je Mesiju kao sina čovječjega,koji dolazi na oblacima do prijestolja Božjega,da primi kraljevstvo vječno,vlast nad svim narodima zemlje /7,13s./.Ipak je Danijel gledao također teške nevolje svoga naroda,vidio je unaprijed smrt samoga Mesije.

Tamo gdje on označuje točno broj godina do dolaska obećanog Spasitelja,on među inim piše ovako:" Poslije šezdeset i dvije /godišnje/ sedmice bit će pomazanik pogubljen,premda je nedužan"/9,26/.Ali svrha svim patnjama i krizama bit će,kao što je Danijelu protumačio arhanđeo Gabrijel,"da se kraj učini bezakonju,da se oduzmu grijesi,da se okaje opačina,da se dovede vječna pravda,da se ispuni viđenje i proroštvo i da se pomaže Sveti nad svetima"/r.24/.Kako je to sve divno duhovno! Razmatrajmo sada u adventu svaku riječ pomno i pobožno!Čeznimo za tim duhovnim dobrima Spasiteljevim!Nek bude on nama zaista Sveti nad svetima,ideal posvećenja i svetosti!

II.- SPASITELJ PREMA PROROKU ZAHARIJI.- I Zaharija je mnogo proricao o budućem sjaju mesijanskog kraljevstva.Navijestio je Mesiju kao kralja mira,kralja vasione:"Raduj se glasno,kćeri sionska! Kliči, kćeri jeruzalemska! Evo,kralj tvoj dolazi k tebi,pravedan i kao spasitelj,pun poniznosti.Jaše na magarcu,na magaretu, mladetu magaričinu"/9,9/ Ne jaše Mesija na konju kao ratnik; on je kralj mira:"Jer on će navijestiti mir narodima.Vlast će njegova dosezati od mora do mora od Eufrata do krajeva zemlje"/r.10/.

Znao je također Zaharija mnogo o patnjama Mesijinim. Govoreći o mesijanskim vremenima spominje prorok nekoga,koga će narod probosti, a za njim onda tugovati,kao što se tuguje za prvorođencem /12,10/; tužnjava će biti onda velika,kao što je bila,kad je poginuo u ratu kod Mageda pobožni kralj Josija /r.11/. Bog sam govori,a govori,kao da je narod probo njega,Boga svoga; no pokajat će se narod,s ljubavlju i kajanjem gledat ću svoju žrtvu,Mesiju,Boga-čovjeka:" Oni će gledati na mene,kojega su proboli"/r.10/. Mi smo svi duhovni Izrael,narod

Božji, mi smo svi svojim grijesima proboli Spasitelja; upirimo samo sada svoje oči u njega,u Srce njegovo probodeno,da nam sada,kad opet dođe u naša srca, bude izvor svake milosti!

Pasao je Zaharija kao pastir svoj narod,pasao ga je u ime najvišega pastira Boga;bio je slika budućeg Spasitelja.Po nalogu Božjemu prorok,slika Spasiteljeva, napušta stado neposlušno,traži svoju plaću:" Tada sam im rekao: Ako vam je drago,dajte mi plaću; ako li nije, onda pustite! Oni mi platiše trideset sekala kao plaću.Tada mi reče Gospod: Baci je u hramsku blagajnu,tu sjajnu plaću,kojom me procijeniše! I uzeo sam tih trideset sekala i bacio ih u blagajnu u kući Gospodnjoj" /11,12s/. Sv.Matej evanđelista promatrao je to kao proročanstvo Božje,koje se ispunilo,kad su veliki svećenici dali Judi izdajniku za Isusa trideset srebrnika.To je bila cijena jednoga roba; toliko je u njihovim očima vrijedio Isus,božanski njihov pastir!Zar ne vrijedi Isus nama katkada još manje,kad ga grijesima izdajemo?

Prije svoje muke rekao je Isus svojim učenicima:"Svi ćete se vi sablazniti noćas nada mnom,jer je pisano:" Udarit ću pastira,i ovce će se od stada razbjeći"/Mt 26,31/.Gdje je to pisano? Kod proroka Zaharije:" Maču,probudi se proti pastiru mojemu,proti čovjeku,koji mi je blizu! govori Gospod nad vojskama. Udarit ću pastira,da se razbjegnu ovce"/13,7/.A zar to nije žalosna posljedica muke Spasiteljeve,što ona sablažnjava njegove najbolje prijatelje,što je Židovima sablazan,a poganima ludost,što je još dandanas muka mističnoga Krista kamen smutnje mnogim malodušnim kršćanima? Hoćemo li sada u adventu čeznuti za Spasiteljem,koji,i kad dolazi u naša srca,ne dolazi,a da nam ne donese nešto od svojih patnja?Tajne su to Božjih osnova,tajne njegove milosti i slobode ljudske volje.Ali i nad našim slabostima napokon ipak trijumfira Krist,trijumfiramo i mi s njime,akosamo hoćemo.Drukčijih trijumfa nema; za ovima čeznimo!

III.- SPASITELJ-PROGONJENI PRAVEDNIK PREMA KNJIZI MUDROSTI.-

Ne možemo reći,da je sam pisac knjige Mudrosti mislio na Spasitelja,kad je tako divno opisao progonjenog pravednika,ali svaki detalj njegova opisa slaže se tako točno s mukom Isusovom,da je zacijelo barem Bog kao glavni auktor Sv.Pisma mislio na Spasitelja,kad je one riječi nadahnuo. Evo kako prema knjizi Mudrosti govore bezbožnici:" Naređujmo zasjedu pravedniku,jer nam dosađuje i protivi se našem djelovanju... On nam je optužba naših misli;pogled njegov već nam je mrzak.Jer život njegov različan je od drugih;njegove su staze drukčije.Mi smo njemu kao kriv novac.Od putova se naših drži daleko kao od smrada.On hvali svršetak pravednika kao sretan i hvastavo naziva Boga ocem svojim. Vidjet ćemo,da li su istiniti njegovi govori,i čekat ćemo,kako će on svršiti.Jer ako je pravednik doista dijete Božje,onda će se taj zauzeti za nj i izbavit će ga iz ruke neprijatelja njegovih... Osudit ćemo ga na sramotnu smrt;jer,kako on veli,spašen će biti"/2,12-2o/.

I.TJEDAN DOŠAŠĆA : SUBOTA

Sveti pisac nastavlja:"Tako misle oni,ali se varaju... Ne poznaju Božjih tajna"/r.21s./.Doći će Spasitelj kao znak,kome će se protiviti,ali će opet baš svojim patnjama postati svijetlo neznabožaca i slava naroda svoga.Opreke između pravednika i bezbožnog svijeta ne nestaje ni iza dolaska Spasiteljeva.Njega se držimo,da u toj opreci ne podlegnemo,nego da s njime pobijedimo!Neka zato dođe u naša srca! Bit će onda u nama netko jači od onoga,koji je u svijetu.

U kolokviju zovimo Isusa k sebi žarkim molitvama,vatrenim čeznućem!

II.TJEDAN DOŠAŠĆA: NEDELJA

OBEĆANI SPASITELJ - RIJEČ BOŽJA

Iv 1,1-5

1.prel.: Predstavimo si na nebu na prijestolju slave,okružene mirijadama anđela,osobe presv.Trojstva,s pogledom oborenim na taj grješni svijet,na tu dolinu suza,s pogledom punim milosrdne ljubavi, i kako se tu stvara odluka utjelovljenja Sina Božjega,spasenja roda ljudskoga!

2.prel.: Nek nam Bog raspali srce zahvalnom ljubavlju prema Riječi Božjoj,koja radi nas postaje čovjekom!

I.- RIJEČ BOŽJA - POSEBNA OSOBA U PRESV.TROJSTVU.- Osoba božanka,koja se je radi nas utjelovila,zove se u evanđelju sv.Ivana Logos, u hrvatskim prijevodima Riječ.No to nije riječ,što se izgovara ustima,to je riječ unutarnja,to je misao,spoznaja Božja,spoznaja, kojom Bog sam sebe spoznaje.U božanstvu je to posebna osoba!Tajna Božja! To je ona Mudrost,koja se već u St.Z.tako lijepo personificira.Kod stvaranja svijeta bila je ona uz Oca Stvoritelja,ona koja je sama vječna /Priče 8,22-31/." Tada sam stajala miljenica njegova, na strani njegovoj; bila sam iz dana u dan puna zanosa,puna radosti pred njim svagda,puna radosti na širokoj zemlji njegovoj,puna zanosa nad djecom čovječjom"/r.30s./.Radovala se Mudrost Božja našemu stvaranju,jer nas je ljubila ljubavlju vječnom.Vratimo joj ljubav za ljubav!

Krasno se personificira Mudrost Božja također u Crkvenici /24,11 ss./. Ona veli o sebi:" Iz usta Svevišnjega proizađoh i kao oblak pokrih zemlju"/ r.3/. O njoj veli pisac knjige Mudrosti:" Jer je ona odsjev vječnoga svijetla,neokaljano ogledalo djelatnosti Božje i prilika dobrote njegove"/r.26/." Jer je ona dah snage Božje,bistar izliv iz krasote vladaoca svega"/r.25/.Sv.Ivan tu Mudrost naziva Riječju /Logos/, uči nas,da se ona kao osoba božanska razlikuje od Oca:" U početku bijaše Riječ,i riječ bijaše kod Boga,i Bog bijaše Riječ"/Iv 1,1s/.Divnih li tajna Božje obitelji; na nebu ćemo vidjeti kakve su to krasote! Ali znamo već sada,da smo po Sinu Božjemu

kao djeca Božja uvedeni u božanski život. Ljubav između Oca i Sina mora nama biti uzor međusobne ljubavi.

II.- PO RIJEČI BOŽJOJ SVE JE STVORENO.- " Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo, i bez nje ništa nije postalo, što je postalo"/Iv 1,2/. Kako bi Bog stvarao bez svoje Mudrosti? Čujmo još sv. Pavla o našem Spasitelju:" On je slika Boga nevidljivoga, prvorođeni prije svakog stvorenja. Jer je u njemu sve stvoreno, što je na nebu i na zemlji, što se vidi i ne vidi: prijestolja, ili gospodstva, ili poglavarstva, ili vlasti: sve je po njemu i za njega stvoreno. I on je prije svega, i sve stoji u njemu"/K 1,15-17/. Bog po Sinu svojem "stvori i svijet. On, jer je sjaj slave njegove i živa slika bivstva njegova, nosi sve silnom riječju svojom"/Hb 1,2s/. Zar nećemo pasti na koljena pred svojim Spasiteljem Bogom? Šta će nam vrijediti svi stvorovi pred Svoriteljem? Kojeg ćemo se još stvora bojati, kad sve postoji samo po Kristu i radi Krista, koji nas voli i zaštićuje?

Kad sve on drži silnom riječju svojom, kad sve u njemu stoji, može li nam išta nauditi bez njegova dopuštenja? Nema zloga boga, koji bi bio početnik svakog zla. Što je tu, po Kristu je tu, po njemu stvoreno, ili po njemu dopušteno, sve za naše dobro.

III.- RIJEČ JE BOŽJA NAMA VRELO ŽIVOTA BOŽANSKOGA.- " U njoj bijaše život, i život bijaše svjetlo ljudima" /Iv 1,4/. Sve što živi u našoj prirodi, po Riječi je Božjoj stvoreno; i divan je to život, pun zanimivih tajna, dokaz neizmjerne mudrosti Božje. Ipak taj naravni život evanđeliste Ivana ne zanima toliko. On se sav zanio, promatrajući u našim dušama život nadnaravni, božanski. Čudom svemoći i ljubavi Božje mi smo pričesnici božanske naravi. To je dar, koji nadmašuje sve prirodne sile, i koji će nas na nebu učiniti sposobnim, da gledamo Boga licem u lice, a time budemo dionici blaženstva, što nadilazi sve naše shvaćanje. Klica božanskog života sada je u nama posvetna milost.

Taj božanski život daje nam Bog samo po svojem Sinu. Na nebu će nam taj život biti svijetlo, u kojem ćemo Boga gledati; već na ovom svijetu Sin Božji, Riječ Božja, divno nas rasvjetljuje glede našeg pravog cilja, glede ćudoređa i svih drugih vjerskih pitanja. Kako strašne zablude primjećujemo oko sebe u bezbožnom svijetu, kako pogubne, razorne, zablude, što stvaraju pakao na zemlji, pakao u dušama. A svijetlo, što nam dolazi od Spasitelja, kako se divno sja, kako je ujedno toplo, kako razblažuje dušu! Možda smo se već njemu priviklí, pa zaboravljamo na zahvalu, koju smo Sinu Božjem dužni. Ne mislimo dosta na to, kako bi nas jezovita tamo obuzela, da nas više ne obasjava naše Sunce s visine.

Budimo mirni! Sjat će nam to sunce uvijek, osim ako pred njim zlobno zažmirimo očima, osim ako nam se od neurednih strasti oči razbole. Ima u svijetu neka tama, vlast tame, koja se bori proti svijetlu, hoće da nam ugasi naše Sunce. Ne bojmo se!" I svijetlo svijetli u tami, ali tama ga ne obuze"/Iv 1,5/. Da smo sebi prepušteni, obuzela bi nas tama.

Svijetlo Božje,što nam dolazi od Spasitelja,bez naše krivice ne može se utrnuti.

Razgovarajmo u kolokviju sa svojim Spasiteljem,molimo ga,da nam bude vazda put,istina i život!

II.TJEDAN DOŠAŠĆA : PONEDJELJAK

RIJEČ BOŽJA,JEDINO SVIJETLO SVAKOMU ČOVJEKU DOBRE VOLJE, PRIBAVLJA NAM DOSTOJANSTVO DJECE BOŽJE

Iv 1,6-13

1.prel.: Koja slika Božanskog Spasitelja.

2.prel.: Da svijetlu Božjemu nikad ne stavljamo zapreke!

I.- PREMA RIJEČI BOŽJOJ NIJE NI IVAN KRSTITELJ BIO SVIJETLO.- Čini se, da su u vrijeme,kad je sv.Ivan pisao svoje evanđelje,neki previše štovali sv.Ivana Krstitelja.Proti njima evanđelista tumači pravu ulogu Krstiteljevu; svijetlo u onom smislu kao Sin Božji,Ivan Krstitelj nije bio;bio je ipak svjedok Riječi Božje,svjedok pravoga svijetla, bio je svjetiljka,koja je kroz noć vodila ljude do svijetla."Poslan bi čovjek od Boga,kojemu bijaše ime Ivan.Ovaj dođe za svjedočanstvo, da svjedoči za svijetlo,da svi vjeruju po njemu.On ne bijaše svijetlo,nego da svjedoči za svijetlo".Kasnije će Isus reći Židovima o Ivanu,da je ipak bio nekakvo svijetlo:" On bijaše svjetiljka,koja je gorjela i svijetlila,no vi se htjedoste samo za čas radovati u svijetlu njegovu" /Iv 5,35/.Ali šta je noćna svjetiljka prema sunčanom sjaju? Kao da nije svijetlo!

Svi su proroci prema sv.Petru samo svjetiljka,koja svijetli,dok ne svane dan:" I tako nam je čvršća proročka riječ.I dobro činite, da na nju pazite kao svjetiljku,koja svijetli u tamnome mjestu,dok dan ne osvane i danica se ne pomoli u srcima vašim"/2P 1,19/.Ako su najveći sveci,koji ljude vode do Spasitelja,tek svjetiljke,šta su onda takozvani prosvjetitelji,koji ne misle ni na Boga ni na Krista? Šta su oni,koje svijet slavi i slijedi kao svoje lučonoše,a oni ga vode daleko od Boga i od Krista Spasitelja? A možda smo se i mi već grijali uz neku zagušljivu zublju,koja nas nije vodila do pravoga svijetla. Možda pravog svijetla nismo dosta cijenili.Divili smo se krijesnicama, a za suncem nismo čeznuli.Budimo barem odsele pravi sinovi svijetla!

II.- SVIJETLO RIJEČI BOŽJE OBASJAVA SVAKOG ČOVJEKA,KOJI GA PRIMA.-

"Svijetlo istinito,koje obasjava svakoga čovjeka,dođe na ovaj svijet" Ozbiljni tumači evanđelja vele,da ove riječi vrijede,barem također, za vrijeme prije utjelovljenja Sina Božjega.Već tada,kao i dandanas

ljude svih naroda svijeta obasjavala je Mudrost Božja svakog čovjeka bez iznimke.Nikada nije čovjek propao u tami duhovnoj bez svoje krivnje.Rekao je neki svetac,da će Bog,ako ustreba,anđela poslati,nek pouči čovjeka,koliko je potrebno za spasenje.Ne šalje Bog tek anđela, on sam,Sin Božji,kuša da prodre svojim svijetlom u svaku dušu.

Ipak njegovo svijetlo nije za sve ljude jednako.Kako mu moramo biti zahvalni,kad nas u svojoj Crkvi obasjava izbliza obiljem svijetla,pravom poplavom svijetla,što nas budi u život božanski!Svima bi Bog dao više,kad ljudi ne bi bježali ispred svijetla Božjega.Ali na žalost,veli sv.Ivan o Riječi Božjoj,"na svijetu bijaše,i svijet je po njem postao,i svijet ga ne upozna.K svojima dođe i svoji ga ne primiše". Već prije Krista mogao je svaki čovjek,da je ozbiljno nastojao,doći do spoznaje svog Stvoritelja,pravoga Boga.No toliko je bilo vjersko neznanje,da može evanđelista reći:" Svijet ne upozna Boga".

O narodu izabranom,i Staroga Zavjeta,veli istotako sv.Ivan,da Mudrosti Božje nije primio.A ipak piše prorok Baruh,da je Bog Mudrost svoju predao "Jakovu,slugi svojemu,i Izraelu,ljubimcu svojemu",i veli dalje o istoj Mudrosti:" Potom se je objavila na zemlji i općila je s ljudima"/3,37s./,već prije utjelovljenja obiljem objave,pouke Božje,vanjske po prorocima i unutarnje po nadahnućima.A ipak svoji ga ne primiše! O neopisive ludosti i zlobe ljudske!Kako moramo paziti,da slobode,koju nam je Bog dao, ne zlorabimo! Da se ne predamo tami!

<u>III.- PO RIJEČI BOŽJOJ POSTAJEMO DJECA BOŽJA.</u>- Neki ipak primaju Mudrost Božju,Sina Božjega,Boga. Blago njima!"A koji ga primiše,dade im vlast; da budu djeca Božja,onima koji vjeruju u ime njegovo,koji nisu rođeni ni od krvi,ni od volje tjelesne ni od volje muževlje, nego od Boga".Čulo se već prije Krista katkada o Bogu kao našem Ocu, o ljudima kao njegovoj djeci.Kod sv. Ivana imaju te riječi posebno značenje.Po Kristu Spasitelju mi se preporađamo,mi se stvarno preobrazujemo,postajemo na neki tajinstveni,nama gotovo neshvatljivi način dionici Božje naravi,i tako djeca Božja.To je onaj nadnaravni poredak,što ga je Adam čovječanstvu proigrao,i Krist opet uspostavio

Kad Bog u našim dušama čini takva čudesa,znak je to neizrecive ljubavi prema nama.Šta znači,biti dijete Božje,to ćemo vidjeti i kušati istom na nebu.Već sada uživamo mir i utjehu,što nadilazi sve, što nam svijet može dati. Kao djeca Božja mi smo sigurno u svakom pogledu predmet posebne Providnosti.Znati nam je samo,kako možemo postati ili sve više biti djeca Božja. Možemo vjerom, dakako vjerom živom,koja radi kroz ljubav/G 5,6/.Čuvajmo svoju vjeru! Ona u svijetu gine;grješnicima nije stalo do dostojanstva djece Božje; hoće da afirmiraju svoje ljudsko dostojanstvo,a ponizuju se često ispod životinje.Dostojanstvo djece Božje njima je fantom,no kad tog fantoma nestane,vidjet će grješnik,da mu je presahnuo izvor svake sreće.

Dostojanstvo djece Božje nije fantom,nego najljepša i najkorisnija stvarnost.

Obećajmo Spasitelju u kolokviju,da ćemo radije sve druge nego njega ostaviti,jer u njemu imamo svijetlo života!

II.TJEDAN DOŠAŠĆA : UTORAK

RIJEČ BOŽJA POSTAJE TIJELOM,OBJAVLJUJE SVOJU SLAVU

Iv 1,14-18

1.prel.:Možemo si predstaviti sv.Ivana evanđelistu gdje kao starac sav tronut piše,a jamačno i svojoj okolini govori:" Što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o riječi života....što smo vidjeli i čuli,javljamo i vama!"Gledajmo u duhu slušatelje Ivanove,kako sa zanosom u njega upiru svoje oči i napeto ga slušaju!

2.prel.:Milost da se za Krista oduševimo,nada sve ga zavolimo!

I.- RIJEČ BOŽJA UTJELOVLJENA,PUNA MILOSTI I ISTINE.- I Riječ je tijelom postala,i prebivala među nama, i vidjesmo slavu njegovu kao jedinorođenoga od Oca,puna milosti i istine".Evo jedne od glavnih i najvećih tajna naše svete vjere: utjelovljenje Sina Božjega! Sv.Ivan evanđelista je,čini se, sav drhtao od ganuća,misleći na tu tajnu. Divio se ljubavi Božjoj,koja nam je poslala na svijet Jedinca Božjega,predala ga za nas u smrt,da mi živimo." I život se javi i vidjeli smo i svjedočimo,i javljamo vam život vječni,koji bijaše kod Oca,a javi se nama"/1 Iv 1,2/.

Baš je samo ljubav potakla Sina Božjega,da postane čovjekom.Mogao nas je kao Riječ Božja,kao Mudrost Božja,nadalje kao nekada obasjavati unutarnjim rasvjetljenjima i po svojim poslanicima,prorocima. Ne! On je došao sam."Bijasmo po naravi djeca srdžbe"/E2,3/;u svom neizrecivom milosrđu htio je Sin Božji,da nas on sam spasi,učini od nas djecu ljubavi,pravu djecu Božju.Nikada ne bi nama došlo na pamet da se može Bog u jednoj osobi sjediniti sa stvorom.On je vidio te tajinstvene mogućnosti,moguće samo svemoći Božjoj,i ostvario ih je. Mogao je,da nas spasi,postati anđelom.To bi bilo premalo njegovoj ljubavi prema nama!"Poništio je sebe uzevši bit sluge i postao sličan ljudima,i vanjštinom bio je kao čovjek"/F 2,7/.Utjelovljenjem htio je podići našu dušu,koja je slična anđelima;htio je podići i materiju,od koje se sastojimo. Bog je postao čovjekom, da mi postanemo dionici božanske naravi.

Blago apostolima,koji su imali sreću,gledati utjelovljenoga Boga Sav početak kršćanstva,sve knjige N.Z. svjedoče nam,kako je neopisiv

utisak napravio na apostole Isus.U njegovoj pojavi gledali su slavu kao jedinorođenog od Oca,puna milosti i istine. Istinom Isusovom zasjalo je svijetu svijetlo Božje; tko ne hoda u tom svijetlu,vrluda u tami, srlja u propast; milost daje nam Isus, da ne zalutamo u tamu,nego da u svijetlu dođemo do spasa.

II.- SVJEDOČANSTVO SV.IVANA KRSTITELJA.- " Ivan svjedoči za njega i viče: Ovaj bijaše,za koga rekoh: Koji dolazi za mnom,mene je pretekao,jer bijaše prije mene".Navodi možda evanđelista svjedočanstvo Krstiteljevo proti onima,koji su preteču Isusova previše štovali.Nek je Ivan najveći od svih proroka,pred Kristom i on iščezava. I njega je Krist pretekao svojim dostojanstvom. Ivan i svi prijašnji proroci bili su sluge,Isus je Sin.Bio je Krist prije ne samo Ivana,nego prije svih proroka,zato jer je on vječan.

Kojigod čovjek nas vodi,neka nam bude svjetiljka,što nas vodi do Krista! Ako nas vodi drugamo,nemojmo ga slijediti!Njegovo je svijetlo varavo,to je fata morgana.A kad smo došli do Isusa,sunca,nek se gasi svaka svjetiljka,pa bila ona sam Ivan Krstitelj: nek s nama uživa svijetlo Isusovo,toplinu Isusovu! Ako nam govori u drugom smislu,nemojmo ga slušati! Neka nam dade Bog samo što više svjedoka, sličnih Ivanu Krstitelju,koji će umjeti,predati nas utjecaju Isusovu!

III.- SVJEDOČANSTVO SV.IVANA EVANĐELISTE.- Uvod u svoje evanđelje završava sv.Ivan lijepim riječima o utjelovljenoj Riječi Božjoj. "I od punine njegove svi mi primismo,milost za milost".Tkogod je što primio, od Krista je primio.Tkogod je ostao bez milosti,sam je kriv, jer je ponuđenu milost odbio. Ako se tko tuži,što nije primio više, neka si ispita savjest,neka se pita, kako je s dobivenim milostima surađivao! U Isusu je punina milosti,no iz te punine ne dolazi nam sve najedamput, nego milost iza milosti.Za prvu dobro iskorišćenu primit ćemo odmah drugu još veću,za ovu,ako s njome radimo,treću opet još veću. Bez konca i kraja teče nam živa voda iz izvora milosti,ali nam neće teći bez neke naše brige,bez nekog napora.

"Jer je zakon dan po Mojsiji,milost i istina dođe po Isusu Kristu". Šta nam koristi imati zakon,ako nemamo unutarnje snage,da ga vršimo,ako nam razum nije prosvijetljen?Unutarnjom snagom krijepi nas milost Kristova,njegovo svijetlo obasjava nam put zakona Božjega. Zato se moramo u svojem vjerskom,ćudorednom i duhovnom životu nerazdruživo držati Isusa;inače,makar mislili, da smo duhovni i religijozni,zalutat ćemo u tami,grješni svijet zarazit će nas klicama pokvarenosti. Da do toga ne dođe,bez prestanka pomno razmatrajmo o Isusovu životu i njegovoj nauci,oduševljeno prihvatimo svaku pobožnost, koja nas veže uz Isusa,budimo vjerni sv.Crkvi,u kojoj živi pravi,autentični Krist!

"Boga nikada nitko nije vidio;jedinorođeni Bog,koji je u krilu Očevu,on ga je objavio".Nemojmo tražiti istine o Bogu drugdje osim kod Isusa!Ako tko drugi znade nešto lijepo o Bogu,njegovo znanje

ovisi o objavi nama danoj ili barem o unutarnjem rasvjetljenju od Krista Boga. Ljepše nauke o Bogu nego što ju imamo u evanđelju, nećemo nigdje naći. Tu nam se očituje Bog ljubavi, Bog milosrđa, Bog, koji je sama svetost i od nas traži svetost. Sviđa se nekima Bog ljubavi, a zaboravljaju na njegovu svetost; drugi kao farizeji hoće da nasljeduju svetost Božju, a ne misle na to, da je Bog ljubav. Samo ako se držimo Isusa, ostat će u nama ispravan i jasan pojam o Bogu, pojam najvažniji za svaku pojedinu dušu i za čitavo ljudsko društvo.

Razgovarajmo s jedinorođenim Sinom Božjim! Molimo ga, da nam sve više i više objavi Oca!

II. TJEDAN DOŠAŠĆA : SRIJEDA

NAVJEŠTENJE ROĐENJA SV. IVANA KRSTITELJA

Lk 1,5-25

1.prel.: Svećenik Zaharija ulazi u onaj dio hrama, koji se zove Sveto. Na monumentalnom, ogromnom ulazu visi velik prekrasan zastor; nad vratima sjaji se kao ures zlatan čokot, simbol naroda izabranoga; sve je to izvanrednih dimenzija: jedan grozd ima veličinu čovjeka. U unutrašnjosti svetišta neviđena krasota. Zaharija ulazi sa dva druga svećenika, koja se ipak brzo opet povlače. Zaharije je sam; pred njim drugi divni zastor, koji dijeli sveto od presvetoga. Između zastora i Zaharije kadioni oltar, sav od zlata; Zahariji s desne zlatan stol sa dvanaest postavljenih hljebova; njemu s lijeve sedmokraki svijećnjak, sav od zlata. U svijetlu žižaka sve se u hramu blista. Zaharija je tronut; obavit će obred kađenja, najsvečaniji čin za židovskog svećenika; tek jedamput u životu zapala bi ta čast običnog svećenika. Uz to se nešto zasja, pojava nebeska! Pred Zaharijom sa strane svijećnjaka stoji arkanđeo Gabrijel, razgovara sa Zaharijom, navješta mu rođenje Ivanovo. Međutim se narod vani moli; nestrpljivo čeka Zahariju; da se u ona vremena svećenik u hramu predugo zadržao, bojali se ljudi da mu se nije što dogodilo tamo pred Gospodom velikim i strašnim. Zaharija ima s ostalim svećenicima blagosloviti narod ispred ulaza; kad on napokon izađe ne može blagoslova izreći; postao je nijem! Narod se čudi.

2.prel.: Nek nam se srce obraduje, kad već puca zora našega spasenja! Nek nas primjer Zaharijin i sve, što čujemo o Ivanu, pouči o pravoj pripravi na dolazak Isusov!

I.-RODITELJI SV. IVANA KRSTITELJA.- Žalosna su bila vremena, kad je Herod tuđin bio kralj Židovima, no Bog baš u žalosnom vremenu nastupa kao spasitelj. Tužna vremena kralja Heroda vidjela su rođenje obećanoga Mesije i rođenje njegova preteče sv. Ivana Krstitelja. "Gdje se umnožio grijeh, većma je izobilovala milost"/R 5,2o/. Već sama imena

roditelja Ivanovih nišanila su na spasenje Božje. Zaharija znači sjetio se Gospodin, Elizabeta znači Bog se zakleo. Sam Zaharija tumačit će ta imena u svom slavospjevu, govoreći o Bogu, koji će se sjetiti svetoga zavjeta svoga, prisege, kojom se zakle Abrahamu, da će nas izbaviti iz ruku neprijatelja.

Svećenik je bio Zaharija, a i njegova žena bila je iz svećeničke porodice; svećenik bit će prema tome sam preteča Isusov. Njegovo se rođenje navješta kod najsvečanijeg obreda starozavjetnoga bogosližja. Možda je htio Bog time označiti, kako nam spasenje dolazi iz posvećenja i svetosti, koja mora posvećenju odgovarati. Posvetimo se sve više Bogu, svetošću se pripravljajmo na dolazak Isusov!

II.- KREPOSTI RODITELJA IVANOVIH.- "Bili su oboje pravedni pred Bogom, živeći po svima zapovijedima i uredbama Gospodnjim bez mane". Pred samim Bogom bili su oni pravedni, u očima Božjim, ne, kao farizeji, tek u očima svojim. Sve su zapovijedi Božje obdržavali, ne samo neke. Nije bilo mane na njima. Divno svjedočanstvo nadahnutog svetog pisca! A šta misli Bog o nama? Ipak je i Zaharija, premda tako svet, malko posrnuo, i to baš kad mu je anđeo navještao, da će dobiti sina. Tražio je od anđela neki znak. Bili su on i žena mu već poodmakli u dobi; već su izgubili svaku nadu, da će imati sina. Ako se Zaharija molio, kako veli anđeo, molio se u prijašnja vremena, da dobije sina; sad mu Bog uslišava prošnju. A Zaharija dvoji; starost je tu, a k tome je Zaharija još zbunjen zbog viđenja. Za svoju sumnju bit će kažnjen; bit će nijem do iza rođenja Ivanova. Tako pogriješi katkada i pravednik; ali on iza pada odmah ustane, pred Bogom se ponizi, ponizno prima ukor i kaznu iz ruke Božje.

Zaharija i Elizabeta, premda tako pravedni, ili možda baš radi svoje pravednosti, moradoše kroz kušnju." I nisu imali djece". Teška kušnja za židovsku obitelj! Usprkos svim molitvama ostarješe bez poroda, izgubiše svaku nadu. A kako je lijepo Bog ipak uslišio njihove molitve, nagradio njihovu krepost! Kako su njih dvoje bili onda Bogu zahvalni! U blagoslovljenom stanju krila se Elizabeta prije rođenja Ivanova, jamačno da se posveti molitvi, govoreći:" Tako mi učini Gospodin: U ove dane milostivo pogleda na me, da skine s mene sramotu među ljudima".

III.- O BUDUĆEM PRETEČI ISUSOVU.- Zvat će se Ivan; ovo ime, Johanan, znači Gospodin je milostiv. Značajno ime za početak milosne ere! Bit će radost obitelji i mnogim drugima, više onim što će navještati, nego što će on sam biti. No bit će i sam velik pred Gospodinom. Već u utrobi majčinoj Bog će ga posvetiti milošću posvetnom. Izvanredna povlastica! Kolika će istom kasnije biti svetost Ivanova! Bit će pokornik, neće piti ni vina ni opojna pića, kao Bogu posvećeni nazir." I mnoge će sinove Izraelove obratiti ka Gospodinu Bogu njihovu. On će ići pred njim u duhu i sili Ilijinoj, da obrati srca otaca k djeci i nepokorne k mišljenju pravednika, da pripravi Gospodinu puk spreman".

Obraćati k Bogu duše,kako uzvišena,kako božanska zadaća! Kako dostojna najljepše nagrade!"Pobožni će sjati kao sjajno nebo,i oni, koji su mnoge privodili k pravednosti,kao zvijezde u sve vijekove" /Dn 12,3/. Revnovat će Ivan kao nekada Ilija,radit će u duhu i sili Ilijinoj; sila je Ilijina bila i u čudesima,Ivanova bit će sva duhovna. On će postići,da oci i sinovi u slozi i miru služe Bogu.Slično je navještao prorok Malahija:" Evo,ja ću vam poslati proroka Iliju, prije nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji.On će izmiriti oce sa sinovima i sinove s ocima,da ja ne moram doći,da zatrem zemlju" /3,23s/.Ivan svojom svetošću i revnim propovijedanjem neće tek odvratiti kaznu Božju, nego će pripraviti najdivniji dolazak Božji.

Kolokvij neka bude s Isusom,da nam nadahne sve što moramo učinit da se pripravimo na njegov dolazak!

II.TJEDAN DOŠAŠĆA : ČETVRTAK

NAVJEŠTENJE MARIJINO : MAJKA SPASITELJEVA

Lk 1,26-28

1.prel.: Nazaret je gradić u južnoj Galileji; leži u sredini između Sredozemnog mora i Genezaretskog jezera,na obroncima brda Nebi Sain,300m nad ubavom ezdrelonskom ravnicom.Sa svih strana je okružen brežuljcima,otvoren samo prema nebu i jugu:prema Jeruzalemu. Okolica je nazaretska djelomice obrasla šikarjem;ima tu livada,koje u proljeće izgledaju kao prostrani ćilimi šarena cvijeća.S pravom se zove Nazaret tako; ime znači cvatući grad.Izdaleka izgleda Nazaret lijep: bjelasaju se kuće između zelenih bašća.

Kuća Bl.Dj.Marije bila je zacijelo,kao što su sada nazaretske kućice:malena zgrada s jednom prostorijom,za kućom spilja,izdubena u mekom kamenu. U tu spilju sada se silazi u franjevačkoj crkvi niz 17 stepenica.Tu se diže oltar,a pod oltarom vidi se mramorna ploča s natpisom: Verbum caro hic factum est /Ovdje je Riječ tijelom postala/.U toj spilji predstavimo si Bl. Dj.Mariju! Prema nekim apokrifima vidjela je Marija anđela najprije kod vrela,zatim kod kuće, dok je bila zaokupljena radom na skerletu za hram.Prema našim slikama ona se kod kuće Bogu moli ili čita Sv.Pismo.To je vjerojatnije.

2.prel.: Milost nasljedovanja Bl.Dj.Marije,da po Mariji dođemo do Isusa!

I.-MARIJA U NAZARETU.- Djelo našega spasenja počinje u zabitnom gradiću galilejskom,u siromašnoj kući siromašne djevojke.Tako voli Bog raditi zato,da njegova velika djela pripisujemo samo njemu.Zapravo ima u Nazaretu neka veličina,no ta je veličina sva duhovna,

Izvanredna,nadnaravno božanska.Tu se krije dijamanat,dijamanat unutarnje čistoće; ljepšega svijet još nije vidio.Djevojka se zove Marija;njezino ime mogli bismo prevesti Lijepa. Nema ništa ljepše, nego što je lijepa duša. Osim duše Boga-čovjeka nikada nije postojala niti će postojati duša ljepša od duše Marijine.Nek se naše duše ugledaju u ljepotu Marijinu! "Pun je miline miris tvojih pomasti.Kao ulje razliveno ime je tvoje"/Pnp 1,3/.

Šta radi Marija sada u Nazaretu,ako je prije živjela u Jeruzalemu,rodila se tamo prema staroj predaji?Ima ona rođaka u Galileji; kasnije će se spominjati njezina sestra,braća Isusova u Nazaretu. Kod njih ona boravi,možda iza smrti svojih roditelja.U galilejskoj zabiti ljepše će rasti mladica iz podanka Jesejeva,mladica iz ponižene,zbačene,siromašne dinastije Davidove.Marija je naime iz kuće Davidove.Marija po svoj prilici,dok k njoj silazi anđeo s neba,uzdiše,čezne za dolaskom obećanog Spasitelja.Možda je svojim molitvama i pospješila njegov dolazak.I mi možemo postići molitvama i željama,da dođe brže u naše srce.

II.- GABRIJEL,POSLANIK S NEBA.- Često je Bog slao svoje anđele kao glasnike ljudima.Budućoj Majci Spasiteljevoj šalje arhanđela, kneza dvora nebeskoga.Gabrijel je njegovo ime,a znači jakost Božja. Potrebna je jakost Božja za djelo našeg spasenja.Za spasenje,kakvo je Bog zamislio,spasenje po utjelovljenom Sinu Božjem,potrebna je svemoć Božja."Učini silu rukom svojom"/Lk 1.51/.

Gabrijela nazivaju neki anđelom utjelovljenja.On je proroku Danijelu prorekao vrijeme dolaska Mesijina. Zahariji je navijestio rođenje Ivana,preteče Spasiteljeva.Sada navješta Mariji rođenje Isusovo. Utješna je njegova služba.On je anđeo velike Blagovijesti. Otvorimo joj svoje srce! Neka nas nijedna druga novost,nijedna druga poruka ne zanima toliko,koliko vijest o Isusu! Nek nam ona zaokupi i razum i volju i srce,nek ih zaokupi potpunoma i za uvijek!

III.- POZDRAV ANĐEOSKI.- Gabrijel pozdravlja Mariju:"Zdravo,milosti puna,Gospodin s tobom,blagoslovljena ti među ženama"! Marija je milosti puna,Bogu je mila, jamačno nekim darom Božjim,milošću, koja joj resi dušu.Mnogi bogoslovi razumijevaju puninu,o kojoj govori arkanđeo,u punom,absolutnom smislu.Tako je Marija puna milosti, da ne može biti punija; dakle u njoj nema nikakva grijeha,ni sjene grijeha;nikada nije bila ona okaljana istočnim grijehom.Puna je milosti! Svaku krepost nadnaravnu ulio je Bog u njezinu dušu u najvišem stepenu.U najvećem obilju ona je puna svakog dara Duha Svetoga. Anđeli gledaju s udivljenjem ljepotu duše Marijine.Zaista je Marija dostojna,da bude Majka Sina Božjega.Milost svih anđela ne da se isporediti s puninom milosti Marijine.

Gospodin je s njom! Svaka je duša hram Duha Svetoga; nijedna viš nego duša Marijina.Baš svojom prisutnošću stvara Duh Sveti milost u našim dušama.Kako je njegovo sjedinjenje s dušom Marijinom moral biti divno,preko mjere djelotvorno,da se tu stvori punina milosti Božje! Razumije se,da je Marija blagoslovljena među ženama.Kako je Bog utjelovljenjem svoga Sina podigao muški spol,tako je u Mariji podigao žene,stvorivši ženu idealnu,nama idealnu Majku,drugu Evu, nama ne posrednicu Božjega prokletstva,nego svakog Božjeg blagoslo va,svake Božje milosti.Marija je ona nepomirljiva i najveća neprijateljica stare zmije,koja i nama pomaže,da se oslobodimo ropstva sotonina,postanemo prava djeca Božja.Neka nam pomogne,da Isus nesmetano i rado dođe k nama!

Završimo razmatranje molitvom,da Mariju rado nasljedujemo,volim ju i štujemo kao ideal čistoće,nama posrednicu svake čistoće i sv tosti!

II.TJEDAN DOŠAŠĆA: PETAK

NAVJEŠTENJE MARIJINO: MARIJINA PONIZNOST,VELIČINA SINA, KOJI ĆE SE OD NJE RODITI

Lk 1,29-33

1.prel.: Gledajmo barem u duhu koju poznatu sliku navještenja Marijina! Marija pred anđelom obara oči, izraz ozbiljne poniznost prelazi joj preko lica.Lik je anđelov još svečaniji,njegove riječ čuju se glasne,polagane,ushićene.

2.prel.: Molimo se,da budemo ponizni kao Marija,a vazda oduševl ni za Isusa!

I.- MARIJA SE PREPADE POZDRAVA ANĐEOSKOGA.- "A ona se uplaši na ove riječi i razmišljaše,kakav bi to bio pozdrav".Pozdrav anđeosk nije uzoholio Mariju.Nije se nasmiješila,čuvši riječi Gabrijelove kao što se mi smiješimo od blaženstva,kad nas tko hvali.Mi ne mis limo na to,da li smo hvalu zaslužili ili ne.I kad bi nam moralo biti jasno,da je hvala nezaslužena ili pretjerana,žmirimo pred svim razlozima istine i naslađujemo se lažnom hvalom.Teško se čuv mo ulizica,koji nam laskaju,premda nas oni možda u srcu preziru,a idu za tim, da nas prevare.Zaboravljamo tako lako,da bi nam hvala i da odgovara istini,morala biti jako mrska,zato jer nam je pogibeljna,kadra lišiti nas vječne nagrade na nebu.

Marija je bila ponizna.Anđeoskog se pozdrava ona prepala.Krivo misle neki,da se preplašila pred čovjekom,ne znajući,da je to anđeo.Bila je svijesna,da ima viđenje.I nije sumnjala,nije se bojal

varke đavolske.Osjetila je odmah,da ima pred sobom pravog anđela, samo nije znala,kako bi ona zaslužila takav pozdrav.Njezina se poniznost prepala.Poniznost je najbolja čuvarica darova Božjih.Neka ih i u nama čuva od ljudske hvale, ne samo lažne,nego i istinite! Bojmo se,da nas ne bi onaj,koji nas hvali,stjerao s jedino solidnog temelja prave svetosti,naime poniznosti!

II.- GABRIJEL TJEŠI MARIJU.- I reče joj anđeo:Ne boj se,Marijo, jer si našla milost u Boga".U pravim nadnaravnim viđenjima uvijek je tako,da se duša iza prvog straha smiri i obraduje u prisutnosti Božjoj.Neopisiv mir pojavlja se u duši,mir,što ga može dati samo Bog. U krivim viđenjima,varkama đavolskim, ne može biti tako.Kako da đavao,koji je sama smutnja i sam nemir,dadne duši ono,čega on nema? I u običnom životu bez viđenja,što ćemo biti više sjedinjeni s Bogom, to ćemo više osjećati njegov mir.Što ćemo više izaći iz sebe,to će nas većma ispuniti Bog mira.Mi,kad nas Bog obdari kojim darom,nerijetko se samodopadno tome radujemo,i odmah se u nama rađa nemir.Ne dajmo,da nam taština pokvari mir Božji u srcu!

Anđeo još reče Mariji,da je našla milost u Boga; gledajući ju Bog,vidio je,da je dostojna,da postane majka njegova Sina.Kako bi bilo lijepo,kad bi Bog i nas nalazio uvijek dostojne onih osnova, koje bi on imao s nama! Na žalost često mora on od svojih osnova odustati,jer se naša volja na njegove poticaje ne miče,ili možda od njih bježi.Tako nam Bog ne daje milosti za mnoge velike pothvate vlastitog posvećivanja ili spasavanja duša,a krivi smo mi sami.

III.-ANĐEO JAVLJA MARIJI,DA ĆE BITI MAJKA SPASITELJEVA,OPISUJE KRALJEVSTVO KRISTOVO.- Gotovo istim riječima,kojima je nekada prorok Izaija navijestio Djevicu Majku Mesijinu,govori sada Gabriel Mariji: "Evo začet ćeš i rodit ćeš sina,i nadjeni mu ime Isus"!Anđeo označuje,šta će biti Sin Marijin:" On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega.I dat će mu Gospodin Bog prijestolje Davida,oca njegova,i kraljevat će u domu Jakobovu uvijeke,i kraljevstvu njegovu neće biti kraja" Tko bi dvojio?Anđeo bez sumnje govori o Mesiji.Kako je uzdrhtalo srce Marijino kod tog navještenja!Ako su Židovi čeznuli za Mesijom,Marija je čeznula još više.Sada čuje,da će se skoro roditi,i da će mu ona biti majkom. Sjajne su perspektive,koje anđeo otvara pred prečistom Djevicom.Sigurno ona pliva u radosti,ali se nimalo ne diže u oholosti,samodopadnosti.Znade,da će slava njezina Sina i nju obasjati.Izrazit će to u Manifikatu:" Gle,odsad će me blaženom zvati svi naraštaji".Više nego svojoj sreći,raduje se ona sreći svoga naroda i spasenju duša.Tako nesebični budimo i mi!

Čuje Marija,da će se njezin Sin zvati Sin Svevišnjega.Tu bi se možda začudili književnici i farizeji,koji su Mesiju očekivali kao čovjeka i ništa više nego čovjeka.Marija ima više smisla za izreke

Mesijino. St.Z.,koje nišane na božanstvo Njezin Isus zvat će se Sin Svevišnjega;to znači prema hebrejskom načinu govora,da će biti i da će ga ljudi priznati Sinom Božjim.Marija, koja je svakako svaku pojedinu riječ Gabrijelovu pomno slušala i duboko shvatila,prepade se gotovo pred misterijem Utjelovljenja.Ako će Isus biti Sin Božji,šta će onda biti ona? Bit će Majka Božja,Bogorodica.Imajući to pred očima,kako ćemo oduševljeno slaviti Isusa,svog Emanuela,i njegovu Majku,Bogorodicu!" Blago utrobi,koja te je nosila,i grudima,koje su te dojile" /Lk 11,27/.A ipak dostojanstvo Majke Božje samo po sebi zaostaje pred moralnim vrednotama,kao što je rekao Isus:" Blaženiji su oni, koji slušaju riječ Božju i drže je"/r.28/. Drugo je čast,drugo je krepost.U Majci Božjoj ima divnih kreposti.Njih nasljedujmo!

Molimo u kolokviju prečistu Djevicu,da nam dušu uresi onim krepostima,koje se očituju u tajni navještenja i o kojima ćemo još razmatrati!

II.TJEDAN DOŠAŠĆA : SUBOTA

NAVJEŠTENJE BL.DJ.M.: MARIJINO DJEVIČANSTVO,NJEZINA POSLUŠNOST

Lk 1,34-38

1.prel.: Gledajmo u duhu opet koju poznatu sliku navještenja Marijina!Anđeo govori mirnije, tumači tajnu Utjelovljenja.Marija koja se opet smirila,s pouzdanjem diže svoj pogled u anđela.

2.prel.: Milost,da se povedemo za krepostima Marijinim,da zavolimo Isusa,Sina Božjega!

I.- MARIJINO DJEVIČANSTVO.- "Reče Marija anđelu: Kako će to biti, kad ja ne znam muža"? Iz tog pitanja Marijina zaključujemo,da je Bl.Dj.Marija odlučila ostati djevica. Dragovoljno djevičanstvo kod Židova nije bilo ne poznato.Postojala je među njima sekta Esenaca,koji su živjeli kao redovnici,premda je farizejska teologija djevičanstvo osuđivala,bila mu protivna.U Bl.Dj.Mariji možemo pretpostaviti također posebno nadahnuće Božje.U koliko su Židovi premalo cijenili djevičanstvo, zalutali su od istine. U tome su barem u teoriji neki pogani bili bolji od njih.Rimljani su imali svoje svete djevice,vestalke,koje su izvanredno štovali.

Djevičanstvo je osobito uzdigao naš božanski Spasitelj,najprije time što se htio roditi od Djevice-Majke,i što je smatrao važnim,da to po proroku Izaiji preko sedam stoljeća unaprijed proreče.Djevičanstvo će on kasnije preporučiti kao nešto uzvišeno,što nije svima dano.Slijedeći Isusov savjet već su milijuni Bogu posvećenih osoba

II. TJEDAN DOŠAŠĆA: SUBOTA

živjeli u tijelu život anđeoski. Crkveni oci voljeli su pisati o mučeništvu i o djevičanstvu; u mučeništvu i djevičanstvu vidjeli su oni vrhunac savršenosti. Djevica slijedi Isusa-Janje, kamogod ono pošlo, slijedi ga u najtežim stvarima, postaje s njime sudionica najvišeg stepena slave nebeske.

Bogoslovi su mišljenja, da je Marija djevičanstvo Bogu zavjetovala. Savršenije je ono, što se Bogu daje zavjetom. Prema staroj predaji prikazala se Marija Bogu već kao dijete u hramu jeruzalemskom. Veli predaja, da se rodila u Jeruzalemu, blizu hrama, tamo gdje se sada diže crkva sv. Ane. U njoj stoji pod kupolom krasan oltar od skupocjena mramora, a nad oltarom dragocjen baldahin od bijela mramora, što ga nose 4 stupa od crvena granita. Za oltarom vidi se lijep kip sv. Ane s djetetom Marijom. Pod crkvom je kripta, gdje je tobože bila kuća sv. Joahima. Tu je kucalo srce male Marije, već od djetinjstva oduševljeno za svaku čistoću, za svaki neokaljani prinos Bogu. Ako nismo dosada išli odlučno za stopama Marijinim, nek nam ona barem odsele bude zaista ideal i simbol najsavršenije reakcije protiv putenosti ovoga svijeta!

<u>II.- ANĐEO TUMAČI DJEVIČANSKO ROĐENJE ISUSOVO.</u>- Na upit Marijin anđeo odgovara, da će rođenje Isusovo biti čudesno, učinak posebne intervencije Duha Svetoga. Bogu je sve moguće. Kao primjer svemoći Božje navodi anđeo začeće sv. Ivana Krstitelja od majke nerotkinje. Ali šta je to prema utjelovljenju Sina Božjega, njegovu rođenju od Djevice-Majke! "Duh će Sveti doći na tebe, i sila će te Svevišnjega osjeniti". St. Z. govori o Duhu Svetom kao uzroku izvanrednih učinaka; i učinci divovske snage Samsonove tumače se time, što je na Samsona sišao Duh Božji. Napose su pojave života, naravnoga i nadnaravnoga, učinci djelovanja Duha Svetoga. Duh je Sveti duh, koji oživljava. Njemu se u Sv. Pismu pripisuje utjelovljenje Sina Božjega u Djevici-Majci. On je sila Svevišnjega, koja će osjeniti Mariju, kao što je u St. Z. čudesni oblak osjenio kovčeg zavjetni kao znak najdivnije prisutnosti Božje prije utjelovljenja Sina Božjega.

Sad će osjeniti Mariju, škrinju zavjetnu N. Z. I Riječ će tijelom postati i prebivati među nama.

Ono što će se roditi od Marije, bit će sveto, Sin Božji. Zvat će se tako, a to prema duhu hebrejskoga jezika znači, da će dijete Marijino biti sveto, biti Sin Božji i da će se kao takvo priznati. Tako veliko čudo učinio je Bog tek jednoć u povijesti; samo Sin Božji nije imao oca zemaljskoga. Učinio je Bog to zato, da se istakne, kako je Isus Sin Božji. Kao praktični zaključak upamtit ćemo to, da su posvećenje i svetost i djetinjstvo Božje i čistoća i dizanje duha nad materiju i djelovanje Duha Svetoga tijesno povezani pojmovi, i da mora to i u našem duhovnom životu ostati združeno. Što ćemo se više dizati nad materiju, to ćemo se više dizati u dostojanstvu

djece Božje, to će divnija čudesa milosti stvarati u nama Duh Sveti.

III.- PRISTANAK MARIJIN.- "A Marija reče: Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj". Divimo se opet poniznosti Marijinoj! Sad će eto postati Majka Božja, a ona se naziva službenicom Gospodnjom. Znade ona, da za čovjeka nema više časti, nego da služi Bogu. Čovjek se rađa kao sluga Božji. Ako se Bogu pokorava, diže se; propada, ako se diže protiv Boga. Sluzi, koji ne može ne biti sluga, ne preostaje drugo, nego da revno služi. Sva čast dolazi njemu od revnosti u službi i od dostojanstva gospodareva.

Ako nas podigne Bog u svojoj službi, to je najljepše unapređenje, ali uvijek takvo, da ostanemo u službi Božjoj. Tu oslobođenja nema, i da ima, to ne bi bilo oslobodjenje, nego propast u najgorem ropstvu. Bog je unaprijedio Mariju, svoju najrevniju službenicu. Marijine riječi opetujmo svaki put, kad molimo pozdrav anđeoski, ne tek kao riječi Marijine, nego kao izraz svoje vlastite volje, spremne, da u svemu najtočnije vrši volju Božju!- Iza Marijina pristanka odmah je Riječ tijelom postala.

Poklonimo joj se u kolokviju! Anđeo nato odmah ode. Ostanimo mi kod Marije u intimnom razgovoru!

III. TJEDAN DOŠAŠĆA : NEDJELJA

POHOD BL. DJ. MARIJE ELIZABETI: MARIJA NA PUTU

Lk 1,39

1. prel.: Premda nije vjerojatno, da je Mariju na putu k Elizabeti pratio sv. Josip, predstavimo si ipak u duhu lijepu sliku njemačkog slikara Führicha: Marija ide putem zanesena, kao da već pjeva Magnifikat, na nju sipIju anđeli s neba cvijeće; za Marijom ide sv. Josip, sagiba se, da pokupi koji cvijet, što pade iz ruku sv. anđela!
2. prel.: Milost, da nasljedujemo Marijinu ljubav prema bližnjemu!

I.- ZAŠTO IDE MARIJA K ELIZABETI?- "Marija ustavši onih dana, otide žurno u planine, u grad Judin". Šta tjera Mariju iz Galileje u daleku Judeju? Da li možda znatiželjnost? Nipošto! Ili možda želja, da se pokaže, te pred svojom rodicom nastupi kao Majka Mesijina? Još mnogo manje. Nikakav nesavršen ili grješan motiv nije mogao djelovati na Djevicu milosti punu, tako svetu, te je bila dostojna postati Majkom Božjom. Lijepo tumači Marijine nakane sv. Ambrozije: "Ubi audivit hoc, Maria, non quasi incredula de oraculo, nec quasi incerta de nuntio, nec quasi dubitans de exemplo, sed quasi laeta pro voto, religiosa pro officio, festina pro gaudio, in montana perrexit... Nescit

tarda molimina Spiritus Sancti gratia". Čim je Marija čula anđelove riječi,ne kao da nije vjerovala navještenju,ne kao da je ostala neizvjesna glede poruke Božje ili u sumnji glede materinstva Elizabetin ,što ga je Gabriel naveo kao primjer,nego u radosnoj čežnji, uslužnoj ljubavi i šrovanju,užurbanom veselju,ode ona u gore judejske.Gdje Duh Sveti nadahnjuje milošću svojom,nema mjesta tromosti ili oklijevanju.

Tako sv.Ambrozije navodi kao uzrok putovanju Marijinu nadahnuće Duha Svetoga i spreman od-ziv Marijin,s njezine strane uslužnu ljubav prema Elizabeti,a i neku radost,ne samodopadnu i oholu,nego pobožnu i poniznu,radost,koja se raduje darovima Božjim,ali nesebično, više iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

II.- MARIJA PUTUJE.- Tako daleko Marija ne ide sama.U društvu ona putuje,ali ne u društvu sv.Josipa.Da je on čuo razgovor između Marije i Elizabete,kako bi mogao imati kasnije one sumnje,koje je imao? Mnogo se putovalo iz Galileje u Jeruzalem; nije bila Marija u neprilici, s kim će putovati.Tkogod ju je pratio,sigurno mu je društvo Marijino bilo izvor izvanredne duhovne utjehe.Kako se je morao naslađivati miomirisom Marijinih kreposti,njezine pobožnosti i sabranosti! Ipak nije znao,da je Marija tabernakul živoga Boga, i da se u njoj nastanila utjelovljena riječ Božja.Nije se prevario slikar Führich,kad je nad Marijom,koja putuje k Elizabeti,naslikao anđele.Sigurno ih je bilo na mirijade; klanjali se oni Sinu Božjemu, pozdravljali su njegovu Majku:" Zdravo,milosti puna"!

Sva je prilika,da je Marija putovala kraćim putem, dakle kroz Samariju,kad se tako žurila k svojoj rodici.Tim istim putem prodirale su nekada prema jugu strašne invazije asirske i babilonske,koje su narod izabrani gotovo uništile. Sada ide prema Jeruzalemu u krilu Djevice,ne bič kazne Božje,nego Mesija, Sin Božji,utjelovljena ljubav Božja.I nitko osim Marije o tome ništa ne zna!Kako nam je katkada Bog blizu,blizu njegovo spasenje,a da mi ne znamo!

Marija putuje do Jeruzalema kojih pet dana.Sigurno se najprije svraća u sveti grad,odakle joj neće biti daleko do Elizabete.U svetom gradu hrli ona što prije u hram Božji. Kako se ona tu pred Bogom raduje,kako mu se zahvaljuje,što napokon ipak dolazi Mesija! Jedva se ona može odijeliti od kuće Božje,premda joj se žuri k Elizabeti.

III.KOJE OSJEĆAJE BUDI U MARIJI PUTOVANJE KROZ SVETU ZEMLJU.- Osjećaji Marijini na putu bili su sigurno osjećaji,koje je tako lijepo izrazila u svojem Magnifikatu.Čude se neki,kako je ona mogla pred Elizabetom improvizirati tako krasan slavospjev.Pa nije ga ona improvizirala. Tu su misli,kojih je ona bila puna čitavo vrijeme putovanja; izrazila je svoje misli i čuvstva riječima Sv.Pisma, što ga je ona rado i mnogo čitala.Čitala je u Sv.Pismu o mjestima, kroz koja je sada prolazila.

III. TJEDAN DOŠAŠĆA : NEDJELJA

Prolazila je mimo gore Gelboe,gdje je poginuo nesretni kralj Saul. Prolazila je mimo Jezrahela,gdje tako jadno stradala bezbožna kraljica Jezabela. I podigla je Marija svoje misli k Bogu," koji zbaci vladare s prijestolja".Prolazila je Marija kroz Dotain,gdje su Josipa prodala njegova braća;Bog ga je spasio,on koji "podiže neznatne". Ravnica ezdrelonska,kroz koju je Marija prolazila,bila je često bojno polje,gdje je Bog spasavao svoj narod ili ga također kušao ili kaznio.Tamo prema zapadu podalje vidio se Karmel,gdje je revnovao prorok Ilija za pravoga Boga.Sada Marija u tišini svoga srca za njega kudikamo više revnuje.Revnuje za njega najljepše,što ga najprije tako savršeno nosi u svom srcu.Po njezinu primjeru budimo i mi,kamogod pošli,pravi teofori,bogonosci,noseći Boga svuda i svagda u svojim mislima,ustima,u srcu! Kamogod mi došli,nek se tamo osjeti,da je s nama došao Bog!

Pridružimo se Mariji na njezinu putovanju,razgovarajmo s njome pobožno,radujući se u Bogu!

III. TJEDAN DOŠAŠĆA : PONEDJELJAK

POHOD BL.DJ.M.: MARIJA SE POZDRAVLJA S ELIZABETOM

Lk 1,40-45

1.prel.: Zapadno od Jeruzalema,7.5km daleko,leži selo Ain Karem u divnoj dolini između zelenih brežuljaka.Tu su prema predaji živjeli roditelji sv.Ivana Krstitelja.Amo dolazi Marija.Elizabeta joj hrli u susret pred kuću.S njihova lica odsijeva radost.Ali i neki zanos, odsjev Duha Svetoga,kojeg je puna Marija,a i Elizabeta.

2.prel.: Nek i nama bude Marija blizu,da nas razveseli,noseći nam Isusa i s njime svaku milost!Za to se pomolimo na početku razmatranja!

I.- ELIZABETA SE PONIZUJE PRED MARIJOM.- "I uđe /Marija/ u kuću Zakarijinu i pozdravi Elizabetu.... I Elizabeta se napuni Duha Svetoga, i povika iza glasa:...Otkuda meni ovo,da dođe k meni mati Gospodina moga"? Prema svjedočanstvu bogonadahnutog pisca sv.Luke bila je Elizabeta pravedna pred Bogom,živjela je po svima zapovijedima i uredbama Gospodnjim bez mane /r.6/.Bila je plemenita roda,iz porodice Aronove,bila je žena svećenika Zakarije,a svećenike su Židovi štovali više nego sve druge.Ipak se smatra Elizabeta nedostojnom,da nju pohodi Majka Mesijina,Majka onoga,što ga ona naziva svojim Gospodinom.Kako bi se istom ponizila pred Marijom,da je u onaj čas shvatila,kako je taj Gospodin u najvišem smislu Gospodin,kako je, ne samo Mesija,nego jedinorođeni Sin Božji?

Elizabeta već sada radi ono,što će kasnije činiti njezin Sin Ivan.Stalno će on naglašivati,da je manji od Isusa.Bio je Ivan ponizan sin ponizne majke.Takvi su ljudi lako puni Duha Svetoga,prazni sebi,puni Boga.Zaista je Elizabetu napunio Duh Sveti. Po njegovu nadahnuću prepoznala je Mariju kao Majku Mesijinu.Neka i nama Duh

Sveti pomogne, da spoznamo Isusa i Mariju!

II. - ELIZABETA SLAVI MARIJU. - Prvo što reče Elizabeta Mariji, jest ovo: "Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen plod utrobe tvoje"! Blagoslovljena je Marija, puna je svakog blagoslova Božjega; nema na njoj ni sjene kakvog prokletstva, absolutno je nevina. Tako je puna blagoslova, da možemo i mi crpsti iz njezine punine. Neisporedivo više vrijedi isto o plodu utrobe njezine, Isusu. On je svim ljudima u eminentnom smislu izvor svakog blagoslova. Ne dijeli on iz svojih riznica zlato i srebro; on dijeli blagoslov Božji, bez kojeg je zlato i srebro upravo prokleto. S blagoslovom Božjim, kojega je pun Isus i po Isusu svaki njegov učenik, uživamo mirno i zadovoljno dobra ovoga svijeta. Blagoslov Božji po Isusu ponire u naše duše, oslobađa ih od prokletstva grijeha, od kobnog lutanja daleko od Boga. Blagoslov, što nam ga Isus daje, sigurna nam je popudbina na našem zemaljskom putovanju. S tim blagoslovom putovat ćemo sretno i doći do cilja. Čuvajmo se života bez blagoslova Isusova! Da se ne bismo mučili mnogo, a postigli ništa. Jadno čovječanstvo, koje radi, a za blagoslov Isusov ne mari!

Elizabeta slavi u Mariji osobito njezinu vjeru: " I blago tebi, što si vjerovala, da će se izvršiti, što ti je kazao Gospodin"! Zaharija je posumnjao, Marija nije. A ipak je njoj anđeo navijestio veća čudesa nego Zahariji. Da nerotkinja molitvom svojom postigne, te rodi dijete, to se već prije dogodilo. Ali da djevica rodi, to je čudo Bog učinio samo jedamput u povijesti roda ljudskoga. A da Sin Djevičin vlada na vijeke, koliko će to iziskivati posebnih intervencija Božjih kroz stoljeća i tisućljeća! A da će taj Kralj svih vjekova biti, premda čovjek, također Sin Božji, to uopće nadilazi naše shvaćanje. Marija je ipak vjerovala bez oklijevanja, bez kolebanja, bez najmanjeg osjećaja tjeskobne sumnje.

Hoćemo li se mi usprotiviti Elizabeti, i reći, da je lako vjerovati anđelu? Pa i nama je anđeo navijestio vječno kraljevstvo Isusovo, a ipak naša vjera katkada slabi, da se održi mora se opirati nekoj tjeskobi. Samo i mi slavimo skupa s Elizabetom vjeru Marijinu: Molimo se Mariji, da nam vjeru utvrdi!

III. - RADOST SV. IVANA KRSTITELJA. - Sv. Luka piše: "Kad je Elizabeta čula pozdrav Marijin, zaigra dijete u njezinoj utrobi". Elizabeta sama to očituje Mariji: "Jer gle kad dođe glas pozdrava tvoga u moje uši, zaigra dijete od radosti u mojoj utrobi". Ivan na svoj način pozdravlja utjelovljenog Sina Božjega. Raduje se; to znači, kako izgleda, da je čudom Božjim njegov razum u taj čas spoznao blizinu onoga, kojemu će on biti preteča. U isti čas, tako možemo pretpostaviti, Isus ga je napunio posvetnom milošću, oslobodivši ga grijeha istočnoga. Ispunja se, što je anđeo navijestio Zahariji o Ivanu: " Napunit će se Duha Svetoga već u utrobi svoje majke" /r.15/ Osim u obitelji Zaharijinoj, kamo Marija dolazi u pohode, ne zna se u narodu Božjem još ništa o Isusu. Nitko još ne pozdravlja Isusa, pozdravlja ga samo dijete u utrobi majke svoje.

III. TJEDAN DOŠAŠĆA: PONEDJELJAK

Prvi koji znaju za Isusa i raduju se njegovu dolasku, pod posebnim su utjecanjem Duha Svetoga. Kao da je Bog htio time pokazati, kako uopće nitko neće spoznati i primiti Isusa, kako treba, ako ga na to ne potakne milost Duha Svetoga. Sama blizina Isusova još nije dosta, ako se njegova milost ne dotakne našeg srca. Isus je naša radost, a mi se njemu ne radujemo, ako nam Bog ne rasvijetli pameti. Ali ne bojmo se! Milost je tu, ona kuca na naša vrata, stoji pred našom kućom, kao što je stajala Marija s Isusom pred kućom sv. Elizabete!

Molimo se u kolokviju opet, da nam Marija tako donese Isusa, te se njegovoj milosti ne opiremo, nego radosno ga pozdravimo!

III. TJEDAN DOŠAŠĆA: UTORAK

"VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA"!

Lk 1,46-55

1. prel.: Marija stoji pred Elizabetom i pjeva svoj Magnifikat. Sigurno je svoje oči podigla prema nebu. Lice je njezino kao u ekstazi, sama pobožnost; sjaji se od radosti. U duhu si predstavimo oko nje i nad njom mirijade anđela, koji pjevaju skupa sa svojom Kraljicom!

2. prel.: Neka nam Marija isprosi milost zahvalnosti prema Bogu, koji nas obasipa svojim darovima!

I.-MARIJA VELIČA BOGA, ZAHVALJUJE MU SE ZA SEBE.- "I reče Marija: Veliča duša moja Gospodina. I raduje se duh moj u Bogu, Spasitelju mojemu. Što pogleda na poniznu službenicu svoju, jer gle odsad će me blaženom zvati svi naraštaji. Jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan, i sveto je ime njegovo". Slaviti Boga, zahvaljivati mu, to je bilo značajno za židovsku molitvu Marijinog doba. U Marijinom Magnifikatu na tako se divan način izrazuje hvala, zahvala i radost u Bogu priznanje izvanrednih primljenih milosti i uzorna poniznost! Sviće nam zora spasenja, a ona koja nam Spasitelja donosi, najprije veliča Boga. Izaći će u Betlehem sunce spasenja; i onda će anđeli najprije Bogu slavu zapjevati. Najveća milost Božja, utjelovljenje Sina Božjega, zaslužuje najveću hvalu. A i sva druga dobročinstva, koja primamo, Bog će nam uvelike umnožiti, ako ne zaboravimo na hvalu. Ljudi vole sebe isticati, svoje stvaranje, ono što sami sebi zarađuju; Marija veliča Gospoda, od koga sve potječe. Sebe Marija ponizuje, govori o svojoj niskosti, o sebi samo kao službenici Božjoj. A mi?

Ipak prečistu Djevicu ne sprečava njezina poniznost i zahvalnost da vidi velike milosti, što joj udijeli Bog. Baš spominje velike stvari! Svi naraštaji će nju, Majku Spasiteljevu zvati blaženom. Ne kaže Marija, da će je zvati velikom, svetom; ove nazive ona ostavlja onome od koga je sve primila, koji je silan, i sveto je ime njegovo. Njega ona veliča, priznaje ga velikim. Njezin duh ne počiva na darovima

Božjim,nego se raduje u Bogu Spasitelju.Možda smo mi, i kad se Bogu zahvaljujemo,previše sebični.Više se radujemo u primljenim darovima, nego u Bogu.Više se radujemo,što postajemo vlasnici lijepih darova, nego koristi,koju će od njih imati naša duša ili bi barem morao imati i naš bližnji,više nego slavi,koju ima Bog od svojih darova.Naučimo od Marije zahvalnost, ali zahvalnost poniznu,zaista nesebičnu,koja se pomoću darova Božjih samo još više diže k Bogu,samo još jače prianja uz Boga!

II.- MARIJA VELIČA POSTUPAK BOŽJI U POVIJESTI LJUDSKOJ.- I milosrđe je njegovo od koljena do koljena onima,koji ga se boje.Učini silu rukom svojom,rasprši ohole u mislima srca njihova.Zbaci vladare s prijestolja,i podiže neznatne.Gladne napuni dobara,i bogate otpusti prazne". Takav je Bog uvijek prema ljudima:očitovat će se to njegovo svojstvo osobito u djelu spasenja po Isusu Kristu.A zar će to njegovo djelo spasenja biti revolucija,gdje će se prijestolja obarati,gdje će se bogatašima otimati? Marija govori o revoluciji duhovnoj. Ona misli na vladare,koji hoće da vladaju mjesto Boga i protiv Boga, kao oni,o kojima veli psalmista:"Skupljaju se vladaoci zemaljski,knezovi među se vijećaju proti Gospodu i pomazaniku njegovu: Hajde da rastrgamo sveze njihove i zbacimo sa sebe jaram njihov"/2,2s./.

One vladaoce obara Bog,koji primaju svoju vlast od đavla.Ovoga osobito kao kneza ovoga svijeta Krist zbacuje s prijestolja."Zato se javi Sin Božji,da razori djela đavolska"/1Iv3,8/. On otima onima,koji hoće da budu bogati sami od sebe,kao da ne primaju sve iz ruku Božjih.Otima Krist onima,koji žele biti puni zemaljskih dobara,ne misleći ništa na dobra duhovna. A one,koji su gladni duhovnih vrednota, i one koji su siromašni duhom,njih Bog napunja svojim milostima. Milosrdan je on onima,koji ga se boje! Podiže one,koji se pred njim ponizuju.U njihovu broju budimo i mi!

III.- MARIJA VELIČA POSTUPAK BOŽJI PREMA IZABRANOM NARODU.- "Zauze se za Izraela,slugu svoga,sjećajući se milosrđa svoga.Kako to obeća ocima našim,Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka".Bog se napose zauzima za svoj narod,i kad spasava čitav rod ljudski.U izabranom narodu utjelovio se Sin Božji."Od njih je Krist po tijelu,koji je nada sve Bog,blagoslovljen u vijeke" /R9,5/.Sam je Isus rekao, da je spasenje od Židova /Iv 4,22/.Kroz stoljeća prije dolaska Isusova tješio je Bog svoj narod lijepim obećanjima.A što Bog obećaje, to on ispunja.On je vjeran; njegova vjernost ističe se mnogo u svetim knjigama,ističe ju i Bl.Dj.Marija u Magnifikatu.Vjernost Božja temelj je našeg pouzdanja.

Sada je sv.Crkva narod Božji.O narodu St.Z.rekao je sv.Pavao,da su njegova obećanja/R9,4/. Sada se možemo mi kao djeca sv.Crkve ponositi time, da su naša obećanja Božja.Ako su naša obećanja Božja, to znači,da je naša budućnost,naša pobjeda,naša vječna sreća.Vjeran je Bog svuda,najviše da ispuni obećanja,koja je dao svojoj Crkvi. Gledajmo samo,da se ne iznevjerimo Crkvi,i ne tražimo sreću tamo, gdje nema nikakvih obećanja Božjih,osim obećanja,koje je više prijetnja nego obećanje,prijetnja kazne Božje!

III. TJEDAN DOŠAŠĆA : UTORAK

U kolokviju pjevajmo Magnifikat skupa s Marijom, s osjećajima sličnim onima, koji kipe u srcu Marijinu!

III. TJEDAN DOŠAŠĆA : SRIJEDA

ROĐENJE SV. IVANA KRSTITELJA

Lk 1,57-66

1. prel.: Prenesimo se opet u duhu u divno selo Ain Karem, prema predaji rodno mjesto sv. Ivana Krstitelja! Gledajmo u duhu lijepe voćnjake, vinograde, maslinike! Kao mjesto rođenja Ivanova pokazuje se sada neka spilja pod crkvom. Mnoge su židovske kuće imale, ako su bile građene uz strmen, takvu spilju izdubenu, gdje je ljeti bilo ugodno svježe. Sada je spilja urešena reliefima od bijela mramora, rasvijetljena je svjetiljkama, koje tu gore. Sjetimo se rođaka i prijatelja, koji su čestitali Elizabeti, radovali se s njome, nadijevali ime preteči Isusovu!

2. prel.: Neka nam sv. Ivan isprosi silno čeznuće za Isusom, koga će on navještati!

I.-ROĐENJE IVANOVO.- "Elizabeti navrši se vrijeme da rodi, i rodi sina. Kad čuše susjedi i njezini rođaci, da joj je Gospodin pokazao veliko milosrđe, radovali se s njome". Je li među čestitarima bila i Bl. Dj. Marija? Dvoje neki tumači sv. Pisma, zato jer sv. Luka spominje njezin povratak kući, prije nego što pripovijeda o rođenju Ivanovu. Sva je prilika ipak, da je Marija otišla kući istom poslije ovog događaja, i da je prema tome i ona bila svjedok, kako je Zaharija opet progovorio, pjevao svoj lijepi slavospjev Benediktus. Ona se najintimnije radovala s Elizabetom, budući da je znala, šta će biti Ivan. Drugi su rođaci i susjedi Elizabetini to tek nekako naslućivali radi viđenja što ga je Zaharija imao u hramu /isp. r. 22/, tako te je iza toga ostao nijem, što je zacijelo imalo neki odnos prema djetetu, što se eto rodilo, od majke nerotkinje. U ono vrijeme, kad su Židovi bili uvjereni, da je Mesija već blizu, morali su događaji u Zaharijinoj kući raspaliti u njima još jače čeznuće za Mesijom. Njegovu dolasku oni se radovali.

Radovali su se i sreći Elizabetinoj, što "joj je Bog pokazao veliko milosrđe". Bili su sigurno Zaharija i Elizabeta ne samo pobožni, nego također tako ponizni i prema svima dobri, da njihova sreća i povlastica nije pobuđivala zavisti. Ljudi su takvi, da lakše s nama tuguju nego se s nama vesele. Poniznom i uslužnom ljubavlju udaljit ćemo najsigurnije njihovu zavist od svoje sreće. A kad mi na drugima vidimo darove Božje, budimo tako nesebični, da im se od srca radujemo.

II.-PRETEČA ISUSOV DOBIVA IME IVAN.- Osmi dan iza rođenja Židovi bi dječaka obrezali i tako učinili članom naroda izabranoga. Možda su već u vrijeme Zaharijino bile u običaju neke molitve, koje čitamo u starim židovskim spomenicima. Onaj koji je obavljao obred, rekao bi "Hvaljen onaj, koji nas je posvetio svojim zapovijedima i naredio nam obrezanje". Otac dječakov rekao bi: "/Hvaljen onaj,/ koji nas je

posvetio svojim zapovijedima i naredio nam, da ga uvedemo u zavjet našega oca Abrahama"! Prisutni bi dodali:" Kao što je unišao u zavjet, tako neka uniđe u zakon, pod baldahin vjenčanja i u dobra djela"! Još se druge slične molitve molile.

I kod toga bi se djetetu nadjelo ime. Sina Zaharijina htjedoše rođaci i susjedi nazvati po ocu Zaharijom. To nije baš bio običaj; radije su djetetu nadijevali ime djeda ili strica. Elizabeta, koja je po svoj prilici od svog muža doznala, da će biti ime dječakovo Ivan, usprotivi se savjetu rođaka i prijatelja. I nijemi Zaharija napisa na pločicu, da se dječak ima nazvati Ivan. Tako se ispunilo, što je arhađeo Gabrijel naredio. Ivan znači Bog je milostiv. Era milosti sad će skoro početi.

Prolazi staro, dolazi nešto novo. "Jer je zakon dan po Mojsiji, milost i istina dođe po Isusu Kristu"/Iv 1,17/. Dijelio je Bog uvijek milost ljudima, prema predviđenim zaslugama Kristovim. Milost pripada Novomu Zavjetu; sada se dijeli u obilju. Kako ju iskorišćujemo?

III.- ČUĐENJE I DIVLJENJE PO GORAMA JUDEJSKIM.- Čim Zaharija napisa, da će se dijete zvati Ivan, on opet progovori i poče slaviti Boga. Eto, Bog se javlja čudesima, nešto navješta glede maloga Ivana, a i glede čitavog naroda. Prisutni o tome ne dvoje." I obuze strah sve susjede njihove, i po svim gorama judejskim razglase se ovi događaji. I svi, koji čuše, razmišljali su /o tom/ u svom srcu govoreći: Što će dakle biti ovo dijete, jer je ruka Gospodnja bila s njim". Strah, koji je spopao ljude, bio je strahopočitanje pred veličanstvom Božjim, svijest počinjenih grijeha, koje valja odstraniti ispred oka Božjega.

Božja je ruka s čovjekom, kad ga štiti, krijepi za velika djela. Već od rođenja i još prije bila je ruka Božja s Ivanom. Pripravljala ga za službu najvećeg proroka. Nema čovjeka, s kime ne bi bila ruka Božja. Ako ga ne pripravlja za važne službe, pripravlja ga sigurno za osvajanje kraljevstva nebeskoga, za blaženstvo vječno. Kad bi svaki čovjek surađivao s rukom Božjom, stalno i marljivo, nikada joj stavljao zapreke, kako bi se u njemu onda proslavila ruka Božja! O njemu bi svatko mogao očekivati velike stvari, visok stepen svetosti.

U kolokviju molimo sv. Ivana, da što bolje izvršimo zadaću, koju nam daje ruka Božja, za koju nas ona osposobljuje, pomaže nam u svemu !

III. TJEDAN DOŠAŠĆA : ČETVRTAK

ZAHARIJIN SLAVOSPJEV I: BOG SPREMA NARODU SPASENJE

Lk 1,67-75

1.prel.: " I Zaharija,njegov otac,napuni se Duha Svetoga i proroková". Valjda je kod toga držao dijete na svojim rukama.Oko njega stoje u svetom strahu rođaci i prijatelji.On u zanosu gleda prema nebu i slavi Boga.

2.prel.: Da se naučimo od Zaharije Bogu mnogo zahvaljivati, mnogo ga slaviti!

I.- ZAPOČETO JE DJELO SPASENJA.- " Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov"! Takav je bio početak mnogih židovskih molitava.Osobito Zahariji kao svećeniku morala je ta formula biti familijarna.Kad bi kod blagovanja uzeo u ruke kruh,koju drugu hranu,čašu vina,najprije bi po običaju blagoslovio Boga.A kako ne bi sada pred dobročinstvom,koje nadilazi sve,što je Bog ikada učinio ljudima,zajednici,narodu izabranom ili pojedincima! A šta je sada Bog započeo? Zaharija u svojem zanosu i pouzdanju govori,kao da nije istom započeo,nego već završio svoje djelo Gospodin Bog Izraelov:" Što pohodi i otkupi narod svoj". Dolazi Bog u posjete svojemu narodu,donosi mu milost najveću,mesijansko otkupljenje.Kao kad ratnomu zarobljeniku ,koji je prema običaju starih naroda postao pravi rob,rođaci donose otkupninu i time opet zlatnu slobodu.Kolika radost!

Zaharija spominje svoj narod; spasenje Božje počinje zaista u Izraelu,od Izraela prelazi na druge narode. Njih Zaharija ne zaboravlja.Prema svršetku svog slavospjeva obećat će i njima,"koji sjede u tami i sjeni smrtnoj",da će ih obasjati sunce s visine.- Po svoj prilici gleda Zaharija pred sobom Bl.Dj.Mariju,djevojku iz kuće Davidove,Majku budućeg Spasitelja. Zato dodaje:"I podiže nam rog spasenja u kući Davida,sluge svoga". Bog čini,da nam raste rog spasenja.Rog je bio Židovima simbol jakosti; kad bi rekli rog,kao da su rekli jakost.Rog spasenja,to je jakost spasenja, to je jako spasenje, to je jaki Spasitelj.To je onaj isti Emanuel,kojeg je navještao prorok Izaija kao jakog Boga /9,5/.Šta dršćemo pred neprijateljima? Jak je Bog,koji nas spasava;jak je njegov pomazanik,Krist Gospodin. Njegova je jakost spasiteljska,kao Spasitelj on je jak. Danas ništa manje nego prije dvije hiljade godina." Ustaje Bog;neprijatelji se njegovi rasipaju! na pogled njegov bježe mrzitelji njegovi"/Ps 68,1/ Raste nam rog,koji će raspršiti sve protivnike.

II.- BOG JE VJERAN.- Zašto će nas Bog spasiti,kako će nas spasiti? Evo kako,evo zašto! " Kao što je obećao ustima svetih proroka svojih od davnine". Obećao nam je Bog spasenje,mora svoje obećanje izvršiti. Već davno je obećao,sili ga vrijeme,sili nevolja naša,da nam već pomogne prema svojoj riječi.Spasava on uvijek, štiti i pomaže uvijek,no sad,dok Zaharija pjeva svoj slavospjev, već je tu vrijeme velikog spasenja Božjeg.Ako je ljudski rod mora

dugo čekati,ali će sada ono,što će Bog dati,nadmašiti svako očekivanje.Kad mi još sada u N.Z. stenjemo u svojim nevoljama,pomislimo koji put,kako ćemo biti blaženi,kad nam Bog ispuni na nebu najljepše obećanje svoje.Dugo se čeka,teško se čeka,ali kad se dočeka,što je Bog obećao,kliče se od radosti:" Zaista je Bog vjeran"!

Kako ne bi bio on vjeran,kad nije samo tako obećao,nego je sklopio zavjet,ugovor,svečan ugovor,potvrđen ozbiljnom Božjom zakletvom! Zaharija tumači, za čim Bog ide,dok nas spasava:" Da učini milosrđe ocima našim,i sjeti se svetoga zavjeta svoga,prisege,kojom se zakle Abrahamu,ocu našemu".Samo nemojmo mi,koji smo djeca Novog Zavjeta, reći, da je Bog već ispunio obećanje,koja spominje Zaharija,dok nama ipak ostaju patnje,prijete nam opasnosti!I s nama je Bog sklopio zavjet, Novi Zavjet,posvećen krvlju Isusovom; neće se Bog iznevjeriti svojemu Zavjetu,vječnomu Zavjetu.Imamo i mi obećanja Isusova: nije se Isus zaklinjao,kad nam ih je davao,ali je ipak pod zakletvom izjavio,da jest on Mesija,Spasitelj,Sin Božji.I dodao je odmah,kako će ga odsele ljudi gledati na oblacima,u velikoj slavi.Premda se i mi još moramo boriti,ali su to borbe slavne,kojima je osigurana pobjeda.Budimo junaci,veseli i vedri!

III.- KAKVO SPASENJE OČEKUJE ZAHARIJA? Zaharija veli,da očekuje "spasenje od naših neprijatelja i iz ruku svih,koji na nas mrze". Očekuje,da će Bog ispuniti obećanje,"da će nam dati,da se izbavimo iz ruku neprijatelja svojih,i da mu služimo bez straha,u svetosti i pravdi pred njim,dok smo živi". Kako je iščekivanje Zaharijino lijepo duhovno! Spominje neprijatelje,ali ne baš kao neprijatelje političke,nego u koliko zastrašuju vjerne sluge Božje.Sva sreća,koju očekuje Zaharija od Mesije,jest u tome,da se bez straha služi Bogu,i da se nesmetano živi pravedno i sveto.U tome je dakako također izvor svake zemaljske sreće.Sva je tragika povijesti roda ljudskoga, što se sreća zemaljska traži daleko od Boga,daleko od svetosti.Tako postaje zemlja pakao,pretpakao pakla vječnoga.

Zaharija želi,da prestanu nevolje,zato da se bez straha Bogu služi. Mi često vapijemo Bogu,da nas izbavi,tako da onda bez straha griješimo;svojim strastima služimo.Ako čeznemo za Spasiteljem,neka bude u našem čeznuću prvo Bog,svet život,sloboda od grijeha!Onda će nam Spasitelj brzo doći.

U kolokviju nasljedujmo Zahariju! S njime slavimo Boga! Molimo ga neka on naše čeznuće za spasenjem pročisti i onda što prije ispuni!

Napomena: Upozorava se čitatelj,da iza razmatranja za slijedeću srijedu slijede posebna razmatranja za 22.prosinca i dalje.

III. TJEDAN DOŠAŠĆA: PETAK

ZAHARIJIN SLAVOSPJEV II: OPROŠTENJE GRIJEHA, RASVJETLJENJE NEZNABOŽACA, PUT MIRA

Lk 1,76-79

1.prel.: Zaharija govori sa sve većim zanosom. Prisutni ga gledaju sa sve većim čuđenjem i divljenjem. Ako je Zaharija dosada gledao prema nebu, sada skreće svoj pogled na svoje dijete, Ivana. No njegova misao ostaje u glavnom kod Spasitelja; njega on slika sve ljepšim potezima.

2.prel.: Milost ovog razmatranja neka bude, da zadaću svog Spasitelja duboko spoznamo, i prema tome se ravnamo!

I.- SPASITELJ NAM DONOSI OPROŠTENJE GRIJEHA.- Zaharija veli, gledajući svoje dijete: " I ti, dijete, zvat ćeš se prorok Svevišnjega, jer ćeš ići pred licem Gospodnjim, da mu pripraviš putove, da poučiš narod njegov, da je spasenje njegovo u oproštenju grijeha njegovih" O Ivanu kao proroku i kao preteči Spasiteljevu razmatrat ćemo kasnije. Zaustavimo se sada kod one njegove zadaće, što mu ju otac Zaharija označuje, da naime pouči narod, u čemu se sastoji mesijansko spasenje. U oproštenju grijeha. Židov Zaharija pogodio je nešto, što je u kršćanstvu bitno. Grijeh je onaj strašni tiranin, koji zarobljuje i upropašćuje čovječanstvo, od njega nas mora osloboditi Spasitelj. Mora nam donijeti oproštenje grijeha već počinjenih, i milost da više ne griješimo.

Ivan je morao svoj narod o tome poučiti i tako ga pripraviti na dolazak Isusov. Pouka Ivanova neće biti nešto posve novo. Njegovi sunarodnjaci mogli su ju naći u svojem Sv. Pismu. Neka su samo čitali kod proroka Izaije, kako će Mesija trpjeti za naše grijehe! U praksi su oni ipak više osjećali jaram kralja Heroda i Cara rimskoga nego jaram grijeha, jaram sotonin. Previše su težili za tim, da se riješe ropstva političkoga, premalo, da se riješe ropstva moralnoga. Previše su se radovali, što će prema njihovu očekivanju Mesija tamaniti grješnike pogane, premalo su bili svijesni svojih vlastitih grijeha i potrebe, da se iz njih izbave. Nismo li mi njima često vrlo slični? Ispitajmo čežnje i težnje svog srca ! Čistimo ih sada u adventu, da nas Isus nađe pripravljene za pravo spasenje !

II.- SPASITELJ NAM DOLAZI KAO SUNCE ,ŠTO ĆE OBASJATI I NEZNABOŠCE.- Oproštenje grijeha i rasvjetljenje pribavlja nam Bog zato, jer je milosrdan. "Po dubokom milosrđu Boga našega, po kojem nas pohodi sunce s visine; da obasja one, koji sjede u tami i u sjeni smrtnoj." Milosrdan je Bog prema našim nevoljama i patnjama. Zaharija slavi ono milosrđe, što Bog ima prema našoj duhovnoj bijedi. Mislio bi tko, da na nas kao griješnike Bog samo grmi, ljuti se samo i kažnjava nas. Ne ! On ima obzira na našu slaboću. On mrzi na grijeh kao ružnu mrlju, a nas hoće da očisti. Mrzi na grijeh kao bolest, a nas hoće da izliječi. Nema nam spasenja, ako liječnika svojih duša tjeramo od sebe. Ali ne! mi, osobito u ovo

sveto adventsko vrijeme,žudimo za njim,zovemo ga k sebi.Kad mi sami mrzimo na grijeh kao ružnu bolest,on će doći i izliječiti nas.

Mesija nas izbavlja iz grijeha.On nam je također sunce,on nas obasjava svojim svijetlom. Osobito obasjava one,koji sjede u tami i u sjeni smrtnoj.Tko je to? Narod izabrani? Jedva je vjerojatno,da je Zaharija svoj narod,narod Božji, tako označio. Ili su to možda grješnici u Izraelu? Vjerojatnije će biti,da Zaharija misli na pogane. Prorok je Izaija navještao, da će Mesija biti svijetlo neznabožaca /42,6;49,6/; starac Simeon izrazit će se isto tako. Isus kao sunce bacit će svoje zrake do kraja zemlje.Ustat će oni,što sjede u mraku, ne videći svoga puta; sad će ga vidjeti i veselo će hrliti prema svome cilju.Radujmo se njihovoj sreći, samo nemojmo misliti,da je u nama sve svijetlo! Sunce Isus sja nad nama,ali nam ga zastiru često oblaci naših predrasuda i strasti.Tu su predmeti,kojima se bavimo bez potrebe ili grješno,i koji bacaju na nas, u našu dušu,na naš put, svoje crne sjene.Odstranimo sve,što zrakama svijetla Božjega ne da do nas doprijeti!

III.- SPASITELJ ĆE UPUTITI NAŠE NOGE NA PUT MIRA.- O suncu,koje će nas obasjati s visine,veli Zaharija, da će uputiti naše noge na put mira.Svijetlo Božje pokazuje nam put,pravi put,onaj koji vodi do sreće.Izraz,što ga je Zaharija u svom jeziku upotrebio za mir, ima šire značenje,znači ne samo mir,nego uopće dobro stanje,zdravlje, sreću. Svaki čovjek teži za smirenjem i srećom;grješnik griješi, jer misli,da će se u grijehu smiriti i biti zadovoljan.Kako se vara! Mnogi govore:" Mir,mir", a mira nema. Jedini put do mira i sreće je Krist Gospodin.On nam svijetli na putu do mira.

On nas također krijepi na putu do mira.Taj je put tuitamo strm, hrapav; vodi nas kroz zemlju neprijateljsku;samo boreći se možemo napredovati.Snagu za to daje nam naš Spasitelj,da ne sjednemo lijeno kraj puta,da nas ne prevare fate morgane i zavedu na krivi put,da nas neprijatelji ne potisnu s pravoga puta u močvare,neprohodne šume, opasne gorske klance.Milost Spasiteljeva i naša dobra volja očuvat će naš na sigurnom,pravom putu,tjerat će nas naprijed,dok ne stignemo u svoju nebesku domovinu.

Kolokvij neka bude sa Spasiteljem! Neka on sam također govori našemu srcu uvjerljivim riječima,kako je on nama put i istina i život,i kako nas ništa ne može od njega odijeliti osim grijeha!

III.TJEDAN DOŠAŠĆA: SUBOTA

PRETEČA ISUSOV KAO PUSTINJAK

Lk 1,8o

1.prel.: Sasvim blizu Ain Karema,prema predaji rodnog mjesta sv. Ivana Krstitelja,pokazuje se spilja,u kojoj je tobože živio mladi Ivan kao pustinjak.Ali to nije nikakva pustinja.Prema legendi bježala je Elizabeta s malim Ivanom pred Herodom,kad je ovaj ubijao nevinu dječicu; brdo se raspuklo i pružilo sklonište jadnoj majci; čudesno svijetlo im je svijetlilo; anđeo Gospodnji ih je štitio. Elizabeta je skoro umrla; pustinjaci i Esenci zauzeli se za dijete i odgajali ga u pustinji. To je legenda. Ako se ograničimo na naravne povjesničke vjerojatnosti,možemo pretpostaviti,da je Ivan otišao u pustinju kao mladić,ne kao dijete.Kao prava pustinja dolazi u obzir judejska pustinja,koja se između Jeruzalema i Hebrona spušta duboko prema Mrtvomu moru. Divlja je; tu strše uvis klisure,dižu se goli brežuljci,puni pećina,gdje stanuju šakali i divlji golubovi. Svuda suha korita zimskih bujica.Ali kad pada kiša,ima i nešto zelenila,što hrani brojna stada ovaca,koza i deva.Tu gledajmo u duhu mladoga Ivana kao pustinjaka!

2.prel.: Neka nam Bog nadahne ljubav prema samoći,gdje smo bliže Bogu,dalje od grješnoga svijeta!

I.- U PUSTINJI DALEKO OD SVIJETA.- Svaki stvor morao bi nas dizati k Bogu. Ali na žalost mnogi stvorovi bježe od Boga,druge za sobom vuku,organiziraju bijeg od Boga,stvaraju propagandu za grijeh,protiv Boga.Korisno je i potrebno,udaljiti se od njihova utjecaja.Bog,da si stvori svoj narod,kraljevstvo svećeničko i narod svet /Eks 19,6/, odveo je Izraelce u pustinju i tamo ih odgajao kroz 4o godina.Izvanredno važnu ulogu igra pustinja u povijesti naroda izabranoga.Iz pustinje je izišao narod svet i osvojio zemlju obećanu.

I mnogi pojedinci pripravljali se u samoći na velike svoje zadaće. U pustinji javio se Bog Mojsiju u plamenu ognjenom i izabrao ga za vođu svojemu narodu. I Iliji proroku objavio se Bog u pustinji /3 Kr 19/.Što je sv.Pavao iza svog obraćenja otišao u Arabiju /G 1,17/, prema nekim tumačima otišao je tamo,da se u samoći pripravi na svoj apostolat.Tako se i preteča Isusov već kao mladić povlači u pustinju. Kao sin bogoljubnih roditelja,sin svećenika Zaharije,sam svećenik, imao bi Ivan i kod kuće jak poticaj za svaku krepost,no on će navješćtati nešto posve novo,protivno mnogočemu,što je mislio i želio tada pobožni židovski svijet,protivno napose mnogim težnjama velikih svećenika,farizeja i književnika.Bolje je bilo za Ivana,da se i od njih udalji. Ako mi ne možemo u pustinju,stvorimo si barem neku samoću, neko svetište,nepristupačno svijetu,u unutrašnjosti srca svoga,za koji čas barem,za koji sat, izađimo često iz struje,koje nas nosi, da se osvijestimo,saberemo,vidimo,gdje smo,kamo plovimo!Samo tako možemo se pripraviti na dolazak Spasiteljev!

II.- U PUSTINJI BLIŽE BOGU.- O Ivanu Krstitelju piše sv.Luka: " A dijete je raslo i utvrđivalo se duhom". Razvijalo mu se tijelo, jačao duh,ne samo razum naravni,nego duh,koji pod utjecajem Duha Svetoga spoznaje i ljubi Boga,usvaja postepeno svaku krepost.To je pravi duh u čovjeku; tko ga ima,on je čovjek duhovan.Takav je bio sv.Ivan Krstitelj.Odgajao ga je sam Bog.U samoći čuje se njegov glas; u svijetu ga nadvikuju drugi glasovi.O narodu svome,svojoj zaručnici, koja je sagriješila,rekao je nekada Bog:" Ja ću je primamiti,odvest ću je u pustinju,govorit ću joj k srcu"/Oz 2,16/.Ako je grješnici lako, da u samoći uđe u sebe,s Bogom se sjedini,koliko je to bilo lakše čistoj duši preteče Isusova!

U samoći imao je Ivan dosta vremena za molitvu,za razgovor s Bogom; imao je zato potrebni mir.Imao je potrebni mir i dosta vremena za čitanje Sv.Pisma,iz kojeg je opet slušao glas Božji.Prolazile su godine,a Ivan je sve više ronio u Boga i Božje stvari.U pustinji nije mu nitko smetao,da postane čovjek Božji.Poganski filozof Seneka piše, da se vratio manji kao čovjek,kakgod bi pošao među ljude/Ep.7/. Ivan će iz pustinje doći među ljude kao najveći od svih proroka.

III.- U PUSTINJI PRIPRAVA ZA VELIKA DJELA.- Da je Ivan otišao u samoću kao mizantrop,želeći sebično svoj mir,nemajući smisla za tuđe nevolje,ne bismo ga smjeli nasljedovati.Čovjek je društveno biće,u nadnaravnom poretku mi smo udovi mističnog tijela Kristova.Nismo pravi udovi,ako ne trpimo,kad trpe drugi,ako im ne želimo pomoći.Ako idemo u samoću,moramo željeti,da barem svojim primjerom i svojom molitvom pomognemo bližnjemu.Najljepši su nam primjer oni sveci,koji su se u samoći pripravili na velika djela u korist čovječantvu.

Među ove spada sv.Ivan.Doznao je on sigurno,kako je anđeo navijestio njegovu ocu njegovo rođenje i njegovu buduću zadaću.Zdvojio je, da bi među ljudima mogao postati za nju sposoban.Zato je otišao u samoću,a nije prestao gorjeti od želje,da pomogne svojemu narodu. Povlačimo se i mi rado u samoću molitve i razmatranja,da budemo svojoj braći od što veće koristi!

U kolokviju prenesimo se u duhu u pustinju k sv.Ivanu i tamo s njime razgovarajmo,da se prožmemo duhom molitve,kojim on odiše!

IV.TJEDAN DOŠAŠĆA: NEDJELJA

POKORNIČKI LIK SV.IVANA KRSTITELJA

Mt 3,4;11,7s.18; Mk 1,6; Lk 7,25.33

1.prel.: Sv.Ivan Krstitelj ugledao se glede odijela u proroke St.Z.,koji su se ogrtali u dlakave plašteve/Zah 13,4/.Ilija je nosio dlakavu haljinu i oko bedra kožnat pojas/4Kr 1,8/.Takovo je bilo odijelo Ivanovo,ne od platna,ne od meke vune,nego od grube devine dlake.Drži neki,da Ivan nije imao duge košulje s rukavima kao drugi Židovi,nego da je njegov kožnati pojas bio zapravo nekakva pregača

oko bokova,koja bi mu sezala do koljena.Vjerojatnije bio je pojas Ivanov pravi pojas preko dugačke košulje.Osim toga nosio je Ivan k drugi Židovi još plašt,ali sve je to bilo tako siromašno,tako pokor nički!Gledajmo u duhu Ivana,kako u vrijeme,koje nije posvećeno mol tvi,hoda kroz pustinju,traži sebi najsiromašniju hranu,skakavce i divlji med.Hranili su se skakavcima i drugi Židovi,kao i mnogi nar di na Istoku,no poslastica skakavci baš nisu,niti med,kad se ne ku puje,nego se jede toliko,koliko se toga u pustinji nađe,pa bio to med od divljih pčela ili sok,koji se cijedi iz nekih biljina.

2.prel.: Molimo se Bogu,da nas nadahne duhom prave pokore!

I.- VANJSKA POKORA SV.IVANA KRSTITELJA.- Ivan,kojemu je kao sve ćeniku u hramu zakon odredio lijepe haljine,dugu lanenu košulju,iz zenu raznolikim uresima,šaren pojas,a za glavu laneno pokrivalo,iz van je hrama u pustinji odjeven kao pokornik.Ako ga je njegovo odi jelo u zimsko kišovito vrijeme i u hladnim noćima štitilo od stude ni, u nesnosnoj ljetnoj vrućini bilo mu je teško.Pitat će kasnije Isus glede Ivana:" Što ste izišli u pustinju da vidite?... čovjeka u meke haljine obučena" /Mt 11,8/?

A hrana Ivanova? Oskudno su se hranili Židovi u njegovo vrijeme, oskudna je bila hrana Isusova. Ipak se Isus o sebi izrazuje,kao da jede,o Ivanu,kao da nije jeo.Toliko je postio Ivan,da su ga neki smatrali opsjednutim. Evo Isusovih riječi:" Dođe Ivan,koji niti je jeo niti pio,i kažu: Ima đavla. Dođe Sin čovječji,koji jede i pije, i kažu: Gle čovjeka izjelice i pijanice" /Mt11,18s/.Gabrijel je ve navijestio o Ivanu,da neće piti vina niti opojna pića/Lk 1,15/.Ugl dajmo se u Ivana barem toliko,da ne bježimo od vanjske pokore,bare kad nam je potrebna,i u koliko nam je potrebna!

II.UNUTARNJA POKORA SV.IVANA KRSTITELJA.- Sv.Ivan Krstitelj nije postio kao farizeji,zato da ga ljudi vide.Godinama živio je u pustinji,gdje je njegov pokornički život imao malo svjedoka. Nije se Ivan kao pokornik samodopadno hvalio sam pred sobom ili pr Bogom,kao onaj farizej u hramu:" Hvalim ti,Bože,što nisam kao osta ljudi... Postim dva puta u tjednu" /Lk 18,11s/.Postio je Ivan u sv dane sedmice,ali bez taštine.Kod Židova bio je običaj,proglasiti post,da se od naroda odvrati koja teška nevolja. Ivan nije postio u strahu pred nevoljama ovoga života.

Njegov post bio je povratak k Bogu,od materije,koja čovjeka veže uza se i dijeli ga od Boga.Ivanu,čovjeku posvećenu već u utrobi maj činoj,nije bio potreban povratak k Bogu,pošto je od mladosti svoje tako čvrsto i nerazdruživo prianjao uz Boga.Ipak je bježao od tje- ljesnog uživanja,da bi što bolje uživao Boga i ostao mu vjeran.Tje lesnom pokorom daje se Bogu zadovoljština za grijehe;zato mora gla na oznaka prave pokore biti poniznost.Tjelesnom pokorom krote se strasti;kroteći svoje strasti nemamo razloga,da se oholo dižemo, imamo razlog,da se ponizimo. Ponizna je bila u svakom pogledu poko ra sv.Ivana.

III.- POKORA SV.IVANA KRSTITELJA KAO PRIPRAVA NJEGOVE SVETE SLUŽBE.- Jamačno je Ivan Krstitelj znao,šta je o njemu navijestio Zahariji arhanđeo Gabrijel.Znao je Ivan,za koju ga je službu Bog odredio. Imajući pred očima svoju veliku zadaću,on živi tako strogo pokornički život. Je li u istom duhu postio Mojsije,dok je četrdeset dana i četrdeset noći boravio kod Gospoda na Sinaju,da primi od njega deset zapovijedi,napisanih na dvjema pločama?" Nije jeo ni kruha,niti je pio vode" /Eks 34,28;Dt 9,9/. Sva je prilika,da je Mojsije smatrao post pripravom za objavu Božju.Pošto je on u svetom gnjevu razbio one dvije ploče,opet je postio,ali s drugom nakanom,kao što on sam tumači Izraelcima:" Tada padoh kao prvi put pred Gospoda ničice,četrdeset dana i četrdeset noći kruha ne jedući i vode ne pijući poradi svih grijeha vaših" /Dt 9,18/.Dakle prvi Mojsijev post priprava na veliku milost Božju,drugi njegov post zadovoljština Bogu za grijehe naroda.

Istotako postio je Ivan, da se pripravi na veliku objavu Božju po Isusu,na rasvjetljenja potrebna njemu kao preteči Isusovu,i da Bogu dade zadovoljštinu za grijehe svog naroda.Kao što je učenicima pokazao Isusa kao Jaganjca Božjega,što odnima grijeh svijeta,tako je on sam na svoj način htio biti jaganjac,koji ispašta opačine svoje braće.Ponizna i tako nesebična pokora sv.Ivana pribavila mu je velike milosti od Boga.Nasljedujmo njegov primjer! Kad dodajemo pokoru svojim apostolskim molitvama,dokazujemo,da je naša ljubav prema neumrlim dušama prava ljubav,požrtvovna i nesebična ljubav.

U kolokviju razgovarajmo sa sv. Ivanom Krstiteljem,molimo ga,da nam isprosi svoj duh,pravi duh,koji ne puza po zemlji,nego se otkida od zemlje,da poleti k Bogu!

IV.TJEDAN DOŠAŠĆA: PONEDJELJAK

JAVNI NASTUP SV. IVANA KRSTITELJA

Mt 3,1-3; Mk 1,1-4; Lk 3,1-6

1.prel.: Kao pozornicu javnog nastupa sv.Ivana Krstitelja označuje sv.Marko pustinju,sv. Matej pustinju Judejsku,sv.Luka svu okolinu Jordansku.Okolina Jordanska,to je izraz uzet iz St.Z., što bi prema hebrejskom bolje glasio okružje Jordansko,naime južni dio doline,koji je prilično širok.Tu je bio Jerihon sa svojim bujnim nasadima,gradovi Arhelaida i Fasaelida.Obala rijeke obrasla je vrbama i tamariskama, inače je dolina ipak većim dijelom pustinja; u širem smislu može se nazvati Judejska pustinja.Slušatelja imao je Ivan dosta; gdje se zemlja obrađivala,bilo je seljaka,u gradovima pučanstva svakojakog,po cestama brojnih putnika u karavanama. Sve se zanimalo za proroka-pokornika,koji krštava u Jordanu.

2.prel.: Isprosimo si od Boga milost,da i nas pojava i riječ sv.

Ivana potakne,te se što bolje pripravimo na dolazak Isusov u naša srca!

I.- VRIJEME JAVNOG NASTUPA SV.IVANA KRSTITELJA.- Vrijeme javnog nastupa sv.Ivana Krstitelja,koje je također vrijeme krštenja i javnog nastupa Isusova,točno opisuje sv.Luka.Bila je to petnaesta godina cara Tiberija,kad je Poncije Pilat upravljao Judejom,a veliki svećenik u Jeruzalemu bio Kajfa,zet bivšeg velikog svećenika i još uvijek jako uplivnog Ane. Točno opisuje evanđelista,tko je sve vladao u Sv.zemlji u onaj znameniti čas,kad je nastupio preteča Mesijin i skoro za njim sam Mesija.

Kao da misli sv.Luka na novu éru,koja sada započinje,na kraljevstvo Božje,koje se osniva na zemlji! Kao da suprotstavlja vladavinu Božju vladavini okrutnog i bludnog cara Tiberija,okrutnog i bezobzirnog Poncija Pilata,senzualnog Heroda Antipe,lakomih svećenika Ane i Kajfe! Dolazi Mesija,ne tako da silom obara silu,ne tako da bogatstvo otima mogućnicima i daje ga svojim pristašama,ne tako da mržnjom i osvetom sebe nameće,nego tako da osnuje kraljevstvo,koje nije od ovoga svijeta, kraljevstvo duhovno istine i ljubavi,izvor svake sreće,vremenite i vječne.Izlazi sunce pravde i čistoće; kao noćnih sablasti nestat će pred njim duha Tiberijeva,duha Herodova, duha Kajfina.Srcem i dušom poletimo u susret Kristu Kralju,da se napunimo njegova duha,pošto nam je duh grješnoga svijeta do dna duše omrznuo!

II.- PRVI PROGLAS IVANOV: POKORA.- Prva tema Ivanovih propovijedi bila je:" Pokoru činite,jer se približi kraljevstvo nebesko"! Propovijedao je Ivan krštenje pokore za oproštenje grijeha /Mk,Lk/. Stalo je Ivanu najviše do pokore unutarnje,kojom se srce odvraća od grijeha i obraća k Bogu. Čitajući naš prijevod N.Z.,mogao bi tko pomisliti,da je Ivan propovijedao pokoru,kakvu je sam učinio,odijevajući se i jedući tako oskudno. No sva je prilika,da se Ivan u svojem jeziku služio izrazom,koji točno znači: činite obraćenje! Kod obraćenja glavno je i najljepše bez sumnje obraćenje k Bogu; ali si nemojmo utvarati,da je to moguće,ako se svim silama ne odvratimo od grijeha! Ivan si toga nije utvarao;dokaz nam je za to njegovo krštavanje kao znak unutarnjeg čišćenja,čišćenja od grijeha.

Naš izraz pokora doziva nam u pamet također vanjska djela pokore kaznu,koju sebi nalažemo za svoje opačine,zadovoljštinu,koju time dajemo Bogu.Ova je pokora nekima mrska; neki ju preziru,kao da ne izlazi iz srca,ne ide ravno k Bogu.Imaju krivo! Istina je,da naša vanjska pokora ne smije krivim putem,ne smije se zaustaviti na po puta; ipak je ona u sebi dobra,jer pomaže pokori unutarnjoj i pravome obraćenju. Smiješno bi bilo tvrditi,da ju Ivan nije propovijedao i da ju nije propovijedao riječima,propovijedala ju je čitava njegova pojava. I jednu i drugu pokoru činimo,da nam se u istinu približi kraljevstvo nebesko,utemelji se što dublje u našem srcu!

III.- GLAS VAPIJUĆEG U PUSTINJI.- Zadaća sv.Ivana Krstitelja zorno se opisuje riječima proroka Izaije:"Glas onoga,što viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji,poravnite staze njegove! Sve doline neka se ispune,i svaka gora i brežuljak neka se slegne; i što je krivo,neka bude ravno,i hrapavi putevi neka budu glatki.I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje".Pustinja u proročanstvu Izaijinu nije pustinja Judejska,nego pustinja Sirska,koja dijeli Babiloniju od Sv.zemlje. Glas što viče u toj pustinji,glas je Božji,neka se pripravi kroz pustinju put narodu,koji će se vratiti iz babilonskoga sužanjstva.

Priprava za povratak naroda iz Babilona slika je onoga, što radi preteča Isusov.On nam svojim propovijedima pripravlja put,kojim ćemo se vratiti iz sužanjstva grijeha. Zapreke su tu;valja ih odstraniti. Uzvisine naše oholosti moraju se sniziti,nizine naše putenosti imaju se ispuniti i uzvisiti; našemu okolišanju i lutanju učinit će kraj putevi,koji vode ravno k spasenju. Nek se makne svaki kamen,drač i nečistoća,koja bi nam ometala hod! A možda nam se čini taj posao pretežak? Glas je Božji,koji ga traži i nudi mu svoju pomoć.Samo dakle s pouzdanjem na posao! Surađujemo sa svojim Spasiteljem, i bit ćemo spašeni! " I svako će tijelo vidjeti spasenje Bože".

Kolokvij s onim glasom,što viče u pustinji! Recimo mu,neka nas dobro pouči,kako ćemo doći mi do Spasitelja,a Spasitelj k nama!

IV.TJEDAN DOŠAŠĆA: UTORAK

IVAN KRSTITELJ PROPOVIJEDA NARODU

Mt 3,7-10; Lk 3,7-14

1.prel.: Oko Ivana Krstitelja gura se mnoštvo naroda.U znak unutarnjeg čišćenja savjesti,ljudi se peru u Jordanu,rone u vodu;Ivan im kod toga pomaže; tako ih on krštava. Tu su saduceji,otmeni svećenici iz Jeruzalema. Tu ima farizeja,koji su na izvana sama pobožnost. Šaren je svijet oko Krstitelja. Vide se uniforme vojnika,ne Pilatovih,koji nisu bili Židovi,nego možda na lijevoj obali Jordana vojnika Herodovih,ili na teritoriju Pilatovu nekih stražara,koji su bili dodijeljeni kao pomoćnici carinicima. I njih privlači pokornik Ivan.

2.prel.: Bože,udijeli nam milost,da se prema propovijedima sv. Ivana Krstitelja što bolje pripravimo na dolazak Isusov u naša srca!

I.- IVAN PROPOVIJEDA FARIZEJIMA I SADUCEJIMA.- Veli sv.Matej,da je dolazilo k Ivanu mnogo farizeja i saduceja na krštenje.Doimala se izvanredno i njih pojava Ivana Krstitelja,njegova nesebičnost. Htjeli su se za čas radovati u svijetlu njegovu /Iv 5,35/. Za ozbiljno obraćenje oni ipak nisu bili sposobni.Vidio je Ivan,kako su površni,ljubitelji lijepe vanjštine.Došli su oni na krštenje možda zato, da taj obred bude znak njihove čistoće,a ne znak čišćenja njihove savjesti; ili su možda tumačili krštenje Ivanovo kao njihov povesničar Flavije Josip,da će im posvetiti i očistiti tijelo,dok im je

duša već bila čista /Ant.18,5,2/. Pravi farizeji!

Ivan se rasrdio na farizeje i saduceje:" Zmijska legla! Tko vas je poučio,da bježite od srdžbe,koja ide?Rodite dakle rod dostojan pokore... Već je sjekira položena na korijen drveća.Svako dakle drvo,koje ne rađa dobra roda,siječe se i u oganj baca".Kako su te riječi upekle farizeje! Njih koji su sebe smatrali savršenim svecima,nazvati zmijskim leglima! Njih da čeka srdžba Božja! K njima da će doći Mesija sa sjekirom,da ih posiječe i u oganj baci! Dobra rod da nema na njima,kad su se ipak toliko prali prema svojim propisima raširivali svoje zapise i pravili velike rese na svojim haljinama, a subotu tako svetkovali, te bi taj dan jedva prstom makli!Zaboravili su jadnici,da je sijelo svetosti u srcu,i da srce mora nositi plod,što pred Bogom vrijedi. A njihova su srca bila puna gadnih misli,prava legla zmijska! Mi uđimo u se; u dubini duše metimo,perimo!

Uzdali se oni u zasluge oca Abrahama,kojih je prema njihovu mišljenju bio dionik samo potomak Abrahamov po tijelu,dakle čistokrvni Židov ,ne obraćeni poganin. Ivan ih nemilice pobija:"Ne varajte se s mišlju:Imamo oca Abrahama,jer vam kažem: Bog može od ovoga kamenja podići djecu Abrahamovu".Krvno srodstvo,to je duši nešto vanjsko Pred Bogom vrijedi srodstvo svetosti.Isus će reći Židovima:"Da ste djeca Abrahamova,činili biste djela Abrahamova"/Iv 8,39/.A sv.Pavao piše:" Koji su dakle vjernici,blagoslivaju se s vjernim Abrahamom" /G 3,9/.

Prema sv. Luki opominjao je tako sv.Ivan sve mnoštvo,nije nikoga isključio; ne bi ni nas,ako se glede spasenja svoje duše uzdamo u drugo osim u milost Božju i svoju ozbiljnu suradnju s milošću.

II.-IVAN PREPORUČA SVIMA DJELOTVORNU LJUBAV.- "I pitalo ga je mnoštvo svijeta: Što da činimo? On im odgovori: Tko ima dvije haljine,neka da onomu,koji nema;i tko ima hrane,neka čini tako"! Glavno, što Ivan traži od naroda,jest pokora.Vanjskom pokorom sebi nešto uzimamo. Ali nemojmo to baciti! Nemojmo sakriti u svoje ormare i tamo škrto čuvati! Dajmo onima koji nemaju! U pokori ne smije se naše srce slediti,ukočiti,otvrdnuti,uzoholiti se.Neka se ponizi,skruši, umekša,gane na ljubav i milosrđe! Samo takova se pokora Bogu mili.Pita Bog kod proroka Izaije,u čemu je pravi post,i odgovara:"Nije li u tom,da prelamaš kruh svoj gladnome i primaš u kuću svoju bijedne beskućnike? Kad vidiš koga gola,imaš ga zaodjeti i ne ukloniti se svojemu rodu po krvi"/58,7/ Tako je i prorok Danijel savjetovao kralju Nabuhodonozoru:" Oprosti se grijeha svojih milostinjom i opačina svojih milosrđem prema nevoljnicima"/4,24/.Divna je izreka Crkvenice:" Voda gasi živi oganj,i milosrđe gasi grijehe"/3,33/.

Mi govorimo o pokori,a Ivan je zapravo govorio o obraćenju.Srcem se moramo k Bogu obratiti;to je srčika pokore.Ali se ne možemo obratiti k Bogu,ako se ne obratimo k svojemu bližnjemu.Bog je ljubav, u plamenoj ljubavi on snuje o sreći roda ljudskoga; nema obraćenja k Bogu,ako nas ne zanima sudbina naše braće.

III.- IVAN PROPOVIJEDA CARINICIMA I VOJNICIMA.- Ivan je strašno mrzio na grijeh,nije mrzio na grješne duše.Bio je i u tome divni preteča milosrdnoga Spasitelja."Dođoše i carinici,da ih krsti,i rekoše mu: Učitelju, što da činimo? On im reče: Ništa ne tražite više,nego što vam je određeno.A pitali ga i vojnici: A što da mi činimo? I reče im:Nikomu ne činite nasilja,niti koga varajte,i budite zadovoljni svojom plaćom"/Lk 3,12-14/.Ivan nije odbio ni carinika ni vojnika,nije od njih tražio,da se odreknu svoje službe.Ima i njihova služba svoje opravdanje,samo nek se čuva opačina,kojima je izvrgnuta!I carinici i vojnici mogu u svojoj službi vršiti volju Božju i tako služiti Bogu.

Primjerom svojim daje nam Ivan pouku,kako ne smijemo dopustiti svojoj mržnji,da se razlije kao poplava,uništavajući,što ne vrijedi,i što vrijedi.Duša grješnikova vrijedi neizmjerno mnogo u očima Božjim;nju spasimo! Njezinu bolest izliječimo! Može grješnik u svojoj poniznosti lakše postići milost nego oholi farizej.Kasnije će Isus spočitnuti svojim protivnicima: " Carinici i bludnice ulaze prije vas u kraljevstvo Božje.Jer dođe Ivan k vama putem pravde,i niste mu vjerovali,a carinici i bludnice vjerovali su mu"/Mt 21,32s/.

Neka nam sv.Ivan isprosi milost iskrenog kajanja i ponizne skrušenosti,da se tako što bolje pripravimo na dolazak Isusov! To neka bude predmet naše molitve u kolokviju!

IV.TJEDAN DOŠAŠĆA: SRIJEDA

IVAN KRSTITELJ NAVJEŠTA SPASITELJA

Mt 3,11s;Mk 1,7s.; Lk 3,15-18

1.prel.: Prizor,koji se na izvana pruža našim očima, ostaje isti.Jordan tiho romoni,tjera svoje valove u Mrtvo more,koje nije daleko.Jesen je; od sjevera duva vjetar niz dolinu jordansku.Nema ljetne nesnosne vrućine.Džungla uz vodu bujno se zeleni; no i pustinja je sasvim blizu,nisu daleko gore, koje nam zatvaraju pogled. Na obali jordanskoj stoji propovjednik,pokornik; mnoštvo ljudi pomno ga sluša,upire u njega svoje oči,s udivljenjem, pita se,nije li možda Ivan Mesija. Ivan prosvjeduje.
2.prel.: Neka i nama govori Ivan,da nas riječima svojim i primjerom što bolje pripravi na dolazak Spasiteljev!

I.- IVAN NIJE MESIJA.- Sama pojava Ivanova i same njegove propovijedi tako su dubok utisak napravile na narod,da su svi stali razmišljati u svojim srcima za Ivana,nije li on Krist.Čudesa bila su gotovo suvišna; Ivan ih nije tvorio.Pod onim silnim dojmom ljudi su zaboravili,da ima Mesija izaći iz plemena Judina,iz porodice Davidove.Sve to Ivana ne smućuje.On trijezno i odlučno pred svima prosvjeduje. Kao prijatelj zaručnika Krista revnuje za slavu njegovu,

nimalo za svoju. A mi? Kako smo smiješno slavični, i kad za Krista radimo!

Uzorna je Ivanova poniznost." Doći će jači od mene, komu ja nisam dostojan odriješiti remena na obući njegovoj". Kad rimski diktator Pompej iza poraza kod Farzala ne imadijaše roba, da mu skine obuću, učini mu tu uslugu jedan od njegovih oficira. Taj se valjda ponosio, što je tako počastio svog zapovjednika. Ivan drži, da bi za njega bila prevelika čast, Mesiji izuti cipele. Prema običaju Židov roba Židova nije smio siliti, da se pred njim tako ponizi. Ivan se već unaprijed ponizuje pred Mesijom. Ne njiše se u samodopadnim mislima, kako je visoka čast proroka, najvećeg od svih proroka, preteče Kristova. Sve to nije ništa pred dostojanstvom Sina Božjega. Gola istina! U poniznosti je istina. Pokorimo se i mi istini, koja nas još dublje obara nego Ivana! Onda će nas Spasitelj, kad dođe, visoko podići u veličini, koja jedina vrijedi.

II.- IVAN NAVJEŠTA KRŠTENJE KRISTOVO.- Veli Ivan: "On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem". Ivan krštava vodom; voda rijeke Jordana pere samo površinu, može biti tek znak unutarnjeg očišćenja. Kad dođe Mesija, on će na ljude izliti obilje Duha Svetoga, koji prodire u najdublje dubine naše duše. O mesijanskom obilju Duha Svetoga proricao je Bog Izraelu:" Kao što izlijevam vodu na popucano tlo i potočiće na suhu zemlju, tako izlijevam na potomke tvoje Duha svojega"/Iz 44,3/ "Poslije ću izliti Duha svojega na svako tijelo"/Joel 3,1/. Kako će Mesija ognjem čistiti duše, opisuje nam prorok Malahija:"Tada će on sjesti, taliti i čistiti srebro. Čistit će sinove Levijeve. Čistit će ih kao zlato i srebro"/3,3/.

Prema riječima Ivanovim bit će Spasitelj jači od njega, ne jači da nas uništi, nego da nas spasi, ili, da uništi našeg neprijatelja Sotonu /Lk 11,21s./Bit će jači kao krstitelj, u borbi protiv našeg grijeha, svake nečistoće u našim dušama. Najteža je borba za čovjeka borba protiv grijeha; gotovo bismo zdvojili, da nema svemoguće milosti Kristove. Ova je milost kod sv. krštenja već osvojila naša srca; neka ih sama dalje čisti Duhom Svetim i ognjem! Iz tog čišćenja, i da nismo zlato, izaći ćemo kao čisto zlato, vrijednosti neprocjenjive, ne samo blistavi čisti, nego i sjajno lijepi, urešeni svim krepostima i darovima Duha Svetoga. Za svakoga od nas dolazak Spasiteljev znači čišćenje; ne smijemo ga se bojati, moramo za njim žudjeti, predati se Duhu Svetomu i vatri Isusovoj. Čim nas očisti, još će nam ugrijati srca u blaženoj radosti. Bacajmo se u oganj, koji nas čisti, liječi, razblažuje!

III.- IVAN NAVJEŠTA MESIJU KAO SUCA.- O Isusu reče Ivan još i to: " On ima vijaču u svojoj ruci, pa će očistiti gumno svoje i skupit će pšenicu u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasljivim". Ne predstavlja si Ivan Mesiju kao ratnika, koji će mačem i ognjem zatrti neprijatelje Izraelove. Njegove riječi slažu se s prorocima Staroga Zavjeta, koji su proricali Spasitelja također kao suca, slažu se s

ostalim Novim Zavjetom, gdje je istotako govor o sudačkoj vlasti Isusovoj. Svatko će se morati opredijeliti za Isusa ili protiv Isusa; vjera u Isusa bit će potrebna; tkogod ne uzvjeruje, bit će osuđen. Kazna nevjerja ili vjere mrtve bit će oganj pakleni. To će biti kazna svih grješnika, ne tek pogana, dušmana i zatornika izabranog naroda. Samim vođama svoga naroda zaprijetio se Ivan:" Sjekira je već položena na korijen drveću. Svako dakle drvo, koje ne rodi dobra roda, siječe se i u oganj baca". I sada još, ako ne ustrajemo u vjeri, živoj vjeri u Isusa.

Ali ne, ne! Mi svim srcem čeznemo za Isusom, uz njega prianjamo. Hoćemo da budemo, ne pljeva, nego pšenica, da nas Spasitelj sakupi u svoju žitnicu. Njegova je žitnica na ovom svijetu njegova sveta Crkva, na drugom blaženi raj. Isusova je žitnica njegovo kraljevstvo, kraljevstvo istine, pravde, ljubavi i mira, gdje se tako sretno živi. Iako nas kao pšenicu Kristovu na ovom svijetu mlinovi Božji, razne nevolje, melju, ostanimo mirni; uza sve to sretniji smo nego grješnici, bezbožnici! Kako je lijepo rekao sv. Ignacije Mučenik, već osuđen, da bude bačen pred zvijeri:" Pšenica sam Božja, melju me zubi zvijeri, da budem pronađen čist kruh Kristov".

"Pomolimo se! Probudi, molimo, Gospodine, svoju moć i dođi i velikom nam moći priteci, da pomoću tvoje milosti oproštenje tvoga smilovanja pospješi spasenje, koje priječe naši grijesi"!

22. prosinca

RODOSLOVLJE ISUSOVO

Mt 1,1-17; Lk 3,23-38

1. prel.: Slikari i kipari srednjeg vijeka voljeli su predstavljati rodoslovlje Isusovo u obliku drveta. Uz korijen vidimo sliku Jeseja, oca kralja Davida, uz pojedine grane slike pređa Spasiteljevih, na najvišoj grani sliku Bl. Dj. Marije s Djetetom Isusom. Možemo se u duhu zagledati u koju sliku ove vrste, ili također, možemo gledati Isusa i slušati, kako ga ljudi nazivlju:" Isuse, sine Davidov"!

2. prel.: Isprosimo si milost pouzdanja prema Spasitelju, koji je htio biti jedan od nas, nije se žacao, radi nas biti sin Marije Djevice!

I.-ISUS - POTOMAK ADAMOV, SIN ABRAHAMOV, SIN DAVIDOV.- Lijepo pokazuje sv. Luka, kako Isus vuče lozu od samoga Adama, prvog čovjeka, da postane drugi Adam te popravi, što je prvi Adam pokvario, vrati nam ono, što nam je prvi Adam proigrao. O Adamu veli zgodno evanđelista, da je bio sin Božji. Izišao je on iz ruku Božjih, nije se rodio od roditelja. Šteta samo, ogromna šteta, što se prvi Adam okrenuo od Boga, postao potomcima svojim primjer odmetnuća! Po drugom Adamu, Isusu, vraća se čovječanstvo opet k Bogu, na prekrasan i neslućen način.

22.prosinca

Isus je pravi Bog i pravi čovjek,dolazi,da od nas jadnih ljudi stvori pravu djecu Božju.Kako je dobar Bog, kad čitav rod ljudski i svakog čovjeka dobre volje tako visoko diže! Isusa se držimo,da očuvamo visoko dostojanstvo,što ga imamo milošću Kristovom!

U Isusovu rodoslovlju dokazuje se također,da je Isus sin Abrahamov,sin onoga naroda,po kojem nam je prema osnovama Božjim došlo spasenje,da je k tome član dinastije Davidove,koja ima vladati na vijeke.Tako se ispunjaju proročanstva Staroga Zavjeta,o kojima smo već razmatrali.Sada promotrimo samo još ovo,kako se nitko,tko želi biti dionikom Isusovih dobara,ne smije osloniti na vanjske povlastice,koje Bog slobodno dijeli,nego samo na svetost duše.Nije postao pređa Kristov prvorođeni Ezav,nego njegov mlađi brat Jakov,ne prvorođeni Ruben,nego njegov brat Juda.Premda je pravo nasljedstva prešlo na kraljeve po Salomonu,ipak Isus po krvi ne potječe od kralja Salomona,nego,čini se, od njegova brata Natana.Napokon neće ni sve povlastice naroda izabranoga ništa koristiti onoj djeci Abrahamovoj, koja će Isusa zabaciti.Zato neka unutarnja svetost bude naša jedina briga!

U spomenicima,iz kojih je sv.Matej prepisao rodoslovlje Isusovo, našao je 14 pokoljenja za prvo doba,kad je sam Bog vladao svojim narodom,opet 14 za drugo doba,doba kraljeva od Davida do babilonskoga sužanjstva,i opet 14 za treće doba od babilonskog sužanjstva do Isusa,kad su svećenici imali najveći utjecaj.Evanđelista to ističe,hoće da naglasi,kako s Isusom počinje novo razdoblje.To je razdoblje milosti i istine; gledajmo,da to vrijeme milosti što bolje iskoristimo!

<u>II.- ISUS - POTOMAK NEKIH GRJEŠNIH LJUDI.-</u> Sv.Matej u rodoslovlju protiv običaja navodi neke žene,ali nijedne,kojom bi se Isus mogao ponositi u svakom pogledu.Tu je Tamara,o kojoj nam Sv.Pismo pripovijeda ne baš lijepu aferu.Tu je Rahaba,koja se u svetim knjigama izrično naziva bludnica.Tu je Ruta,dobra žena doduše,ali tuđinka. Napokon čitamo o ženi Urijinoj,koja je na tako sablažnjiv način postala žena Davidova.Ne može se dvojiti,da je sv.Matej s nekim posebnim razlogom upleo te osobe u Isusovo rodoslovlje. Budući da je Rahaba bila Kananejka,Ruta Moapka,Betsabeja možda Hetejka, evanđelista time uči,da spasenje,koje nam dolazi po Isusu,nije pridržano jednomu narodu,nego da je sveopće.U tom spasenju krvno srodstvo ne igra velike uloge. A što su neke od tih žena griješile,Isus se kao njihov potomak još jače ističe kao Otkupitelj roda ljudskoga. Dobivši tijelo od grješnoga roda,Isus sam čist i nevin liječi korijen,iz kojega niče,daje mu moć,da bude plodan plodom božanskim. Ljudi mogu biti dobri,ne zato jer su ljudi,nego u koliko im dobrota dolazi od Isusa.Od našeg rodoslovnog drveta klijaju mnoge slabosti ljudske,pravi život imamo samo,ako smo loze na čokotu Isusu.

<u>III.-ISUS - SIN DJEVICE MAJKE.-</u> Rodoslovlje Isusovo po svetom Mateju rodoslovlje je sv.Josipa,ali ipak tako,da se ističe djevičan-

stvo Majke Isusove:" A Jakob rodi Josipa,muža Marije,od koje se rodi Isus,koji se zove Krist".Vjerojatnije je,da je također u evanđelju sv. Luke rodoslovlje Isusovo rodoslovlje Josipovo,a i tu čitamo,da Isus po krvi nije bio sin sv.Josipa." Za koga su mislili,piše sv.Luka,da je sin Josipov".Iz svega toga ipak najprije slijedi veliko dostojanstvo zaručnika Marijina.Pred zakonom,u rodoslovnim dokumentima,bio je Isus sin Josipov.Premda nam sv.Luka tako jasno govori o djevičanskom rođenju Isusovu,ipak se drugdje o Josipu i Mariji izražava kao o roditeljima Isusovim/2,27.41.43/, kao o ocu i majci /2,33/. Sama Marija naziva Josipa ocem Isusovim/2,48/.Kao zaručnik Marijin sv.Josip s punim pravom spada u sv.Obitelj,zaslužuje častan naziv oca Isusova.Štujući Isusa nemojmo se dakle udaljiti od sv.Josipa! Isus će ga učiniti i našim ocem,brižnim i punim djelotvorne,očinske ljubavi.

Iako imamo u evanđelju tek rodoslovlje sv.Josipa,ipak ne možemo dvojiti,da je i Marija bila iz porodice Davidove,ne grješna kao neki drugi članovi te porodice, nego čista i sveta,kako to dolikuje Majci Spasiteljevoj.Sv.Pavao piše o Kristu,"koji je po tijelu od roda Davidova"/Rim 1,3/,dakle po Mariji. Od nje kao djevice rodio se Isus,kao djevice zato,da se vidi,kako on nije samo sin Davidov nego također Sin Božji.Kao sin Djevice Majke Isus je također pokazao, koliko on voli djevičansku čistoću.Moramo ju i mi visoko štovati.

Razgovarajmo u kolokviju s Djevicom Majkom i s njezinim Djetetom Isusom i pomolimo se,da po Isusu,koji je radi nas postao čovjekom, postanemo prava djeca Božja!

23.prosinca

VJENČANJE BL.Dj. MARIJE I SV.JOSIPA

Mt 1,18-25

Prel.: Kad je arkanđeo Gabriel navijestio Mariji,da će roditi Isusa,ona je bila zaručena za sv.Josipa. Valja nam znati,da su zaruke u ono vrijeme kod Židova bile pravo sklapanje braka.Zaručnica bi ipak još godinu dana ostala kod svojih roditelja. Zatim bi se u svečanoj povorci odvela u kuću zaručnikovu i tada bi se slavila svadba; no već prije svadbe bili su zaručnik i zaručnica prema židovskom pravu pravi muž i žena.Dijete začeto u vrijeme zaruka bilo je zakonito dijete. Prema apokrifima živjela je Marija prije zaruka u hramu u Jeruzalemu.Prosili su ju mnogi prosci;njihove je štapove veliki svećenik unio u svetište i onda opet iznio; iz štapa je Josipova izletio krasan golub;tako je Josip postao zaručnik Marijin. Neki nam ga apokrifi predstavljaju kao udovca; njegova djeca iz prvog braka bila bi ona braća Isusova,koju spominje evanđelje. To su izmišljotine,koje katolički tumači evanđelja s pravom zabacuju. Predstavimo si samo sv.Josipa kao mlada,djevičansko čista čovjeka, vrijednog zaručnika prečiste Djevice!

23. prosinca

2.prel.: Molimo se sv.Josipu,neka bude i nama čuvar čistoće!Neka nam isprosi milost,da taj dijamanat duhovnoga života visoko cijenimo

I.- SV.JOSIP - ZARUČNIK BL.DJ.MARIJE.- Kad se anđeo Gospodnji prvi put ukazuju u snu sv.Josipu,naziva ga časnim imenom:" Josipe,sine Davidov".Bio je dakle Josip plemenita roda,kako je dolikovalo poočimu obećanog Mesije.Pred zakonom bio je Josip otac Isusov; ako su Židovi zvali Isusa sinom Davidovim,činili su to radi Josipa,sina Davidova.Josip - slavni porod Davidov! Imao je David dosta potomaka,koji nisu bili njega dostojni.Josipova je krepost i vrlina odgovarala njegovu plemenitom rodu. Iako je bio siromašan tesar,nije to nimalo smanjivalo njegova dostojanstva,kad je svojom lijepom dušom bio na čast svojemu praocu Davidu,kojega je pače daleko nadmašio svetošću. Sv.Josipa,zaručnika Bl.Dj.Marije štujemo kao najvećg sveca iza Naše Gospe.Bio je svetiji od samog Ivana Krstitelja.

Sv.Matej veli također,da je Josip bio pravedan; to znači,da je točno vršio zakon Božji.Iz njegova života znamo prema evanđelju jedva što drugo,osim što je četiri puta dobio od Boga nalog i točno ga izvršio,makar bio za to heroizam potreban,kao onda kad je morao bježati u Egipat.Jaka je bila njegova poslušnost prema zakonu,prema volji Božjoj,ali ipak nije bila tvrda.U Boga je glavno svojstvo blagost,milosrđe,ljubav.Tako je i sv.Josip bio blag i obazriv prema Bl. Dj.Mariji.Kako nije mogao dvojiti o njezinoj svetosti,a opet nije ni znao,kako je zatrudnjela,htio ju je doduše otpustiti, ali potajno, pred dva svjedoka,a da ne označi razloga rastave braka,koja je u Starom Zavjetu bila dozvoljena.Sva je prilika,da je naumio nekamo otputovati i stvar Bogu prepustiti.Nalazio se pred nekom tajnom;nadao se da će Bog stvar raščistiti i urediti.Postupao je mudro.

II. - PONIZNI SV.JOSIP.- Osjećaji sv.Josipa pred Bl. Dj.Marijom bili su sigurno osjećaji poniznosti. Zacijelo je već prije zaruka pred Marijinom svetošću kolebao,pomišljao,je li on nje dostojan zaručnik.Ne znamo ništa o Marijinim čudesima,ništa o njezinim ekstazama,no čar svetosti nije u tome; dijamantna čistoća Marijina morala se dojmiti jače nego sva čudesa i sve ekstaze,osobito sv.Josipa,koji je iza Marije više nego itko drugi imao smisao za čistoću,krepost, svetost,a bio Mariji tako blizu.

Marija je šutjela.Nadala se,da će Bog,koji je u njoj započeo veliko djelo, i dalje raditi i poučiti sv.Josipa.Radi neprilike Josipove i Marija je trpjela u duši,ali tako predano u volju Božju,da je njezin divni mir,poduhovljen pobožnošću,pravio na Josipa silan dojam. Možda se je sjetio proročanstva proroka Izaije,da će se Mesija roditi od Djevice.U svojoj poniznosti smatrao je,da tu njemu nema mjesta zato je odlučio,da se povuče.

III.- BOG POSREDUJE.- "Dok je on tako mislio,gle, anđeo Gospodnji javi mu se u snu govoreći: Josipe,sine Davidov,ne boj se uzeti k sebi Mariju,žene svoje,jer ono,što se u njoj začelo,od Duha je svetoga. Rodit će sina i nadjeni mu ime Isus,jer će on izbaviti narod svoj od

grijeha njegovih.- A ovo se sve dogodi,da se ispuni,što je kazao Gospodin preko proroka,koji govori:Eto,Djevica će začeti i rodit će sina,i nadjenut će mu ime Emanuel,to znači: Bog s nama.Kad se Josip probudi od sna,učini,kako mu zapovjedi anđeo Gospodnji,i uze k sebi ženu svojuAli ne pozna je,dok ne rodi sina svoga /prvenca/ i prozva ga imenom Isus".

Bog svojih ne ostavlja.Čudom rješava Josipa svake sumnje,pokazuje mu Mariju pod utjecajem Duha Svetoga kao majku budućeg Spasitelja. Dijete Marijino zvat će se Isus; već samo ime označuje spasitelja, ali kakova? Ne političkog,kakova su isčekivali Židovi,nego spasitelja, koji će svoj narod izbaviti od njihovih grijeha. Kako je to shvaćanje duboko! U grijehu je izvor svakog zla: tko od grijeha izbavlja ljude,on im pribavlja pravu sreću i vremenitu i vječnu.

UIsusui njegovoj Majci-Djevici ispunja se staro proročanstvo proroka Izaije o Emanuelu kao sinu djevice.Emanuel znači: s nama Bog. Kada je bio Bog više s ljudima,nego onda kad je Sin Božji postao čovjekom? Ako je Bog s nama,to znači,da nam je njegova pomoć i zaštita i svaka milost osigurana.Kako se sv. Josipu nadimala duša,kad je čuo tako divne stvari i doznao od anđela svoju ulogu,tako časnu ulogu u najljepšim osnovama Božjim!Kako se požurio,da izvrši nalog Božji i uzme k sebi Mariju,da joj bude djevičanski čuvar njene djevičanske čistoće i poočim Sina Božjega!

Molimo se sv.Josipu,da nasljedujemo njegove lijepe kreposti!

24. prosinca

MARIJA I JOSIP PUTUJU U BETLEHEM

Lk 2,1-5

1.prel.: Od Nazareta do Betlehema ima u zračnoj crti kojih 130 km, za ženu trudnu sigurno do pet dana hoda.Dva su bila puta,jedan kroz Samariju,drugi kroz dolinu jordansku.Put kroz Samariju bio je lakši, premda neugodan radi neprijateljski raspoloženih Samaritanaca.No u vrijeme kralja Heroda nisu se usuđivali Samaritanci,previše smetati židovske putnike.Pretpostavimo,da su Josip i Marija putovali kroz Samariju,zaustavili se malko u svetom gradu Jeruzalemu,a zatim još dva sata pješačili do Betlehema.Tokom razmatranja slikat ćemo u svojoj mašti potanje mjesta,kuda su prolazili ili gdje su boravili Josip i Marija.

2.prel.: Molimo za milost djetinjeg pouzdanja u Promisao Božji! Neka bude to zadnji čin naše pripravе na dolazak Spasitelja,koji je već tako blizu!

I.- NAREDBA CARA AUGUSTA I NJEZINE POSLJEDICE.-"U to vrijeme izađe zapovijed od cara Augusta,da se popiše sav svijet.Ovaj je popis bio

prvi,kad je Kvirinije upravljao Sirijom. I polazili su svi,da se popišu,svaki u svoj grad. Tada uziđe i Josip iz Galileje,iz grada Nazareta u Judeju,u grad Davidov,koji se zove Betlehem,jer bijaše iz kuće i porodice Davidove,da se popiše s Marijom,zaručenom svojom ženom koja je bila trudna".Herod je bio kralj Judeje po milosti rimskoj, ovisan o caru.Nije čudo,što je po naredbi carevoj u svojem kraljevstvu popisao pučanstvo.Znademo iz povijesti,da je baš po prilici u vrijeme rođenja Isusova Herod zatražio prisegu vjernosti od svojih podanika za sebe i cara; vjerojatno je,da je to bilo baš u vrijeme popisa. Šest hiljada farizeja uskratilo je prisegu; dakle stvar nije uspjela bez nemira i pobuna.

U Nazaretu Josip i Marija ostaju mirni.Uzdaju se u Providnost Božju.Pate u duši,što u tako nezgodan čas,baš pred porođaj,moraju na put. Ako su vremena bila nemirna,putovanje bilo je osobito teško. Ništa od svega toga ne smućuje naših svetih osoba. Sjećaju se možda proročanstva proroka Miheja,da će Mesija izaći iz Betlehema,pa se dive Promislu Božjemu,koji već unaprijed sve vidi,točno proriče,u svoj čas svoje vječne osnove divno izvodi.Kao što se dijete u kolijevci smiješi majci,koja ga njiše,tako spokojno i predano počivaju Marija i Josip u rukama Božjim. Njihovo pouzdanje nasljedujmo,i nećemo se nikada posramiti!

<u>II.- NA PUTU U BETLEHEM.</u>- Jesu li Marija i Josip pobuđivali pažnju onih,koje su na putu susretali? Jedva.Što je na Mariji i Josipu najviše upalo u oči,bilo je njihovo siromaštvo,a siromaštva nije tada nitko cijenio,niti Židovi niti pogani. A ipak ide putem prema Betlehemu Majka onoga,koji će biti kralj nad svim kraljevima.A kako je skromna! Voli samoću,voli biti sama sa sv.Josipom.Ako li društvu ne može izbjeći,voli biti skupa s putnicima siromašnim; među njima se osjeće kao među svojima.Pred bogatašima,što prolaze i gledaju ju s prezirom,opet je skromna,ali bez ropskog klanjanja,bez niskog ulagivanja,bez zavidnog promatranja bogataških udobnih kočija,sjajnih odijela i njihove otmene pratnje.Marija ne mrzi na bogataše,budući da i oni,ako hoće,mogu biti Bogu mili.

Prolazeći kroz Jeruzalem,iz Jeruzalema u Betlehem, Josip i Marija prolaze mimo raskošne Herodove palače. Šta si misle? Šta drugo nego da bezbožnicima nema mira, i da sva dobra ovoga svijeta nisu kadra srce čovječje usrećiti? Kakav pakao morao je u svom srcu osjećati Herod okrutnik,ubojica svoje žene,svoje djece? A kako božanski mir vlada u srcu Bl.Dj.Marije i sv.Josipa! Na putu od Jeruzalema do Betlehema obaziru se njih dvoje natrag prema sv.gradu.Kako ne bi?Ipak se dive Providnosti Božjoj, koja neće da Mesija izađe iz grada,gdje je David kraljevao,nego iz gradića,gdje se rodio i odrastao kao pastir. Novi David,Mesija,stvorit će iz najsitnijih početaka najsjajnije kraljevstvo.U njega se uzdajmo!

III.- MARIJA I JOSIP TRAŽE KONAK U BETLEHEMU.- Naša dva putnika ulaze napokon u Betlehem,gradić sagrađen na dvjema brdašcima,od kojih je istočno manje strmo nego zapadno.Penju se Marija i Josip po strmim,tamnim,tijesnim ulicama.Njihova je prva briga,da si nađu konak. Kucaju na vrata manje ili više poznatih stanovnika,ali uzalud.Teško bi se njih dvoje usudili pokucati na vrata kojeg bogataša; previše su siromašni.Traže utočište kod siromaha; da ih je od njih svaki odbio,jedva je vjerojatno; ali šta su Josip i Marija mogla naći kod siromaha? Jednu jedinu prostoriju,gdje se na večer prostru sagovi, na kojima spavaju svi članovi obitelji,a s njima možda još koje živinče.Josip i Marija željeli su biti sami.Ta,Marija će roditi.

Ide Josip u karavanseraj,jedinu gostionicu betlehemsku.Šta vidi tu? U dvorištu guraju se magarci,konji,deve; unaokolo pod pokrivenim trijemo--vima gužva ljudi,koji se možda spremaju,kako će spavati,zamotani u svoje plašteve,gunjeve.U velikoj dvorani po prilici isto.Ima gostioničar i manjih sobica,no te su već sve iznajmljene. Nema za Mariju i Josipa mjesta u gostionici. Žalosni,ali ipak predani u volju Božju idu njih dvoje izvan grada prema istoku,gdje ima mnogo spilja, koje služe pastirima kao štale.Tu će se roditi Mesija!

Tu sjedi Marija,možda na kojem balvanu.Josip se trudi,ne bi li taj tako siromašan konak što bolje uredio,od hladnog vjetra zaštitio. Pali vatru,sprema sebi i Mariji skromnu večericu.Njihovi su razgovori pobožni.Govore o Spasitelju,koji se ima roditi.Sve je oko njih tako hladno i tvrdo,no u njihovim srcima sve više prevladavaju osjećaji topli,meki,nježni,u Bogu spokojni.Takvi neka budu i naši osjećaji na sv.Badnjak!

Kolokvij neka bude s Marijom i Josipom,pun čeznuća za Isusom!

25.PROSINCA

ROĐENJE ISUSOVO

1.prel.: Nad mjestom Isusova rođenja diže se prastara veličanvena bazilika.Pod bazilikom je kripta;to je nekadašnja spilja,u kojoj se Isus rodio; duga je dvanaest i po metra,široka nešto preko tri metra.Strop je sada umjetan,stijene su pokrivene mramorom.Na podu vidi se zvijezda,zabilježena godina 1717. s natpisom: Hic de Virgine Maria Iesus Christus natus est": " Ovdje se rodio Isus Krist od Marije Djevice". Prenesimo se u duhu u vrijeme Isusova rođenja, gledajmo spilju,kakova je tada bila,gledajmo u njoj maloga Isusa između Marije i Josipa! Pomoći će našoj mašti božićne jaslice naših katoličkih crkava.

2.prel.: Da spoznamo maloga Isusa i njegovu ljubav prema nama! Da ga svim srcem zavolimo!

I.- VRIJEME ISUSOVA ROĐENJA.- "A kad dođe punina vremena,odas
Bog Sina svoga,rođena od žene,pokorna zakonu" /G4,4/. Dođe punina
vremena! Pripravio je Bog svoj narod na dolazak Spasiteljev mnogim
proročanstvima.Pripravio ga je mnogim kušnjama,izliječio od svakog
nagnuća,da štuje krive bogove.Raspalio je Bog u svojem narodu čeznu
će za Spasiteljem.Žudio je Izrael za Mesijom,kao nikad prije; kao ni
kada prije ni kasnije očekivao je Izrael Mesiju baš onda,kad je Mesi
ja došao.Pripravio je Bog i pogane.Razasuo je među njih Židove,po
kojima su mogli spoznati jedinog pravog Boga; i mudraci njihovi pri-
bližili se vjeri u jednog Boga,Stvoritelja i Oca.Smirio se svijet za
cara Augusta; divno su se prilike uredile za širenje kraljevstva
Božjega, Kristova.Tada se rodio Isus.

Kad dođe punina vremena! Ne kao da su svi ljudi postali dobri.
Pokvarenost je među poganima bila velika;trebali su Spasitelja,i
došao im je. I narod je izabrani počeo lutati; zašao je u farizejšt
nu; trebao je i on Spasitelja,koji zaista dođe.U teškim danima kralj
Heroda,u onoj po prilici godini,kad je kralj dva svoja sina dao smak
nuti i još trećemu spremao smrt,tad se pokaza dobrota i čovjekoljubl
Boga, našega Spasitelja /Tt 3,4/.Počinje nova era čovječanstva.

Apokrifna legenda pripovijeda.kako je sv.Josip izvan spilje rođe-
nja Isusova opazio,da su stale zvijezde na svodu nebeskom,stala nepo
mično stada ovaca,ukočile se životinje u svom položaju,koje se nag-
nule,da se napiju vode.Kao da je u samoj prirodi stalo sve staro,ka
je s rođenjem Isusovim počelo nešto tako novo.Pjevajmo sa sv.Crkvom
"Danas nam je s neba sišao pravi mir: Danas se po svemu svijetu stao
cijediti med. Danas nam je svanuo dan novog otkupljenja,starodrevne
obnove,vječne sreće"!

II.- MJESTO ISUSOVA ROĐENJA.- Rodio se Isus u štalici,možda
među stokom.Crkva se divi u svećeničkom časoslovu: " O velikog mis-
terija,divne li tajne,da su životinje gledale Gospoda,kad se rodio,
ležao u jaslima"! Koliko poniženje! Rodio se Isus u tamnoj noći;apo-
krifi govore o čudesnom svijetlu,što je obasjalo spilju njegova ro-
đenja; možda ju je tek slabo obasjavala vatra, koju je zapalio sv.
Josip.Bog voli u tajnosti,u tišini i samoći pripravljati svoja veli-
ka djela.U jaslima leži Djetešce Isus; a nisu ni njegove;našle se
slučajno u toj spilji,štali. Kako se razlikuju od one sjajne kolijev
ke - vidi se još u muzeju -, koju je car Napoleon dao umjetnički iz-
raditi za svog sina,kralja rimskoga! A gdje je sada kralj rimski,gdj
Napoleon? Isus još vlada,premda mu je kolijevka bila u jaslima,križ
smrtna postelja.

Siromašan je mali Isus. Povila ga u pelenice njegova presveta
Majka,zaštitila ga od studeni,koliko je mogla.A je li mogla baš posve? U spilji? U Betlehemu,gdje su noći hladne? Gdje katkada zimi si-
lazi temperatura ispod ništice? Trpio je mali Isus posljedice svog
siromaštva.Sv. Pavao nas opominje:" Znate milost Gospodina našega
Isusa Krista,da je,premda je bio bogat,poradi vas postao siromašan,
da se vi njegovim siromaštvom obogatite"/ 2K 8,9/

III.- PRVO DRUŠTVO MALOGA ISUSA.- Prvo društvo tvore malomu Isusu Marija i Josip.Došao je Isus na grješni svijet,da grješnike spasi,volio je ipak najprije uživati u društvu svetaca.Iako on voli duše grješnika,on strašno mrzi na grijeh.Nije htio da bude grijeh prvo,što opazi pojavivši se među ljudima.Marija i Josip obradovali su ga svojim divnim krepostima. Najprije čistoćom svoga srca.Onda svojom jakom vjerom.Tvrda i hladna stvarnost betlehemske spilje nije njih ni za čas smutila,tako te ne bi jasno vidjeli u malom Isusu Mesiju Kralja.Klicali su njih dvoje svojemu malomu Kralju riječima proroka Izaije:" Jer nam se rodi dijete,sin nam se dade.Vlast počiva na plećima njegovim.Čudo od savjetnika glasi ime njegovo,Jaki Bog ,Otac vječni,Knez mira.Njegova je punina vlasti,mir nema nikada kraja. Vladat će na prijestolju Davidovu i nad kraljevstvom njegovim. Učvrstit će ga i poduprijeti pravicom i pravednošću od sada do vijeka.Revnost Gospoda nad vojskama to će učiniti"/9,5s./.

Klanjali se Marija i Josip Isusu također kao Sinu Božjemu.Kako ne bi njih dvoje bolje nego ostali Židovi shvatili riječi psalmistove:" Objavljujem odredbu Gospodnju: on mi reče: Ti si Sin moj,ja te rodih danas" /2,7/? Kako bi Marija napose mogla sumnjati o riječima arhanđela Gabrijela,da će se njezin Sin zvati Sin Svevišnjega, Sin Božji? Kako se ona s Josipom divila reizmjernoj ljubavi Boga, koji svoga jedinorođenoga Sina šalje na svijet radi spasenja ljudi!

U društvu Majke Marije i sv.Josipa bilo je malomu Isusu tako ugodno, tako lijepo,da je manje osjećao svoje poniženje i svoje siromaštvo.A i Mariji i Josipu budili se u srcu osjećaji blaženoga mira i prvog božićnog intimno nježnog raspoloženja,kakovi se i u nama bude,kad ih promatramo,stojeći pred božićnim jaslicama. Nasljedujmo kreposti sv.Obitelji,da ti osjećaji u nama ojačaju i ostanu!

Kolokvij neka bude adoracija maloga Isusa u društvu Marijinu i Josipovu!

26.PROSINCA

ŠTA RADI MALI ISUS U JASLICAMA

1.prel.: Predstavimo si opet jaslice,kakovih smo već toliko vidjeli na Božić po našim crkvama! Nek nam se pogled zaustavi na malom Isusu! Gledajmo ga u lice, kušajmo,da prodremo u njegovo Srce!

2.prel.: Molimo za milost,da svoje misli i osjećaje uskladimo s mislima i osjećajima božanskog Djetešca!

I.- ČIN HVALE I ZAHVALE.- Možda smo koji put promatrali malog Isusa u jaslicama,kao što se promatraju druga mala djeca,koja još ništa ne misle.Nije to tako s malim Isusom,makar na izvana on šutio, ne očitovao svojih misli.Njegova je duša već u Betlehemu gledala Boga,imala znanje uliveno,njegov je razum više radio nego razum drugih

odraslih ljudi. Tako je bilo već u prvom času eksistencije Isusove duše. Ipak je on čim se rodio, sigurno napose obnovio prve uzvišene čine svojeg razuma i svoje volje. O tome sad razmatrajmo!

Prvi polet duše Isusove dizao se k Ocu nebeskomu. Još nije nikada čovječja duša tako jasno uvidjela, da je dužna proslaviti Boga, kao što je to vidjela duša Isusova. Kasnije će se Isus pred apostolima moliti ovim riječima:" Slavim te, Oče, Gospodine neba i zemlje"! Tako se molio već u kolijevci. Lijep je slavospjev anđela u Betlehemu:"Slava Bogu na visini"; šta je bio prema slavospjevu Isusove duše! Duboko je već mali Isus osjećao, kako ljudi ne daju hvalu Bogu, pa je i za njih Boga hvalio i slavio.

Ako su oči Isusove gledale oko sebe samo siromaštinu, duša im Isusova onaj prvi čas nije slijedila, jer je više osjetila neopisive darove Božje: hipostatično sjedinjenje s Bogom, nadnaravno gledanje Boga, nadnaravno blaženstvo. Zato se iz duše Isusove najprije vinuo prema Ocu nebeskomu srdačan izraz zahvale. I za nas je Isus zahvaljivao, budući da mi sami tako malo mislimo na dobročinstva Božja. Lijep je Magnifikat Marijin; pjevala je i duša Isusova svoj Magnifikat, još neisporedivo ljepši. Ako želimo ugoditi malom Isusu, samo i mi s njime i s anđelima pjevajmo gloriju!

II.- ČIN ZADOVOLJŠTINE.- Kolikogod mali Isus u jaslicama Boga hvalio i zahvaljivao mu se, ipak nije mogao zaboraviti, da je sišao s neba na grješni svijet, među grješnike, zato da ih spasi. Njih u spilji betlehemskoj još nije bilo, no nisu bili daleko, i bio ih je svijet pun. Skoro će ih osjetiti sv. Obitelj, bježati pred njihovom zlobom. Mali je Spasitelj prema njima već sada milosrdan. Za njih se Bogu žrtvuje već u jaslicama betlehemskim, daje za njih svojemu Ocu zadovoljštinu. Štogod trpi u bijednoj štalici, zbog naših grijeha trpi i rado trpi. A znade on i za svoje buduće patnje; jer on nije kao ostala mala djeca, koja se dražesno smiješe, nemajući pojma o teškoj sudbini, koja ih čeka, niti o nevoljama i brigama, koje već tare njihove roditelje.

Mali Isus u Betlehemu osjeća svoje tijelo i znade, da je to buduća žrtva za grijehe roda ljudskoga. O Isusu piše sv. Pavao:"Zato ulazeći u svijet govori: Žrtava i darova nećeš, ali si mi tijelo pripravio. Paljenice i žrtve za grijehe nisu ti ugodne. Tada rekoh: Evo, dolazim; u knjizi pisano je za mene, da učinim volju tvoju, Bože" /Hb 1o,5-7/. Požrtvovno i junački ponudio se mali Isus svojemu Ocu nebeskomu, spremno, ali ipak ne bez unutarnje tjeskobe. Kroz čitav život nosio je u svojem srcu agoniju prema onim riječima njegovim: "Treba mi se krstiti krštenjem, i kolika mi je muka, dok se ne svrši" /Lk 12,5o/. Duh žrtve duva već kroz Betlehem; skoro će dječica betlehemska radi Djeteta Isusa umrijeti mučeničkom smrću. Nije nezgodno ako Crkva odmah iza Božića slavi sv. Stjepana Mučenika.

Sv. Ignacije Lojola uživio se duboko u osjećaje maloga Isusa, kad me upućuje," da gledam i motrim... kako se Gospodin rodio u najveće

siromaštvu, a nakon toliko rada,nakon glada,nakon žeđe,nakon vrućine i zime,nakon nepravda i kleveta, da najzad umre na križu,pa sve to poradi mene".

III.- ČIN MOLITVE I ZAGOVORA.- Sve one ozbiljne misli sakrio je Isus u dubini svoga srca.Njegova vanjština odiše samo pokoj i mir i širi oko sebe mir i radost,budi u dušama blažene božićne osjećaje. Pred drugom djecom stariji kriju svoje brige i tjeskobe,u betlehemskoj štalici krije Isus svoje pred starijima. I hoće da budu u njegovu društvu sretni.Za njih on diže k Bogu svoje oči,ako može,i svoje ruke; on se za njih moli. Svrha njegova dolaska nije samo,da umre za naše grijehe,nego također, da nam donese obilje darova.I u tu svrhu on se moli.

Prije svoje muke,iza posljednje večere,izreći će on kao naš veliki svećenik prekrasnu molitvu.Molit će se za svoje,da ih sve više sjedini u jednoj obitelji Božjoj, da ih uvuče,koliko to može biti, u jedinstvo presv. Trojstva,i tako im osigura blaženi život djece Božje.I mali se Isus moli za svoje,za one koji su čista srca i čeznu za njim,i koji će iskreno uz njega prionuti,čim za njega doznaju. Ponekuda je običaj,da roditelji dijele na Božić djeci darove od Djeteta Isusa.Lijep je to običaj,koji odgovara stvarnosti.Nama svima, ako smo kao dobra djeca nevini i ponizni,Isus je već kao dijete posrednik najvećih dobara. On nam dolazi kao kad rosa pada na zemlju, pravi blagoslov Božji.Njegove se usne ne miču,no njegovo božansko Srce viče k Ocu nebeskomu.Piše o njemu sv.Pavao:" On je u vrijeme svojega zemaljskoga života prikazao prošnje i ponizne molitve onomu, koji ga je mogao izbaviti od smrti,s velikom vikom i suzama, te bi uslišan za svoju smjernost"/Hb 5,7/.Ako je to molitva,kojom je Isus popratio svoju žrtvu,kako da ju nije počeo već u svojoj kolijevci?

Razgovarajmo u kolokviju s malim Isusom i združimo s njegovom molitvom i svoju,prosnu i svaku drugu!

27.PROSINCA

ANĐEO JAVLJA PASTIRIMA ROĐENJE ISUSOVO

Lk 2,8-12

1.prel.: Blizu Betlehema s istočne strane diže se brdašce; tu su ruševine lijepe crkve i spilja s tragovima starih slika.Tu su prema predaji iz 4. stoljeća bili pastiri,kad im se ukazao anđeo.Neka predaja veli,da su bili samo trojica.Najzgodnije možemo ih gledati pred spiljom,gdje su u tamnoj noći zapalili vatru.Oni sjede oko vatre i razgovaraju,možda baš o Mesiji,kad ih najednom obasja čudesno svjetlo.

2.prel.: Neka nam mali Isus udijeli milost,da nasljedujemo ponizne i priproste pastire!

I.- ŽAŠTO SE ISUS JAVLJA NAJPRIJE PASTIRIMA.- Stari su Židovi

pastire prezirali; smatrali su ih kradljivcima; zato ne bi dali,da pastir na sudu svjedoči. Bio je to jamačno prezir farizejski napram priprostom puku,kojemu nije bilo moguće,držati se točno farizejskih i književničkih propisa,ali mu je srce ipak bilo Bogu jako blizu.Isus naprotiv voli siromahe,koji su i duhom siromašni;njima se srce ne lijepi uz zemaljštinu, lakše se diže k Bogu.Siromasi će biti kasnije najsposobniji slušatelji Isusovih propovijedi:"Siromašnima se propovijeda evanđelje"/Mt 11,5/.Njima strast još nije začepila uši.

Volio je mali Isus pastire,jer su bili ponizni.Siromašan je čovjek lako ponizan; iz bogatstva rađa se oholost života.A oholima se Bog protivi,dok poniznima daje svoju milost.Voli mali Isus pastire,budući da su priprosti,bezazleni,iskreni.Nemaju oni učenog znanja,koje naduva.Imaju zdrav razum,koji lakše gleda Boga nego iskrivljeni razum nekih učenjaka.I o pastirima betlehemskim rekao bi Isus,što će kasnije reći o svojim priprostim učenicima:" Slavim te, Oče,Gospodine neba i zemlje,što si ovo sakrio od mudrih i razumnih, a objavio malenima.Da,Oče,jer je tako bila volja tvoja"/Lk 10,21/.

U koliko je koji pastir grješnik,Isus ga želi spasiti."Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni"/Mt 9,12/.Priproste i ponizne duše iako griješe,lako se predaju božanskomu liječniku,da ih izliječi. Bit će ipak da su betlehemski pastiri bili pošteni i bogobojazni ljudi,to više što su,kako se nekima čini vjerojatno,pasli stada hrama jeruzalemskoga,bili u stalnom dodiru sa svetištem i službenicima Božjim. Prema tome oni bi bili pastiri žrtava,a sad će ih k sebi pozvati onaj,koji je sišao s neba,da bude žrtva za naše grijehe.Budimo i mi Bogu što bliži mislima,riječima i činom,pa će se i nama Isus objaviti u slatkoj božićnoj utjehi!

II.- PASTIRIMA SE UKAZUJE ANĐEO.-"Bijahu pastiri u onom kraju,u polju,koji su čuvali noćnu stražu kod svoga stada.I anđeo Gospodnji pristupi k njima,i slava ih Gospodnja obasja,i vrlo se prepadoše". Slava je sjaj prisutnoga Boga.Zaželio si nekada Mojsije,da vidi slavu Gospodnju,i molio je Boga:" Daj mi da ugledam slavu tvoju"! Bog mu odgovori:" Učinit ću da prođe sva ljepota moja ispred očiju tvojih... Bit ću milostiv,komu hoću da budem milostiv,i smilovat ću se ,komu hoću da sesmilujem".I zaklonio je Bog Mojsija,te uzmogne gledati slavu njegovu.No lica Božjeg Mojsije nije vidio/Eks 33,18-2

Kako je Bog volio one pastire betlehemske,kad je i njih obasjao svojom slavom!Živjeli su oni i naslađivali se već prije u nevidljivoj prisutnosti Božjoj.Zato je Bog sada njima milostiv,smiluje im se,čini im svoju prisutnost primjetljivu u čudesnom sjaju.Pastiri se prepadoše; no to nije strah,koji čovjeka muči.To je osjećaj silnog strahopočitanja,koje se brzo pretvara u najslađu utjehu.Kad se Bog duši objavi,duša osjeća neizmjernu veličinu Božju. Nije potrebno, da se to zbude u nekom vanjskom sjaju.Još je ljepše,kad se Bog javi duši na čisto duhovni način. Zar se nije često i nama tako

objavio? A možda je osjećaj prisutnosti Božje brzo popustio?Ako je popustio,sva je prilika,da smo se premalo ponizili pred prisutnim Bogom u dubokom strahopočitanju.Nismo kriknuli kao prorok Izaija pred viđenjem Božjim:" Jao meni! ja sam izgubljen; jer sam čovjek nečistih usana"! Ne čitamo u evanđelju,da su pastiri betlehemski tako vapili; ginuli su ipak pred veličinom Božjom u poniznosti,koja ih je činila dostojnima još većih milosti.

III.- ANĐEO GOVORI PASTIRIMA.- "Reče im anđeo: Ne bojte se! gle, javljam vam veliku radost,koja će biti svemu narodu;jer vam se danas rodi Spasitelj,koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu.I eto vam znaka: Naći ćete djetešce povito u pelenice gdje leži u jaslama". Koju je veću radost mogao navijestiti anđeo pastirima i narodu nego rođenje Mesijino? Iza tolikih stoljeća strašnih nevolja,teških borbi, grješnog lutanja,očajnog zazivanja Boga, eto napokon se rodio Spasitelj,divni Spasitelj,koji najprije uništava izvor svakog zla,grijeh, da zatim narodu svetomu pribavi svaku milost Božju.Rađa se napokon Krist,Pomazanik,kojega je Bog pomazao Duhom Svetim,da bude svojemu narodu pomazani kralj,pomazani veliki svećenik,pomazani prorok,sve u eminentnom smislu,na najveću sreću ljudima dobre volje.

Rađa se Krist kao Gospodin! O kako se tu krije značenje duboko! Jedva ga naslućuju,ako ga naslućuju,pastiri.Njihov Masija,koji se rodio,Sin je Božji,pravi Bog Gospodin,pravi Emanuel,"Bog s nama","jaki Bog",kao što je prorekao prorok Izaija.Zaista je Bog pohodio svoj narod; barem to osjećaju pastiri kod anđelovih riječi.Teško su dosada osjećali ljude,zlobne i okrutne kao što je bio kralj Herod sa svojim gospodarima,Rimljanima; slušajući anđela,pastiri već osjećaju Boga, koji se javlja,već dolazi.On im je bliži nego svi neprijatelji.

A znak tako velikih stvari kako je malen! Dijete u jaslama,povito u pelenice! Gdje je palača,gdje zlatna kolijevka? Zar u štali,u jaslama? Tako veli anđeo,tko bi dvojio! Nisu putovi Božji,kakovi su putovi naši. Razum priprostih pastira prelazi preko toga,poteškoće ni ne vidi.Budimo njima slični,da i mi doživimo velike objave Božje, proživimo što dublje i sretnije svete božićne tajne!

Kolokvij s malim Isusom!

28.PROSINCA

ANĐELI PJEVAJU: " SLAVA BOGU NA VISINI"

Lk 2,13s.

1.prel.: Gledajmo u duhu pastire pred njihovom spiljom,u koju su zatjerali svoje stado! Već je sv.Jeronim u tu spilju hodočastio; s njime hodočastimo danas i mi! Zaustavimo se tamo,gdje je vjerojatno bila spilja pastira; duga je 19m,široka 15.Na ulazu u spilju bili su pastiri oko vatre; pred njima stajao je anđeo.Uz njega stvorila se najedamput čitava vojska anđela.Anđeli pjevaju,pastiri su kao u ekstazi.

2.prel.: Neka nam mali Isus udijeli milost,da dobro shvatimo njegovu božićnu himnu,naučimo se od anđela, kako se Bog slavi!

I.-MNOŠTVO ANĐELA,KOJI SLAVE BOGA.-" I najedamput postade s anđelom mnoštvo nebeske vojske hvaleći Boga". Vojska nebeska jesu anđeli, ne zato jer su vojnici,nego zato,jer svojim velikim brojem prave dojam silne vojske Tisuće i deset tisuća po deset tisuća anđela vidio je prorok Danijel oko prijestolja Božjega. O anđelima,koje je sv. Ivan gledao na nebu,piše on u Tajnom otkrivenju:" I broj njihov bijaše mirijada mirijada i tisuće tisuća"/5,11/. To je tjelesna straža Božjeg veličanstva,ne da Boga čuvaju,On toga ne treba,nego da mu se klanjaju i oduševljeno mu kliču.Gledajući Boga presretni su; raduju se, što je Bog tako divan,tako divan u sebi,tako divan u svojim djelima.

Psalmista je St.Z.promatrao neka djela Božja u vidljivom svijetu: bio je ushićen.Anđeli na nebu gledaju samu bit Božju; kako moraju istom oni biti ushićeni!Jobu pripovijeda Bog,kako su mu anđeli pleskali,dok je stvarao svijet:" Dok su klicale zvijezde jutarnje ,dok su kliktali anđeli"/38,7/.Evo sada kod rođenja Isusova počinje Bog nešto to kud i kamo divnije nego što je stvaranje svijeta.Divno je Bog čovjeka stvorio,još ga je divnije obnovio,tako moli svećenik kod prikazanja.

Kako da to promatrajući anđeli ne dadnu oduška svojemu oduševljenju! Tako ću i ja pred jaslicama betlehemskim.Tako ću općenito često raditi,da ispunim svoju prvu dužnost,koja jest,da Boga proslavim. "Dođite,kličimo Gospodu"! Tim riječima počinje svećenik svoj časoslov Kličimo Bogu mi svi i u svojim drugim molitvama! Nemojmo samo prositi moleći se Bogu! Sv.Pavao nas opominje:" Napunite se Duhom, te govorite jedan s drugim u psalmima,i himnima i pjesmama duhovnim,pjevajući i klikujući u srcu svojem Gospodinu"/E 5,18s./.

II.- "SLAVA BOGU NA VISINI".- Tako su pjevali anđeli.Slave Boga, koji stanuje na visini,na nebu.Nek bude što više slavljen! Ali kako će ljudi Boga slaviti,ako ne znaju njegove veličine? Anđeli sigurno žele,da ju spoznaju.Iz spoznaje će niknuti ljubav i oduševljenje. Žele anđeli,da se ljudi za Boga oduševe. Onda će se oriti slavospjevi; dizat će se k Bogu iz dubine srca i činit će naše srce blaženim. Kako ćemo onda usrdno moliti u očenašu: "Sveti se ime tvoje"!

No kolikogod mi slavili Boga,a s nama milijuni anđela,sve zaostaje daleko za onim,što Bog zaslužuje.To osjeća svaka duša,koja svim silama voli Boga. Isto jamačno osjećaju anđeli.Zato se kod rođenja Isusova toliko raduju.Evo sad postoji stvor,čovjek,koji je ujedno Bog: on će Boga na dostojan način proslaviti.Otkad postoji svijet, još nikad nije bio Bog tako proslavljen, kao što je sada u štalici betlehemskoj.Usta Isusova doduše šute,no duša Isusova slavi Oca nebeskoga,slavi ga i u naše ime. Pridružimo se Isusu,da naše slavljenje skupa s njegovim postane Boga dostojno! To možemo najbolje kod

sv. mise;nemojmo na to zaboraviti!

Betlehemskim pastirima misao na slavu Božju nije bila tuđa.Pobožni vjernici bili su u ona vremena tako puni Boga! Ginuli su pred Božjim veličanstvom!. Većina židovskih molitava počimala je riječima: Blagoslovljen Gospod"! Moderni je svijet sve puniji sebe,sve prazniji Boga. Čuvajmo se,da ne bi na nas utjecao! Tjerajmo od sebe misao na njegove lažne veličine i lažne vrednote! Shvatimo duboko i slavimo ushićeno veličinu Božju! To će i nas same podići visoko do prave veličine,do pravog dostojanstva sluga Božjih,ljudi Božjih,djece Božje!

III.-"I NA ZEMLJI MIR LJUDIMA DOBRE VOLJE".- Bog je dobar.Ako od nas traži,da ga hvalimo i slavimo,on ujedno hoće da time sebe usrećimo.Isus je sišao s neba,da Boga proslavi i nas spasi.Mir,što ga anđeli žele ljudima,prema materinskom jeziku betlehemskih pastira nije samo mir,nego svaka sreća,zdravlje,blagostanje,spasenje. Svako dobro žele anđeli ljudima; znadu,da će im svako dobro doći po Isusu,napose također ono,što mi zovemo mir: mir s Bogom u čistoj savjesti,mir s ljudima u bratskoj ljubavi,mir unutarnji u srcu punom Boga.

Neće dakako svatko doći do tog mira.Isus ne trpa silom svoje darove na ljude.Moraju oni dar Božji priznati,slobodnom voljom i zahvalnim srcem prihvatiti.Samo ljudi dobre volje postizavaju mir Božji. No kad on na taj način u dušu siđe,postaje preko svakog shvaćanja sladak. Uredimo svoju volju,da ne bi svojom zloćom zatvorila Bogu vrata duše!

Mnogi tumači sv.evanđelja tumače riječi "dobre volje" malko drukčije nego duhovni pisci.Vele,da su anđeli u Betlehemu,spominjući dobru volju imali u vidu volju Božju. I tako bi ljudi dobre volje bili oni,koji su Bogu po volji.U samoj stvari to izlazi na isto. Bogu ćemo biti po volji,ako je naša volja dobra. Samo tako ćemo Bogu omiljeti,biti predmet ljubavi Božje,biti vrijedni obećanja Kristovih,biti dionici svih dobara,koja Krist donosi svijetu,osobito njegova divnoga mira.

Pridružimo se u kolokviju svetim anđelima.Slavimo Krista,maloga Boga! Molimo ga,da nam smiri srce,i da svijetu dade pravi mir s Bogom i u Bogu!

29.PROSINCA

ANĐELA NESTAJE,PASTIRI OPET SAMI

Lk 2,14s.

1.prel.: Još smo pred spiljom pastira betlehemskih. Ali sjaja prisutnog Boga više nema,samo još vatra noćne straže tinja i slabo obasjava lica zanesenih pastira.Nad njima se više ne vidi vojska anđela,tek zvijezde tiho trepere u blaženoj božićnoj noći.Betlehem sa svojom okolicom spava;vlada tišina,koju jedva možda prekida lavež ovčarskog psa ili blejanje koje ovčice,što se probudila.

2.prel.: Milost,da nasljedujemo čvrstu vjeru,poniznost i ostale kreposti betlehemskih pastira!

I.-PASTIRI IZA VIĐENJA OPET SAMI,ALI PUNI ZANOSA.- Dok su anđeli Bogu slavu pjevali,bili su pastiri tako zaneseni,te nisu znali za sebe.No pjesma je anđeoska polagano zamukla,dok se anđeli pomalo dizali prema nebu i iščezavali ispred očiju pastira.Tad su ovi presretni ljudi opet dolazili k sebi,počeli se zgledavati svi u čudu.Njihove su duše bile pune duhovne radosti; ova radost ključa iz njihova srca,hoće da se ispolji.Zasada ju mogu pastiri samo jedan drugomu pokazati.To oni i čine."Od punine srca usta govore" /Mt 12,34/.

Tako mora biti i sa mnom iza molitve,iza saobraćaja s Bogom. Dakako moja svagdanja molitva obično nema onog učinka,što ga ima čudesno viđenje.Ipak i u običnoj molitvi radi milost Božja,koja je svemoguća.Ako ju ne sprečavam nehajem i lijenošću,stvorit će ona u meni divne stvari,pa će iz mene ključati oduševljenje za Boga i za njegove interese,koje će uhvatiti i sve one, koji će sa mnom doći u dodir."Ako se dopadne Gospodu,Bogu velikomu,napuni ga duhom razboritosti.Onda on pusti da ključaju riječi mudre i slavi Gospoda u molitvi.On razumije savjet i nauku i razmišlja o tajnama.On navješćuje nauku svoju i nalazi slavu svoju u zakonu zavjeta Gospodnjega" /Sir 39,6-8/.

Nek bude samo molitva hrana naših vlastitih duša! Ali ako od obilja,što nam ga Bog daje u molitvi,možemo drugima dijeliti,bit će još bolje. Barem naša okolina neka ima korist od nas kao od ljudi duhovnih,od ljudi molitve!

II.- PASTIRI ŽELE U BETLEHEM.- Pastiri govorahu jedan drugomu: Hajdemo do Betlehema"! Dakle šta govore oni iza viđenja? Ili najprije,šta ne govore? Da ima tko od nas viđenje,možda bi mu prva misao bila:" O,kako sam svet,kad mi se ukazuje anđeo,Bog "! To je taština, oholost,koja Boga odbija.Drugi bi tepali:" Kako je bilo slatko! Šteta,što nije dulje potrajalo"! Onako je govorio Petar na gori Taboru kod probraženja Isusova:" Gospodine,dobro nam je biti ovdje".Opet sebičnost! Betlehemski pastiri misle samo nato, kako će se odazvati pozivu anđeoskomu i doći do Isusa."Hajdemo do Betlehema"!

Ugledajmo se u pastire iza svoje molitve,osobito iza razmatranja! Prva naša briga neka bude,kako ćemo izvršiti volju Božju,koju

smo upoznali u saobraćaju s Bogom! Nemojmo se samodopadno njihati u svojim lijepim mislima! Po primjeru svetih pastira nek se naša volja odmah stane micati,letjeti,samo da izvede dobre odluke,koje joj je dragi Bog nadahnuo! Neka leti bez oklijevanja! Nek ne misli na zapreke! Odmah na posao!Odgađenjem izvrgavamo se opasnosti,da na svoje odluke zaboravimo.Odgađanjem postizavamo samo to,da poteškoće, mjesto da se smanje,samo porastu u našim očima.Spremnost čini nas sve spremnijima i bržima i veselijima na putu Božjem."Lijenčina govori: Lav je na putu,lav je na ulicama"/Priče 26,13/.Kako smiješno, a i žalosno!

III.-SVETA ZNATIŽELJNOST BETLEHEMSKIH PASTIRA.- Pastiri potiču jedan drugoga:" Hajdemo do Betlehema,da vidimo to, što se dogodilo, što nam je obznanio Gospodin"! Pastiri ne dvoje,da li je istina ili ne,što im je javio anđeo.Znajući da je sigurna istina,žele ipak svojim očima vidjeti ono,o čemu su čuli.Što će vidjeti,neće biti novo viđenje;što će čuti,neće biti opet pjesma anđeoska.Bit će sve skupa na izvana prilično svagdanje,među stvarima svagdanjim najsiromašnije najponiznije.Ipak se pastiri ne pitaju,koliko će uživati,koliku će senzaciju doživjeti.Kad ih Bog šalje u Betlehem,bit će to sigurno za njihove duše korisno,i to je glavno.Priprostu nesebičnost pastira nagradit će Gospod.Što će neznatnije stvari gledati njihove tjelesne oči,to će divnije gledati njihova duša.

I naše se duhovne oči otvaraju,kad mi vršimo volju Božju.Onda i u svagdanjim stvarima opažamo sve više Boga.Što je više naše srce slično pastirima u priprostoj poniznosti,u radinosti za Boga,to više raste u nama spoznaja Boga.Ako ostanemo uz Isusa,ispunit će se na nama riječi,što ih je Isus rekao Natanaelu:" Vidjet ćeš više od toga" /Iv 1,50/.Pastiri potiču jedan drugoga: "Da vidimo to,što se dogodilo"! I nama se dogodilo nešto zanimivo,dok smo razmatrali.Rodio se u nama Krist.I vidimo ga to jasnije,što spremnije trčimo za njegovim pozivom,vršeći njegovu volju.Stvarnost duhovna i nadnaravna,božansko lijepa,što se u nama kod molitve začela,bivat će sve veća,sve će nas više s Bogom sjediniti,sve će nas više usrećiti,širiti mir Božji u svemu,što činimo,što podnosimo i trpimo za Boga.

Dakle sveta znatiželjnost razuma,vesela spremnost volje, a sve to prema nadahnućima Božjim,prema onomu," što nam je obznanio Gospodin"! Nemojmo oholo isticati svoju razumnost, svoju dobru volju! Sve je to dar Božji.Samo u suradnji s Bogom može naša molitva,može naročito naše razmatranje postići svoj cilj.Najprije valja čuti glas Božji; slijedi naš odgovor; ali mi odgovoriti ne možemo bez pomoći Božje.Nju si isprosimo!

U kolokviju razgovarajmo s pastirima,kako ćemo i mi s njima doći do Isusa!

30.PROSINCA.

PASTIRI KOD MALOGA ISUSA

Lk 2,16s.

1.prel.: Promatrajmo pastire,kako se žure do Isusa. Od njihove spilje do spilje rođenja Isusova ima kakih 20 minuta mirna hoda.No pastiri se žure,dolaze brže.Gledajmo ih,kako s raskolačenim očima, ponizno i sa strahopočitanjem,ulaze u spilju,pristupaju sve bliže, pozdravljaju Josipa,Mariju,klanjaju se Isusu!

2.prel.: Da i mi marljivo tražimo Isusa,da ga promatramo očima vjere,da ga i drugima rado navještamo!

I.-" DOĐOŠE ŽURNO".- Pastiri se dakle žure k Isusu.Želeći vidjeti Isusa,gotovo zaboravljaju na svoje stado.Pa čuvat će ga onaj, koji njih pastire zove, da dođu i da mu se poklone.Oni su sami ovčice Krista,dobroga pastira.A kako su pastiri našli Isusa? Da li ih je vodilo posebno rasvjetljenje Božje ravno u spilju,gdje je bila sv.Obitelj? Ili im je anđeo točno označio.gdje je Isus,položen možda u njihovim, njima dobro poznatim jaslima? Možda nije bilo tako,možda su pastiri istom iza nekog traženja došli do novorođenoga Mesije.

Tako postupa Bog često.Hoće da i mi nešto učinimo,da ga nađemo. Ne tvori čudo tamo, gdje čudo nije potrebno.A kako ja slijedim glas Božji? Kako se ja žurim,kad me zove Bog,da u molitvi nađem svog Spasitelja? Prigovorit ću možda,da bih i ja trčao,kad bih znao,da ću kod razmatranja Isusa gledati tjelesnim očima,kao što su ga gledali pastiri; ali je kadikad naporno,gledati očima vjere. No sjetimo se riječi Isusovih:" Blaženi oni,koji ne vidješe,a vjeruju"! Ako se u molitvi vladamo,kao da očima vidimo Boga,bit će naša nagrada još veća,nego što je bila nagrada onih pastira.A može nas već samo duhovno gledanje napuniti neopisivom radošću.Dogodilo se sv.Ignaciju Lojoli,da nije bio kadar,odslužiti na Božić tri mise; njegovo je tijelo bilo preslabo, da podnese preveliko ganuće, dok je mislio na sv.tajne.

II.-"I NAĐOŠE MARIJU I JOSIPA I DJETEŠCE GDJE LEŽI U JASLAMA".- Kako su gledali pastiri sv.Obitelj? Evanđelista spominje najprije Mariju.Ona ima prednost pred sv.Josipom.Spominje sv.Luka Isusa na zadnjem mjestu;njega pastiri možda ispočetka nisu ni primijetili,jer ga je Marija sasvim pokrila,da ga zaštiti od studeni.A kad im ga Marija pokaza,koja čuvstva obuzeše srca tih priprostih ljudi?U poplavi jakih i nježnih osjećaja,ozbiljnih i radosnih misli,što tu provreše,isticala se napose čvrsta vjera dobrih pastira.Jesu li oni ikada pomislili,da će se Spasitelj roditi u takvim okolnostima? Zar nisu oni,pastiri,kao djeca bili bogatiji?.Ipak ne sumnjaju. Njihova je duša previše priprosta,te bi mogla sumnjati.Iako ih ta preko svake mjere ponizna i siromašna stvarnost zapanjuje,imaju riječ anđeosku; još im je duša puna slave nebeske,koju su malo prije gledali,čudesnog pjevanja,što su ga slušali. Sumnja je njima nemoguća; svijetlo vjere u njihovim poniznim srcima nesmetano sja,

Ako se meni dogodi,da me Bog iz izvanredne utjehe baci u tamnu, hladnu,tvrdu stvarnost zemaljskog života, čuvat ću u sebi uvjerenja i sve dobre odluke iz vremena utjehe.A u vrijeme utjehe mislit ću i spremat ću se na kušnju,koja će doći. No sad promatrajmo pastire, kako se klanjaju Isusu kao Mesiji,barem kao Mesiji,ako još ništa ne znaju o njegovu božanstvu! Po svoj prilici nude Josipu i Mariji svoje darove za maloga Isusa.Na istoku ne ide se nikada u posjete praznih ruku. Dakako pastiri nemaju ni zlata ni tamjana ni smirne. Imaju možda mlijeka,sira,vune,čitavo janje.Što imaju,time darivaju maloga Kralja.A Isus gleda više na njihovo srce nego na njihove darove.Dajmo i mi Isusu svaki svoje srce! Za tim on čezne.Da mu nemamo što dati osim srca,Isus će nam priznati,da smo mu dali mnogo. A da mu damo mnogo,ali bez srca,Isus će se od nas okrenuti,kao da mu nismo dali ništa.Stoga kad darivamo svog Isusa, pazimo na srce, da se ne bi odijelilo od darova i tako poništilo svu njihovu vrijednost!

III.-" A KAD VIDJEŠE,JAVIŠE,ŠTO IM JE REČENO ZA OVO DIJETE".- Svima,koje su susreli, govorili su pastiri o svojem događaju,možda već onda,kad su Isusa tražili,sigurno pošto su ga našli. Zaustavimo se međutim kod njihova duhovnog razgovora sa sv.Josipom i Marijom! Njima su oni najprije sve ispripovjedali,o anđelu i njegovu navještenju,o anđelima i njihovoj pjesmi.Živahno su oni pričali kao ljudi,koji su još pod dojmom izvanrednog,nadnaravnog događaja.Opisivali su anđele,onaj sjaj nebeski,slatke melodije anđeoske.Nisu zaboravili na svoje osjećaje,strah,onda radost.

Marija i Josip slušaju,ali ne šute ni oni; koliko smatraju potrebnim,dodaju oni svoje.Govore pastirima o porodici Davidovoj,iz koje potječu,o Nazaretu,odakle dolaze,o providencijalnom putovanju u Betlehem,iz kojega ima izaći Mesija prema starom proročanstvu. Možda tumače pastirima prema starim proročanstvima,zašto se Mesija rađa u tolikom siromaštvu.Ako su pastiri vidjeli anđele,imali su i Marija i Josip svoja ukazanja. Po svoj prilici povjerili su nešto od toga onim dobrim pastirima,da ih utvrde u njihovoj vjeri.

Koliku su utjehu osjećali i Marija i Josip i betlehemski pastiri kod tog duhovnog razgovora! Svetost Marijina i svetost Josipova morala je silno djelovati na pastire i dati njihovoj vjeri obilnu naknadu za sve materijalne nedostatke betlehemske štalice.I u našem životu igraju duhovni razgovori važnu ulogu. Sv.Pavao piše Kološanima:"Riječ Kristova neka stanuje u vama obilato.U svakoj mudrosti učite i opominjite jedan drugoga. Sa psalmima,himnima,duhovnim pjesmama,zahvalno pjevajte u srcima vašem Bogu"/ 3,16/. Samo upotrijebimo Božja rasvjetljenja tako,da ne samo sebi,nego i svojemu bližnjemu što više koristimo! Previše sebe kod toga ne smijemo isticati, no kadikada vrijedi i za nas riječ arhanđela Rafaela:" Dobro je kriti tajnu kraljevu.Ali je časno otkriti i hvaliti djela Božja"/Tob 12,7/.

30.PROSINCA

Razgovarajmo i mi s Josipom i Marijom u društvu betlehemskih pastira!

31.PROSINCA

PASTIRI - PRVI ISUSOVI GLASNICI

Lk 2,18-2o

1.prel.: Šta vidimo iza prve božićne noći u Betlehemu i okolici? Vidimo grupe ljudi,gdje se skupljaju oko pastira.Pastiri ushićeno pripovijedaju o svojem doživljaju.Ljudi se dive.U njima se bude mesijanske nade.Razilaze se ozbiljno razmišljajući i raspravljajući.Neki od njih,osobito žene i djeca, idu da potraže sv.Obitelj. Oko pastira sve jednako nove grupe radoznalog svijeta. Opetuje se isto pričanje,isto čuđenje.

2.prel.: Milost,da nasljedujemo revnost dobrih pastira,pomno razmatranje Bl.Dj.Marije!

I.- PASTIRI PRIPOVIJEDAJU LJUDIMA O ISUSU.- Pastiri one noći zacijelo nisu mogli više spavati.Možda već po noći,ako su koga susreli,a sigurno čim je svanuo dan,pričali su svakom o onom,što su doživjeli i vidjeli,puni djetinjeg veselja.Oni koji su inače bili šutljivi kao pustinjaci,spora jezika,koji su izbjegavali društvo, postali su najedamput rječiti,osjećali su pravu potrebu,da i drugima saopće ono, čega su sami bili puni.Dolazili su k njima uvijek novi ljudi,pitali ih o viđenju:"Koga ste vidjeli,pastiri? Recite,navještajte,tko se ukazao na zemlji"! A oni se nijesu umarali,bezbroj puta ponavljajući:" Dijete novorođeno vidjesmo i zborove anđela,gdje slave Gospodina,aleluja,aleluja"! A šta ljudi?
" I svi,koji su čuli,diviše se tome,što im kazaše pastiri". Dobro je bilo,što su se divili.Ali dosta to nije bilo.Pita se,da li su svi učinili ono,što bi moralo izaći iz njihova divljenja.Jesu li svi poletjeli k Djetešcu Isusu,da mu se poklone.Teško je vjerovati, da su bili svi tako dosljedni i revni.Nekima je možda štalica Isusova rođenja bila sablazan,pa su oni iza prvog divljenja stali sumnjati,tako te su napokon prezreli maloga Isusa i tobožnja viđenja neukih pastira. Mi zato pazimo,da milost Božja,kad počne u nama raditi, nesmetano dalje radi,dok nas ne dovede do Isusa!

II.- PASTIRI SLAVE BOGA.- " I vratiše se pastiri slaveći i hvaleći Boga za sve,što čuše i vidješe,kao što im je kazano". Da mi imamo viđenja,možda bismo pripovijedali,kako smo vidjeli mi,kako smo čuli mi,šta smo mi osjećali.Sve naše misli i riječi vrtjele bi se oko nas.Izvanredna milost,nama udijeljena,služila bi našoj taštini,tako da sami sebe proslavimo.Tako smo mi nesavršeni i sebični.Utječe na nas duh našeg vremena,gdje je u središtu svih osjećaja,misli i nastojanja čovjek kao bog; nekada je stajao u središtu pravi Bog. Divili se ljudi tada njegovoj veličini,pred kojom su bili jako svijesni svog ništavila.I u običnim,svagdanjim događaji-

ma spominjali su rado Boga, koliko više u izvanrednim, gdje je ruka Božja bila očita!

Vratimo se k ispravnom shvaćanju starih vremena! Kao oni pastiri, tako i mi rado slavimo i hvalimo Boga! Ako se pokažemo zahvalnima Bogu za manje milosti, davat će nam on sve veće. Ništa nemamo, što ne bi bilo dar Božji. Priznajmo to, ne tek općenito, nego često u pojedinim prigodama!" Šta li imaš, što nisi primio? Ako si primio, što se hvališ, kao da nisi primio"/1K 4,7/. Mi često sebe hvalimo radi onoga, na čemu bismo se morali zahvaliti Bogu. Tako Bogu krademo. A Bog je ljubomoran na svoju slavu. "Ja sam Gospod. To je ime moje. Časti svoje ne dajem drugomu, slave svoje ne dajem idolima" /Iz 42,8/. Skupa s pastirima hvalimo i maloga Isusa! Što su oni doživjeli, to nije nešto, što je bilo i prošlo. Na svaki Božić obnavlja se u našim srcima. U našim srcima rađa se Isus, živi Isus. Iz jaslica, što mi ih mi gradimo po crkvama i kod kuće, ključa nam vrelo milosti, još obilnije nego ono, što je ključalo pastirima u prvoj božićnoj noći. Više razloga nego pastiri imamo mi, da pjevamo slavu betlehemskomu Djetešcu.

III.- MARIJA SVE POMNO SLUŠA, PROMATRA, ČUVA U SVOM SRCU.- Izvan sebe od radosti bili su pastiri i mnoge su druge obradovali, ali najdublje proživljavala je božićne tajne Majka Isusova, Bl.Dj.Marija. O njoj veli sv.Luka:" A Marija je pamtila sve ove događaje i razmišljala o njima". Isto će evanđelista još jedamput istaknuti, pripovijedajući o djetinjstvu Isusovu /r.51/. Hoće li da nam označi, odakle on znade o Isusu tako lijepe stvari? Je li bio sv.Luka tako sretan, te je o tome razgovarao sa samom Majkom Isusovom? Ne znamo sigurno. Barem je doznao sve od okoline Isusove, od njegova bližeg rođaka sv.Jakova, koji se u Sv.Pismu zove brat Gospodinov. Možda je tamo našao već zabilježene riječi Marijine. Bio je sv.Luka savjestan povjesničar, a znao je tako lijepo pripovijedati, kao da slika. Barem posredno dolazi nam od Marije, što nam on tako zorno priča. Razmatrajmo dakle o pastirima, kao da nam o njima pripovijeda sama Bl.Dj.Marija! Ipak Marija, čini se, nije razmišljala o svemu baš s tom nakanom, da kasnije o tome drugima posvjedoči. Razmišljala je ona više zato, jer joj se sviđalo, slušati o svojem Isusu i dušu svoju time hraniti. Znala je ona o Isusu mnogo više nego pastiri. Znala je sve o Preteči Isusovu, sve što se dogodilo njegovu ocu Zahariji u hramu, što se dogodilo u kući Zaharijinoj kod rođenja Ivanova. Sjećala se Marija svoga viđenja, viđenja Josipova, znala je ona Isusa kao Sina Božjega, a da ne govorimo o izvanrednim drugim rasvjetljenjima, kojima je Bog rasvijetlio njezinu dušu.

Uza sve to ona rado sluša priproste pastire. Njeno znanje nju ne ne nadima. Previše je svijesna, da prava spoznaja Boga, spoznaja Isusa, sja u poniznim dušama. Sve samodopadne i tašte misli jesu oblaci, što zastiru sunce rasvjetljenja Božjih. Dok se Marija spušta do siromašnih pastira, da od njih nešto nauči o Isusu, spoznaja se u njoj širi, hvata sve dublji korijen, sve se više diže.

31. PROSINCA

Ponizujmo se i mi kao učenici najpotrebnije nam nauke o Isusu! Ponizno razgovarajmo sa svima, koji nam umiju nešto reći o Isusu i njegovu kraljevstvu! Više nego učene spekulacije o Isusu, cijenimo milost Duha Svetoga, što svijetli u priprostim srcima, pa će ona i u naše srce prodrijeti i napuniti nas znanjem Božjim!

U kolokviju razgovarajmo i mi s pastirima o Isusu!

NOVA GODINA I ISUS, NAPOSE MALI ISUS

1.prel.: Kleknimo barem u duhu pred betlehemske jaslice, zagledajmo se u maloga Isusa, koji nam blagosliva novu godinu!

2.prel.: Milost, da započnemo novu godinu s Isusom, koji nam ju jedini može učiniti sretnu!

I.- ISUS - ALFA I OMEGA, POČETAK I SVRŠETAK.- Nova godina nas sjeća vremena, u kojem živimo. Sjeća nas svega, što se u vremenu zbiva, i što je tako promjenljivo, prolazno, nesavršeno, nemirno i bolno. Okreće se vrijeme kao kaleidoskop, pokazuje nam sve jednako nove oblike, samo što nisu svi lijepi, - daleko od toga, - niti postaju sve ljepši i ljepši, nego često sve ružniji i ružniji. Jest divan taj kaleidoskop vremena, genijalna ga je ruka stvorila, genijalna ga ruka okreće, samo što ga nešto kvari, kvari. Evo druge prispodobe! Leti vrijeme kao vlak, svi u njemu putujemo; ali je zanimivo, što mnogi putnici ništa ne misle na to, odakle su pošli i kamo putuju.

Naša duša u vječnim promjenama vremena traži nešto solidno, nepromjenljivo, nešto savršeno, smireno i sretno. Ima li takvo što? Evo, pred nas danas stupa Isus, na blagdan Nove godine on nama govori:" Ja sam Alfa i Omega, prvi i posljednji, početak i svršetak" /Apk 22,13/. On je prvi, bio je prije, od vijeka, prije nego je vrijeme počelo. On je posljednji, bit će do vijeka, i kad će naše zemlje i vremena na njoj nestati. Govori nam Isus, da je on Alfa i Omega, zato jer se to nas tiče; držeći se njega, postajemo i mi dionici neprolaznih vrednota. Svemu što u vremenu nastaje i biti prestaje, on je početak i svršetak, uzrok i svrha. Isus je Bog. Isus veli o sebi, što sam Bog veli o sebi: "Da, Amen. Ja sam Alfa i Omega, govori Gospodin Bog, koji jest, koji bijaše, i koji će doći, svemogući" /Apk 1,8/.

Mnogi si danas žele za novu godinu, da bi sretno u njoj putovali, a da ne misle, kamo putuju. Ugledajmo se mi u metu, koju nam postavlja Isus! On je sam naša meta, k njemu putujemo, na izvor svake sreće. Svakomu našemu činu neka bude on alfa i omega, početak i svršetak, i bit će nam godina sretna. Iako u njoj nešto pretrpimo, sigurno je njoj Isus alfa, početak, nek joj bude i omega, sretan završetak! Štogod nam dolazi od Isusa, mora imati sretan završetak, ako samo mi hoćemo.

II.- ISUS, ALFA I OMEGA, IMA ZA NAS SVAKO DOBRO, OD PRVOGA DO POSLJEDNJEGA.- Na blagdan Nove godine želimo svi, da nam donese svako dobro. Znamo, da to većim dijelom ne ovisi o nama. Znamo ipak, da to ovisi o Bogu, koji ima i može nam dati i želi nam dati. No odlučio je, da će nam sve dati po Isusu. Moramo ga moliti u ime Isusovo. Kod posljednje večere rekao je Isus

svojim apostolima: "Zaista, zaista vam kažem, ako što zamolite od Oca, u moje ime dat će vam." Dosada ne moliste ništa u moje ime; molite i primit ćete, da radost vaša bude potpuna" /Iv 16,23s./. Sam nam Isus daje: " I štogod zamolite u moje ime, ono ću učiniti, da se proslavi Otac u Sinu." Ako li što zamolite u mene u moje ime, ja ću učiniti"/Iv 14,13s./. Evo nam izvora svega, što si naše srce želi za novu godinu!

U Isusu je punina svega." On je slika Boga nevidljivoga, prvorođeni prije svakog stvorenja. Jer je u njemu sve stvoreno, što je na nebu i na zemlji, što se vidi i ne vidi... sve je po njemu i za njega stvoreno. I on je prije svega, i sve stoji u njemu. I on je glava tijela Crkve, ta on je početak, prvorođeni od mrtvih, da bude on u svemu prvi: Jer je /Bog/ htio, da u njemu stanuje sva punina" /K 1,15-2o/. Za nas, za nas je punina Isusova, o kojoj govori Pavao. Sv. Ivan kaže u evanđelju:" I od punine njegove svi mi primismo, milost za milošću"/1,16/. Neki stari crkveni pisci tumačili su i one riječi iz Apokalipse, da je Isus alfa i omega, o njegovoj neizmjernoj savršenosti. U njemu imai za nas svako dobro, od prvog do posljednjeg. Ne bojmo se, kao da su to samo dobra duhovna. Ta, dobra su nam duhovna najpotrebnija. Tražeći njih, dobit ćemo od Isusa i sve ostalo; i što naše tijelo treba, od Isusa nam dolazi. Samo nemojmo danas ostati kod pukih želja! K Isusu pristupimo, koji ih može sve ispuniti!

<u>III. - NEKA KROZ NOVU GODINU ISUS U NAMA RASTE!</u> - Isus nam ne daje samo po koji dar, daje on nama samoga sebe. Mi smo njegovi i on je naš. Naš je, jer nas ljubi; više je naš nego otac, majka, prijatelj. Da nam nova godina ne donese mnogo dobra, a donese mnoge kušnje, ako imamo uza se ipak svoje drage, kolika utjeha! Isus nas sigurno neće ostaviti. S njime ostaje uz nas njega ljubav, njegova mudrost, njegova svemoć, ukratko njegova Providnost. No on je još više naš. Svojim božanstvom diže se neizmjerno visoko iznad naše covječje naravi. A hoće da i nas pobožanstveni. Zato se s nama mistično sjedinjuje, da kao trs u nas loze pretoči nešto od božanskog života. To nam je početak vječnoga života, božanskog blaženog života na nebu, u svakom pogledu posebne Providnosti ovdje na svijetu.

Božanski život može u nama rasti, može u nama rasti Isus. Kad ga sada u božićno vrijeme, na sam blagdan Nove godine, gledamo malena u jaslicama, sjetimo se, kako se mora u nama razviti, "dok ne stignemo svi u jedinstvo vjere i poznanje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere dobi punine Kristove; da ne budemo više mala djeca, koju ljulja i zanosi svaki vjetar nauke po prijevari ljudi, po lukavštini, da nas zavede u bludnju; nego držeći se istine, da u svakom pogledu uzrastemo u ljubavi u jedinstvu

s njime, koji je glava: Kristu" / E 4,13-15/. Ako kroz novu godinu sve više u nama raste Krist, ako se mi sami pretvorimo u drugog Krista, to nam je najsigurniji zalog svake sreće.

Za tu sreću molimo se osobito u kolokviju!

2. siječnja

OBREZANJE GOSPODINOVO

Lk 2, 21

1.prel.: Kleknimo u duhu pred jaslice betlehemske, klanjajmo se Isusu, koji se odsad zove Isus!

2.prel.: Da s milošću Isusovom ostanemo članovi naroda Božjega, dionici obećanja Božjih i revni vršitelji zakona Božjega!

I.- ISUS POSTAJE ČLAN NARODA IZABRANOGA.- Kao što dijete u N.Z. svetim krštenjem postaje član Crkve Kristove, tako je u St. Z. obrezanjem dijete postajalo članom naroda izabranoga. Za obično dijete bilo je to od najveće važnosti. Kako se u St.Z. slave povlastice izabranoga naroda. Kako je bio Bog u svoj narod zaljubljen! Rekao je već na Sinaju Izraelcima:" Bit ćete mi kraljevstvo svećeničko i narod svet" /Eks 19,6/. Kako ushićeno govori Mojsije: " Gdje je tako velik narod, kojemu je Bog tako blizu, kako je nama Gospod, Bog naš, kad ga zazovemo" /Dt 4,7/. Sv.Pavao u poslanici Rimljanima nabraja povlastice svoga naroda: " Ta oni su Izraelci, njihovo je posinjenje i slava i zavjeti i zakonodavstvo i bogoštovlje i obećanja. Njihovi su oci, i od njih je Krist po tijelu, koji je nada sve Bog, blagoslovljen u vijeke. Amen" / R 9,4s/. Po krvi bio je Isus Izraelac od rođenja, osmi dan iza rođenja on postaje član svoga naroda kao vjerske zajednice.

On hoće da time vjersku zajednicu posveti. Bez vjerske zajednice propao bi naš ćudoredni i vjerski život. Ako ljudi žele, da im tijelo živi životom čovjeka dostojnim, moraju se udružiti. Ako hoće da duševno napreduju, ne mogu, ako se ne udruže. U zajednici kao takovoj raste civilizacija. Gine na protiv, gine i ono, što je u čovjeku temeljno, najvažnije i najsvetije, vjera i štovanje Boga, ako se svaki čovjek, u koliko vjeruje, zatvori i izolira. Isus će osnovati najsavršeniju vjersku zajednicu, kojoj će on sam biti glava. Međutim se već kao dijete učlanjuje u vjersku zajednicu, koja postoji. To je prvo u njegovu životu. Neka bude našem srcu vazda prvo i glavno, što smo članovi sv. Crkve, udovi mističnoga tijela Isusova! Pjevajmo s psalmistom, primjenjujući njegove riječi na Jeruzalem duhovni, na Crkvu Isusovu:" Ako bih zaboravio tebe, Jeruzaleme, neka usahne desnica moja! Neka mi jezik prione

za nepce,ako se tebe ne bih spomenuo, ako ne bih držao Jeruzalema visoko iznad svake radosti svoje"/137,5s./.

II.- OBREZANJEM POSTAJE ISUS DIONIKOM MILOSTI ZAVJETA BOŽJEGA.- Je li moguće,da je Isus kod obrezanja primio koju posebnu milost? Nije primio zapravo ništa,jer je imao u sebi svu puninu milosti. Mogli bismo najviše reći,da je obrezanjem stekao neko novo pravo. No sigurno je,da su obična židovska djeca obrezanjem postajala dionicima obećanja Božijih,i da je Isus na to mislio,mislio osobito na to,kako će on novim obredima,naročito sakramentom sv.krštenja ljudima osigurati dioništvo najviših milosti,najdivnijih obećanja Božjih. Ove nam milosti on već zaslužuje svime,što već kao dijete radi i trpi.Znade on,da postoji zavjet između Boga i ljudi,ne samo onaj zavjet,koji sam od sebe proizlazi iz naše naravi,stvorene od Boga,ovisne o Bogu,usmjerene prema ćudorednom cilju, nagradi Božjoj za ćudoredan život.

Ne,Isus kod obrezanja misli na neki drugi zavjet,povjesnički, zavjet s narodom izraelskim,gdje Bog od naroda traži više,obećaje mu više, s njime se združuje kao zaručnik sa svojom zaručnicom. Ne postoji na svijetu tek prirodna religija,ima objavljena religija,koja divno rasvjetluje,divno čovjeka diže,divno ga s Bogom sjedinjuje.Isus je došao,da kao Sin Božji sklopi s ljudima nov zavjet,zalog neisporedivo većih povlastica i milosti Božjih.Na to on sigurno misli na osmi dan iza svog rođenja. Mislimo s njime i mi,budimo ponosni na Novi Zavjet,koji nas diže na dostojanstvo djece Božje,po Isusu!

III.- OBREZANJEM PODVRGAVA SE ISUS ZAKONU.- Kao Sin Božji nije bio Isus dužan, vršiti zakon St.Z. Ipak mu se podvrgava,želeći nama dati savršen primjer posluha. Sv.Luka, dok je pisao o obrezanju Isusova,o prikazanju u hramu,o važenom hodočašćenju sv. Obitelji u Jeruzalem, htio je, čini se, istaknuti,kao je sv.Obitelj točno vršila zakonske odredbe,i one koje nju nisu vezale. Vršenje volje Božje,to je čitav čovjek.To je bio čitav Isus; govoreći o svojem Ocu, rekao je on kasnije: "Ja svagda činim, što je njemu drago"/ Iv 8,29/."Djelo je moje, da činim volju onoga,koji me je poslao,i da izvršim djelo njegovo"/Iv 4,34/. Životno djelo Isusovo označio je sv.Pavao kao čin posluha:"Ponizio je sam sebe i bio je poslušan do smrti,do smrti na križu" /F 2,8/. Kao dijete Isus ne može drukčije pokazati svoje poslušnosti nego vršenjem zakonskih propisa,koji ga prema mišljenju Židova vežu.

Obrazanjem primao je član naroda izabranoga obavezu, da će vršiti zakon Mojsijev.Sv. Pavao piše Galaćanima:" A opet

svjedočim svakomu čovjeku, koji se obreže, da je dužan izvršiti cijeli zakon" /5,3/ Isti sv. Pavao piše o Kristu:" A kad dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, rođena od žene, pokorna zakonu, da iskupi one, koji bijahu pod zakonom" /G 4,4s./. Isus će zakon Mojsijev ukinuti, međutim, dok još važi,on mu se pokorava. Hoće da bude u svemu iskušan kao svi ljudi. Pouka, koju nam time daje, jest, da i mi zakon Božji, koji nas sada veže, vršimo s najvećom ljubavlju, spremnošću, poniznošću i točnošću. Da nam nikada ne bude mrsko,podvrgavati se zakonu Božjemu, nego ugodno kao jelo!

Razgovor s Isusom, prvorođenim bratom našim, da nas braću svoju nauči uzornu poslušnost prema Ocu nebeskomu, također prema sv. Crkvi!

3. siječnja

BOG JE ODREDIO SPASITELJU IME ISUS

1.prel.: Zagledajmo se u koju sliku Isusovu!

2.prel.: Da ime Isusovo vazda u meni budi osjećaje pouzdanja u njegovo spasiteljsko milosrđe!

I.- IME JE ISUS OD BOGA.- Izrično napominje sv. evanđelista Luka, da Isusu dječaku nadjenuše ime Isus," kao što ga nazva anđeo, prije nego li se u utrobi zače". Znamo, što je rekao Gabrijel Djevici Mariji:" I nadjeni mu ime Isus". Isti je nalog primio u snu od anđela i sv. Josip: Nadjeni mu ime Isus, jer će on izbaviti narod svoj od grijeha njegovih". Velikim ljudima Bog daje ili mijenja ime. Abrahamu je rekao:" Zato odsele tvoje ime neće biti Abram, nego ćeš se zvati Abraham, jer te postavljam ocem veoma mnogobrojnim narodima" /Gn17,5/ Patrijarsi Jakovu nedjenuo je Bog ime Izrael:" Odsada se nećeš više zvati Jakov, nego Izrael; jer si se borio s Bogom i s ljudima i nadjačao si" / Gn 32,29/. U Novom Zavjetu dao je Bog i sv. Ivanu Krstitelju ime; njegovo ime Johanan znači Bog je milostiv. Poznato nam je, kako je sv. Petar dobio ime od Isusa, i šta znači ime Petar.

Nekim je drugim osobama Bog odredio ime, ne jer su oni sami morali postati veliki ljudi, nego zato jer su svojim imenom imali značiti nešto, što je Bog htio istaknuti, tako na pr. dva sina proroka Izaije. Glede Isusa nema sumnje, da njegovo ime znači njegovu veliku zadaću. Ime velikog čovjeka ljude elektrizira.

Sjetimo se samo imena raznih glasovitih vladara, vojskovođa, narodnih vođa, velikih ideologa ili umjetnika! Tako i još mnogo više mora nas elektrizirati ime Isusovo. On nije samo velik čovjek, on je Bog-čovjek, a njegova veličina samo je od najveće koristi čovječanstvu. To je Bog htio izraziti, kad je sam odredio, kako će se naš Spasitelj zvati. Neka nam bude sve to pred očima, kadgod čujemo ime Isusovo, kadgod ga čitamo ili ga se samo sjetimo!

II. - BOG JE PAZIO NA ZNAČENJE IMENA ISUSOVA.- Imena starih Izraelaca i Židova gotovo bi uvijek nešto značila. Mnoga njihova imena značila bi nešto o Bogu: Ivan / Johanan/ znači Gospod je milostiv, Jozafat Gospod sudi, Eleazar Bog pomaže, Zakarija Sjetio se Gospod. Mnogo lijepih Božjih svojstava, mnogo njegovih djela znače imena židovska. Zašto je Bog Mesiji odabrao baš ime Isus? Mogao mu je stvoriti novo ime prema nazivima, što mu ih daje u proročanstvima St. Z.,na pr. Emanuel, što znači S nama Bog, ili nešto drugo,na pr. Divni savjetnik, Silni Bog, Otac vječni, Knez mira. Zašto baš ime Isus? Ovim imenom htio je Bog istaknuti ono, što on najvoli isticati prema ljudima, svoje spasiteljsko milosrđe. Ime Isus znači Gospod je spasenje ili Gospode, spasi! Gledao je Bog našu veliku moralnu bijedu, sve naše grijehe, vidio je vječnu propast, u koju nas vuku grijesi, i sažali mu se. Htio nas je po Isusu izbaviti, spasiti.To je imalo značiti već samo ime Isusovo.

Misleći na razna imena, koja je mogao dobiti Spasitelj,lijepo veli sv. Bernardin:" Sakrij molim te, ime moći, nek se ne čuje ime osvete, nek se šuti ime pravde,daj nam ime milosrđa: nek zvuči ime Isus u ušima mojim, jer je onda zaista tvoj glas sladak i lice tvoje lijepo". Mislimo često na značenje imena Isusova! U svim svojim bijedama, tjelesnim i duhovnim, tješimo se imenom Isusovim! Kadgod ga spominjemo,kažemo,da nam je Spasitelj. Nemojmo misliti,kao da nas je spasio jedanput,i gotovo! U svakoj pojedinoj mojoj nevolji on mi želi biti Isus,Spasitelj. S pouzdanjem dakle izgovarajmo to ime u napastima, u progonima, u svim drugim poteškoćama!

III.- BOG JE SAMO ISUSU DAO TO IME.- Bog je dao drugim ljudima druga imena; ne čitamo u Sv. Pismu, da je on dao isto ime Isus osim našemu Otkupitelju kojemu drugom čovjeku. Pravi je Spasitelj čovječanstva samo jedan. Lijepo je rekao sv. Petar pred velikim vijećem židovskim: " Ovo / naime Isus/ je kamen, koji ste vi graditelji odbacili, ali koji je postao ugaoni kamen. I nema ni u jednome drugom spasenja, jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mi mogli spasiti" /Dap.4,11s./. Ako nam se nameće čovjek kao spasitelj, a ne dolazi u ime Isusovo,

nemojmo mu vjerovati! Mjesto da nas spasi, još će nas gore upropastiti. Sva je vlast dana Isusu na nebu i na zemlji. Kojom bi nas moći mogao netko izbaviti, ako je ne dobije od Isusa? I u materijalnim poteškoćama ovoga života najsigurnije nam spasenje dolazi od Isusa.

Čuvajmo se osobito, da u svojim duhovnim nevoljama ne tražimo spasenja daleko od Isusa! Ima nekih ljudi, koji u svojem duhovnom životu nekako rado zaboravljaju na Isusa, vole misliti direktno na Boga. Nek znadu, da je Bog odlučio, da nam sve dade po Isusu! Nek se dakle drže Isusa! S Isusom neka pristupaju pred prijestolje Božje! Tako će se sviđati Bogu. Tako će od Boga primati milosti. Molimo se u ime Isusovo, kako nas sam Isus opominje! Nasljedujmo sv. Crkvu, koja sve svoje prošnje završava onom poznatom formulom: Po Kristu Gospodinu našem! Imamo samo jednoga Isusa, samo jednoga Spasitelja.

U kolokviju zazivajmo Isusa ovim njegovim imenom, onim žarom, kojim su ga zazivali štovatelji tog imena sv. Bernardo, sv. Bernardin!

ISUS - IME ISUSA ČOVJEKA, ISUSA BOGA-ČOVJEKA; NOVO IME ISUSOVO

1.prel.: Tri slike: Prva: Slika Nazareta, gdje vidimo maloga Isusa, kako ga ljudi zovu njegovim imenom, običnim židovskom imenom. - Druga slika: Naši vjernici po crkvama, čim čuju ime Isus, obaraju glavu, prigibaju koljena. - Treća slika blaženika na nebu, kako ushićeno izgovaraju i slave ime Isusovo.

2.prel. : Isprosimo si milost, da shvatimo sve dubine presv. imena Isusova, i da ga vazda držimo kao lozinku, kojom ćemo sebi otvoriti vrata rajska!

I. - ISUS - IME ČOVJEKA ISUSA. - Ime Ješua bilo je u vrijeme Isusovo posve obično židovsko ime; mnogo raznih Isusa živjelo je po gradovima i selima Sv. zemlje. Istom od II. stoljeća dalje, pošto se među Židovima sve više raširila mržnja na kršćane, među njima iščezava to ime; vraćaju se Židovi starijemu obliku Jehošua. Apostoli i suvremenici Isusovi osjećali su, kako je ime Isus obično ime. Nikada apostoli u razgovoru sa Spasiteljem ne kažu jednostavno: " Isuse". Sv. Pavao u svojim poslanicama služi se izvanredno rijetko samo imenom Isus. Spasitelja on obično naziva: Gospodin naš Isus Krist. Kad upotrebljava samo ime Isus, on misli na Isusa kao čovjeka, na pr. govoreći o njegovoj muci. Pa i tamo gdje tvrdi, da se po odredbi Božjoj svako koljeno mora pokloniti u ime Isusovo, on ističe opreku između čovjeka Isusa i njegove proslave.

Mi toga više ne osjećamo. Kod nas više nema raznih Isusa, nego samo jedan. Kod nas to nije obično ljudsko ime, nego ime nad sva imena. Ipak razmatrajući o upotrebi imena Isusova u doba Isusovo i apostolsko, možemo se s korišću sjetiti, da je to ime bilo ime Isusa kao čovjeka, i da je Sin Božji radi nas ljudi i radi našega spasenja postao čovjek, nosio jedno od ljudskih imena, ne bi li nama bio brat," prvorođeni među mnogom braćom" /R 8,29/ Čitavo se naše otkupljenje temelji na ljudskoj naravi Isusovoj.

Među imenjacima Isusovim ističe se Jozua. " Junak u borbi bio je Jozua ... stvoren, kao što kaže ime njegovo, kao veliki spasitelj za izabrane, da se osveti neprijateljima, što ustadoše, da pomogne Izraelu do baštine njegove" / Sir 46,1/. Spasenje može u hebrejskom jeziku značiti isto što pobjeda, oslobodjenje i osvajanje. Više nego Jozua Izraelu, naš je Spasitelj nama osloboditelj i osvajač. O Jozui piše sv. Jeronim: "Josua bio je slika Gospodinova ne samo djelima, nego takodjer imenom". Isus zvao se također veliki svećenik iza babilonskoga sužanjstva, koji je sa Zorobabelom opet sagradio hram. Naš je Isus nama veliki svećenik, pošto smo se izbavili iz sužanjstva grijeha. Nad

sve ljude Isuse diže se Isus Bog-čovjek.

II. - ISUS IME BOGA-ČOVJEKA.- Nama ime Isus označuje čitavog Boga-čovjeka, njegovu božansku i ljudsku narav, sve što je on u sebi i što je on nama. Dosta je nama u molitvi zazvati ime Isus, da se svega toga sjetimo. Sve to imaju pred očima naši duhovni pisci, kad slave ime Isusovo, na pr. sv. Bernardin iz Siene, gdje piše:" Nedostaje čovjeku misli, jezik se lijepi uz nepce i svaki je izraz presuh, kad razum ljudski hoće da govori o imenu Isusovu i o njegovoj hvali. Njegovo je ime tako nepregledno i tako duboko more, da ga nijedna pamet čovječja ne može potpunoma protumačiti". Ako se ime Isus napiše grčki, a slova se čitaju kao brojevi i sbroje se, izlazi broj 888; broj 8 vrijedio je nekada kao broj punine; prema tome shvaća broj imena Isusova apokrif Or. sib. 1,324-31. No ostavimo apokrifne spekulacije, nego molimo pobožno litanije presv. imena Isusova i tako ronimo u tog imena nedokučive punine i dubine!

Jasno je, da samo ime kao riječ nema u sebi čarobne moći. Čarobna, da, božanska je moć u osobi Isusovoj, koja nosi ime. Ime je kod Židova, mnogoviše nego kod nas, sama označena osoba. Kad Sv. Pismo spominje ime Božje ili ime Isusovo, to često nije drugo nego sam Bog ili Isus kao predmet vjere, pouzdanja, molitve hvale i slave. Zato je ime Isusovo puno dostojanstva i snage Božje. Izgovarajmo ga s najvećom ljubavlju i s neograničenim pouzdanjem! Samo čuti ime velikog čovjeka, to ljude napunja strahopočitanjem, oduševljenjem, željom, da se čovjek s imenom slavnim nasljeduje. A šta ćemo istom osjećati, kad čujemo ime Sina Božjega?

III. - NOVO IME ISUSOVO. - U Sv. Pismu govor je također o novom imenu Isusovu. Evo, što obećaje Isus u Apokalipsi:" Tko pobijedi, učinit ću, da bude stup u hramu Boga mojega. I više neće izići napolje. I napisat ću na njemu ime Boga mojega i ime grada Boga mojega, novog Jeruzalema, što silazi s neba od Boga mojega, i moje novo ime" /3.12/. A sv. Pavao piše Filipljanima o Isusu: " A zato ga i Bog uzvisi i darova mu ime, koje je nad svako ime, da se u ime Isusovo pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom, i svaki jezik prizna na slavu Boga Oca: Isus Krist je Gospodin" / 2,9-11/. Koje je to ime Isusovo? To je nešto što je on dobio kao nagradu za svoju poslušnost do smrti. Novo ime Isusovo to je njegova slava nebeska. Dodata je ona imenu Isus, i mi možemo na to misliti, kad zazivamo ime Isusovo: Isus je na nebu Gospodin, Kralj na kraljevima i gospodar nad gospodarima.

U St. Z. obećavao je Bog Jeruzalemu novo ime, naime novo stanje sreće i mira. Nama obećaje Isus istotako novo ime: "Tko pobijedi,

dat ću mu od mane sakrivene, i dat ću mu kamen bijeli, i na kamenu novo ime napisano, koje nitko ne zna osim onoga, koji ga prima" /Apk 2,17.O, blažena li i tajinstvena imena! Bit će naše, ako se u ovom zemaljskom životu ime Isusovo blista na svakoj našoj misli, želji, nakani, poslu. Ime Isusovo vodi nas u nebo kao čarobna lozinka, kao glas trube u ratu, kao ime slavnog vojskovođe, sigurnog pobjednika.

U kolokviju molimo se Isusu, da nam sve više omili njegovo ime, rasplamti se u nama oduševljenje za osobu, koja to ime nosi!

5. siječnja

NAŠI AKTIVNI ODNOŠAJI PREMA PRESV. IMENU ISUSOVU

1. prel.: Gledajmo koju sliku Isusovu! Ta, štujući presv. ime Isusovo, mi štujemo samoga Isusa, u koliko se kod toga služimo njegovim imenom, zazivajući ga, slaveći ga, moleći se njemu, nastupajući kao njegovi.

2.prel.: Da držim čvrsto ime Isusovo!

I.- DRŽATI IME ISUSOVO.- Mi pripadamo Isusu; pripadamo mu kao učenici učitelju, kao vlasništvo onomu, čije jest. Najtočnije mi pripadamo Isusu kao loze na Isusu čokotu, ili kao mistični udovi mističnoga Krista; tako smo dionici božanskoga života Isusova. Zovemo se po Kristu kršćani; istotako mogli bi se svi vjernici zvati isusovci. Kršteni smo u ime Isusovo; ovaj izraz prema grčkom izvorniku znači, da smo kršteni tako, da postajemo vlasništvo Isusovo. Prema Apokalipsi piše se na nas ime Isusovo, da se označi, da smo Isusovi.

U istoj Apokalipsi nalazimo izraz držati ime Isusovo. Isus hvali crkvu u gradu Pergamu: " I držiš ime moje i nisi se odrekao vjere u mene ni u one dane, u koje je Antipa, vjerni svjedok moj, ubijen kod vas, gdje stanuje sotona" /2,13/. Dakle držati ime Isusovo znači, u progonima i u poteškoćama ostati vjeran Isusu. Da nas onda tko pita:" Čiji si"?, valja junački odgovoriti: "Isusov". Tako se drži ime Isusovo. U pismu na crkvu u Filadelfiji izraženo je isto malko drukčije:" Nisi se odrekao imena mojega" Apk 3,8/ Reći će tko: " Pa to se razumije samo po sebi, da se neću odreći Isusa". Odgovaram, da ima pripadnost Isusu mnogo stepena, da ima također mnogo stepena u apostaziji. U svakom se grijehu

donekle odrićemo Isusa, osobito, kad se možda stidimo pred ljudima pokazati svoju vjeru u Isusa ili svoju pobožnost ili svoju revnost. Držimo, što imamo! Veliko je za nas blago ime Isusovo. Držimo ime Isusovo,kao što se putnik u pustinji drži staze, kojom može izaći iz svih pogibelji! Kao utopljenik dasku, tako držimo ime Isusovo! Drugog nam spasa nema.

II.- SVE ČINITI U IME ISUSOVO. - Kološanima piše sv.Pavao: " Sve štogod činite riječju ili djelom, sve /činite/ u ime Gospodina Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu" / 3,17/. Svako, i njamanje naše djelo mora biti tako učinjeno u ime Isusovo, da prema riječima Erazma Rotterdamskoga "illum sapiat, illum sonet, illum spiret omnis vita nostra", da miriše po njemu, da od njega odzvanja, njime odiše sav naš život . Kao što naše duše nose od krštenja biljeg Isusov, tako neka svaki naš čin ima biljeg Isusov! Radimo sve prema nauci Isusovoj, prema njegovim zapovijedima, prema njegovu primjeru, sve prema njegovu nadahnuću, sve s njegovom milošću u najčistijoj nakani! Tako ćemo sve raditi u ime Isusovo.

Nemojmo ništa raditi u svoje vlastito ime,prema svojim zlim sklonostima, iz častihleplja, iz želje za uživanjem, nego sve samo zato, da proslavimo Boga Oca i Isusa! Što točnije budemo sve radili u ime Isusovo, to će biti svako naše djelo punije, zaslužnije pred Bogom. Što više radimo u svoje ime, bez Isusa, to su više naša djela prazna, iako se u očima ljudi sjaju; Isus nas onda kori kao anđela crkve u Sardu:" Nisam našao djela tvojih savršenih pred Bogom svojim" /Apk 3,2/.

III.- TRPJETI RADI IMENA ISUSOVA.- Svojim učenicima, osobito svojim apostolima navješta Isus, da će trpjeti radi njegova imena,naime radi svoje pripadnosti Isusu. " I svi će mrziti na vas poradi mojega imena" / Mt 10,22/. Kod posljednje večere opet: " Ako su mene progonili, i vas će progoniti... Ali činit će vam sve ovo poradi imena moga" /Iv 15,20s./. O sv. Pavlu, koji se baš obratio, rekao je Isus Ananiji: " Ja ću mu pokazati, koliko mu valja trpjeti za ime moje" /Dap 9,16/. Pošto su apostoli bili bičevani pred velikim vijećem židovskim, "oni otidoše ispred velikog vijeća radujući se,što su bili smatrani dostojni, da trpe sramotu za ime Isusovo" / Dap 5,41/. Ne možemo na ovom svijetu držati ime Isusovo, priznavati, da smo Isusovi, a da nas svijet radi toga ne muči, sad manje sad više. A kako ćemo to podnositi? Barem strpljivo! Po mogućnosti radujmo se kao apostoli ! Sam nas Isus u osmom blaženstvu potiče na radost: "Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas svako zlo lažući radi mene. Veselite se kličite, jer je plaća vaša

velika na nebesima"! U evanđelju sv. Luke čitamo, kako se moramo veseliti, ako ljudi pogrde i zabace ime naše kao zlo zaradi Sina čovječjega /6,22s./. To je ime, koje nosimo kao kršćani po Isusu. Izvor nam je progona, ali također neopisive radosti i sreće, vječne sreće na nebu.

Kad trpimo radi imena Isusova, progoni se u nama Isus; njemu vrijede poruge, smijeh, pljuvačka, vrijede njegovim znakovima, koje nosimo. Onda se radi o njegovoj časti, o njegovoj stvari, o budućnosti njegove ustanove, sv. Crkve. Zar neće ustati na našu obranu, ili bolje, na svoju obranu? Hoće sigurno! Međutim smijemo se Isusu potužiti. " Na me pada grdnja grditelja tvojih" / Ps 69, 10/. Smijemo mu se potužiti, moramo mu se moliti za pomoć, ali nipošto klonuti ili stidjeti se imena njegova! Isus se prijeti kukavicama kršćanima, koji, podignuti na toliko dostojanstvo, mjesto da se ponose, srame se, i to pred kime! " Tko se postidi mene i mojih riječi u ovom preljubnom i grješnom naraštaju, i Sin će se čovječji postidjeti njega, kad dođe u slavi Oca svoga sa svetim anđelima" /Mk 8,38/. Ako se sada ime Isusovo sramoti, napokon će se ipak proslaviti i ostati u slavi vječnoj, a mi s njime. Doći će vrijeme, kad će se svako koljeno pokloniti u ime Isusovo, koljeno osuđenika u paklu kao poraženih i kažnjenih, koljeno blaženika na nebu u sjaju i uz slatke melodije liturgije nebeske.

U kolokviju uvjeravajmo Isusa, da ćemo ostati vjerni imenu njegovu! Neka nam on pomogne svojom milošću i svojom utjehom!

NAPOMENA: Razmatranja o djetinjstvu i mladosti Isusovoj nastavit će se do 2. veljače. Ako li Sedamdesetnica dođe prije Svijećnice, mogu se ta razmatranja prekinuti i započeti razmatranja o muci Isusovoj, koja slijede iza Svijećnice.

BOGOJAVLJENJE

1. prel.: Za svaku točku današnjeg razmatranja stvorit ćemo si u mašti posebnu sliku prema trostrukom predmetu današnje svetkovine. Danas se slavi objava maloga Isusa mudracima s istoka: gledajmo dakle sv. mudrace, kako se u Betlehemu klanjaju malomu Kralju! Nadalje se danas slavi objava Isusova kod krštenja u Jordanu; predstavimo si dakle Isusa u Jordanu pred Ivanom Krstiteljem, a nad njim Duha Svetoga u obliku goluba i nebesa otvorena; slušajmo glas Oca nebeskoga, koji Isusa proglasuje svojim Sinom! Treći predmet današnjeg blagdana jest objava Isusova kod svadbe u Kani galilejskoj; gledajmo u duhu i taj prizor prema kojoj lijepoj slici naših slikara! Sve što danas slavi, Crkva lijepo izrazuje u svojem časoslovu:" Danas se je združila s nebeskim zaručnikom Crkva, jer je Krist u Jordanu oprao njene grijehe: žure se s darovima mudraci na kraljevsku svadbu, i vinom što je nastalo od vode, raduju se gosti"/ Ant. za Ben./." Slavimo dan svet, urešen trima čudesima: Danas je zvijezda mudrace dovela do jasala: danas je vino od vode nastalo kod svadbe: danas je Krist htio biti kršten od Ivana u Jordanu, da nas spasi, aleluja"/ Ant. za Magn. II. vesp./.

2. prel.: Molimo se Isusu, neka se u našim dušama objavi!

I. - ISUS SE OBJAVLJUJE MUDRACIMA POGANIMA. - To je bio od vajkada predmet svetkovine u zapadnoj Crkvi. Taj se predmet najviše ističe u misnim molitvama i u svećeničkom časoslovu. Isusovo krštenje slavit ćemo više na osmi dan, svadbu u Kani galilejskoj na drugu nedjelju iza Bogojavljenja. Danas se uživimo u sjajno proročanstvo proroka Izaije:" Ustani, svijetli se! Jer je došla svjetlost tvoja. Slava Gospodnja sja nad tobom. Jer evo tmina pokriva zemlju i mrak narode. Ali nad tobom sja Gospod. Nad tobom svijetli slava njegova. Narodi putuju k svijetlu tvojemu i kraljevi k sjaju, koji sja nad tobom... k tebi dolazi bogatstvo mora, blago naroda pritječe k tebi. Mnoštvo kamela prekrilit će te, mlade kamele od Madjana i Efe. Svi oni dolaze od Sabe. Zlato i tamjan donijet će, i radosno će se navješćivati slavna djela Gospodnja" / 60,1-6/. Tako tješi prorok Jeruzalem, sliku buduće sv. Crkve. Svi će se narodi klanjati pravom Bogu, nosit će mu darove. Gleda prorok u duhu nepregledne karavane; pošto je Aleksandar Veliki osvojio perzijsku prijestolnicu Suzu, nosilo se iz grada zaplijenjeno blago na 10.000 uprega mazga i 5.000 kamela /Plutarh, Aleks. 37/; tako što može nam biti slika onoga, čime će obraćeni pogani darivati Krista Boga.

Evo sad dolaze sv. mudraci kao prva grupa duge procesije, koja se još dandanas razvija pred našim očima. Sjetimo se danas naših katoličkih misija! Molimo se, da bude Bogojavljenje među poganima

i u naše dane veličanstveno, prostrano! Neka im Bog pošalje svoju zvijezdu, nek im ne štedi svoja unutarnja rasvjetljenja! U obraćenju ima dar obraćenika Bogu, ali još više dar Boga obraćeniku. Mjesto o onim devama, što nose Bogu zlato i tamjan, možemo danas još ljepše razmatrati o Kristu, koji želi, da u svoje mistično tijelo učlani sve ljude te ih transfuzijom svog božanskog života pobožanstveni i usreći. Nas je već tako usrećio. Vječna mu hvala!

II.- ISUS SE OBJAVLJUJE KOD KRŠTENJA U JORDANU. - Kod grčkih crkvenih otaca to je jedini predmet svetkovine. Tako je ostalo u istočnoj Crkvi. Kod Jordana objavio je Bog Isusa pred mnoštvom Židova." I gle, otvoriše mu se nebesa, i vidje Duha Božjega, gdje silazi kao golub i dođe na njega. I gle, glas s neba progovori: Ovo je Sin moj ljubezni, koji je po mojoj volji" /Mt 3,16s./. Isus bi objavljen kod Jordana ne samo kao Mesija, nego također kao Sin Božji. Ivan je Krstitelj posvjedočio:" Vidio sam Duha gdje silazi s neba kao golub i stade na njemu. I ja ga nisam poznavao, nego onaj, koji me je poslao, da krstim vodom, on mi reče: Na koga vidiš da silazi Duh i ostaje na njemu, to je onaj, koji krsti Duhom Svetim. I ja sam vidio i svjedočim, da je ovaj Sin Božji" / Iv 1,32-4/. Poklonimo se Isusu, ljubeznomu Sinu Božjemu!

Svojim je krštenjem u Jordanu Spasitelj prao naše grijehe. Pazimo na čistoću srca, da se uzmogne i nama u srcu sve više objavljivati. Vele neki bezvjerci, da bi objava, da postoji, bila sigurno mnogo jasnija. Možemo im odvratiti, da je objava dosta jasna, ali da njihova srce možda nije dosta čisto. Kad im srce nije čisto, nisu im niti oči duhovne čiste, bistre za istinu Božju.

III.- ISUS SE OBJAVLJUJE U KANI GALILEJSKOJ.- Kakova je to bila objava, izrazio je sv. evanđelista Ivan:" Ovo učini Isus početak čudesima u Kani galilejskoj i objavi slavu svoju, i vjerovaše u njega njegovi učenici"/2,11/. Čudesa Isusova, kojima je početak u Kani, dio su one slave, o kojoj sa zanosom veli evanđelista:" Vidjesmo slavu njegovu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine"/ Iv 1,14/. I naša se vjera temelji na čudesima Isusovim, no danas se on objavljuje u našim dušama više drugim velikim djelima, djelima milosti. Otvorimo im svoje oči!

U časoslovu Bogojavljenja promatra se Isus kao zaručnik, i čitava se svetkovina sjaji u sjaju svadbe Isusa i njegove zaručnice sv. Crkve. Svaki od nas može tu svadbu kao svoje Bogojavljenje proživljavati u svojoj duši, budući da je svaka duša zaručnica Isusova. Svakoj duši, ako ju resi posvetna milost, Isus

kao svojoj zaručnici otkriva svoje divne tajne, tajne ljubavi. I da nije duša podignuta u nadnaravni poredak, bila bi joj objava Božja potrebna, da stvari Božje spozna lako, posve sigurno i bez zablude. Kad Bog dušu diže u nadnaravni poredak, njegova objava postaje ne tek absolutno potrebna, nego nam je to objava beskrajne ljubavi Božje, za koju moramo osobito na današnji blagdan biti Isusu od srca zahvalni.

U kolokviju kleknimo s mudracima pred maloga Isusa! Otvorimo mu svoje srce! Neka on izlije u njega divno svijetlo svoje objave!

7. siječnja /ili bolje: na blagdan sv. Obitelji/

Sv. OBITELJ

1.prel.: Slika sv. Obitelji / Murillo/: Na zemlji u horizontalnom redu s lijeve prema desnoj Marija, Isus, Josip, tako te je Isus u sredini na uzvišenom mjestu, a Josip se drži po strani tako skromno, kao da pita" Kako ja spadam ovamo"? Prema nebu u vertikalnoj liniji nad Isusom Duh Sveti, a posve gore na nebu Bog Otac, koji spušta svoj pogled na Isusa.

2.prel.: Molimo se riječima sv.Crkve: " Prosvijetli nas Gospodine, primjerima svoje obitelji, i uputi noge naše na put mira" / Ant. za Ben./.

I. - LJUBAV U SV.OBITELJI. Nijedna se zajednica ne može održati, ako njezini članovi nisu solidarni, ako ih ne spaja međusobna ljubav. Tako je bilo u sv. Obitelj, tako mora biti u svakoj kršćanskoj obitelji ili zajednici. Tako misli o obitelji i sv.Crkva, koja je izabrala za epistolu današnje sv. mise ove lijepe opomene iz poslanice Kološanima:" Obucite se dakle kao izabranici Božji, sveti i ljubezni, u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost,krotkost i strpljivost. Podnosite jedan drugoga i praštajte jedan drugomu, ako ima tko tužbu na koga. Kao što je i Gospodin vama oprostio, tako i vi. Povrh svega toga imajte ljubav, koja je najsavršenija veza.I mir Kristov neka gospoduje u srcima vašima, na koji ste pozvani u jednome tijelu, i zahvalni budite"/3,12-15/.

Isus želi da budemo tako jedno, kao što je presv.Trojstvo jedno: " Oče sveti! sačuvaj ih u ime svoje, koje si mi dao, da budu jedno kao mi ... da svi budu jedno,kao što ti,Oče, u meni, i ja u tebi,da i oni u nama budu jedno" /Iv 17,11.21/. Takova je ljubav sigurno vladala u nazaretskoj obitelji; mogli bismo ju nazvati presv. Trojstvom na zemlji, što je valjda htio izraziti

7. siječnja /ili bolje:na blagdan sv. Obitelji/

Murillo na spomenutoj slici. U obitelji, u zajednici, imamo svaki dan najljepšu zgodu, da se vježbamo u onoj ljubavi,koja mora biti obilježje pravih učenika Isusovih.

II.- POSLUŠNOST U SV.OBITELJI.- U obitelji i svakoj zajednici mora cvjetati osim ljubavi još osobito poslušnost. Tu mora biti hijerarhija, ne mogu svi zapovijedati. I Homer veli: "Ne valja ako zapovijedaju mnogi, jedan neka zapovijeda". Taj jedan bio je u sv. Obitelji sv. Josip, po svetosti najmanji, po autoritetu najveći. A tko je prema Sv. Pismu onaj, koji je slušao? To je bio Isus, Sin Božji. " I bio im je poslušan". Nije se u sv. Obitelji zapovijedalo po vojnički. Zapovijed je bila blaga, ali je izvršenje bilo točnije, brže, savršenije nego svaka vojnička poslušnost. Slušale nisu samo ruke i noge, slušalo je još više srce. U sv. Josipu nije se gledao čovjek, nego zamjenik Božji.

Sv. Pavao hoće, da svi tako slušaju, pače i robovi:" Robovi, pokoravajte se u svemu svojim zemaljskim gospodarima, ne služeći im na oko,kao da ljudima ugađate, nego priprostim srcem, bojeći se Gospodina. Štogod činite, od srca činite kao Gospodinu, a ne ljudima; znajući da ćete od Gospodina primiti za plaću baštinu. Služite Gospodinu Kristu" /K 3,22-24/. Ropstvo je tada postojalo; sv. Pavao ga nije mogao ukinuti; najprije hoće sv. Pavao da između gospodara i robova ublaži odnošaje krsćanskom ljubavlju i kršćanskom poslušnošću.Mi sada u našim obiteljima i zajednicama nismo robovi; koliko nam je zato lakše ravnati se prema divnim opomenama sv. Pavla. slušati kao što je slušao Isus u Nazaretu! Nemojmo mrmljati ni ustima niti srcem, nemojmo suditi poglavara, imajmo prema njemu ljubav i pouzdanje! Po njemu nas vodi Providnost Božja, koja će nadoknaditi, što fali njegovu zamjeniku! Ne ovisimo mi toliko o svojim poglavarima, koliko o Providnosti Božjoj.Providnost će nas Božja to ljepše i za nas sretnije voditi, što ćemo biti poslušniji svojim poglavarima,organima Providnosti Božje.

III.- BOGOLJUBNOST SV.OBITELJI.- Da je Bog svetoj Obitelji bio sve, razumije se samo po sebi. Kao što je Bog svrha pojedincu, tako mora biti i obitelji. Obitelj potječe od Boga,prema Bogu mora biti i usmjerena. Svako joj dobro dolazi od Boga. Kako je to lijepo prikazano na slici Murillovoj! Bog i sv. Obitelj,Bog nad njome! Kolika vlada tu ljubav prema Bogu,ljubav prema njegovu svetome zakonu! Tu nema ni traga grijehu, vrijeđanju Boga. Vlada potpuno predanje u volju,Providnost Božju. Kako se obavljaju molitve svagdanje!Kako se točno pohađa služba Božja u zbornici! Kako se radosno hodočasti Jeruzalem!

Bog spaja sv. Obitelj najsavršenijem jedinstvom. Kad su u Bogu svi jedno, bit će na vijeke jedno. Kako se diže u dostojanstvu

7. siječnja / ili bolje: na blagdan sv.Obitelji/

obitelj, ako je bogoljubna! Kako si bogoljubnošću privlači blagoslov Božji! U Bogu sjedinjena, ne zdvaja u rastancima ovoga zemaljskoga života.Lako podnosi sve žrtve, jer im znade uzrok i svrhu. Tako je bilo na najidealniji način u sv. Obitelji. I kad je sv. Josip bio već na drugom svijetu, Marija sama u Nazaretu, a Isus kao propovjednik negdje u Sv. zemlji, njih su troje bili jedno u ljubavi. Bogoljubnost daje međusobnoj ljubavi nešto nadnaravno,duhovno i vječno. Jao onima, koji se uzdaju samo u svoju sjetilnu ljubav! Ova se lako rashhladi, ili pače pretvori u antipatiju, mržnju. Sjedinimo se za vječnost s onima, koje u obitelji ili zajednici ljubimo, za čitavu vječnost, što možemo samo, ako smo jedno u Bogu!

Razgovarajmo u kolokviju s Isusom, Marijom,Josipom!

8. siječnja

POZIV SV.MUDRACA

1.prel.: Nije sigurno, odakle su došli sv. mudraci. Bili su možda Arapi, možda Nabatejci, možda Kaldeji,možda Perzijanci.Njihov naziv magi i njihovo odijelo na najstarijim slikama u katakombama govori za to, da su došli iz kraljevstva Parta. Podanici Parta bili su i Kaldeji u plodnoj ravnici rijeke Eufrata. Mi ćemo pretpostaviti, da su mudraci došli odanle. Predočimo si dakle plodnu babilonsku ravnicu, zemlju s kulturom starom već 4.000 godina!Ravnica je sva ispreopletena kanalima. Nedaleko od mjesta,gdje se nekad dizao grad Babilon, stoji grad Sipar s glasovitom astronomskom školom. Tu živu astronomi, učeni, ugledni kod naroda i kod kralja,savjetnici kraljevski,odgojitelji kraljevske djece. S ravnih krovova svojih kuća promatraju divno južno nebo. Vide na nebu čudesnu pojavu. Bog ih rasvjetljuje.

2.prel.: Da budemo dostojni što većih Božjih rasvjetljenja!

I.- MUDRACI - POGANI.- U noći svog rođenja objavio se Isus siromašnim pastirima, sinovima naroda izabranoga. Već kao dijete hoće da se objavi i nekim poganima, mudracima,predstavnicima svih pogana,koje Isus poziva u svoje kraljevstvo. Njegovo kraljevstvo neće biti više kraljevstvo jednoga naroda,nego će biti univerzalno. Tako su već proroci St. Z. navješćivali. Psalam 87. lijepo opisuje, kako će svi narodi imati jedamput građansko pravo u Jeruzalemu, napose spominje Rahab /= Egipat/i Babel,Filistejce, Feničane i Etiopljane.

O obraćenju Egipćana i Asiraca piše krasno Izaija:" Jer: ih Gospod nad vojskama blagosliva ovim riječima: Neka je blagoslovem moj narod egipatski i djelo ruku mojih Asur i baština moja Izrael" /19,25/. Kod mise danas pjeva sv.Crkva prema Iz 60,6:" Svi će iz Sabe doći, zlato i tamjan prinoseći i hvalu Gospodnju javljajući" /na step./,i opet prema Ps 71,lo s.: "Kraljevi će Tarsa darove prikazati, kraljevi će arapski donijeti poklone; njemu će se pokloniti svi kraljevi zemaljski, svi će narodi služiti njemu".Iz najudaljenijih krajeva,kao što je bio za shvaćanje onog vremena Tarsis u Španjoljkoj, iz zemalja najbogatijih zlatom, kao što je bila Arapska, dolazit će darovi u Jeruzalem. Ne kao od robova! Prorok Zaharija proriče, da će Filistejci vrijediti kao porodica judejska,kao stanovnici grada Jeruzalema.

Budimo zahvalni Bogu, koje nas je sve pozvao u svoje kraljevstvo!Smatrajmo svakog katolika, kojegod narodnosti on bio,kao rođenog brata!Čuvajmo se pretjeranog nacionalizma!Židovi će s prezirom gledati mudrace,pogane, a Isus ih zove k sebi, za njima čezne.Čeznimo i mi za dušama svih onih, koji još ne poznaju Isusa!Barem duhom, barem molitvama, budimo svi misijonari!

II.MUDRACI - NAOBRAŽENI LJUDI.- Prema evanđelju bili su mudraci magi.Prema prvotnom značenju perzijske riječi bili su magi dionici dara nebeskoga, naime nauke Zoroastrove, dakle bogoslovi perzijski, njihovi svećenici.Kasnije su zvali kaldejske astronome magima. Vjerojatno je,da su naši sv.mudraci bili kaldejski zvjezdoznanci.Bili su astronomi,ali ne astrolozi; nisu iz konstelacija proricali novorođenomu djetetu njegovu budućnost;bilo je i astrologa, no ozbiljni ih astronomi ne priznavahu svojim kolegama /Strabon/.

Bili su dakle naši mudraci veoma učeni ljudi.Nisu bili oholi, premda inače kažu, da znanje naduva. U ona vremena bila je znanost još tijesno spojena s vjerom, nije bila racionalistična. Zvjezdoznanci su i u naša vremena većinom religijozni. Lako je njima diviti se neizmjernosti i mudrosti Božjoj,spoznati svoju ograničenost i ništetnost.Takovi su bili sigurno naši sv. mudraci. Njih je znanje dizalo k Bogu. Nisu u svojem znanju ostajali kod stvorova, nego su umjeli znanjem o stvorovima probuditi i povećati,proširiti svoje znanje o Bogu. A ovo je znanje nama najpotrebnije, bit će nam na nebu izvor blaženstva.Trsimo se mnogo, da razmatranjem ovo znanje u sebi gomilamo!

III.- POZIV MUDRACA.- Vidjeli su mudraci zvijezdu Mesijinu. Koju? Baš u godini 7.prije naše ere,koja je svoj prilici godina rođenja Isusova, dogodila se tri puta konjunkcija Jupitra i Saturna i znaku Ribe; nešto zaista posve izvanredno.Mnogo je

vjerovatnije ipak, da je zvijezda sv. mudraca bila čudesna pojava. Obična zvijezda nije mogla ići pred njima, još manje konstelacija, nije se mogla zaustaviti nad kućom sv. Obitelji. A i čudesnoj je zvijezdi morao Bog dodati svoje unutarnje rasvjetljenje. Zvijezdom je Bog pozvao sv. mudrace, jer će sam Krist biti svim ljudima kao zvijezda mora, koja će ih kroz sve oluje života sretno dovesti, ako se budu dali voditi, u pristanište vječne sreće. Bit će Isus svijetlo ovoga svijeta.

Možda je Bog htio, da nas zvijezdom sv. mudraca sjeti na proročanstvo Balaamovo:" Vidim ga, ali ne sad, gledam ga, ali ne izbliza; zvijezda izlazi iz Jakova, žezlo se diže iz Izraela... Iz Jakova će doći vladar" / Nu 24,17.19/. Često je u Sv. Pismu zvijezda znak vladalačkog veličanstva. Zvijezda sv.mudraca mogla je biti simbol Mesije kao kraljanad svim kraljevima zemaljskim.Sjajna je zvijezda znak sjaja i slave Mesijine. Ne onakova sjaja vladalačkog,uz koji podanici stenju u največoj bijedi. Sjaj je Mesijin sjaj njegova kraljevstva,sjaj njegove vladavine, koja podanicima ne donosi drugo nego sreću,mir i blagostanje. Isus veli o sebi u Tajnom otkrivenju sv. Ivana:"Ja sam korijen i rod Davidov, sjajna zvijezda danica"/22,16/.Isti Isus u istoj svetoj knjizi obećaje svakomu vjerniku:" Tko pobijedi... dat ću mu zvijezdu danicu"/2,26-28/. Obećaje svakomu vjerniku dioništvo u slavi i sjaju i blaženstvu kraljevstva Božjega na zemlji i na nebu.

Poklonimo se u kolokviju Isusu, kralju svojemu!Molimo ga za milost, da ga vjerno slijedimo u borbama i poteškoćama,dok s njime ne pobijedimo!

PRIPRAVA MUDRACA NA POZIV BOŽJI, NJIHOV ODZIV

1.prel.: Predstavimo si sv. mudrace među njihovim sugrađanima, kako se zanimaju za vjerska pitanja, kako iza ukazanja zvijezde o tome govore, a budu izrugivani!

2.prel.: Da s ponuđenom milošću Božjom uvijek što revnije sudjelujemo!

I.- VJERA SV.MUDRACA.- Pošto nam domovina sv.mudraca nije sigurno poznata, teško nam je razmatrati o njihovoj vjeri. Ipak ima veliku, najveću, vjerojatnost naša pretpostavka, da su došli iz Kaldeje. Ako su bili rođeni Perzijanci, njihova je vjera bila dosta čista, duhovna. Ako li su bili rođeni Kaldejci, njihovi su sunarodnjaci bili politeisti; ipak je glede vjere u ona vremena vladala prilična sloboda. U kraljevstvu Parta gojila se i grčka kultura, učio se grčki jezik. Na obali rijeke Tigrisa dizao se veliki grčki grad Seleukija, spojen mostom s prijestolnicom Ktezifonom. A kod Grka je baš u ono vrijeme vladalo veliko zanimanje za monoteizam grčkih filozofa. Zašto ne bismo smjeli pretpostaviti isto zanimanje kod naših mudraca?

U njihovoj domovini živjelo je više milijuna Židova. Židovi su puštali u svoje sinagoge i pogane, ako su vjerovali u jednoga Boga. Takove je pogane nalazio sv. Pavao u mnogim gradovima. Židovi su ih nazivali bogobojaznima. Satnik, kojemu je Isus izliječio slugu, bio je možda takav, sigurno je bio Kornelije, kojega je sv. Petar krstio. Zar ne bi mogli biti i sv. mudraci tako bogobojazni? Jako je vjerojatno, da su se u vjerskoj spoznaji veoma usavršili; ako štogod u njihovu shvaćanju nije bilo u redu, nije to bilo zlonamjerno. Bog je vodio i volio njihove duše. O mudracima možemo reći, što je rekao sv. Petar o Korneliju: "Zaista razumijem, da Bog ne gleda, tko je tko: nego je u svakom narodu onaj, koji se boji njega i čini pravdu, mio njemu"/ Dap 10,34s./. Raslo je u sv. mudracima svijetlo vjere, ali sigurno ne bez njihova sudjelovanja s milošću, sigurno ne bez žrtava. U koliko su se u vjeri udaljivali od svojih sugrađana, svojih kolega, mogli su biti predmet antipatije, prezira, ismjehavanja. No oni nisu znali za ljudski obzir. Bili su karakteri. Takovi budimo i mi, gdjegod se radi o vjeri, moralu, težnji za svetošću!

II.-MUDRACI I MESIJANSKO IŠČEKOVANJE.- Kad su mudraci došli u Jeruzalem i tamo tražili novorođenoga kralja židovskoga, smatrali su ga sigurno važnim za čitav svijet, ne samo za Židove. Došli su, da se poklone Mesiji, kojega su očekivali Židovi. Jamačno su ga i mudraci očekivali kao spasitelja. Kako su došli do te vjere? Da li joj je bila zvijezda skupa s unutarnjim rasvjetljenjem Božjim jedino vrelo? Bit će vjerojatnije, da su se mudraci već prije zanimali za Mesiju. Mogli su o njemu čitati u svetim knjigama St.Z., razgovarati o njemu sa Židovima. Političko razdraženi i

fanatični Židovi nisu im mogli dati pravoga, privlačivog pojma o Mesiji. Bilo je ipak i pobožnih Židova, koji su prema prorocima St.Z. imali ispravan pojam o Mesiji kao kralju mira za čitav svijet, kao svijetlu neznabožaca, pravom spasitelju sviju ljudi.

Takav Mesija morao je privlačiti svako pobožno srce. Privlačio je i srca sv. mudraca. Tako pripravljeni bit će sposobni, da razumiju zvijezdu, koja će im se ukazati. Ali prihvaćajući ideju nekakva židovskog carstva, zamjerili su se još lakše svojim sunarodnjacima, ili su im barem postali smiješni. Išli su putem obraćenika našeg doba, od kojih Bog traži mnogo unutarnjih i vanjskih žrtava, dok ne dođu do potpunoga svijetla. Tako je bilo, sva je prilika, sa svetim mudracima. Nisu postali Židovi; ipak prihvaćajući židovsku vjeru u jednog Boga i u Mesiju, imali su bez sumnje svoje poteškoće; junački su ih svladali. Nemojmo ni mi biti strašivice, kad slijedimo svijetlo Božje!

III.-MUDRACI SUDJELUJU S MILOŠĆU IZA UKAZANJA ZVIJEZDE.- Najteže je bilo svetim mudracima, kad su pred svojim prijateljima i rođacima nastupili kao vizijonarci. Ako tko nama kaže, da je imao viđenje, teško mu vjerujemo, spremni smo, da mu se smijemo. Tako je i moralo biti i u domovini sv. mudraca. Svijet im se smijao, osobito kad su rekli, da su vidjeli zvijezdu židovskoga kralja. Ironija je nešto, što čovjeka ubija. Svetih mudraca nije oborila. Pošli su oni po svoj prilici k Židovima, da njima saopće, šta su vidjeli. Kako su ih Židovi saslušali? Valjda jako skeptično. Možda i s prezirom. Ne čitamo u evanđelju, da je koji Židov radi one zvijezde krenuo u Jeruzalem s mudracima. To je moralo mudrace najgore razočarati; ipak nisu postali malodušni, nego su se sami mirno spremali na put.

Milost Božja, akočovjek s njome ozbiljno i požrtvovno sudjeluje, može mu nadomjestiti svu zemaljsku utjehu, učiniti ga junakom protiv najvećih protivnika, može ga rasvijetliti sjajnije nego sva ljudska mudrost. Cijenimo dakle visoko sva nadahnuća Božja, slijedimo ih pomno, junački, bez ikakva ljudskog obzira! U svijetu vidimo užasna zasljepljenja; ljudi tako strašno lutaju, da nas srce boli, kad ih promatramo. Čini nam se, kao da je to fatalno, kao da nema pomoći. Ipak nema sumnje, da ima " svijetlo istinito, koje obasjava svakoga čovjeka". Kad bi ljudi bili lojalni prema istini i nadahnućima Božjim, brzo bi ih Bog izveo iz tame i doveo do potpunog svijetla.

Kolokvi sa svetim mudracima: pričajmo im o svijetlu, što se javlja u našim dušama glede Isusa i Božijih stvari! Molimo se da nam sv. mudraci pomognu, biti onako velikodušni, kao što su bili oni!

lo. siječnja

MUDRACI NA PUTU, NJIHOV DOLAZAK U JERUZALEM
Mt 2, 1 - 3

1.prel.: Pretpostavimo, da su mudraci došli iz Kaldeje, tamo od Babilona,recimo, iz grada Sippar,gdje je bila astronomska škola!Od grada Sippar do Jeruzalema ima u zračnoj crti oko 875km. Ali tu je širska pustinja, nju valja obaći.Tako se putuje najprije prema sjevero-zapadu do poznatoga gaza preko Eufrata kod Tapsaka/ u zračnoj crti oko 6ookm/; ide se po ravnici, o kojoj veli Plinije, da je bila najplodnija njiva čitavog istoka. Sve je tu isprepleteno kanalima; raste visoka palma, no smokve,masline , loze nema. Od Tapsaka do Palmire vodi put kroz pustinju /2ookm u z.c./ Od Palmire do Damaska i od Damaska do Jeruzalema ima opet po 200km u z.c. Zadnji dio puta vodi kroz gorovitu pokrajinu.

2.prel.: Milost, da svladamo sve poteškoće slijedeći nadahnuća Božja!

I.- MUDRACI NA PUTU.- Pošto je Bog mudracima pokazao čudesnu zvijezdu i poučio ih o njezinu značenju, oni valjda nisu šutjeli, nego su drugima pripovijedali o svojem viđenju.Jamačno su se kod Židova točnije propitali o Mesiji, koji ima doći. U Mezopotamiji i Persiji živjelo je tada više milijuna Židova. Kao sv. mudraci moramo i mi raditi; nadahnuća su Božja katkada djelomična;Bog hoće da i mi nešto učinimo, da dođemo do potpunoga svijetla; moramo pitati za savjet ispovjednika,duhovnoga vođu, svoje crkvene poglavare.

Mudraci su po svoj prilici i na putu govorili o zvijezdi obećanoga Spasitelja. Putovalo se tada u karavanama; suputnika ima mnogo; ne može čovjek samo šutjeti. A o čemu će govoriti,ako ne o onom,što mu je u srcu? Tu mudraci barem od nekih suputnika primaju kao odgovor smijeh i porugu.Dandanas se ljudi rugaju,ne samo onima, koji govore o viđenjima, nego uopće svima, koji vjeruju, daju se voditi nadnaravnim motivima. Budimo u tim prilikama postojani i jaki kao sveti mudraci!
Razmišljajmo također o tjelesnim tegobama njihova putovanja! Bilo je dugo. Putovalo se djelomice kroz pustinju; pješačilo se ili jahalo. Ako po danu pali sunce, putuje se radije po noći, od večera do ponoći; naprijed se nose zublje.Sigurno nije lako, tako putovati. Ništa zato, kad se radi o tome, da čovjek dođe do Isusa!

II.- MUDRACI DOLAZE U JERUZALEM.- "Kad se Isus rodio u Betlehemu,u Judeji, u dane Heroda kralja, a to dođu mudraci od istoka u Jeruzalem govoreći: Gdje je kralj židovski, koji se rodio?jer vidjesmu njegovi zvijezdu na istoku i dođosmo da mu se poklonimo. Kad je to čuo Herod kralj,uplaši se i sav Jeruzalem s njime".

Mudraci su u Jeruzalemu doživjeli veliko razočaranje. Mislili su možda, da će tamo svi govoriti o novorođenom Mesiji, a kad tamo, o njemu nitko ništa ne zna. Nadali se mudraci, da će se stanovnici grada Jeruzalema veoma obradovati, kad čuju o zvijezdi, koja se njima ukazala. A evo, čitav se grad Jeruzalem uzbunio i prestrašio. Kako su se čudili sveti mudraci! Kako su bili u neprilici! Kao da ih je Bog prevario! Kako će se pokloniti Mesiji, o kojem nitko ništa ne zna? Oni ipak strpljivo čekaju, da se pitanje riješi. Jamačno se Bogu mole, neka ih ne ostavi, pošto ih je tako daleko doveo.

Tako ljudi Božji često nalaze nerazumijevanje kod drugih ljudi, i kod onih, od kojih s punim pravom očekuju pomoć i savjet. Događa se, da neki svetac po nadahnuću Božjem hoće da nešto veliko stvori, a Bog dopušta, da se isprva prestraše sami njegovi poglavari, i da mu se usprotive sva njegova subraća. Sv. don Boska držali su za luđaka i htjeli su ga strpati u ludnicu. Može takovu postupku biti uzrok sama ljudska slaboća bez grijeha. I sveci se katkada razilaze u mišljenju. Valja se strpjeti, i Bog će pomoći. Još se više valja strpjeti, ako čovjek u svojim svetim osnovama doživi protivljenje ljudi nesavršenih, zavidnih, strašljivih, komotnih, koji nemaju smisla za Božje stvari. Sv. Pavao piše: " Naravan čovjek ne prima, što je od Duha Božjega; jer mu je ludost, i ne može da razumije, jer treba da se duhovno prosuđuje" /1K 2,14/. Uzdajmo se u Boga, koji nas može kroz sve ljudsko nerazumijevanje dovesti do izvršenja onoga, što nam je nadahnuo!

III.- NAPOSE O STRAHU KRALJA HERODA.- Živi Herod u svojoj raskošnoj palači. Omražen je kod Židova kao Idumejac i kao tiranin. Zato je on silno sumnjičiv. Priča se, da bi on koji put sam izlazio preobučen, šetao gradskim ulicama, da čuje svete mudrace. Ipak budući da mu je već blizu sedamdeset godina, bit će vjerojatnije, da manje izlazi, i da je čuo o mudracima od svojih agenata. Velik ga spopada strah, njega, koji je već toliko članova svoje porodice dao ubiti od straha za prijestolje. Herod je napola poganin, možda ne vjeruje mnogo u proročanstva, ili ako vjeruje, možda sumnja, ne misle li ga Židovi pomoću svojih proročanstava i pomoću tih mudraca prevariti, zbaciti ga s prijestolja, dati možda povoda drugim nezadovoljnicima, da se opet pobune. Zato Herod bjesni.

Da je bio pobožan Židov, on bi se razveselio kod vijesti, da se rodio Mesija, makar morao njemu ustupiti svoje prijestolje. Znao bi, da je neisporedivo časnije služiti Kristu, nego gospodovati ljudima. Heroda su njegove strasti učinile nesposobna za takove osjećaje. On luduje u svojoj palači, čitav Jeruzalem radi

njega strahuje. Herod je slika svih vladara i političara,koji se boje Crkve, kraljevstva Božjega, kao da će oni trpjeti, ako se ljudi pokoravaju svetomu zakonu Božjemu. Ako žele dobro ljudima, njihov je strah lud. Ako je njihova vlast narodu korisna,kraljevstvo će ju Božje samo još učvrstiti. Nikad se ne bojmo za svoje interese, prave interese,pred Kristom Bogom!

Kolokvij neka bude s malim Isusom, koji iz daleka tiho promatra Heroda i sv. mudrace! Neka njegovo oko bdije nad nama, dok ga tražimo!

11.siječnja

HEROD PITA SVEĆENIKR I KNJIŽEVNIKE O MESIJI

Mt 2, 4-6

1.prel.: Da sazna za mjesto rođenja Mesijina,kralj Herod saziva velike svećenike i književnike. Kamo? Vjerojatno u svoju palaču, koju nam židovski povesničar Flavije Josip potanko opisuje: impozantne kule i bedeme, umjetnički uređene vrtove, raskošne odaje, što se blistale od mramora i zlata, napose dvije dvorane,prozvane po caru i po njegovu zetu Agripi,tako krasne, da se hram jeruzalemski ne bi mogao s njime isporediti. Možemo tu negdje gledati u duhu kralja, odjevena u grimiz, s diademom nad čelom,gdje sjedi na prijestolju, a oko njega njegove doglavnike i prijatelje,naobražene Grke, njegovu tjelesnu stražu, vojnike iz Tracije,Galije, Germanije. Pred kraljem u dvorani stoje ili sjede veliki svećenici i književnici, odgovaraju na kraljevo pitanje.

2.prel.: Isprosimo si milost, da uvijek iskreno tražimo Isusa!

I.- HEROD.- Šta hoće zapravo stari lisac? Teško je uživjeti se u osjećaje ovog čovjeka, koji je doduše imao neke izvanredne sposonosti: bio je vrsten vojskovođa, pronicav diplomata,nadaren organizator, oštrouman i odlučan, ali ipak posve barbarska duša unatoč svoj ljepoti njegovih plača, jako senzualan, a pred svoju smrt pravi istočnjački despot, spreman na svaki zločin, samo da sebi osigura prijestolje. Baš po prilici u ono vrijeme, kad se Isus rodio, dao je smaknuti dva svoja sina,Aleksandra i Aristobula, a a nisu to bile prve žrtve njegova sumnjičavog despotizma.Kako je morao trpjeti od tih ubojstava čovjek, koji je inače volio svoju obitelj!Zaista nema mira bezbožnicima! " Bolje je malo,što ima pravednik,nego bogatstvo bezbožnika veliko"/Ps 37,16/." Na pragu u kući Boga mojega stajati draže mi je, nego biti gost u šatorima bezbožnika" /Ps 84,11/.

Šta zapravo vjeruje o Mesiji Herod, dok za njega pita svećenike i književnike? Teško znati.Potjecao je Herod od požidovljenih Idumejaca,u vjerskim pitanjima nije bio baš skrupolozan, na pr. u saobraćaju s poganima.Danas tamo pred svećenicima i književnicima bukti u njegovoj strastvenoj,napola poganskoj duši samo jedna želja: riješiti se onog novorođenog takmaca, o kojem govore ti nesretni mudraci, koji su došli, da mu smetaju, kao da on nema dosta drugih neprilika!Snuje Herod protiv Isusa, ali Bog mu se na nebu podsmijeva." Zlikovac snuje pletke proti pobožniku,škripa na nj zubima svojim.Ali mu se Svemogući smije,jer vidi, da se već primiče dan njegov"/Ps 37,12s./. Ruši se prijestol Herodov,diže se prijestol Isusov.Kako nam lijepo kralj David slavi Spasitelja:" Ja sam pomazao kralja svojega na Sionu,svetoj gori svojoj. Kazat ću naredbu Gospodnju: on mu reče: Ti si sin moj,ja te rodih danas.Samo zaželi od mene,i dat ću ti narode za baštinu i krajeve zemlje u posjed tvoj"/ Ps 2,6-8/. Bježimo od Heroda i njegove veličine,da nas ne pokopa u svojem rasulu! Držimo se Isusa,jer ćemo s njime stajati na vijeke!

II.- SVEĆENICI I KNJIŽEVNICI.- Herod zove k sebi velike svećenike; tako su se zvali pravi aktivni veliki svećenik, a i oni koji su nekada obavljali tu službu, osim toga još poglavari onih odreda svećeničkih, koji su kroz sedmicu vršili u hramu sv. obrede, poglavari dnevnih odreda, hramski nadglednici i rizničari.Poziva Herod i književnike,t.j. školovane i rukopoloženjem zaređene pismoznance, koji su obavljali službe učitelja,propovjednika i sudaca. Koje su se misli svim tim ljudima vrzale po glavi,dok su se odazivali kraljevu pozivu? Bili su u velikom strahu,znajući kakav je Herod,kad dršće za svoje prijestolje.Kad je Herod prvi put unišao u Jeruzalem kao kralj,dao je smaknuti sve članove velikog vijeća.

Sada svećenici i književnici na putu k Herodu razmišljaju,kako će se izvući iz neprilike i ostati što dalje od dvorskih intriga. Na Isusa jedva misle.Glavno im je,da očuvaju svoje glave,posjede, ugledne službe.Izaći će oni iz palače iza sjednice, pa će se neki od njih opet kao prije moliti javno po ulicama i trgovima, na dan posta nagrđivati svoje lice,trubeći pred sobom dijeliti milostinju, proučavat će svoje predaje pa i samo sv.Pismo u sve tančine,a za Isusa u Betlehemu neće mariti, neće poći za sv. mudracima, sve od straha pred kraljem Herodom.Imat će dva gospodara,dvojici će služiti, Bogu i Herodu. Isus će im kasnije reći,da to ne ide.Bog hoće čitavo naše srce; ako mu damo samo polovicu,tako je, kao da mu nismo dali ništa.

III.- ODGOVOR VELIKIH SVEĆENIKA I KNJIŽEVNIKA.- Nije bilo teško odgovoriti Herodu na njegovo pitanje. Dosta je bilo, navesti riječi proroka Miheje:" A ti, Betleheme-Efrato, među kra-jevima Judinim najmanji, iz tebe će mi izaći onaj,koji će biti vladalac u Izraelu.

Njegov je početak iz davne davnine, iz dana vječnosti" /5,1/. To je proročanstvo u vrijeme, kad se Isus rodio, bilo staro već 700 godina. Prema osnovama Božjim moralo se u svoje vrijeme ispuniti. Uzalud sva protivna nastojanja Herodova. Tako ima Bog svoje planove i glede nas i glede čitave sv. Crkve, sve njezine sudbine od prvih početaka do sudnjega dana. Planovi će se Božji izvršiti usprkos svim protivnim planovima sotone i njegovih pristaša i pomoćnika. Ništa zato, ako se nama čini zagonetno, kako će to ići! Prema Apokalipsi sv. Ivana dižu se protiv sv. Crkve zmaj-sotona, zvijeri Antikristove, kraljevi zemaljski. Tko će svladati te strašne nemani? Čitamo: Janje će ih pobijediti"/17,14/. Na svoj način, kao janje! Ali ipak sigurno i potpuno. Kao što je Bog ispunio proročanstva Staroga Zavjeta, tako će bez sumnje ispuniti i ono Isusovo proročanstvo: "Ja sam s vama do svršetka svijeta". Isus je s nama, da nam pomogne i da svlada naše i svoje neprijatelje.

U kolokviju razgovarajmo s Isusom u duhu onih Isusovih riječi: "U svijetu ćete imati tjeskobu, ali se uzdajte, ja sam pobijedio svijet"!

12. siječnja

SV. MUDRACI KOD KRALJA HERODA

Mt 2,7 s.

1. prel.: Kako da si stvorimo sliku sv. mudraca, gdje ih Herod tajno doziva k sebi? Možemo ovako. Evo mudraca u nekoj gostionici jeruzalemskoj, kad ih iznenada posjeti tajni agent Herodov! Zove on njih nasamo, saopćuje im želju Herodovu, neka bi došli k njemu u posjete. Agent vodi mudrace što opreznije do kraljevske palače, onda kroz privatne hodnike, uz potajne stepenice u privatne odaje Herodove. Tu sjedi Herod, po domaće odjeven, do njega možda koji član njegove obitelji, možda njegova sestra Saloma, taj zloduh u porodici Herodovoj koja je svojim spletkama i klevetama pripomogla smrti svog prvog muža Josipa, svog drugog muža Kostobara, Herodove žene Marijamne, Herodovih sinova Aleksandra i Aristobula. Možda je htio Herod, da ta lukava zmija bude prisutna kod preslušavanja mudraca. Herod razgovara s mudracima tako po domaće, kao što se radi u privatnoj audienciji.

2. prel.: Molimo se Bogu, da ostanemo što dalje od svjetskoga duha, kojim odiše palača Herodova, i da se napunimo Duhom Božjim, kojega je pun dom maloga Isusa!

I.- HEROD PRIJAZAN PREMA MUDRACIMA.- Pita Herod mudrace najprije o njihovoj domovini, kako se prosuđuju političke prilike tamo kod njih, u kraljevstvu Parta. Skreće se razgovor na astronomiju, koja

bi tobože i Heroda zanimala, da nema on toliko drugih briga. Tako hini Herod prijaznost prema mudracima, dok se on u srcu na njih gnjevi. Kako je njegova lukava himbenost daleko od evanđeoske jednostavnosti i iskrenosti, koju će propovijedati Isus, kad odraste! A što bi sada Isus rekao o Herodu? Valjda bi ga nazvao lisicom, kao što će kasnije nazvati njegova sina. Valjda ga ne bi ni pogledao, kao što s njegovim sinom neće kasnije na veliki petak ni riječce progovoriti. Tako Isus mrzi na svjetski duh.

Isus će učiti ljubav, koja je iskrena. Samo vanjska ljubav nije nikakva ljubav; ljubav ima svoje sijelo u srcu. Već svetim piscima St.Z. silno se gadilo pretvaranje. Ps 54 govori o licemjeru: "Glatka je licemjerna riječ njegova, ali mu je svađa u srcu; riječi su njegove blaže od ulja, ali su mačevi"/r.22/. Duhu je svjetskomu vanjska prijaznost sama po sebi razumljiva, ali se strašno protivi duhu Isusovu. Herod je bio pun duha svjetskoga, prazan duha Kristova.

<u>II.- HEROD HINI POBOŽNOST.</u>- Herod ne hini samo dobrohotnost prema mudracima, nego također pobožnost. Zanima se za Mesiju, premda jedva što vjeruje. Govori s mudracima o starim mesijanskim proročanstvima, napose o onom, prema kojemu se Mesija ima roditi u Betlehemu. Možda hini i veselje, što je napon došao Mesija, dok u srcu razmišlja, kako će ga ubiti. Mudrace pita o zvijezdi, o vremenu, kad im se ukazala, na izvana iz nekog svetog zanimanja, u istini samo zato, da pokupi detalje, s kojima će lakše izvesti svoje naume, zlobne namjere. Naša prva odluka kod promatranja licemjerja Herodova mora biti, da ćemo uvijek nastojati oko prave unutarnje bogoljubnosti; na izvana neka se vidi, u koliko to drugim dušama koristi, samo ono, što zaista gori u našim dušama!

Druga odluka mora biti, da se nećemo dati prevariti od onih, koji nas žele prevariti nastupajući kao pobožni i sveti, a da nisu nikako sveti. Ako je naše srce čisto i nakana čista, lako ćemo prepoznati njihovo spletkarenje. Isus će nam dati milost, da budemo prema njegovu savjetu priprosti kao golubovi, ali i lukavi kao zmije. Ako licemjera odmah prepoznamo, budimo odmah prema njemu oprezni! Glede onih koje nije lako prepoznati, molimo se Bogu, neka nas on čuva! Očuvao je sv. mudrace; tako će i nas!

<u>III.-" DA MU SE I JA POKLONIM".</u>- Sv. Fulgencije piše o Herodu: "O himbena lukavost, o bezbožno bezvjerje, o varalačka zloćo"! Mi dršćemo za maloga Isusa, slušajući mudrace, kako bezazleno obećaju okrutnom kralju, da će se vratiti iz Betlehema i kazati mu, gdje su našli novorođenoga kralja Mesiju. Ali nemamo razloga, da dršćemo, kad znademo, kako nad malim Isusom i nad sv. mudracima bdije Providnost Božja. Nije potrebno, da tko već sada upozori mudrace na opasnost, koja prijeti; u zgodan čas, makar u zadnji čas, Bog će sve urediti. On često dopušta, da neko vrijeme živimo u neizvjesnosti ili pogibelji, zato da ojača naše pouzdanje.

Nesmijemo se previše bojati neprijatelja Isusovih,neprijatelja sv.Crkve,niti njihove sile niti njihove lukavosti.Svojim učenicima preporuča Isus,neka ne razmišljaju tjeskobno,kako će odgovarati pred sudom progoniteljskim;Duh će ih Sveti u svoje vrijeme rasvijetliti. Veća je mudrost Duha Svetoga nego sva lukavost svih neprijatelja Božijih. Duh Sveti je duša sv. Crkve; ta se duša neće nikada rastati od Crkve,kolikogod to željeli dušmani.Sa Svetim Duhom kao dušom svojom nerazdruživo spojena Crkva je vječna, nemože umrijeti.

Ima progonitelja, koji neće da stvaraju mučenike,jer se boje,da tako neće uspjeti.Zato hoće da vjernike na lukav način zavaravaju. Neće ni tako uspjeti,osim ako tko sam hoće da se dade zavesti.Sv. Pavao piše o Antikristu:"Bezakonik će se pojaviti sa svakom silom i znacima i lažnim čudesima,i sa svakom prijevarom nepravde medju onima, koji propadaju, jer nisu primili ljubavi za istinu,da bi se spasili. I zato im Bog šalje silnu zablude da uz vjeruju u laži,da se svima sudi koji ne vjerovaše isti,nego privolješe nepravdi"./2 Sol 2,9-11/. Imajmo kult istine,ništa zajedničko sa sotonom,koji je otac laži,pa nam niti laži neprijatelja Sv.Crve neće naškoditi!

Za kolokvij pustimo Heroda i njegov dvor i pohitimo k Isusu u Betlehem,da se razgovarajući s njime utješimo od neugodnosti koju nam stvara u duši pojava zlobno lukavog kralja Heroda!

13.siječnja

MUDRACI DOLAZE U BETLEHEM , KLANJAJU SE ISUSU

Mt 2,9-11

1 prel.: Mudraci idu u Betlehem,pješke dobra dva sata daleko od Jeruzalema. Idu lijepom cestom ravno,točno prema jugu.Pred njima se opet sjaji zvijezda. Jeli noć? Neznamo.Čudesna je zvijezda mogla voditi mudrace i po danu. Ona u Betlehemu stoji nad kućom,gdje je bio Isus.To sigurno nije špilja njegova rođenja.Kad dođoše mudraci, od Isusova rođenja ne prođoše još dvije godine,ali jedna svakako. Medjutim imao je sv. Josip dosta vremena da si nađe ili napravi pristojan stan,siromašan ipak.Tu ulaze mudraci,padaju ničice pred Isusa.

2.prel.:Milost,da i mi dođemo do Isusa,slijedeći svoju zvijezdu, nadahnuća, koja Bog nama daje!

I.ZVIJEZDA VODI MUDRACE OD JERUZALEMA DO ISUSA. Čitajući sv.evanđelje rekao bi čovjek,da su mudraci odmah krenuli put Betlehema,čim doznaše,da se tamo ima roditi Mesija. Ne zanima više sv.mudrace Jeruzalem,niti raskošna Herodova palača niti druge krasote jeruzalemske.Došli su oni,da se poklone Spasitelju;k njemu evo hrle.Njihovu vjernost Bog nagrađuje; šalje im opet zvijezdu,koju su vidjeli na istoku. Izgleda,da ih zvijezda nije pratila do Jeruzalema.Nije bilo potrebno; Bog ne čini čudesa bez potrebe. Katkada ipak!I Betlehem

mogli su mudraci sasvim lako naći, i bez zvijezde. Kadikad događa se čudo kao nagrada vjere, ne toliko kao dokaz svete vjere. Svoje svece voli Bog tu i tamo i čudesno utješiti. Mudraci, "kad vidješe zvijezdu, obradovaše se veoma". A možda im je ova čudesna intervencija Božja potrebna, da se u Betlehemu ne bi razočarali, videći svoga kralja bez ikakva kraljevskoga sjaja. Veliko je čudo bilo, kad je zvijezda mudracima pokazala kuću Isusovu. A to je čudo okrijepilo njihovu vjeru.

Slične se stvari događaju i u našem duhovnom životu; izmjenjuju se tama i svijetlo, utjeha i kušnja. U vrijeme tame i kušnje nemojmo ništa mijenjati od svojih dobrih odluka! Idimo mirno i odlučno putem, što smo si ga zacrtali u vrijeme svijetla i utjehe! Ako smo pozivu Božjem vjerni, ukazat će nam se opet njegova zvijezda, doći će opet utjeha i nagrada naše vjernosti!

II.- MUDRACI ULAZE U KUĆU SVETE OBITELJI! Uživimo se u osjećaje svetih mudraca, kad su unišli u siromašni stan Isusov! Kako su stali pred siromašnu mladu židovsku majku, po godinama još djevojku, skromnu, poniznu? Šta su si mislili oni, koji su iz ruševina i ostataka kraljevskih palača u Mezopotamiji znali za neviđeni sjaj asirsko-babilonskih kraljeva? A ovdje u kući kralja nad kraljevima, Spasitelja svijeta, toliko siromaštvo; seljaci u njihovoj domovini, u plodnoj babilonskoj ravnici bili su kudikamo bogatiji. Pred tolikim siromaštvom trebali su mudraci bez sumnje jako svjetlo Božje. Bog im ga nije uskratio; zašto bi inače doveo amo mudrace iz daleke zemlje?

Oni su ipak pripuštali i obično svijetlo, što su ga mogli dobiti od ljudi. Mogli su lako doznati, da je Josip i da je Marija iz starodrevne i slavne porodice Davidove, iz koje ima izaći Mesija; mogli su doznati iz Sv. Pisma, kako će Mesija niknuti kao mladica iz panja posječenog drveta, iz ponižene dinastije Davidove, kako će Emanuel, kad se rodi, biti siromašan. Možda su čuli također o betlehemskim pastirima i njihovu viđenju, o anđelu, koji je Mariji navijestio rođenje Isusovo, anđelu, koji je poučio Josipa.
Premda su se mudraci čudili siromaštvu svete obitelji, ipak ih je sigurno osvajala svetost, koja se očitovala s lica malog Isusa, njegove presvete Majke i sv. Josipa. Bilo im je bez sumnje izvanredno pri duši, kao još nikada u njihovu životu. I mi smo u sličnom položaju, kad unatoč materijalizmu i bezvjerstvu svijeta i pomanjkanja smisla za sve nadnaravno ipak grlimo ono, od čega svijet zazire i kad nas patnje i progoni sv. Crkve ne odvraćaju od nje.

III.- MUDRACI SE KLANJAJU ISUSU.- Mudraci padaju ničice pred božanskim Djetešcem. Tako su se istočnjaci klanjali svojim vladarima. Znali su mudraci, da će Isus zavladati čitavim svijetom. Ima Isus pravo, da mu se tako poklone, više nego svi tadašnji kraljevi i carevi koji su znali biti despoti, tirani, kao što će o njima kasnije reći sam Isus: " Znate, da knezovi narodni zasužnjuju ih i prvaci da ih

tlače" /Mt 2o,25/.A tlačeći svoj narod nazivali se dobrotvori!Isus Isus će kao kralj biti zaista najveći dobrotvor ljudi.Tko mu se ne bi poklonio,ako je zdrave pameti? Njegovo je kraljevstvo kraljevstvo pravde,ljubavi i istine.On je kao kralj Spasitelj svijeta.Znadu to sveti mudraci.Kao svojemu Spasitelju klanjaju se oni Isusu. Židovsko je očekivanje Mesije bilo prilično zaraženo materijalizmom. Smijemo pretpostaviti,da je Bog svete mudrace rasvijetlio i njihovo shvaćanje Spasitelja svijeta što više poduhovio.Kao religiozni ljudi mogli su oni sami uvidjeti,da samo vjerska obnova može spasiti svijet.

A jesu li se sveti mudraci poklonili Isusu kao Sinu Božjem? Prema službenoj svojoj teologiji,književničkoj i farizejskoj,očekivali su Židovi Mesiju kao čovjeka i ništa više.Ipak se u nekim proročanstvima St.Z.i u nekim starim apokrifima Mesija shvaća kao neko više biće.Sveti mudraci mogli su o božanstvu Isusovu znati toliko,koliko im je Bog objavio.Je li Bog to učinio?Ne znamo. Nama je Bog objavio Isusa kao svog jedinorođenog Sina. Kako se moramo istom mi njemu klanjati?Osobito kad Isus ne samo u sebi ima puninu božanstva,nego nas čini djecom Božjom,donosi nam božanske darove!

Poklonimo se i mi Isusu u kolokviju!

14. siječnja

MUDRACI PRIKAZUJU ISUSU SVOJE DAROVE TE SE VRAĆAJU KUĆI

Mt 2, 11s.

1.prel.: Predstavimo si koje naše jaslice i mudrace pred Isusom, gdje vade iz svojih torba dragocjene darove i pružaju ih Isusu! Glede povratka sv.mudraca: Mogli su se od Betlehema spustiti najkraćim putem do Mrtvoga mora; odanle nije im bilo daleko do kraljevstva nabatejskoga, do njihova glavnog grada Petre; od Petre vodio je u rimsko vrijeme put u Babiloniju ravno kroz pustinju.Možda su se tuda vraćali mudraci.

2.prel.: Da Isusu poklonimo svoje srce!Da u svim kušnjama očuvamo pouzdanje i vjeru!

I. DAROVI PREMA NAKANI SV.MUDRACA.- Sv. mudraci prikazuju Isusu ono, što se smatralo osobito dragocjenim:zlato i mirodije.Tako je i patrijarka Jakov slao upravitelju Egipta po svojim sinovima slične darove:" Uzmite što najljepše ima u ovoj zemlji u svoje vreće i ponesite onome čovjeku na dar,nešto balzama i nešto meda,gume i smirne, urme i badema"/Gn 43,11/.I smirna i tamnjan jesu dragocjene,mirisave smole. Mudraci su ponijeli svoje darove sa sobom,kad još nisu znali o siromaštvu Isusovu.Dakle nisu mislili na to,da bi Isus trebao njihovu pomoć.

Darovima svojim htjeli su ga oni počastiti kao kralja,kao kralja čitave zemlje i Spasitelja svijeta.

Možda su njihovi darovi dobro poslužili sv.Obitelji na bijegu u Egipat; ipak je Isus gledao više na srce sv. mudraca nego na njihov dar.Mi bolje znamo,šta je Isus,a znamo također,da naših darova ne treba.Hoće on ipak naše srce; poklonimo mu ga! Neka bude posve njegovo! Zato se ne smije lijepiti uz stvorove,mora stvorove rado Isusu žrtvovati,odreći ih se,ako su zapreka između nas i Isusa.Dajući Isusu svoje srce,dajemo mu sve; pred njim ga praznimo,ali ga on odmah sjajno ispunja svojim božanstvom i božanskim darovima.

II.- MISTIČNO ZNAČENJE DAROVA.- Darove sv. mudraca tumače crkveni oci na mističan način. Zlato daje se kraljevima kao porez ili danak; tamnjan se pali Bogu u čast; smirna se upotrebljava kod balzamiranja mrtvaca.Prema tome Isusu ide zlato kao kralju,tamnjan kao Bogu i smirna kao čovjeku,koji će za nas umrijeti. U svećeničkom časoslovu ističe se također mistično značenje. Da li su na to mislili sv.mudraci,to je drugo pitanje;sve ovisi o tome, da li im je barem nekako bilo poznato Isusovo božanstvo. Nama je poznato,pa možemo zgodno razmatrati o mističnom značenju darova sv. mudraca.Ako nisu oni na to mislili, mogao je misliti dragi Bog.S njime mislimo i mi, ne samo na Isusovo kraljevsko dostojanstvo,nego još više na njegovo božanstvo Njegovo je ime Jaki Bog,otac vječni /Iz 9,5/,"Njegov je početak iz davne davnine,iz dana vječnosti"/Mih 5,1/ Otac nebeski njemu zbori: "Ti si Sin moj,ja te rodih danas" /Ps2,7/.

Razmatrajmo još o Isusovoj čovječjoj naravi,o njegovoj budućoj smrti! Sv.Ignacije nas potiče na to u svojim duhovnim vježbama,u razmatranju,o rođenju Isusovu. Mudraci su valjda znali,da će Isus spasiti svijet; jesu li barem sanjali o njegovoj neizrecivoj ljubavi prema nama, u kojoj će za nas podnijeti najstrašniju,najsramotniju smrt? Da su o tome nešto znali, kako bi se istom onda ne samo sa štovanjem, nego s ganutom ljubavlju klanjali Djetetu Isusu!.Njihova smirna odiše oštrim miruhom žrtve,žrtvene smrti. Neka i naše duše odišu mirisom požrtvovne ljubavi prema Isusu!

Kraljevima se daje zlato,jer ga trebaju za svoju državnu blagajnu. Više nego zlato dat ćemo Isusu,ako mu pomognemo širiti i učvršćivati kraljevstvo Božje na zemlji.Tamjan,ili bolje dim od tamjana,simbol je naših molitava.Palimo samo pred Isusom tamjan molitve,i hvalne i zahvalne i prosne! Kao smirna neka mu bude naše mrtvenje! Umirajmo svaki dan svijetu i strastima svojim! Umirajmo s Isusom,da s njime i živimo na vijeke! Neka i naše umiranje koristi dušama i sv.Crkvi!

III.- MUDRACI SE VRAĆAJU KUĆI.- Dok je sv. mudracima duša uživala u Betlehemu,iznenadi ih viđenje u snu.Ne smiju natrag k Herodu!Malo-mu Isusu prijeti pogibao. Imaju se oni vratiti kući drugim putem. Kako se sad opraštaju od malog Isusa?Valjda će i on morati bježati.

Kako čudno! Ali nemaju vremena o tome razmišljati. Valja reći brzo "zbogom" Isusu, Mariji, dobrom sv. Josipu. Da li mu ga kazuju s nekim razočarenjem? Sigurno ne! S viđenjem, što su ga baš imali, s opomenom Božjom bila je sigurno spojena i milost nesmanjene vjere. Zaslužili su ju ti plemeti mudraci. Tajna križa pojavljuje se ipak u njihovim dušama.

Razmišljaju o njoj, dok se kroz pustinju spuštaju k Mrtvomu moru, dok traže zgodan prijelaz u nabatejsko kraljevstvo, dok možda s kojom karavanom tegobno putuju i dugo kroz nepreglednu sirsku pustinju do daleke Babilonije. Čudno je svakako, da ih novorođeni kralj svijeta nije mogao drukčije nego bijegom očuvati od zlobe Herodove, da će se on sam bijegom spasiti! Mesijansko se shvaćanje sv. mudraca u tom razmišljanju sve više moralizira, poduhovljuje. Možda im je saopćio sv. Josip, što je čuo od anđela, da će Isus spasiti svoj narod od grijeha, i da je u tom smislu Spasitelj i zove se Isus. Možda im je i Marija rekla riječ Simeonovu, kako će njoj mač probosti dušu. Sv. se mudraci klanjaju Providnosti Božjoj na svom teškom povratku u domovinu. Kušajući nešto od križa Isusova, kušaju pravoga Isusa, kušaju njegovo pravo spasenje.

Molimo u kolokviju Isusa, da i nama udijeli milost prave spoznaje njega i njegova spasenja!

15. siječnja

SRDŽBA HERODOVA

Mt 2,16a

1. prel.: Slika Heroda kralja, gdje u svojoj palači najprije nestrpljivo očekuje mudrace, propituje se o njima kod svojih dvorana, kako napokon bjesni, videći, da se mudraci neće vratiti.

2. prel.: Pouzdanje u Providnost Božju!

I.- HEROD UZALUD ČEKA.- Kraljevima je teško čekati. Ljudevit XIV., kralj francuski, rekao je nestrpljivo kod najmanjeg zakašnjenja: "Malone moradoh čekati". Bilo bi strašno, da je on, kralj, morao čekato. Herod se ipak ispočetka strpio. Strpljivim čekanjem čovjek mnogo postizava. Zato vele Englezi, da je vrijeme novac; tako je dragocjeno kao novac. Nije ni Herod uvijek uzalud čekao. Dočekao je, da postane kralj, da sebi podvrgne čitavu Palestinu, da pogubi sve svoje neprijatelje. Izvukao se on mudro i strpljivo iz najtežih neprilika. Kad se budući car August još borio sa svojim takmacem Markom Antonijem, stajao je kralj Herod uz Marka Antonija, no pošto je taj g. 30 pr. Kr. bio potpunoma poražen, evo Heroda u strašnom položaju, u opasnosti, da izgubi kraljevstvo, ako ne i život. Ipak je sretno isplivao.

Uspijevao je samo tako dugo, dok je tako htio Bog. Sada, kad se Bog protivi njegovim planovima, on uzalud čeka. Psalmista veli: "Želja bezbožnika propada" /111,10/ Iako oni na ovom svijetu nešto dočekaju

što ih veseli, to je prolazno; napokon dočekat će vječnu smrt. Pravednik, ako na ovom svijetu čeka nešto uzalud, Bog mu sprema nešto neisporedivo ljepše na nebu. Još bolje ćemo reći, da pravednik ništa ne čeka uzalud, jer on ne čeka, ne želi nego samo što Bog hoće, a to mu svaki čas uspijeva i napreduje, ako samo pravednik surađuje s Bogom. Ne mora on nikada nestrpljivo lupati nogom o zemlju, kao da se kvare njegove osnove.

II. HEROD PREVAREN.- Herod je lukavo postupao s mudracima. Nije htio ići s njima u Betlehem i tražiti Isusa. To bi pobudilo pažnju; mogao bi onda taj novorođeni kralj židovski pobjeći prije, nego što bi Herod do njega stigao. Nije htio Herod slati policiju za mudracima iz istog razloga; inače moramo znati, da policija onih vremena nije bila tako uređena i izvježbana, kao što je dandanas. Prije su se kršćani u vrijeme progona mogli puno lakše kriti. Herod se nadao sigurno, da će mudraci opet doći k njemu, da će tako držati svoju riječ. No njihova ih riječ nije vezala, čim su spoznali, šta zapravo hoće Herod. Nije ih vezala, jer ih je sam herod varao, hineći želju, da se Isusu pokloni. Nije ih vezala napokon i zato, jer ih je Bog svojim viđenjem i svojom opomenom riješio svake dužnosti prema Herodu. Nisu mudraci prevarili Heroda, nego se je Herod sam prevario.

Bog umije nadmudriti najmudrijeg lopova. Dakako Herod bezbožnik nije slutio, ili je barem sam sebe zavaravao, kako da u aferi novorođenog kralja nema posla sa samim Bogom. Slično i oni, koji napadaju ljude Božje, ustanove Božje, osjete napokon ruku Božju, koja brani svoje. Ono što grješnici prema knjizi mudrosti viču u paklu, "Dakle smo se prevarili", isto moraju često priznati već na ovom svijetu: "Prevarili smo se"! A tko je uz Isusa, on se u svojim računima ne može prevariti; iako nešto izgubi na ovom svijetu, Bog mu vraća stostruko. Još više, već na ovoj zemlji obećaje mu Isus stostruko, baš onda, kad Isusa radi sve ostavi. Imajmo račune samo s dragim Bogom, i nećemo nikada biti prevareni! Ako računamo sami sa sobom, bit će zbrka velika!

III.- HERODOVA SRDŽBA.- Kako se Herod razgnjevio, vidimo iz onoga što je učinio, pokolj nevine dječice. Toliko je članova njegove porodice zaglavilo, jer je na njih pala sumnja sumnjičivog kralja. Evanđelista veli, da se Herod veoma rasrdio na mudrace. Njegova mu srdžba ne koristi ništa; mudraci su sigurni pod zaštitom Providnosti, tako i mali Isus. Ako u duhu malko ostavimo Heroda, da vidimo mudrace negdje na putu ili sv. Obitelj u Betlehemu, kolika opreka! U Herodovoj palači bijes i nemir pakleni, a u svetih osoba mir Božji. I mi moramo ostati mirni pred onima, koji se radi Boga ili Isusa na nas gnjeve. Držat ćemo se opomene Isusove: " Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti, nego se više bojte onoga, koji može dušu i tijelo pogubiti u paklu" /Mt 10,28/.

15. siječnja

Svetac se boji samo Boga; srdžba ljudi može mu nauditi tek,ako to Bog dopusti; no pred gnjevom Božjim ne može se pobjeći; od srdžbe Božje ne može nas nitko obraniti.Srdžba je Božja tijesno spojena s njegovom svetošću;raspaljuje ju samo ono,što nije sveto,grijeh.Zato možemo reći,da nam se bojati samo grijeha.Ako nam je srce čisto,možemo biti posve mirni,kao sv.Obitelj i kao dobri mudraci usprkos bijesu Herodovu. Ako živimo i radimo za Boga,i Bog živi i radi za nas,makar se činilo,kao da ništa ne radi i da pušta progonitelje,nek rade šta hoće. Nek smo samo ljudi Božji,sigurno ćemo osjetiti Boga u sebi,a i vanjska njegova Providnost bdjet će nad nama i u najgorim poteškoćama. Bježi sv. Obitelj pred Herodom,ali ju Bog vodi; bježe i mudraci, a i njih vodi Bog.

Predmet kolokvija,s Isusom ili s čitavom sv.Obitelji,neka bude o pouzdanje u Providnost Božju! Možemo također razgovarati sa svetim mudracima,prateći ih na njihovu povratku u domovinu.Neka nam se u razgovoru s njima smiri duša!

ANĐEO NALAŽE SV.JOSIPU,NEKA BJEŽI U EGIPAT

Mt 2,13s.

1.prel.: Nad Betlehemom mirna,tiha noć. Sve spava,i sv.Obitelj u svojoj siromašnoj kućici.Sv.Josip gleda u snu anđela,koji mu nalaže bijeg u Egipat.Još u istoj noći užurbano spremanje sv.Obitelji na put. Ostavlja se tihi dom,ostavlja nečujno grad Betlehem.

2.prel.: Milost poslušnosti prema poglavarima i predanja u svetu volju Božju!

I.- SV.OBITELJ MORA BJEŽATI U EGIPAT.- Pošto su sv.mudraci ostavili Betlehem, a možda prije još saopćili sv. obitelji,kako ih Bog odvraća od Heroda,Josip još čeka,ne miče se,uzda se u Boga,koji sigurno bdije nad svojima.I "gle anđeo Gospodnji javi se u snu Josipu govoreći: Ustani,uzmi dijete i mater njegovu pa bježi u Egipat".U snu javlja se Bog sv.Josipu,ali sigurno tako,da Josip ne može dvojiti, da mu govori Bog po svojem anđelu.A šta veli anđeo? Slušajmo i mi njegove riječi,jednu za drugom! Predočimo si dobro,kako ono odzvanjaju u duši sv.Josipa!"Ustani"! Umoran je sv.Josip od teškog rada,potreban mu je odmor.Volja je Božja,da svoj odmor prekine.Valja je već prije sna slutio pogibelj; sad se ona usred noći pokazuje kao noćna sablast. Josip ostaje miran.Ta,evo anđela,čuvara i zaštitnika!

Spominje anđeo Dijete,spominje njegovu presv.Majku,blago povjereno brizi sv.Josipa,da ga čuva uz velike svoje žrtve.Čuje sv.Josip riječ "Bježi"!Kako neugodna riječ,osobito ako valja bježati s obitelju! A kamo? U daleki Egipat! Pred kime! Kako je sv.Josip potrnuo,kad je čuo ime okrutnoga kralja Heroda!On tako nemoćan,bez oružja i bez vojske pred krvavim osnovama silnog vladara! Da sv.Josip u svojoj duši pati, to je sigurno.Ipak mu unutrašnja patnja ne pomućuje unutarnjeg mira. Mi katkada mislimo,kao da bi morala sama patnja prestati,da bude u duši mir.Ne,mir Božji sasvim lijepo stanuje u duši patničkoj,i baš najviše u duši,koja radi Boga pati.Nije patnja smetnja sjedinjenju s Bogom.

II.- SV.OBITELJ MORA OSTATI U EGIPTU,DOK NE DOBIJE NALOG,DA SE POVRATI U SV.ZEMLJU.

Glede boravka u Egiptu rekao je anđeo Josipu ovo:" I budi ondje, dok ti ne kažem".Anđeo ne označuje točno,kako će dugo trajati život sv.Obitelji u Egiptu.Tako Bog često radi. Ostavlja nas u nekoj neizvjesnosti,da vježba našu vjeru i naše pouzdanje.Nije uvijek loše, što ne vidimo u budućnost,jer u budućnosti pojedinaca,naroda i sv.Crkve nije sve ružičasto; može biti bolje,da ne vidimo,šta će biti.A nije ni važno,znati buduće događaje ovoga zemaljskoga života.Ako samo hoćemo,kroz sve prilike i neprilike sigurno putujemo u nebo,u blaženu vječnost. To je glavno!To si osigurajmo molitvom,pokorom,dobrim djelima! Drugo prepustimo Providnosti Božjoj!

Napose kad trpimo,želimo znati,kad će biti patnji kraj.Tako su se već sveci St.Z.često pitali:" Kako još dugo,Gospodine"! Tako se tuži psalmista:" Dokle ćeš se još,Gospode,jednako gnjeviti,dokle će revnost tvoja gorjeti kao oganj?Izlij gnjev svoj na narode,koji te neće da poznaju,na kraljevstva,koja ne poštuju ime tvojega"/Ps 79, 5s/.I opet se moli sveti pisac:" Ne vidimo više čudesnih znakova svojih; nema više proroka; nema u nas tko bi znao dokle će to trajati.Dokle će se,Bože,još rugati protivnik?zar će do vijeka neprijatelj psovati ime tvoje? Što ustežeš ruku svoju,desnicu svoju?izvadi je iz njedara svojih!učini kraj"/Ps 74,9-11/.Možemo se tako moliti; još je ljepše,ako po primjeru sv.Obitelji tiho Boga slušamo,posve se predajemo njegovoj sv.volji.Ako Bog šuti,nemojmo previše naklapati,uznemirivati se, biti nestrpljivi!Nek nam bude drago,što ne vidimo,kamo i kako nas Bog vodi; tako je naše pouzdanje zaslužnije!A Bog se onda još više za nas brine.

III.-POSLUŠNOST SV.OBITELJI.- Sv.Josip sluša odmah,čim se probudi još iste noći. Evanđelista veli ovako:"On ustade,uze dijete i mater njegovu noću i otide u Egipat".Sv.Josip sigurno ne mrmlja,što mora opet sve ostaviti.Možda si je u Betlehemu već lijepo uredio stan, našao si posla,bio u časti kod stanovnika grada uslijed čudesnog događaja u noći Isusova rođenja i radi dolaska svetih mudraca.Sv. je Josip uredio tako,Providnost sad određuje drukčije; sv.Josip je pravo. Drugi bi možda Providnosti prigovarao,što mora u Egipat među strance,a ne skupa s dobrim mudracima u njihovu domovinu.Takovih misli sv.Josip nema;njegova je jedina briga,kako će odmah točno slijediti glas Božji.Slično,samo još puno savršenije je predanje Marij u volju Božju.

Marija napose ne mrmlja,što se Bog javlja Josipu,a ne njoj.Po svetosti bila je ona veća od Josipa,također po svojem dostojanstvu kao Majka Božja. Po autoritetu bio je Josip prvi,on je bio poglavar sv.Obitelji.I nas Bog vodi po poglavarima; pustimo ga,neka tako radi! U dobro uređenim zajednicama postavljaju se za poglavare najsposobniji.Ipak nije moguće,uvijek tako stvar urediti,da poglavar bude najmudriji i najsvetiji i najučeniji.Ipak poglavar dobiva od Boga posebne milosti.Za nas je bez sumnje najsigurnije i jedino ispravno,da se poglavaru pokoravamo.On je za nas organ Providnosti Božje.

Bacimo još pogled na siromaštvo sv.Obitelji!Nema mnogo stvari u kući; još od ovih moraju se neke ostaviti.Sv.se Obitelj uzda u Oca nebeskoga. Mirno izlazi u tamnu noć; u srcima svetih osoba ipak vlada svijetlo i mir Božji.

Molimo se u kolokviju opet za neograničeno pouzdanje u Providnost Božju!

17. siječnja

BIJEG U EGIPAT I BORAVAK U EGIPTU

1.prel.: Od Betlehema vodila su dva puta u Egipat.Jedan preko Hebrona i Beersabe i ravno kroz pustinju.Drugi mnogo prometniji najprije u primorski grad Gazu,a od Gaze kroz pustinju,ali uz more, do Egipta.Gdje je boravila sv.Obitelj u Egiptu? Ne znamo sigurno. Ima više raznih predaja.Možemo se odlučiti za Matarije,1o km sjevero-istočno od Kaira.Tu se pokazuje stari bunar i stara ogromna divlja smokva,koja mjeri u obujmu 7m.Svetište je povjereno Isusovcima. Od Betlehema do Kaira ima po prilici 500 km,dakle preko 14 dana hoda.Razumije se,da sv.Obitelj kroz pustinju nije putovala sama, nego u karavani. Zadnjih 2ookm hodala je već po plodnoj ravnici egipatskoj.Grad Kairo u ono vrijeme još nije postojao,no blizu sela Matarije bio je starodrevni egipatski grad Heliopolis/= On/, najstarija prijestolnica egipatska.Tu se nalazio sjajan hram;još se vidi jedan obelisk / oko 2.700 pr.Krista/,visok 29m,sada samo 19 m iznad zemlje,brat onih obeliska, koje su prenijeli u Rim,na trg sv.Petra,na trg pred lateranskom crkvom i na piazza del Popolo. Putifar,tast Josipa egipatskoga bio je iz Heliopolisa.Pratimo u duhu sv. Obitelj na dugom,teškom putovanju u Egipat!

2. prel.: Pouzdanje u Providnost Božju!

I.- ZAŠTO BIJEG?- Nema sumnje,da Providnost Božja bdije nad sv. Obitelju.Da izbavi Isusa iz pogibelji, čini čudesa.Na čudesan način opominje mudrace,neka se ne vrate k Herodu; na čudesan način opominje sv.Josipa, nek odmah ostavi Betlehem.Ipak nam se može mnogošta činiti čudno u postupku Božjem.Zašto je Bog uopće dopustio, da je Herod doznao za rođenje Isusovo? Zar nije mogao mudrace tako dovesti u Betlehem,te se o tome ne bi u Jeruzalemu ništa čulo? A kad je već dopustio pogibelj,šta nije sv.Obitelj poslao s mudracima u Kaldeju? Tamo bi bili još sigurniji.

Tako bismo mogli kritizirati odredbe Božje,ali ne smijemo.Bila je volja Božja,da Isus već kao dijete za nas trpi.Htio je Bog,da svoju Providnost očituje baš u pogiblima. I dandanas on tako radi i s pojedincima i sa sv.Crkvom.Crkva je na ovom svijetu vojujuća Crkva;život je svakog pojedinca na svijetu kušnja.Isus već kao dijete hoće da nam u borbama i kušnjama bude uzor.Lijepo se moli Bogu prorok Izaija:"Zaista,ti si Bog s tajnim osnovama,Bog Izraelov, Spasitelj"/45.15/.Poklonimo se pred tajnim osnovama Božjim!

II.- PUT DO EGIPTA.- Put do Egipta bio je tegoban.U pustinji su dani vrući,a noći hladne.Ako duva vjetar,diže oblake prašine.Sv. Obitelj pješači,jedva možda malko jaši.Koliko poteškoće za mladu majku,nositi dijete na tako dugom putu! Nisu vjerojatne apokrifne bajke,da su se na putu zmajevi Isusu klanjali,da su lavovi,panteri, vuci i druge zvijeri pratile sv.Obitelj,da se palma sagnula,te uzmogne Marija ubrati datulja,da je palma iz svog korijenja dala vode za sv.Obitelj,da je Isus na čudesan način skratio put,i napokon da se

neko stablo rastvorilo i odmah opet zatvorilo,da u sebi sakrije i zakloni Isusa,Mariju i Josipa ispred razbojnika,koji su ih progonili.

Ne,to nije način Providnosti Božje. Ona obično se tvori čudesa. I bez čudesa ona postizava najdivnije učinke.Svjetski događaji,i najzamašniji,ovise nerijetko o sasvim neznatnim okolnostima,a sve su te okolnosti u rukama Božjim.Da je koje tane u prvim bitkama Napoleonovim proletjelo samo malo više desno ili lijevo,pao bi Napoleon,a Evropa bila bi pošteđena od Napoleonovih ratova.U istom smislu umuje Pascal,kako bi nos Kleopatrin,da je bio kraći,promijenio lice zemlje.Pošto je Cromwell umro od kamenca,Bog je prema riječima istog Pascala jednim zrncem spasio kršćanstvo. Na takav obični način bdije Providnost Božja nad malim Isusom na bijegu u Egipat. Tako postupa Bog često i s nama.Zaslužuje naše nepokolebivo pouzdanje,iako za nas ne čini čudesa.

III.- BORAVAK U EGIPTU.- U Isusovo vrijeme bilo je u Egiptu gotovo milijun Židova.A u Židova bila je briga za siromahe izvanredna. Sam poganski povjesničar Tacit je to primijetio:" misericordia in promptu": među Židovima milosrđe spremno.Sv.Pavao je,izgleda,u svakom gradu brzo našao posao i zaradu.Tako je jamačno bilo i sa sv.Josipom u Egiptu. Ipak je sv.Obitelj živjela oskudno.Trpjela je sigurno u tuđoj zemlji.Drugo je podneblje u Sv.zemlji,drugo opet u Egiptu,gdje kiša ne pada,gdje je vručina ljeti nesnosna.Egipat je bio zemlja poganska,govorilo se tu za sv.Obitelj tuđim jezikom;drukčiji su bili običaji egipatski,drukčiji židovski u Palestini.U svemu tome bilo je za malog Isusa,Mariju i Josipa mnogo prigoda za strpljivost.

Apokrifi nam opet pričaju razna čudesa o boravku u Egiptu.Naposebe krivo tumačeći riječi proroka Izaije,vele,da su kumiri egipatski popadali kod ulaska Isusova u tu zemlju."Presuda nad Egiptom:Gle, Gospod prolazi na oblakubrzu i dolazi u Egipat. Idoli se egipatski tresupred njim,srce Egipčanima očajava u grudima njihovim"/Iz 19,1/ Past će sigurno idoli egipatski,i ne samo egipatski,nego i grčki i rimski i mnogi drugi,no Isus će to postići na drugi način,ne kako pričaju apokrifi.Djelovat će nauka i milost Isusova u srcima pogana i tako će se preobraziti lice zemlje.Bog ima vremena; njegova ruka radi polako,ali sigurno,najvoli raditi u našim dušama. Tu,u našim dušama,ima Isus svoje osnove; uzdajmo se,ostvarit će ih sigurno, ako ne stavljamo zapreka,napose ne svojim nepouzdanjem!

Razgovarajmo sa sv. Obitelju u Egiptu,da nam se u tom društvu srce smiri!

O NEVINOJ DJEČICI BETLEHEMSKOJ

Mt 2,16-18

1.prel.: Gledajmo u duhu kralja Heroda u njegovoj sjajnoj palači jeruzalemskoj,kako bjesni,kako daje okrutne zapovijedi! Vojnici odilaze u Betlehem. U Betlehemu možda se majke najprije preslušavaju. Onda pokolj,galama,vika,plač.

2.prel.: Da shvatimo pravo mučeništvo djece betlehemske,i da se s njima radujemo!

I.- OKRUTNOST HERODOVA.- Sv. Matej piše: "Tada Herod,kad vidje, da su ga mudraci prevarili, razgnjevi se vrlo i pogubi svu mušku djecu,što bijahu u Betlehemu i u svoj okolini njegovoj,od dvije godine i niže,po vremenu, koje točno dozna od mudraca". Drugi povjesničari,koji su pisali neovisno o Mateju,nisu zabilježili tog događaja.Ali je ipak posve sličan Herodu. Bio je Herod strašno sumnjičiv,a svojim sumnjama katkada kao epileptičar izvan sebe od bijesa, krvavo okrutan. I Rimljani su ga smatrali previše okrutnim; car je Augustizjavio,da je bolje biti krmak Herodov,nego njegov sin, budući da krmka kao Židov ne bi ubio,a svoje sinove jest.

A ipak je u ono pogansko vrijeme,napose kod Rimljana,život tako malo vrijedio.Među poganima kraljuje i vlada sotona,koji je ubojica od početka. Sv.Pavao veli o poganima napose, da su bez milosrđa. Isto vrijedi o modernim poganima.Pravo čovjekoljublje donio je na svijet Isus Krist,kao što kaže o njemu sv.Pavao:" Kad se pokaza dobrota i čovjekoljublje Boga, našega Spasitelja"/Tt 3,4/.Budimo ponosni,što smo kao apostoli pozvani,da to čovjekoljublje očuvamo svijetu.Budimo ga mi sami zaista puni,puni kršćanskog milosrđa, prisne kršćanske ljubavi prema svima,prema samim neprijateljima i progoniteljima!

II.- BOL BETLEHEMSKIH MAJKA.- Sv.Matej nastavlja:" Tada se ispuni riječ,koju je kazao Jeremija prorok: Glas u Rami ču se,plač i jaukanje mnogo; Rahela plače za sinovima svojim i neće da se utješi, jer ih nema".Govori prorok Jeremija o Židovima,koji su bili odvedeni u babilonsko sužanjstvo.Bili su odvedeni iz grada Rame,gdje su stvorili Babilonci nekakav koncentracioni logor. I sam Jeremija došao je tamo,ali su mu dozvolili,da ostane,ako hoće,u domovini.One koji su bili odvedeni,oplakuje prema Jeremiji Rahela,jedna od majki naroda izraelskoga. Sve je to prema volji Božji slika onoga,što se dogodilo u Betlehemu. Sv.Matej navodi riječi prorokove prema tipičnom smislu.

Uživimo se u osjećaje jadnih majki betlehemskih.Šta su one sada mislile o božićnoj noći i o pastirima, o onim strancima,koji su došli iz Nazareta,o onoj mladoj majci,o djetetu,o kojem se pričalo tako divne stvari,o kojem su one mislile,da im donosi blagoslov Božji,a sad im je,evo, donio pokolj njihove djece,dok je on pobjegao u tamnoj

noći! Jesu li ga proklinjale ucviljene majke? Možemo pretpostaviti, da ih je Bog prosvijetlio i udijelio im izvanrednu milost, pošto im je poslao tako izvanrednu kušnju. Zacijelo je sv. Obitelj ostavila u njima takav dojam, te se nisu mogle gnjeviti na nju.

Tko zna, možda im je Bog udijelio milost, te su shvatile pravi smisao proročanstava, prema kojima mora Krist trpjeti, pa se nisu čudile, a možda su bile i ponosne, što smiju s njime trpjeti. Sigurno je Isus izdaleka osjećao s jadnim majkama betlehemskim, trpio s njima u svom srcu, blagoslivao ih izdaleka. Isto on radi i prema nama, ako za njega trpimo. Nije bio Isus okrutan prema svojim malim betlehemskim zemljacima, kad im je na svoj način skrivio smrt; nije nikada, kad dopušta progone.

III.- TRIJUMF DJECE - MUČENIKA.- Ne može se točno proračunati, koliko je djece u Betlehemu nastradalo. Neki drže da ih je bilo oko 25, drugi dižu njihov broj do 100. Ako sv. Crkva na nevinu dječicu primjenjuje riječi iz Apokalipse o 144.000 djevica, to je samo primjena radi sličnosti, ali ne sličnosti u broju. Svi Židovi u Palestini imali bi jedva toliko muške djece ispod dvije godine. No koliko god su djece poklali Herodovi vojnici, sigurno je da ih ne trebamo žaliti, nego da im moramo čestitati. Njihova muka nije dugo trajala, a njihova će slava biti vječna. Nema ljepše smrti od mučeničke. Djeca su betlehemska prvi mučenici Isusovi; bili su kršteni u krvi svojoj. Da nisu umrli tada, tko zna, koliko bi se od njih spasilo! Čim su stigli na drugi svijet, nisu plakali radi svoje prerane smrti, nego su jedno drugome čestitali. Tako im čestitamo i mi! Tko vjeruje u vječnu sreću na nebu, ima o smrti posve druge pojmove, nego pogani, kojima nema nade. "Salvete, flores martyrum", tako kličimo sa sv. Crkvom malim mučenicima " Zdravo, cvijeće mučeničko"!

Kaže se općenito o mučenicima Isusovim, da Isusa na najljepši način slijede. Nevina su ga djeca na neki način prestigla. Prije nego što je Isus za njih dao svoj život, oni su za Isusa umrli. Sigurno su oni i na nebu u njegovoj pratnji. Velika je nagrada mučeništva. Za onu dječicu mučeništvo bilo je sama milost. Bez svojih zasluga uvršćeni su u sjajni zbor Isusovih po izbor junaka. Sigurno Isusu za to pjevaju na nebu vječnu hvalu. Primijenimo samo na njih riječi sv. Ivana o 144.000 djevica: "I pjevali su novu pjesmu pred prijestoljem... I nitko nije mogao da nauči pjesme, osim onih sto četrdeset i četiri tisuće, koji su otkupljeni sa zemlje. Ovo su, koji se ne okaljaše sa ženama, jer su djevice. Ovi prate Janje, kudgodono pođe. Ovi su otkupljeni od ljudi kao prvenci Bogu i Janjetu. I u njihovim ustima ne nađe se laž, bez mane su" /Apk 14,3-5/.

U kolokviju razgovarajmo s malim Isusom, dok bježi u Egipat, razgovarajmo o događajima u Betlehemu, da i ovu tajnu Isusova života shvatimo posve u njegovu duhu !

POVRATAK SV. OBITELJI IZ EGIPTA

Mt 2,19-23

1. prel.: Put iz Egipta u karavani do Gaze, koja ne pripada Arhelaju, nego rimskoj provinciji Siriji. Barem tu čuje sv. Josip, što svijet govori o Arhelaju. Od Gaze do Nazareta najprije uz more, onda preko ezdrelonske ravnice. - Slika smrti i pogreba kralja Heroda: Umro je Herod u Jerihonu, bio je pokopan u svom dvorcu blizu Betlehema. Dvorac se dizao na podnožju brežuljka. Od dvorca do vrha brežuljka vodilo je dvjesta stepenica od mramora. Na brežuljku bila je tvrđava Herodium; uz dvorac nalazi se bazen, a u sredini neka okrugla zgrada; možda je ta zgrada bila mauzolej Herodov. Prolazeći tuda, sjećali se možda Židovi priče Salomonove: "Spomen pravednikov ostaje u blagoslovu, a ime bezbožnika trune" /10,7/.

2. prel.: Milost pouzdanje u Providnost Božju!

I. - HERODOVA SMRT. - " Po smrti Herodovoj, gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu pa mu reče: Ustani i uzmi dijete i mater njegovu i idi u zemlju izraelsku, jer su umrli, koji su tražili život djetinji." Herod je umro g. 4. prije Kr. oko tjedan dana prije židovske Pashe. Kako je živio, tako je i umro, kako to već obično biva. Umro je smrću progonitelja Kristova. Njegovu tešku bolest možemo shvatiti kao kaznu Božju. Trpe prije smrti i pravednici, no njihove im boli zaslužuju nebo. "Naša sadašnja i časovita laka nevolja donosi nam prekomjernu, izobilnu, vječnu, od svega pretežniju slavu" /2 K 4,17/. A bezbožniku je bol samo zlo, čisto zlo, slika i priprava vječnih muka. Pravednik u svojim mukama može govoriti sa sv. Pavlom: " Obilna je moja radost pored sve nevolje naše"/2K 7,4/, dok grješnik u oči smrti i u bolesti zdvaja.

Tako je zdvajao Herod. Njegovo je meso trunulo; izjedali su ga crvi. Morao je promatrati, kako se narod veseli, što će njega skoro nestati. Zato je Herod pozvao u Jerihon sve velikaše, dao ih zatvoriti, a svojoj je sestri Salomi naredio, neka ih iza njegove smrti sve pogubi, ne bi li barem tako bilo plača u narodu. Gledao je Herod, kako ga ni njegova vlastita porodica ne žali. Par dana prije smrti stigla mu je od cara Augusta dozvola, da izvrši smrtnu osudu na svojem sinu Antipatru, i Antipater bi odmah smaknut.

Pogreb Herodov bio je na izvana sjajan. Nosili su ga na zlatnoj nosiljci, urešenoj dragim kamenjem. Nosili su ga odjevena u grimiz, s krunom na glavi i žezlom u ruci. Sva je vojska izašla u sprovodu iz Jerihona u potpunoj vojničkoj opremi. Stotine su robova nosile mirodije, potrebne kod ukopa. Pokopali su ga u njegovoj raskošnoj vili. A šta mu je sve to koristilo? Njegovi su podanici poskakivali od veselja; njegova je porodica mislila samo na baštinu, na put u Rim, gdje će car August potvrditi ili ne kraljevu oporuku.

A duša Herodova? Ako se nije zadnji čas s Bogom pomirila,pala je među one,koji u paklu jauču:" Što nam je koristila oholost? Što nam je pomoglo bogatstvo s prkositim djelima"/Mudr 5,8/?

II.-ARHELAJEVA VLADA.- U Judeji,Samariji i Idumeji naslijedio je Heroda njegov sin Arhelaj.Bio je to najgori sin Herodov,tiranin, surov,okrutan. Bio je nezakonito vjenčan s Glafirom,udovicom svog brata Aleksandra.Velike je svećenike po milој volji skidao. Arhelaj je i počeo svoje vladanje tako, da je u nekoj pobuni poslao svoje konjanike među pobunjenike u Jeruzalemu, pa su ti njegovi konjanici ubili 3.000 Židova. Uopće je godina smrti Herodove bila za Palestinu izvanredno nemirna.Porodica je Herodova otputovala u Rim.Međutim je rimska vojska pravila red. Svuda bune, svuda zbrke.Carski namjesnik,koji je s rimskim legijama došao iz Sirije,dao je 2000 Židova raspeti.

O svemu su tome razgovarali putnici,s kojima je sv. Obitelj putovala iz Egipta u Sv.Zemlju. Svi su bili u strahu. Sv.je Obitelj ipak u miru.Razumije se,da sv. Josip ne htjede natrag u Betlehem; bio je previše blizu Jeruzalemu. A Jeruzalem bio je poslije smrti Herodove nemiran kao osinjak. U Betlehemu jamačno nisu zaboravili na Isusa,na sve ono što se kod njegova rođenja i iza toga dogodilo. Mogao bi tko sv.Obitelj prijaviti Arhelaju. U tako nemirnim vremenima Providnost bdije nad Isusom. Baš u takovim prilikama najviše. Isto tako nad nama. Nemojmo nikada gubiti pouzdanja! Počivajmo u jakim rukama Božjim! One ne mogu oslabiti.Smirimo se u divnom miru Providnosti Božje! Ona ne može izgubiti živaca. Izgubit će ih napokon oni, koji si utvaraju,da mogu nešto protiv nje.

III.- POVRATAK U NAZARET.- Kod sv. Mateja čitamo:" Ali čuvši /Josip/, da Arhelaj vlada u Judeji,mjesto Heroda oca svoga,poboja se onamo otići; nego poučen u snu od Boga otide u pokrajinu Galileju. I došavši nastani se u gradu,koji se zove Nazaret,da se ispuni,što su kazali proroci: Zvat će se Nazarejin".Tako se Bog brine za sv.Obitelj. Dugotrajnomu obiteljskomu životu Isusovu pruža mirno zatišje u lijepoj zelenoj Galileji,u zabitnom Nazaretu.Galileja je bila pod vlašću brata Arhelajeva Heroda Antipe, koji je bio čovjek uživanja,a ne okrutan.

Ispunila se,veli sv. Matej, stara proročanstva.Nitko nije proricao o Nazaretu; Nazaret se u knjigama St.Z. ne spominje. No riječ Nazaret ima svoje značenje. Na svetost misli sv.Jeronim; u istinu su proroci proricali svetost Mesijinu. S imenom grada Nazaret slaže se bolje riječ neser - mladica. Prorok Izaija proriče,da će Mesija niknuti kao mladica iz panja drveta posječenog, iz skinute,poniženе,osiromašene dinastije Davidove.Divimo se opet Providnosti Božjoj!Dinastija je Davidova prestala kraljevati

prije šest stoljeća. No planovi Božji moraju se ostvariti :iz Nazareta niče opet mladica,kojom će se porodica Davidova na vijeke proslaviti.

Kolokvij sa sv.Obitelju,da od nje naučimo beskrajno pouzdanje u Providnost Božju!

20.siječnja

ZAŠTO IDE BL.DJ.MARIJA U HRAM IZA ROĐENJA ISUSOVA

Lk 2,22-24

1.prel.: Smijemo si stvoriti ovu sliku polaska sv.obitelji u hram jeruzalemski. Četrdeseti dan iza rođenja Isusova sv. Obitelj ustaje rano,da se zaputi u dva sata daleki Jeruzalem.Od Betlehema do Jeruzalema ne treba putovati u karavani. Sv.Obitelj voli biti sama; Bl.Dj.Marija s Djetetom Isusom u naručaju jaši na magarcu.Josip ide pješke,možda nosi u krletci dva golubića ili dvije grlice za žrtvu.Marija i Josip idu u kuću Božju; ili su uronili u molitvu, ili se pobožno razgovaraju.Gledaju lijepu prirodu,koja se budi pod prvim zrakama jutarnjega sunca.

2.prel.: Milost veselog,točnog i potpunog vršenja zakona Božjega!

I.- MARIJA NEĆE DA SABLAZNI LJUDE.- Prema zakonu Mojsijevu majka se iza porođaja muškog djeteta smatra sedam dana nečistom,a punih 40 dana traje njezino čišćenje.Nije to bila grješna nečistoća,nego samo obredna, koja je majci branila unići u hram,doticati se nekih svetih stvari.Četrdeseti dan morala je majka u hramu prikazati neke žrtve. Bl.Dj.Mariju zakon sigurno nije vezao,budući da je Isusa začela i rodila kao djevica. Ona se ipak podvrgava zakonu. Zašto? Zašto do četrdesetog dana ne ulazi u hram,kao da joj to ne pristoji? Zašto se čuva,da se ne bi dotakla nekih svetih stvari, kao da je nečista? Zašto prikazuje žrtve za svoje očišćenje?Zašto da nju,Djevicu Majku,Majku Božju,svećenik proglasi opet čistom?

Židovima nije bilo poznato njezino djevičanstvo.Da ih ne bi sablaznila,zato se Marija podvrgava propisima zakona.Tako moramo i mi često raditi.Ne moramo se obazirati na svaku sablazan.Smijemo zanemariti zlobnu farizejsku sablazan.Ako naš sveti život zlobne ljude sablažnjava,samo dalje živimo sveto!No ima druga sablazan ljudi priprostih,neukih,koji bez zlobe drže nešto za grijeh,što nije grijeh.Njih poučimo! Ako ne možemo,moramo se eventualno kaniti onoga,što bismo inače slobodno činili.Lijepo piše sv.Pavao: "Ako jelo sablažnjava brata,neću jesti mesa do vijeka",a onomu koji ponosan na svoje znanje ne obazire se na sablazan neukog vjernika,

veli apostol:" S tvoga znaja propada slabi brat, za kojega je Krist umro"/1K 8,11.13/.

Proti onima koji sablažnjavaju, izustio je Isus strašne prijetnje, da bi im bilo bolje, da im se objesi mlinski kamen o vratu, i da potonu u dubini morskoj." Jao svijetu od sablazni. Potrebno je, da dođu sablazni, ali jao onomu čovjeku, po kojemu dolazi sablazan" /Mt 18,6s./. Grmeći onako proti sablazni, imao je Isus na pameti najgoru sablazan, sotonsku, koja ide baš za tim, da čovjeka zavede u grijeh. Neka ova bude daleko od nas! Čuvajmo se i one druge, ne baš zlobne, ali previše slobodne! Bl. Dj. Marija prednjači nam primjerom.

II.- BL.DJ.MARIJA HOĆE DA BOGU DADE VIŠE NEGO ŠTO ON ZAHTIJEVA.-

Za svoje tobožnje očišćenje prikazala je Marija u hramu žrtve, kojih nije bila dužna prikazati. Ipak ih je radosno prikazala. Da je mogla, dala bi još više. Tako ćemo i mi. Ako zaista ljubimo Boga, nećemo mnogo razmišljati, da li nas zakon veže ili ne, dali nas veže pod lakim ili smrtnim grijehom, nećemo skrupulozno proučavati granice grijeha u tu svrhu, da sebi dozvolimo što više, Bogu dadnemo što manje. Naprotiv! Dajmo samo Bogu što više, i kad nismo dužni dati! Gledajmo samo, da u svemu Boga što više proslavimo! Da svojoj duši što više koristimo! Kao dobra djeca nemojmo čekati na izričnu zapovijed; želja naših poglavara, želja dragoga Boga neka nam bude sveta! Ugledajmo se u Bl. Dj. Mariju!

Da li Marija time gubi što Bogu daje? Nitko ne gubi, tko je prema Bogu podatljiv. Što Bogu žrtvujemo, najsigurnije sebi očuvamo; a što sebi zadržimo, samo lišimo beskrajnih i vječnih kamata, s kojima nam Bog sve vraća. Dakle nasljedujmo prikazanje Marijino!

III.- MARIJA HOĆE DA U HRAMU ISUSA BOGU PRIKAŽE.- Zašto nosi Marija maloga Isusa u hram? Obred se očišćenja samo nje tiče. Nigdje zakon Mojsijev ne veli, da bi se dijete moralo donijeti u hram. Ako se prvorođeno muško dijete moralo otkupiti, nije to moralo biti četrdeseti dan iza rođenja, nije moralo biti u hramu. Ipak Marija nosi Isusa u Jeruzalem. Koju je ona mogla imati drugu nakanu, nego da Isusa nekako Bogu prikaže, premda zakon toga ne zapovijeda? Znade ona, šta će biti Isus, da će biti žrtva za naše grijehe. Rekao je anđeo sv. Josipu, da će Isus izbaviti svoj narod od grijeha njihovih. Rekao je Gabriel, da će ono što će se roditi od Djevice Marije, biti sveto. Znade Marija, da Isus ne pripada samo njoj, nego da će se sav posvetiti Bogu, sav također spasenju našemu.

Kršćanska je pobožnost lijepo shvatila, da je prikazanje Isusa u hramu za Bl. Dj. Mariju bilo važnije nego njezino očišćenje. Zato molimo u krunici: "Koga si Djevice, u hramu prikazala". Za Mariju bila je to zapravo žrtva. Da nije toga sama znala, morale su ju na to

podsjetiti riječi Simeonove. No što je rekao Simeon, znala je ona već prije bolje nego Simeon. Već je u hramu jeruzalemskomu ona bila žalosna Majka Božja i majka naša. Stoji ona u hramu sretnija od svih izraelskih majki, koje su ikada prestupile hramski prag; ali opet stoji Marija tamo kao junakinja, koja svog Sina jedinca prikazuje Bogu za narod. Stoji ona tamo slična svećeniku, ali svećeniku, koji osjeća žrtvu, što ju prikazuje. Štogod mi trpimo za Isusa, sjedinimo sa žrtvom Marijinom!

Kolokvij s Bl. Dj. Marijom, da se ugledamo u njezinu požrtvovnost!

21. siječnja

MARIJA U HRAMU PONIZNA, POSLUŠNA, POŽRTVOVNA

1. prel.: Sv. Obitelj ulazi u hram, prolazi kroz sjajne trijemove i mramorom popločena predvorja kao živa slika poniznosti i duhovnog siromaštva. S njihovih lica odsijeva zlato žarke ljubavi prema Bogu. Oko njih vrvi mnoštvo naroda; tu dostojanstveno stoje svećenici, mole se farizeji javno, upadno. Sasvim drukčije sv. Obitelj.

2. prel.: Da se ugledamo u kreposti Bl. Dj. Marije!

I.- PONIZNOST BL. DJ. MARIJE- Marija dolazi u hram na očišćenje. Bila je ona čista, prečista u svakom pogledu; da bude zaista čista, do toga je njoj mnogo stalo. Nije joj toliko stalo do toga, da ju ljudi drže čistom. Nije ona tražila slavu ljudsku, nego samo krepost, koja vrijedi pred Bogom. Kod nas se često događa baš protivno: više idemo za tim, da nas ljudi smatraju svetima, nego da u istinu budemo sveti. Slični smo farizejima, koje je korio Isus: " Sva svoja djela čine, da ih ljudi vide"/Mt 23,5/. Od toga duša nema ništa, a Bogu se uzima čast i slava, koja njemu jedinomu pripada. Sva je ljudska slava dim, ništavilo. U poniznosti je istina, stvarnost, izvor divne stvarnosti nebeske. Tko traži slavu ljudsku, prima plaću već ovdje na svijetu, a kako je jadna! Po primjeru Bl. Dj. Marije činimo sve tako, da se Bogu svidimo, nemojmo se previše uzrujavati radi onoga, što ljudi o nama misle!

Marija se nije dizala iznad drugih. Kako Bog tada još nije objavio svijetu njezinih povlastica, njoj je bilo drago, živjeti ponizno, skrovito. Ponizivala se Bl. Dj. Marija; zato ju je Bog uzvisio. Tko bježi od vanjske slave, za njim slava trči. Tko ju traži, od njega ona bježi. Budimo samo ponizni, a s poniznošću spojimo ljubav prema bližnjemu. Imajmo onu poniznost, o kojoj veli sv. Pavao, da se ne hvasta, ne nadima! Makar imali nešto, što nas diže iznad drugih, nemojmo to isticati, nego radije sakrijmo i tako iskoristimo, da i bližnjemu

pomognemo,a da ga ipak ne ponizimo!Tako ćemo se sviđati Bogu i biti mili ljudima.

II.- SIROMAŠTVO BL.DJ.MARIJE.-Židovska majka morala je iza porođaja za svoje očišćenje donijeti u hram jedno janje i jednog golubića/ili grlicu/.Ako je bila tako siromašna,da nije mogla donijeti janjeta,smjela je mjesto janjeta prikazati još jednog golubića /ili grlicu/.Prikazati dva golubića,to je glasilo kod Židova:prikazati žrtvu siromaha. U evanđelu piše, da je Marija prikazala takvu žrtvu.Nije se stidjela,nastupiti u hramu kao siromašna žena.Rado je osjećala posljedice siromaštva,imala je duh siromaštva,što će ga kasnije njezin Isus tražiti od svojih učenika.Marija je bila duhom siromašna,bila je puna duha Kristova već prije propovijedi na gori.Farizeji su naprotiv voljeli biti bogati; bogatstvo su smatrali blagoslovom Božjim,siromaštvo nekakvim prokletstvom.Tim veća bila je prema tome zasluga Majke Isusove,ako se ipak pred farizejima u hramu nije stidjela svog siromaštva.

Čita se kadikad,da je Marija hotimice prikazala žrtvu siromaha, premda je još imala zlata od svetih mudraca.To je sigurno krivo. Najprije zato,jer su mudraci došli u Betlehem po prilici godinu dana iza rođenja Isusova,dakle dugo vremena iza prikazanja u hramu. Marija još nije imala njihova zlata,kad je radi očišćenja došla u hram. A da je imala zlata,sigurno bi od toga rado što više dala Bogu.Ne bi ona zaostala za našim vjernicima,koji rado daju za crkvu; tako ne bi ni Marija štedjela,da nije morala štedjeti, jer jednostavno nije imala. Mogla je Marija čitati u Sv.Pismu,kako se veselo skupljali darovi za gradnju hrama:" Narod se je radovao dragovoljnim darovima,jer su pobožnim srcem dragovoljno prinosili Gospodu darove svoje.I kralj David radovao se veoma"/1 Dnev 29,9/. I molio se David Bogu:"Uzdrži uvijek u srcu naroda svojega takovo mišljenje i volju takovu i upravljaj srce njihovo k sebi"/r.18/. Uzdržao je Bog tu volju u Mariji; nek ju uzdrži i u nama! Ali ako Bogu damo svoje srce,duhom siromašno,znajmo,da to vrijedi više nego suho zlato! Ugledajmo se u naše katoličke svece,koji su najviše težili za unutarnjom svetošću,ali su također revnovali za sjaj kuće Božje,a opet u vrijeme nevolje prodavali crkveno suđe,da pomognu siromasima,miljenicima Isusovim!

III.- LJUBAV BL.DJ.MARIJE PREMA BOGU.- Premda je Majka Božja na izvana malo dala u hramu,dala je ipak mnogo svojim srcem,punim ljubavi.To je ono,što Bog od nas najviše traži:naše srce,našu ljubav. On ne treba naših darova;bogat je,ima svega.Ipak pošto on nas ljubi,čezne za tim,da mu ljubav uzvratimo. I tu se moramo osvrnuti na krivu pobožnost farizejsku.Znali su farizeji točno,da je među zapovijedima Božjim prva zapovijed ljubavi prema Bogu.Tu zapovijed spominjali su oni dvaput dnevno u svojim molitvama.U zapisima,što su

ih nosili na sebi,bilaje zabilježena ista zapovijed.Krivo su radili,što su premalo pazili na unutarnju ljubav srca,previše na vanjske dokaze ljubavi.

Isus će osuditi vanjsku pobožnost farizejsku.Neće se njemu sviđati onaj farizej,koji dvaput sedmično posti,daje desetinu od svega,štoima;sviđat će mu se carinik grješnik,što se iskreno i ponizno kaje; u ovom kajanju ima više prave,nepatvorene ljubavi. Od žarke i čiste ljubavi plamtjelo je srce Marijino u hramu.Na izvana je njezin dar bio malen,u vatri njezine ljubavi postao je zlato neprocjenjive vrijednosti. Svaki drugi dar Marijin postao je velik također uz njezin glavni dar - Isusa.Sjedinjujući se s Isusom,koji se tamo u hramu Bogu prikazivao,usvajajući njegov žrtveni,požrtvovni duh,Marija je u hramu davala Bogu mnogo. Na sličan način moramo i mi smatrati Isusa svojom glavnom žrtvom, koju Bogu prikazujemo,i toj žrtvi dodati sve druge svoje svagdanje žrtve i žrtvice.

Molimo se u kolokviju našoj Gospi,da i mi po njezinu primjeru tražimo u svemu samo Boga i da Bogu rado dajemo,osobito što on najvoli,naše srce i našu ljubav,a sve u sjedinjenju sa žrtvom Isusovom!

22.siječnja

STARAC SIMEON

Lk 2,25s.

1.prel.: Predočimo si starca Simeona uz sv.Obitelj u hramu jeruzalemskomu! Starac Simeon nije onaj svećenik,kojemu je Marija predala žrtve za svoje očišćenje.Da je Simeon bio svećenik,evanđelista bi to napomenuo.Dakle je apokrifna bajka,da je Simeon bio veliki svećenik.A je li bio književnik? Sin znamenitog književnika Hillela i otac glasovitog učitelja sv.Pavla,Gamaliela, zvao se Simeon,bio tobože predsjednik velikog vijeća.Izgleda naprotiv,da je naš Simeon bio privatno lice. Bio je sigurno poodmakao u dobi;pretjeruje ipak apokrif,koji mu daje 113,još više onaj stari pisac,koji mu daje 350 godina.To su izmišljotine.Razmatrajmo radije o Simeonu točno prema evanđelju!

2.prel.: Molimo se Bogu za milost,da uvijek čeznemo za Spasiteljem kao starac Simeon!

I.- KREPOSTI STARCA SIMEONA.- "Taj je čovjek bio pravedan i bogobojazan".Biti pravedan znači biti svet,držati se točno svih zapovijedi Božjih.Drugim riječima: biti pravedan znači živjeti život ćudoredan prema normi Božjoj,koja je jedina prava norma.

Biti bogobojazan,po prilici je isto.U knjigama St.Z.susrećemo često izraze,kao što su strah Božji,bojati se Boga,itd.Tumači Sv.Pisma vele,da svi ti izrazi ne označuju tek strahopočitanje pred Božjim veličanstvom,neki strah pred Božjim kaznama,nego uopće čitav vjerski život.Kad Sv.Pismo kaže,da se netko boji Boga,hoće da kaže,da je taj čovjek religijozan,i to ne samo svojim mislima i osjećajima, nego i svojim djelima.U tom punom smislu " početak je mudrosti strah Gospodnji"/Ps 111,1o/.

Bio je dakle Simeon svet i pobožan.Zato je od Boga primao izvanredne milosti.Viđenja i objave može doduše imati čovjek,koji se ne ističe svetošću,ali ipak obično Bog svoje posebne darove dijeli svojim miljenicima,koji samo za nj živu.Ali i bez viđenja i objave možemo se popeti na vrhunac svetosti.Nasljeđujemo stoga pravedni i bogobojazni život starca Simeona! Tako ćemo sigurno doći do Isusa. Vidjet ćemo ga barem očima čvrste vjere; i to će nam biti od velike koristi,izvor najslađe utjehe.

Pazimo samo,da naša pravednost bude,kao što je bila Simeonova, ne onakova,kakova je bila nekih njegovih vršnjaka,farizeja,pravednost vanjska, častihlepna,samodopadna! Ako tko ima samo lijepe riječi o pravednosti,njega Isus ne voli,kao što je volio Simeona, njemu ne obećaje,da će vidjeti i okusiti utjehu Izraelovu,nego će on takvim ljudima reći:" Nikad vas nisam poznavao; odlazite od mene, koji činite bezakonje"/ Mt 7,23/.Simeonu je Isus,dok ga je k sebi privlačio, već unaprijed udahnuo duh svoje pravednosti,krijepio mu volju,da pravdu i čini. I bogobojaznost Simeonova bila je jamačno slična novozavjetnoj,koja se Boga boji kao dobro dijete svoga oca, više nego kao sluga svoga gospodara.Samo iskrena,ponizna,djelotvorna krepost pripravlja naša srca na dolazak Isusov.

II.- SIMEON JE ČEZNUO ZA DOLASKOM MESIJINIM.- Čitamo u sv.evanđelju,da je Simeon čekao utjehu Izraelovu.Nema nikakve sumnje,da je utjeha Izraelova Mesija i njegovo kraljevstvo i ono izbavljenje, što su ga sveti pisci St.Z.očekivali od Mesije.Toliko su Židovi govorili o utjehi Izraelovoj,te su se utjehom Izraelovom i zaklinjali. Na žalost su oni u Isusovo vrijeme očekivali odviše svjetsku utjehu od budućeg Spasitelja: političko oslobođenje,materijalno uživanje u mesijanskom kraljevstvu.

Kakvu ću utjehu očekivati ja od svog Isusa?Svaku čistu i čestitu, ali osobito unutarnju,duhovnu.Ako se žalostim radi patnja sv.Crkve, neka me Isus utješi! Ako se žalostim radi grijeha,vlastitih i tuđih,neka me opet Isus utješi!Ta,rekao je u propovijedi na gori:' "Blaženi žalosni,jer će se oni utješiti"! Koji žalosni?Sigurno najprije oni, kojih je žalost sveta. Neka nam bude utjeha Isusova

vazda u mislima i željama! Nju jedinu tražimo! Ne treba nam se po židovskom običaju utjehom Izraelovom zaklinjati,no ako o njoj katkada i drugima govorimo,bit će sjajno! Samo ako drugima pribavimo utjehu Isusovu,bit ćemo pravi tješitelji nevoljnika.

III.- DUH SVETI U SIMEONU I NJEGOVA OBJAVA.- " I Duh je Sveti bio u njemu,i objavio mu je Duh Sveti,da neće vidjeti smrti,dok ne vidi Krista Gospodnjega". Samo onaj koji znade,šta je Židovima značio Mesija,može se uživjeti u radost starca Simeona,kad mu bi prorečeno,da će prije smrti vidjeti Spasitelja. A pošto je ostario te nije mogao više dugo živjeti,morao je biti uvjeren,da dolazak Mesijin nije daleko.Mi Spasitelja više ne čekamo,on je već tu.Puno veća mora biti naša radost,nego što je bila Simeonova. Ne vidimo Isusa tjelesnim očima, ne primamo ga u svoj naručaj,ali ipak od Isusa primamo milostimnogo veće.Mi živimo mistično sjedinjeni s Isusom,primamo ga u presv.Euharistiji kao zalog vječnog blaženstva na nebu.A to je glavno.

Ako možda želimo dočekati vanjske trijumfe Isusove na ovom svijetu,dok je Bog možda odredio, da će Crkva slaviti velika slavlja tek iza naše smrti,neka nas to ne razočara niti ucvili! Pa nije mi Simeon doživio sjajnih trijumfa Isusovih.Vjerom svojom gledao ih je unaprijed tako sigurno,da gotovo nije ni želio,da ih na ovom svijetu dočeka.Slična neka bude i naša vjera! Ako ne postanemo svjedoci ovog ili onog slavlja Isusova,što si ga želimo,s neba gledat ćemo ga ljepše,jasnije i s većom radošću.Ljepše se nešto dočeka na nebu nego na zemlji. Gore je radost čistija bez primjese straha.Gleda se događaj u Bogu,misli se više na Božje osnove glede duša nego na prolazni događaj i radost ostaje trajna." Jer je u tebe izvor života; u svijetlu tvojem gledamo svijetlo"/ Ps 36,1o/.

Molimo se Isusu,neka nam udijeli milost,da svojom svetošću privučemo Isusa k sebi i zaslužimo snjegove velike intervencije u prilog sv.Crkvi!

SIMEON PRIMA ISUSA U NARUČAJ,NJEGOV SLAVOSPJEV

Lk 2,27s.

1.prel.: Marija je morala predati svoj dar svećeniku kod Nikanorovih vrata,koja se zvala također Krasna vrata. To je bio glavni ulaz u onaj dio hrama,koji je bio pristupačan samo Židovima. Prema povjesničaru Flaviju Josipu bila su ta vrata 5o lakata visoka, a 4o široka.Bila su od korintske mjedi i pozlaćena.Do samog ulaza penjao bi se čovjek najprije uz 14, onda još uz 5 stepenica. Nad ulazom dizala se kula,unutar kule bilo je još 12 stepenica. Pred raskošnim sjajem stajali su zapanjeni i udivljeni pogani,prema ulazu,gore i dolje,vrvjelo je mnoštvo pobožnih Židova;prosjaci su sjedili na stepenicama i glasno tražili milostinju. Tu je možda stajao stari Simeon, tu možda pristupio k sv.Obitelji,pjevao svoj slavospjev.

2.prel.: Isprosimo si milost,da u molitvi nađemo Isusa,a u njemu izvor sreće i veselja!

I.- SIMEON DOLAZI U HRAM.- "I dođe po Duhu u hram".Duh Sveti potaknuo je na neki izvanredni,nadnaravni način Simeona,neka pođe u hram.Je li mu ujedno objavio,da će u hramu vidjeti Mesiju? Ne znamo.Bog se često javlja postepeno, ne kaže sve najedamput.Za čovjeka je važno,da odmah slijedi nadahnuće,makar ono bilo obično, ne baš čudesno. Pomno,požrtvovno,veselo moramo slušati. To će nas dovesti do Isusa. Nećemo ga gledati očima,kao Simeon,nećemo ga uzeti u naručaj,kao isti starac,a za njim neki drugi sveci,sv. Anto, sv.Bernadin Realino.Bit će zaslužnije,ako ga gledaju oči naše vjere,ako ga u duhu grli naša vjera. To vrijedi pred Bogom više nego viđenja ili ekstaze.Upamtimo još i to,da Bog sigurno hoće i da sigurno radi na tome,da svaki od nas dođe do Isusa.On nas vuče k Isusu.Da nas Bog ne vuče,mi uopće ne bismo bili kadri doći do Isusa.Isusove su ovo riječi:" Nitko ne može doći k meni, ako ga Otac,koji me je poslao,ne povuče"/Iv.6,44/."Zato sam vam kazao, da nitko ne može doći k meni,ako mu nije dano od Oca"/r.65/,Bog daje svakomu,Bog vuče svakoga.Na žalost,mnogi mu se opiru; nemojmo biti među njima! Sa starcem Simeonom pohitimo tamo,kamo nas Bog zove!

Pridružimo mu se u duhu,dok on žurno,koliko može kao starac, hiti u hram! Možda penjući se u kuću Božju moli s psalmistom: "Obradovah se, kad mi rekoše: Hajdemo u dom Gospodnji"/122,1/. "Gine duša moja želeći u dvore Gospodnje;srce moje i tijelo moje otima se k Bogu živome"/84,3/. Izraz je knjiga Staroga Zavjeta,da se u hramu vidi Bog,vidi dakako očima duhovnim,očima vjere,proživljava,osobito prisutan u duši,koja se moli.Možda je tako Simeon, žureći se u hram,spominjao Boga,što će ga tamo vidjeti.Nije slutio, da će tjelesnim očima gledati utjelovljenu Riječ Božju.Čeznimo za tim, da Krista Boga što više gledamo duhovno,dok ga licem u lice ne ugledamo u raju Božjem!

II.- SIMEON PRIMA ISUSA NA SVOJE RUKE.- Bio je običaj u Jeruzalemu odnijeti dijete književnicima,da ga blagoslove i za njega sepomole.Nije dakle bilo ništa izvanredno,što je stari Simeon uzeo maloga Isusa u svoj naručaj.Samo što je on to učinio s posve drugim osjećajima,nego što su književnici isto radili s običnom djecom.Ne čitamo,da je Simeon Isusa blagoslovio; on je blagoslovio Mariju i Josipa,a od Isusa očekivao je sam za sebe i za čitav svijet svaki blagoslov.Nije se molio za Isusa,nego je slavio Boga, koji nam je dao Isusa.Uživimo se u osjećaje svetoga starca,koji na svojim rukama drži obećanoga Spasitelja!Samo ako znamo,šta je Židovima bio Mesija,možemo donekle shvatiti Simeonovu sreću.Nama nije Isus ništa manje nego Simeonu. Više nego Simeon znamo o Isusu,veće nego Simeon primamo mi milosti od Isusa.Jesmo li sretni,kad ga imamo?Jesmo li nesretni,ako ga svojim nedostacima na neki način izgubimo,ili zbog svojih grijeha osjećamo,kao da nam je daleko?Činimo li onda išta,činimo li sve,što možemo,da Isusa što prije opet zagrlimo,osjetimo ga kod sebe,u sebi?

III.- SIMEONOV SLAVOSPJEV.- "Sad otpuštaš s mirom slugu svoga, Gospodine,po riječi svojoj;jer vidješe oči moje spasenje tvoje". Simeon lako umire,pošto je vidio Isusa,na ovom svijetu ga ništa više ne zanima.Živimo kao Simeon,pa ćemo se i mi s radošću preseliti u vječnost! Neki si ljudi žele smrt,jer su života siti,ne osjećaju se dosta jaki,da tegobe zemaljskog života podnesu.Drugi smatraju,da su ispunili svoju životnu zadaću,pošto su se iživjeli u grješnim nasladama,visoko se popeli u častima,čitave knjižnice pročitali i postali učeni. Simeonu bilo je važno,vidjeti Isusa; to mu je bilo za ovaj život dosta.To i mi smatrajmo svojom životnom zadaćom,da Isusa što bolje upoznamo,da ga upravo gledamo! Samo tako ćemo svoj život na zemlji završiti u miru,zadovoljstvu,sreći.

"Jer vidješe oči moje spasenje tvoje,koje si pripravio pred licem svih naroda".Simeon svetac nije tjesnogrudan,kao što su bili mnogi njegovi sunarodnjaci prema poganskim narodima. Zna, da Isus ima spasiti sav svijet;tome se veseli.O Isusu veli,da je svijetlo, koje će rasvijetliti neznabošce; donijet će Spasitelj i poganima svijetlo sreće,sjaj svetosti, a najprije svijetlo prave spoznaje Božje. Istinu će donijeti,a po istini jamačno i svetost i blaženstvo. Čitao je stari Simeon u knjizi proroka Izaije o Mesiji,kako mu Bog govori:"Učinio sam te za narod posrednikom zavjeta,svijetlom neznabožaca, da otvoriš oči slijepcima,da izvedeš sužnje iz zatvora,iz tamnice one, koji sjede u tami"/43,6s./. "I zatō te činim svijetlom neznabožaca,da budeš posrednik mojega spasenja do nakraj zemlje"/49,6/.

Već od 5.stoljeća moli se Simeonov slavospjev kao večernja molitva;tako još sada u svećeničkom časoslovu.Radujemo se,u koliko

smo se preko dana sjedinili s Isusom. On će nam i noć rasvijetliti; čuvat će nas noći grijeha, noći kazne Božje i nevolje.

Pridružimo se u kolokviju starcu Simeonu i sv. Obitelji! Slavimo s njima Spasitelja, grlimo ga u duhu, nemojmo ga ostaviti!

24. siječnja

SIMEONOVO OZBILJNO PROROČANSTVO O ISUSU
Lk 2,33 s.

1.prel.: Opet gledajmo Simeona s Isusom u naručaju! Odsjev svetog zanosa na njegovu licu daje mjesto sjeni ozbiljnih, teških misli. Uozbiljila se i Marija, kojoj Simeon govori. Šute i ozbiljni su svi, koji Simeona slušaju.

2.prel.: Neka nam Isus udijeli milost, da mu ostanemo vjerni!

I.- ISUS JE POSTAVLJEN NEKIMA NA PROPAST.-Marija i Josip divili se slavospjevu Simeonovu. Znali su njih dvoje o Isusu više nego Simeon; divili se ipak, bilo im je drago, što i drugi slave Isusa. Simeon ih je blagoslovio, zaželio im od Boga svako dobro. Nato je rekao Mariji nešto vrlo ozbiljno, kako je naime Isus nekima postavljen na propast. Je li to moguće? Zar nije došao, da spasi svijet, da mu donese svijetlo istine Božje i da mu zasluži svaku milost, da umre na križu za grijehe roda ljudskoga? Sve je to istina. Ipak još iza smrti Isusove svaki čovjek ostaje slobodan, mora proći kroz kušnju, mora se sam odlučiti ili za Krista ili protiv njega, mora sam sebi primijeniti plodove spasenja. Isus nas spasava, ali ne bez naše suradnje.

Iza dolaska i smrti Isusove grijeh je čovjeka, koji neće Boga, veći i strašniji. Što više Bog dušama daje, to je veća njihova odgovornost. Poganin, koji nije nikada ništa čuo o Isusu, davat će lakše Bogu račun, nego onaj koji točno za njega znade i odriče ga se. Kako se Isus prijetio Židovima, koji su imali sreću, da ga slušaju pa se ipak nisu obratili! "Ljudi Ninivljani ustat će na sudu protiv ovoga naraštaja i osudit će ga, jer činiše pokoru na propovijedanje Jonino, a gle, ovdje je više od Jone. Kraljica juga ustat će na sudu protiv ovoga naraštaja i osudit će ga, jer dođe s krajeva zemlje, da čuje mudrost Salomonovu, a gle, ovdje je više od Salomona"/Mt12,41s/. Izjavio je Isus također, da će poganskim gradovima Tiru i Sidonu, pače samoj zemlji sodomskoj, biti lakše na sudu nego gradovima, u kojima je on propovijedao, Betsaidi, Korozaim i naročito Kafarnaumu.

Bit će strašno osobito odmetnicima, koji su već vjerovali u Isusa i zatim ga se odrekli. O njima piše sv. Pavao Hebrejima: " Nije moguće one, koji su jednom prosvijetljeni, i okusili dara nebeskog

i postali zajedničari Duha Svetoga i okusili lijepu riječ Božju i čudesa budućega svijeta,ali otpali,opet obnoviti na pokajanje, jer sami sebi nanovo razapinju i ruže Sina Božjega/6,4-6/.Tim je ljudima Isus postavljen na propast.Mi se nadamo,da će nas milost Božja očuvati tolike nesreće.Moramo se i sami čuvati,da nas ne bi Bog kaznio,što smo tako nemarno iskoristili sve,što imamo od Isusa.

II.- ISUS POSTAVLJEN NA USKRSNUĆE MNOGIMA U IZRAELU.- "Gle, ovaj je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu". Isus ide za tim,da nas sve uskrisi.Hoće da ustanemo u nov život, život svetiji,sretniji već na ovom svijetu,u život,koji će biti priprava vječnog blaženstva na nebu.Po Isusu možemo sve to postići. Ako se čini teško nama,nije teško milosti Božjoj,koju si moramo isprositi.Glavni razlog,zašto mnogi u Izraelu nisu po Isusu uskrsli,bila je ohola i naduta farizejština,uvjerena,da čvrsto stoji,visoko stoji nad Isusom,živi i bez njega.A ležala je bez pravog života,duboko u grobu.Priproste i ponizne učenike Isusove njegova je milost uskrisila i dovela u divno svijetlo Božje.

Bez Isusa ležali bismo svi kao mrtvaci u grobu.Možda još ležimo, ako baš ne mrtvi u grobu,a to barem kao ranjenici na bojnom polju,kao umorni putnici kraj puta,kao bolesnici u krevetu,ili se možda od same lijenosti valjamo po nekom ležaju.Isus nas diže sve,mrtve,umorne,bolesne,lijene." Zaista,zaista vam kažem: Ide čas i već je nastao,kad će mrtvi čuti glas Sina Božjega,i koji usčuju,živjet će"/Iv 5,25/.Sv. Pavao opominje grješnika: "Ustani ti,koji spavaš,i uskrsni od mrtvih,i obasjat će te Krist"/E 5, 14/.Iako se tko,pošto je uskrsnuo,opet prevrne u grob,Isus ga opet želi uskrisiti,može ga i hiljadu puta.Neka samo grješnik nikada ne zdvoji!

I nas koji nismo baš mrtvi,Isus diže iz svake bolesti,mrtvila, lijenosti.Čujmo i mi glas Isusov,koji nas duhovno budi! Otvorimo mu svoje uši! Nama svima je Isus uskrsnuće i život,svaki čas našeg zemaljskog putovanja.Svaki dan možemo uskrsnuti u život još svetiji,oživjeti za marljivije posvećivanje svoje duše.Neka u nama sve više djeluje samo život Isusov! Tamanimo u sebi i najneznatnije mikrobe smrti! Pomoći će nam Isus,život i uskrsnuće naše.

III.- ISUS - ZNAK,KOME SE SVIJET PROTIVI.- Veli nadalje Simeon,da će biti Isus postavljen za znak,kome će se protiviti. Isus će biti znak,značit će nešto za čitavo čovječanstvo.Bit će kažiput k svetosti,u raj nebeski,od grijeha i svake neurednosti. Pred tim znakom mnogi će mrmljati; njima se čini tako ugodno,ići putem bezakonja; rasrdit će se na Isusa,koji će ih odvraćati od

puta njima tako ugodnog.Ljudi hrle k bogatstvu,svjetskoj slavi; Isus im stoji na putu, opominje ih:"Pozor! Opasno"!Jadnici će pobjesniti.Uputit će ih Isus na križni put,koji vodi u nebo; a svijet će se zgroziti i na Isusa zamrziti.

Kad Isus ne bi bio znak,kad bi bio čovjek,koji ništa ne znači, pustili bi ga na miru.No tako se protiv njega bune.Mi ćemo mu se junački pridružiti,gledati u njega kao vojnici u barjak,znajući da pod Isusovim vodstvom idemo sigurno do pobjede,sreće vremenite i vječne.Ako s Isusom postanemo i mi znak,kojemu se bezbožni svijet protivi,budimo ponosni i sretni! Sebi silno koristimo,a i svijetu,koji na nas mrzi,spasitelji smo,pravi spasiteljski znak.

Kolokvij s Kristom Kraljem.Položimo mu zakletvu vjernosti,da uz njega sebe očuvamo od propasti!

25.siječnja

O MAČU,KOJI ĆE PROBOSTI DUŠU BL.DJ.MARIJI

Lk 2,35

1.prel.: Opet gledajmo u duhu starca Simeona i sv.Obitelj u hramu jeruzalemskom,ili,ako nam se više svidi,koju lijepu sliku preč.Srca Bl. Dj.Marije!

2.prel.: Neka nam Marija isprosi milost,da po njezinu primjeru rado trpimo s Isusom!

I.- MAČ ĆE PROBOSTI DUŠU MAJCI SPASITELJEVOJ.- Isus će biti znak,kome će se protiviti. Imat će mnogo protivnika,ali će imati i pristaša.Pred njim će se čovječanstvo razdijeliti u dva tabora, za i protiv Krista. U kojem će taboru biti njegova Majka? Bilo je tumača Sv.Pismai ima ih još među inovjercima,koji drže,da će glede Isusa samoj Majci njegovoj mač sumnje probosti dušu. Prema tome bi pred pojavom Isusovom i Majka njegova bila smetena,neodlučna. To je nemoguće. Nijedan katolik ne tumači dandanas tako Simeonove riječi.Prečista Djevica Majka,milosti puna,blagoslovljena među ženama, bila je sigurno uvijek u taboru svoga Sina,posve njegova, oduševljena za njega.

Simeon govori o protivštinama,koje će navaliti na Isusa,dakle o njegovim patnjama.Ako će Isus trpjeti,trpjet će naravski i njegova Majka.Mač boli probosti će njezinu dušu.Ali,čuje se prigovor, Simeon je bio čovjek svog vremena,sin svoga naroda,koji nije htio da znade išta o patnjama Mesijinim.Ali ipak,zar su baš svi Židovi onog vremena bili tako bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što su proroci govorili,kako treba da Krist trpi? Zar je bila svaka

iznimka nemoguća? I ako je inače bila nemoguća,Simeona je zacijelo Duh Sveti prosvijetlio o pravoj zadaći Spasiteljevoj.

Simeon je vidio,da će sa Spasiteljem trpjeti i njegova Majka. Zašto će trpjeti?Zato jer voli svoje božansko Dijete.Majčinska ljubav bit će joj vrelo gorkih suza.Možemo ustvrditi,da je Majka Isusova čitav svoj život bila Žalosna Majka Božja. Imala je vazda pred očima muku svoga Sina,očekivala ju je sa zebnjom u srcu,s mačem u duši.Premda je bolje nego Simeon znala,šta čeka njezina Sina,dogodilo joj se ipak,što se često zbiva,da se ljudi dvostruko preplaše,kad im još drugi stanu govoriti o predmetu njihova straha." Vrelo milja,slatka Mati, - Bol mi gorku osjećati - Daj, da s tobom procvilim"!

II.- BOŽJI RAZLOZI MARIJINIH PATNJA.- Bog je mogao Majku Isusovu štedjeti sve do Isusova javnog nastupa,sve do golgotske tragedije; nek mirno uživa u slatkom društvu Sina-Boga kroz sve godine njegova skrovitog života! Nije tako htio,nego je htio sav njezin život posvetiti patnjom,supatnjom s Isusom.Prema osnovama Božjim morala je Marija biti Saotkupiteljica roda ljudskoga,kraljica mučenika,prava Majka Spasiteljeva,koja sa svojim rodom sotoni satire glavu.Trpjela je za spas roda ljudskoga.Bilo je teško, ali nije bilo uzalud.Bilo je u jednu ruku dugo, od Isusova djetinjstva do njegove smrti,no prema vječnoj slavi na nebu bilo je kao ništa." Naša sadašnja i časovita laka nevolja donosi nam prekomjernu,izobilnu,vječnu,od svega pretežniju slavu"/2K 4,17/.

Izvanredna čast i povlastica bila je za Mariju,što je svojim patnjama postala tako slična Isusu.Tako čitamo i o apostolima, kako su se veselili,što su bili smatrani dostojnim,pretrpjeti sramotu radi imena Isusova.Slično piše sv.mučenik Ignacije o sebi, kako je smatran dostojnim,da bude mučenik Isusov.Patnja nije sebi svrha,ipak nas baš patnja moralno diže,daje Bogu zadovoljštinu za naše i za tuđe grijehe,sjedinjuje nas s Isusom, izvanredno koristi našoj duši i čitavoj sv.Crkvi.Hoćemo li onda mrmljati, što patimo,što patnje, možda baš patnje Isusa radi, nisu nešto rijetko,nego je njima sav naš život protkan? Budimo radije ponosni,što smo tako slični Isusu i njegovoj presv.Majci! Vedro i veselo prikazujmo svoje muke Bogu za sv.Crkvu!

III.- "DA SE OTKRIJU MISLI MNOGIH SRDACA".- Ove riječi Simeonove odnose se ne samo na mač,što će probosti dušu Marijinu, nego također na Isusa kao znak,kome će se ljudi protiviti.Kad Isus nastupi,jedni će se izjaviti za njega,drugi protiv njega,i tako će se otkriti misli srdaca.Neki će pokazati,kako su ponizni,priprosti,bez strasti,a drugi opet,kako im je duša u pandžama grijeha i neurednih sklonosti,nesposobna,da slijedi Isusa. Isus će biti povod diskriminaciji duhova.A s Isusom i njegova

presv.Majka.Time je označeno,kako nije dosta,da se razumom spozna istina;volja mora bit spremna,da istinu prihvati.

A zar se u tome sastoji Isusovo spasenje,da se kod njegova nastupa i pred njegovim svijetlom,njegovom milošću,pokaže naša zloća? Je li on Spasitelj svijeta,kad je čovječanstvo rastjerao u dva tabora? Zar nije kao Spasitelj morao ljude složiti i ujediniti, našu zloću izliječiti? Pa za tim on očito ide.On hoće da odstrani svaku zloću i nesretnu neslogu,ali ne tako da uništi slobodu naše volje.Dok Isus rasvjetljuje ljude,oni zatvaraju oči; dok Isus nastoji,da ih izliječi,oni se ne daju liječiti. Dok ih on traži,oni bježe od njega; dok on svojom toplinom hoće da rastopi led njihova srca, oni se prkosno sve više koče u svojem ledu.Dok Isus ljude spasava,otkrivaju se njihove misli. Tako je bilo uvijek,kod svake objave Božje,kod svakog proroka.Tako je i danas i bit će do konca svijeta,do vremena Antikristovih.I kod najdivnije spasiteljske intervencije Božje,spasava se samo onaj, koji to slobodnom svojom voljom hoće.Zato moramo kao Isusovi učenici nad sobom bdjeti,čuvati se,ozbiljno raditi.

Molimo se u kolokviju Majci Božjoj,da nam bude duša uvijek čista,spremna,hrabra! Mi u Isusa već vjerujemo,ali osim vjere može on od nas još nešto drugo zatražiti.Neka se onda kod Isusova zahtjeva ne dogodi,da se otkrije sva nesavršenost našeg srca! Nek se otkrije naša žarka i jaka ljubav prema Isusu!

26. siječnja

PROROČICA ANA

Lk 2,36s.

1.prel.: Opet slika prikazanja u hramu: Simeon s Djetetom Isusom u naručju,pred njim Marija,Josip,skupina znatiželjnih ljudi,a među njima neka starica,proročica Ana. Koliko je imala godina? Neki shvaćaju sv.Luku tako,kao da je Ana bila udovica 84 godine, pošto je sedam godina živjela sa svojim mužem,tako te je imala oko 1o5 godina,kad je u hramu vidjela Dijete Isusa.Vjerojatnije je drugo tumačenje,prema kojem je tada imala 84 godine. I to je dosta.Svratimo svoju pažnju na tu časnu staricu,kojoj proročki zanos odsijeva s lica!

2.prel.: Isprosimo si milost,da od proročice Ane naučimo,kako ćemo dočekati Isusa u svom srcu!

I.- LIČNOST PROROČICE ANE.- "I bila je proročica Ana kći Fanuelova,od plemena Aserova".Ana nije bila prva proročica u Izraelu; neki stari židovski spis broji 7 proročica u Starom Zavjetu: bile su proročice Sara,Marija,sestra Mojsijeva,Debora,

Ana,majka Samuelova,Abigail,žena Davidova,Hulda i Estera.Biti prorok značilo je imati nadnaravna nadahnuća i prema tome govoriti narodu; proricati budućnost, to nije bilo bitno.Glede naše proročice Ane spominje evanđelista ime njezina plemena,njezina oca; bila je,čini se, plemenita roda.U Starom Zavjetu bilo je pleme Aserovo nastanjeno u sjevero-zapadnom dijelu Sv.zemlje,na obali Sredozemnoga mora, od Feničke do gore Karmela uključivo.Bila je to plodna zemlja.Patrijarka Jakob,blagoslivajući Asera,rekao je: "Aser ima hrane izobila,on daje poslastice kraljevske"/Gn 49,2o/. A u blagoslovu Mojsijevu čitamo:"Više od drugih sinova Aser je blagosloven ... nogu svoju zamače u ulje" /Dt 33,24/.Zemlja Aserova bila je bogata uljem; samo ime Aser znači sretan.

Da li je proročica Ana bila bogata,to ne znamo.Bila je sigurno puna duhovnih dobara,a to je važnije.Njezino ime Ana znači milost; ne možemo dvojiti,da je Ana bila milosti puna. Bila je proročica, dakle s Bogom sjedinjena.Proroštvo je dar Božji,koji sam po sebi nije zaslužan, sam po sebi ne pretpostavlja svetost,ali ipak se obično dar proroštva druži u proroku s izvanrednom svetošću.Proročkim darom pripravljao je Bog Anu na dolazak Mesijin,raspaljivao je u njoj čežnju za Spasiteljem,rasvjetljivao ju je o mesijanskom spasenju.Kao da i ime njezina oca na to nišani.Fanuel znači: onaj koji stoji pred licem Božjem,ili,koji gleda lice Božje. Samo ako hoćemo,dano je svakom od nas,da stoji pred licem Božjim i da gleda lice Božje.Proročka rasvjetljenja nisu dana svakomu,ipak prema njegovim duhovnim potrebama Isus obasjava svakoga čovjeka.Nemojmo žmiriti pred zrakama njegova svijetla!

II.- PROROČICA ANA OSTAJE UDOVICA,ČEKA SPASITELJA.- Govorilo se među starim Židovima,da žene iz plemena Aserova,iz kojeg je bila pročica Ana,svojom ljepotom zaslužuju, te se udaju za kralje ve i za velike svećenike.Proročica je Ana iza sedamgodišnjeg bračnog života ostala udovica do visoke starosti.Takove udovice častili su i Židovi i pogani onog vremena.Proročica Ana prezrela je drugu udaju i stala čekati zaručnika svoje duše,obećanog Spasitelja.Čekala je dugo,dok ga napokon nije dočekala,premda je plodove njegova spasenja okusila istom na drugom svijetu.Ustrajnost u čekanju milosti Božjih,to je ono,što nas uči proročica Ana.

Sv.Augustin veli negdje,da želeći postati prijatelji Božji, možemo postati odmah. Ipak ne možemo postati odmah najintimniji prijatelji Božji. Pošto je tko teško sagriješio,može se odmah opet sjediniti s Isusom u posvetnoj milosti Božjoj, ali ne može za čas postići najviši stepen sjedinjenja.U duhovnom životu penjemo se postepeno, sa stepenice na stepenicu. Kreposti se stiču vježbom,a za vježbu potrebno je vrijeme.Nek živimo dugo kao proročica Ana, uvijek ćemo pred sobom gledati put,koji nas vodi do Isusa. Zaista kod njega,potpunoma kod njega bit ćemo istom na nebu.

Bezvjerac,odmetnik,koji je daleko zalutao od Isusa,neće niti puta do Isusa smjesta opet naći. Tama,koju u dušama stvaraju grijesi protiv Duha Svetoga,ne može se raspršiti u tren oka.Ali i bezvjerac,ako ozbiljno traži,napokon će Isusa naći. Samo iskoristimo vrijeme,što nam ga Bog daje!Zato nam ga daje,da Isusa dočekamo,nađemo,potpunoma nađemo.

III.- PROROČICA ANA VAZDA U HRAMU,POSTI I MOLI SE.-"Nije odlazila od hrama služeći Bogu postom i molitvom i dan i noć" Jedva je vjerojatno,da je Ana imala službu u hramu,jer o ženama zaposlenim u svetištu ne znaju stari židovski pisci ništa.Molitvom i postom služila je Ana Bogu.Radi molitve boravila je gotovo bez prestanka u hramu.I po noći,vele neki tumači,vani u predvorju, u kojem kutu,na posve priprostom ležaju.Bolje ćemo riječi sv.Luke " i noć i dan" razumjeti o Aninim molitvama.Ponoći se molila kod kuće,po danu u hramu,gdje je bila stalan gost.Nije se samo molila,nego se i mrtvila,činila je pokoru.Molitvom i postom Ana se posvećivala, pripravljala na dolazak Isusov.Bolje priprave nije mogla naći. Nasljedujemo Anu,da i mi molitvama i čistoćom srca privučemo k sebi Spasitelja!

Šta je sve Ana doživjela u hramu! I krvavih prizora,kad je na pr. rimski vojskovođa Pompej osvojio Jeruzalem i provalio u hram, u svetinju nad svetinjama, kad je kasnije opet Herod oružjem sebi pokorio grad i u gradu ubijao svoje protivnike.Gledala je Ana sjajnu obnovu hrama,koju Herod započe g.2o prije naše ere.U svim prilikama i neprilikama proročica je Ana samo za Boga živjela, njega se držala u molitvi, čeznula za obećanim Spasiteljem.Bog je njezinu krepost nagradio,dočekala je Spasitelja.U sretnim i mirnim danima nije se zanemarila,molila se i postila,i kad joj je bilo dobro.U teškom danima molila se više,postila strože. Kako da takovu dušu Bog ne usliši?

Molimo se u kolokviju,da nam omili molitva i kuća Božja,da tu nađemo najdivniju utjehu svog zemaljskog života i put u raj!

JOŠ O PROROČICI ANI

Lk 2,38

1.prel.: Još stoje tu sv. Josip,Majka Isusova s Djetetom u naručju;uz njih starac Simeon,koji iza svojih svečanih,ozbiljnih riječi počinje možda prijazno,po domaće razgovarati sa sv.Obitelju. Oko njih se skuplja narod; proročica Ana pokazuje im Dijete Isusa, govori o njemu kao obećanom Mesiji.Ljudi se dive; mnoštvo drugih opet prolazi sjajnim hramskim trijemovima,za sv.Obitelj ni ne haje.

2.prel.: Neka nam Isus udijeli milost,da ga pošto smo ga spoznali, rado i drugima navještamo po primjeru proročice Ane!

I.- STARAC SIMEON,STARICA ANA UZ DIJETE ISUSA.- Je li slučaj, da se baš starci okupili oko Isusa,kad je on još kao dijete prvi put, nekako službeno,došao u hram? Nije li možda Bog time htio označiti,da je Stari Zavjet već ostario,i da je došlo vrijeme nečemu novomu? Stari Zavjet zaslužuje sve naše štovanje,tvorevina je Božja.Kako oduševljeno govori o njemu sv.Pavao,gdje piše o svojim sunarodnjacima:"Ta oni su Izraelci,njihovo je posinjenje i slava i zavjeti i zakonodavstvo i bogoštovlje i obećanje.Njihovi su oci" /R 9,4s/. Vjera je St.Z.prava vjera,objavljena vjera.Ipak je to vjera,koja prema tvrdnjama samih proroka,čeka nešto bolje,nešto savršenije." Jer je zakon,tako piše sv.Ivan,dan po Mojsiji,milost i istina dođe po Isusu Kristu"/Iv 1,17/.Neko vrijeme bilo je dobro, da je jedan narod bio narod izabrani,napokon dođe vrijeme savršenije kršćanske univerzalnosti.

A hoće li za nauku Isusovu,za njegovu ustanovu doći vrijeme starosti? Nije li se kršćanstvo već iživjelo? Kažu tako naši protivnici,ali se varaju. Novi je Zavjet vječan,prema samoj volji Božjoj; zato on ne može ostarjeti.Kristova je crkva vječno mlada. Zar nije ona to jasno dokazala u svojoj povijesti? Ne vidimo ni sada da ona stari. Učinili bi ju starom,zastarjelom,nemoćnom,svi koji ju žele modernizirati.Hoće oni da se Krist prilagodi njihovoj bludnosti,njihvu skepticizmu,njihovu slobodarstvu u ćudorednim pitanjima;onda bi se po njihovu shvaćanju Krist pomladio.Ne bi se pomladio,nego bi izgubio svu onu energiju,kojom je on so zemlje, svijetlo ovoga svijeta. Prolaze sve ljudske tvorevine,Crkva će se vječno pomlađivati svojom unutarnjom energijom.

II.-PROROČICA ANA SLAVI BOGA.- "I ona dođe upravo u taj čas i slavljaše Boga".-Židovi su imali lijep običaj,da su rado slavili Boga.Nije njima bila vjera samo lutrija,gdje može čovjek lako doći do novca; nisu oni samo prosili od Boga; prvo im je bilo,imati o Bogu izvanredan pojam,slaviti njegova velika djela s velikim štovanjem i strahopočitanjem.Svakako Bog nama daje,nemamo ništa osim što imamo od njega;moramo se njemu utjecati;dat će on nama na nebu više nego što mi možemo shvaćati; ali ne smijemo zaboraviti,da je on,premda djelitelj svih dobara,naš gospodar,a mi njegove sluge.Ne smijemo zaboraviti,da mu se na svakoj milosti toplo zahvalimo.

Utjelovljenje Sina Božjega,dolazak Spasitelja Isusa za nas je najveće dobročinstvo Božje; najviše je time Bog pokazao svoju ljubav.Da li mi njemu pokazujemo svoju zahvalnost?Ugledajmo se u proročicu Anu! Slavimo s njome Boga,što nam je dao Isusa!Iza sretnog prijelaza Izraelaca kroz Crveno more,slavila je Marija sestra Mojsijeva Boga."Tada uze proročica Marija,sestra Aronova,talambas u ruku,i sve žene njoj se pridružiše s talambasima i u kolu.Marija im je naprijed pjevala:Pjevajte Gospodu,jer je silan: konje i konjanike pobaca on u more"/ Eks 15,2os./.A šta je izlazak izabranog naroda iz ropstva egipatskoga prema spasenju,što nam ga donosi Isus? Pjevala je i proročica Debora Bogu,kad je u ratu izbavio Izraela:"Kraljevi,čujte!Knezovi,poslušajte! Ja hoću Gospodu,ja hoću pjevati,pjesmu posvetiti Gospodu,Bogu Izraelovu" /Suc 5,3/. Ana kao zadnja proročica St.Z. slavi najvećeg izbavitelja.Ona ga slavi, premda će Isus istom kasnije izvršiti svoje djelo.Zašto mi slavimo Isusa tako tromo,mi koji već uživamo plodove njegova otkupljenja? Malo ga slavimo,jer nismo dosta za njega oduševljeni.Nismo dosta oduševljeni,jer naša spoznaja Isusa i njegova otkupljenja nije dosta duboka u nama.O,rastimo u spoznaji Božanskoga Spasitelja!

<u>III.- PROROČICA ANA GOVORI O ISUSU.-</u> "I govoraše za njega svima, koji su čekali otkup Jeruzalema".Neka ni nama ne bude dosta,Isusa spoznati! Govorimo o njemu drugima,predobimo za Isusa mnoga srca! Kad drugi tako revno šire oko sebe ideje pogubne,zašto ne bismo mi širili spasonosnu spoznaju Isusa Krista?Ne mari proročica Ana,što neki s ironijom na nju gledaju,gledaju ne vjerujući na Mariju i Josipa siromahe i na njihove dijete,koje neka bi bilo očekivani Spasotelj.Ana govori junački,iako ne prihvaćaju svi njezinih riječi.Ima ih,koji radi svog svjetskoga duha nisu za to sposobni; ali ima drugih koji ozbiljno očekuju otkup Jeruzalema,otkup naroda Božjega.Bacajmo samo sjeme riječi Božje! Neće svako roditi,rodit će barem neko,i bit će pred Bogom naša zasluga velika.

Ima i dandanas mnogo duša,koje osjećaju teret grijeha i traže spasitelja,a ne znaju da im je tako blizu.Čuli su toliko zla o Isusu, i o mističnom Isusu,t.j. njegovoj Crkvi,da gledaju s prezirom na nju,kao što su možda neki gledali na proročicu Anu i na sv.Obitelj.Govorimo im ipak! Ako ima još neko iščekivanje otkupa Jeruzalema u njihovim srcima,ako ima u njima još neka viša aspiracija,možda naše riječi neće biti bez ploda.Nek se barem čuje,da je Isus tu; možda će se barem kasnije netko sjetiti,da je o njemu čuo,pa će ga potražiti.

Kolokvij s malim Isusom! Neka mene i što više duša k sebi privuče!

DVANAESTGODIŠNJI ISUS HODOČASTI U JERUZALEM

Lk 2,41s.

1.prel.:Ima dva puta od Galileje do Jeruzalema,jedan kroz dolinu jordansku,drugi kroz Samariju.Ovaj posljednji bio je kraći i lakši, barem u koliko nisu Samaritanci ometali židovske hodočasnike.Taj si put predstavimo,dug u zračnoj crti oko 100 km! Svuda po putevima povorke hodočasnika,u jednoj se nalazi mali Isus.Iz Nazareta silazi se najprije u ezdrelonsku ravnicu,onda se ide po ravnici, penju se zatim ljudi u Samariju,nato se putuje kroz gorovitu Samariju,kroz lijepe doline mimo usjeva.Za Vazam dozrijevao je već ječam.

2.prel.: Molimo Isusa,da nam ulije u dušu duh molitve!

I.- PRIPRAVE ZA PUT.- Sv.Obitelj sprema se na put veselo.Tu se ne pita,tko je dužan ići u Jeruzalem,tko ne.Sigurno ne postoji nikakva dužnost za žene,dakle za Bl.Dj.Mariju;niti je Isus dužan hodočastiti,jer još nije navršio trinaest godina;istina je samo to, da su Židovi godinu dana prije navršene trinaeste godine stali vježbati dječaka u ozbiljnom vršenju zakona.Vjerojatno je,da uopće svi stanovnici Galileje mogoše slobodno ostati kod kuće radi velike udaljenosti Jeruzalema.Sv.Obitelj na to ne misli; ona ne škrtari, kad valja dati Bogu,Ne hvata pohlepno dispenze od zakona Božjega.

Nisu Isus,Marija i Josip kao oneduše,koje vole ići do krajnjih granica dozvoljenoga,vrte se po tim granicama,dok se ne prevrnu na drugu stranu u grijeh.Ima ljudi,koji prelako operiraju s vjerojatnošću,da nešto nije grijeh,i tako gube barem mir unutarnji. Barem duha molitve nećemo nikada postići,ako budemo Bogu točno mjerili vrijeme svojemolitve.Sv.se Obitelj veseli,što će sada za Vazam nekoliko dana živjeti samo za molitvu. Valjda mali Isus,koji će sad možda prvi put hodočastiti u Jeruzalem,radosno pjeva onaj lijepi psalam 122:" Obradovah se,kad mi rekoše: Idemo u kuću Gospodnju",ili onaj drugi:"Kako su mili šatori tvoji,Gospode nad vojskama! Duša moja čezne i gine za dvorima Gospodnjim;srce moje i tijelo moje kliču Bogu živomu"/Ps 84/. Kako čeznem ja za kućom Božjom,za općenjem s Bogom u molitvi?

II.- NA PUTU U JERUZALEM.- Čitavo je putovanje sv.Obitelji bila molitva; njih sve diže k Bogu.Srce im je puno Boga;zato u svim stvorovima lako gledaju tragove Božje.Mjesta,gradovi,brežuljci, rijeke sjećaju ih događaja iz St.Z.Silaze najprije u ravnicu ezdrelonsku,bojno polje,gdje se narod izabrani često borio protiv neprijatelja;sjeća se sv.Obitelj sjajnih pobjeda,ali također tragične smrti pobožnog kralja Jozije: Božji su putevi nedokučivi. S lijeve strane vidi mali Isus gore Gelboe,gdje je nastradao nesretni kralj Saul i sin mu Jonatan.Tamo podalje desno diže se Karmel,gora proroka Ilije,gdje je on revnovao za pravoga Boga.Tu je u ravnici prema istoku grad Ezdrelon,prijestolnica bezbožnog

Ahaba i bezbožne žene njegove Jezabele;borili se njih dvoje protiv Boga,no Bog je bio jači. Dolazi sv.Obitelj u Dotain,gdje su sinovi Jakobovi iz zavisti prodali svog brata Josipa.Prolazi mali Isus kroz mjesta,koja su u davnini posvetili patrijarsi Abraham,Jakob. Providnost Božja u povijesti izraelskoj zaokuplja misli sv.Obitelji.

Zanima se ona i za lijepu prirodu.Kasnije će Isus govoriti o vrapcima,koje hrani,i o ljiljanima,koje tako sjajno odijeva Otac nebeski.Već sada on sve to promatra,promatra Boga u prirodi,koja je baš u ovo vazmeno doba tako lijepa u Sv.zemlji.Ali Isus nije tako zamišljen,da bi samo šutio.On razgovara: njegovi su razgovori duhovni.S hodočasnicima pjeva hodočasničke psalme.Njegova je pobožnost vesela. I kad kod kojeg vrela jede,pije,odmara se,kad se svake večeri na putu sprema na počinak, s njegova se lica tako divno odražuje duh molitve,koji ga nikada ne ostavlja.Jesam li ja u tome sličan Isusu?

III.- U JERUZALEMU.- Kako pozdravlja sv.Obitelj sveti grad Jeruzalem,čim je ugledala njegove jake bedeme,mramor njegovih palača? Možda pada na koljena,diže ruke, roni suze radosnice,pjeva s psalmistom:" Ako bih zaboravio tebe,Jeruzaleme,neka usahne desnica moja!Neka mi jezik prione za nepce, ako se tebe ne bih spomenuo, ako ne bih držao Jeruzalem visoko iznad svake radosti svoje"/Ps 137/ A kamo hrli sv.Obitelj najprije, svaki dan svog boravka u Jeruzalemu što više?Kamo drugamo ako ne u hram? A šta ju tako privlači amo? Da li hiljade hodočasnika sa svih strana svijeta,u raznim nošnjama? Da li vanjski sjaj hrama,njegovo zlato,njegov mramor? Ne! Njih privlači hram kao kuća Božja,kao kuća molitve.Velik je bio sjaj svetih obreda u hramu jeruzalemskom,lijepo se tu pjevalo i sviralo kod službe Božje,silno je vjersko oduševljenje obuzimalo mase vjernika. Sv.Obitelj se tu ističe svojom mirnom,intimnom,blaženo zanesenom pobožnošću.Reći će Isus ženi Samaritanki:" Bog je duh,i koji mu se klanjaju,moraju mu se klanjati u duhu i u istini"/Iv4,24/.Ipak on poznaje predobro našu narav,da bi joj zabranio vanjske obrede.Mali ih Isus prati u hramu s velikim štovanjem.

Uoči prvog dana vazmenog klalo se i blagovalo vazmeno janje.Isus kod toga misli na sebe kao na jaganjca Božjega,koji uzima grijehe svijeta,misli na drugu službu Božju,euharističnu,koju će on ustanoviti. I već sada mu srce plamti kod te misli od euharistične ljubavi prema nama.Da li moje plamti u ljubavi prema njemu?

Kolokvij s Isusom,da nam udijeli milost duha molitve!

ISUS IZGUBLJEN I OPET NAĐEN

Lk 2,43-50

1.prel.: Negdje u hramu,recimo,u Salomonovu trijemu, sjede učitelji na jastucima,a oko njih stoji narod ili sjedi na vlastitimhaljinama.Rabini su silno voljeli pitanja;bilo im je drago, ako je među slušateljima nastala rasprava,koju bi onda oni vodili.Tu je mali Isus;pomno sluša učitelje,stavlja im pitanja.Svi se dive mudrosti nepoznatog mališa. Marija i Josip dolaze sa strane,čude se. Razgovor između Majke i Sina.

2.prel.: Da me nitko ne odvrati od vršenja dužnosti,niti osobe inače najdraže!

I.- ISUS MEĐU UČITELJIMA.- Jako je vjerojatno,da je bilo Isusu dvanaest godina u g.6. naše ere. Ova je godina bila sudbonosna za židovski narod.Te je godine car August skinuo Arhelaja i poslao ga u zatočenje u Galiju.Judeja je postala rimska provincija.Rimljani dolaze i najprije provode popis naroda.Židovi su ogorčeni,bune se. Vođa je pobunjenika neki Juda Galilejac.Rimljanima uspijeva,da bunu uguše,ali ipak od ove godine nema više pravog mira u Judeji.Osniva se stranka zelota; povjesničar Flavije Josip piše, da se Judeja napunila razbojnicima,zapravo komitama, hajducima,koji prave nered,ubijaju.U ovim nemirima,ili malko prije,dok su se već spremali,javlja se Isus.Svijetlo se zasja u tami. Jedno nepoznato dijete,još nepoznati Mesija,lijeva nešto nade u nemirna srca.

O čemu pita Isus učitelje? Ne o astronomiji,medecini,prirodopisu,kao što ludo pričaju apokrifna evanđelja. Sigurno Isus govori o Mesiji,na inteligentan,ali i duhovan način,pun unkcije.Možda o sedmicama proroka Danijela,da ih podsjeti na skori nastup Mesijin.Govori o Mesiji kao Spasitelju,o pozivu svih naroda u mesijansko kraljevstvo.A rabini? Možemo njima primijeniti riječi,koje je drugom nekom prigodom zabilježio sv.Luka:" I svi su mu odobravali i divili se milosnim riječima,koje su izlazile iz njegovih ustiju"/4,22/.Ili riječi dvojice učenika iz Emausa: "Nije li gorjelo srce naše u nama,kad nam je govorio putem i tumačio nam Pisma"? O,da bi i meni Isus tako govorio! Bez sumnje hoće,ako mu ja ne stavljam zapreka.

II.- ISUS IZGUBLJEN I TRAŽEN.- Sv.Obitelj vraća se u Nažaret u većem društvu Galilejaca.Dok se karavana u Jeruzalemu skuplja, dok se dijele žene od muškaraca,dok dječaci možda vole ići napose, Isusa nestaje,a da Josip i Marija toga ni ne primijete.Prva etapa nije bila duga.Hodočasnici bi prvi put na povratku noćili kod sela,koje se zove El-Bire,samo 15 km daleko od Jeruzalema.Tu Josip i Marija primijete,da Isusa nema.Ali već se smrkava; nema druge,valja bez Isusa noćiti.Kakova noć za najčinsko srce Marijino,za brižnog sv.Josipa! Sutradan vraćaju se oboje u Jeruzalem

i tamo traže čitav dan bez uspjeha.Opet valja noćiti u neizvjesnosti.Istom treći dan nađu Isusa u hramu. A kako ja tražim Isusa? Šta osjećam u srcu,kad sam ga nekako izgubio,kad ne osjećam njegove prisutnosti,kad mi je duša tako suha,prazna,bez utjehe? Je li mi onda teško? Ako mi je teško,dobar je to znak.Bilo bi zlo,kad ne bih mario za Isusa,i kod stvorova izvan molitve tražio utjehu, zabavu.

Ipak to još nije dosta,ako teško osjećam,što sam Isusa izgubio, Moram ga tražiti.Sv. Ignacije L.daje nam razne savjete,kako ću opet postići utjehu Isusove prisutnosti.Moram razmišljati,zašto sam Isusa izgubio.Možda svojom ohološću,svojom sebičnošću,ili svojom senzualnošću.Valja se poniziti pred Bogom,valja činiti pokoru.Bit će korisno,ako kušamo koju promjenu u svojem duhovnom životu,ali ne takovu,veli sv.Ignácije,da popustimo od svojih dobrih odluka.Neka nam Bl.Dj.Marija pomogne,da Isusa nađemo!

III.- MARIJIN UPIT I ISUSOV ODGOVOR.-Marija i Josip najprije se začudiše,opazivši Isusa među učiteljima.Bilo im je to novo,neobično.Nato Marija pita:"Sinko,što si nam to učinio?Evo,otac tvoj i ja žalosni smo tražili".Kolika nježnost,kolika bol u riječima Majke Marije! Kako lijepo svjedočanstvo za sv. Josipa,koji je ne samo kao zaručnik Bl.Dj.Marije,nego također svojom ljubavlju i svojim brigama zaslužio,da ga dijete Isus zove "Otac"! Isus odgovori Bl.Dj.Mariji:" Zašto ste me tražili?Niste li znali da meni treba biti u onome,što je oca moga"? Šta misli Isus,da mora biti u kući svoga Oca,u hramu,ili u poslu svoga Oca?I jedno i drugo je tumačenje vjerojatno;i jedno i drugo je lijepo.Lakši je Isusov odgovor,ako se radi o hramu.Ali napokon je ipak svejedno.Time što je ostao u hramu i prouzročio Majci i sv.Josipu toliku bol, htio im je svakako pokazati,da će se morati jednoga dana odijeliti od svoje obitelji i živjeti samo za spasavanje duša.Pripada obitelji nazaretskoj,no još više pripada svojemu Ocu nebeskomu, - pripada Mariji i Josipu,no njemu je svaka duša,koja je Božja,kao majka, kao brat i sestra.I mi moramo u prvom redu pripadati Bogu,da što sigurnije spasimo svoju dušu,što više koristimo kraljevstvu Božjemu,pa i onima,s kojima nas vežu krvne veze,jer bez Boga ne možemo ni njima biti od koristi!

U kolokviju možemo se u duhu pridružiti sv.Obitelji,koja se vraća u Nazaret,i s njome razgovarati.

ISUS U NAZARETU RASTE I NAPREDUJE
Lk 2,40.52

1.prel.: U južnoj Galileji između Sredozemnoga mora i Genezaretskog jezera nad ubavom ezdrelonskom ravnicom na obroncima brda Nebi Sain leži gradić Nazaret.Lijepo se vidi izdaleka sa svojim bijelim kućama,među kojima se zelene vrtovi. Tu živi mali,mladi Isus,pred ljudima kao sin Josipa tesara.Gledajmo ga u duhu,kako se kao dijete igra s drugom djecom,kako s njim razgovaraju Nazarećani,kako se dive njegovoj mudrosti,hvale njegovo lijepo vladanje, spominju ga kao primjer svojoj djeci!Slušajmo susjede,kako govore s našom Gospom,proglašuju je blaženom,kad ima tako uzornog sina!

2.prel.: Da Isusa spoznam,da ga zavolim i da se povedem za njegovim primjerom! Da napredujem stalno,nikada ne nazadujem u savršenosti!

I.- ISUS NAPREDUJE U MUDROSTI.- Sv.Luka veli,da je dijete Isus bilo duhom jako i da je bilo puno mudrosti.Kako ne bi?Znamo da je duša Isusova već na ovom svijetu gledala Boga onim blaženim gledanjem,koje ćemo mi iskusiti istom na nebu.Sigurno je Isus imao najviši stepen tog blaženog gledanja,tako visok,da viši stvorenoj duši nije ni moguć. U Isusu je sve blago mudrosti i znanja sakriveno.Kao Bog on je u presvetom Trojstvu spoznaja Božja,sama Mudrost. I duša Isusova ima od božanske Mudrosti,koliko samo stvor može od Boga primiti.Tako je bilo od prvog časa Utelovljenja.Ali šta onda sv.Luka veli, da je Isus napredovao u mudrosti? Napredovao je,u koliko je polako sticao neko eksperimentalno znanje. Napredovao je,u koliko je na izvana pokazivao sve više i više svoju mudrost.

A koju je mudrost Isus u Nazaretu sve više i više pokazivao? Je li govorio stranim jezicima,kojih nije nikada učio? Ili je pričaoseljacima o zvijezdama,o prirodi,oelektrici,o radiju,o atomskoj energiji? Nije! Sve je to ostalo zakopano u njegovoj duši.Očitovao je on pred Nazarećanima onu mudrost,koja je od najveće važnosti, mudrost o Božjim stvarima i o svetom životu.Ipak nije mali Isus govorio kao starac. Svoju je mudrost uskladio sa svojom dobi.Još mu se u Nazaretu zasada ne dive,kao što će se diviti kasnije njegovim propovijedima:" Otkuda ovomu mudrost ova"/Mt 13,54/? Toliko je mudrosti Isus pokazivao kao dječak i mladić,da ga je svatko morao smatrati idealnim mladićem.

A kako mi napredujemo u mudrosti Božjoj? Bez potrebnog znanja ne možemo se posvetiti.Ima stožerna krepost razboritosti,ima darova Duha svetoga,mudrost,znanje,dar savjeta. To nam je nužno potrebno za napredak u kreposti.Kako se trsimo,da si to pribavimo?Kako uklanjamo iz svoje duše sve,što je zapreka rasvjetljenju Božjemu, grijeh i neuredne sklonosti?Kako nastojimo,da i bližnjemu pomognemo svojim znanjem,dobrim savjetom?

II.- ISUS NAPREDUJE U MILOSTI KOD BOGA.- I svetost je Isusova od početka bila na najvišem stepenu. Zato Bog Otac nije volio Isusa mladića više nego što je volio Djetešce betlehemsko. Ipak je Isus sve više očitovao svoju svetost, sve se više umnožavala vanjska djela svetosti i svake kreposti. I na tim vanjskim djelima svetosti raslo je nekako veselje Oca nebeskoga. Tako je Isus rastao u milosti kod Boga. S nama je posve drukčije. U nama mora rasti i unutarnja svetost, primanjem sv. sakramenata i vježbanjem u krepostima. Svaka se krepost u nama polako usavršuje. Tako je bilo kod svetaca; nisu ni oni bili najedamput sveti. Ne možemo ni mi najedamput odletjeti na vrhunac savršenosti; moramo se polako i strpljivo dizati, s jedne stepenice na drugu. U nama mora rasti Krist. Kako piše Sv. Pavao Galaćanima? " Djeco moja, koju opet s mukom rađam, dok se Krist ne izobrazi u vama"/4,19/. Svaki dan moramo biti sličniji Isusu. Tko ne napreduje u svetosti, lako nazaduje. A tko nazaduje, može doći do granice između svetosti i opačine, posvetne milosti Božje i smrtnoga grijeha; može se skliznuti preko te granice. Najsigurnije ćemo se očuvati tolike nesreće, ako stalno rastemo u svetosti, od grijeha bivamo sve dalje. Isus neka nam u tome pomogne!

III.- ISUS NAPREDUJE U MILOSTI KOD LJUDI.- Očito evanđelista ne kaže, da se Isus sviđao Nazarećanima radi svog profanog znanja, profanog umijeća, profane neke vještine nego radi svojih kreposti, radi svoje svetosti. Nije on to tražio iz egoizma, slavičnosti; bilo mu je ipak drago, da svetost privlači, i da se sviđa krepost. Zatim je i išao, da svojim primjerom koristi dušama. Tako moramo i mi! Neka se svijetli naše svijetlo pred ljudima, da vide naša dobra djela i slave Oca, koji je na nebu! Sv. Pavao nas doduše odvraća od toga, da se sviđamo ljudima. O sebi piše:" Kad bih još ljudima ugađao, ne bih bio sluga Kristov"/ G 1,10/ Zato je sv. Pavao i propovijedao, ne da ljudima ugađa nego Bogu/ 1 Sol 2,4/. Tako govori Pavao, kad ima pred očima ljudske slabosti i grijehe. Grijehu i slabosti ne smijemo ugađati. Moramo ipak ugađati onima, koji traže od nas krepost. Moramo ljudima ugađati svojom nesebičnom, prisnom ljubavlju. Bit će sjajno, ako smo tako kreposni, da naša krepost omili i onima, koji nisu kreposni. U tom smislu piše sv. Pavao:" Ja u svemu svima ugađam ne tražeći, što meni koristi, nego što mnogima, da se spasu"/1 K 10,33/. Slično apostol opominje Rimljane:"Svaki od nas da ugađa bližnjemu na dobro, da napreduje"/15,2/. Sluge potiče, neka budu ugodni svojim gospodarima/Tt 2,9/. Budimo i mi po primjeru naloga Isusa svojim krepostima ljudima mili, da ih predobijemo za Boga!

Molimo za to Isusa u kolokviju!

" I BIO IM JE POSLUŠAN"
Lk 2, 51

1.prel.: Koja slika sv. Obitelji. Sv. Josip radi kao tesar, mali mu Isus pomaže.

2.prel.: Milost uzorne poslušnosti!

I.- ISUS POSLUŠAN DJELOM.- U velike se slavi poslušnost božanskoga Spasitelja u knjigama N.Z. To je bila njegova poslušnost prema Ocu nebeskomu. Vršiti njegovu volju, bilo je njemu kanoti potrebno i ugodno, kao što je hrana potrebna i ugodna tijelu. "Jelo je moje, da činim volju onoga, koji me je poslao, da izvršim djelo njegovo"/Iv 4,34/. Tako je bio Isus u tome točan, da je mogao o sebi reći:" Ja svagda činim, što je njemu drago"/Iv 8,29/. Bio je poslušan do smrti, smrti na križu. Njegovu je poslušnost Bog tako nagradio, te ga je uzvisio i darovao mu ime, koje je nad svako ime. Boga, Oca svoga slušao je Isus. A mi moramo slušati i ljude. Hoćemo li reći, da je naša poslušnost teža? Da ne bismo tako prigovarali, bio je i Isus od svog djetinjstva do svog javnog nastupa poslušan ljudima, Majci svojoj i sv. Josipu. Ova njegova poslušnost ne razlikuje se od prve, budući da je Isus u volji svoje Majke i sv. Josipa gledao samo volju Božju. Nije malena poslušnost, kad je poglavar malen, slab čovjek. Za čovjekom stoji Bog; on čini našu poslušnost velikom. Naše tjelesne oči vide samo čovjeka, koji nam zapovijeda; nek budu jače oči naše vjere, koje u čovjeku vide Božji autoritet!

Slušajmo točno, kao mali Isus u Nazaretu! Nemojmo krnjiti djelo poslušnosti! Nek bude potpuno! Ako nešto promijenimo po svoje, činimo samo, ako držimo, da bi i poglavar zapovijed promijenio, kad bi bio tu! Ako je posao, što nam se zapovijeda, neugledan i ponizan, ugledajmo se u Isusa, Sina Božjega, koji se u Nazaretu kudikamo dublje ponizio! Ako je posao mučan, da se i Isus često znojio u Nazaretu! Ipak mu je taj mučni i niski posao bio kao jelo, potrebno i slatko. Hoće li nama sličan posao biti suvišan i odvratan?

II.- ISUS POSLUŠAN VOLJOM.- Blasfemija bi bila, samo pomisliti, da je Isus slušajući na izvana, u sebi mrmljao, bunio se u srcu. Slušao je on ne samo rukama, nogama, nego i srcem svojim, voljom svojom. Šta je Bogu stalo do našeg vanjskog čina! On hoće naše srce! Ako smo tek na izvana izvršili, što nam se zapovjedilo, pred Bogom moramo onda na svaki način reći:" Sluge smo nekorisni"/Lk 17,10/ Gospodarima ovoga svijeta može biti dosta poslušnost vanjska, Bog iza tek vanjske poslušnosti stoji pred nama, kao da nije ništa dobio. Neće on robova, on hoće poslušnu djecu, koja slušajući vole svoga oca i povjeravaju mu se.

Bez poslušnosti volje neće ni vanjska poslušnost biti prava, jer se loše radi, što se radi protiv volje. Da samo robujemo ljudima/bez ikakve koristi za sebe i za Crkvu, ne na slavu Božju, mogli bismo biti ravnodušni glede uspjeha našega rada. Ali kad slušamo, radeći na slavu Božju i za spas neumrlih duša, mora nam biti zaista žao, ako svojom

neposlušnom voljom svoj rad kvarimo.- Samo vanjska poslušnost bit će nam mrska i tegobna.Slušajmo i voljom,da nam jaram poslušnosti postane sladak i breme poslušnosti lako!Sijelo je svake kreposti u srcu, u volji;tu se mora ona razvijati, cvasti,plodove donositi.Da je Isusova poslušnost u Nazaretu bila tako unutarnja,to se samo po sebi razumije.Malo se zanimamo za ono,što je Isus slušajući radio; mi promatramo njegovu poslušnost u njegovu Srcu,i nazaretsku poslušnost. O Srce Isusovo,poslušno do smrti,učini i naša srca savršeno poslušna!

III.- ISUS POSLUŠAN RAZUMOM.- Kad sv.Ignacije u svojoj poslanici o poslušnosti raspravlja o poslušnosti razuma,on nas opominje,neka svoje mišljenje glede naložene stvari uskladimo s mišljenjem poglavara,koji nam ju naleže,da je naime nalog pametan,i da odgovara svrhi.Sv. Ignacije želi poslušnost razuma,dakako samo kad je moguća. Mora biti barem vjerojatno,da poglavar pametno radi.Ako mi sami sumnjamo,možemo se prilagoditi mišljenju poglavarevu.Bit će nam to lako, ako pomislimo,kako smo mi sami izloženi varkama,kako poglavara Bog više prosvjetljuje neGO podložnika,kako nas često varaju naše strasti,itd.

Poslušnost razuma Isusu nije bila vazda moguća.On je u svakoj okolnosti bez najmanje sumnje vidio,šta valja činiti.Ako se sv. Josip varao,Isus je izvršio njegovu zapovijed,ali svog mišljenja nije mogao prilagoditi krivom mišljenju sv.Josipa. Ipak je i on na neki način i svojim razumom slušao,u koliko je bio absolutno uvjeren, da sv.Josip zastupa Boga,i da može Bog zabludu poglavarevu ispraviti i okrenuti na dobro,dok bi mudrost neposlušnog sina kaznio neuspjehom.Sve ovakove nadnaravne istine glede poslušnosti imao je Isus pred očima,dok je slušao sv.Josipa. Tako ih moramo i mi imati pred očima,kad smo zaista uvjereni,da poglavar nema pravo.Na svaki način mora nam naš razum pomoći u svakom djelu poslušnosti.Onda će biti u poslušnosti u potpunom skladu sve naše sile,i bit će nam poslušnost mila i slatka i vrelo svakog blagoslova Božjega.

U kolokviju razgovarajmo opet sa sv.Obitelji ili s malim Isusom! Molimo ga opet usrdno za milost uzorne poslušnosti!

ISUSOV RAD U NAZARETU

Mk 6,3

1.prel.: Neka nam lebdi pred očima slika Djeteta Isusa,kako u kuhinji pomaže svojoj Majci ili u radionici sv.Josipu,ili još ljepše slika Isusa tesara,kako radi skupa s tesarom sv.Josipom,iza njegove smrti sam. Tako ga poznaju u Nazaretu:" Tesar Isus,sin Josipa tesara".

2.prel.: Neka nas Isusov primjer nauči raditi kao valja!

I.-ISUSOV JE RAD BIO TEŽAK.- Bog je dao čovjeku razne sposobnosti za rad,i neku volju za rad.Nešto raditi,to je ljudima obično po volji.Nisu ni naši praroditelji bili bez posla u raju zemaljskom, negu su ga imali obrađivati i gojiti/ Gn 2,15/.Uslijed grijeha postao je rad težak, postao je kazna.Iza svog nesretnog pada čuo je Adam ove riječi Božje:"Neka je prokleta zemlja poradi tebe! S mukom ćeš se od nje hraniti sve dane života svojega.Trnje i korov rađat će ti,i ti ćeš jesti zelje poljsko.U znoju ćeš lica svojega jesti kruh,dok se ne vratiš u zemlju,od koje si uzet.Jer prah si i u prah ćeš se povratiti"/ Gn 3,17-19/. Ovo prokletstvo tišti ogromnu većinu čovječanstva;većinom ljudi živu od svoje muke,u znoju lica svoga.Ali svaka je kazna Božja čovjeku na ovom svijetu lijek,koji ga liječi od grijeha,gaji u njemu kreposti; i za kaznu,koju lijepo podnosimo,sprema nam Bog nagradu na nebu,često nagradu već u ovom životu.Da Adam nije sagriješio,stvorili bi ljudi svojim radom bez sumnje stoput ljepše stvari,ali bez muke.

Pošto je Sin Božji postao čovjek,htio je i naš rad posvetiti,ne samo rad umni,nego još osobito rad tjelesni,što ga obavlja veći dio ljudskog roda.Zato je i Isus mnogo godina u Nazaretu u znoju svoga lica jeo kruh.Njegove su ruke bile žuljave.Obavljao je težak rad,kakav su u ono vrijeme proklinjali milijuni robova.Htio je Isus biti potpun čovjek,a čovjek prema prirodnim zakonima ne može biti bez mučnog rada. Je li uopće čovjek,tko se u svom životu nikad mučio nije? Htio je Isus raditi tako,kako radi većina ljudi.Nije im vratio povlasticu raja zemaljskoga,nije njihovu radu oduzeo svaku muku;pokazao im je ipak,kako si svojim mukama u radu mogu zaslužiti raj nebeski,raj vječni.

II.- ISUSOV JE RAD BIO PONIZAN.- Isus je u Nazaretu obavljao posao,koje je za grčke pogane onog vremena bio nizak,preziran.Bio je Isus obični seoski tesar.Židovi ga radi toga nisu prezirali,jer su o ručnom radu imali ispravnije pojmove nego pogani.Ipak su njihovi književnici svoj književnički posao neisporedivo više cijenili. A Isus u Nazaretu nije htio biti književnik. Nije on u Nazaretu bio ni svećenik;kao svećenik bio bi kudikamo više u časti.Naše slike prikazuju nam njega i sv.Josipa kao modernog stolara.To on nije bio.U ono doba na istoku kao moderni stolar ne bi imao šta raditi.Bio je tesar,jamačno takav,kakav je još sada na istoku seoski tesar,dunđer,koji gradi čitave seoske,primitivne kućice. Dakle

nije bio Isus stolar umjetnik; htio se on u svojem radu što više poniziti. Nije on u Nazaretu mislio na karijeru, kojom bi stekao mnogo novaca, postao pred ljudima slavan.

Među ljudima vidimo sasvim protivnu tendenciju; popeti se što više, to je svima ideal. Nastaje konkurencija, u kojoj mnogi stradaju. Zanemaruje se posao, koji bi bio potrebniji, premda je ponizniji. Svojataju ljudi sebi službe, za koje nisu sposobni. Samo da se proslave, neki generali ratuju, na najveću štetu naroda. Po primjeru Isusovu tražit ćemo u svojem poslu ono, što je na slavu Božju, ne na slavu našu, ono što zaista nama i drugima koristi. U svakoj službi ima posala, koji se više sjaje i posala, koji ostaju nezapaženi. Mrtvimo svoje častihleplje, budimo u svojem radu ponizno požrtvovni!

III.- ISUSOV JE RAD BIO VRŠENJE VOLJE BOŽJE.- U vrijeme svog javnog djelovanja rekao je Isus, da on svagda čini ono, što je Ocu nebeskomu drago/Iv 8,29/. Isto je mogao reći o svojem nazaretskom životu. Isto bi morao reći svaki radnik među ljudima, onaj koji se muči rukama svojim, istotako kao onaj, koji radi umno, prosvjetno. Čovjek je sluga Božji, drugo ne može biti. Lijepo je, ako se smatra slugom zajednice; ali ako se ne smatra ujedno slugom Božjim, neće on ni zajednici niti sebi koristiti. Bog blagosliva i nagrađuje rad, koji se vrši za njega, na njegovu slavu. Raditi sve u ime Božje, to daje radu neizmjernu vrijednost. Isus je radio tako, sve u ime Oca svoga nebeskoga. Kad je sv. Franciska Rimska morala ustati od molitve i ići na svoj posao, rekla je, da i ognjište njoj vrijedi kao oltar. Isusova je radionica bila zaista kao crkva ili oltar, s kojeg se neprestano dizao prema nebu miomiris najsvetijih nakana.

Toliko je Isus kod svog rada mislio na Boga, da je njegov rad bio prava molitva. Tako je njegov rad postao nešto Božje, a ne na onaj bezbožni moderni način, koji smatra rad svojim bogom. Ima ljudi, kojima se njihov rad čini pakao; prožet će ga nebeska milina i utjeha, ako se radi na slavu Božju, sve u ime Božje. Rad je za mnoge prilika, da sebe afirmiraju; afirmirajmo u svojem radu Boga, i bit ćemo sretniji! Imajmo bez prestanka u svojem radu pred očima božanskoga nazaretskoga tesara! Što više u svijetu rad postaje bezbožan, to više neka naš rad bude pun Boga! Tako će nam najljepše oplemeniti značaj, učiniti nam ovaj život sretan, voditi nas ravno u nebo.

U kolokviju prenesimo se u duhu u Nazaret, tamo razgovarajmo s Isusom tesarom o načinu, kako ćemo svoj rad učiniti sličnim njegovu!

2. veljače
SVIJEĆNICA

1.prel.: Nedavno smo razmatrali u više razmatranja o prikazanju Isusa u hramu. Na današnji blagdan sjetimo se svih lijepih misli, koje nam je Bog onda nadahnuo! Predstavimo si opet sv.Obitelj u hramu,najzgodnije na stepenicama kod Krasnih vrata! Uz sv.Obitelj stoji Simeon,časni starac,prorok.Na njegovu staračkomliku još su znakovi žurbe,kojom je došao:ta,Duh ga je Sveti potakao,nek pođe u hram.Prema nekom apokrifu vidio je veliko svijetlo i anđela uz Dijete Isusa i tako ga prepoznao.Predočimo si još proročicu Anu,gdje stoji sa strane i ljudima svjedoči o Isusu!

2.prel.:Neka nama svima bude Isus svijetlo! Neka bude zaručnik naših duša! Neka probudi u nama duh požrtvovnosti!

I.-SVIJEĆNICA.- Našemu katoličkomu puku današnji je blagdan najviše poznat kao Svijećnica,koja se tako zove radi blagoslova svijeća, koji opet ima svoje porijeklo u onim riječima starca Simeona,da će Isus biti svijetlo neznabošcima.Isus nas rasvjetljuje,u koliko čini naše dane vedrima,sjajnima,sretnima,ili u koliko naše duše tako temeljito čisti,da se upravo sjaje,ili u koliko svijetli našemu razumu i pokazuje mu pravi put.Svijetlo je dakle simbol sreće ili čistoće ili prave spoznaje.Kad se u Starom Zavjetu Bog zove naše svijetlo,naše vječno svijetlo,misli se obično na sreću,koju nam Bog donosi.Gdje Isus govori o sinovima svijetla ili sv.Pavao piše kršćanima,da su bili nekada tama,dok su sada svijetlo u Gospodinu,tu je svijetlo znak čistoće,znak svetosti.A kad Isus liječi čovjeka slijepa od rođenja,da sebe nama očituje kao svijetlo svijeta,svijetlo se tu odnosi na naš razum.

Na sva ta značenja svijetla možemo misliti,kad na današnji blagdan prisustvujemo blagoslovu svijeća.Mislimo najviše na neznabošce, kojima ima Isusovo svijetlo donijeti spoznaju Boga i time svaku sreću!Mislimo na neznabošce u misijskim zemljama,kojima Isusovo svijetlo nije nikada sjalo,također na neznabošce kod nas,koji žmire ili bježe pred tim svijetlom!Za sve se danas pomolimo,a kojima možemo, donesimo Isusa,budimo im vazda lučonoše svojim riječima i lijepim primjerom!

II.- DOLAZAK ISUSOV U HRAM.- U istočnoj Crkvi zove se današnji blagdan Hypapante,Sretenije,a to znači susretaj Isusov sa starcem Simeonom,koji ovdje predstavlja čitav narod izabrani. Radi se o susretaju Isusa zaručnika sa zaručnicom kćerju sionskom,sa zaručnicom Crkvom. Ali ne samo istočna liturgija,nego i naši latinski obredi ističu ovo značenje blagdana.Svećenik počinje kod nas svoj časoslov ovim poklikom:" Ecce venit ad templum sanctum suum Dominator Dominus: Gaude et laetare,Sion,occurens Deo tuo":" Evo dolazi u svoj sveti hram vladalac Gospodin:Raduj se i veseli,Sione,idući u susret Bogu svome"! Smatra se ispunjeno proročanstvo proroka Malahije,koje se čita u epistoli sv.mise:" Iznenada će doći k svojemu hramu vladalac, kojega želite,glasnik zavjeta,kojega tražite.Evo,on će doći,veli Gospod nad vojskama" /3,1/.Povorka današnjeg blagdana iza blagoslova

svijeća predstavlja Isusov ulazak u hram.Što se tu pjeva,lijepo izražuje istu misao:" Ukrasi dvor svoj,Sione,i primi kralja Krista, zagrli Mariju,koja je vrata nebeska; jer ona nosi slavnoga kralja nove svjetlosti; evo,stoji Djevica,noseći na rukama Sina,rođenoga prije danice,koga primi Simeon u svoj naručaj i objavi narodima,da je on gospodar života i smrti i Spasitelj svijeta".

Gledajući očima ili u duhu tu procesiju,pomislimo,kako je svaka duša zaručnica Kristova,i kako Isus žudi,da k njoj dođe,u njoj se nastani kao u svojem hramu.Ništa nam neće koristi Isusov ulazak u hram jeruzalemski,ako on ne uđe u našu dušu.A kako će ući? Kroz našu vjeru,ufanje,ljubav i kroz svaku krepost,ako živimo točno prema njegovoj nauci,napose ako ga primamo često i dostojno u sv.pričesti.

III.- ISUS U HRAMU PRIKAZAN.- Naš vjerni puk na današnji blagdan osobito rado misli na tajnu života Isusova,što se spominje u krunici:" kogasi,Djevice,u hramu prikazala".Prema židovskom zakonu Marija nije morala donijeti Isusa u hram.Samo nju je vezao zakon,da dođe ili barem da u hram pošalje žrtve za svoje očišćenje.Zakon je tražio da se prvijenac otkupi;sva je prilika,da je Marija Isusa otkupila na dan svog očišćenja i da je zato Isusa u hram donijela,premda nije morala to učiniti baš taj dan,baš u hramu.

Ali nemojmo si razbijati glavu,tražeći prvom dolasku Isusovu u hram točno značenje židovsko!Imala je naša Gospa posebno znanje i sve potrebne milosti,da ovoj tajni Isusova života dade novo,ljepše, kršćansko značenje.Nek je Isus prema zakonu Bogu posvećen kao prvijenac,znade Marija,da je on posvećen u puno važnijem smislu. Nek zakon naređuje,da se prvijenac otkupi,znade Marija,da Isusa od njegova većeg posvećenja ne može otkupiti,nego da ga mora Bogu prepustiti. Nek zakon ne traži,da se dijete donese u hram,Marija divno shvaća,da mora Isusa u hram donijeti što prije i tamo ne toliko otkupiti,koliko njega i sebe Bogu prikazati.

Ljepšeg dara nije još nitko prikazao Bogu u hramu jeruzalemskom nego Marija na današnji dan.Prikazala je Isusa kao žrtvu za naše grijehe.I sebe je Bogu predala.Navijestio joj je Simeon,da će joj mač probosti dušu.Ona je spremna,da trpi s Isusom za naše spasenje. Divimo se Marijinoj požrtvovnoj ljubavi! Budimo Mariji zahvalni,jer dajući Isusa Bogu,ona ga daje nama,Bogu za nas.Prikažimo i mi svoje patnje,naročito kad trpimo radi Isusa,Boga,za sv.Crkvu i za spasenje svijeta!

U kolokviju razgovarajmo s čitavom sv.Obitelju ili s pojedinim njezinim članovima,ili ako nam se svidi,sa starcem Simeonom,moleći srdno, da se napunimo duhom današnjeg blagdana!

NAPOMENA: Za slučaj da iza Svijećnice ne slijedi odmah Sedamdesetnica nego pada kasnije, mogu se međutim uzeti razmatranja, koja su preostala od zadnjih sedmica iza Duhova, ili od zadnjih dana prije 22. prosinca.

MUKA I SMRT ISUSOVA

Sedamdesetnica.

ISUS IDE U JERUZALEM, U MUKU I SMRT

Mt 20,17-19; Mk 10,32-34; Lk 18,31-34

1.prel.: Kroz dolinu jordansku pomiče se karavana vazmenih hodočasnika; tu je i Isus sa svojim učenicima, s Bl.Dj. Marijom, s pobožnim ženama. Još nisu došli u Jerihon. Isus ide sam naprijed, zamišljen i snužden, ali bez straha. Najedamput se okrene i pozove dvanaest apostola, proriče im svoju muku. Prema evanđelju prorekao ju je već prije dvaput, najprije kod Cezareje Filipove iza ispovijesti sv.Petra, drugi put iza svog preobraženja. Apostoli u čudu i tupo gledaju u Isusa, kao da im ne ide u glavu, što Isus govori.

2.prel.: Da shvatim tajnu križa i da junački idem za Isusom putem križa!

I.- ISUS IDE PRED UČENICIMA.- "Kad bijahu na putu uzlazeći u Jeruzalem, i pred njima išao Isus, oni se čudili. A koji su pošli za njim bijahu zabrinuti" (Mk). Isus ide u smrt kao junak; ide u boj kao hrabar oficir pred svojim vojnicima. Zato je on naš vođa, osobito na križnom putu. On smije govoriti: "Ako tko hoće za mnom da ide, neka se odreče samoga sebe, uzme križ svoj i ide za mnom" (Mt 16,25). Ako mi sami imamo muku, ako nam je teško nositi križ, što nam ga je Providnost naprtila, sjetimo se Isusa; on ide s težim križem pred nama! Sv.Pavao nas tako lijepo opominje: "Odbacimo svako breme i grijeh koji nas mami, i s ustrajnošću trčimo na utakmicu, koja nam je određena, gledajući na utemeljitelja i na usavršitelja vjere Isusa, koji mjesto radosti, koja ga ide, prepati križ prezrevši sramotu... Promotrite njega, koji je takovo protivljenje protiv sebe od grješnika podnio, da se ne utrudite i da ne klonu vaše duše" (Hb 12, 1-3).

II.-ISUS PRORIČE SVOJU MUKU.- Mk 10,33: "Evo idemo gore u Jeruzalem, i Sin će se čovječji predati velikim svećenicima i književnicima. I osudit će ga na smrt i predat će ga poganima. I narugat će mu se i popljuvat će ga i bičevat će ga i ubit će ga, i poslije tri će dana uskrsnuti". Kako proriče Isus točno u svim potankostima! Samo imena valja još dodati, pa imamo čitavu muku Isusovu, imena Jude Iskarijota, Kajfe, Pilata, vojnika Pilatovih. Prema sv.Mateju prorekao je Isus točno, da će biti raspet. Proričići svoju muku Isus očituje

učenicima svoje božansko znanje i svoju slobodu, kojom ide u smrt. "Bio je zlostavljen, a on se je predao dragovoljno", tako je već prije o Mesiji proricao prorok Izaija (53,7). Isto će kasnije naglašivati apostoli pred Židovima, koje je križ Isusov sablažnjavao, na pr. sv. Petar na prve Duhove: "Njega ste, koji je bio predan određenom odlukom i promislom Božjim, rukama bezakoničkim pribili na križ i ubili" (Dap.2,23). Nama je sada stvar jasna; znamo, da je Isus trpio, jer je tako htio. Jasna nam mora biti kod toga osobito njegova ljubav prema nama: "Živim u vjeri Sina Božjega, koji me je ljubio i predao sebe za mene" (G 2,2o).

Možemo razmatrati i o tome, koliko je Isus već prije velikog petka trpio, kad je vazda tako točno predvidio sve potankosti svoje pregorke muke. Poznate su nam njegove riječi: "Treba mi se krstiti krštenjem, i kolika mi je muka, dok se ne svrši" (Lk 12,5o). To je bio već unaprijed dugotrajni Isusov Getsemani. Drugi su junaci, jer ne misle na svoju tešku sudbinu; teško je biti junak, gledajući bez prekida sudbini i smrti u oči. To Isus čini iz ljubavi prema nama. Njegov ofertorij traje čitav njegov zemaljski život.

III.- APOSTOLI ISUSA NE SHVAĆAJU.- Kako naglasuje evanđelje neshvaćanje apostolsko! "I oni od toga ništa ne razumješe. Ovaj je govor bio im sakriven, i nisu razumjeli, što im je kazao" (Lk 18,34). Shvaćali su riječi, ali im sama stvar nikako nije išla u glavu. Bili su oni djeca svog vremena i svog naroda. Židovi u Isusovo vrijeme nikako nisu očekivali Mesiju, koji će trpjeti. Sv.Pavao piše Korinćanima: "Mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, a poganima ludost" (1K 1,23). Čovjek ima u svojoj naravi nagnuće, da bježi od patnje. Židovi su glede Mesije stvar pogoršali time, da su protiv samoga Sv.Pisma stvorili krivo javno mišljenje, da Mesija neće trpjeti.

Apostoli će se napokon, premda s teškom mukom, ali ipak riješiti židovskih predrasuda. Veći je dio izabranoga naroda posrnuo na tajni križa i Isusa zabacio. Mi ćemo slijediti apostole, u koliko su se kasnije obratili. U njima je milost svladala sve poteškoće. U teoriji mi sada znamo, šta je križ; no u praksi često nalikujemo apostolima, kakovi su bili prije dolaska Duha Svetoga. Ne vidimo, zašto trpimo; mrmljamo, što sv. Crkva toliko trpi. Neka i u nama trijumfira milost Isusova!

Ako za Isusom kao nekad apostoli samo nekako hramljemo, neraspoloženi, snuždeni, ako zaostajemo, milost Isusova može nas povući za sobom, tako te letimo. Ako tupo gledamo u Isusa, šutimo, dok nam govori o križu, milost nas njegova može razvedriti, otvoriti nam jezik, da križ veselo pozdravljamo, kao što ga je pozdravljao sv.Andrija. Otvorimo samo svoje srce i svoj razum Isusovoj nauci, pa ćemo kušati slatku manu križa! Dok čovjek bježi od križa, križ izgleda strašan, taman; kad ga čovjek iz ljubavi prema Isusu grli, križ se sjaji i cvate, rađa plodove kao drvo života.

Molimo se u kolokviju, neka nas opoji križ Isusov po zagovoru Žalosne Majke Božje!

Ponedjeljak iza Sedamdesetnice

GOZBA KOD SIMONA GUBAVCA

Mt 26,6-13;Mk 14,3-9;Iv 12,1-8

1.prel.: Predstavimo si Betaniju na istočnim obroncima Maslinske gore, nedaleko od Jeruzalema,manje od po sata hoda! U Talmudu se spominje neko inače nepoznato selo Bethini;ime bi značilo kuću nezrelih datulja ili kuću nezrelih smokava. Možda je Bethini isto što Betanija. I Betfage ima slično značenje. Bilo je tu dakle voćnjaka i vinograda,palma, smokava i maslina. Isus je u Betaniji gost nekoga Simona,izliječenog gubavca.Tu su i apostoli Isusovi i njegovi prijatelji Lazar,Marija i Marta. Gledajmo Mariju,kako na glavu Isusovu lijeva dragocjenu pomast !

2.prel.: Molimo za milost sućutne ljubavi prema Isusu, pravoga razmatranja njegove pregorke muke !

I.- KAKO PRIMAJU ISUSA U BETANIJI.- Primaju ga svi s velikom ljubavlju. Ta,bili su to prijatelji Isusovi.Izrično naziva sam Isus Lazara svojim prijateljem;kod sv.Ivana čitamo kako ga je Isus volio.I njegove sestre Marija i Marta bile su Isusu drage.Nije on prvi put danas kod njih.Oni svi vole Isusa to više,što bolje znadu,šta je zapravo Isus.Da su oni to znali,vidi se iz razgovora,što ga je Isus imao s Marijom i Martom prije,nego što je uskrisio Lazara.Marta je onda rekla Isusu:"Vjerujem,da si ti Krist,Sin Božji,koji ima doći na ovaj svijet."

Danas gledaju svi na Isusa s još većom ljubavlju i zato,jer se za njega boje. Sam je Isus na putu do Betanije proricao svoju muku i smrt.Učenici su teškom mukom išli za njim. Svima su bile poznate namjere velikih svećenika i farizeja. Svi gosti gledaju sada Isusa s ljubavlju zabrinutom,kao čovjeka,koji ide u smrt. Zato vlada kod gozbe neko snuždeno raspoloženje. Isus je pred vratima grada,koji ubija proroke. I ja ću razmatrati o tom događaju sa sućutnom ljubavlju prema Isusu,sjećajući se uputa,koje nam daje sv.Ignacije L.za razmatranja treće sedmice duhovnih vježbi.U predvježbi,veli, neka se molimo za bol,tugu i žalost radi muke Isusove.Moramo nastojati,veli dalje svetac,velikom silom da se ganemo na nutarnju bol,na žalost i suze.

II.- KAKO SE NAPOSE VLADA PREMA ISUSU MARIJA.- Ona lijeva na Isusa 327 1/2 gr dragocjene masti. Sve što ona radi, odiše žarkom ljubavlju prema Isusu,a ujedno i izvanrednom poniznošću.Ako je ova Marija,sestra Lazarova,ona grješnica,

koja je već prije u Galileji u kući Simona farizeja učinila nešto slično,onda možemo lako razumjeti njezinu poniznost, ponizno kajanje.- Takovi ćemo biti i mi prema Isusu,razmatrajući njegovu muku: puni poniznog kajanja.Uvijek nam moraju biti pred očima naši grijesi,kad razmatranjem pratimo mukotrpnoga Spasitelja.Sama sućut nije dosta;moramo biti svijesni, da su naši grijesi oni krvnici,koji su mučili i ubili Isusa.

Kao Marija moramo nastojati,da Isusu ublažimo bol,što smo mu je prouzročili svojim grijesima,da mu dadnemo kao zadovoljštinu nešto dragocjeno.Dragocjenije nego pomast Marijina bit će naše srce.- Marija je razbila posudicu od alabastra: nek isteče sve za Isusa ! Posudica,iz koje bi pomazan Isus,neka ne služi nikome više! Prema sv.Ivanu izlila je Marija pomast na noge Isusove;dakle najprije na glavu,a onda još na noge;a noge je obrisala svojom kosom.Tako se ona duboko ponizuje."Oprošteni su joj mnogi grijesi,jer je mnogo ljubila" /Lk 7,47/.Tako razmatrajmo i mi o muci Isusovoj,te se u nama raspali ljubav,kajanje,kadro postići nam oproštenje sviju grijeha! Po muci Isusovoj opraštaju nam se grijesi,ali nikada bez našeg kajanja,osim kad se djeca krste.Osobni grijesi brišu se iz naše duše,samo kad se krvi Isusovoj pridruže naše pokajničke suze. Jaka je krv Isusova,ali moralnog efekta,oproštenja,ne može postići bez naše suradnje,bez našeg kajanja,naših suza. Ali je ipak jaka, da nas potakne na lijevanje suza pokajničkih. Neka to učini,dok razmatramo o muci Isusovoj!

III.- KUĆA SE NAPUNILA MIRISOM DRAGOCJENE POMASTI.- Tako veli sv.Ivan.Je li vidio on u tom mirisu neko posebno značenje,neki simbolizam? Nije sigurno.Ipak nam nitko ne brani,da mi pobožno razmatramo o mogućem značenju,kao što su činili crkveni oci. U St.Z.spominje se u prenesenom smislu miris molitve,miris žrtve,miris svake kreposti.Takav miris neka se širi iz našeg razmatranja o muci Isusovoj! Ako nam je razmatranje inače teško,neće nam biti teško razmatrati o muci Isusovoj: za razmatranje je muka Isusova privlačiv predmet; brzo će nam dušu opajati miomiris čiste molitve.

Neka mu se pridruži miomiris žrtve Bogu ugodne! Uz žrtvu Isusovu bit će Bogu draže naše privatne žrtve. U razmatranju o muci Isusovoj neka procvatu osim toga u našim dušama svakojake kreposti kao mirisave ruže ! Ispunit će se onda na nama riječi sv.Pavla:"Jer mi smo Kristov ugodan miomiris Bogu i među onima,koji se spasavaju,i među onima,koji propadaju: Jednima miris od smrti za smrt,a drugima miris od života za život" /2K 2,15s/. Bezbožnicima se naše kršćanske kreposti dakako ne mogu sviđati; dosta je,da se sviđaju kao

miomiris ljudima dobre volje i Bogu. Nek im se sviđaju, i neka ih privlače, da nasljeduju kreposti. Mi za Isusom, oni za nama i za Isusom! "Trahe me, post te curremus in odorem unguentorum tuorum" /Pnp 1,3/. Na križnom putu Isusovu, na Golgoti cvatu ruže najljepše, divno mirisave ! U kolokviju molimo Isusa, da blagoslovi naša razmatranja o njegovoj muci !

Utorak iza Sedamdesetnice

UČENICI MRMLJAJU PROTI MARIJI

Mt 26,8s.;Mk 14,4 s; Iv 12,4-6

1.prel.: Marija kleči uz noge Isusove. Isus prema običaju leži uza sto, bos kao ostali gosti. Ovi se malko dižu, gledaju u čudu Mariju. Čitava se dvorana napunja miomirisom. Juda stane mrmljati, njega nasljeduju drugi učenici. Marija ustaje, još drži u ruci bočicu od alabastra, koju je možda zato razbila, da lakše iscuri pomast, možda i zato, da posudica ne posluži nikomu više, pošto je služila Isusu. Kod Grka je bio običaj, da se posuda, iz koje se balzamirao mrtvac, polupa i polupana ostavi uz mrtvo tijelo. Marija je pomazala Isusa nardovom pomasti, koja se pravila od korijenja neke indijske trave. Tako je bila skupocjena, da je rimski pjesnik Horacije nudio veliku posudu vina za sitnu bočicu narda.

2.prel.: Molimo se Bogu, neka nas očuva duha kritiziranja !

I.- MRMLJANJE UČENIKA. - Sv.Marko veli, da su se neki ljutili na Mariju, proti njoj mrmljali. Točnije piše sv.Matej, da su to bili Isusovi učenici. U jedan mah potrošiti litru /328 gr/ dragocjene pomasti i k tomu još razbiti posudu od alabastra ! Kod Židova bio je običaj, da se gostu prije gozbe ponudi nešto pomasti, nek se pomaže; siromasi služili se običnim uljem, kojemu bi primiješali nešto vina ili nešto pomasti. A Marija je trošila čistu pomast u tolikoj količini! Učenici nisu živo shvaćali, šta je Isus. Petar kao da je posve zaboravio, da je Isus Sin Boga živoga. Svi učenici kao da su sasvim smetnuli s uma, da je Isus veći od kralja Salomona, veći od proroka Jone. "A ovdje je više nego Jona ... A ovdje je više nego Salomon" /Mt12,41s./. Barem su morali učenici prepustiti Isusu, neka on sam ukori Mariju, ako nije dobro uradila. Zar nije nepristojno, gnjeviti se pred gostom radi počasti, koju je netko njemu iskazao ?

U apostola ima ljubavi i vjere u Isusa, samo što je to u njima dosta bojažljivo, nije dosta dosljedno. Šta nisu Židovi trošili za sjaj svoga hrama, za sjaj službe Božje ! Nije im bi-

lo žao žrtava,troškova. Znali su,da je i siromasima bolje, gdje se ne škrtari napram Bogu. Zašto onda Isus Sin Božji ne bi zaslužio bocu dragocjene pomasti? Nije li on kao Bog stvoritelj svijeta? Zar nećemo od njegovih stvorova imati više koristi, što se bude više štovala i častila njegova božanska osoba ? Koliko se daje vladarima ovoga svijeta, da se prizna i poveća njihov ugled,a s njihovim ugledom da poraste u zemlji blagostanje,uspostavi se svuda mir i red ! Tako radimo prema Isusu, kralju nad svim kraljevima !

II.- NAJVIŠE MRMLJA JUDA.- Sv.Ivan evanđelista piše samo o mrmljanju Judinu. Po svoj prilici počeo je mrmljati Juda, najjače je mrmljao on,a drugi su se učenici poveli za njegovim primjerom. Kritika je zarazna. Onaj koji počinje pretresati svog bližnjega,sam griješi i druge zavodi u grijeh. Spreča-va dobro,kad kudi dobra djela. Kolika odgovornost ! Čuvajmo se zavidne, zlobne kritike ! Ako li tko drugi pred nama kritizira,branimo žrtvu, koliko možemo ! Barem nastojmo, da kritiku ublažimo, bližnjega ispričamo! Kadikad će biti najbolje, da šutnjom pokažemo, kako nam kritika nije ugodna. Nemojmo popustiti sklonosti,da lako vjerujemo zlo o bližnjemu! Reakcijom stvorimo u sebi sklonost nadnaravnu,da o njemu dobro mislimo i govorimo !

Nikada ne smijemo zaboraviti,kako je ogovaranje priljepčivo i kako se sve dalje i dalje širi našom krivnjom,pošto smo mi tomu dali povod. Možemo naškoditi ne samo dobrom glasu svojega bližnjega, nego i drugim njegovim probicima,na koje ima pravo; možemo spriječiti uspjeh njegova djelovanja. Dakle čuvajmo svoj jezik! Sv.Jakov piše: "Ako tko misli,da je pobožan, a ne zauzdava jezika svojega, nego vara srce svoje, njegova je pobožnost isprazna" /1,26/. "Tako je jezik mali ud i ponosi se velikim stvarima. Gle, mala vatra, koliku šumu sažeže ! I jezik je vatra, svijet nepravde " /3,5s./.

III.- TOBOŽNJI LIJEPI RAZLOZI JUDINI.- Juda reče:"Zašto se ova pomast nije prodala za trista dinara i dalo to siromasima?" Drugi su učenici opetovali Judine riječi i ogorčeno korili Mariju, zadovoljni, što imaju proti njoj tako valjane razloge. Rimski dinar bio je nadnica običnog radnika. Trista takovih dinara! Lijepa svotica, naročito za Judu, o kojem dodaje sv.Ivan evanđelista:"A ovo ne reče,što bi se brinuo za siromahe,nego što je bio tat,i imao blagajnu,i krao,što se u nju metalo". Tako rade često oni,koji druge kritiziraju.Govore iz zavisti,antipatije,zlorado sti ili s bilo kojim drugim ne baš lijepim motivom, a hine polusvijesno,a možda i svijesno, neku dobru nakanu. Varaju sami sebe,ako ne i druge. Neka si samo ispitaju savjest i vidjet će,da ima u njihovoj nakani

barem loše primjese, ako nije baš sve pokvareno. Uz neku revnost ipak nešto zavisti i tako dalje. Tako je bilo po svoj prilici kod drugih apostola, koji su se poveli za Judom.

Da sa svojim bližnjim postupamo uvijek plemenito, valja nam neprestano čistiti svoju nakanu, ponizno i odlučno, moramo se često pitati, kako bismo željeli da drugi s nama postupaju. Čovjeka inače plemenita može strast zavesti u čin jako neplemenit. U apostola bilo je bez sumnje osjećaja plemenitih. Sve su radi Isusa ostavili, živjeli su s njime opasan i mukotrpan život, bez stalnog boravka, živeći od milostinje, bili su s Isusom stalan predmet farizejskih zasjeda. A sad se ljute, što Marija Isusu očituje svoju veliku ljubav ! Kako to ? Jamačno iz zavisti. Krivo im je, što se Marija toliko ističe, Isusu tako približava, osjećaju, kao da samo oni imaju pravo biti uz Isusa kao njegovi doglavnici. Dok Marija tako revnuje, oni izgledaju nekako nehajni i ravnodušni prema Isusu. Njihova se zavist obara na Mariju. Čuvajmo se strasti ! Molimo u kolokviju Isusa, da nas očuva duha kritiziranja, udijeli milost nesebične bratske ljubavi !

Srijeda iza Sedamdesetnice

ISUS BRANI MARIJU

Mt 26,1o-13;Mk 14,6-9;Iv 12,7s.

1. prel.: Kao u prijašnjem razmatranju; dodajmo iz sv.Ivana još jedan detalj: "Dozna pak vrlo mnogo židovskoga svijeta, da je ondje. I dođoše ne samo poradi Isusa, nego da i vide Lazara, koga je uskrisio od mrtvih" /Iv 12,9/. Mnoštvo se gura kod vrata kuće ili dvorane, u kojoj je Isus.

2.prel.: Da nasljedujemo Mariju u poniznoj ljubavi prema Isusu! Da se čuvamo kritiziranja !

I.- MARIJA JE DOBRO UČINILA.- Isus stade braniti Mariju: "Što dodijavate ovoj ženi? Ona učini dobro djelo na meni". Tako je Isus vazda rado branio one, koje je tko na nepravedan način napadao. Branio je svoje učenike protiv farizeja, kad su u subotu trgali klasje, branio ih je što nisu postili, što si prije jela nisu prali ruke. Branio je protiv svojih učenika onoga čovjeka, koji je u njegovo ime izgonio đavle /Mk 9,38-4o; Lk 9,49s/. Branio je grješnicu u kući Simona farizeja. Tako moramo i mi spremno ustati na obranu onih, koji trpe od zlobnih jezika, a ne da i mi panemo u istu manu kritiziranja !

Osobito, ako je ono, što se kritizira u sebi dobro. Kritičar obično prigovara, da je stvar u sebi dobra, ali da se nje-

mu ne sviđa subjektivna loša nakana. Reći će: "Ne radi on to na slavu Božju, na spasenje duša; ima on egoistične namjere; hoće da se istakne, da dominira; hoće da meni pravi konkurenciju" i t.d. Ostavimo samo sud o nakani, koju tko ima u svom radu ! To često može znati samo dragi Bog, koji istražuje srca. Sv.Pavao piše: "Zato se ne možeš izgovoriti, o čovječe, kojigod sudiš, jer u čemu sudiš drugoga, samoga sebe osuđuješ, jer isto činiš ti, koji sudiš" /R 2,1/. Zar nismo katkada gori od brata, kojega kritiziramo ? Trun vidimo u njegovu oku, a brvna u svojem vlastitom ne vidimo. Sv.Pavao veli opet: "Tko si ti, da sudiš tuđemu sluzi? Gospodaru svojemu stoji ili pada. Ali će ustati, jer je kadar Gospodin podignuti ga" /R 14,4/. Ako u radu za Boga tko nema posve čiste nakane, ako možda i nama time smeta, govorimo sa sv.Pavlom: "Što dakle? Dok se na svaki način Krist propovijeda, bilo izlikom, bilo iskreno, ja se zato i radujem, a i radovat ću se" /F 1,18/.- Na prigovor Judin glede siromaha odgovara Isus, da ima siromaha među nama uvijek, dok njega, njegove vidljive prisutnosti nema uvijek. Time namiguje Isus na svoju smrt, na koju je mislila i Marija. Kad nam se pruži prilika, da samomu Isusu iskažemo ljubav, brzo to učinimo! Za ljubav prema braći ostat će nam dosta prigoda, a u ljubavi prema Kristu Bogu naša će se bratska ljubav samo usavršiti. "Po tom znamo, da ljubimo djecu Božju, ako Boga ljubimo"/1Iv 5,2/.

II.- POMAZANJE U BETANIJI I ISUSOV UKOP.- Isus lijepo veli, da ga je Marija nekako već za ukop pomazala. Jasno se izrazuje sv.Marko: "Ova je učinila, što je mogla. Pomaza unaprijed tijelo moje za ukop." Mislila je valjda Marija, da možda ne će moći lijepo pokopati Isusa, ako ga ubiju, pa mu je htjela iskazati zadnju počast već prije smrti. Radila je kao majka, koja na osobit način iskazuje ljubav sinu, dok on odlazi u rat, a možda nema mnogo nade, da će se vratiti živ. Tako je i Marija više osjećala ljubav prema Isusu radi smrtne pogibelji, u kojoj se nalazio.

Kod sv.Ivana zabilježene su Isusove riječi malko drukčije: "Ostavi je, da to sačuva za dan ukopa moga"! Smisao je isti: Ostavi je, da čini, što je učinila; čuvala je pomast za dan ukopa moga; a sad je pomazanje unaprijed obavila ! Kod nas je sada drukčije; mi znamo da je Isus već umro, a da je i uskrsnuo. No motivi ljubavi prema njemu ostaju isti; možemo imati i sućutnu ljubav prema njemu, premda više ne trpi. Sjećajući se njegove muke, može nam biti žao, što je toliko trpio; možemo ga sve više zavoljeti, jer je trpio za nas. Možemo se dakako brinuti i za siromahe, i moramo, ali ipak u svemu dominira ljubav prema Isusu.

III.- MARIJINA NAGRADA.- Isus veli o Mariji:"Zaista vam kažem,gdje se god bude propovijedalo ovo evanđelje po svem svijetu,kazat će se i to za uspomenu njezinu,što ona učini". Kako se lijepo ispunilo proročanstvo Isusovo! I baš kad se čita muka Isusova,spominje se lijepo djelo Marijino. Mi smo njoj zahvalni,što je mukotrpnomu Spasitelju iskazala svoje počitanje i svoju ljubav. I mi ćemo primiti nagradu za svako saučešće prema Isusu. Dominikanka Klara Moes, koja je u prošlom stoljeću umrla u Luksemburgu na glasu svetosti,govorila bi,da je Isusu naše razmatranje o njegovoj muci i naše saučešće izvanredno drago, i da je nama izvor obilnog blagoslova Božjega. Tako je i običnim ljudima drago, ako imamo sućut prema njima u njihovim nevoljama:; neće nam toga zaboraviti. Isus nije toga zaboravio Mariji;učinio je,da se i mi moramo toga sjećati; našu sućutnu ljubav nagradit će vječnim sjećanjem na nebu.

Drugom prigodom obećaje nam Isus nagradu, ako mu iskažemo milosrđe u njegovoj braći,naime u svima, koji su gladni i žedni i goli i bolesni i uznici. Ali se on ne odriče ljubavi, koju dugujemo njemu. Samo ako imamo ljubav prema njemu, bit će naše kršćansko milosrđe pravo. Samo ljubeći njega možemo pravo ljubiti njegovu braću, svoje bližnje. Filantropija, koja ne mari za Boga, ne mari za Isusa, može se izroditi u mizantropiju,može postati jako nemilosrdna. Ako radi Isusa i u Isusu volimo brata, čut ćemo riječi Isusove: "Dođite, blagosloveni Oca mojega ... Što ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće, to ste učinili meni".

U kolokviju razgovarajmo s mukotrpnim Isusom ili sa sv. Marijom, sestrom Lazarovom !

Četvrtak iza Sedamdesetnice

PRIPREMA SE SVEČANI ULAZAK ISUSOV U JERUZALEM

Mt 21,1-6;Mk 11,1-6;Lk 19,29-34

1.prel.: Isus ostavlja Betaniju, što se diže na maloj uzvisini na istočnim obroncima Maslinske gore. Ide Isus s apostolima prema vrhu gore, gdje se, čini se, nalazilo selo Betfage. Ljudi susreću Isusa; neki od njih odmah trče u grad, da tamo najave dolazak Isusov. Odanle mu se sprema svečano primanje. Isus ide polako među maslinicima, voćnjacima; šalje dvojicu svojih učenika, da mu dovedu magare.

2.prel.: Isprosimo si milost, da se uživimo u osjećaje Srca Isusova, što ih je imalo približavajući se gradu svoje smrti !

I.- ZAŠTO SVEČANI ULAZAK?- Što se dogodilo one nedjelje, sigurno nije bilo slučajno; nego zato, jer je Isus tako htio, zato se narod oko njega okupio i burno ga pozdravljao. A zašto je on to htio ? Nikad još nije tako svečano ulazio u sveti grad, premda je često tamo hodočastio. Još prije po godine došao je na blagdan Sjenica potajno, i to ne prvi dan, da ne bi bilo previše upadno. Čemu sada sva ta parada ? Nije teško pogoditi Isusovu nakanu. On želi pokazati, kako je on, ako samo hoće, potpuni gospodar situacije. Ako će na veliki petak biti drukčije nego danas, bit će tako opet prema osnovama Isusovim. Već prije je Isus isticao, kako ide slobodno u smrt. Sada ističe isto svečanim ulazom u Jeruzalem. On ide u smrt, ali ipak ulazi u grad kao kralj. Njegova smrt neće učiniti kraj njegovu kraljevstvu, nego će mu biti početak i temelj.

Kako ćemo tu činjenicu na sebe primijeniti ? I za nas vrijedi, da nam sve patnje dolaze od Boga, da su sve u planu Providnosti Božje. Ni mi ne propadamo u svojim patnjama, nego ćemo kroz nje, ako ih podnesemo strpljivo, doći do slave s Isusom. Tako je i sa sv.Crkvom. Mi čeznemo za njezinim vanjskim trijumfima. Isus će ih pribaviti svojoj Crkvi; ali najprije mora ona trijumfirati u progonima; moralne su pobjede najljepše i najkorisnije, čvrsti temelj svim drugim lijepim pobjedama.

II.- ISUS ŠALJE UČENIKE, DA MU DOVEDU MAGARE.- Čim se Isus približio vrhuncu Maslinske gore i selu Betfage, posla dvojicu svojih učenika, da mu dovedu magarca. Pokazuju se sada ruševine kapelice kojih 5oo koraka ispod vrha s istočne strane Maslinske gore, a u toj kapelici kamen, s kojega je Isus tobože zajašio magarca. Vjerojatnije je, da se selo nalazilo baš na vrhu gore. Važnije je za nas znati, zašto je Isus htio unići u grad jašeći na magarcu. Sigurno zato, da se ispuni proročanstvo proroka Zaharije. "Raduj se glasno, kćeri sionska! Kliči, kćeri jeruzalemska! Evo, kralj tvoj dolazi k tebi, pravedan i kao spasitelj, pun poniznosti. Jaše na magarcu, na magaretu, mladetu magaričinu. Iz Efraima uklonit ću bojna kola, iz Jeruzalema konje od mejdana. Bit će uništeni i lukovi ubojiti. Jer će on navijestiti mir narodima. Vlast će njegova dosezati od mora do mora, od Eufrata do krajeva zemlje" /9,9s/. U ona stara vremena bio je konj ratna životinja; gotovo su samo vojnici imali konje. Isus neće da uđe u Jeruzalem na konju kao okrutan ratnik, hoće da se pokaže kao blag i milosrdan kralj mira.

Isus hoće da osvoji svijet, ali okrutnih namjera nema nikakvih. Pred njegovim osvajalačkim osnovama neka nitko ne strepi ! On hoće da osvoji naša srca zato, da ih usreći. On nam donosi mir,koji nadilazi svako shvaćanje. Kako se Isus razlikuje od careva,kraljeva,koji bi mjesto njega htjeli gospodovati nad ljudima ! Oni dolaze u sjaju, barem sa sjajnim obećanjima. Za svojim sjajem kriju bič. Iz njihova sjaja rađaju se ratovi, izviru potoci krvi i suza. Držimo se radije Isusa ! Nek on bude naš kralj !

III.- ZAPOVIJED ISUSOVA.- "Tada posla Isus dva učenika govoreći im: Idite u selo, što je prema vama. I odmah ćete naći magaricu privezanu i s njome magare; odvežite i dovedite mi. I ako vam tko reče što, kažite, da ih Gospodin treba, i odmah će ih pustiti". Isus dvojici svojih učenika, možda Petru i Ivanu, očituje svoje božansko znanje. Veli im unaprijed,šta će naći i kako će se ljudi prema njima ponijeti. Tako Isus voli prije svoje muke očitovati svoje božanstvo, da se učenici ne bi sablaznili na veliki petak i klonuli u vjeri. To će se na žalost ipak dogoditi, ali tome neće biti kriv Isus,pošto je svoje učenike dovoljno pripravljao na kušnju. Ako i mi padamo, uvijek je to naša krivnja, nikad Isusova.

Isus hoće da mu dovedu živinče, na kojem nije još nitko jašio. I time ističe svoje dostojanstvo, očituje svijest,koju ima o svojem dostojanstvu. Rudolf Habsburški posudi konja svećeniku, koji je nosio bolesniku sv.popudbinu; tog konja ne htje Rudolf primiti natrag, ne htje više jašiti na konju, koji je nosio Isusa. Na cvjetnu nedjelju Isus jasno naglasuje, da on nije obični čovjek; tako on krijepi svoje za kušnju, koja će doći.

Isus je i svoju Crkvu pripravljao na buduće kušnje. Koji je starodrevni mudrac proricao svojim učenicima progone, proricao ih tako točno kao Isus? On nam je prorekao, da će svi zamrziti na nas radi imena njegova, i da će ljudi svako zlo govoriti protiv nas lažući, i da će neki od njegovih učenika radi vjere životom nastradati. Kako je Isus jasno gledao u budućnost ! Gledao je kao Bog, Sin Božji. Njegova proročanstva moraju nas tješiti u nevoljama. Ispunila su se; no ispunit će se i druga njegova proročanstva, o neoborivoj snazi sv.Crkve i o njezinoj slavi. Isus i svakog pojedinca krijepi za svaku pojedinu kušnju svojom unutarnjom milošću. Nemojmo ju zanemariti ! Neka nam bude okrepa za pobjedu !

Kolokvij neka bude s božanskim Spasiteljem u molitvi za milost, da ga spoznamo kao Sina Božjega, kralja mira, koji za mir naših duša polaže svoj život !

Petak iza Sedamdesetnice

ISUS SVEČANO ULAZI U JERUZALEM

Mt 21,7-11;Mk 11,7-11;Lk 19,35-38;Iv 12,12-18

1. prel.: Prema kojoj poznatoj slici !

2. prel.: Da Isusa zavolim, da se za njega oduševim !

I.- ŠTA RADI NAROD.- Učenici meću svoje haljine na magare. Isus uzjaši. A gle, mnoštvo hodočasnika,koji su došli za Vazam u Jeruzalem,doznaju, da Isus dolazi. Idu mu u susret, noseći palme u rukama. Već su dan prije mnogi dolazili,da vide Isusa i uskrišenog Lazara. Što je Isus učinio tako veliko čudo s Lazarom, to je bio prema sv.Ivanu glavni razlog,zašto su ljudi tako svečano primili Isusa. Mnogi su svoje haljine prostirali po putu,kuda je imao Isus prolaziti. Drugi su sjekli grane i sipali pred Isusom grančice i lišće. Mnoštvo je naroda bilo veliko;neki su išli pred Isusom,drugi uz njega. Palme, što su ih imali u rukama, bile su znak trijumfa.

Iz svega se vidi, da je narod bio silno oduševljen.Samo čudo Isusovo,naime uskrišeni Lazar,ne može nam svega protumačiti. Došlo je do tog svečanog ulaska u Jeruzalem također zato,jer je Isus pokazao, da ga želi, i zato, jer je njegova milost potakla židovska srca. A budući da je tako volja Božja htjela, moralo se to dogoditi. Pravo je rekao Isus farizejima glede onih, što su mu klicali: "Kažem vam,kad bi oni šutjeli, kamenje bi vikalo" /Lk 19,4o/. Neka Isus i naša srca tako oduševi za sebe, samo još čistijim oduševljenjem, nego što je bilo oduševljenje Židova! Učenici su uopće mislili na sva divna čudesa Isusova, te su slavili Boga. "I kad se već približio nizbrdici gore Maslinske, poče sve mnoštvo učenika radujući se hvaliti Boga iza glasa za sva čudesa, što su vidjeli" /Lk 19,37/.

Nek samo i nas uhvati silno oduševljenje za Isusa, ali neka mu bude čvrsta podloga u jakoj volji, jasnoj spoznaji, čistoj nakani ! Inače bi i naše oduševljenje kao ono židovsko moglo biti nestalno, prevrtljivo, više oduševljenje za naše nesavršene želje nego za Isusa.

II.- USHIĆENI POKLICI UČENIKA I NARODA. - Narodi i učenici kliču Isusu: "Hozana"! Riječ je uzeta iz Ps 118,25,gdje se kaže Bogu i znači:"Deder, spasi"! Na blagdan Sjenica taj bi redak psalma bio poklik svećenika kod povorke oko oltara. Na isti blagdan kod pjevanja istoga psalma i istoga retka mahao bi narod palmama,što su ih držali rukama. Često se pjevao

Ps 118 kao dio hallela, naime Ps 113-118,psalama velikih svečanosti. Iz sv.evanđelja se vidi,da je bila riječ hozana kao aklamacija tako svima poznata,te su i djeca Isusu klicala: "Hozana"/Mt 21,15/. Možda je riječ kao uobičajena aklamacija poprimila gotovo značenje naše riječi:"Slava"!

Narod viče:"Hozana na visini"! Svojom aklamacijom poziva Boga,koji stoluje na visini,neka spasi Mesiju,pomogne mu do pobjede. Sv.Luka zabilježio je poklik:"Mir na nebu i slava na visini"/19,38/: to će biti posljedice spasenja,što nam ga pribavlja Isus. Narod pozdravlja Isusa kao Mesiju, kao kralja, kao kralja izraelskoga,kao sina Davidova:"Hozana sinu Davidovu"! Aklamiraju kraljevstvo,što dolazi s Isusom:"Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida,koje dolazi"/Mk 11,10/. Sve se raduje dolasku Krista Mesije:"Blagoslovljen,koji dolazi u ime Gospodnje"!

Tako i mi kličimo Isusu, kad dolazi u naše srce ! Aklamirajmo kraljevstvu njegovu, kad se širi ! "Dođi kraljevstvo tvoje"! Dajmo oduška svojemu oduševljenju za Isusa ! Pozdravljajmo ga ustima i srcem ! Pozivajmo ga,neka nam dođe,nikada nas ne ostavi !

III.- ISUS ULAZI U HRAM.- "I kad uđe u Jeruzalem, uzbuni se sav grad govoreći: Tko je to? A svijet je govorio:Ovo je Isus,prorok iz Nazareta galilejskoga" /Mt/. Baš je narod Isusu klicao kao Mesiji,no u gradu,gdje ima Isus mnogo zagriženjivih neprijatelja,postaje oprezniji;već popušta, govori o Isusu kao o proroku;prvi je to, čini se, znak prevrtljivosti svjetine. Ipak još priznaju Isusa kao proroka. Pozivaju se najviše na čudo, kojim je Isus Lazara uskrisio, osobito oni, koji su bili tada prisutni u Betaniji. "Svjedočio je dakle mnogi svijet,koji je bio s njime,kad je Lazara dozvao iz groba i uskrisio ga od mrtvih" /Iv 12,17/.

Da se je barem tog jasnog dokaza Isusova božanstva držao čvrsto;no u svojem strahu pred mogućnicima,zaboravit će narod i na to i sudjelovati sa svojim vođama kod osude Isusove. Kad čovjek jedamput počne popuštati strasti,u opasnosti je, da će sasvim popustiti. Sv.Marko završava svoj izvještaj o Cvjetnici ovim riječima:"I uđe u Jeruzalem, u hram, i promotri sve, a jer je bilo već kasno, iziđe u Betaniju sa dvanaestoricom". Isus ide u hram, kamo on kao Sin Božji i Mesija najviše spada. Tu svečano sve pregleda, očitujući se kao gospodar hrama. Onda mora ipak natrag u Betaniju, da tamo prenoći; u Jeruzalemu bilo bi za nj opasno. Tako je on na večer tako slavnog dana opet sam s apostolima. Svečani ulaz u Jeruzalem bio je samo kao svijetla munja iz tmastih oblaka. Neka bude u na-

šim srcima Isus sigurniji nego u Jeruzalemu ! Pošto smo ga svečano i oduševljeno primili, nek nema razloga,da nas opet ostavi, da nas se čuva!

U kolokviju molimo Isusa, da naše oduševljenje za njega nikada ne popusti, nego sve više i više raste !

Subota iza Sedamdesetnice

ISUS PLAČE NAD SVETIM GRADOM

Lm 19,41-44

1.prel.: Isus jašući prema Jeruzalemu stane na obroncima Maslinske gore i zagleda se u grad. Vidik s one strane na Jeruzalem još je dandanas izvanredno lijep. A šta istom tada,kad je još stajao hram,čudovište svijeta,gora od mramora! Motreći grad Isus plače,dok mu narod radosno kliče. Ganutljiv prizor!

2.prel.: Molimo se Bogu, da ne bi Isus nikada imao razloga,da nad nama plače !

I.- MILOSRĐE ISUSOVO.- Ovaj divan prizor otkriva nam Srce Isusovo puno ljubavi prema grješnicima. Isus plače;žao mu je svetoga grada,koji ima u povijesti objave Božje tako divnu prošlost. Žao je Isusu prijestolnice onoga naroda,kojemu je on pripadao. Slično je nekada plakao prorok Jeremija:"O,da bi glava moja bila sasvim voda i oko moje vrelo suza! Plakao bih dan i noć za pobijenima kćeri naroda svojega"/Jr8,23/. Ali šta je žalost Jeremijina prema žalosti Isusovoj? Jeremija oplakuje svoju braću, dok proriče mesijansku obnovu. A Isus plače nad Jeruzalemom, koji će zabaciti svog Mesiju. Žalost Isusovu možemo točnije isporediti sa žalošću sv.Pavla,koji je tugovao za svojim zabačenim narodom:"Istinu govorim u Kristu, ne lažem,pošto mi svjedoči savjest moja u Duhu Svetomu: Da mi je vrlo žao i srce me boli bez prestanka. Jer bih želio,da ja sam budem odlučen od Krista za braću svoju, rođake moje po tijelu" /R 9,1-3/. Ali šta je bilo srce Pavlovo prema božanskomu Srcu Isusovu ? Ovo Srce puno je sućuti prema svakoj boli i nevolji. I kad kao Bog Isus kažnjava, osjeća to kao otac, koji kažnjava svoje dijete.

Promatrajući Isusa gdje plače nad Jeruzalemom, moramo od njega naučiti ljubav prema grješnicima. Ako ne plačemo kao Isus, gledajući moralnu propast grješnog svijeta, mi ne osjećamo sa Srcem Isusovim. Ako na grješnike samo nemilice sazivamo vatru s neba, mjesto da plačemo radi vječne vatre, koja ih čeka u paklu, daleko smo od duha Isusova, Isus bi nam rekao,

da ne znamo, čijega smo duha. Valjda smo onda duha đavolskoga, koji dahće za nesrećom ljudskom, makar vječnom. Niti nehajni, niti ravnodušni smijemo biti, gledajući tuđe grijehe, nego plačimo s Isusom radi uvrede veličanstva Božjega i radi štete, što grješnici nanose sebi! A glede vlastitih grijeha nemojmo zdvajati, nego se uzdajmo u Srce Isusovo, koje ima toliko saučešće s nama grješnicima!

II.- RAZLOZI PROPASTI JERUZALEMA.- Sami jadni Židovi razmišljali su iza katastrofe o razlozima propasti Jeruzalema i bilježili ih u svojim starim spisima: jer se tobože oskvrnjivala subota, zanemarivala molitva, puštala djeca po ulicama, mjesto da se potjeraju u školu, jer se prezirali književnici, itd. Pravi razlog daje nam božanski Spasitelj, dok kroz plač spočitava gradu Jeruzalemu: "Kad bi i ti upoznao i barem u ovaj tvoj dan, što je za mir tvoj, ali je sad sakriveno od očiju tvojih"! Jeruzalem je propao zato, jer se odrekao svoga Mesije. Prema riječima Isusovim nije upoznao, što je za mir njegov, nije upoznao vremena pohođenja svoga, kad mu je došao Sin Božji u pohode, da ga spasi. A je li sagriješio, kad toga nije spoznao? Bez sumnje! Čovjek je često sam kriv, što ne vidi istine. Mogao bi otvoriti oči, kad bi samo htio, ali mu ne daju strasti. Tako je bilo s Jeruzalemom. Divna je čudesa Isus tvorio u Jeruzalemu, ali mu Jeruzalem ipak nije vjerovao. Kad je Lazara uskrisio, odlučili su Židovi, da će čudotvorca Isusa pa i samog uskrišenog Lazara ubiti. Ima Isus pravo, kad plače nad Jeruzalemom. Da ne bi plakao i nad nama, nemojmo nikada zanemarivati njegovih pohoda, nikada opirati se njegovu svijetlu !

III.- KAZNA ZA GRIJEH .- Nevjernomu gradu navijestio je Isus strašnu kaznu: "Jer će doći dani na tebe, i okružit će te neprijatelji tvoji opkopom, i opkolit će te i pritisnut će te odasvuda, i o zemlju lupit će tobom i djecom tvojom, koja su u tebi, i neće ostaviti u tebi kamen na kamenu". Tako i bi. U proljeće g. 7o počeli su Rimljani podsjedati Jeruzalem. Oko grada ,koji je u obujmu imao dobrih 6 km, sagradili su od zemlje i kamenja nasip dug preko 7 km. U gradu je zavladao glad; umirali su ljudi po ulicama, koje su zaudarale od lješina nepokopanih. Neki su stanovnici izlazili iz grada, da si nađu nešto hrane; ako je tko pao u rimske šake, bio je osakaćen i bačen natrag u grad, ili razapet. Po uzvisinama oko grada razapeli su Rimljani toliko Židova, da im je nestalo križeva.

Napokon su u kolovozu neprijatelji osvojili hram i zapalili ga. Nastala je takova vika, da se prema židovskom povjesničaru Flaviju Josipu čula preko Jordana!? Fanatični branitelji svete kuće bacali se sami na mačeve rimskih vojnika ili vo-

ljeli poginuti u vatri. U osvojenom su gradu vojnici plijenili, palili, ubijali. Što je od stanovnika ostalo na životu, odveli su i prodali kao roblje. Kasnije su Jeruzalem opet sagradili, ali su Židovima ulaz u grad pod smrtnom kaznom zabranili. S posebnom dozvolom dolazili su ipak na obljetnicu razorenja hrama, da plaču tamo, gdje je nekada stajala kuća Božja, središte njihova vjerskoga života i ponos njihov.

Sv. Jeronim je sam gledao i slušao taj plač. Opisuje ga ovim riječima: "Novcem moraju plaćati dozvolu, da smiju oplakivati propast svojega grada. Oni koji su nekoć kupili krv Kristovu, kupuju sada svoje suze; niti plakati ne mogu badava. Evo, na dan, kad su Rimljani osvojili i razorili Jeruzalem, evo ga gdje dolazi narod žalostan, skupljaju se starice, starci u dronjcima... Još im teku suze niz lice ... a vojnik traži mito, da dozvoli plakati dalje". Prema Isusu razorenje je hrama slika sudnjega dana. Sjetimo se svojih grijeha i kazne, koja čeka svakog grješnika, koji ne čini pokoru !

Kajmo se u kolokviju pred Isusom! Obećajmo mu zadovoljštinu za svoje i za tuđe grijehe !

Šezdesetnica

MUKA NEPRIJATELJA ISUSOVIH KOD NJEGOVA SLAVLJA

Mt 21,15s.; Lk 19,39s.; Iv 12,19

1. prel.: Prema sv. Luki očitovala se zavist farizeja već kod svečanog ulaska u Jeruzalem. Prema sv. Mateju prigovarali su Isusu svećenici i književnici sutradan u hramu. Sv. Ivan pripovijeda, kako su farizeji sami za sebe međusobno mrmljali. To će biti tri točke razmatranja. Za svaku si stvorimo prikladnu sliku, sliku licemjernih farizeja uz povorku oduševljenoga naroda, sliku oholih svećenika, gospodara u hramu, napokon sliku farizeja, gdje se skupljaju i dogovaraju protiv Isusa !

2. prel.: Dragi Bože, očuvaj me od farizejske zasljepljenosti i zavisti !

I.- FARIZEJI GLEDAJU SVEČANI ULAZAK ISUSOV.- "I neki mu farizeji iz naroda rekoše : Učitelju, zabrani svojim učenicima! A on im odgovori: Kažem vam, kad bi oni šutjeli, kamenje bi vikalo". Farizeji se boje naroda, ne usuđuju se nastupiti oštro, odlučno. Pače hine strahopočitanje napram Isusu, zovu ga učiteljem, a srce im je puno zavisti i mržnje. Za čudo je kako su zaslijepljeni, dok priprosti puk tako ispravno zaključuje, šta je Isus, koji Lazara uskrisio. Za farizeje ovo čudo kao da ne

postoji. Tako su jake njihove predrasude. Ti bijedni farizeji još žele,da sam Isus zaniječe ono,što je toliko puta ustvrdio, da je naime obećani Spasitelj. Učenike, koji to priznaju,morao bi sada prema želji farizeja ukoriti. Gadne li farizejštine !

A šta odgovara Isus? Poslovičnom izrekom izjavlju-je, da on jest Mesija kralj, i da ova istina mora izaći na vidjelo, mora prevladati. Slično čitamo drugdje, da će kamenje i kućne grede svjedočiti proti grješniku, da će vikati divlje gore i šume. Tako je, kad Bog hoće da se nešto dozna. Nikada nije Bog više htio,da se nešto dozna, nego da se spozna njegov Sin, Isus Krist. A protiv toga buni se i snuje spletke fari-zejska zavist. Kolika budalaština ! Tako je jakim dokazima i već toliko puta Isus dokazao svoje mesijanstvo,da bi mu napo-kon vrapci s krova morali klicati kao Mesiji. A farizeji još ne vide ništa. Nemojmo mi nikada dopustiti, da nam strast ta-mom prekrije dušu !

Neka nam osobito zavist nimalo ne izobliči,ne izopači značaja! Kakva utjeha,što ne zavidimo Isusu kao farizeji,kad ipak znademo zavidjeti onomu,koji je Isusu svojom svetošću bli-ži i ljepše za njega radi! Baš se onda vidi,kako nam nije sta-lo do svetosti niti do Isusa, koliko do vlastite slave!Popra-vimo se !

II.- PROTIVLJENJE VELIKIH SVEĆENIKA I KNJIŽEVNIKA.-

Izgleda,da se istom u ponedjeljak velikoga tjedna dogodilo, što je o njima zabilježio sv.Matej. Neka su djeca upamtila po-klike Židova kod Isusova svečanoga ulaska,pa su ih još sutra-dan u hramu opetovala,opazivši Isusa ."I pristupiše k njemu slijepi i hromi u hramu, i izliječi ih. A vidjevši veliki sve-ćenici i književnici čudesa, šta učini,i djecu gdje viču u hramu,razljutiše se i rekoše mu:Čuješ li što govore? A Isus im reče:Da! Zar niste nikada čitali: Iz usta djece i dojenčadi pripravio si sebi hvalu"? U hramu osjećaju se veliki svećenici kao gospodari;samosvjesno stoje uz njih i dižu glave učeni književnici. Njihova je zloba neshvatljiva. Baš su svjedoci I-susovih čudesa i u isti čas se na njega ljute. Preziru čudo-tvorca,pitaju ga porugljivo, ne daju mu nikakva naslova,ne zo-vu ga učiteljem. Kao da Isus nije ono, što jest,ako ga oni ne priznaju! Kako je strast smiješna!

Isus u svojem odgovoru navodi osmi psalam,gdje je govor o slavi Božjoj,tako očitoj u stvorovima,da ju moraju vidjeti i djeca i dojenčad. Primjenjujući psalam na sebe, Isus zaklju-čuje po prilici ovo: "Tako je očito,da sam ja Mesija,da to mo-gu spoznati i mala djeca". Strast dakako toga spoznati ne mo-že. Na oči svojih robova ona stavlja mrene. Kako je važno,da nikada ne robujemo strasti! U koliko robujemo,uzalud si utva-

ramo, da u ćudorednim stvarima vidimo jasno i točno,uzalud, makar se u hijerarhiji popeli visoko kao veliki svećenici,makar znali naizust Sv.Pismo kao književnici. Bolje od nas vidi dijete nepokvareno,starica neuka, ali kreposna.

III.- FARIZEJI SE MEĐU SOBOM RAZGOVARAJU.- "A farizeji rekoše jedan drugome: Vidite, da ništa ne postižete,evo,sav svijet ide za njim". Dakle su farizeji već mnogo uradili,da narod odvrate od Isusa. Klevetali su ga,izrugivali,tražili s njime zađjevicu ,prijetili se onima,koji su za njim išli. A narod se dalje oduševljavao za Isusa. Priprosti puk nije Isusu zavidan;pred očevidnim čudesima nije hotimično slijep. I zahvalan je Isusu za njegova dobročinstva. Farizejima nenavidnicima sve je to tako mrsko! Slava Isusova sve jače raspiruje njihovu mržnju. Oni se sve više utvrđuju u odluci, da Isusa smaknu.

Isus za to i ne haje. Da se farizeja bojao,mogao je doći u Jeruzalem potajno kao prije šest mjeseci na blagdan Sjenica; mogao je i ne doći na Pashu kao godinu dana prije. Ali sada je došla njegova ura,već nastupa vlast tame. Ne mari Isus,što njegov postupak izaziva farizeje i saduceje. Na izvana doduše sve izgleda,kao da samo neprijatelji Isusovi snuju, odlučuju,pobjeđuju,dok Isus,nemoćan,tek čeka smrtni udarac. U istinu snuje Isus, odlučuje Isus, skupa s Ocem nebeskim priprema sjajnu pobjedu, koju će izvojštiti on, baš umirući na križu. Kad mi vidimo osnove, odluke, saveze proti mističnomu Kristu, sv.Crkvi, nemojmo drhtati ! Snuje još netko drugi, i jači je On,da pobjedi,nego sve udružene sile vrata paklenih. Dok od njih trpimo, ostanimo mirni i vedri,kao što je bio Isus pred svojom mukom !

U kolokviju uvjeravajmo Isusa, da ćemo uvijek ostati njemu vjerni usprkos zloći njegovih neprijatelja !

Ponedjeljak iza Šezdesetnice

POGANI ŽELE VIDJETI ISUSA

Iv 12,20-26

1.prel.: Molba nekih pogana, da vide Isusa izbliza i s njime se malko porazgovore, shvaća se najlakše,ako su bili svjedoci Isusova svečanog ulaska u Jeruzalem. Dakle detalj slavlja Isusova na Cvjetnu nedjelju! Isus se ne krije,naprotiv, no pogani kao pogani usred Židova skromni su i bojažljivi,drže se po strani. Isusa okružuje svjetina. Ali evo Filipa,gdje prolazi mimo njih;na njega se oni obraćaju. Možda govori grčki

bolje nego drugi; ime je njegovo grčko,možda znak znatnijih odnošaja njegove obitelji prema Grcima. Filip se savjetuje s Andrijom,svojim zemljakom iz Betsaide,čije je ime također grčko. Obadvojica govore Isusu o želji onih pogana. Da li je Isus njihovoj želji udovoljio, ne znamo. Znamo, da je tom zgodom rekao lijepe riječi o svojoj smrti. Gledajmo u duhu sjajni hram jeruzalemski, masu hodočasnika, Isusa, gdje ozbiljno govori svjetini, ozbiljnim riječima ispravlja njihovo iščekivanje mesijanskoga kraljevstva!

2.prel.: Da spremno slijedim mukotrpnoga Spasitelja i tako koristim što više svojoj duši i čitavoj sv.Crkvi !

I.- ŽELJA NEKIH POGANA.- Evanđelje ih zove Grcima,i veli, da su došli,da se klanjaju na blagdan. Jasno je,da se radi o poganima,koji su vjerovali u jednoga,pravoga Boga,ali se ne htjedoše posve požidoviti;njih su Židovi puštali u svoje sinagoge na službu Božju. Puštali su ih također u vanjsko predvorje hrama, kamo je uopće svaki poganin imao pristup. Vazmeno janje smjeli su jesti samo Židovi i potpuni prozeliti. U Sv.zemlji mnogo se govorilo grčki,bilo je tu mnogo pogana. Morao se i Isus često s njima sastati. Satniku u Kafarnaumu izliječio je slugu,ženi Kananejki kod Tira opsjednutu kćerku. Premda je njegova osobna zadaća bila, propovijedati Židovima, nema sumnje,da su ga često slušali i pogani.

Ima li nastup pogana na Cvjetnu nedjelju koje posebno značenje? Sa strane samih pogana možda ne. Šta je njihova skromna želja bila prema oduševljenom klicanju židovske svjetine! Jako je vjerojatno,da je njihova želja da vide Isusa, bila pobožna. Pogani,koji su došli da se poklone u hramu toliko preziranih i omraženih Židova,morali su biti jako bogoljubni. Mogu nam biti uzorom svojim gaženjem svakog ljudskog obzira i svojom željom,da dođu do Isusa. Ali kad nam se ne kaže,jesu li uopće došli do Isusa, njihova osobna želja u očima Isusovim i u očima sv.evanđeliste mora da iščezava pred onim,što ti pogani predstavljaju,čitav poganski svijet,koji na svoj način čezne za spasiteljem i naći će ga,prigrlivši vjeru u Isusa. To će biti pravi trijumf Isusov,pred kojim trijumf Cvjetne nedjelje nije ništa. Shvaćajmo i mi ispravno trijumfe naše sv.vjere,cijeneći nada sve trijumfe unutarnje, u srcima ljudi!

II.- KAKO ĆE ISUS ZAVLADATI U SVIJETU.- Dok je Isus, idući u smrt,bio blizu Jeruzalema,mislili su njegovi pratioci, "da se ima odmah javiti kraljevstvo Božje"/Lk 19,11/;zato su sinovi Zebedejevi sebi tražili prva mjesta. Slavlje Cvje-

tne nedjelje moglo ih je utvrditi u njihovom krivom iščekivanju. Isus ne smeće s vida svoje prave zadaće,niti načina,na koji će ju ispuniti, i tako se zaista proslaviti. Ne niječe on,da je vrijeme njegove slave blizu. Veli on naprotiv:"Došao je čas,da se proslavi Sin čovječji". Ali kako? Kroz svoju smrt. Kad bi rimski trijumfator slavio trijumf,ovacije bi prekidala ozbiljna opomena:"Sjeti se,da si čovjek"! Pred papom na dan krunidbe pali se komadić papira uz riječi: "Sveti oče! Tako prolazi svjetska slava". Isusa na Cvjetnicu nije bilo potrebno tako opominjati. On je bio pun najozbiljnijih misli,pun svoje muke. "Zaista, zaista vam kažem: Ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo; ako li umre,donosi obilati plod". Isus misli na sebe,na svoju smrt; takove su bile osnove Božje,da Isus kroz smrt spasi svijet. Radi nas bio je potreban takav način spasenja. Da ne bismo učinke božanske pripisivali ljudskim,naravnim sredstvima! Da ne bismo nikada zaboravili,da bez umiranja strastima, grijehu,svijetu, ne možemo živjeti za Boga i za nebo.

III.- KAKO MORAMO MUKOTRPNOG SPASITELJA NASLJEDOVATI.- Išla je svjetina na Cvjetnu nedjelju oduševljeno za Isusom, noseći palme i kličući: "Hosanna". Isus ih opominje i poziva na drukčije nasljedovanje. "Tko ljubi život svoj, izgubit će ga; tko mrzi na život svoj na ovom svijetu, sačuvat će ga za život vječni. Tko meni služi,neka ide za mnom, i gdje sam ja, ondje će biti i sluga moj. Tko meni služi,poštivat će ga Otac moj". Tako je Isus već prije govorio:"Tko ne uzme križa svoga i ne ide za mnom, nije mene dostojan" /Mt 10,38/. Nije patnja svrha našega života. Ne! Izrično nam Isus stavlja pred oči kao nagradu život vječni,slavu vječnu uz Oca i Sina na nebu, a na ovom svijeti obraćenje svijeta. Ali puta do tako uzvišenog cilja nema drugog osim križnog puta.

Bez žrtve ne postizava se ništa. Znali su i pogani,da se dolazi do pobjede prezirući smrt. Tko previše voli život, lako pada u ropstvo, gore od smrti. Da se nešto postigne, valja nešto riskirati. Zato je netko volio "vivere pericolosamente", živjeti opasno. Junaštvo, mučeništvo, ima i u zajednici ljudskoj divne učinke psihične. Ali glavno u križu i u mučeništvu, ono što ima Isus pred očima, jest milost Božja, koja razvija svoju dinamiku u našim slabostima. Imajmo to i mi vazda pred očima, ako želimo za Boga mnogo uraditi!

U kolokviju izrazimo Isusu svoju spremnost, da ga slijedimo putem, kojim on hoće da ide, do pravih trijumfa Božje stvari !

ISUS PODIGNUT NA KRIŽ PRIVUĆI ĆE SVE

Iv 12,27-36

1.prel.: Gledajmo Isusa gdje iza svečanog ulaska u Jeruzalem u hramu sa Židovima razgovara !

2. prel.: Da shvatimo ekspanzivnu snagu križa Isusova!

I.- GLAS S NEBA.- Pošto je Isus spomenuo potrebu svoje žrtve i njezine sjajne učinke, ipak se zgrozio kod pomisli na križ. Obuzelo ga čuvstvo slično agoniji, koju će pretrpjeti na Maslinskoj gori. "Sad je moja duša potresena", veli Isus, "i što da kažem: Oče spasi me od ove ure ? Ali zato sam došao u ovu uru. Oče, proslavi ime svoje "! Potresena je duša Isusova, u koliko trpi. Nije poremećena, kao da se ne zna više snaći. Ako nas snađu slične muke, trpimo strpljivo s Isusom! Gledajmo ipak, da nam unutarnja bol ne smuti pameti ! Isus se pita, šta bi rekao u svojoj unutarnjoj muci. Da li bi molio Oca, da ga poštedi, te ne mora u smrt ? Tako shvaća Isusove riječi sv.Ivan Zl. Dakle Isus ne moli Oca, da ga poštedi. Znade, da tako mora biti; nego se on moli ovako: "Oče, proslavi ime svoje": neka se mojom smrću na križu proslavi Bog !

Kako lijep primjer za naše molitve u patnjama ! Što hoće Bog da postigne križevima, koje nam šalje ? Divna je svrha svih naših patnja: slava Božja i najveća korist naših duša.

Prema drugim tumačima Sv.Pisma Isus nije samo pitao Oca, bi li se molio, da bude pošteđen, nego se zaista tako molio. To je bio sigurno predmet njegovih uzdisaja na Maslinskoj gori. I mi smijemo se tako moliti, kad nam je teško; nek bude samo molitva predana u volju Božju; a u svemu mora i nama biti prva želja, da se proslavi Bog!- Tada se začu glas s neba: "I proslavio sam, i opet ću proslaviti", naime ime svoje. Štogod Bog radi, u svemu traži svoju slavu; a najviše će se proslaviti po križu Isusovu; tako i po našim patnjama, ako ih podnesemo kao Isus, s Isusom i u Isusu.

II.- ISUS PODIGNUT NA KRIŽ.- Riječi Oca nebeskoga čuo je samo Isus, možda i njegovi apostoli. Židovi, neprijatelji Isusovi, čuli su neki izvanredni, čudesni zvuk, ali riječi nisu razlikovali. Nekima se činilo, kao da je zagrmjelo, drugi su mislili, da je Isusu progovorio koji anđeo. Isus veli Židovima, da je glas, premda nerazgovijetan za njih, ali ipak čudesan, došao radi njih. U koliko je bio čudo, bio je potvrda Isusovih riječi. Prispodobom o pšeničnom zrnu izjavio je

Isus, da će on umrijeti, ali da će njegova smrt uroditi sjajnim plodovima. To je potvrdio svojim glasom Otac nebeski.

Zato Isus nastavlja o istom predmetu. Sada, to jest, čim Isus umre, bit će sotona, vladar ovoga svijeta, bačen napolje. Onda će Isus, raspeti Spasitelj, ljude, koje je sotona varao i držao u ropstvu, predobiti za sebe. "A ja, kad budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući". Uzalud je Isus propovijedao svojim sunarodnjacima; oni su ga osudili na smrt, raspeli na križ. Smrću svojom on njih pobjeđuje i osvaja svijet. Takovo je djelovanje Božje milosti. Što je Židovima sablazan, a poganima ludost, to je u rukama Božjim oruđe našega spasenja, sredstvo najsjajnijih djela. Isto vrijedi i za naše patnje, osobito ako trpimo za Božju stvar. Zato pouzdanje!

III.- ZADNJA OPOMENA ŽIDOVIMA.- Riječi o križu neprijatelji Isusovi ne shvaćaju. Očekivali su Mesiju kao političkog oslobodítelja, a ne kao patnika. Smeta im i naziv, kojim se Isus naziva : Sin čovječji. "Mi smo čuli iz zakona, da Krist ostaje do vijeka, a kako ti govoriš: Sin čovječji treba da se podigne? Tko je taj Sin čovječji"? Isus im ne odgovara direktno na pitanje. Ako su samo htjeli, mogli su u samom St.Z. čitati, da će Mesija umrijeti za grijehe svog naroda. Isus je sam već dosta ispravljao njihove krive nazore, ali uzalud. Zato im sada daje samo još savjet, neka se okoriste svijetlom njegovim, dok je među njima. "Još je za kratko vrijeme svijetlo među vama. Hodajte, dok imate svijetlo, da vas tmina ne obuzme. Tko hoda u tmini, ne zna, kuda ide. Dok imate svijetlo vjerujte u svijetlo, da budete sinovi svijetla"! Isus je te riječi rekao na Cvjetnicu; još će Židovima propovijedati u ponedjeljak i u utorak. Kratko vrijeme, ali još dovoljno, da se obrati, tko ozbiljno hoće. Na neprijatelje Isusove doći će, ako otvrdnu, tama strašna, tama još gore zasljepljenosti i tama užasne nevolje.

Mi slijedimo Isusa, da u nama poraste svijetlo i da budemo dostojni zaštite Isusove ! Budimo vazda sinovi svijetla ! Rekavši one riječi, Isus ode i sakri se pred Židovima. Znamo, da je tako radio u velikom tjednu: noćio je u Betaniji ili na Maslinskoj gori, gdje je bio sigurniji pred Židovima, koji su na njega vrebali. Tako se žalosno svršila Cvjetnica. Ujutro veliko oduševljenje, na večer nesporazum. Čim je Isus svojemu narodu očitovao svoju najintimniju misao, svoju nauku o križu, narod ga nije više shvaćao, bio mu je Isus mrzak. Shvatimo Isusa mi ! Zavolimo njega i njegov križ !

Razgovarajmo iza razmatranja s Isusom, prateći ga u duhu iz hrama na Maslinsku goru ! Obećajmo mu vjernost !

JUDA IZDAJICA PREGOVARA S VELIKIM SVEĆENICIMA

Mt 26,1-5.14-16;Mk 14,1 s.lo s.;Lk 22,1-6

1.prel.: U dvoru velikoga svećenika Kajfe skupljaju se veliki svećenici i književnici i starješine narodne, dakle sva tri razreda članova velikoga vijeća, premda sjednica nije baš službena. Vijećaju, kako bi Isusa uhvatili varkom. Misle si oni: "Neka ga samo imamo u svojim šakama! Sve će drugo biti lako". Samo da se ne bi narod pobunio, uplela se rimska vojska! Da ne bi došlo do krvoprolića! Dok oni vijećaju, Juda se šulja oko palače, napokon ulazi, moli, da bi ga pustili do velikoga svećenika. Dolazi u dvoranu s oborenim očima, divljim izrazom lica. Pregovara. Zatim se vraća k Isusu, hini privrženu ljubav.

2.prel.: Milost, da nas Isus uščuva uza se ! "Pogledaj, usliši me, Gospodine, Bože moj! Prosvijetli oči moje,da ne padnem u smrtni san! Da ne reče neprijatelj moj: nadvladao sam ga " /Ps 13,4s./.

I.- SOTONA U JUDI IŠKARIOTSKOM.- "Tada sotona uđe u Judu, koji se zvao Iškariot, i bio jedan od broja dvanaestorice"/Lk/. Nije sotona unišao u Judu samo, u koliko ga je napastovao. Dok je Juda napasti odolijevao, sotona nije bio u njemu; bila je u njemu milost Isusova. Unišao je nečastivi, istom kad je Juda popustio, otvorio vrata svojega srca na njegovo kucanje. Tada je sotona unišao kao osvajač, pobjeditelj, gospodar, iako nije Judu baš obsjednuo. A to se dogodilo jednomu od apostola Isusovih ! Sam apostolat nije ga očuvao od teškog poraza! Niti trogodišnji intimni saobraćaj s utjelovljenom svetošću ! Uza sve to postojala je mogućnost, da Juda propadne, mogućnost, koja je postala stvarnost. Tako može biti i s nama. Zar nismo čuli, kako su se iza Jude pokvarili ugledni i sveti redovnici, svećenici, biskupi? Zar nema i u našim danima odmetnika među Bogu posvećenim osobama ?

I kad me Bog obasipa izvanrednim milostima, on hoće da i ja radim, surađujem, i u kušnjama se borim. Ako se milosti ne prilagodim u radu i borbi, može do toga doći, da joj se još usprotivim, pobunim protiv Boga, koji mi ju daje, stanem se boriti sa samim Duhom Svetim. Onda moje duhovno stanje postaje zdvojno; izgleda,kao da mi više nema lijeka. Tako je bilo s Judom. Dok se predavao strasti, bio je sve više ravnodušan napram svemu,što je u društvu Isusovu vidio i slušao. Kasnije će milijuni samo čuti ili čitati o Isusu,i tako će se za njega oduševiti,da će za Isusa umirati kao mučenici. Uslijed svoje strasti Juda je tako otupio, da niti gledanje Isusa

na njega nije više djelovalo. Padala je na njega kiša milosti, a u njegovu je srcu vladao sotona. Šta dakle ? Čujmo sv.Pavla,koji nas opominje:"Gradite spasenje svoje sa strahom i drhtanjem"/F 2,12/ !

II.- JUDA TRAŽI NAGRADU ZA IZDAJSTVO.- "Šta ćete mi dati,da vam ga izdam"? Iz ovih riječi Judinih, kao također iz onih,koje je izustio proti Mariji kod gozbe u Betaniji,razabire se,kako je Juda tako duboko zagrezao u zloću, te je svog Mesiju izdao. Upropastila ga je pohlepa za novcem. Za trideset srebrnika počinio je strašan grijeh! Po prilici za 12o rimskih denara,t.j. za 12o nadnica običnog radnika! Za dušu prostu i lakomu bila je to lijepa svotica, za poštena čovjeka trica,s kojom se neprocjenjiva vrijednost poštenja uopće ne isporeduje. A Juda gleda u duhu samo sjaj srebra, za sjaj kreposti on više nema smisla.

Ispočetka bio je ipak i on dobar; inače ga Isus ne bi izabrao za apostola. Uz svoje ćudoredne vrline imao je on još neku sposobnost,da dobro vodi račune,brzo nađe i jeftino kupi, što treba za uzdržavanje tijela. Iz te sposobnosti izrodila se u Judi strast. Postao je blagajničar u malom društvu Isusovu. I nekog je dana stao krasti iz zajedničke blagajne. Imali su svoje pogreške i drugi apostoli; nadjačala ih je ljubav prema Isusu. U Judi raste strast, a oduševljenje za Isusa sve više gine. Tko se dakle ne bi strasti bojao, svim silama ne borio se s njome ?

III.- "ĐAVAO" U DRUŠTVU ISUSOVU.- Već godinu dana prije svoje smrti, iza svog euharističnog govora izrazio se Isus o Judi strašno: "Nisam li ja izabrao vas dvanaestoricu? a ipak je jedan od vad đavao" /Iv 6,7o/. To je bio oštar ukor; Juda ga je sigurno osjetio. Isus je htio Judu opomenuti i spasiti. Nije mu pošlo za rukom. Taj je đavao živio još jednu godinu s Isusom, slušao njegove krasne propovijedi, gledao u Isusu nedostiživ uzor svih kreposti, bio je svjedok velikih Isusovih čudesa, uskrsnuća Lazareva. Sve ga to nije obratilo; sotona ga je sve više obvladavao. Vidio je Juda, kako Isus ne ide za bogatstvom, nego osniva neko duhovno kraljevstvo. Čuo je iz Isusovih usta riječi o muci, križu, smrti. Toga on neće, voli novac, postaje rob sotonin.

Najviše nam se gadi prisutnost Judina kod Isusa u ono vrijeme, kad je neprijateljima Isusovim već obećao izdajstvo, a od njih primio obećanje nagrade. "I od tada je tražio zgodu,da ga izda". U srijedu i četvrtak prije svoje muke Isus nije javno propovijedao. Bio je po svoj prilici u Betaniji

kod prijatelja ili u kojem skrovištu s učenicima. Gledajmo u duhu Isusa, gdje govori svojima s najvećom ljubavlju, kao čovjek, koji se oprašta ! U to društvo vraća se Juda od velikih svećenika. Usuđuje li se pogledati komu u lice ? Može li ostati mirno na istom mjestu ? U njegovoj je duši crna noć, bjesni oluja. Odvija se zadnja borba između milosti i strasti. Juda voli slijediti svoju strast, a kamo ? Još par dana i visjet će na grani, dok će njegova duša otići u vječni pakao. To je put,kojim vodi strast, u propast vremenitu i vječnu.

U kolokviju molimo Isusa za milost, da mu ostanemo vjerni i bez primirja ratujemo protiv svojih strasti !

Četvrtak iza Šezdesetnice

VAZMENO BLAGOVANJE

1.prel.: Dolina Tyropoeon dijeli Jeruzalem u dva dijela, istočni i zapadni. Kuća posljednje večere Isusove stajala je u zapadnom dijelu, dosta daleko prema jugu. Čini se,da je pripadala roditeljima sv.Marka evanđeliste; u toj kući skupljali se kasnije kršćani. Tu si predstavimo u gornjem spratu lijepu dvoranu uređenu kao blagovaonicu, s divanima oko stola! Tu spremaju Isusu posljednju večeru Petar i Ivan; na večer dolazi Isus s ostalim apostolima, pozdravlja se s ukućanima, zatim se penje u gornji kat, ulazi tronut u sobu, koja će za čas postati svetište najvećih tajna Božjih.

2.prel.: Milost, da se uživim u svete osjećaje, koje je imao Isus kod posljednje večere ! Da tugujem s Isusom, koji za mene ide u smrt !

I.- PRIPRAVA VAZMENE VEČERE.- "I posla dvojicu od svojih učenika i reče im: Idite u grad ,i srest će vas čovjek, koji nosi vodu u krčagu, idite za njim. I gdje uđe, kažite gospodaru od kuće: Učitelj veli: Gdje mi je blagovalište, gdje ću jesti vazmeno janje sa svojim učenicima ? I on će vam pokazati veliku dvoranu, prostrtu sagovima, uređenu, i ovdje nam zgotovite. I otidoše njegovi učenici i dođoše u grad. I nađoše, kao što im reče, i pripraviše pashu". Tako sv.Marko, koji je možda živio u toj kući kao dijete. Od sv.Luke doznajemo, da je Isus poslao Petra i Ivana. Nije poslao Judu blagajničara, da sebe, apostola i vlasnika kuće očuva od prerane izdaje Judine. Govoreći Petru i Ivanu Isus opet očituje svoje božansko znanje.

Oba se apostola odmah laćaju posla. Prije nego li se

vazmeno janje zakolje, valja odrediti, za koga se kolje. Janje se nosi u hram, tamo se kolje. Svećenici uz pjevanje psalama škrope žrtvenik krvlju. Janje, zaklano kao žrtva, nosi se kući, da se priredi sveta žrtvena gozba. Zajednica, koja će vazmeno janje blagovati, mora brojiti najmanje deset članova. Mora se blagovati unutar zidina grada Jeruzalema. Zato kućevlasnici pomažu hodočasnicima, koliko samo mogu.

S kojim osjećajima pripravljaju Petar i Ivan vazmenu večeru? S onim osjećajima po prilici, s kojima se mi spremamo na svoje najveće blagdane, Božić, Uskrs. Mili su Petru i Ivanu njihovi vjerski običaji. Dok su zaposleni u hramu, nadimlju im se grudi od svetog oduševljenja u onom nepreglednom mnoštvu hodočasnika. Ipak Petru i Ivanu također nešto steže srce: strah za Isusa, koji ide u smrt. Ljubav prema Isusu, ljubav zabrinuta, njihov je najjači osjećaj. Nasljedujmo Petra i Ivana, kad se pripravljamo na sv.pričest !

II.- ISUS DOLAZI NA VEČERU.- Dok su Petar i Ivan spremali večeru, boravio je Isus s ostalim učenicima u Betaniji ili u kojem skrovištu, možda u spilji na Maslinskoj gori. Kad se smrklo, uputio se u Jeruzalem. Ulice su bile pune. U gužvi prolaznika i u tami bio je Isus siguran. Čim je prispio u kuću posljednje večere, dao je oduška čuvstvima, kojih je bilo puno njegovo srce: "Vrlo sam želio,da ovu pashu jedem s vama, prije nego ja muku podnesem". Isus je toliko želio, jesti vazmeno janje skupa s apostolima zato, jer ga je sjećalo njega kao vazmenog janjeta, što će biti žrtvovano za grijehe svijeta, i zato, jer ga je sjećalo presv.Euharistije,napokon također jer je blagovanje vazmenog janjeta one večeri bila njegova oproštajna večera.

U Isusovoj čežnji ima želja, da ostane s nama, zato jer nas voli. Da ostane s nama, pa makar u tu svrhu činio ona nedokučiva čudesa, koja on čini u presv.oltarskom sakramentu. U Isusovoj čežnji ima ljubav prema apostolima i prema nama svima, ima želja, da nam se posve dadne i s nama se sjedini. Ješ nešto dodaje Isus o Pashi:"Jer vam kažem, da je više neću jesti, dok se ne svrši u kraljevstvu Božjem". Svršit će se najljepše Pasha židovska kod gozbe nebeske, gdje će se Isus s nama vječno radovati. Svršava se većna ovom svijetu u gozbi euharističnoj,na koju Isus, čini se, također nišani. Čeznimo i mi za Isusom u presv.Euharistiji, kod gozbe euharistične čeznimo za gozbom nebeskom, za vječnim sjedinjenjem s Isusom na nebu !

III.- OBREDI VAZMENOG BLAGOVANJA.- Evanđelisti nam ne

opisuju vazmenih obreda. Njih zanima ustanovljenje presv.oltarskog sakramenta i Isusov oproštajni govor. Ipak je Isus izvršio sve obrede s najvećom pobožnošću, a bit će mu drago, ako i to u duhu promatramo, roneći u osjećaje njegova presv. Srca. Od same večere moramo razlikovati nekakav uvod; tu se jede neko zelje ili salata, što se umače u slanu vodu, da bude gorko i tako sjeća na gorčinu egipatskog ropstva. Jede se kaša od smrvljenih smokava, datulja, badema i drugog voća; svojom bojom mora biti slična ilovači, iz koje su Izraelci u Egiptu pravili cigle: opet uspomena na ropstvo i rabotu ! Isus misli na ropstvo grijeha, iz kojeg će on nas izbaviti. Zatim domaćin, dakle Isus, tumači značenje vazmene svetkovine; pjeva se psalam 113 /"Hvalite, sluge Gospodinove, hvalite ime Gospodinovo"/ i psalam 114 /"Kad izađe Izrael iz Egipta"/. Kako je radosna hvala i zahvala Isusova! Kako vruća njegova želja, da nam od Oca isprosi sve veće milosti !

Prava večera počinje lomljenjem kruha. Kako se Isusu kod toga sjaji lice, osobito zato, jer je kod toga sa svojim mislima sav u tajnama presv.Euharistije ! Kod vazmene večere gosti su u Isusovo vrijeme ležali u znak slobode /robovi su tada jeli stojećke/: Isus misli na slobodu djece Božje. Blaguje se vazmeno janje; Isus misli na to, kako prolazi Stari Zavjet, a dolazi nešto novo, neisporedivo ljepše, sa žrtvom drugog, božanskog Janjeta, s drugom žrtvenom gozbom, gozbom euharističnom. Od početka vazmene večere do svršetka redaju se propisno četiri čaše vina, s vodom pomiješanog: gosti se raduju u Gospodu. I Isus se raduje, naročito u koliko nama sprema velike milosti; pri koncu pjeva s apostolima još Ps 115-118.

Pjevajmo i mi u kolokviju slavospjev njegovoj neizmjernoj ljubavi prema nama !

Petak iza Šezdesetnice

APOSTOLI SE PREPIRU, TKO JE MEĐU NJIMA NAJVEĆI

Lk 22,24-3o

1.prel.: Razmatrali smo već o posljednjoj večeri kao vazmenoj večeri. Osim obreda vazmenog blagovanja ima tu mnogo drugih stvari, što se dogodile, ima divnih riječi, što ih je Isus izustio. O tome ćemo po redu razmatrati. Najprije o nekoj prepirci apostola[1] o Isusovoj pouci. Dogodilo se to, čini se, na početku, dok su se redali oko stola. Isus zove k sebi Petra, određuje mu časno mjesto. Pušta k sebi na drugo mjesto svog miljenika sv.Ivana. Možda Petrov brat Andrija et Ivanov brat Jakov idu sami od sebe za braćom na časnija mjesta. U

drugim se apostolima javlja zavist. Daju joj oduška riječima. Inače su oni jeli s Isusom bez posebnih ceremonija. Ali sada kod vazmene večere sve je tako svečano ! Svečanost budi u dušama apostola samosvijest, samosvijesti pridolazi zavist i častohleplje. Isus kori apostole.

2.prel.: Isuse krotki i ponizni Srcem, učini srce naše po srcu svojem !

I.- O POGANSKOJ OHOLOSTI.- Isus reče apostolima: "Kraljevi neznabožački zasužnjuju ih, i koji imaju vlast nad njima, nazivaju se dobrotvori". Prepirući se o tome, tko je među njima najveći, žudjeli su apostoli za čašću i vlašću. Isus im veli, da za tim teže pogani. Poganski kraljevi uživaju, što njihovi podanici osjećaju njihovo žezlo i padaju pred njima na koljena. Nezasitne bile su njihove ambicije u Isusovo vrijeme; vidjelo se to kod istočnjačkih despota, a i kod nekih rimskih vladara. Voljeli su časne naslove. Isus spominje jedan takav naslov: dobrotvor. Poznata su nam dva kralja Ptolomeja, što su nosila taj časni naslov. Drugi su se nazivali spasiteljima, ljubiteljima braće, sjajnima, gospodom, bogovima. Veličanje vladara prelazilo je tada svaku granicu. Rimski carevi imali su kao bogovi svoje hramove i svećenike. Nama mora ta poganska oholost biti odvratna. Baš je poganska!

A nisu li poganski vlastodršci za svoj narod vodili teške ratove i padali u boju ? Jesu, ali većinom ne za svoj narod, nego slijedeći svoje strasti, svoju lakomost i slavičnost. Za njihovu slavu, za njihov dobitak, uslijed njihovih razmirica, kadikad zbog njihovih žena umirale su hiljade vojnika. Iako je koji od tih kraljeva bio plemenit, bio je uz to nerijetko smiješno nadut i samodopadan. A Krist je sebe za nas poništio, ponizio, postao poslušan do smrti na križu! U kolikoj je opreci duh Isusov s poganskom ohološću !

II.- MEĐU KRŠĆANIMA POGLAVAR JE KAO SLUGA.- "A vi nemojte tako: nego najveći među vama neka bude kao najmanji, i poglavar kao sluga". Mi Isusovi učenici ne smijemo hlepiti za časnim naslovima, naslađivati se u njima. Osobito ne dandanas, kad i svijet sve više zazire od titulature, zazire ne iz poniznosti, nego zato jer su svi tako oholi, te ne mogu podnijeti, da se netko nad njih digne. Kad dakle tituli sve više iščezavaju, nemojmo za njima tugovati ! Ako smo ljudi crkveni pa nam vjernici još uvijek iskazuju posebne počasti, pustimo ih, neka časte ono, što je crkveno i vjersko, što predstavlja Boga, Krista, ali nemojmo uživati u počastima, kao da spadaju našim osobama! Neka preko naših osoba ide čast Bogu! Nemojmo ju zaustavljati na sebi i onda rastapati se od ganuća !

Još bi bilo gore, kad bismo svoje službe izrabljivali u tu svrhu, da nad drugima gospodujemo. Isus nas uči, kako moramo svoju službu shvaćati, ne kao čast, nego baš kao službu. Što je časnija koja služba, to više mora onaj, koji ju vrši, služiti zajednici. U tom smislu naziva se papa sluga sluga Božjih. Ako je nama Providnost naprtila službu, gdje oholost nema šta uživati, budimo Bogu zahvalni, što on tako zaštićuje našu poniznost, našu zaslugu i nagradu nebesku ! Nagrada će svakako doći. Obećaje ju Isus apostolima i nama svima:"Vi ste, koji ustrajaste sa mnom u mojim kušnjama. I ja određujem vama kraljevstvo, kako je Otacmoj meni odredio, da jedete i pijete za mojim stolom u kraljevstvu mojem, i da sjedite na prijestoljima i sudite dvanaest plemena Izraelovih". Zaista, tko se ponizuje, povisit će se.

III.- ISUSOV PRIMJER.- Isus je imao pravo na sve časne naslove, koje su si svojatali bez prava poganski vladari. Isus je bio uistinu Bog, Spasitelj, Dobrotvor. Njemu sve mirijade anđela nisu kadre iskazati svu čast, koja ga ide. Ipak je on živio među svojim apostolima ne kao gospodin, nego kao sluga. "Jer tko je veći, koji je za stolom, ili koji služi? Nije li onaj, koji je za stolom? A ja sam među vama kao sluga". Kao sluga bio je Isus kod posljednje večere, kad je apostolima prao noge; tako se je jamačno prema njima vladao već prije u raznim prigodama, na putu, kod odmora, kod blagovanja. Ponizivao je sam sebe. Nazivali su ga apostoli gospodinom, učiteljem. On tih naziva nije tašto zahtijevao, nije se u njima tašto naslađivao. Preko svake mjere natkriljuje Isus svakog poglavara, koji je ikada u prošlosti ili će ikada u budućnosti požrtvovno raditi za zajednicu, a bježati pred častima.

Obični čovjek kao poglavar nije baš tako visoko nad zajednicom, a Isus je neizmjerno visoko nad svim ljudima. Obični ljudi kao poglavari dobivaju sami od zajednice, više nego što joj daju; Isusu od nas nema koristi; Obični poglavari među ljudima makar bili na izvana jako požrtvovni, mogu ipak imati u srcu koju samodopadnu i taštu misao, može se kadikad barem na dnu srca njihov ponos uvrijediti. U Isusu nema ni traga nekim sakrivenim neurednim osjećajima. On je nama najidealniji uzor. U njega se ugledajmo ! Nehotimične porive častohleplja neće nam Isus zamjeriti, a bit će i takovih osjećaja sve manje, što ćemo više s Isusom tražiti žrtvu i poniženje.

Kolokvij s Isusom poniznim i nasićenim pogrdama !

ISUS PERE NOGE SVOJIM UČENICIMA

Iv 13,1-11

1.prel.: Pošto su se apostoli s Isusom smjestili oko stola posljednje večere, malko se kod toga posvadili o tome, tko je među njima veći, a primili od Isusa pouku o poniznosti, htio je Isus da ih o pravoj kršćanskoj poniznosti pouči još posebnim činom, pranjem nogu. Na svaki način spada pranje nogu više na početak večere. Dok su jeli gorko zelje i haroset /kašu od voća/, to se još nije smatralo kao večera. Večera bi počela iza haggade /tumačenja o značenju svetkovine/. Dakle prije haggade prao je Isus apostolima noge; uz haggadu valjda protumačio im je, zašto im je to učinio. Predstavimo si Isusa bez gornjeg odijela s posudom punom vode i s ručnikom, kako klečí pred Petrom zaprepaštenim, pred Judom, koji podmuklo šuti, pred drugim učenicima !

2.prel.: Isprosimo si od Isusa milost poniznosti !

I.- VAŽNOST ISUSOVA ČINA.- "Znajući Isus, da mu je došao čas, da prijeđe iz ovoga svijeta k Ocu, kako je ljubio svoje, koji su bili na svijetu, zasvjedoči im izvanrednu ljubav. I za večere ... znajući, da mu je Otac sve dao u ruke, da je od Boga izišao i k Bogu da ide; ustade od večere, skine gornju haljinu". Zar nisu te riječi sv.Ivana evanđeliste odviše svečan uvod za pranje nogu ? Mogao bi netko tako prigovoriti. I moglo bi se odgovoriti, da sv.Ivan onim uvodom počinje ne samo opis pranja nogu, nego uopće čitav svoj izvještaj o posljednjoj večeri i o svemu, što se kod posljednje večere dogodilo i reklo. Ipak ostaje nešto od tog svečanog uvoda i za pranje nogu; neka veza između pranja nogu i svečanih rečenica Ivanovih sigurno postoji. Naglasuje se svečanost i važnost momenta, da uvidimo, kako je važna ponizna ljubav, kad Isus u tako važnom momentu najprije na nju misli.

Ističe se također božansko dostojanstvo Isusovo, da bolje spoznamo i dublje shvatimo, kako se, perući noge svojim učenicima, Isus duboko ponizio. Njegov čin skupa sa svečanim popratnim riječima sv.Ivana evanđeliste djeluje na nas kao one riječi sv.Pavla Filipljanima:"Ovo mišljenje treba da bude u vama, kakovo je i u Kristu Isusu. On budući u biti Božjoj nije držao za nepravdu, da je jednak Bogu; ali je sebe poništio uzevši bit sluge i postao sličan ljudima, i vanjštinom bio je kao čovjek. Ponizio je sam sebe i bio poslušan do smrti" /2,5-8/. Gledajući primjer Isusov, tko ne bi tražio poniženja, naročito poniznu ljubav prema bližnjemu !

II.- ISUS PRED PETROM.- Isus je s pranjem nogu počeo po svoj prilici kod Petra; Petar je prvi među apostolima. "Kad dođe k Simonu Petru, reče mu on: Gospodine! Zar ti meni da pereš noge"? Petar živo osjeća, šta je on grješnik i šta je Isus Sin Boga živoga. Zato mu ono što Isus čini, ne ide u glavu. Židovi su naime pranje nogu smatrali tako ponizujućom uslugom, da ju gospodar od roba Židova nije smio zahtijevati. Veliki će petak Isusa još mnogo dublje poniziti, a Petar će istom kasnije, kad primi Duha Svetoga, Isusova poniženja razumjeti i napuniti se Isusovim duhom, duhom poniznosti i ljubavi. "Odgovori mu Isus: Što ja činim, ti ne znaš sada, ali ćeš poslije razumjeti. Kaže mu Petar: Nećeš mi nikad prati nogu". Iz Petra također govori neka poniznost; ljepše bi mu pristajala priprosta poslušnost.

"Odgovori mu Isus:Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom". Šta hoće Isus da kaže ? Je li možda njegova volja, da pere noge, tako ozbiljna i nepopustiljiva, da će Petar svojim protivljenjem smrtno sagriješiti ? Da, ali zašto je Isusova volja tako nepopustljiva ? Zato jer Isus baš svojim poniženjima hoće da spasi svijet. Ako se Petar bude uvijek protivio Isusovim poniženjima, tako će se udaljiti od duha Isusova, da neće biti spašen. Petar se prepade. "Reče mu Simon Petar:"Gospodine, ne samo moje noge, nego i ruke i glavu". Petar je želio na svaki način ostati Isusov. Ostat će on i ostat ćemo mi, idući za Isusom putem poniznosti i poniženja.

III.- APOSTOLI ČISTI, ALI NE SVI.- "Kaže mu Isus: Tko se okupao, njemu ne treba nego samo noge da opere, pa je sav čist. I vi ste čisti, ali ne svi". Pričinilo se Petru, da Isus učenicima pere noge zato, da ih očisti, ili bolje, da je pranje nogu obred, simbol i nekakvo sredstvo unutarnjeg očišćenja. Odvraća Isus, da nije to tako, budući da on ima posve drugu nakanu. Apostoli su u stanju posvetne milosti, čisti su, kao da su se okupali; a iza kupanja čovjek se ne pere, osim možda noge, ako ih je zaprašio idući kući iz kupališta. Pranjem nogu i poukom, koja će slijediti, Isus će apostolima oprati i dušu, ali od manjih grijeha, koji ne iziskuju kupanje, nego manje pranje, kojemu je pranje nogu dovoljan simbol.

Gledajmo u duhu Isusa, kako iza razgovora s Petrom pere noge najprije Petru, zatim ostalim učenicima ! Judi Iškarijetskomu! To je bilo za Isusa najveće poniženje. Prati noge, koje su nedavno lutale do palače velikoga svećenika, i koje će skoro opet tamo lutati, da se izvrši đavolsko djelo

izdajstva Sina Božjega! Zar Juda kod dodira svetih Isusovih ruku nije sav zadrhtao od uzbuđenja ? Bila je to još jedna navala milosti, ali uzaludna. Badava pere Isus noge čovjeku, čija je duša okaljana grijehom. Pravo je rekao Isus:"Vi ste čisti, ali ne svi"! Isus pere Judi noge, a Juda ne da, da mu se očisti duša.

Skoro ne će ni drugi apostoli biti posve čisti. Pobjeći će od Isusa, na veliki petak njihova će se vjera pokolebati, Petar će Isusa zatajiti. Barem neće griješiti proti Duhu Svetomu, neće prkositi milosti Božjoj. Milost će Isusova apostole opet oprati, Juda ostaje neopran, premda po njemu pada kiša milosti. Kako su kobne posljedice neobuzdane strasti! "Jer je znao, tko je njegov izdajnik, zato reče: Niste svi čisti" O, neka Isus nikada nema takova znanja o meni.

Kolokvij s Isusom, da si od njega isprosimo milost ponizno uslužbe ljubavi i čistoće srca !

Pedesetnica

ISUS UČI APOSTOLE PONIZNU LJUBAV

Iv 13,12-17

1.prel.: Iza pranja nogu evo Isusa opet za stolom među apostolima! Ovima su oči još uvijek velike od čuđenja. Šutke upiru ih oni u svog Učitelja, čekajući, šta će reći, kako protumačiti ono, što je učinio. Isus otvara usta,daje divne pouke o kršćanskoj poniznosti, iskrenoj, ljubeznoj.

2.prel.: Pomolimo mu se, neka i nas pouči i udijeli nam milost, da po njegovoj nauci živimo!

I.- PONIZNOST SUDA.- O poniznosti suda Isus izrično ne raspravlja, ali ju sigurno pretpostavlja. Kod njega samoga poniznost suda nije bila moguća; protivila bi se jasno spoznatoj istini. Znao je Isus, da je Sin Božji; bio je svijestan svog neizmjernog dostojanstva, beskrajne svoje svetosti i svih drugih divnih svojstava. "Vi zovete mene Učiteljem i Gospodinom, i pravo velite, jer i jesam". Ali kad Isus toj izjavi dodaje ovo: "Kad sam dakle ja, Gospodin i Učitelj oprao vama noge, i vi ste dužni jedan drugome noge prati", tim riječima Isus nekako tvrdi,da moramo biti svijesni, kako smo često maleni prema svojoj braći.

Protiv poniznosti suda dižu se neke poteškoće. Prava poteškoća ne rađa se toliko iz naravnih sposobnosti, koje mene rese, a mojemu bližnjemu nedostaju. Nek sam ja nadaren, učen, iskusan, lako mi je reći:"Šta to vrijedi pred Bogom? Bez svega toga može moj bližnji biti svetiji od mene, a to je ono, što pred Bogom vrijedi". Nije tako teško uvidjeti, da naravne sposobnosti imamo od Boga, i da ćemo za njih Bogu račun davati. Teža je poniznost suda onomu, koji ne može dvojiti, da je svetiji od svog bližnjega, kad njegov bližnji ima krupnih pogrešaka, kojih se on pomno čuva. Kako će se onda u mislima poniziti pred svojim bratom grješnikom ?

Ima i u tom slučaju činjenica, koje ne smijem smetnuti s vida, nego moram uočiti, a takove su, da će me poniziti. Moja je svetost milost Božja; kad bi moj bližnji primio od Boga toliko koliko ja, možda bi bio svetiji od mene. A možda ima on uz krupne mane koju lijepu vrlinu, koje ja nemam; možda sam ja pred Bogom oholi farizej, a on ponizni carinik. Najsigurnije će biti pred Bogom i pred ljudima, ako o sebi skromno mislim.

II.- PONIZNOST DJELOTVORNA.- Potrebna je poniznost suda; vanjska skromnost bila bi bez nje licemjerje. Nužna nam je ipak i vanjska poniznost. Bez poniženja nema poniznosti. Ne moramo baš svojoj braći noge prati, premda to rade na Veliki četvrtak biskupi, a radili su nekada tako i austrijski carevi, francuski kraljevi, drugi svjetski velikaši. Ali nekako mora ipak naša poniznost biti djelotvorna. Same riječi odviše su jeftine, mogu biti prazne, pokrivalo taštine. Neki poniznim riječima samo na sebe pozornost svraćaju. Ponizuju se frazama, dajući napola svijesno ili posve svijesno drugima prigodu, da ih pohvale. Stvarno poniženje pogođuje živac naše oholosti, koji se duboko u srcu krije. Poniženjem postajemo ponizni.

Najuspješnija su ona poniženja, kojima su uzrok drugi, ne mi sami. Kad se sami ponizujemo, kvari nam posao misao, da će nam se svjedoci diviti. Ne prijeti nam ta opasnost, kad protiv volje doživimo neuspjeh i negodovanje sebi pretpostavljenih ili sebi podređenih, ili ako nam se desi nešto, što pobuđuje smijeh i porugu. Onda gine naša oholost, ruši se i iščezava u poniznom pouzdanju u Boga. Otvaraju nam se oči, uviđamo, kako smo slabi bez Božje pomoći.

Događa se, da Bog čovjeka ponizi tako, te dopusti, da padne u grijeh. Sv.Petru dogodilo se to u noći muke Isusove. Ako se nama dogodi isto, kajmo se, ukoliko smo Boga uvrijedili i bližnjega sablaznili! U koliko nas grijeh ponizuje, pri-

mimo poniženje ! Na nekim svecima dopuštao je Bog neke stalne manje pogreške, da ih očuva u poniznosti. Budimo strpljivi sami sa sobom i do dna duše ponizni !

III.- PONIZNOST I USLUŽNA LJUBAV .- U pouci Isusovoj iza pranja nogu najljepše je to, što spaja poniznost s ljubavlju prema bližnjemu. Bilo je asceta, koji su sebe tako ponizivali, te su od sebe pravili komediju. Od njihovih nastranih poniženja imao je svijet samo tu korist, što se je dobro nasmijao. Isus nam preporuča nešto ljepše: da se ponizimo u uslužnoj ljubavi. Tako postaje poniznost socijalna krepost. Ako bližnjega hvalimo, a o sebi šutimo, ako ističemo njegova lijepa svojstva, nade, koje u njega stavljamo, a sebe ostavljamo u pozadini, onda se ponizujemo u duhu Isusovu, onda se u dubinama naše poniznosti blista zlato ljubavi.

Moramo se vladati prema bližnjemu, kao da je bolji i viši od nas, a počast njemu iskazivati od srca, osobito bratu, nad kime se naša zavist nedolično uzvisuje. Kad se ponizujemo pred Bogom, pred anđelima i svecima Božjim, pred ljudima, koji nas očito daleko nadvisuju, dobro je i to, ali za postignuće kreposti ne vrijedi toliko, koliko poniženje pred drugovima, s kojima bismo se radije natjecali u traženju časti. U općenju s njima najviše nam je paziti, da očuvamo ljubav i poniznost.

Nikada naša poniženja ne smiju biti hladna. U hladnoći obično se krije neka oholost, koja poniženju otima svu vrijednost. Poniznost prema bližnjemu spojena s toplom ljubavlju, to je svima najkorisnija poniznost. I to je značajno Isusova poniznost. On nama preporuča ljubav ponizno uslužnu, preporuča nam poniznost ljubeznu. Isusa slušajmo, u njega se ugledajmo i nećemo zastraniti, nego ćemo se popeti do prave svetosti, privlačive, svima mile !

Kolokvij s Isusom, krotkim i poniznim od srca, da učini naše srce sebi slično !

Ponedjeljak iza Pedesetnice

ISUS OČITUJE IZDAJICU

Mt 26,21-25;Mk 14,18-21;Lk 22,21-23; Iv 13,21-3o

1. prel.: U sredini sto; prednja strana stola slobodna za dvoritelja. Nasuprot glavna mjesta za naodličnije goste: u sredini Isus, leži naslonjen na lijevi lakat. Pred njim leži Ivan; uz Isusom, na prvom mjestu iza Isusa, sv.Petar. Blizu ove trojice, na prvom mjestu s lijeve strane stola onaj, koji se ima starati za gozbu, Juda blagajničar. Tako imamo skupa sve osobe, koje u ovom prizoru igraju glavne uloge.

2.prel.: Vjernost u službi Isusovoj !

I.- O ISUSU.- "Iza ovih riječi bi Isus potresen u duhu i posvjedoči: Zaista, zaista, kažem vam: Jedan između vas izdat će me". Kako ne bi bio Isus potresen! "Pa i prijatelj moj u koga sam se uzdao, koji je jeo kruh moj, podiže na me petu" /Ps 41,1o/. "Jest, nije neprijatelj, koji me tako grdi: to bih podnio; ne udara na me mrzitelj moj: ja bih se sakrio od njega. Ne, ti si, čovjek kao ja, prijatelj moj, pouzdanik moj. S kojim sam pouzdano općio, u povorci svečanoj hodio u kuću Božju" /Ps 55,13-15/. Teško je srcu izdajstvo izabranog prijatelja. Posljednja je večera najintimnija večera Isusova, njegova oproštajna večera prije smrti, večera ustanovljenja presv.Euharistije. Nepodnosivo je Isusu, da u tom tako intimnom društvu sjedi izdajnik, jede s njime. "Jedan od vas, koji jede sa mnom, izdat će me" /Mt/. Juda već radi protiv Isusa. "Ali evo, ruka izdajnika mojega sa mnom je na stolu" /Lk/.

I mi smo uzvanici Isusovi kod euharističnoga stola ! Najintimniji smo prijatelji Isusovi. Kako je Isusu teško, ako ga ipak barem donekle izdajemo svojim mislima, svojim djelima! Svaki je grijeh, smrtni grijeh još osobito, izdajstvo. Svaki je grijeh klica potpunog izdajstva, Što smo se više Isusu posvetili , to se više čuvajmo izdajničkog grijeha ! Riječi su Isusove za Judu opomena. Prva opomena: "Znam". Druga opomena: "Ti si"! Treća opomena, ali već zdvojna: "Odi"! I nas Isus kori u našoj savjesti. Čujmo njegov glas ! Obratimo se odmah! Ako se ne obratimo odmah, kasnije će nam biti teže, iako nas Isus jače opomene. A možda će mi zašutjeti iza uzaludne opomene.

II.- O JUDI.- Kako se Juda prenerazio, kad je čuo Isusove riječi! Kako se začudio! Kako se prepao! Bili su to udarci na njegovo srce, da ga umekšaju za pokajanje. Na žalost, nisu ga umekšali, nego učinili još tvrđim. Pričinio se najprije, kao da ne čuje, ili kao da se i on zgraža. Dogodilo se nešto slično prije godinu dana, kad je čuo iz usta Isusovih tešku osudu svoju: "Ne izabrah li ja vas dvanaestoricu? A ipak je jedan od vas đavao" /Iv 6,7o/. Imao je Juda vremena, da se kroz jednu godinu sve više pođavoli. Po njemu padaju sada pogledi drugih učenika. "Tada su učenici pogledali jedan drugoga, jer nijesu znali, za koga govori" /Iv/. U kakovoj je Juda neprilici! Neprilika postaje još veća. "Da nisam ja, Gospodine", pita jedan učenik za drugim Isusa .

Isus spominje strašnu kaznu, koja čeka izdajicu Mesijinu: "Sin čovječji ide, istina, kao što je pisano za njega; ali teško čovjeku, koji izda Sina čovječjega ! Bolje bi bilo tome

čovjeku, da se nije rodio" /Mt/. Kao vječna osuda vječnoga suca! Je li mogao Juda ostati živ, kad ju je saslušao? Njegovo je srce tvrdo kao kamen. Oko njega učenici već istražuju slučaj. "Tada oni stadoše jedan drugoga pitati, tko da je od njih, koji bi mogao to učiniti"/Lk/. Juda osjeća, da mora i on nešto učiniti. "Tada upita Juda izdajnik njegov: Jesam li ja,učitelju? On odgovori: Ti kaza" /Mt/. Isus je Judi tako odgovorio, da drugi nisu opazili. Juda, nepopravljiv, već misli, kako bi se digao. Ali evo, Petar i Ivan nešto šapću, nato mu Isus umoči i dade zalogaj; zadnja opomena, ali uzaludna. Sada je Juda već posve sotonin. "I po zalogaju uđe u njega sotona. Isus mu još reče: Što činiš, čini brže"! Što je imalo biti sredstvo obraćenja, postalo je sredstvo posvemašnje okorjelosti. Ipak nije vjerojatno, da se Juda pričestio. "I po zalogaju uđe u njega sotona"! "Kad je on bio uzeo zalogaj, odmah izađe. Bila je noć". Strašna noć u duši Judinoj !

III.- O OSTALIM UČENICIMA.- Lijepo je od njih, što se žaloste, jako žaloste kod Isusovih riječi. Još plamti u njihovim dušama žarka ljubav prema Isusu. Lijepo je također,što svaki od njih nekako ponizno pita Isusa, da li je on taj budući izdajica. Da još nisu ništa učinili, toga su posve svijesni; ali tko zna, kako se može još volja okrenuti ! Vidi se napokon, kolika je među njima bila međusobna ljubav, kad jedan drugoga nijesu sudili, nisu niti na Judu posumnjali, niti iza onog zalogaja i riječi, što ih je Isus upravio Judi. "Nitko od onih, što su sjedili za stolom, nije razumio,zašto mu to reče. Neki su mislili, jer je u Jude bila kesa, da mu Isus reče: Kupi, što nam treba za blagdan, ili da dadne što siromasima".

Dvojica ipak ne mogoše više sumnjati, tko je izdajica: Petar i Ivan. Njih dvojica o sebi nikako ne dvoje, preblizu se osjećaju Srcu Isusovu. I njih dvojica će skoro bježati od Isusa, Petar će ga i zatajiti; međutim plamsa u njihovim dušama žarka ljubav prema Isusu. Barem ga neće izdati; o tome su sigurni. Ivan će kasnije smatrati nekakvom povlasticom, što je njemu Isus označio izdajicu. "Onaj učenik, koga je Isus ljubio, koji je i na večeri počivao na njegovim grudima, i rekao: Gospodine, tko je taj, koji će te izdati" /Iv 21,2o/. Budimo i mi miljenici Srca Isusova, da se od svakog izdajstva prema Isusu zauvijek osiguramo !

Kolokvij s presv.Srcem Isusovim !

NAREĐENJE PRESV. EUHARISTIJE

Mt 26,26-29;Mk 14,22-25;Lk 22,15-2o;Lk 11,23-25

1.prel.: Isus i apostoli leže za stolom kod vazmene gozbe. Dok još jedu, ipak, čini se, više prema svršetku večere, Isus se malko diže i posvećuje euharistični kruh. Iza večere pretvara vino u svoju presv.krv. Sva je prilika, da je Isus posvetio vino kod takozvane čaše blagoslova, naime treće čaše vina; blagoslov ove čaše vrijedio je kao zahvala iza blagovanja; nato bi se samo još ispjevao drugi dio hallela /Ps 114-117/ i popila četvrta čaša vina. Kod posljednje večere Isusove pili su svi iz iste čaše, premda to inače nije bio običaj. Bio je kod Židova običaj da se kod jela blagoslovi kruh, vino, druga jestvina. Zapravo se blagoslivao Bog,na pr. kod lomljenja kruha na početku gozbe ovom molitvom: "Blagoslovljen Gospod, naš Bog, kralj svijeta, koji proizvodi kruh iz zemlje"! U kanonu sv.mise stoji, da je Isus prije pretvorbe podigao oči u nebo; evanđelisti pišu, da je tako učinio kod prvog umnoženja kruha. Gledajmo Isusa kod ustanovljenja presv.oltarskog sakramenta! Jedan je to od najsvečanijih časova njegova zemaljskoga života. Neopisivo ganuće odrazuje se s presv.lica Isusova, izbija iz boje njegova glasa.

2.prel.: Neka nas Bog napuni ljubavlju i zahvalnošću prema euharističnomu Spasitelju !

I.- PRVA SV.MISA.- Posljednja večera Isusova kao vazmeno blagovanje bila je žrtvena gozba; jelo se meso vazmenog janjeta, žrtve u hramu Bogu prikazane. Na tu žrtvu Staroga Zavjeta Isus nadovezuje presv.Euharistiju, žrtvu Novoga Zavjeta. Vazmena žrtva bila je početak izlaska iz Egipta, uvod u sklapanje zavjeta Božjega s narodom izabranim na gori Sinaju. Isus hoće novu žrtvu Novoga Zavjeta, kojom će se Novi Zavjet posvetiti, tako te nam bude izvor svake milosti. Kod presv. Euharistije sam je Isus, Sin Božji, i žrtva i svećenik. Zato ima njegova žrtva neizmjernu vrijednost, i kao žrtva hvale i zahvale, i kao žrtva pomirbena, prosna. Kao žrtva Sina Božjega dostojna je Boga, a ljudima je izvor nepresahljiv milosti nebrojenih, neizrecivih. Ne znamo, kako je Isus već kod posljednje večere poučio učenike o presv.Euharistiji. Ne znamo, kakova su već tada bila unutarnja rasvjetljenja svetih apostola. Mi sigurno imamo sada iza dvije hiljade godina razvijenu teoriju i praksu, dugotrajno i duboko unutarnje iskustvo, nepogrješivo crkveno učiteljstvo glede sv.mise. Kako se svime time okorišćujemo ?

Možemo sada razmatrati o svemu, što znademo o euhari-

stičnoj žrtvi, ali najzgodnije će biti, ako se uživimo u osjećaje božanskoga Srca, u požrtvovnu ljubav onoga časa,kad je Isus svojim rukama držao euharistični kruh, euharistični kalež. Mislio je na svoju muku i žudio za tim, da ju za nas podnese. Evo njegovih riječi: "Ovo je tijelo moje, koje se daje za vas"; "ovo je krv moja /Novoga/ Zavjeta, koja se prolijeva za mnoge na oproštenje grijeha". Primimo ljubav Isusovu i sve njezine darove, ali se pitajmo također, jesmo li spremni za Isusa nešto pretrpjeti, mnogo za njega uraditi!

II.- PRVA SV.PRIČEST.- "Jedite! Pijte"! Šta su apostostoli shvaćali o izvanrednom kruhu i vinu, što im ga je Isus pružao? Barem ono, što je Isus godinu dana prije govorio u zbornici u Kafarnaumu, a to nije malo. Mnogi tada Isusa nisu razumjeli, radi euharističnoga govora od Isusa su otpali. Apostoli su ipak ustrajali, tajna presv.Euharistije nije uskolebala njihove vjere. U ime sviju odgovorio je tada Petar Isusu: "Gospodine ! Kome ćemo ići? Ti imaš riječi vječnoga života". Jamačno je Isus apostolima dodao tumačenja presv. Euharistije, koja nisu zabilježena u evanđeljima.

Od apostola doznao je svašta sv.Pavao, koji piše Korinćanima: "Kalež blagoslova, koji blagosivamo, nije li zajednica krvi Kristove? Kruh, koji lomimo, nije li zajednica tijela Kristova? ... Gledajte Izraela po tijelu: koji jedu žrtve, nisu li zajedničari žrtvenika?... Ne možete piti kaleža Gospodnjega i kaleža đavolskoga; ne možete biti zajedničari stola Gospodnjega i stola đavolskoga" /1K 10,16.18.21/. "Kadgod jedete kruh ovaj i pijete kalež, smrt Gospodnju navješćujte, dok ne dođe" /1K 11,26/. Razmatrajući o posljednjoj večeri, zaustavimo se kod pričesti kao gozbe žrtvene, kod hostije-žrtve! Isus nas hrani svojim tijelom za nas žrtvovanim, svojom krvlju za nas prolivenom. Odužimo mu se ljubavlju zahvalnom, požrtvovnom !

III.- PRVO SVEĆENIČKO REĐENJE.- Riječima:"Ovo činite na moju uspomenu", Isus redi prve svećenike Novoga Zavjeta. Oni će i njihovi nasljednici do konca svijeta pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu; tako će se na nekrvni način obnavljati krvna golgotska žrtva. Na njihove riječi zbivat će se tajne, kakove svijet nije nikada slutio, izvirat će vrela milosti nadnaravne. U knjigama Novoga Zavjeta apostoli se nigdje ne zovu svećenici, a to zato, jer se njihovo svećeništvo previše razlikuje od svećeništva starozavjetnoga ili poganskoga. Svećenici Isusovi ne kolju životinja, ne spaljuju na žrtvenicima prinose vjernika. Na izvana izgleda njihova žrtva samo kao molitva i gozba.

Ipak je u njihovim rukama žrtva, prava žrtva, nevidljiva, Krist, žrtva presveta i nada sve spasonosna. Službenici su oni velikoga svećenika Isusa. Iz toga, što ih Isus nije nikada nazvao svećenicima, što ipak jesu, nego ih je nazvao apostolima, možemo razabrati, kako je Isus smatrao važnim, da o tajnama sv.vjere mnogo propovijedaju, temeljito ih vjernicima tumače, a mi svi, da ih duboko shvaćamo i marljivo se njima služimo. O obredu ređenja ne čitamo drugo nego riječi:"Ovo činite na moju uspomenu"! Iz njih se vidi, kako je u Euharistiji Krist sve; svećenik mora iščeznuti u Kristu, mora biti drugi Krist.

Kolokvij neka bude kao zahvala iza sve pričesti !

Srijeda iza Pedesetnice

ISUSOV OPROŠTAJNI GOVOR I

Iv 14

1.prel.: Kod Židova soba bi se iza gozbe pomela, gosti bi oprali ruke, palio bi se tamjan, na sto bi metnuli vino i slatkiše, gosti bi se opet smjestili oko stola i stali divaniti. Isus iza posljednje večere razgovara sa svojim učenicima kao čovjek, koji znade, da će iza 24 sata ležati u grobu. I apostoli slute katastrofu i snuždeni su. Isusa gledaju i slušaju s ljubavlju i tugom u srcu.

2.prel.: Neka mi Isus udijeli milost, da dobro upamtim njegove posljednje preporuke !

I.- SASTAT ĆEMO SE OPET KOD OCA, ZAHVALJUJUĆI ISUSU, KOJI JE JEDNO S OCEM /Iv 14,1-11/. Isus je pred nama otišao na nebo, da nama tamo pripravi mjesto. On nas kod Oca zagovara, šalje nam od Oca svu potrebnu pomoć, da uzmognemo sretno putovati kroz svoj zemaljski život i stići u nebesku domovinu. S pravom se Isus naziva našim putem. Apostol Toma Isusa naivno pita : "Gospodine! ne znamo, kuda ideš, i kako možemo put znati"? Isus mu na to divno odgovara:"Ja sam put i istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu do po meni". Eto, sad znade Toma cilj /k Ocu/ i put /po Isusu/. Apostol Filip ima drugu poteškoću, misli, da još ne poznaje dosta Oca. Isus mu lijepo odgovara, da onaj koji poznaje njega Isusa, poznaje i Oca. Nitko nam nije tako savršeno objavio Oca kao Isus; u njemu i po njemu na najsavršeniji način spoznajemo Boga.

Tražili su neki Boga bez Isusa i izgubili su pravi pojam Boga. Tražili su Boga u svemu i zapali u panteizam. Bez

Isusa mnogi barem nisu našli Boga ljubavi, kojemu nismo slični, ne možemo se s njime sjediniti bez ljubavi međusobne, bratske, djelotvorne. Drugi, makar donekle našli Boga ljubavi, bez Isusa nisu dovoljno shvatili, kako triput sveti Bog mrzi na grijeh; nisu prema tome sami dosta zamrzili na grijeh na sebi i na drugima. Isus je bitno Spasitelj od grijeha; tako nas on vodi k Bodu. Druge je na putu k Bogu smeo problem patnje; Isus ga tako sjajno rješava! Bez Isusa tražili su neki Boga u svojim čuvstvima i nisu ga našli ili su ga brzo opet izgubili. S Isusom imamo Boga stalno, razumnom vjerom i jakom voljom.

Blago nama, ako težeći za sjedinjenjem s Bogom danomice razmatramo o Isusu i njegovoj svetoj nauci, oduševljavamo se za njega, njega nasljedujemo ! To je pravi put k Bogu. Da li ga se ja držim ? Je li Isus meni zaista put i istina i život ?

II.- POMOĆ DANA UČENICIMA ISUSOVIM NA OVOM SVIJETU /Iv 14,12-26/.- Isus najprije obećaje apostolima, da će oni na ovom svijetu velika djela učiniti. "Tko vjeruje u mene, djela, koja ja činim, i on će činiti, i veća će od ovih učiniti". Smisao je tog obećanja, da će apostoli raširiti kraljevstvo Božje na zemlji; njihovo djelo bit će veće, nego što je na izvana bilo djelo Isusovo. Isus nije obratio toliko duša, koliko će ih obratiti apostoli. Razumije se ipak, da je i djelo apostola djelo Isusovo. S neba Isus pomaže apostole, uslišava njihove molitve.

Druga pomoć, koju obećaje Isus učenicima, jest Duh Sveti, Duh istine, koji će ih voditi i braniti. Ime Duha Svetoga, Paraklet, znači branitelj. Onda treća pomoć: nevidljiva prisutnost samoga Isusa i Oca nebeskoga /Iv 14,18-24/. "Neću vas ostaviti sirote; doći ću k vama ... U onaj ćete dan vi poznati, da sam ja u Ocu svomu, i vi u meni i ja u vama ... k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti". Tako tješi Isus svoje apostole, ali sigurno također nas sve, sve vjernike svih vremena.

I nama pruža Isus pomoć s neba. I mi možemo s njegovom pomoću učiniti velike stvari, izvojštiti sjajne pobjede. S neba od Oca Isus nama šalje potrebne fondove, oružje, a što je glavno, unutarnju milost poduzetnosti i hrabrosti. Samo se moramo moliti u njegovo ime. Isus nas na to potiče: "I štogod zamolite u moje ime, ono ću učiniti, da se proslavi Otac u Sinu. Ako li što zamolite u mene u moje ime, ja ću učiniti". Eto izvora sigurnih apostolskih uspjeha !

III.- MIR ISUSOV /Iv 14,27-31/. "Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam, ne dajem vam ja, kao što svijet daje. Nek se ne plaši srce vaše, i neka se ne boji. Čuste, da sam vam ja kazao: Idem, i doći ću k vama". Imajući mir Kristov u svom srcu, mi se ne smijemo ničega bojati. Mir svoj daje nam Isus, prisutan s Ocem u našoj duši, daje nam ga i Duh Sveti. Imajmo to pred očima i u svijesti i morat ćemo priznati, da je sve, što nam bezbožni svijet nanijeti može zla, u istinu neznatno, dok mi uživamo božanska i vječna dobra ! Moći ćemo reći kao Isus: "Dolazi poglavica ovoga svijeta, ali na meni nema ništa". Isus govori o sotoni, koji će njega, Isusa, po svojim pristašama ubiti. Ipak veli Isus, da sotona u njemu, Isusu, nema ništa. Između svetosti Isusove i zlobe sotonine ima neizmjerna opreka, kaos postoji između Isusa i sotone, a vlasti ima sotona nad Isusom samo toliko, koliko mu daje Bog, za spas svijeta.

Što vidljive prisutnosti Isusove nemamo, to nam unutarnjeg mira ne smije pomutiti. Nesebično moramo se radovati Isusovoj slavi na nebu i ta će nas nesebična radost razvedriti, smiriti, utješiti. "Kad biste me ljubili, onda biste se radovali, što idem k Ocu, jer je Otac veći od mene". Utjelovljeni Sin Božji radi svoje ljudske naravi manji je od Oca, može ići k Ocu, da od njega primi nagradu. Tako ćemo mi za njim doći i biti dionici njegove slave. Budimo dakle mirni ! U svim poteškoćama neka nas tješe Isusova proročanstva; Isus je sve predvidio i udesio za naše dobro! "I sad sam vam kazao, prije nego li se dogodi, da vjerujete, kad se dogodi". U ovom zemaljskom životu trsimo se samo, da nasljedujemo Isusovu junačku i požrtvovnu poslušnost prema Ocu; to će biti najdublji i najčvršći temelj našem miru! "Nego da pozna svijet, da ljubim Oca, i kako mi je zapovjedio Otac, onako činim".

Razgovarajmo u kolokviju s Isusom i krijepimo si dušu njegovim divnim obećanjima !

Četvrtak iza Pedesetnice

ISUSOV OPROŠTAJNI GOVOR II

Iv 15s.

1.prel.: Prvi dio Isusova oproštajnoga govora završuje se u Iv 14,31 ovim riječima:"Ustanite, ajdemo odavle"! A ipak se govor Isusov nastavlja još u Iv 15 i Iv 16 te ima prema Iv 17 krasan završetak u Isusovoj svećeničkoj molitvi. Zar je Isus sve, što čitamo u ova tri poglavlja Ivanova evanđelja, i-

zustio pod vedrim nebom, na putu prema Maslinskoj gori? Nije to vjerojatno. Ulice jeruzalemske nisu bile podesne za tako intimne razgovore. Čini se vjerojatnije, da je sv.Ivan postepeno sastavio svoje evanđelje. Najprije je zabilježio Isusov oproštajni govor tako, kako ga čitamo u Iv 14 s onim zaključnim riječima: "Ustanite, ajdemo odavle". Kasnije se je sjetio još drugih riječi Isusovih pa je sve to dodao u slijedećim poglavljima. Prema tome govori Isus ono, o čemu ćemo sada razmatrati, još uvijek u dvorani posljednje večere. To su dodaci iz pamćenja sv.Ivana. Gledajmo u duhu Isusa među apostolima, koji ga napeto slušaju !

2.prel.: Isprosimo si milost sjedinjenja s Isusom, osobito u poteškoćama i patnjama života !

I.- JEDNO S ISUSOM KAO LOZE S ČOKOTOM /Iv 15,1-17/. Čujmo divne riječi Isusove ! "Ja sam trs, vi loze. Koji ostaje u meni, i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa učiniti. Tko u meni ne ostane, izbacit će se napolje kao loza, i osušit će se, i skupit će se, i u oganj baciti, i gorjet će". Isus nam tumači nadnaravni život naših duša. Samo sjedinjeni s Isusom možemo tako živjeti. Prispodoba o trsu i lozama zorno nam predočuje potrebu sjedinjenja s Isusom. A kako ostajemo sjedinjeni s Isusom? Vjerom i ljubavlju. Sada Isus naglasuje ljubav. "Ostanite u mojoj ljubavi"! A kako ćemo ostati u ljubavi Isusovoj? Obdržavajući njegove zapovijedi, tako glasi Isusova pouka. Naša volja mora biti jedno s Isusovom voljom, a kako će biti, ako Isusovu volju ne vrši ?

Najviši stepen sjedinjenja postizavamo u sv.pričesti. Tu se najobilnije prelijeva životni sok posvetne milosti iz Isusa u naše duše; tako jačamo nadnaravno, postajemo sposobni da izvršimo volju Božju, donesemo obilat plod. O tom plodu zbori Isus mnogo, na primjer: "Niste izabrali vi mene, nego sam ja izabrao vas, da vi idete i da rod rodite, i rod vaš da ostane". Nemojmo biti samo lišće na trsu Isusovu, nego budimo grožđe, budimo loze, što se sagibaju pod težinom velikih, slatkih grozdova! Stvorimo odluke glede sv.pričesti i djelotvorne ljubavi prema Isusu !

II.- ISUS PRORIČE PROGONE /Iv 15,18-16,4a/.- Svijet na nas mrzi, kao što je mrzio na Isusa, iz istoga razloga. "Ako svijet mrzi na vas, znajte, da je mrzio na mene prije vas ... Nije sluga veći od svoga gospodara. Ako su mene progonili, i vas će progoniti". Zašto svijet na nas mrzi ? Zato jer između Isusa i nas s jedne strane i svijeta s druge strane zijeva jaz nepremostiv, diže se strašna zapreka. Ono što

mi s Isusom mislimo i radimo, protivi se diametralno onomu, što svijet misli i radi. "Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio, a kako niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao od svijeta, zato svijet mrzi na vas".

Utjeha nam mora biti, što je Isus progone prorekao. "Ovo sam vam rekao, da se ne sablaznite ... Nego sam vam ovo kazao, da kad dođe vrijeme, da se sjetite toga, da sam vam ja kazao". Sjećajmo se dakle u progonima Isusovih proročanstava i tješimo se! Već prije posljednje večere navještao nam je progone u govoru na gori, u osmom blaženstvu. Ne samo od bezbožnika, nego također od fanatičnih inovjeraca prijetit će učenicima Isusovim smrtna opasnost: "Dolazi vrijeme, kad će svaki, koji vas ubije, misliti, da Bogu službu čini" /Iv 16,1/. "Svi će mrziti na vas poradi mojega imena" /Mt 1o,22/. Sve je to Isus predvidio kao Sin Božji; kao Sin Božji on ima neograničenu vlast, da progone spriječi. Ako ih ne sprečava, oni sigurno spadaju u njegove osnove, kojima on snuje samo korist, samo pobjedu progonjenim pojedincima i čitavoj progonjenoj Crkvi. Zato pouzdanje !

III.- UTJEHA I POMOĆ ISUSOVA /16,4b-33/.- Ovaj dio 16. poglavlja sličan je 14.poglavlju. Opet o Duhu Svetomu, opet o molitvi. Isus hrabri i sokoli svoje učenike. "Ovo sam vam kazao, da u meni mir imate. U svijetu ćete imati tjeskobu, ali se uzdajte, jer sam nadvladao svijet". Dakle je svijet već poražen. Ne bojmo ga se! "Vi sad imate žalost, ali ću vas opet vidjeti, i radovat će se vaše srce, i vaše radosti nitko neće od vas uzeti". Zapravo imamo već sada mir i radost, što ih svijet ne shvaća, ne može nama oteti. Najljepše bit će dakako na nebu. Kako je neznatna žalost ovoga svijeta prema vječnoj radosti ! Neka nas tješi kršćansko ufanje !

Muka nam je, što Isusa ne vidimo. Ipak je tako bolje, jer onda u nama radi vjera, što pobjeđuje svijet, radi u nama Duh Sveti, koji nas upućuje u svu istinu. On radi također u svijetu; tako on vodi svjetsku povijest, da se Isus mora proslaviti. Evo Isusovih riječi: "I kad on dođe, osvjedočit će svijet o grijehu i o pravdi i o sudu". Proglasili su dušmani Isusa grješnikom, sebi su svojatali pravdu, Isusa su osudili. No djelovanjem će Duha Svetoga postati jasno, da su grješnici oni, koji su Isusa raspeli, da je pravda sa strane Isusove, i da su suci Isusovi pred Bogom osuđeni. Tako će i Crkva dobiti svoju parnicu pomoću odvjetnika Duha Svetoga.

Čitajmo rado Isusov oproštajni govor, da se u svim poteškoćama okrijepimo i ohrabrimo ! To su riječi kanoti s drugoga svijeta, ali koje nam više govore srcu, nego sve što nam brblja grješni svijet. Divna obećanja božanskoga Srca Isusova

više nas zadovoljavaju nego sva dobra ovoga svijeta.

Isprosimo si opet u kolokviju milost, da ostanemo s Isusom nerazdruživo sjedinjeni !

Petak iza Pedesetnice

MOLITVA ISUSA KRISTA VELIKOGA SVEĆENIKA ZA JEDINSTVO

Iv 17

1. prel.: Još smo u dvorani posljednje večere. Svi stoje, spremni su za odlazak. U sredini stoji Isus s očima podignutim prema nebu. Molio se on mnogo u vrijeme svog zemaljskoga života, noći je probdio u molitvi. Sada se moli glasno pred svojim učenicima, moli se divno, tako te ga učenici sa zanosom slušaju.

2.prel.: Molimo se za milost jedinstva svih vjernika Isusovih, jedinstva bratskoga i jedinstva s Isusom, s Bogom! Molitva Isusova, o kojoj ćemo razmatrati, zove se često njegova svećenička molitva. I zaista se u njoj spominje žrtva Isusa, koje je ujedno žrtva i svećenik. Ipak se u molitvi više ističe jedinstvo, više je to molitva za jedinstvo. Kao takova ona je dirljiv testamenat Isusova božanskog Srca, lijep izvadak njegove nauke. Molimo se Isusu, da njegovu molitvu duboko shvatimo, prema njoj uredimo svoj život !

I.- ISUS MOLI ZA SEBE /r.1-5/.- Isus moli, da ga Otac proslavi. "Oče, došla je ura, proslavi Sina svoga" /r.1/. "Proslavi mene slavom ... koju sam imao u tebe, prije nego je postao svijet" /r.5/. Isus moli, da njegova čovječja narav postane dionikom slave Božje. Cilj Isusov nije muka, nego slava nebeska. Kroz muku Isus će doći do slave; muka je sredstvo, slava je cilj. Muka je vremenita, slava je vječna. Baš sada Isus ide u muku i smrt, ali kroz muku i smrt on gleda samo slavu svoga Oca i svoju slavu. Slično se on prije nekoliko dana izrazio pred Židovima: "Sad je duša moja potresena. I što da kažem: Oče, spasi me od ove ure? Ali zato sam došao u ovu uru. Oče, proslavi ime svoje" /Iv 12,27s./! Isus nije bio slobodan od straha pred bolima; bio je to veći junak, kad je kroz unutarnju agoniju tako plemenito težio za uzvišenim ciljem slave Božje. Isusova slava služi proslavi Oca nebeskoga; Otac je u svemu prvi. Isus mora sebi slavu tako zaslužiti, da na zemlji izvrši svoju zadaću, a njegova je zadaća, da ljudima pomogne do spoznaje Boga i tako do života vječnoga. Isus je svoju zadaću divno izvršio.

I mi ćemo sebe proslaviti, ako tražimo slavu Božju. Kao Isusu tako je i nama slava nebeska posljednji cilj. Već muka Isusova promatra se u evanđelju sv. Ivana kao proslava. Tako je tijesna veza između muke i slave. Promatrajmo i mi svoje patnje kao svoju proslavu, kao slavu, ali ne onakovu, kakovu pali junaci ili patnici ostavljaju iza sebe kod ljudi, nego u koju se ulazi kao u najljepšu stvarnost, najintimnije i vječno blaženstvo, život vječni !

II.- ISUS MOLI ZA SVOJE APOSTOLE /r.6-19/.- Zašto se Isus moli za apostole ? Zato, jer su izabranici Božji, odijeljeni od svijeta /r.6/, zato jer pripadaju Ocu, pripadaju Isusu /r.6.9/, zato jer su uzvjerovali /r.8/, napokon zato jer ostaju u svijetu pa im je potrebna pomoć i obrana Božja /r.14-16/. Svi ovi razlozi vrijede i za nas, osobito za svećenike i redovnike, pošto smo se posvetili Bogu. Sigurno se i za nas Isus sada na nebu moli, puno moli, mnogo nas kod Oca zagovara.

A koje milosti hoće Isus da isprosi svojim apostolima? Prva je milost ustrajnost u vjeri /r.11s./. Doslovno Isus moli, da apostoli budu uščuvani u ime Očevo. Ime Očevo sam je Otac kao predmet spoznaje, vjere, štovanja, ljubavi. Svega toga Isus nam je posrednik. U spoznaji Boga, vjeri i ljubavi, stvara se jedinstvo između nas i Boga, jedinstvo između nas i svih, koji prema Bogu imaju istu vjeru i ljubav. Nadalje traži Isus od Oca, da apostole zaštiti od svijeta /r.14-16/. Oni moraju ostati u svijetu, da izvrše svoju apostolsku zadaću; a svijet im je protivan, mrzi na njih. Treća milost, za koju se Isus moli u interesu svojih apostola, jest, da budu posvećeni u istini /r.17-19/. Radi se o tome, da apostoli budu posvećeni za službu istine, ali ne samo o tome; istina mora najprije apostole sasvim preobraziti i posvetiti. S Isusom, koji se za njih kao žrtva posvećuje, moraju i apostoli postati žrtva i svećenici istine. Kako divno možemo sve to primijeniti na sebe, osobito ako kao svećenici širimo istinu Božju !

III.- ISUS SE MOLI ZA SVE VJERNIKE /r.2o-26/.- Svim vjernicima Isus hoće da isprosi milost jedinstva, jedinstva vjere i ljubavi, jedinstva nadnaravnoga, što ga stvara milost posvetna, - jedinstva tako divnoga, kao što je jedinstvo Oca i Sina, takova jedinstva, da bude svijetu dokaz istinitosti kršćanstva. Isus moli također Oca, da sve vjernike učini dionicima slave nebeske. A čime zaslužuju vjernici sve te milosti ? Spoznajom, to jest vjerom u Boga i u Isusa. Njihovo jedinstvo vjere, nauke, ljubavi, sloge, pravo je čudo u svijetu zbrke, u svjetskom Babilonu.

Isus se dakle moli za naše jedinstvo. Ipak moramo i mi sami nešto za jedinstvo i slogu učiniti. Najprije se ozbiljno pitajmo, da li je naša bratska ljubav zaista tako uzorna, da se svijet, nju gledajući, mora obratiti i prigrliti vjeru u Krista ! Je li naša međusobna ljubav zbilja tako savršena, da nalikuje na jedinstvo, što postoji između Oca i Sina? Ako još nije, možemo sumnjati, jesmo li već u potpunom smislu Isusovi učenici. Ovo bi imao biti znak, po kojem bi nas svijet prepoznao kao Isusove, naša bratska ljubav. Naglasio je Isus kod posljednje večere, da je međusobna ljubav njegovih učenika nešto novo u svijetu, značajno kršćansko. Je li tako dandanas, među nama ? Ili ima možda više ljubavi u drugim zajednicama, koje nisu Isusove ? Tako se moramo mi međusobno ljubiti, kako je Isus nas ljubio /Iv 13,34/. Težimo za tim uzvišenim idealom !

Molimo se u kolokviju, da se na nama obistini, što je Isus molio Oca za svoje: "da ljubav, kojom si me ljubio, bude u njima, i ja u njima "!

Subota iza Pedesetnice

ISUS IZLAZI NA MASLINSKO BRDO, PRORIČE, DA ĆE SE APOSTOLI SABLAZNITI

Mt 26,3o-35;Mk 14,26-31;isp.Lk 22,31-34;Iv 13,36-38

1.prel.: Ako čitamo sv.Luku i Ivana, imamo dojam,da je Isus već kod posljednje večere prorekao apostolima,da će se nad njim sablazniti. Ali ova dva evanđelista možda nemaju nakane, pripovijedati sve u onom redu, u kojem se dogodilo;vjerojatno je također, da je Isus svoje opomene opetovao na putu prema Maslinskoj gori, i da učenicima nije tek jedamput prorekao njihovu sablazan. Tako je prema Mateju i Marku bio govor o sablazni apostola, dok su išli prema Maslinskoj gori. Gledajmo dakle najprije, kako se Isus oprašta s vlasnikom kuće, u kojoj je imao vazmenu večeru! Ide Isus, možda zato, da Juda ne bi doveo policiju u kuću i uznemirio sve ukućane. Isus izlazi s apostolima u hladne, tamne jeruzalemske ulice, popločene, ali tijesne. Silazi niz stube u dolinu Tyropoeon, kreće prema jugu, izlazi kroz gradska vrata. Onda kroz dolinu kedronsku obilazi grad. Bit će oko lo sati do ponoći. Izvan grada, kuda Isus prolazi, bjelasaju se mnogi grobovi; tako i visoki gradski bedemi. Uštap je; mjesečina kao srebro titra u zraku. Crni čempresi i palme bacaju tamne sjene. Četa apostola miče se polako, razgovara s Isusom.

2.prel.: Isprosimo si milost nepovjerenja prema sebi, a pouzdanja u milost Božju !

I.- ISUS I NJEGOVI OSJEĆAJI.- Isus u svom srcu osjeća bol kod pomisli, da će ga ostaviti njegovi najbolji prijatelji. Premda su apostoli gledali velika čudesa Isusova i njegovu svetost, slušali njegove krasne propovijedi, spoznali u njemu Mesiju i Sina Božjega, ipak će u vrijeme kušnje pasti i iznevjeriti se. Zašto ? Uslijed svojih tvrdokornih predrasuda napram križu Isusovu. Zato također jer se usprkos Isusovim proročanstvima nisu pripravili na borbu. Isus se ipak brine za njih. Proriče im pad, očitujući tako svoje božansko znanje. To će u apostolima kasnije dizati vjeru u Isusa. Sad će doduše bježati radi svoje slabosti, no skoro će sjećanje i razmišljanje u njima dozrijeti do uvjerenja, da Isus, koji je događaje velikoga petka tako točno predvidio, nije mogao biti jednostavno igračka i žrtva tih događaja.

Isus se još i molio za svoje apostole. Petra on o tome izrično uvjerava:"Ja sam se molio za tebe, da vjera tvoja ne oslabi, i ti obrativši se utvrdi braću svoju". Nad svim našim slabostima bdije i radi ljubav Srca Isusova.

II.- SV.PETAR.- Petar je samosvijestan. Uvelike se on uzda u samoga sebe. Da će se drugi odreći Isusa, može biti vjerojatno, ali da će on tako duboko pasti, to nipošto! Da svi redom zataje Isusa, on će mu svakako, makar sam, ostati vjeran. Ta, šta bi ga moglo oboriti ? Strah pred tamnicom, smrću? Ne, on se toga ne boji ! Baš se Petar junači pred Isusom i drugim apostolima! "Ako se i svi sablazne nad tobom, ja se neću nikada sablazniti". Bilo na smrt ili na život, Petar ostaje uz Isusa. "Ako bi mi trebalo umrijeti s tobom, ja te neću zatajiti". To su riječi, to su misli Petrove.

Ali on sudi samo prema osjećajima, koji ga sada obuzimlju. A osjećaji se mijenjaju. Hoće li volja biti vjerna,kad bude duša uzburkana strahom, sva suha duhovnom suhoćom, to je drugo pitanje. Da volja u svakom slučaju ostane jaka,zato je prije kušnje potrebna vježba, molitva, bdjenje, poniznost. Sve je to Petar zanemario. Njegovi sadašnji lijepi osjećaji neće ga spasiti u kritičnom času. Petar ne može vjerovati Isusu. Evo bit će skoro ponoć i pijetli će pjevati prvi put; par sati kasnije pred zoru pjevat će po drugi put. I dotle da će on, Petar, Isusa triput zatajiti ! Kako bi to bilo moguće? Ipak iza Isusove tvrdnje Petru ne preostaje drugo, nego da Isusa usrdno i ponizno moli, neka spriječi taj veliki grijeh. A Petar toga ne čini, nego Isusu još i protuslovi,nad svoje se drugove uzvisuje. Hoće Petar da sam sebe nosi na svojim leđima; strovalit će se skupa sa svojim teretom.

III.- OSTALI APOSTOLI.- Apostole sigurno hvata strah kod Isusovih tako ozbiljnih riječi. "Svi ćete se vi sablazniti noćas nada mnom, jer je pisano: Udarit ću pastira, i ovce će se stada razbjeći". Previše se apostoli žaloste; kao da ne čuju, što Isus dodaje o svojem uskrsnuću: "Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju". Pretežak je njima taj skok preko muke i smrti u slavnu budućnost. Pesimizam šulja se u duše apostola, a to nije u redu. Osim toga oni nasljeduju loš primjer Petrov, možda malko poniznije, ali još uvijek previše samosvjesno. Isusa uvjeravaju, kako ga nikada neće ostaviti, a na molitvu misle tako malo! Bog će dopustiti ,da padnu i da se opamete.

Neće oni samo pobjeći od Isusa; u duši će se nad Isusom sablazniti. Gledajući, kako po Isusu padaju šake prostih vojnika, kako ga vežu užetima, oni u Isus neće više vidjeti Mesiju, Sina Božjega. Bit će im, kao da su se prevarili slijedeći Isusa. Mučit će ih neko razočaranje. Neće oni jasno priznati te dojmove, ali ih neće ni svladati. To će biti gore nego njihov bijeg; to će Isusa ljuće boljeti, nego što će ih noge brzo nositi što dalje od Maslinske gore. A to će biti u noći njihove prve sv.pričesti, njihova svećeničkog ređenja, biskupskog posvećenja, u noći Isusova uzvišenog i ganutljivog oproštajnoga govora ! Tako čovjeka nepripravljena smućuje patnja, kušnja.

Nemojmo se mi po primjeru jadnih apostola sablazniti, kad Bog dopušta progone i muke mističnome Kristu, sv.Crkvi ! Budimo jaki! Isprosimo si jakost duha! I nama je Isus sve prorekao, sve patnje sv.Crkve, ali i njezine pobjede. Nema razloga sablazni ni razočaranju ! Križ je Crkvi najsigurnije oružje pobjede.

U kolokviju molimo Isusa, neka nikada ne dopusti, da ga ostavimo, niti u najgoroj kušnji !

I. Korizmena nedjelja

GETSEMANI. POČETAK MUKE

Mt 26,36-38; Mk 14,32-34

1. prel.: Istočno od grada Jeruzalema, pod zidovima hrama, Isus prelazi preko potoka Kedrona. Zatim se još malko penje do zaselka Getsemanija; vlasnik zaselka bio je jamačno koji prijatelj Isusov. Tu je Isus više puta noćio. "I izišavši otide po običaju na goru Maslinsku" /Lk 22,39/. Znao je Ju-

da izdajica, gdje Isus noći. Getsemani znači tijesak za ulje; bio je dakle Getsemani maslinik, valjda prema običaju ograđen suhim kamenjem, na kojem je bilo naslagano trnje. Kod zaselka bila je s druge strane puta spilja, 15 m duga, a široka 7 do 8 m. U njoj Isus ostavlja osam apostola; on sam ulazi u maslinik s trojicom svojih miljenika. I od njih se Isus udaljuje; oni, Petar i Ivan i Jakov, gledaju Isusa, sad obasjana mjesečinom, sad zasjenjena krošnjatim maslinama.

2.prel.: Milost jakosti u duhovnoj suhoći !

I.- ŽALOST ISUSOVA.- Isus je žalostan, žalostan do smrti. Petru i sinovima Zebedejevim reče:"Žalosna je duša moja do smrti". Svijestan je Isus svog božanskog dostojanstva, svetosti svoje i nevinosti; kao Sin Božji došao je među ljude, da ih učini dionicima božanske naravi. A oni će ga sada izbaciti iz svoje sredine kao opasnog zločinca, pogubiti najsramotnijom smrtnom kaznom. Predviđa Isus, koliko će ljudi unatoč njegovim patnjama ostati u svojim vjerskim i moralnim zabludama,koliko će vjernika umrijeti u smrtnom grijehu i napuniti pakao.

Žalost je doduše osjećaj, što ga čovjek ima pred zlom, što je već tu. No pred Isusovim božanskim očima bile su mnoge buduće činjenice kao prisutne; mogao se žalostiti, i zaista se strašno žalostio, do smrti. Sveta je žalost Isusova. A radi čega se ja žalostim? Jer trpe interesi Božji, ili jer trpe interesi moji, moje častohleplje, moja taština, zavist? Šta osjeća moje srce, kad gledam progone sv.Crkve, zasljepljenost i moralnu bijedu grješnika ? Zar ne bih morao stoput više nego Jeremija tugovati nad smrću duša, kad je on tako tugovao nad propašću svoga naroda ? "O, da bi glava moja bila voda, a oči moje izvori suzni ! da plačem danju i noću za pobijenima kćeri naroda svojega" /Jr 9,1/.

II.- STRAH ISUSOV.- "I uze sa sobom Petra i Jakova i Ivana, i poče drhtati i plašiti se". Kako to ? Isus dršće, Isus naša jakost, naš uzor i primjer u neustrašivom podnošenju kojegod nevolje ! Zar se nisu sami pogani dičili svojom neustrašivošću? "Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae", pjeva Horacije o čovjeku junaku: "da se nebo razbije i sruši, ruševine će po njemu padati, ali ga neće preplašiti". Poganski su stoici govorili, kako mora čovjek ostati miran, i da ga na križ raspnu ili vatrom muče. Zašto Isus dršće sada, kad je tako junački došao u Jeruzalem? Primjenjuju se njemu kao junaku riječi psalmistove: "Veseli se kao junak, da prevali put" /19,5/, a on se plaši ! Čega se Isus plaši?

Sigurno svega onoga,što će pretrpjeti na veliki petak, muke tjelesne, muke duševne, poniženja i pogrde. Sve je to ja-

sno pred njegovim očima. Mnogi tobožnji junaci ne misle na ono, što ih čeka, rastresaju se, i tako ostaju mirni. Isus neće da se rastrese! On junački upire svoje duševne oči u svaki detalj svoje muke; iako se tijelo njegovo kod toga trese, veći je Isus junak nego oni "junaci", koji se služe narkozom rastresenosti. Nije Isus stoik, da bi nijekao bol; on je više čovječan nego stoici, i zato veći junak nego oni, makar drhtao od straha. Njegov strah ne paralizira ni najmanje njegovu volju, ne potamnjuje mu razuma, nema u njegovu strahu ni truna pretjerivanja. Njegov je strah samo posve naravna posljedica pregrozne muke, koja ga čeka, i koju on promatra sa savršenom sviješću i pažnjom.

Ispunja se na njemu, što je proricao o Mesiji Ps 22,15: "Kao voda razlijevam se, rasuti su svi udovi moji; srce mi postade kao vosak i topi se u grudima mojim". Kad mi strahujemo, nemojmo nasljedovati niti stoike niti druge lažne junake, nego nasljedujmo Isusa ! Ne dajmo, da nam strah onemogući trijezno prosuđivanje, ukoči naše radne sile ! Nemojmo se u strahu vladati nedolično ! Bit će ipak ljepše, ako kršćanskom poniznošću priznamo, što u srcu osjećamo, nego ako svoje osjećaje oholo krijemo i niječemo.

III.- DOSADA ISUSOVA.- Je li Isus u Getsemaniju zaista imao osjećaj dosade? U latinskom prijevodu Mk 14,33 čitamo: "Et coepit pavere, et taedere". Grčki glagol ademonein znači zapravo: plašiti se; ipak postoje neki razlozi, da se dopusti i ovo značenje: gaditi se na nešto. Pa iako evanđelista toga nije izrazio, ipak je sasvim vjerojatno, da je Isus na Maslinskoj gori osjećao dosadu i gađenje, što ga je prožimalo, mučilo mu dušu. Gadili mu se naši grijesi; nitko nije osjećao kao Isus svu njihovu rugobu. Sva je ta nečistoća padala po njemu. On je sam pred svojim Ocem kao grješnik. "Gospod je stavio na nj grijehe svih nas" /Iz 53,6/. "Njega, koji nije poznao grijeha, za nas grijehom učini" /2K 5,21/.

Kako je Isus mogao podnijeti pogled na tu nepreglednu močvaru, na tu odvratnu kloaku opačine ljudske? Gledao je milijarde grijeha, gnusobu svakog pojedinoga. Tko bi bez čuda mogao podnijeti takovo gledanje ? Blaženo gledanje Boga moglo je u Isusu onemogućiti svaku muku, ali nije, jer je Isus htio trpjeti u duši svaku bol, žalost, strah i mučnu dosadu. Neka se i nama zgade naši grijesi ! To će biti Srcu Isusovu najmilija utjeha za sve, što je pretrpio na Maslinskoj gori.

U kolokviju tješimo Isusa, kako najbolje znamo !

ISUSOVA MOLITVA NA MASLINSKOJ GORI

Mt 26,39.42.44;Mk 14,35 s.39;Lk 22,41s.

1.prel.: Isus kleči, leži ničice, moli se u masliniku. Na nebu uštap. Nedaleko apostoli spavaju.

2.prel.: Sućut s Isusom! Da od njega naučimo molitvu u teškim časovima !

I.- "OČE MOJ! AKO JE MOGUĆE, NEKA ME MIMOIĐE KALEŽ OVAJ".- U hebrejskom jeziku kalež, što ga čovjek pije, znači u prenesenom smislu sudbinu. Može biti sretna; tako se psalmista hvali svojim kaležem, to jest, svojom sudbinom: "Čaša se moja prelijeva" /23,5/. Češće se upotrebljava izraz za sudbinu tešku. U St.Z.i u Tajnom otkrivenju sv.Ivana kaže se, da Bog daje piti grješnicima iz čaše svoje srdžbe; to znači, da ih Bog kažnjava. U drukčijem smislu, o teškoj sudbini, ne o kazni, pitao je Isus na svom zadnjem putovanju u Jeruzalem sinove Zebedejeve, da li su spremni biti iz kaleža, iz kojega će piti on. Tako je Isus rekao i sv.Petru:"Zar da ne pijem kalež, koji mi dade Otac" /Iv 18,11/.

A zar sada Isus nije spreman piti kalež svojih patnja, dok se moli, da ga mimoiđe taj kalež? Kako ne ! Posve je predan u volju Božju. Između njegove molitve i volje Božje nema nikakve opreke. Nije Isus manji junak od onih svetaca, koji su od Boga tražili patnje. Šta bi sveci molili, da su u svojoj duši osjećali Isusovu agoniju? Iz molitve Isusove vidimo, koliko je on trpio. Isus nas je htio također poučiti, da se smijemo moliti, neka nas Bog očuva nevolje. Da ima u tome grijeh ili nesavršenost, ne bi se Isus tako molio. Molio se,jer je bila njegova muka zaista prevelika. Pio je on, možemo reći, iz čaše srdžbe Božje mjesto nas grješnika.

A molio se Isus tako djetinje; Boga naziva abba, oče, kao dijete svoga oca. Ne mrmlja u boli svojoj; znade i priznaje, da sve, što trpi, dolazi iz ruke Oca nebeskoga. Bog ne prestaje biti otac, kad nam šalje križeve. Baš je onda brižni otac, kad nam patnjama dušu liječi i čisti, značaj čeliči, od zemaljštine k sebi vuče, oplemenjuje nas i čuva nas na visini, u dostojanstvu djece Božje. Bolje je, biti u Getsemaniju uz Oca, nego drugdje daleko od njega.

II.- "ALI NE KAKO JA HOĆU, NEGO KAKO TI HOĆEŠ".- Isus je predan u volju Oca nebeskoga, To čini njegovu molitvu savršenom. Isus svoje predanje izrazuje riječima. To nije uvijek potrebno, ali srce mora biti u svakoj prošnji jedno s voljom Božjom. A ide li to skupa, predanost u volju Božju i čvrsto

pouzdanje? Vjerovati, da će nas Bog uslišiti, ne kolebati u svojoj vjeri, a u isti mah ne htjeti drugo nego što hoće Bog, zar nije to barem jako teško? Neće nam biti teško, ako u svojim molitvama ne volimo ništa zemaljsko, nego samo Boga i sve drugo u njemu. Nepokolebivo pouzdanje ne znači, da se moramo nepokolebivo zaljubiti u neki stvor, i tražiti ga od Boga, makar nam bio štetan. Pravu molitvu Bog će sigurno uslišiti, i bolje nego što mi očekujemo, ali nam u svojoj očinskoj ljubavi ne može dati ono, što nije za nas.

Inače moramo znati, da nam Bog često uskraćuje nešto baš zato, jer nismo predani u njegovu volju, - jer nešto zemaljsko više volimo nego Boga. Isus se upravo odriče svoje volje. Gotovo prosvjeduje, da neće, što je baš izrazio kao svoju želju. To je najsavršenije. Mi katkada molimo nešto, nekako smo spremni na sve, ali ipak dršćemo kod pomisli, da nas Bog neće uslišiti. Bježimo od te pomisli; nije nam drago, ako nas tko podsjeti, da nas Bog možda neće uslišiti. Bojimo se, izraziti riječima istu mogućnost. Sve su to znaci nesavršenog predanja u volju Božju. Usavršimo svoju volju, neka bude u potpunom skladu s voljom Božjom! Radije će nam Bog darove dijeliti, kad ne vidi opasnosti, da ćemo primivši dar izletjeti iz njegova zagrljaja i uz dar srce prilijepiti. Brzo će nas iz Getsemanija izvesti, čim opazi, da ćemo i drugdje biti jedno s njime.

III.- POSTOJANOST ISUSOVE MOLITVE.- Molio se Isus oko jedan sat. Onda posjeti svoje učenike; od njih se povrati k svojoj molitvi /Mt 26,42/. Njegovo je predanje sada još jače izraženo riječima:"Oče moj, ako me ne može ovaj kalež mimoići, a da ga ne pijem, neka bude volja tvoja". Iza drugog posjeta učenika, Isus se molio isto tako još treći put /r.44/. Vjerojatno je njegova molitva trajala par sati. Tako je on i nama preporučio, da ne klonemo u molitvi. Postojanost je jedna od glavnih oznaka prave molitve. Bog hoće da u postojanoj molitvi raste naše pouzdanje, da se pročisti naša nakana, da se u molitvi sve više s njime sjedinimo. Postojanost nije prava, ako s vremenom pouzdanje malakše. No ako sve više uviđamo, da nije volja Božja, dati nam baš ono, što tražimo, neka raste naše predanje u volju njegovu, ali također pouzdanje u njegovu ljubav prema nama, i vjera da smo molitvom nešto postigli, možda nešto mnogo bolje od onoga, što smo željeli postići.

Je li Isus bio uslišen? Jest i nije. Iz kaleža muke morao je ipak piti. Ali je svojom molitvom postigao nešto ljepše, sebi veliku slavu, a dušama neizmjernu korist. Zato veli sv. Pavao sasvim pravo, da je bio uslišen. "On je u dane tijela svojega prošnje i ponizne molitve k onome, koji ga je mogao izbaviti od smrti, s velikom vikom i suzama prinosio, i bio je

uslišen za svoju smjernost"/Hb 5,7/. Mi sada ubiremo plodove njegove molitve, a uživa ih i on na nebu. I naš Getsemani, ako ga imamo i u njemu točno nasljedujemo Isusa, bit će sigurno plodan.

U kolokviju molimo Isusa, da nas nauči pravu molitvu, djetinje pouzdanu, predanu, molitvu, kojom ćemo biti sve više prava djeca Oca nebeskoga !

I.korizmena nedjelja:utorak

ISUS U SMRTNOJ STISCI KRVAVO SE ZNOJI

Lk 22,43s.

1.prel.: U gluho doba noći uštap tiho sipa svoje blijede zrake na blijedo lice Isusovo, koje će se skoro zarumeniti od krvavog znoja. Anđeo tješitelj spušta se s neba. Isus u masliniku sad kleči; sad pada ničice na zemlju. U blizini spavaju tri apostola, naslonjena na debla maslinova. Nemirni su, bude se, gledaju i slušaju u strahu i čudu Isusa, koji pada, utapa se u more svoje pregorke muke.

2.prel.: Milost, da tugujemo s rastuženim Isusom! "Daj mi nosit po sve dane - Isusovu smrt i rane - , osjećati muka mač"!

I.- ANĐEO TJEŠI ISUSA.- Zanimivo je, što sv.Luka najprije spominje anđela tješitelja, a onda istom Isusov krvavi znoj. Svrha utjehe anđeoske nije bila duševna anestezija; nije anđeo uspavao, zatomio bol u duši Isusovoj, nego je Isusa hrabrio i krijepio u boli, koja mu je sve dalje i jače u srcu kljuvala. I nama mora biti najviše do toga, da u patnjama ustrajemo, više nego da se patnja riješimo, prije nego što su one donijele svoj plod. Sigurno je anđeo Isusa tješio time, što mu je pokazivao divne plodove njegove muke, dugu povorku svetaca, koji će poći njegovim stopama, noseći za njim svaki svoj križ ravno u nebo. Svu slavnu budućnost sv.Crkve razvio je anđeo pred očima Isusovim, Sjetio ga je također svih duša, koje će u budućim vjekovima razmatrati o njegovoj muci s osjećajima žarke sućutne ljubavi. Ti osjećaji bili su već u Getsemaniju kao kapi melema na izmoreno, ispaćeno Srce Isusovo.

U nedjelju prije muke sam je Otac nebeski odgovorio Isusu u njegovoj duševnoj tjeskobi /Iv 12,27-30/. Sada, čim je započela muka, on od njega grijesima našim opterećena, kanoti odvraća lice. Šalje mu ipak anđela, ne dvanaest legija anđela osvetnika, nego jednog anđela tješitelja. Ima u ulozi tog anđela neka tajna Božja. Šta je imao anđeo Isusu reći, što ni-

je Isus sto puta bolje znao? Bio je ipak Isus čovjek kao mi, imao je srce kao mi, osjećao je utjehu, kao što ju osjećamo mi, kad nas netko tješi razlozima nama poznatim, možda još bolje poznatim.

Ne bismo li smjeli reći, da se Isus ponizio,primajući utjehu od anđela? Htio je on i takovo poniženje. A hoćemo li ga mi izbjegavati, kad nam je potrebna utjeha i okrepa, koju nam mogu dati naši poglavari, duhovni vođe i drugi iskusni savjetnici? Istina je, da nije lijepo, previše pred ljudima jadikovati, ali ima i protivna pogreška, kad se netko oholo,možda i prkosno zatvara u sebe, a onda klone u poteškoćama,dok bi ga riječ utjehe ili savjeta, ponizno primljena, brzo iz poteškoće izbavila.

II.- SMRTNA STISKA.- Evanđelista Luka govori nam o agoniji Isusovoj; ova grčka riječ ne označuje baš smrtnu stisku, nego borbu, strah i napetost pred odlučnim događajem ili katastrofom. Ipak se vidi iz svega, što pripovijeda sv.Luka,da je Isus na Maslinskoj gori podnio pravu smrtnu stisku. Ljudi na smrt osuđeni, koji se junače na izvana, nerijetko uspijevaju zato, jer svoje misli odvrate od onoga, što ih čeka, i tako se rastresu. I nije to uvijek loše. I kad čovjek umire, nije za njega smrt kao takova najvažnija stvarnost; volja Boga, koji i kad mi uzima život, ostaje Bog ljubavi, onda život vječni, koji me čeka na nebu, to su stvarnosti, o kojima se na samrti više isplati misliti. Ako me one smire, razvedre, ohrabre, hvala Bogu !

Ali kod Isusa ima nešto posebno. Imao je on i u Getsemaniju blaženo gledanje Boga. Lebdio je ipak i veliki petak sa svim svojim strahotama pred njegovim očima; svaki detalj muke mučio ga već unaprijed. Gledao je Isus krvnike srca svoga, sve grijehe svih ljudi, vidio ih je u svoj njihovoj rugobi. Gledao je pakao, unatoč njegovoj muci pun jadnih grješnika. Sve mu je to prouzročilo neopisivu žalost, dosadu i strah. Sjetit ću se, kako je Isus u Getsemaniju gledao sve moje opačine, i koliko je zbog njih trpio. Blaženo gledanje Boga moglo je u Isusovoj duši spriječiti svaku bol; ali Isus htjede da osjeti smrtnu stisku. Ako se nama dogodi, da nam sve lijepe nadnaravne istine ne mogu stišati agonije u srcu, združimo se s Isusom u Getsemaniju i prikažimo svoju unutarnju tjeskobu Bogu kao zadovoljštinu za svoje i tuđe grijehe !

III.- KRVAVI ZNOJ.- Od prevelike duševne muke Isus se na Maslinskoj gori krvavo znojio. Kapi njegova znoja padale su teške po travi i cvijeću u masliniku. I to u hladnoj noći! Kako je Isus drhtao, kako je ginuo od boli, gotovo padao u nesvjesticu, a ipak božanskom voljom svojom očuvao se u potpunoj

svijesti, u ljutoj unutarnjoj muci. Svejedno, da li je njegov krvavi znoj bio čudo ili naravna pojava. Liječnici poznaju hematidrozu, znoj, koji u slučajevima velikog straha postaje mutan, katkada upravo krvav. Tako se, čini se, sv.Ciprijan prije svog nučeništva krvavo znojio.* Znameniti propovjednik Lacordaire primio je u teškoj bolesti tužnu vijest,i oblio ga je krvav znoj. I kad krvavi znoj Isusov ne bi bio čudo, bio bi nam dokazom njegove goleme patnje. Ako je bio čudo, opet je čudo učinjeno zato, da vidimo, koliko je Isus u svojoj duši trpio.

Kaže se obično, da je žalost bila uzrok Isusovu znoju; drugi neki vide uzrok u borbi proti žalosti. I jedno i drugo bit će istina. A kakova je naša borba, borba protiv grijeha? Nama bi se svakako moglo reći riječima sv.Pavla: "Još se ne oprijeste do krvi, boreći se protiv grijeha" /Hb 12,4/. Činimo barem sve, što možemo, da budemo junaci kao Isus, ne samo kad u nama snaga kipi i u borbi uživa, nego također u duševnoj agoniji ! Tu se junaštvo manje sjaji, ali rađa obilniji plod, manje slave pred ljudima, više zasluga pred Bogom. To junaštvo moramo si od Boga isprositi, nasljedujući Isusa,koji se u smrtnoj stisci usrdnije molio.

U kolokviju tješimo Isusa, kajući se za grijehe, koji su mu u Getsemaniju tjerali kroz pore krvav znoj !

I.korizmena nedjelja:srijeda

ISUS I UČENICI U GETSEMANIJU

Mt 26,40s.43.45;Mk 14,37s.40s.; Lk 22,45s.

1.prel.: Dok se Isus molio, bio je kojih 30 m daleko od trojice apostola: "kako se može kamenom dobaciti" /Lk 22,41/. Odanle se on iza nekog vremena diže; teškim koracima ide polako natrag kroz maslinik do svojih učenika. Oni spavaju; Isus ih budi, a oni šute, pospani, žalosni.

2.prel.: Molimo se za milost, da prema Isusovoj preporuci vazda bdijemo u molitvi, tako te ne padnemo u vrijeme kušnje! Da ne spavamo, dok izdajnik ne spava, a Isus trpi!

I.- O ISUSU.- Zar Isus traži utjehu od stvorova ? Čini se. Ipak on ne pohađa apostole samo poradi svoje utjehe, nego i zato,jer je zabrinut za njih. U teškoj su duhovnoj opasnosti, a spavaju. Isus za njih bdije i njih opominje. Ali je i to,čini se, istina, da kod svojih apostola traži utjehu. Stvar sama po sebi nije nesavršena; sve ovisi o načinu i nakani. Tako je apostol sv.Pavao rado primao utjehu, koju mu je Bog pružao

po prijateljima, suradnicima, privrženim vjernicima. Kako mu je bilo, na primjer, kad je iz Efeza pobjegao i u Macedoniju dospio? Evo kako piše: "Kad dođosmo u Macedoniju, nikakva mira nije imalo tijelo naše, nego smo u svemu bili u nevolji: izvana borbe, iznutra strahovi. Ali onaj, koji tješi ponižene, Bog, utješi nas dolaskom Titovim" /2K 7,5s./.

U tamnici prije mučeništva bilo je Pavlu teško, što su ga prijatelji ostavili, svi osim Luke. Neki bi se tjesnogrudni asceti možda sablaznili, tražeći od Pavla, da svoje boli podnese junački i šutke, te se ne oslanja na ljude. Apostol bio je drugog mišljenja; tako, izgleda, i Isus na Maslinskoj gori. Isus i Pavao tražili su kod ljudi utjehu duhovnu. Tako moramo i mi. Tražimo od ljudi utjehu nadnaravnu, savjet duhovni, poticaj duhovni, pomoć svete molitve! Uz to nemojmo zaboraviti, da je naš glavni tješitelj Bog; ako nam ne da utjehe po ljudima, utješit će nas on sam, neisporedivo slađe nego bilo koji stvor.

II.- O APOSTOLIMA.- Ono što su apostoli u budnim časovima vidjeli u Getsemaniju, napunilo ih je žalošću. Bilo im je očito, da počinje muka Isusova. I spavali su od same žalosti. Tako može žalost na nas djelovati: klone duša, klone tijelo, sve klone, drijema, spava. No apostoli su, predajući se snu, zaboravili na Isusovu opomenu: "Bdijte sa mnom"! Ne slušaju Isusa. Kod prvih koraka Isusovih u muku trojica njegovih najboljih apostola ne umiju se snaći.

Triput dolazi Isus k svojim učenicima. Govori im kod prvog posjeta, kod drugoga šuti, kod trećeg ostaje i čeka na oboružanu rulju. A šta veli Isus? "Reče Petru: Simone, ti spavaš? Zar nijesi mogao bdjeti ni jednu uru? Bdijte i molite se, da ne padnete u napast. Duh je, istina, voljan, ali je tijelo slabo", Isus kori napose Petra, koji se prije najviše junačio. Ljubezno ga zove domaćim imenom "Simone". A ne bi ni zaslužio Simon, da se sada zove Petar, stijena,kad je takav slabić.

Apostoli dalje spavaju. "Oči su im bile otežale, i nisu znali, što bi mu odgovorili". Nisu smogli ni cigle riječce, da Isusa utješe. Isus napokon reče: "Spavajte samo i počivajte"! Blaga ironija zvuči u tim riječima. On je od svojih učenika očekivao nešto drugo; a za to im je dao svoju milost, koje oni nisu iskoristili. Budimo mi veći junaci ! S velikim marom i budno razmatrajmo pregorku muku Isusovu ! Ako sami ne trpimo, pratimo s ljubavlju muku onoga, koji trpi za nas! Ako li i mi trpimo te imamo svoje agonije, upirajmo pogled u mukotrpnog Spasitelja, da se od njega naučimo trpjeti, kako valja, "gledajući na utemeljitelja i na usavršitelja

vjere Isusa, koji mjesto radosti, koja ga ide, prepati križ" /Hb 12,2/!

III.- NAPOSE O PREDMETU ISUSOVE OPOMENE.- Isus opominje apostole na bdjenje i molitvu. Zabrinut je za njih. Skoro će oni pasti, griješiti, bježeći od njega; Petar će ga se odreći. Svi će nekako zdvojiti. Isus čini svoje, da od njih odvrati opasnost grijeha. Opominje ih. Da ne padnu u napast! Ne samo, da ne padnu u napasti, nego da uopće ne dođu u napast. Ima ljudi tako slabih, da u napasti gotovo neminovno padnu. Oni su dužni bježati od grješne prigode. Moraju bdjeti! Apostoli zanemaruju i bdjenje i molitvu.

Isus, spominjući tijelo, ne misli na ružni grijeh. U Sv.Pismu tijelo znači čitavog čovjeka, u koliko je slab, prolazan. I kad ima u nama dobra volja, ima opet u nama također svakojakih slabosti, zlih nagnuća, koja nas i protiv naše volje tjeraju u grijeh. Strah, to će biti skoro slabost apostola, koja će svladati njihovu ljubav prema Isusu. Strah će biti jači. Kad bdijemo, očekujemo navalu neprijateljsku, krijepimo se, i lakše ju odbijamo. A molitvom pribavljamo sebi milost Božju, koja je svemoguća. Što su zanemarili apostoli, nemojmo toga nikada zanemariti mi, nego budimo ponizni i tražimo pomoć od Boga, pa nas napasti neće poraziti! Ne možemo baš svaki čas misliti na napasnika, no ako bdijemo i molimo se, bit ćemo kao uvježbani vojnici kod prvog alarma puni borbenog duha, naći ćemo odmah svoje duhovno oružje, a stajat će uz nas, spreman da nam pomogne, naš oficir, vođa i sigurni pobjednik, Isus. On u nama pobjeđuje, sami bez njega ne možemo. Zato mu se mnogo molimo !

U razgovoru razgovarajmo s Isusom! Tješimo ga mi, kad apostoli spavaju! Ako oni ne nalaze riječi u svojoj letargiji, nemojmo mi biti taki! A on neka nas krijepi svojom milošću, koja može od nas učiniti junake, premda smo sami po sebi slabi!

I. korizmena nedjelja: četvrtak

DOLAZI OBORUŽANA ČETA, DA ISUSA UHVATI

Mt 26,45-48;Mk 14,41-44;Lk 22,47;Iv 18,2s.

1.prel.: Isus stoji u Getsemaniju s trojicom apostola. Izdaleka čuju se koraci, čuje se žamor. Kroz grmlje svjetluca se bljesak zubalja i svjetiljaka. Osmorica apostola trče iz svoje spilje k Isusu. Svi napeto čekaju.

2.prel.: Daj mi, Bože, u vrijeme kušnje milost jakosti i vjerne ljubavi prema Isusu !

I.- BLIZU JE IZDAJNIK SA SVOJOM ČETOM.- Čujmo najprije riječi Isusove! "Evo se približi čas, i Sin čovječji predat će se u ruke grješnicima. Ustanite, hajdemo ! Evo se približi moj izdajica". Evo došla je ura Isusova! Iza unutarnje agonije skoro će početi još muke tjelesne, od ruke zločinaca. Šta osjeća Isus pred svojom mukom. Da li mu srce kuca jače? Je li problijedio? Mnogi se nevoljnici više plaše očekujući zlo, nego kad su već u zlu. U Isusu volja je jaka, čvrsta. Sada vrši on prije svoje žrtve čin prikazanja. "Primi, Gospode"! Među svojim apostolima čuva Isus mirno dostojanstvo. Spominje ruke grješnika, u koje će se predati. Došao je najtragičniji čas one vječne borbe između svetoga, Božjega, i onoga što je đavolsko, grješno, pakleno.

I mi trpimo u toj borbi. Trpimo od grješnika. Znadu li oni, šta rade? Isus će na križu reći, da ne znaju. Ipak je grijeh, što ne znaju; morali bi znati; griješeći došli su do tolike zasljepljenosti. U svojem grješnom neznanju ostaju pravi grješnici. Isus bolno osjeća, što se među tim grješnicima nalazi Juda. Ne spominje Isus napose niti farizeja niti književnika niti velikih svećenika, niti njihovih stražara, vojnika. Spominje napose izdajnika. Taj mu je zaista probo Srce! "Evo izdajnik se moj približio"! Bio je Juda Isusu tri godine blizu, i teška je bila Isusu njegova blizina, otkad je Juda bio đavao. Sad će Isusu blizina Judina biti najteža, jer će Juda pristupiti, da svog Spasitelja izda, a sebe baci u pakao.

II.- DOLAZAK JUDE I OBORUŽANE ČETE.- Tri evanđelista, Matej, Marko i Luka, govoreći ovdje o Judi, ističu, da je to bio jedan od dvanaestorice apostola. To je najstrašnije, da je apostol izdao Isusa. Četa, koja je došla po Isusa, sastala sepo svoj prilici u hramu. Tu su bili svećenici, tu je bila policija hrama; bila je sasvim blizu, u tvrđavi Antoniji,rimska vojska. Čitavo vrijeme stoji tu, a za tim pred četom korača Juda. Mora razgovarati s neprijateljima Isusovim. Oni psuju Isusa, klevetu ga, raduju se, što će ga napokon imati u svojim šakama. Pitaju Judu svašta o Isusu, pitaju ga, kako se on dao zavesti, i druge slične stvari. Šta on na to odgovara?

Ne očituje ni ljubavi ni štovanja prema Isusu. I on govori protiv Isusa. Što osjeća kod toga u svojoj duši? Sigurno pravi pakao. Sad vidi strašnu razliku između društva Isusova i ovog društva lopovskoga, đavolskoga. Nije vjerojatno,da je Juda na Isusa mrzio. A sad mora hiniti, kao da na nj mrzi. Jedva je moguće, da je o Isusu mislio zlo. Možda je izgubio vjeru u Isusa; smatrao ga je možda zanešenjakom, ali nipošto varalicom, zavodnikom naroda. Sada mora govoriti o Isusu naj-

gore, što on sam ne vjeruje. Tako grijeh čovjeka zarobljuje, gura ga sve dublje. Pravo veli njemački pjesnik Schiller, da je u tome prokletstvo zlodjela, da sve dalje i dalje rađa zlo!

A kod svega toga osjeća Juda, kako ga svi mrze i preziru kao izdajnika. Mora ići pred svima kao vođa; ne uzdaju se u njega, podlog izdajicu. Svi paze na nj, da ih ne bi prevario. Kako je morao biti divlji izgled Judin! Kako je tražio tamu! Kako se prepao, ako je svijetlo od zubalja palo na njegovo lice! Mučila ga je grižnja savjesti, očaj, stid. Prima već gorku plaću svog izdajstva: razočaranje. Još bi bilo vrijeme, da odustane od svog nedjela. Zašao je već predaleko; da se okrene, morao bi biti velik junak. A on to nije. Previše je milosti već proigrao; ne zaslužuje izvanredne pomoći Božje. Mogao ju je Bog dati; nije htio, da nama ulije spasonosni strah, jer se moramo i sami odlučiti za spas, s milošću, koja je dovoljna.

III.- JUDIN ZNAK.- "A izdajica dade im znak govoreći: Koga ja poljubim, onaj je držite ga". Sv.Marko ima još ove riječi Judine:"I odvedite oprezno". S kojom namjerom govori tako Juda? Jamačno su ga na to natjerali Židovi; tražili su od njega neki znak. A on im je predložio znak, kojim se Isusu i apostolima ne bi odao kao izdajica, Isusa će on pozdraviti po običaju, kao da on ne dolazi s ruljom, nego sam svojim putem; a za tim bi iščezao u tami. Tako misli Juda, a ne misli, kako je podlo ono, što odlučuje: poljubcem izdati svog najboljeg prijatelja i učitelja! Hiniti ljubav, a čovjeka predavati u smrt! Izdajničkim poljupcem rastati se za uvijek s Isusom! Riječi, što dodaje Juda: "držite ga", "odvedite oprezno", on govori dušmanima Isusovim, kao da je on sasvim njihov, kao da mrzi na Isusa, kao da mu ne želi drugo, nego da ga stigne pravedna kazna od velikih svećenika. Kad grješnik dođe jedamput na sklisko tlo, na strmen, onda se skliže i pada sve dublje i dublje. Juda je postao tip najgorih ljudi; za vječna je vremena ožigosan. Talijanski pjesnik Dante daje mu mjesto u najdubljem paklu.

Kako je grijeh okrutan! Pružiš mu prst, a on odmah hvata ruku, grli čitavog čovjeka objema rukama. Pristupio si k njemu sa savješću dvojbenom, a on te već tjera, da svijesno uz njega pristaneš. Rukuješ se s njime prijateljski, a on ti već veže ruke užetima, sputava u okove, zarobljuje te, ponizuje, ismjehava, bez milosrđa. Najpametnije, otpočetka grijehu najodlučnije odolijevati. Što manje imati s njime posla !

U kolokviju tješimo Isusa, njegovo presveto Srce, osobito radi teškog grijeha Judina! Obećajmo mu, da ćemo sav svoj život mrtviti svoje strasti, koje mogu čovjeka tako duboko strovaliti !

IZDAJICA CJELUJE ISUSA
Mt 26,49s.;Mk 14,45;Lk 22,47s.

1.prel.: Isus stoji s apostolima; malko podalje četa, što se baš zaustavila; od čete se odvaja Juda, trči k Isusu, grli ga i cjeluje.

2.prel.: Da se što više uživim u bol, koju je osjećalo Srce Isusovo kod Judina poljupca, i da se čuvam svakog izdajstva prema Isusu !

I.- "I ODMAH PRISTUPIVŠI K ISUSU, REČE: ZDRAVO,RABI".- Strašne li Judine perfidije! Odmah on pristupi. Valjda se ipak jedan čas pokolebao, ali se odmah osokolio, da izvrši svoju perfidiju. Isusa pozdravlja: "Zdravo"! Šelam lak! Mir tebi! Želi riječima Isusu svako dobro, a činom svojim predaje ga u smrt najsramotniju, najstrašniju! Učiteljem naziva Isusa, a srcem ne drži ga više svojim učiteljem, drži ga možda zanešenjakom, koji makar nesvijesno vara ljude; zabacuje Juda Isusovu božansku nauku. Prema starom rukopisu A ponovio je Juda naziv rabi, dvaput on reče: "Rabi, rabi"! I poljubi Isusa. Prema značenju grčke riječi možda je Juda Isusa više puta poljubio.

Šta je htio time ? Da svi stražari i vojnici dobro primijete, koga on poljupcem označuje kao Isusa? Ako je tomu tako, baš je bio Juda zloban! Neki misle, da je pred Isusom hinio kajanje. Čudno kajanje, kad djelom baš strašno griješi. Ili je možda Juda zbilja bio uzrujan kod dodira s Isusom,tako da u sebi poremećen, izvan sebe od uzrujanosti, nije pravo znao, šta radi ? Znao je dovoljno, šta radi, i da baš njegov poljubac izdaje Isusa. Ako se već kajao, njegovo je kajanje bilo zdvojno, bez ljubavi; ako je bio uzrujan, mogla mu je uzrujanost pomoći do kajanja; sama u sebi nije vrijedila ništa; Isus je ne prima. Može biti posljedica nekadanje ljubavi; u sebi ona nije više ljubav.

II.- "ISUS MU REČE: PRIJATELJU, ZAŠTO SI DOŠAO"?- Kako je Isus strpljiv! Ne gura od sebe izdajicu, premda bi to s pravom učinio. Govori Judi posve mirno. Veli mu: "Prijatelju"! Izraz upotrebljava u N.Z.samo sv.Matej tri puta; svaki se put radi o dobrohotnosti prema čovjeku, koji dobrohotnost ne zaslužuje /isp.2o,13;22,12/. Ostale riječi Isusove nisu jasne. Grčki tekst bismo točno ovako preveli: "Ono radi čega si došao"! Ljudi, koji su izvan sebe od žalosti, često govore nejasno. Možda je Isus htio reći:"Je li to ono, radi čega si došao"? Ili: "Pusti cjelivanje! Čini ono, zbog čega si došao"! Isus je uzrujan; uzrujana je njegova ljubav prema apostolu izdajici.

Je li još jednom pokušao da spasi Judu? Možda. Bilo je uzalud. Čovjek, kojega vodi strast, nalikuje na pokvaren stroj; možemo pritisnuti ovo ili ono puce, mučiti se kod jednog ili drugog kotača; stroj ili ne reagira ili reagira krivo, na način neočekivani. Tako Juda! Iza Isusovih riječi on iščezava u crnoj noći. Još nekoliko sati, pa će visjeti na grani, a njegova duša? Gorjet će u paklu na vijeke. A uspomena na njega na svijetu takova je, da ne može biti gora. Došao je još jedamput k Isusu, ali tako nije smio doći.

Iz Isusa izvire nam spasenje, ali ako ga teško vrijeđamo, izdajemo ga, on će biti naš sudac. Pošto je Juda poljubio Isusa, sigurno je svijetlo svih zubalja i svjetiljaka palo na lice Isusovo. Pogled Judin susreo se s očima Isusovim. Kako je Juda podnio pogled Isusov? Pogled ranjene ljubavi! Neće ga Juda zaboraviti do svoje nesretne smrti. Možda je u očima Isusovim već plamsalo nešto od onog, što će plamsat na sudnji dan, kad će osuđenici vikati gorama, neka ih pokriju: "Padnite na nas, i sakrijte nas od lica onoga, koji sjedi na prijestolju i od gnjeva Janjeta" /Apk 6,16/.

Još nekoliko sati, i bit će Isusu težak pogled na Petra u stanju grijeha u dvorištu velikoga svećenika; ipak će se Isus tješiti, što je Petar pao samo iz trenutačne slabosti, bez grijeha proti Duhu Svetomu, bez okorjelosti, sposoban da se odmah pokaje. Juda je drukčiji.

<u>III.- "JUDA, POLJUPCEM IZDAJEŠ SINA ČOVJEČJEGA"?</u>- Tako čitamo Isusove riječi kod sv.Luke. Judu Isus naziva njegovim imenom; ima u tome neka nježnost uvrijeđene ljubavi. Možemo pretpostaviti pokušaj Isusov, da Judu spasi. Očituje mu, koliko trpi njegovo Srce od tog poljupca. Sjeća Judu na svoje dostojanstvo mesijansko. Sinom čovječjim nazivao se Isus iz neke poniznosti, da istakne svoju ljudsku narav, nazivao se tako također prema proročanstvu Danijelovu kao Mesija. Nikad se njegova narav ljudska nije tako pokazala kao u vrijeme njegove muke; ipak i u muci svojoj on ostaje Sin čovječji, koji će jednoć doći na oblacima nebeskim. "I dade se njemu vlast, čast i kraljevstvo. Njemu moraju služiti svi narodi, plemena i jezici. Vlast njegova trajat će vječno i neće nikada proći. Nikada se neće oboriti kraljevstvo njegovo" /Dn 7,14/. Jamačno je Isus apostolima protumačio, zašto se naziva Sinom čovječjim. Znao je to Juda.

Sad mu Isus dobacuje: "Juda! Mesiju tako podlo izdaješ! Ja idem u smrt, ali ne prestajem biti Mesija". Kad je Juda to čuo, sigurno se u srcu prenerazio, no obratio se nije. Sjetimo se u razmatranju svih drugih izdajica Isusovih ! Judi nalikuju oni, koji se nevrijedno pričešćuju. I oni nekako po-

ljupcem izdaju Isusa. Neka nas Bog očuva tako teškoga grijeha! Misleći na Judu, pomislimo, kako je točno rekao sv.Pavao, da je gotovo nemoguće obratiti odmetnike: "Nije moguće one, koji su jednom prosvijetljeni, i okusili dara nebeskoga, i postali zajedničari Duha Svetoga, i okusili dobru riječ Božju, i sile budućega svijeta, pa su ipak otpali, opet obnoviti na pokajanje" /Hb 6,4-6/. Što veće milosti zlorabi grješnik, to mu je obraćenje teže!

Kolokvij neka bude s božanskim Srcem Isusovim, da mu pružimo zadovoljštinu za sve Jude, koji su ga već izdali !

I. korizmena nedjelja:subota

ISUS RAZGOVARA S RULJOM

Iv 18,4-9

1.prel.: Pred Isusom i apostolima na putu među grmljem, pod maslinama dosta velika četa rimskih vojnika, židovskih stražara naoružanih mačevima i batinama, s gorućim zubljama i svjetiljkama; među njima neki svećenici i otmeni Židovi. Isus im govori, a među njima zbrka, padanje po zemlji.

2.prel.: Vjera i pouzdanje u Isusa, koji je i u vrijeme najteže potpuni gospodar situacije !

I.- O ISUSU.- Pred svojim zagriženim neprijateljima, koji će ga napokon uhvatiti, Isus čuva svoj božanski mir. Nije nimalo iznenađen. Kroz čitav svoj život iščekivao je on taj čas; proricao je o svojoj muci svojim apostolima. I sada je u njemu mirna i jasna spoznaja svega, što će prema volji Oca nebeskoga na njega doći. "A Isus, koji je znao sve, što će biti od njega, stupi naprijed i upita ih: Koga tražite"? Znao je on sve unaprijed, slobodno je on izabrao i primio sve potankosti svoje pregorke muke. Nije on trpio od slabosti, kao da se nije mogao oduprijeti oboružanoj sili. Baš je toj oboružanoj sili pokazao, kakova je njegova moć.

"Odgovoriše mu: Isusa Nazarejina. Isus im reče: Ja sam... A kad im reče: Ja sam, uzmakoše natrag i popadoše na zemlju". Evo Isusu zgode, da iščezne ispred njihovih očiju. Ne! On ide slobodno u smrt. "Onda ih opet zapita: Koga tražite? A oni rekoše: Isusa Nazarejina. Odgovori Isus: Rekoh vam, da sam ja". A zar sv.Pavao ne govori o slabosti Isusa raspetoga? "Jer ako je i propet bio po slabosti, ali živi po sili Božjoj; jer smo i mi slabi u njemu, ali ćemo živjeti s njim silom Božjom među vama" /2 K 13,4/. Sv.Pavao ima pred očima vanjsku slabost Isusovu, vanjsku slabost njegovih apostola. Činilo se, da je Isus slab, čini se, da su njegovi apostoli slabi. No Isus je bio i na križu svemogući Bog, apostoli su i u svojim križevi-

ma jaki, dok u njima stanuje sila Kristova. Mislimo često u svojim patnjama, kako Bog sve znade, kako sve vodi svemogućom rukom svojom do sretnog cilja. U Getsemaniju je Isus radi apostola učinio, te su njegovi neprijatelji popadali na zemlju. Neka i našu vjeru krijepi u svim nevoljama!

II.- O RULJI.- U rulji, koja je došla na Isusa, bila je četa Pilatovih vojnika sa zapovjednikom, četa židovskih stražara, među njima i par velikih svećenika, nadstojnika hramske straže i starješina /Lk 22,52/. O vojnicima ne čitamo inače ništa; držali su se više po strani. Pilat nije imao rimskih legija, nego samo takozvane pomoćne čete, regrutovane u provinciji. Među Pilatovim vojnicima bili su Samaritanci i pogani iz same Palestine, dakle ljudi, koji su na Židove mrzili. Kako oni gledaju Isusa, tobožnjeg Mesiju židovskoga? Sigurno ne s ljubavlju. U njima je službena strogost i mržnja na sve židovsko.

Stražari hramski bili su možda djelomice oni, koji su već na blagdan Sjenica imali Isusa uhvatiti, ali nisu mogli, jer još nije došao njegov čas. Onda je Isusova propovijed na njih divno djelovala. "Nikad čovjek nije tako govorio kao ovaj čovjek", takav odgovor doniješe oni svojim gospodarima /Iv 7,46/. A danas? Danas osjećaju, da će Isus doći u šake svojih dušmana. Tu su oni, veliki svećenici, pred kojima se stražari plaše; svećenici su jako odlučni; njihov primjer povlači za sobom priproste stražare, tako te se ne usuđuju biti za Isusa. Najgori su dakle veliki svećenici; na njih ni čudesa Isusova ne djeluju. Iako su pali na zemlju, još na zemlji bjesne protiv Isusa, dižu se, da na njega navale.

Mi se čuvajmo strasti, koja se, kad ostane dulje vremena neobuzdana, diže napokon na samog Krista Boga! Čuvajmo se ljudskog obzira, koji može do same apostazije čovjeka dovesti! Čuvajmo se svake zaraze od poganske pokvarenosti , koja nema smisla za ljepotu Isusove nauke! Sve je to rulja, što Isusa hvata.

III.- UČENICI.- O učenicima sv.evanđelista Ivan najprije ne kaže ništa posebno, osim što će nešto reći o sv.Petru. Ali Isus spominje na lijep način učenike u onim riječima, što ih je upravio rulji: "Ako dakle mene tražite, pustite ove nek idu! Tako se imala ispuniti riječ, koju reče: Ne izgubih ni jednoga od onih, koje si mi dao". Divna je Isusova briga za apostole! Baš je on dobri pastir, koji u svojoj najvećoj pogibelji ne misli na sebe, nego na svoje ovce. Isusa će kasnije nasljedovati njegovi sveci. U kuću sv.mučenika i biskupa Josafata Kuncevića provališe neprijatelji i stadoše tući njegove sluge. Svetac dotrča i zaštiti svoje sluge: "Djeco! Šta tučete moje sluge? Ako imate štogod proti meni, evo me"! Na sličanje

način sv.biskup i mučenik Toma Becket, pošao u susret vojnicima, koji su provalili u njegovu crkvu, i rekao im: "U ime Božje, čuvajte se, da nikomu od mojih ne naškodite"!

Kad je Isus iza posljednje večere rekao one riječi:"Nisam izgubio nijednoga od onih, koje si mi dao", mislio je na moralni gubitak; očuvao je Bogu svoje apostole osim Jude, koji je propao svojom vlastitom krivnjom. Ovdje vidimo, kako nas Isus ne čuva samo od moralnoga zla, nego također od svakog drugog zla, smatrajući nas svojima. I nas dao je Otac nebeski Isusu; i nas će on čuvati, razumije se najviše u moralnim opasnostima, ali također u svim drugima. Njegovi smo, u njega se uzdajmo!

Razgovor s Isusom ,da spoznamo, koliko on misli na nas, brine se za nas u svim nevoljama, kako nam je i njegova svemogućnost na raspolaganje, ako ustreba !

II.korizmena nedjelja

PETAR SE HVATA MAČA

Mt 26,51-54;Mk 14,47;Lk 22,49-51;Iv 18,1os.

1.prel.: Stražari meću ruku na Isusa, možda Malho prvi. Apostoli planu, pitaju Isusa: "Gospodine, nećemo li udariti mačem "? Petar ne čeka, nego zamahne na Malha, pogodi mu desno uho. Isus kori Petra, liječi Malha.

2.prel.: Da u svim progonima sv.Crkve i u osobnim patnjama očuvam pravi duh Isusov, krotkost i nadmoć duhovnu!

I.- PETROVE DOBRE NAKANE.- Junačio se Petar prije, da je spreman ići s Isusom i u tamnicu i u smrt. Nije poznavao svoje slabosti, bio je ipak iskren. Volio je Isusa svim srcem. Sada za njega stavlja svoj život na kocku. Na organe vlasti on udara mačem, ne samo da jednome odsiječe uho; on je mahnuo po glovi; ako nije pogodio dobro, bio je slučaj sretan za Malha.Mogao je Petar na licu mjesta nastradati za svoj čin; mogao je barem skriviti, da i njega i sve apostole uhapse skupa s Isusom. Dok je živio Petar, ne usudiše se niti Matej niti Marko niti Luka zabilježiti njegova imena; sva trojica kažu samo,da se jedan od pratilaca Isusovih služio mačem za obranu Isusovu. Tek kojih 4o godina iza smrti Petrove napisao je sv.Ivan u svojem evanđelju, da je to bio Simon Petar.

Sam Petar nije mario za opasnost. Osjećao je,da se čini očita nepravda Mesiji, Sinu Božjem. Ustao je na njegovu obranu. Ako je toliko razmišljao,htio je možda napraviti zbrku, u kojoj bi Isusu bilo moguće iščeznuti u tamnoj noći, a za njim i

drugim apostolima, makar on, Petar, ostao na mjestu i platio za sve. Neki pretpostavljaju, da je njegovo ogorčenje planulo na Judu izdajicu, i da je njemu htio dati zasluženu plaću. Vjerojatnije je Malho, sluga velikoga svećenika, kao vođa ekspedicije, prvi pristupio i stavio svoju ruku na Isusa. Petar htjede Isusa obraniti. Njegova junačka ljubav bila je donekle hvalevrijedna, no kad se uzme sve u obzir, Petrov je čin zaslužio ukor Isusov. Iza svega što je od Isusa čuo, morao je znati, da ne radi u duhu Isusovu, da ne radi prema želji Isusovoj. Pred neprijateljima je Isusov ukor ipak blag. Ne veli više Petru: "Odlazi od mene, sotono"! Žalosno će baš biti, što će Petar skoro otići! Mi ustrajmo uz Isusa i branimo ga, ali samo u njegovu duhu!

II.- ISUS KORI PETRA.- Što Petar radi, sigurno nije u duhu Isusove propovijedi na gori. Zaboravio je na to Petar. Zaboravio je, da osveta rađa osvetu, dok krotki posjeduju zemlju. "Isus mu reče: Zadjeni mač svoj u korice ! Svi, koji se mašaju za mač, ginu od mača" /Mt/, i kad se mašaju za dobru stvar, za kraljevstvo Božje, za sv.Crkvu. Sv.Ivan govori u Tajnom otkrivenju proti onima, koji bi htjeli Crkvu u progonima silom braniti: "Ako tko u ropstvo vodi, ide /sam/ u ropstvo; ako tko mačem ubije, valja da bude mačem ubijen" /13,1o/. Sv.Crkva pobjeđuje drukčijim oružjem; sv.Ivan dodaje: "Ovdje je strpljivost i vjera svetih". Eto dva duhovna mača za pobjedu sv.Crkve! Da je Isus trebao vojničku obranu, mogao ju je imati. "Ili zar misliš", veli Isus Petru, "da mi Otac moj ne bi odmah poslao u pomoć više od dvanaest legija anđela, kad bih ga zamolio za to" /Mt/?

Ne! Isus će pobijediti baš svojom mukom. To je u planu Božjem. Proricali su o tome proroci. Kako je to mogao zaboraviti sv.Petar! "Ali", nastavlja Isus, "kako bi se onda ispunilo Pismo, po kojemu to mora doći tako" /Mt/? Ako Petar nije razumio starih proročanstava, imao je proročanstva Isusova, još sasvim svježa, s posljednje večere, s puta u Getsemani. Zaista je bio zaboravljiv. Bog je htio muku Isusovu, a Petar joj se suprotstavlja već drugi put, nekada riječima, a sad još krvavim činom. Još uvijek ne misli, što je Božje, nego što je ljudsko. Pred mnoštvom neprijatelja Isus ga ne kori strogo, kao prije, nego blago: "Zadjeni mač svoj u korice ! Kalež, što mi ga dade Otac, zar da ga ne pijem"/Iv/? Uzalud se Petar bori protiv Boga. Prožet će se kasnije i on pravim duhom Isusovim. Pisat će kasnije kršćanima: "Nego se radujte, što ste zajedničari patnja Kristovih ... Ako vas grde zbog imena Kristova, blago vama, jer Duh slave i Božji počiva na vama" /1P 4,13s./.

III.- ISUS PREMA MALHU.- U evanđelju sv.Luke čitamo ovako:"A Isus reče: Pustite! Ne dalje! Tada se dotače uha i iscijeli ga". Nije to zabilježio sv.Luka samo kao liječnik,jer ga je zanimalo liječenje, nego još više zato, jer ga je više nego druge evanđeliste zanimao Isus kao Spasitelj, njegova dobrota prema svima, prema grješnicima i neprijateljima. Tako Isus neposredno prije svoje muke još jednoć liječi, i to onoga, koji se možda isticao među bezobzirnim stražarima, koji je možda prvi metnuo na njega ruku, i to ne baš blago.Isusa će kasnije nasljeđovati njegovi mučenici. Sv.Polikarpo dao je pogostiti vojnike, koji su došli, da ga odvedu u zatvor. Ljubav prema neprijateljima specifično je kršćanska krepost. Isus ju je prvi tako divno naučavao, kao prije njega nitko drugi. Nije ostao kod riječi, nego nam je djelom dao primjer. Svojim čudom umirio je također stražare i tako zaštitio Petra i ostale učenike. I dok trpi, Isus misli na druge. Nije potrebno tumačiti Isusov čin samo kao dokaz božanske svemoći; zašto ne bi to bio također čin ljubavi prema neprijatelju? On ide u strašnu muku, a svog mučitelja dobrohotno rješava muke. Tako će kasnije prema legendi sv.Venancije svojim žednim mučiteljima na čudesan način izvabiti vrelo vode iz zemlje.

U kolokviju molimo se opet za pravi duh Isusov u svim patnjama, svojim i čitave sv.Crkve !

II.korizmena nedjelja:ponedjeljak

ISUS UHVAĆEN, APOSTOLI BJEŽE

Mt 26,5o.55s.;Mk 14,46.48-51;Lk 22,52s.;
Iv 18,12

1.prel.: Isus s božanskim mirom usred rulje, što se oko njega gura, psuje, diže na njega svoje svjetiljke, a i mačeve, toljage, prijeti mu se, nemilosrdno ga veže, možda i tuče. Međutim apostoli neopazice iščezavaju u noćnoj tmini.

2.prel.: Isuse, daj mi milost, da svoje slobode nikad ne zlorabim, budem u duši svojoj zaista slobodan !

I.- ISUS LIŠEN SLOBODE.- Tri godine je Isus slobodno propovijedao, slobodno se kretao po Sv.Zemlji. Morao je tu i tamo bježati ispred dušmana, morao se katkada čuvati, ipak je negdje uvijek mogao govoriti narodu, odgajati svoje apostole. Predvidio je konac svoje slobode: "Meni valja raditi djela onoga,koji me posla, dok je dan, dolazi noć, kada nitko ne može raditi" /Iv 9,4/. Eto, sad dolazi noć. Onima koji ga

hvataju, veli Isus: "Ali je ovo vaš čas i vlast tame"/Lk/, vlast tame, koja sputava svijetlo svijeta, lišava ga slobode. U zatvor ide Mesija, o kojem je proricao prorok Izaija, da će otvoriti oči slijepcima, izvesti sužnje iz zatvora, iz tamnice one, koji sjede u tami /42,7/. Baš će nas njegova uža oslobοditi, kao što će nas njegove modrice iscijeliti.

Moderni svijet uzvisuje slobodu kao najveće dobro, smatra slobodu religijom našeg doba /Heine/, a strašno iznakazuje pojam slobode. U istinu je slobodan samo onaj, koji nije rob svojih strasti, grijeha, sotone. Isus nam donosi najljepšu slobodu. Njegova nas nauka oslobađa: "Ako vi ustrajete u mojoj nauci, zaista ćete biti moji učenici, i poznat ćete istinu, i istina će vas osloboditi ... Ako vas dakle Sin oslobodi, zaista ćete biti slobodni" /Iv 8,31s.36/. Sin Božji oslobađa nas i svojom mukom, dajući Bogu zadovoljštinu za naše slobodarsko ludovanje u grijehu. Lišavanjem slobode počinje njegova vanjska muka. Kako se služim ja slobodom, koju mi Bog daje? Kako revnujem, kako se borim za pravu slobodu, slobodu djece Božje ?

<u>II.- ISUS SVEZAN.</u>- Isusa vežu; vežu mu njegove božanske ruke, koje su samo liječile, činile dobro, blagoslivale. Stežu užeta oko njegova tijela, grubo, okrutno, bezobzirno. Gledao je Isus već prije oko sebe lica puna mržnje. Sada je mržnja na njega podivljala, nije više vezana pravilima pristojnosti, bljuje iz sebe najprostije pogrde. Vežu Isusa kao zločinca, čovjeka opasna ljudskomu društvu. Velika je to sramota; vidi se na licu onih, koje tako vode kroz grad, koliko trpe od sramote. Ljudevit XVI.,kralj francuski, išao je junački na stratište, no kad su ga prije smaknuća htjeli vezati, branio se; popustio je istom, kad ga je prisutni svećenik sjetio, da je i Isus morao podnijeti istu sramotu. Isus je bio više nego Ljudevit XVI.svijestan svog kraljevskog dostojanstva, pače svog božanstva i absolutne nevinosti.

Šta je on osjećao onaj čas, kad su vojnici prostaci metnuli na njega svoje ruke, razabiremo iz njegovih riječi:"Kao na razbojnika izišoste s mačevima i s batinama. Kad sam bio svaki dan s vama u hramu, ne pružiste ruke na mene, ali je ovo vaš čas i vlast tame" /Lk/. Nije se Isus u hramu gubio među svjetinom; sjedio je mirno i učio /Mt/, bez opasnosti, dok još nije došla njegova ura. Što se dogodilo u Getsemaniju, dogodilo se, jer je Bog tako htio. "A ovo se sve dogodi, da se ispune Pisma proročka" /Mt/. Pokoravao se Isus volji svog Oca nebeskoga, ali je ipak teško osjećao zlu volju ljudi. Znao je,da će svojim poniženjima proslaviti Boga i spasiti ljude, ali su ipak poniženja ostala poniženja. Što mu se konopi zarili u meso, toga nije toliko osjećao, koliko sramotu što ga hvataju

i vežu kao zločinca.

Ako i mi trpimo sramotu vjere radi, radujmo se kao zajedničari patnja Kristovih! "Ako vas grde zbog imena Kristova, blago vama, jer Duh slave i Božji počiva na vama. Samo neka nitko od vas ne trpi kao ubojica, ili tat, ili zločinac, ili kao onaj, koji se miješa u tuđe poslove. Ako li kao kršćanin, neka se ne stidi, nego neka slavi Boga u ovom imenu /1P4,14-16/.

III.- APOSTOLI BJEŽE.- "Tada ga svi učenici ostaviše i pobjegoše". Kad se vlast tame spustila na Isusa, tada se spustila također tama na njihove duševne oči. Je li bio Isus još Mesija, Sin Božji za njih ? Isus im ne zamjerava toliko, što se udaljuju tijelom, muka mu je, što u njima malakše vjera. Da se smiju udaljiti tijelom, to je on sam htio. To je rekao svojim neprijateljima /Iv/: "Pustite ove neka idu"! Kasnije će i oni ići u smrt za Isusa; sada ide u smrt on sam. No da je muka njegova oborila vjeru njegovih učenika, to nije bilo u redu, to je Isusa boljelo. To im je sa žalošću u duši proricao kod večere, na putu prema Maslinskoj gori. Sada ih zaštićuje, svojom pojavom koncentrira pažnju Židova na sebi,odvraća ju od učenika, sigurno naumice, da se učenicima ne bi što dogodilo, osobito pošto se htjedoše uprijeti silom.

A šta im nije očuvao duše od sumnje i očaja, svojom svemogućom milošću? Nije htio bez njihove suradnje. Ova je bila previše nemarna; nisu se dosta borili protiv svojih predrasuda, nisu bdjeli, nisu se molili. U noći Isusova hapšenja njihov je grijeh manji radi neznanja i straha, ali ipak Isusa vrijeđa skupa s nemarnošću, iz koje se rodio. Boli Isusa također osamljenost. Malo prije bilo mu je teško, što su apostoli spavali u njegovoj blizini. Kako da mu sad ne bude teško, kad ih nestaje! "Prešu sam ja sam gazio. Od naroda nije nitko bio sa mnom" /Iz 63,3/. Sada stavlja Bog na nj grijehe sviju nas; Isus ih mora nositi sam.

Sv.Marko dodaje još ovaj detalj, možda svoj osobni doživljaj: "Za njim je išao neki mladić ogrnut samo plahtom i uhvatiše ga. A on ostavi plahtu i gol pobježe". Sve hvata strah, sve bježi, kad Isusa hvata vlast tame! Nemojmo mi bježati! Iz vlasti tame izaći će Isus kao pobjednik.

Ostanimo s Isusom u kolokviju ! Tješimo njegovo božansko Srce !

ISUS PRED VELIKIM SVEĆENIKOM ANOM

Iv 18,13.19-21

1.prel.: Vojnici i stražari silaze s Isusom niz Maslinsku goru do potoka Kedrona, idu preko mosta, zatim valjda kreću prema jugu, ulaze u grad s južne strane, ušavši penju se stepenicama na zapadnu uzvisinu grada Jeruzalema. Tamo, blizu kuće posljednje večere, bila je palača velikoga svećenika. Odanle se četa rimskih vojnika vraća u tvrđavu, a židovski stražari vode Isusa najprije k Ani, tastu velikoga svećenika Kajfe. Sam je Ana bio veliki svećenik od g.6-15. Isus stoji pred Anom; starac Ana udobno sjedi u kojem naslonjaču, prezirno i zlorado gleda Isusa svezana. Uz Isusa straža.

2.prel.: Neka nam Isus udijeli milost, da čvrsto stojimo uz njega, i kad mu svijet sudi, sprema mu smrtnu osudu!

I.- ISUS NA PUTU DO ANE, ZATIM PRED ANOM.- Promatrajmo Isusa, čovjeka najfinijih osjećaja, najplemenitijih nakana, najnevinijeg i najsvetijeg, u šakama rulje, koja ga vuče i tjera u grad, gura, možda i udara, dere se na njega i psuje! Mučenik Isusov sv.Ignacije, morao je u pratnji vojnika iz Antiohije u Rim; o svojoj pratnji piše on ovako: "Od Sirije do Rima borim se sa zvijerima ,na moru i na kopnu, po danu i po noći, privezan uz deset leoparda; to su vojnici, koji postaju još gori, kad im činiš dobro" /Rim.5,1/. Bila su to pogansko okrutna vremena. Kako osjeća Isus surovost vojnika i stražara? Sigurno teško! Kako ulazi Isus sada u grad sasvim drukčije nego nazad nekoliko dana, na cvjetnu nedjelju! Sada je vlast tame! Kako je i nama, sinovima svijetla, djeci Božjoj, često mučno u društvu sinova tame, sinova đavolskih! Dok smo još vojujuća Crkva, moramo podnositi blizinu neprijatelja i strpjeti se, dok ne stignemo u nebesku domovinu, gdje ćemo blaženo uživati u društvu Božjem, u društvu same preljubezne braće.

Anu, pred kojega je Isus bio najprije odveden, smatrali su najsretnijim čovjekom onog vremena. On je sam više godina vršio službu velikoga svećenika, za njim pet njegovih sinova, jedan za drugim, a i njegov zet Kajfa. Bio je Ana bogat, ugledan, Rimljanima simpatičan. Kao saducej bio je materijalista, živio je samo za ovaj svijet. Falio mu je ipak dobar glas kod naroda. Predbacivalo se općenito velikim svećenicima, da podmićivanjem Rimljana sebi prisvajaju velikosvećeničku čast, da prijevarom i silom lišavaju niže svećenike njihovih dohodaka. Članovima obitelji Anine predbacivalo se napose, da su klevetnici i intriganti, i, čini se, da su si nepoštenom trgovinom nagomilali bogatstvo.

Kad je Isus prije govorio o tatovima i najamnicima stada, mislio je jamačno na Anu i njegove drugove. Njima je suprotstavio sebe, dobrog pastira. Sada će najamnici i tatovi ubiti pastira! Ali će Isus baš svojom smrću svoje stado spasiti. Propast će Ana i njegovo bogatstvo i svi njegovi svjetski probici. Stado će se Isusovo divno umnožiti. Držimo se pastira Isusa! S njime ćemo napokon slaviti pobjedu, iako međutim s njime trpimo.

II.- ANINO PRESLUŠAVANJE.- "Međutim veliki svećenik zapita Isusa za njegove učenike i za njegovu nauku". Protiv Isusa morat će se sastaviti optužnica. Valja točno znati, šta je Isus namjeravao i koji su njegovi suradnici. Kako Ana nije više aktivni veliki svećenik niti predsjednik velikoga vijeća, njegovo je preslušavanje više privatno, ali ne baš posve privatno, budući da je Ana ipak imao u velikom vijeću pravo glasa i jak utjecaj. Dok on Isusa ispituje, njegove su nakane zlobne, ubilačke. Kako je Isusu teško, stajati pred starom lijom, koja svoje divlje oči pase na svojem plijenu!

Ana pita Isusa o učenicima. Sluti li on, da će ih ubijeni Isus skoro imati na hiljade, na milijune? Ne! jadnik si utvara, da će se smrću Isusovom sve osnove Isusove raspasti. Pita Ana Isusa o njegovoj nauci, a ne zna, da će to biti svijetlo, koje će obasjati svijet, i da će u tom svijetlu hodati narodi kroz tisućljeća, hodati u nebo. Trijumfira Ana, motreći Isusa pred sobom svezana. a kako je njegov trijumf smiješan! Pred njim stoji veliki svećenik Novoga Zavjeta, koji ostaje na vijeke.

III.- ISUSOV ODGOVOR.- "Odgovori mu Isus: Ja sam govorio javno svijetu; ja sam svagda učio u zbornici i u hramu, gdje se svi Židovi skupljaju, i ništa nisam govorio tajno. Što pitaš mene? Pitaj one, koji su slušali, što sam im govorio". O svojim učenicima Isus ne odgovara ništa, da im ne bi naškodio; to je lijepo i časno. Glede svoje nauke veli, da je javno naučavao; nije tu bilo nikakve tajne akcije, zavjere protiv postojećeg poretka. Tako je javno Isus nastupao, da su ga u samom hramu htjeli Židovi kamenovati, veliki svećenici uhapsiti.

Isus podsjeća Anu, da su prema zakonu potrebni svjedoci: oni neka govore! Bez svjedoka nema procesa. Nije optuženik dužan, govoriti protiv sebe. Ako nam se čini Isusov odgovor nekako strog, znajmo, da on ima pred sobom staru liju, lukavu i zlobnu. Hoće Isus da presiječe svako preslušavanje, koje nije zakonito, i kojemu nije svrha, da se izvidi istina, nego da se optuženik uplete i zaplete. Isus je bio uvijek blag prema ljudima dobre volje, i prema grješnicima, koji griješe iz slabosti i kaju se za svoje grijehe. Ana je bio zloban, njegov je

grijeh bio grijeh protiv Duha Svetoga, koji zaslužuje strogost.

I mi kad razgovaramo s neprijateljima Isusovim, razgovarajmo bez straha, bez popustljivosti, bez ljudskog obzira! Nek ne vide, da imamo rešpekt pred njihovom mržnjom !Nemojmo očitovati štovanja napram nazorima lažnim i pogubnim! Sjetimo se pred njima sv.Crkve i svoje braće u Isusu, kojoj dugujemo najveću ljubav! Ako nas ova ljubav tjera, da nekoga odbijemo, odbijmo ga, ne s mržnjom prema osobi, nego s mržnjom prema zabludi! Osobu, ako možemo, privucimo k Spasitelju!

U kolokviju razgovarajmo s Isusom tako, da mu naš razgovor bude utjeha za sve, što je trpio pred Anom!

II.korizmena nedjelja: srijeda

UDARAC PO LICU ISUSOVU

Iv 18,22-24

1.prel.: Isus ne stoji sam pred velikim svećenikom;uza se ima barem jednoga stražara, pače njih više. Stoje oni tu ukočeno i šute, a na licu im se vidi, kako sve više prianjaju uz jačega, odvraćaju se od Isusa sve slabijega. Gledaju,kako bi ugodili Ani; i tako pada šamar po licu Isusovu. Isus reagira, ali mirno i dostojanstveno.

2.prel.: Milost, da osjećam s Isusom, da se od njega naučim krotkosti.

I.- STRAŽAR UDARA ISUSA PO LICU.- "A kad ovo reče,jedan od sluga, koji su stajali ondje, udari Isusa po obrazu govoreći: Tako li odgovaraš velikomu svećeniku". Što stražar radi nije zakonito. Isus ima pravo, da se brani, a u svojoj obrani nije rekao ništa pogrdno. Isus osjeća tjelesnu bol, još jače osjeća nepravdu. Grubi i prosti čovjek bije svoga Boga po licu! Kako su se kod toga zgrozili anđeli, nevidljivi, ali sigurno prisutni, koji su se u isti čas Isusu klanjali! Smrvili bi oni u tren oka onog nesretnika, ali nisu smjeli,budući da je bila volja Božja, da Isus pretrpi i tu sramotu. Možda ova cuška nije bila prva, sigurno nije bila zadnja. Na putu s Maslinske gore do palače velikoga svećenika moglo se svašta dogoditi; svakako će sami vijećnici iza smrtne osude Isusa u lice biti, tako i vojnici Pilatovi, dok će ga trnjem kruniti.

Cuška najviše boli kao pogrda. Za tim obično ide onaj, koji šamara. Lice je simbol osobe, dostojanstva ljudskoga. Lice je mjesto, gdje se sve to nekako zrcali. Tu se vide misli, osjećaji. Životinju ne udaramo po glavi. A čovjek, koji je do-

bio ćušku, smatra se kadikad tako obeščašćenim, da ostavlja službu ili mjesto službovanja. Kad su Židovi sudili sv.Pavlu, zapovjedi veliki svećenik, da ga udare po ustima. Pavao, ne znajući, da stoji pred velikim svećenikom, uskipje i reče: "Udarit će tebe Bog, zide obijeljeni! I ti sjediš, da mi sudiš po zakonu, a protiv zakona zapovijedaš, da me biju" /Dap 23,2s./? Isus je ostao miran!

Štujmo presveto lice Isusovo! Ako štujemo slike Isusove, kako ne bismo štovali lice njegovo kao živu sliku svih osjećaja njegova Srca i njegova dostojanstva? Na licu se Isusovu nije očitovalo nikada nijedno neuredno čuvstvo, niti mržnja niti pohlepa, niti nestrpljivost niti ironija. Očitovala se svaka krepost, čistoća, blagost, ljubav. Tko će opisati sjaj njegovih očiju? Ako je tamo pred velikim svećenikom bilo lice Isusovo izobličeno tragovima krvavoga znoja, tragovima nasilja sa strane vojnika, koji su ga uhvatili i doveli pred sud, sjaj Isusovih očiju bilo je ipak teško zastrti. Nije, sigurno nije dao mira prostaku, koji je Isusa po licu udario. Nama neka se slika lica Isusova duboko utisne u dušu! S njega čitajmo osjećaje, da ih nasljedujemo, želje, da ih ispunimo, ljubav uvrijeđenu, da joj damo zadovoljštinu !

II.- ISUS ODGOVARA STRAŽARU.- "Isus mu odgovori: Ako sam rekao zlo, dokaži, da je zlo; ako li pravo, zašto me biješ"? Svakako pred zakonom ima Isus pravo. No zar ne dolazi on ipak u sukob sa savjetom, što ga nam je dao u propovijedi na gori? "Ako te tko udari po tvom desnom obrazu, pruži mu i drugi! I tko hoće da se s tobom parniči i tvoju košulju da uzme, pusti mu i kabanicu"! Zar je Isus zaboravio na te svoje preporuke? Nije. On će još mnoge udarce po svom obrazu dobiti, na koje neće ništa odvratiti. Ali stražaru pred Anom morao je nešto odgovoriti, pošto se ovaj gradio, kao da spasava čast velikoga svećenika. Isus ga je poučio, da postupa krivo. Inače je njegova pouka sigurno blaga; sv.Pavao bit će oštriji. A Isusove propovijedi na gori ne smijemo tumačiti doslovno; Isus samo osuđuje osvetljivost; hoće da kaže, kako je bolje, da iza prve ćuške primimo još drugu, nego da iza prve sagriješimo osvetom ili osvetnim željama.

Ne znamo, kako je stražar primio Isusovu opomenu. Na sudnji dan sastat će se on opet s Isusom, ali s Isusom sucem živih i mrtvih. Kako će onda gledati lice, koje je nekada šamarao? Ako se nije obratio, kako će vikati gorama, neka ga pokriju pred licem Janjetovim! A mi se pripravljajmo na to, kako ćemo na vijeke gledati lice Isusovo i u njemu samoga Boga, izvor vječnoga blaženstva!

III.- OD ANE DO KAJFE.-"Tada ga Ana posla svezana Kajfi, velikomu svećeniku. Ne čitamo, da je Ana ukorio stražara radi nezakonitog postupka. Kako bi ga ukorio? Stražaru bila je poznata mržnja velikih svećenika na Isusa. Znao je,da ga neće nitko kazniti za to, što zlostavlja Isusa. Štaviše! Možda će ga veliki svećenik još i zavoljeti i lijepo nagraditi. Članovi velikoga vijeća, suci Isusovi, skoro će sami Isusa šamarati /Mk 14,65/, k tome još po Isusu pljuvati i izrugivati se njegovu proročkome dostojanstvu. Šta je prema tome jedan udarac bijednog stražara? Glavni krivci bili su veliki svećenici u svojoj neshvatljivoj mržnji, kojom su se osramotili za vječna vremena.

Od Ane ide Isus k velikomu svećeniku Kajfi, od jednog mučitelja ide k drugomu. Tako će biti i na Veliki petak od jutra do podne. Započela je njegova muka i rast će do svršetka na Golgoti. Nama time Isus daje sve više i više. Na sličan način redaju se i mučitelji sv.Crkve jedan za drugim; Crkva ih trpeći sve pobjeđuje. Iščezavaju Ane i Kajfe, jadno i bijedno, a Crkva je uvijek tu. I na nama pojedincima, učenicima Isusovim, redaju se patnje; nastojmo da ih iskoristimo! Tako ćemo ih sve svladati.

U kolokviju dajmo Isusu zadovoljštinu za toliku nepravdu i pogrdu! Obećajmo mu, da ćemo se čuvati svakog teškog grijeha, jer je to zapravo teška, surova ćuška, što pada po presvetom licu Isusovom!

II.korizmena nedjelja:četvrtak

SVJEDOCI U ISUSOVU PROCESU

Mt 26,59-63;Mk 14,55-61

1.prel.: Dok je Isus bio kod Ane, skupljali su se članovi velikoga vijeća. Imalo je židovsko veliko vijeće svoju posebnu palaču blizu južno-zapadnoga ugla hrama, kod mosta, koji je spajao hram sa zapadnim brežuljkom grada Jeruzalema. Noćas skupljaju se suci Isusovi u kući velikoga svećenika Kajfe. Prema sv.Marku sabrali su se svi veliki svećenici, starješine i književnici, možda ipak ne baš svi absolutno,nego svi oni, koje je Kajfa sazvao. Jedva je vjerojatno,da su došla dva prijatelja Isusova, Josip iz Arimateje i Nikodem. Piše doduše sv.Luka, da Josip nije odobrio odluke i djela vijećnika /23,51/, no iz toga ne slijedi, da je prisustvovao procesu Isusovu.

Na svojim sjednicama sjedili bi vijećnici u polukrugu,

tako te je svatko mogao vidjeti sve svoje kolege. U sredini te linije polukruga sjedio je predsjednik. Pred polukrugom bilo je mjesto za dva tajnika, pisara. Svjedoka morala su biti barem dva. U kriminalnom procesu svjedoci bi se najprije s prijetnjama opomenuli, neka govore istinu; slijedilo je slobodnije ispitivanje; napokon bi preslušavanje postalo precizno i strogo. Dok je jedan svjedok govorio, drugi nije smio biti prisutan. Prema tome predstavimo si Isusa usred dvorane uz stražare! Sa svih strana padaju na njega pogledi puni zloradosti i mržnje. Izlaze, ulaze svjedoci. Napokon nastupaju dvojica, podvaljuju Isusu, da je govorio protiv hrama. Isus stoji s oborenom glavom i šuti.

2. prel.: Neka mi Isus udijeli milost, da nikada ne tražim razloga protiv njegovih zapovijedi, savjeta, nadahnuća!

I.- TRAŽE SE RAZLOZI PROTIV ISUSA.- "A veliki su svećenici i sva skupština tražili svjedočanstvo protiv Isusa, da ga osude na smrt i nisu našli". U dušama je sudaca Isusovih njegova sudbina već zapečaćena. Oni samo traže neke razloge, da spase svoj ugled pred narodom, da ne bi previše jasno izgledali kao ubojice; osim toga treba nešto naći i za rimskog upravitelja. Njihov postupak imao je na žalost dosta primjera u povijesti naroda izabranoga. Kako je tragično bio osuđen Nabat za kralja Ahaba! Prorok Ezekijel predbacivao je sucima svog naroda, što primaju mito, da čovjeka osude na smrt /22,12/. Očita nepravednost i himbenost Isusovih sudaca nama se strašno gadi. Gadila se i Isusu; pekla ga je u duši tolika nepravda.

Mi donekle nasljedujemo suce Isusove, kad proti Isusovim zapovijedima tražimo razloge, da opravdamo svoje strasti, te onda izdamo Isusa i njegovu stvar. Budimo vazda sinovi svijetla, ljudi istine, osobito u svojem duhovnom životu, ljudi istine pred samima sobom i pred Bogom !

II.- SVJEDOCI.- "Jer su mnogi lažno svjedočili na njega, i svjedočanstva nisu bila jednaka. I ustavši neki su lažno svjedočili protiv njega govoreći: Mi smo čuli gdje govori: Ja ću razoriti ovaj hram, koji je načinjen rukama, i sagradit ću za tri dana drugi, koji nije rukama učinjen. Ali svjedočanstvo njihovo nije bilo jednako" /Mk/. Stvar ne uspijeva sudijama Isusovim. U silnoj žurbi nisu imali dosta vremena, da svjedoke uvježbaju, potanko im sve protumače. Skrupulozna baš ta gospoda nisu bila, ali ih je ipak ljutilo, što stvar zapinje. Mnogo je doduše svjedoka nastupilo; iznosili su po svoj prilici ono, što su već prije farizeji Isusu spočitavali. Ali za smrtnu osudu to nije bilo dosta. Jedno je ipak svjedočanstvo pobudilo pažnju, ono glede hrama. Glede hrama bili su Židovi

jako osjetljivi; proroka su Jeremiju gotovo na smrt osudili, samo što je prorekao propast hrama /Jr 26/.

Što se protiv Isusa svjedočilo, bilo je lažno. Nikada nije Isus izjavio, da će on sam razoriti hram. Svjedočanstvo bilo je također nesložno. Slušajmo u duhu te jadne ljude,koji su se možda još nedavno za Isusa oduševljavali, možda od njega primali dobročinstva, kako sada iz ljudskoga obzira,od straha pred moćnicima, Isusa pred sudom terete lažima, iskrivljenim činjenicama! Kako su ljudi slabi i prevrtljivi! A jesmo li mi uvijek junaci u procesu protiv Isusa, koji se svaki dan širom svijeta obnavlja? Možda i mi malko krivudamo, istinu o Isusu na krive kalupe natežemo, izazivamo nesuglasje, koje nam uznemiruje dušu? Čuvajmo radije mir između sebe i istine Isusove, jer će biti mir blažen, makar na izvana trpjeli od Isusovih protivnika!

III.- ISUSOVA ŠUTNJA.- Isus, koji pred svojim sucima šuti, našim je propovjednicima često uzor protiv svih grijeha, koji se čine jezikom. Bit ćemo bliže pravomu značenju Isusove šutnje, ako grijehe jezika ograničimo na nepotrebno ili neistinito opravdavanje samoga sebe. Isus, sama nevinost, ne govori u svoju obranu protiv ružnih podvala, a mi se ispričavamo, kad nas poglavari s punim pravom kore. Ugledajmo se u Isusov primjer i nemojmo se previše braniti! Nastojmo više , da se ponizimo i popravimo !

No ako želimo razmatrati o prvom i glavnom razlogu Isusove šutnje, razmatrat ćemo malko drukčije. Isus nije pred sudom odgovarao zato, jer je bilo očito, da to ne bi imalo nikakva smisla. Njegova je sudbina bila već prije rasprave odlučena. Tu se nije tražila istina, nego samo nekakva forma za smrtnu osudu. Šta da Isus na to kaže ? Najbolje šutjeti! Možda se i nama u manjim stvarima događa nešto slično. Isus nam u srcu ne govori, šuti, ostavlja nas u neizvjesnosti i suši. Zašto? Zato jer u svojem duhovnom životu ne postupamo iskreno. Mjesto da opravdamo Isusov zahtjev , opravdavamo svoju strast. Budimo iskreni pa će nam Isus rado govoriti i slatko nas tješiti !

Pomolimo se Isusu u kolokviju ! Neka barem nama nešto rekne! A mi ga tješimo dobrim odlukama, koje smo stvorili u razmatranju !

II.korizmena nedjelja:petak

KAJFINA ZAKLETVA,ISUSOVA IZJAVA,SMRTNA OSUDA

Mt 26,63-66;Mk 14,61-64

1. prel.: Kajfa stoji pred Isusom. Sve šuti. Svečan

momenat ! Slijedi ozbiljno, glasno, polagano izgovarano pitanje Kajfino, zatim mirni i dostojanstveni odgovor Isusov. Nato Kajfa hini zgražanje, diže možda oči prema nebu, možda si prstima zatiskuje uši. Razdire haljine u znak žalosti. Takav je bio običaj kod mnogih starih naroda, napose kod Židova. Derali bi haljine kod smrti oca, majke, kad bi čuli kako netko huli na Boga. Prema rabinima deralo bi se pod vratom kojih 6-7 cm. U najtežim slučajevima - baš navedenima - ne bi se smjelo poderano opet sašiti; inače bi se smjelo iza trideset dana.

2. prel.: Milost, da uronim u osjećaje i boli presv. Srca Isusova !

I.- ZAKLETVA KAJFINA.- "Tada mu reče veliki svećenik: Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, sin Božji"? Kajfa Isusa zaklinje, sili ga, da pod prisegom dadne svoju izjavu. Smio je sudac u nekim slučajevima tako postupati. Kajfa nije imao pravo, tražiti od optuženika, da protiv sebe nešto izjavi. Kajfa radi nezakonito i lukavo. Hini pobožnost , dok mu je duša puna ubilačkih želja. Isusa pita, da li je Mesija, da li je sin Božji. Drugo je pitanje bilo za Isusa osobito pogibeljno. Nek Isus prizna, da je sin Božji, njegov će se odgovor smatrati bogohulnim. Ako li Isus sve skupa zaniječe, bit će osuđen kao varalica, koji se lažno izdavao za Mesiju, sina Božjega. Sve su oči uprte u Isusa, oči, što plamsaju od mržnje i radosnog očekivanja, da će se Isus svojim odgovorom sam upropastiti.

Zaklinjimo i mi Isusa, da nam se objavi kao Mesija i Sin Božji ! Tražimo to iskreno, u težnji za istinom, u ljubavi prema istini! Baš na sudu, gdje zločesti i preljubni svijet Isusu sudi, možemo njega prepoznati kao svog Spasitelja i dobrog pastira. U Isusovoj žrtvi spoznat ćemo neizmjernu ljubav Božju prema nama. "Po tom se pokaza ljubav Božja prema nama, što je Bog Sina svojega jedinorođenoga poslao na svijet, da živimo po njemu. U tom je ljubav, ne da smo mi ljubili Boga, nego da je on ljubio nas i poslao Sina svojega kao pomirbenu žrtvu za grijehe naše. Koji prizna, da je Isus Sin Božji, Bog ostaje u njemu i on u Bogu"/ 1Iv 4,9s.15/. Zar nismo već iskusili divne učinke vjere u Isusa, Krista i Sina Božjega ? Molimo se za to, da nam se Isus još jasnije objavi i da vjeru u nama umnoži i utvrdi !

II.- ISUSOVA IZJAVA.- "Reče mu Isus: Da, jesam. Ali ja vam velim: Odsada ćete vidjeti Sina čovječjega, gdje sjedi s desne strane sile Božje i dolazi u oblacima nebeskim"/Mt/. Isus nije bio dužan odgovoriti na nezakonito pitanje Kajfino. Ipak

on odgovara, da ne bi tko pomislio, da njegova šutnja znači isto, što nijekanje. Pa onda čega bi se bojao? Umrijeti je morao na svaki način prema neumoljivoj odluci svojih neprijatelja. On dakle pod zakletvom priznaje, da jest Mesija i Sin Božji. Bio je to jedan od najsvečanijih časova Isusova zemaljskoga života, za nas predragocjen čas. Da možda koja njegova prijašnja izreka o njegovu božanstvu nije bila dosta prozirna, sadašnja ne dopušta nikakve sumnje. Isus navodi mesijansko proročanstvo proroka Danijela o sinu čovječjem, koji dolazi na oblacima. U ovom proročanstvu razabiremo jedan razlog za Isusov naziv Sin čovječji. Tako se Isus nazivao kao Mesija. Pokleknimo i poklonimo se Isusu, Spasitelju i Sinu Božjemu !

Isus veli svojim sucima, da će ga odsad gledati u slavi, naime odmah odsada, ne istom na svršetku svijeta. Slava Isusova počinje odmah iza njegova uskrsnuća u divnom širenju svete vjere. U Crkvi, koja se širi svuda po svijetu, već na neki način gledamo Isusa, gdje dolazi u velikoj slavi. Imajmo oči otvorene za te divne činjenice povijesti već prošle i sadašnjosti i budućnosti sv. Crkve ! To neka nas krijepi, ako se oko nas smrkne i zavlada vlast tame! Opet će se tama raspršiti i vidjet ćemo Isusa u još većoj slavi. Kraljevstvo je Isusovo na zemlji vojujuće; uz sjajne pobjede ima tu teških borba, ali uvijek slavnih, ako ih umijemo promatrati u svijetlu Božjem. Budimo junaci, puni vjere u pobjedu!

III.- SMRTNA OSUDA.- "Tada veliki svećenik razdere haljine svoje govoreći: Pogrdio je Boga; što nam trebaju više svjedoci? Evo sad ste čuli, kako huli. Šta mislite? A oni odgovoriše: Zaslužio je smrt" /Mt/. Šta je smatrao Kajfa huljenjem na Boga? Što se Isus priznao sinom Božjim. Ipak ako čitamo stari židovski zakonik /Mišnu/, smrtna osuda u slučaju Isusovu nikako nije mogla pasti. Za nju morala se ispuniti tri uvjeta: da je netko iza opomene, neka ne psuje, ipak opsovao Boga, onda da je psujući izrekao ime Božje Jahve, napokon da je s imenom Božjim nekako spojio ime kojeg kumira. Ništa od svega toga kod Isusa. Njega je naprotiv sam Otac nebeski proglasio svojim Sinom, a Isus je tolikim čudesima dokazao, da je u istinu Sin Božji.

Ima još drugih nezakonitosti u procesu Isusovu. Za smrtnu osudu bila su potrebna 23 suca; da li ih se toliko sakupilo kod Kajfe? Sudac nije smio biti svjedok; da li se na to pazilo? Smrtna osuda nije se smjela izreći po noći niti kod prve rasprave. Kako je dakle Kajfa gadan licemjer! Njemu i njegovim drugovima rekao bi prorok Joel: "Razderite

srca svoje, a ne haljine svoje" /2,13/. No njihova su srca bila od kamena; kamen se ne može razderati.

Strast je zaslijepila oči Isusovih sudaca. Željeli su mu smrt usprkos svim njegovim čudesima, njegovoj uzvišenoj nauci i ličnoj svetosti. A kamo ćemo mi? Neka samo bude naše srce uredno i čisto pa će čeznuti za tim, da prione uz Isusa i njegovu svetu nauku, ne želeći njemu smrti, nego sebi od njega obilje života.

U kolokviju dajmo oduška svojoj vjeri u Isusa!

II. korizmena nedjelja:subota

IZA SMRTNE OSUDE ISUSA ZLOSTAVLJAJU

Mt 26,67s;Mk 14,65;Lk 22,63-65

1.prel.: Skoro iza smrtne osude Isus ostaje sam sa stražarima. Još je noć. Svijetlo zublje ili svjetiljke pada na njegovo lice, na čitavu njegovu pojavu, na izvana tako poniženu, a ipak tako mirnu i dostojanstvenu! Iz noćnih sjena pristupaju prostaci; po Isusovim obrazima padaju ćuške i pljuvanke. Vežu se Isusu oči za igru prostu i bogohulničku. Napokon sviće dan, veliki petak, kojemu je noćno zlostavljanje tek predigra.

2.prel.: Da osjećam s mukotrpnim Isusom!

I.- PLJUVANJE U LICE.- Iza smrtne osude uskomešala se dvorana. Prema riječima sv.Marka izgleda, da su se i neki vijećnici, suci Isusovi, približili, da na svojoj žrtvi iskale svoju mržnju na najprostiji način, pljujući mu u lice i dajući mu ćuške. Onda se opraštaju od Kajfe s komplimentima, tarući si ruke od veselja. Stražari međutim vode Isusa ili bolje guraju iz dvorane u koje dvorište ili u svoju sobu, da mu se i oni narugaju i nasite ga pogrdama prema primjeru sinedrita.

Matej i Marko izrično spominju pljuvanje u lice. To je najjači izraz prezira. Gledajmo u duhu tu osvetu i zavist onoga, što je nisko, podlo, banalno, protiv onoga, što je plemenito, otmeno, sveto. Pada zid zakona, običaja, straha. Ispunjaju se na Isusu riječi proroka Izaije: "Leđa svoja podmetao sam onima, koji su me udarali, obraze svoje onima, koji su me čupali, nijesam sakrivao lica svojega od ruga i pljuvanja" /5o,6/. Kako će biti na sudu Božjem tim mučiteljima Isusovim, kad budu gledali lice Isusovo sjajno kao sunce, lice slavnoga Sina Božjega, lice u koje su oni nekad pljuvali? Pozivat će gore, neka ih pokriju, jer neće moći nositi svoje

sramote. Istjerat će ih Isus ispred lica svoga; to će biti njihova strašna kazna. Bježimo od svijeta tako profanog i banalnog, prokletog od Boga!

II.- ĆUŠKANJE I UDARANJE.- Mučitelje Isusove muči Isusova šutnja. Da je Isus reagirao, onda bi se grohotom smijali, zadovoljni, što su dobro pogodili. Ali kad se prostaku suprotstavi mir, dostojanstvo, šutnja, ignoriranje, onda mu njegovo prostaštvo pada natrag na glavu, ostaje on sam sa svojom sramotom, osjeća se moralno poraženim, i to ga peče. Zato udri! Tako su i Isusa počeli ćuškati, udarati.

Za šamaranje po licu Isusovu upotrebljavaju evanđelisti dva izraza, koja znače udarati pesnicom i ćuškati plosnatom rukom. Velike su bile Isusove tjelesne boli. Na njegovu licu pojavila se krv, otekline, podbule mu oči. Hladan znoj miješao se s krvlju i pljuvačkom, blijeda boja mijenjala se s plavom, krvavo rumenom.

Još više nego tjelesne boli osjećao je Isus poniženja, a najteže možda društvo tolikih mrzitelja i prostaka. Ali sve to on sada strpljivo podnosi, šuti, dok njegovo Srce, nasićeno pogrdama, prikazuje Ocu nebeskomu toliku patnju. Nemojmo mi dopustiti, da se Isus u našem srcu snađe u društvu prostih, nevaljalih, grješnih misli i osjećaja! U takovu društvu on osjeća nešto slično onomu, što je osjećao među svojim sucima i njihovim slugama u noći svoje smrtne osude. Neka ga naprotiv svaka naša misao obraduje kao čin štovanja, izraz ljubavi! Neka mu budu na utjehu naše želje, da mu dadnemo zadovoljštinu za sve pogrde, koje padaju na njega još dandanas sa strane njegovih mrzitelja! Misle ovi, da je Isus gotov, i da živi samo još kao predmet njihova prezira. Kako se varaju !

III.- IZRUGIVANJE ISUSOVA PROROČKOG DOSTOJANSTVA.- Iza tolikih i tako brojnih Isusovih čudesa pristupali su stražari ispočetka s nekim strahom pred Isusa. Da im se ne bi dogodilo kao vojnicima, koje je kralj izraelski poslao na proroka Iliju! Uništila ih je vatra s neba. No kad su Židovi u palači velikog svećenika vidjeli, da se Isus ne brani i da ga nitko ne brani, nestalo je u njima straha, Isus kao prorok bio je u njihovim očima gotov. Da je Isus prorok, čudotvorac, valjda bi najprije sebe obranio. Da ga Bog voli, uzeo bi ga jamačno pod svoju zaštitu. Eto, od svega toga ništa. Počinju se rugati Isusovim proročkim pretenzijama. Pokriju mu lice, biju ga i govore porugljivo: "Mesijo, kaži nam: Tko te je udario". I mesijanstvu se njegovu rugaju. Dakako, takova Mesije, tako strašno ponižena, oni nisu očeki-

vali. Nisu ga trebali! Njihov je materijalizam tražio nešto drugo.

A ipak su čitali u svojim svetim knjigama, kako su i drugi proroci mnogo trpjeli od svog naroda, osobito Jeremija. Jeruzalem je ubijao, kamenovao proroke. Šta je drugo mogao očekivati Mesija, Sin Božji? I njemu je prorokovao Izaija muke, poniženja, smrt. Toga Židovi nisu razumjeli. Kad rulja oko Isusa viče, neka prorokuje, to znači, neka po nadahnuću Božjem nešto kaže. Ne mora to biti nešto, što će istom biti. Kao prorok imao je Isus reći, tko ga je udario. On je šutio, vidio je ipak ne samo stražara prostaka, koji ga je tukao, nego sve milijarde prošlih i budućih grijeha, koji su mu skrivili toliko poniženje. Svakog je od nas gledao kroz tkanicu, koju je imao na očima, gledao nas je s upitom u očima, hoćemo li napokon prestati, mučiti ga svojim grijesima.

Isus šuti, ali neće on vječno šutjeti. A kad on progovori, bit će svojim mrziteljima strašan: "Oči njegove kao plamen ognjeni.. glas njegov kao šum mnogih voda.. i iz usta njegovih izlažaše mač oštar s obje strane" /Apk 1,14-16/. Past će koprena s njegova lica; sjat će se ovo, "kao što sunce sja u sili svojoj" /r.16/.

U kolokviju padnimo na koljena pred izmučenog, poniženog Isusa, da mu dadnemo zadovoljštinu za tolike blasfemije! Jer sv.Luka veli: "Još mnoge druge psovke izgovorili su proti njemu". Nek naša ljubav izmisli sve ljepše izraze štovanja i zahvalnosti, da ga utješimo !

III.korizmena nedjelja

PETAR SE ODRIČE ISUSA

Mt 26,69-74;Mk 14,66-71;Lk 22,54-6o;Iv 18,15-18.25-27

1.prel.: Prizori se redaju i mijenjaju tijekom razmatranja: Petar oprezno ide kroz noć za četom, koja je uhvatila Isusa. Ostaje pred vratima kuće Kajfine. Na zagovor Ivanov pušta i njega vratarica. Petar dolazi do vatre; prvo zanijekanje. Povlači se natrag k vratima; drugo nijekanje. Grije se opet kod vatre; treće i najgore nijekanje.

2.prel.: Da se nikada ne uzdam u samoga sebe ! Da ponizno molim Boga za pomoć u napastima!

I.- PETAR IDE ZA ISUSOM, ODRIČE GA SE PRVI PUT.- Ljubav prema Isusu Petru nije manjkala, samo što je bila previše samosvijesna, previše čovječja, i zato slaba, a da Petar toga

nije ni primijetio. Nije mislio na to, da svoju ljubav okrijepi pouzdanjem u milost Božju. U Getsemaniju svlada ga trenutačno strah, kao i ostale apostole. Brzo se opet chrabri i, našavši negdje u blizini Ivana, pohiti za uhvaćenim Isusom. Da li se barem sada moli? Isus se za njega molio, a Petar se za sebe, čini se, ne moli. Čuo je Isusovu opomenu na Maslinskoj gori, da je duh doduše voljan, no tijelo slabo. Prorekao mu je Isus, da će ga se ove iste noći triput odreći, a Petar ide baš tamo, gdje će biti prigoda za tako sramotno odricanje. Želi li dokazati, da je Isus imao krivo, da je premalo cijenio njegovu ljubav i vjernost?

Jadni Petre! U kuću Kajfinu puštaju Ivana, poznatog, ne puštaju Petra, nepoznatog. On ostaje na ulici, pred vratima. Zar mu to nije bio mig od Providnosti, neka pomisli, šta mu se može desiti među neprijateljima Isusovim? On ipak želi unutra. Samo iz radoznale ljubavi prema Isusu, ili možda, da pokaže svoju vjernost? Petre! Kako si nesvijesno samodopadan, kako ti još fali poniznost! Na molbu Ivanovu vratarica pušta i Petra u kuću. Hoće li on barem ostati s Ivanom u kojem tamnom kutu? Ne! Radoznalost, šta li, tjera ga baš tamo, gdje mu prijeti najveća opasnost, medju stražare, koji se griju oko vatre. Sjedne Petar i stane se grijati s njima. Vratarica dođe za njim, da ga kod vatre bolje pogleda, pa reče:"I ovaj je bio s njim". Petar se prepane, iz usta mu lete riječi kao same od sebe, riječi, koje on možda djelomice drži dozvoljenom restrikcijom:"Ne znam i ne razumijem što govoriš"; ipak je i zatajio Isusa: "Ženo, ne poznajem ga." Bio je to prvi pad, najlakši, ali ipak žalostan!

Često biva i s nama tako. Padamo najprije uslijed nepažnje, slabosti, jer se nismo molili, nismo bdjeli. Barem se iza prvog pada, još ne tako teškoga, otrijeznimo brzo, uhvatimo se čvrsto koje grane, kojeg korijena, da se ne srozamo na dno ponora! Molimo se unaprijed za milost, da uzmognemo tako učiniti!

<u>II.- PETAR SE ODRIČE ISUSA DRUGI PUT.</u> - Petru postaje vruće. Hladnoće travanjske noći više ne osjeća. Ustaje, ostavlja vatru. Ide prema veži kod izlaza. Da se tamo bolje sakrije? Ili da posve izađe? Iza prvog pada već ga muči grižnja savjesti; još je toliko pri svijesti, da se želi izbaviti iz opasnosti. Ali kod izlaza stoji vratarica i s njome njezina drugarica; prepoznaju Petra; evo opet optužbe: "I ovaj je bio s Isusom Nazarejinom". Još veći strah uhvati Petra; ne usuđuje se van, da ne bi baš zato još više na njega sumnjali. Opasnost postaje sve veća, a Petar sve slabiji. Mogao je ne doći u opasnost, teško mu je iz opasnosti izaći; tako je često u ćudorednom životu.

"On opet zataji i zakle se: Ne znam toga čovjeka". Strašno! Petar se kune, da ne zna Isusa. I kako ga još zove: "Toga čovjeka"! Gdje je sada njegova vjera, kojom je tako divno ispovijedao:"Ti si Krist, Sin Boga živoga"? Je li mu Isus sada još prorok? Je li mu još svetac? A šta Isusova čudesa?Šta preobraženje na Taboru? Toga čovjeka! Kao da se Petar želi prilagoditi mišljenju, što ga imaju o Isusu oni stražari oko vatre

i njihovi gospodari, veliki svećenici. Gadna li obzira ljudskoga! Kako obzir ljudski tiranizira duše! Kako su pred njim slabi često i oni, koji su lako junaci u ratu! Ima ljudi tako slabih pred drugim ljudima, da će lakše svladati najgoru ružnu napast nego ljudski obzir. Neka barem znadu svoju narav, neka se često svladavaju u manjim stvarima, da ne panu u većima! Naučimo se, ne gledati, šta misle o nama ljudi, nego šta misli Bog, - ne bojati se ljudi, nego bojati se Boga! I neprijatelji više će nas onda štovati, nego ako opaze, kakovi smo pred njima slabići.

III. - PETAR SE PO TREĆI PUT ODRIČE ISUSA.- Iza drugog težeg pada Petar je još slabiji; pomoći si Božje nije isprosio, izvanredne milosti ne zaslužuje. Da odvrati od sebe sumnju, Petar se opet pomiješa među stražare. Po prilici sat kasnije počinju se ovi opet zanimati za Petra. Neoprezni taj čovjek razgovara, a oni primjećuju po njegovu izgovoru, da je Galilejac. Mnogi sada navaljuju na njega: "Doista, i ti si jedan od njih. I govor te tvoj izdaje". Evo tu nekog rođaka Malhova, koji bezobzirno pred svima Petra pita:"Nijesam li te ja vidio u vrtu s njim"/Iv/? Jamačno Malhov rođak spominje, šta je Petar u vrtu učinio Malhu.

To je za Petra previše; dva delikta: biti pristaša Isusov, i oprijeti se silom organima vlasti! Petar je sav izgubljen. Sad više ne pada, ne skliže se, nego leti niz strmen u ponor. "Tada se poče kleti i preklinjati: Ne znam toga čovjeka". Proklinje se, kaznu Božju saziva na sebe, ako nije istina, šta govori. Dakle nije samo jednu izjavu dao, nego njih više. Zapravo se nije odrekao Isusa triput, nego još više puta. Ipak je Petrova tragedija imala nekako tri čina: prvi odmah iza njegova ulaska, drugi kad se povlačio prema izlazu, treći opet kod vatre. Opasnost sve veća, milost Božja krivnjom Petrovom sve manja, padanje sve jadnije! Neka nas Petrova ludost nauči pameti!

Kolokvij s Isusom, kolokvij pouzdanja u Isusa, nepouzdanja u samoga sebe!

III.korizmena nedjelja: ponedjeljak

KAJANJE PETROVO

Mt 26,74s.; Mk 14,72; Lk 22,6o-62; Iv 18,27

1.prel.: Predstavimo si ili dirljivi prizor, kako Isus pogleda Petra, ili kako Petar negdje vani na ulici sam gorko plače!

2.prel.: Milost iskrenog kajanja!

I. - POGLED ISUSOV. - Samo nam je nježni sv. Luka zabilježio taj fini detalj iz muke Isusove. "Tada se obazre Gospodin i pogleda na Petra". Valjda su Isusa baš vodili kroz dvorište. Ako li je možda Isus dulje vremena stajao tamo, ako je Petar pred samim Isusom tvrdio, da ga ne poznaje, bio je njegov grijeh još veći. Bit će vjerojatnije, da je Isus samo prolazio. Inače je po svoj prilici na veliki petak prolazio s oborenim očima, a da se nije obazirao, no sada diže glavu, popljuvanu, otečenu, s očima podbuhlim, s kosom i bradom u neredu, diže ju, da očima svojim potraži među svjetinom svog apostola prvaka, stijenu, na kojoj će sagraditi svoju Crkvu, stijenu sada tako slabu, no koja će ipak biti jaka milošću Božjom.

Šta li je sve vidio Petar u pogledu Isusovu? Ljubav uvrijeđenu, ukor, opomenu neka pobjegne iz opasne kuće. Gledao je Isus već prije Petra svojim duševnim očima. Možda je bio više u duhu uz Petra nego pred svojim sucima, svojim mučiteljima. Više boli čovjeka uvreda sa strane prijatelja nego sto uvreda sa strane dušmana. A zašto nije Isus udijelio Petru milost, jaku milost, koja bi ga spasila, držala na visini u najvećoj opasnosti? Zato da ga nauči poniznosti, nepouzdanja u samoga sebe, absolutnog pouzdanja u milost Božju. Petar, koji će stajati na najvišem mjestu u Crkvi, mora biti također prvi poniznošću. Ozbiljna je Petar nama opomena, i kad radimo na slavu Božju, da ne tražimo jakost u sebi, nego u Bogu.

Zar ne pada i na nas katkada pogled Isusov, pun karanja? Zar nam nije nikada iza grijeha iskrsla u duši slika Isusova? Nemojmo od nje bježati, padnimo u duhu pred nju, molimo za oproštenje !

II. - PIJETAO SJEĆA PETRA PROROČANSTVA ISUSOVA. - Kad Isus pogleda Petra, zapjeva pijetao po drugi put. Moralo je biti ujutro blizu pet sati. Prolazila je noć, za Petra puna tako raznolikih, važnih događaja. Noć prve pričesti, svećeničkog ređenja, najintimnijih razgovora s Isusom, onog mučnog noćenja na Maslinskoj gori, hapšenja Isusova, onda teškog grijeha u dvorištu Kajfine palače; čuo je možda Petar i to, da je Isus na smrt osuđen. Mislio je na to Petar, gorjela mu je glava od preteških misli, samo se jedne stvari nije sjećao, proročanstva Isusova, da će se on, Petar, Isusa u istoj noći triput odreći. Tako je bio Petar za svoju osobu siguran, tako samosvijestan, pun samopouzdanja, da ga se proročanstvo Isusovo jedva dojmilo; brzo ga je zaboravio. Činio je i strah svoje, ona strašna napetost.

Isus je u svojem proročanstvu spomenuo pijetla, i sad prema jutru negdje u blizini pijetao zapjeva. Njegov glas i pogled Spasiteljev otrijezniše Petra. Bilo mu je najedamput jasno, kako se je duboko survao, i kako je Isus zaista božanskim znanjem predvidio njegov pad. Lik je Isusov u njegovoj duši opet rastao, a on sam je pod sobom kanoti gubio tlo. Njegovo je samopouzdanje padalo, padalo. Uvidio je napokon Petar, da čovjek ne može na sebe računati, ako si molitvom i pouzdanjem ne osigura milost Božju. Navještao je pijetao dan, done-

kle tragičan dan smrti Isusove, ali i dan našeg spasenja. Za Petra prolazi noć grijeha, sviće mu dan pravde u Isusu. Baš će Petru jedamput govoriti sv.Pavao, kako se opravdavamo vjerom u Krista. Skupa sa sv.Pavlom će onda i Petar živjeti i biti jak samo u Kristu. "A što sad živim u tijelu, živim u vjeri u Sina Božjega koji me je ljubio i predao sebe za mene" /G 2, 20/. Morat će još doći Duh Sveti, da Petra o tome prosvijetli, a poniženje ove noći iskopalo mu je temelj za vjeru u milost Isusovu.

Pijetao, koji pjeva Petru, slika je naše savjesti. Budimo sretni, što nam ona navješta dan i svjetlost u milosti Božjoj, i što nas budi iz tame i mrtvila grješnoga!

III. - PETAR PLAČE GORKO. - "I izišavši napolje, gorko zaplače". Predaja veli, da je Petar često plakao sve do svoje smrti, tako te su mu suze izrovale brazde po obrazima. Bile su to suze iskrenog kajanja, ne suze očaja, ne suze razočaranog samoljublja, nego suze ljubavi prema Isusu, i kajanja,što je nicalo iz ljubavi. Događaji uskrsne nedjelje dokazuju, da će i njega morati uskrsli Spasitelj o svačemu poučiti. Veliki petak istom dolazi; smrt će Isusova i Petra žalostiti i dezorijentirati. Barem ljubav prema Isusu gori opet u njegovu srcu. Zato plače, još ne toliko radi muke Isusove, nego što je on Isusovu Srcu zadao toliku bol. Njegova ljubav će se još pročistiti, njegovo kajanje prosvijetliti.

Već sada ono stoji u lijepoj opreci s očajem Judinim. Juda se u svojem padu ukočio; Petar prima poniženje svoga grijeha, pušta da mu dušu skruši. "Srce skrušeno i poniženo, Bože, to ti ne preziréš". Tako se i mi kajmo! Ne zato što smo grijehom osramoćeni, a to boli čovjeka ohola, nego iz ponizne ljubavi prema Bogu. A poniženju se veselimo! To će nam zaslužiti milost, da više ne padnemo! Poniznima Bog daje milost.

Plačimo i mi radi svojih grijeha! Uzdajmo se samo u milosrđe Božje! Bog nam sigurno prašta! Ali ipak, ako nam nije teško, što smo ga uvrijedili, teško još iza izmirenja,znak je to, da Boga pravo ne ljubimo i da grijeh omalovažavamo! Ugledajmo se u sv. Petra!

Molimo Isusa u kolokviju, da i nas iza svakog pada tako pogleda, da se skrušimo u ljubavi prema njemu i u mržnji na svoju pokvarenost!

III.korizmena nedjelja: utorak

OD KAJFE DO PILATA

Mt 27,1 s.; Mk 15,1; Lk 22,66-23,1; Iv 18,28

1.prel.: Iza strašne noći mora se Isus opet popeti u gornji sprat u dvoranu, gdje se opet sastaje veliko vijeće židovsko. Opetuje se prizor, o kojem smo već razmatrali. To

ne traje dugo. Zatim vode Isusa k rimskomu upravitelju Pilatu. Silaze u donji grad, kreću prema sjeveru, penju se onda desno prema tvrđavi Antoniji. Rezidencija rimskog upravitelja nije bio Jeruzalem; dolazio bi on ipak u Jeruzalem, osobito na veće blagdane, kad je zbog brojnih i fanatičnih hodočasnika bila potrebna njegova prisutnost i jača posada.Kao njegov stan u Jeruzalemu došla bi najprije u obzir Herodova raskošna palača. Iza novijih istraživanja gotovo nema više sumnje, da je Pilat Isusa preslušavao i osudio u tvrđavi Antoniji. Stijena, na kojoj je bila tvrđava sagrađena, nadvisivala je veliko predvorje hrama preko 20 m. Na samoj vrleti dizala se jugo-istočna kula još kojih 30 m visoko. Ulazilo se u tvrđavu sa zapadne strane. Ulaz bio je monumentalan, sa dva luka. Ulazilo se najprije u dvorište, popločeno velikim kamenjem crvenkaste boje, dugo 50 m, široko isto tako. Južni dio tvrđave bio je uređen kao sjajna palača. Tamo na ulazu gledajmo mnoštvo Židova, među njima Isusa svezana, sprijeda neke velike svećenike gdje govore s Pilatovim vojnicima, mole ih, neka pozovu Pilata!

2.prel.: Neka nam Bog udijeli milost sućutne ljubavi prema Isusu!

I. - ISUS OPET PRED VELIKIM VIJEĆEM. - "Odmah su vijećali ujutro veliki svećenici sa starješinama i s književnicima i sa svom skupštinom". Zašto se sakuplja veliko vijeće još jedamput rano ujutro? Da poprave, što prije kod njihova postupka nije bilo zakonito, naime da se čovjek ne osuđuje na smrt već kod prve rasprave, niti ponoći. Opetuju se pitanja, čuje se opet Isusov odgovor. Koliko se puta već u povijesti sv.Crkve, mističnoga Krista, opetovao isti proces! Nek se samo Crkva uništi, ništa za to, što se zakonima čini nasilje! Ipak su rijetki progonitelji, kojima je svejedno, šta se o njima misli; vole radije svoju opačinu sakriti, dati joj neki izgled zakonitosti.

A ne radimo li mi slično u manjim stvarima? Kad se ne ravnamo prema zapovijedima Božjim, nego zapovijedi Božje hoćemo da naravnamo prema svojim strastima, grješnim ili nesavršenim željama? Trsimo se, da u stvarima svoje savjesti budemo vazda potpunoma lojalni! Nek budu naše nakane potpunoma čiste, bez najmanje primjese neiskrenosti prema sebi, prema Bogu!

Na jutarnju sjednicu velikoga vijeća došlo je možda više vijećnika. Raspravljalo se također o načinu, kako bi se na Isusu izvršila smrtna osuda. Bez Pilatova pristanka neće ići. A šta da učine pred Pilatom? Da ga zamole za potvrdu svoje osude? ili da započnu nov proces? Oni su Isusa osudili na smrt kao bogohulnika. Hoće li ga tako osuditi Pilat? Zar neće biti bolje, Pilatu prikazati Isusa kao buntovnika? To oni odlučuju. Kako su zlobni i lukavi! Ali Bog se ne da ružiti /G 6,7/. Snuje i on svoje osnove; te će prevladati!

II. - NA PUTU DO PILATA. - Isus izlazi na ulice jeruzalemske. Još je rano, ali je već svijetlo. Vani vrve ljudi; velika je za njih senzacija, gledati svezana Isusa iz Nazareta, proroka, čudotvorca, snažnog govornika, tobožnjeg Mesiju. Narod se okuplja, slijedi stražare, koji vode Isusa. Čuju se primjedbe, ali samo porugljive, zlobne. Prijatelji Isusovi šute, jer je opasno govoriti Isusu u prilog. Tu su veliki svećenici, pogibeljna gospoda sada, kad već imaju Isusa u svojim šakama. U ona stara vremena optuženik nije bio tako zaštićen, kao što je sada u kulturnom svijetu. Dandanas se rijetko vidi svezani uhapšenik na ulici. Ako se vidi, kako jadnik teško podnosi toliko poniženje!

Isus ga osjeća više nego itko drugi, budući da je svijestan svoje nevinosti, svetosti i svog božanskog dostojanstva. Boli Isusa također nezahvalnost prevrtljive svjetine. Ali tu su i neki prijatelji. Ako se Isusov pogled susreo s njihovim, punim ljubavi i saučešća, kolika utjeha za njegovo srce! Budimo i mi u duhu među tim pobožnim pratiocima Isusovim! Tješimo ga time, da se ne stidimo veza, kojima nas on veže, njegovih svetih zapovijedi! Stidimo se naprotiv veza grijeha, ali ne tako da ih krijemo pred svojim ispovjednikom, koji nas može razriješiti! Ima još drugih veza, svetih veza, kakove je nosio sv.Pavao, uznik Kristov; nije se on stidio svojih okova, nego ih je nosio radosno i ponosno za Isusa i njegovu sv.Crkvu.

III.- SKRUPULI ŽIDOVSKI PRED KUĆOM PILATOVOM. - U poganskoj kući mogao je Židov postati obredno nečist. U toj nečistoći nije smio u hram, nije smio jesti meso od žrtve, dakle niti od vazmenoga janjeta. Tako eto poteškoće za Židove pred sudnicom Pilatovom!"I oni ne uđoše u sudnicu, da se ne bi okaljali,nego da bi mogli jesti pashu". Gadna li duha farizejskoga! Ubija se Sin Božji; to nije ništa! A na sitnice pazi se tako, da se mora sam rimski upravitelj pred svojim podanicima poniziti i k njima izaći pred kuću!

Dešava se i nama u duhovnom životu, da se naviknemo tražiti u sebi i ispovijedati u sv.ispovijedi nešto, što je manji grijeh ili jedva grijeh, dok preko drugih većih prestupaka na čudan način šutke prelazimo. Tužimo se, da smo bili rastreseni kod molitve, a da smo svoje staleške dužnosti u kojoj važnoj točki zanemarili, to nama ne dolazi na pamet. Uvježbajmo svoje duhovno oko tako, da svaki nedostatak u sebi odmah opazimo, točno prosudimo, a onda odlučno nastupimo, strože prema onome, što je krupnije, a ne obratno po primjeru farizejskom!

Tješimo Isusa u kolokviju svojom sućutnom ljubavlju i spremnošću, da njega radi podnesemo pogrde!

SVRŠETAK JUDE IZDAJNIKA

Mt 27,3-10

1.prel.: Prvi prizor: Iza hapšenja Isusova Juda bježi iz Getsemanija, skriva se pred ljudima, ne usuđuje se pogledati čovjeku u oči; utisnula mu se u dušu slika Isusova, ne može je se riješiti; ona ga progoni.- Drugi prizor: Juda s divljim izgledom stoji u hramu pred velikim svećenicima, s njima razgovara, baca im pred noge trideset srebrnika.- Treći prizor: Juda kao mahnit bježi iz hrama, luta neko vrijeme, napokon visi na grani kao samoubojica. Ali nema mira još ni sada, nego se s grane strmoglavi, raspuče se po sredini, i izasu se sva utroba njegova /Dap 1,18/. Prema predaji svršio je Juda u samotnoj guduri er-Rababi južno od Jeruzalema.

2.prel.: Milost, da se očuvamo grijeha, ako li padnemo, da očuvamo pouzdanje u milosrđe Božje!

I.- GRIŽNJA SAVJESTI U DUŠI JUDINOJ.- "Tada vidjevši Juda, izdajica njegov, da ga osudiše, raskaja se". Dok Juda ne primi svojih trideset srebrnika, nije mnogo mislio na sudbinu Isusovu, ili, ako je mislio, pomišljao je možda, da Isusa neće osuditi na smrt, ili, ako ga osude, da će se on na koji čudesni način izbaviti. No kad se ujutro pročulo, šta je Isus doživio pred velikim vijećem, Judi postade u duši nesnosno. Već je prije bio nemiran, grizla ga je savjest. Ako one noći nisu spavali drugi apostoli, nije zacijelo ni Juda. Čim je svojom rukom zgrabio srebrnike, plaću svog izdajstva, a u glavi mu možda još jednoć sinulo:"Evo, sad ću biti zadovoljan i sretan"! u isti čas kao da se u njemu nešto stropoštalo, odletjelo u tamnu dubinu i njega za sobom povuklo. Sve pusto i prazno, a nešto u duši strašno peče!

Bilo je Judi kao Neronu, pošto je ubio svoju majku. Činilo se krvoloku, kao da čuje trube unaokolo po brežuljcima, i kao da netko jeca i plače na grobu njegove majke. Shakespeare nam opisuje drugi primjer nesnosne grižnje savjesti. Makbetova žena, pošto je sa svojim mužem ubila svog gosta, starog kralja, tare si grčevito ruke govoreći:"Idi, prokleta mrljo, idi! O, tko bi mislio, da je taj starac imao toliko krvi! Šta, zar ove moje ruke neće biti nikada čiste? Uvijek na njima taj vonj krvi"!

Nešto slično proživljava Juda u noći između velikoga četvrtka i velikoga petka i na sam veliki petak. Grižnja savjesti, barem neki nemir i nezadovoljstvo u duši, to je prva posljedica grijeha. A mir je srca nagrada čistoga života. Budimo čisti, pa nam ni najveće nevolje neće poremetiti mira u duši!

II.- JUDA PRED VELIKIM SVEĆENICIMA. - "I povrati trideset srebrnika velikim svećenicima i starješinama govoreći: Sagriješio sam izdavši krv nevinu. A oni rekoše: Što se nas to tiče? To je tvoja briga." A gdje je Juda našao velike sveće-

nike i starješine? Našao ih je po svoj prilici negdje u hramu, u kojoj posebnoj dvorani. Oni možda ispočetka nisu htjeli pustiti preda se izdajicu. On se ne da otjerati. Svećenici popuštaju. Onda čuju Judinu kratku, ali potresnu ispovijed. Sada se lica tih velmoža iskrive u porugljivu smiješku. Njihov je odgovor odmjeren, hladan, bezobziran. Da se Juda namjerio na dobre ljude, možda bi se lijepo pokajao. Veliki su ga svećenici svojim ledenim riječima bacili u očaj.

Tako obično rade svi, s kojima i radi kojih griješimo. Đavao napasnik se našoj nesreći grohotom smije. Bezbožni svijet, koji nas je zaveo, ruga nam se. I naše su zle sklonosti iza grijeha nezadovoljne, nemirne, razočarane. Iz ljudskog obzira činimo kadikad nešto, što ne bismo smjeli učiniti. Ljudi bi nas više štovali, kad ljudskog obzira ne bismo poznavali.

III. JUDIN OČAJ.-"I bacivši srebrnike u hram, iziđe, otiđe te se objesi". Čas, dva, stoji Juda pred svećenicima kao zaliven. Zatim zgrabi novac, onih trideset srebrnika, i hiti ih od sebe. U samom hramu! Gdje? Valjda ne u pravom svetištu, budući da su tamo imali pristup samo svećenici. Tamo gdje se nalazi, u nekoj dvorani hrama, baca izdajica novac pred svećenike. Zveket srebra, što pada po mramornom podu, bučno prosvjeduje protiv zločina, počinjenog na Sinu Božjem.

Pošto se Juda riješio nesretnog novca, malo mu je odlanulo, do potpunog mira on ipak ne dolazi. On sve više zdvaja. Ne može više podnijeti života. Luta izvan grada, uzima si život. Na grani visi kao samoubojica Isusov izabrani apostol! Još ga grana ne može nositi, šta li! "Ali se strmoglavi, raspuče se po sredini, i izasu se sva utroba njegova" /Dap 1,18/. A duša njegova? Prema riječima Isusovim bilo bi za Judu bolje, da se nije rodio /Mt 26,24/. Dakle se Juda nije spasio? Strašno! Eto kamo vodi strast!

A ipak je Juda još iza pada bio tako blizu spasenju. Zgrozio se on nad svojim grijehom, nekako se pokajao. I ispovjedio se, javno, pred velikim svećenicima, pred zagriženim Isusovim neprijateljima; nogama je gazio ljudski obzir. Pred slugama i sluškinjama Kajfinim Petar je drhtao, Isusa zatajio, Juda se na veliki petak nije bojao velikih svećenika. Lišio se također onih srebrnika, predmeta svoje strasti. Šta mu je dakle još manjkalo? Samo još ponizno pouzdanje u milosrđe Božje, možda još samo poniznost. Poniženja, posljedice svoga zločina, on ne podnosi. Oborila ga lakomost, sad ga obara oholost. O, kako kobno haraju strasti u duši!

Osvrnimo se na koncu još na svećenike i njihovu gadnu farizejštinu! Neće da novcem Judinim oskvrne hram, a ne misle na to, kako i hram i sebe oskvrnjuju svojim bogoubilačkim osnovama!

Kolokvij neka bude s Isusom, da nas Isus očuva strasti, očuva uza se, dok se ne sjedinimo s njime na nebu!

ŽIDOVI OPTUŽUJU ISUSA KAO ZLOČINCA I BUNTOVNIKA

Lk 23,2; Iv 18,29-32

1.prel.: Gledajmo Pilata, gdje silazi iz svojih raskošnih odaja, silazi niz mramorne stepenice dolje na trg pred Židove. Možda je još pospan, neraspoložen. Ne voli Židova. Upravlja Judejom već od g. 26. i svašta je već Židovima na žao učinio. Kralj Herod Agripa opisat će ga kasnije u pismu na cara Kaligulu kao čovjeka beskrajno i nesnosno okrutna, podmitljiva, pljačkaša, koji je umio i bez procesa ljude posmicati. Možda Herod pretjeruje, ali što inače znademo o Pilatu, prilično se slaže s Herodovim opisom. Sam sv. Luka nam pripovijeda, kako je Pilat dao poklati neke Galilejce, dok su u hramu prikazivali žrtve. Takav čovjek neće Isusa štedjeti radi dobrote svoga srca. Štedjet će ga ipak prkoseći Židovima. Bit će Pilatu drago, pokazati Židovima, da ima on, poganin, više smisla za pravdu nego oni. Sada se na njih srdi, što njega i njegovu kuću drže za nešto nečisto, tako te mora on gospodar zbog njihovih skrupula van pred kuću.

Evo ga već na trgu skupa s nekim savjetnicima, s nekim vojnicima kao tjelesnom stražom. Ako toga nije učinio već prije, sada ga oficir, koji je bio u Getsemaniju, izvješćuje o hapšenju Isusovu. Pilat se hladno pozdravlja s velikim svećenicima. Počinje razgovor, rasprava protiv Isusa, koje rezultat spominjemo u vjerovanju:"mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan".

2.prel.: Milost, da uronimo u tajnu patnja Isusovih!

I. - ISUSA PREDAJU PILATU KAO ZLOČINCA.- "Pilat iziđe k njima napolje i reče: Kakvu tužbu iznosite na ovoga čovjeka? Odgovoriše mu: Kad on ne bi bio zločinac, ne bismo ga predali tebi". Pitanje je Pilatovo jasno. Odgovor velikih svećenika tumači se na razne načine, na pr. kao da je ponosit, bezobrazan. Bolje će biti, ako mu damo po prilici ovo značenje: "Ovaj ti je čovjek opasan zlotvor. Ne bismo mi Židovi, koji se međusobno tako volimo, njega tebi tuđinu predali, da nije velik zločinac". Zločinac! Kako se dojmila ova riječ božanskoga Srca Isusova? On da je zločinac, on, utjelovljena dobrota, substancijalna svetost! Koliko je on bolesnika izliječio, koliko žalosnih utješio! On zločinac! On, koji će svojom naukom o ljubavi i pravdi preobraziti svijet, on zločinac! Kako je ovaj naziv Isusa zabolio!

Sjetimo se boli njegova Srca, kad možda i na nas zbog zloće ljudske ili zbog neznanja padne koja crna sjena, kleveta! Budimo strpljivi, podnesimo sve velikodušno! Isus je za naše grijehe pretrpio puno više. Ako nas ljudi grde kao zločince zato, jer smo Isusovi, radujmo se, ponosimo se, slušajmo sv.Petra, koji veli: "Vladajte se dobro među poganima, da bi, dok vas klevedu kao zločince, zbog vaših dobrih djela, koja vide /promatrajući vas/ slavili Boga u dan pohođenja" /1 P 2,12/.

II.- ZLOBA VELIKIH SVEĆENIKA SPREMA ISUSU SMRT NA KRIŽU.- "A Pilat im reče: Uzmite ga vi i sudite mu po svom zakonu. Židovi mu rekoše: Mi ne smijemo nikoga pogubiti; da se ispuni riječ Isusova, koju reče, označujući, kakvom će smrću umrijeti". Otkad je Judeja postala rimska provincija, smjeli su Židovi svog čovjeka osuditi na smrt, ali izvršiti smrtne osude nisu smjeli bez dozvole rimskog upravitelja. Isusa su osudili kao bogohulnika. Bogohulnik imao se prema njihovu zakonu kamenovati; njegovo mrtvo tijelo objesili bi na kolac za nekoliko sati. Za druge zločine, imali su druge načine smaknuća: zločincu bi glavu odrubili ili bi ga zadavili ili vatrom ubili.

Glede našeg Spasitelja Bog je drukčije odredio: bit će raspet na križ. To je bila smrtna kazna, kojom su Rimljani kažnjavali samo robove i one svoje podanike, koji nisu imali časnih prava rimskih građana. Bila je to izvanredno okrutna i sramotna kazna. Pričvršćen čavlima ili užetima, nepomičan, go, izložen vremenskim nepogodama, gladu, žeđi, mukama, pogrdama ljudi, zubima divljih zvijeri, morao je osuđenik polako umirati. Isus je izdahnuo iza tri sata; drugi su raspeti osuđenici nerijetko trpjeli po 24 sata ili još dulje.

Veliki su svećenici išli za tim, da Isus bude raspet; tjerala ih je mržnja, kao one lopove, koji se u knjizi Mudrosti prijete pravedniku: "Osudit ćemo ga na sramotnu smrt" /2,20/. Sam je Isus sebi izabrao križ, jer je htio za nas što više trpjeti "Ponizio je samoga sebe i postao poslušan do smrti, do smrti na križu". Divimo se Isusovoj ljubavi! Mrzimo na grijeh, koji Sina Božjega goni u tako tešku i sramotnu smrt!

III. - ISUSA OPTUŽUJU KAO BUNTOVNIKA.- "I počeše ga tužiti govoreći: Ovoga nađosmo, gdje buni narod naš i zabranjuje davati porez caru i govori, da je on Krist kralj". Kako Židovi lažu! Kada je Isus bunio narod? Kada branio davati porez caru? Istina je, da se on izdavao za Krista, Mesiju; kako lukavo i zlonamjerno tumače Židovi Pilatu ovo ime, kao da znači isto što kralj! Dok su sami sudili Isusu, nisu mu sudili kao buntovniku, budući da su sami željeli slobodu od rimskoga jarma; sudili su mu kao bogohulniku. Sada se boje, da Pilat Isusa kao bogohulnika neće osuditi; stoga izmišljaju nešto novo: tuže Isusa kao buntovnika.

Isus je predmet sad jedne sad druge klevete. Hoće da najprije sam pretrpi ono, što je nama navještao: pogrde, klevete, progone. Kao Isusa progonit će kasnije njegove mučenike, ne tobože radi vjere, nego kao političke zločince, radi tobožnje veleizdaje. Svejedno šta se trpi! Mučenik, koji trpi za Isusa i kao Isus, može se tješiti, da je njegova patnja pobjedonosna.

Kolokvij s Isusom! Neka čuje izraze naše ljubavi i neka se utješi od kleveta svojih dušmana!

ISUS SAM PRED PILATOM

Mt 27,11;Mk 15,2;Lk 23,3; Iv 18,33-37

1.prel.: Prvo pitanje, što ga je stavio Pilat Isusu, bilo je prema svim evanđelistima, da li je on kralj, prema svim evanđelistima Isusov je odgovor bio afirmativan. Najopširniji je sv.Ivan; prema njemu razvio se između Pilata i Isusa dulji razgovor, i to ne pred Židovima, nego u sudnici. Predstavimo si dakle, kako Pilat traži od Židova, da Isusa predadu njegovim vojnicima, i kako Pilat s pratnjom i vojnici s Isusom ulaze u tvrđavu Antoniju do prve zgodne dvorane. Tu se Pilat možda lijeno spušta na udobni naslonjač, ili stoji, jer želi stvar što brže svršiti. Isus stoji pred Pilatom; između njih dvojice razvija se razgovor. Pilat očituje nešto ironije, ohole superiornosti, možda i nešto sućuti; Isus govori mirno, rezignirano, ali ipak dostojanstveno.

2.prel.: Da Isusa priznamo kao kralja, i kad se njegovo kraljevstvo na izvana ne očituje tako sjajno!

I.- ISUS STOJI PRED PILATOM.- "A Isus dođe pred upravitelja", veli sv. Matej. Zaustavimo se malko kod ove antiteze! Isus i predstavnik rimske vlasti! Prvi put stoji Isus pred tako visokim činovnikom. Je li Pilat imao najmanju slutnju, koga ima pred sobom, šta će taj jadni optuženik učiniti od njegova Rima? Iako Pilat nije ništa slutio, Isus je u onaj čas točno predviđao, kako će se kroz trideset godina njegova nauka mirno širiti po rimskom carstvu, kako će se zatim križ sukobiti s rimskim orlom, kako će kroz tri stoljeća teći mučenička krv, kako će baš mučenici snagom krvi Isusove, "krvlju Janjeta i riječju svjedočanstva svojega" /Apk 12,11/ pobijediti i osvojiti rimski imperij, i kako će napokon Rim do svršetka svijeta ostati središte Kristova kraljevstva.

Evo baš sada rimski upravitelj s Isusom razgovara o tom kraljevstvu, a posljedica razgovora će biti, da će Isus kao pretendent na prijestolje biti osuđen. No sjetimo se opet Isusova lijepog proročanstva:"A ja, kad budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući" /Iv 12,32/! Križ će svladati rimskog orla, kasnije sve vojne znakove svih drugih mogućnika, koji se dižu na Boga, ali baš kao križ, snagom muke Isusove i snagom naših patnja, ako ih umijemo pravo podnositi i s mukom Isusovom sjediniti.

II.- PILAT PITA ISUSA, DA LI JE KRALJ.- Pitanje Pilatovo glasi točno:"Ti si kralj židovski"? Moglo je imati razna značenja, već prema tome, da li je Pilat pitao prema svojem rimskom shvaćanju, ili prema optužbi velikih svećenika, u kojoj se Isusu predbacivalo, da se izdavao za kralja Mesiju. A i mesijansko kraljevstvo moglo se shvatiti na razne načine, prema idejama velikih svećenika ili prema ispravnim idejama Isusovim. Zato Isus pita Pilata posve umjesno:"Govoriš li to sam od sebe, ili su ti drugi kazali za mene"?

Pilat gubi strpljenje; ima pred sobom čovjeka iz puka, siromašno odjevena, koji je iza strašne noći morao jadno izgledati. Smiješno mu se čini, toga siromaha uopće pitati, da li je kralj. Zato Isusu tvrdo i prezirno odgovara: "Zar sam ja Židov? Tvoj narod i veliki svećenici predadoše te meni, što si učinio"? Čovjek bi očekivao, da će prisutnost Isusova mnogo jače djelovati na Pilata. Ali istina djeluje, kako valja, samo na čiste i ponizne duše. O mudrosti nauke Isusove, piše sv.Pavao:"Ove nijedan od knezova ovoga svijeta nije upoznao, jer da su je upoznali, ne bi Gospodina slave razapeli" /1 K 2,8/. Pilat je bio jedan od knezova ovoga svijeta; da pravo spozna Isusa, za to njegova duša nije bila raspoložena.

Nemojmo mi pitati, da li je Isus kralj, nego mu se smjesta poklonimo kao kralju! A uz to ga molimo, da postanemo sve sposobniji, da njega kao kralja shvatimo i slijedimo!

III.- ISUS ODGOVARA, DA JEST KRALJ.- Junački priznaje Isus kao pred Kajfom ono, radi čega će biti osuđen na smrt. Sv. Pavao piše o Isusu, da "je svjedočio pod Poncijem Pilatom lijepo priznanje" /1 T 6,13/. Bio je Isus svjedok, mučenik istine. Hrvatski izraz mučenik izrazuje muke, koje podnosi mučenik. Prvi su kršćani svoje mučenike nazivali svjedocima, a njihovo mučeništvo martirij, svjedočanstvo. Svjedoči naime i onaj, koji svoje uvjerenje svečano afirmira, bilo riječima, bilo djelima, bilo patnjama, makar samom smrću.

Kralj je i uzor svih hrabrih svjedoka naš božanski Spasitelj. Židovsko ga je veliko vijeće osudilo na smrt, jer se je pod zakletvom priznao Sinom Božjim. Pilat ga je osudio kao kralja, kao čovjeka, koji se izdaje za kralja, pošto je Isus junački ustvrdio, da je on zaista kralj. Budimo i mi po primjeru Isusovu svjedoci istine, istine o Bogu, o Kristu, o pravoj ćudorednosti! Ako radi svoga svjedočanstva štogod pretrpimo, postanemo mučenici, radujmo se, jer će biti naša plaća velika na nebesima!

Nasljedujmo Isusa svjedoka-junaka! Svjedoci istine, to su Isusovi vojnici, drugih vojnika on nema. U svjedočanstvu za Isusa pokažimo svoje junaštvo, junačkim ispovijedanjem, junačkim življenjem po Isusovim načelima, junačkim trpljenjem za Isusova načela! Neka nas ne plaše Kajfe i Pilati, niti svjetina zavodljiva! Njihova je vlast prolazna, dok Isusovo kraljevstvo ostaje na vijeke.

Šta ima na svijetu ljepše, nego što je svjedok Isusov, svjedok istine? Kako je lijep njegov značaj? Koje je bojno polje vidjelo hrabrije junake, nego što su svjedoci Isusovi? Kao vojnici oni ne pljačkaju, ne ubijaju, nego samo šire oko sebe mir i ljubav i život pravi! Nemojmo se stidjeti, ako smo svjedoci istine, nego se time ponosimo!

U kolokviju razgovarajmo s Isusom! Poklonimo mu se kao kralju! Obećajmo mu vjernu, vječnu ljubav!

ISUS TUMAČI PILATU SVOJE KRALJEVSTVO

Iv 18,36-38

1.prel.: Gledajmo u duhu Pilata, kako prekida preslušavanje, ustaje brzo sa stolice i ironično pita Isusa:"Šta je istina?" Mjeri on očima samilosno Isusa kao zanešenjaka, filozofa, koji se kao filozof gradi kraljem.

2.prel.: Da budem od istine i tako pravi podanik Isusova kraljevstva, i da svuda junački ispovijedam istinu!

I.- KRALJEVSTVO ISUSOVO NIJE OD OVOGA SVIJETA, NE BRANI SE ORUŽANOM SILOM.- Evo kako tumači Isus Pilatu svoje kraljevstvo: "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi bilo kraljevstvo moje od ovoga svijeta, onda bi se moje sluge borile, da ne budem predan Židovima; ali moje kraljevstvo nije odavde". Nije kraljevstvo Isusovo od svijeta zločestoga, bezbožnoga, koji ne misli niti na Boga niti na nebo i traži samo zemaljska dobra. Nije niti od svijeta, u koliko se pokorava Bogu, ali ipak u sebi ostaje različit od onoga, što je duhovno, nadnaravno, nebesko, Božje. Kraljevi ovoga svijeta unapređuju materijalno blagostanje svojih podanika; to je njihova svrha. Isusova je svrha drukčija, on nije jedan od kraljeva zemaljskih, kao Herod na primjer.

Isus kao kralj dijeli dobra duhovna i nadnaravna; sredstva, kojima se ona postizavaju, jesu duhovna i nadnaravna. Isus pred Pilatom ističe napose jedno svojstvo svog kraljevstva: ono svojih neprijatelja, progonitelja, ne odbija oružanom silom. Isusa nije obranila vojska pristaša; tako nije ni Crkvu u vrijeme progona. Isus baš svojom mukom pobjeđuje dušmane; isto tako sv.Crkva onim, što trpi. Apostolima je svojim Isus rekao:"Eto, ja vas šaljem kao ovce među vukove" /Mt 1o,16/. Njihov je branitelj svemogući Bog, koji je svu kosu na njihovoj glavi izbrojio /Mt 1o,3o/. U njega se uzdajmo! On je naš jaki štit, on je naše oružje.

II.- ISUSOVO KRALJEVSTVO KRALJEVSTVO ISTINE.- Čudi se Pilat, kakovo bi to bilo kraljevstvo Isusovo, pa ga ponovno pita:"Dakle si ti kralj"? Isus odgovori: "Ti govoriš /pravo/: ja jesam kralj". Svoje kraljevstvo opisuje kao kraljevstvo istine. "Ja sam se zato rodio i došao na svijet, da svjedočim istinu". Nadnaravna dobra, što nam ih pribavlja kraljevstvo Isusovo, tiču se naše duše, razuma i volje. U evanđelju sv. Ivana istaknuto je ono, što se tiče razuma, intelekta; zato tumači Sv. Pisma govore katkada o intelektualizmu sv. Ivana. Dobro, za kojim teži naš intelekt, jest istina. Svoje je kraljevstvo Isus ustanovio i time, što je navještao istinu, nauku božansku. Mi širimo kraljevstvo Isusovo, kad propovijedamo Kristovu nauku.

Propovijedanje naziva se kod sv.Ivana često svjedočenje. Svjedok je u prvom redu onaj, koji je vidio ono, o čemu

svjedoči; takav je svjedok Isus. Na početku svog evanđelja piše sv. Ivan: "Boga nikada nitko nije vidio; jedinorođeni Bog, koji je u krilu Očevu, on ga je objavio" /1,18/. Nikodema uvjerava Isus:"Zaista, zaista ti kažem: Što znademo, govorimo, i što smo vidjeli, svjedočimo" /Iv 3,11/. Svim Židovima on tvrdi:"Ja govorim, što sam vidio kod Oca svoga" /Iv 8,38/. Isus kao nosilac objave Božje doista je kralj, jer on osniva sveopću zajednicu, Crkvu, kao čuvaricu istine, navješta istinu Božju kao vrelo svih dobara, ima podanike, koji ga moraju slušati, vjerovati u njega, da se tako spase. Možemo reći, da si je Krist kralj svoje kraljevstvo osvojio, boreći se do smrti za istinu. Tako nam je on uzor-svjedok.

Nemojmo zaboraviti, da istina Isusova nije čisto spekulativna, nego da je praktična, ukoliko sretno uređuje naš život i prilike u svijetu; o njoj ovisi naša vječna, a i vremenita sreća! Isus i njegovi svjedoci jesu pobornici za mir, blagostanje, sreću u svijetu, vječno blaženstvo na nebu. Kolika čast biti svjedok Isusov! Ako težim za zvanjem idealnim, evo najidealnije!

III.- ZAŠTO MNOGI NE PRIHVAĆAJU ISTINE ISUSOVE.- Naš je razum stvoren za istinu; kako onda mnogi ne vide, ili barem kažu da ne vide, da je Isus govorio istinu? Čujmo Isusa:"Svaki, koji je od istine, sluša glas moj"! Biti od istine, eto uvjet, da se shvati istina. A šta znači, biti od istine? To znači, imati raspoloženje, da istinu prihvatimo, imati želju, čeznuće za istinom, neko veselje u istini, spadati među sinove svijetla. Pa zar toga nemamo svi? Nažalost ne! Vjerska istina, i svaka istina, koja nas uči, kako valja živjeti, takova istina traži od čovjeka po koju žrtvu. Mnogi se boje žrtava, stoga bježe od istine. Pred istinom, koja im se ne mili, ljudi rado žmire. Ljudi ovoga svijeta katkada pred svakom vjerskom istinom, a mi u duhovnom životu pred istinama manje važnim, ali ipak dosta važnim, ako nam je stalo do duhovnog napretka.

Kardinal Newman, koji se rodio kao anglikanac, izjavio je kasnije, da nije nikada sagriješio protiv svijetla, to jest, protiv istine. I postao je katolik, svećenik, oratorijanac, napokon kardinal; i napisao je o vjerskim problemima divne knjige. Budimo mu slični, i postat ćemo ljudi prosvijetljeni božanskim svijetlom! Ne kao Pilat, koji uopće dvoji o istini, jadan skeptik! Naša je sreća u carstvu duhovnom; naš je razum sposoban da s milošću Božjom prodre u njegove sfere. Samo moramo biti junaci i napram istini, moramo biti od istine, spremni, da ju prihvatimo uz svaku cijenu; onda će nam biti od vrijednosti neprocjenjive.

Razgovor neka bude s Isusom, učiteljem, onakav približno kao što je bio, kad je Marija u Betaniji gutala Isusove riječi! Iza razmatranja o Isusu svjedoku, koji za istinu daje život, molimo ga, da budemo i mi jaki u borbi protiv tame!

PILAT S ISUSOM OPET PRED ŽIDOVIMA

Mt 27,12-14;Mk 15,3-5;Lk 23,4s.; Iv 18,38

1.prel.: Iza riječi, "Šta je istina", Pilat izlazi iz Antonije k velikim svećenicima, za njim vode Isusa. Ostalo se odigrava opet na trgu pred tvrđavom. Pilat izjavljuje, da je Isus nevin, Židovi galame, Isus šuti, tako te se upravitelj čudi.

2.prel.: Da s Isusom strpljivo podnesem klevete i sve, što drugi protiv mene govore!

I.- TUŽITELJI ISUSOVI.- "Pilat izjavi glavarima svećeničkim i narodu: Ja ne nalazim nikakve krivnje na ovome čovjeku". Čim je Pilat Isusu kao nekakvom mudracu-kralju porugljivo dobacio ono, "Šta je istina", i vratio se pred velike svećenike, odmah je izrazio svoje uvjerenje, da je Isus nevin. I sad započe protiv Isusa rječito, brbljavo tužakanje sa strane velikih svećenika, starješina i svjetine. "I iznesoše glavari svećenički mnoge tužbe proti njemu". Mnoge! Sva je prilika, da su povećavali i rastezali ono, što su iznijeli na početku, da je naime Isus buntovnik, da brani davati porez caru, da se izdaje za kralja.

Kako su lagali, klevetali bestidno! Možemo im primijeniti riječi Ps 50,19:"Usta si svoja pustio da govore zlo, jezik tvoj je pleo prijevare". Ps 57,5:"Duša moja prebiva među ljutim lavovima, među ljudima, kojima su zubi koplja i strijele, kojima je jezik mač oštar". Ps 64,3s.:"Zaštiti me od osnova zlikovaca, od bjesnila zločinaca! Koji oštre jezik svoj kao mač, zapinju na lukove svoje otrovne riječi kao strijele". Ps 140,4:"Zaoštravaju jezike svoje kao zmije, otrov je ljutice u ustima njihovim". Bila je, izgleda, mana židovska govoriti proti bližnjemu; bismo li inače čitali u St.Z. toliko protiv klevetanja, ogovaranja, krivog svjedočanstva i sličnih grijeha? Sada vježbaju svoje jezike protiv Krista, Sina Božjega!

Kako su se veliki svećenici ponizivali pred Pilatom poganinom, kojemu je bilo tako očevidno, da su zavidni i da lažu! Općenito se lako opaža, kad tko govori iz zavisti. Neka nas to barem zadrži, da strast iz našeg srca ne provali u vanjski grijeh!

Zavirimo malko u Srce Isusovo! Pomislimo, kako je žalosno, ne toliko radi sebe, koliko radi naroda, koji se odriče svog Mesije! Ako se je kasnije sv.Pavao toliko žalostio zbog svojih sunarodnjaka, koliko više Isus! Pavlu bi mogao Isus reći:"Ne odbaciše tebe, nego mene, da ne budem kralj nad njima" /1 Sm 8,7/. Jesu li pogrde i klevete protiv Isusa prestale iza velikoga petka? Ne padaju li po njemu sve jednako još dandanas? Osjećajmo sa Srcem Isusovim, nasićenim pogrdama! Očitujmo mu svoju ljubav i svoje štovanje! Širimo oko sebe, koliko možemo, pravu spoznaju Isusa, ljubav prema njemu!

II.- ISUS I NJEGOVA ŠUTNJA.- "Ali na tužbe glavara svećeničkih i starješina ne odvrati ništa. Tada mu reče Pilat: Ne čuješ li, što sve proti tebi svjedoče? Ali mu on ne odgovori ni na jedno pitanje, tako da se je upravitelj vrlo čudio". Zašto šuti Isus? On šuti, jer vidi, da iz njegovih tužilaca govori sama zloba. S takovim ljudima najbolje ne govoriti, kad im nije stalo, da doznaju istinu, nego samo do toga, da njihova nadvlada, pa makar bili svijesni, da lažu. Čemu da se Isus natječe u rječitosti s lopovima! Isus šuti također, da Bogu dade zadovoljštinu za sve grijehe jezika.

Trpi i za naše manje zlobne mane, kad se previše branimo, ispričavamo, i pred svojim pretpostavljenima, kad bismo morali naprotiv priznati svoje pogrješke i popraviti se. Budimo iskreni pred svojim poglavarima, no u svojoj obrani budimo umjereni! Svi smo skloni, da u tome prekoračimo pravu mjeru. Ako poglavara ili brata svoga ne možemo uvjeriti o svojoj nevinosti, ugledajmo se u primjer Isusov, i strpimo se! Prepustimo Bogu svoju stvar!" Prepusti Gospodu sudbinu svoju; pouzdaj se u njega: on će već to urediti" /Ps 37,5/. I sami naši poglavari više će nas cijeniti, brže se uvjeriti o našoj nevinosti, ako smo umjereni u samoobrani.

III.- PILAT.- Pilat sluša i prezire velike svećenike, gleda Isusa i čudi se njegovoj šutnji, uvjeren je o Isusovoj nevinosti. Da ozbiljno želi biti pravedan, sad je čas da odlučno nastupi i Isusa oslobodi! Ali on sada počinje oklijevati, počinje se sklizati niz opasnu strmen. Lako bi mu bilo, svladati ljudski obzir na početku, kasnije će mu biti preteško, osudit će nevina čovjeka. Nemojmo ga nasljedovati! Principiis obsta! Početku se zla odupri! Zlo je kao lavina, prvi čas možda šaka snijega, a skoro masa, koja obara kuće; prvi čas sklize se polako, skoro će letjeti kao munja niz obronke brda; tko će je zaustaviti? Izvanredna intervencija Božja? Da, ali izvanredne su intervencije Božje rijetke; u ćudorednom životu Bog obično daje veće milosti onomu, koji se pomno služi manjima.

Pilat kukavno razmišlja, kako bi se izvukao iz neprilike. Pomoći će mu Židovi, spominjući Galileju. "Ali oni su navaljivali govoreći: On buni narod učeći po svoj Judeji počevši od Galileje do ovdje". Isus će biti poslan k Herodu, četverovlasniku Galileje. "Pilat čuvši to zapita, da li je taj čovjek Galilejac. I doznavši, da je podanik Herodov, posla ga k Herodu, koji je također bio onih dana u Jeruzalemu". Za Isusa znači to nove muke, nova poniženja. A Pilatu neće ništa koristiti, što izmiče ispred svoje dužnosti. Jao slabićima! Da umiju oprijeti se odmah na početku, vanjski bi pritisak popustio, a njihova bi volja ojačala, pouzdanje u sebe bi poraslo, duša bi se napunila vedrinom i radošću!

Razgovarajmo u kolokviju s Isusom! Neka prema nama prekine svoju šutnju, da nas nauči šutjeti, gdje je šutnja bolja i korisnija ili potrebnija!

ISUS PRED HERODOM

Lk 23,6-12

1.prel.: Knezovi iz dinastije Herodove bili su napola pogani. Ipak su nastojali da i Židovima po mogućnosti ugode. Gradili su im sinagoge, vršili su, na izvana barem, neke svoje vjerske dužnosti. Tako je u godini smrti Isusove došao u Jeruzalem na svetkovinu Pashe i Herod Antipa, četverovlasnik Galileje. Bio je sin Heroda Velikoga. Stanovao je po svoj prilici u staroj kraljevskoj palači hasmonejske /makabejske/ dinastije; nalazila se ova na zapadnom brežuljku grada Jeruzalema. Ako se tko uputio tamo preko mosta iz hrama, došao bi najprije na trg Ksistos. Zapadno dizala se tu ona palača tako visoko, da se iz nje mogle promatrati ceremonije u hramu. S krova ove palače pružao se oku divan pogled na čitav grad. Tu je dakle, po svoj prilici, bio Herod; amo su doveli Isusa iz tvrđave Antonije. Predstavimo si dakle raskošnu dvoranu, u njoj kralja Heroda s dvoranima! Pred njima stoji Isus, uz njega neki veliki svećenici. Ispitivanje, Isusova šutnja, izrugivanje.

2. prel.: Prezir svijeta i svjetskoga duha neka bude milost, koju želim postići ovim razmatranjem!

I. - ŽELJE HERODOVE.- Herod se veseli časti, koju mu iskazuje Pilat, njegov dosadašnji neprijatelj. Pilat nije mogao prepustiti proces Isusa Herodu; zato nije imao prava. Nadao se samo, videći da se u procesu radi u nekom vjerskom pitanju, da će mu Herod kao Židov pomoći. Na račun muke Isusove njih će se dvojica danas sprijateljiti. Ali pustimo afere tih svjetovnjaka, njihove razmirice i njihova pomirenja! Vratimo se k Isusu, koji stoji pred Herodom! Herod se veseli Isusovu dolasku; no njegovo je veselje sasvim banalno. Čuo je mnogo o Isusu, a sve to nije probudilo u njemu nikakve vjerske želje. "Nadao se, da će od njega vidjeti kakvo čudo". Želio si je Herod samo zabave, senzacije, kakovu su mu pružali šarlatani i komedijanti, koje je možda katkada zvao u svoj dvor.

Herod stavlja Isusu mnoga pitanja; u svemu, što on govori, želi, osjeća, očituje se svjetski duh, želja za razonodom, koja tako čudno kontrastira s ozbiljnošću Isusove muke. Daleko od nas takovi osjećaji! Nevina šala, potreban odmor, čisto veselje, sve je to dozvoljeno; ali protiv Heroda čitajmo riječi sv.Ivana:"Jer sve što je na svijetu, požuda je tijela i požuda očiju i oholost života, to nije od Oca, nego je od svijeta. I svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje do vijeka" /1 Iv 2,16s/.

II.- ISUSOVA ŠUTNJA.- Govorio je Isus s ruljom, koja ga je uhvatila na Maslinskoj gori. Odgovorio je nešto velikomu svećeniku Ani; rekao je nešto i Kajfi, ostalim vijećnicima. Između njega i Pilata razvio se dulji razgovor. Herodu ne odgovara ma baš ništa. Absolutna šutnja! Zašto? Sigurno radi same

osobe Herodove. Herod nema nikakva prava, da ga preslušava; k tomu je on ubojica najvećega proroka sv.Ivana Krstitelja, rođaka i prijatelja Isusova. Herod je preljubnik, i uslijed svog konkubinata ubojica. Bio je to čovjek malen, lukav,pravi svjetovnjak, bludnik, premda nije bio baš okrutan.

U njegovoj je Galileji mogao Isus prije dosta mirno propovijedati. Ali Herodova je mirna ćud bila senzualna, i zato se Isusu gadila. Malo je Isus u svojim propovijedima spominjao ružni grijeh, ne zato jer je rijedak, ili jer nije opasan, ili jer ne hara u dušama; šutnjom je svojom pokazao Isus, koliko od njega zazire. Isto je pokazao svojom šutnjom pred Herodom. Istrijebimo nečistoću iz svojih duša, da ne bi Isus od nas okrenuo svojega lica, šutio na sva naša pitanja i molbe! On rado razgovara s čistim dušama. Takovi budimo!

III.- ISUS IZRUGIVAN.- Dok je Isus tako šutio, "veliki su svećenici i književnici stajali i tužili ga postojano".Tako su radili i još će raditi pred Pilatom. Herod se na njih ne obazire. I njemu je jasno, da je Isus nevin. Ipak ga šutnja Isusova vrijeđa; osvetit će se; ne osudom, koje Isus nije zaslužio, nego porugom. Da se Isus izdaje za Mesiju, dakle kralja, to je jamačno već prije čuo. Narugat će se Isusovu kraljevstvu." Tada ga Herod prezre sa svojim vojnicima, i narugavši mu se obuče mu bijelu haljinu, i posla ga natrag Pilatu". Ruga se Isusu Herod; možda je uz njega i njegova tobožnja žena Herodijada, koja je skrivila smrt Ivana Krstitelja, možda se i ona ruga. Možda i njezina kći Saloma, plesačica. Rugaju se Isusu vojnici Herodovi. Možda i veliki svećenici, književnici; njima je barem jako drago, kad vide Isusa, tako obeščašćena.

Kako je bilo Isusu pri srcu? Ljudi teško podnose sramotu. Da joj izbjegnu, neki si uzimaju život. Isus je svijestan svog božanskog, kraljevskog dostojanstva. Osjeća u srcu poniženje. Ipak podnosi pogrde i ruglo. Tako s njime i sv. Crkva. Ima progonitelja, koji ne ubijaju, nego blate koliko mogu, misleći da će kršćanstvo lakše i sigurnije utamaniti u blatu nego u krvi. Ali se varaju! Crkva pobjeđuje u krvavim progonima, pobjeđuje i sve poruge, klevete, ismjehivanje. Njezine patnje dobivaju svoju moć od Boga; svejedno je, kakove su, fizičke ili moralne. Dokaz su nam za to Isus, apostoli, mučenici u rimskom carstvu i drugdje, Crkva klevetana u naše doba, od Voltaire-a dalje. Zato se ne bojmo nijednog oružja naših neprijatelja! Milost je Božja jača od svega. Bijelo odijelo, prema grčkom izvornom tekstu sjajno odijelo, imalo je Isusa izvrgnuti ruglu kao kralja; u istinu je bilo znak onoga, što Isus jest, i što će biti na vijeke, kralj nad svim kraljevima.

Poklonimo mu se u kolokviju!

ISUS I BARABA

Mt 27,15-21.26;Mk 15,6-11.15; Lk 23,17-20.25;Iv 18,39s.

1.prel.: Pilat sjedi kao sudac prema rimskom običaju na nekakvoj pozornici, na službenoj, lijepo urešenoj stolici/sella curulis/; neki mu sluga nešto poručuje od žene; Pilatu postaje neugodno; pred njim stoji Isus. Židovi galame.

2.prel.: Sućutna ljubav prema Isusu!

I. - PILATOVI PRIJEDLOZI. - Pilat se nadao, da će mu Herod pomoći, razjasniti Isusov proces, djelovati možda na velike svećenike. Prevario se: nevinost je Isusova postala doduše još očitija, ali su i Židovi postali bezobzirniji. Da je htio biti pravedan, morao je Židove rastjerati, makar pomoću vojske, kao što je to u drugim prilikama umio raditi. Danas je za čudo popustljiv. Bog sam mu dolazi u pomoć, snom njegove žene, da ga odvrati od strašne nepravde, koja će se do konca svijeta opetovati u našem vjerovanju:"mučen pod Poncijem Pilatom", na sramotu Pilatova imena. "Dok je on sjedio na sudu, poruči mu žena njegova: Nemoj imati ništa posla s tim pravednikom! Jer sam danas u snu mnogo pretrpjela poradi njega" /Mt/.

Sam Bog po ženi Pilatu dovikuje:"Isus - pravednik"! Podsjeća ga, koliko će on pretrpjeti, od ruke božanskoga suca, ako Židovima popusti. Pilatu se ne da upotrijebiti sredstvo najjednostavnije, Isusa pustiti, a Židove rastjerati. Izmišlja drugo sredstvo, kojim sebe neće spasiti, a Isusa samo strašno poniziti. Pustit će Židovima za Vazam prema običaju jednog uhapšenika. Židovi imaju pravo označiti koga žele. Pilat nastoji da ih skloni, da zatraže Isusa. Vidio je zavist velikih svećenika, no možda će narod biti bolji. Spominje im zloglasnog buntovnika i ubojicu Barabu, a uz njega Isusa, kralja njihova, Krista. "Koga da vam pustim, Barabu ili Isusa, koji se zove Mesija" /Mt/?

Kolika razlika između onog zločinca i nevinog Isusa! Vidio ju je i Pilat; ipak on radi, kao da su Isus i Baraba iste sorte ljudi. Tako radimo i mi, kadgod griješimo, ne iz zlobe, nego iz slabosti. Znajući da je Isus nad svim stvorovima, ipak dajemo prednost stvoru, trenutnom uživanju, premda znademo,da će skoro doći razočaranje i grižnja savjesti. Isus je sve to predvidio, pa je možda više trpio u svom srcu od ovog našeg zapostavljanja, nego od nepravde Pilatove.

Ima još jedno zapostavljanje Isusa, što ga se moramo čuvati. Isus nas zove na viši stepen svetosti, a mi ga ne slijedimo, volimo živjeti lako, udobno. Opet nam je više stalo do stvora nego do Isusa. Barem cijeniti i željeti moramo najviši stepen svetosti, ne odreći ga se!

II. - VELIKI SVEĆENICI I ŽIDOVSKI NAROD.- "Ali glavari svećenički i starješine nagovoriše narod, da traže Barabu, a Isusa da dadne pogubiti" /Mt/. Tu vidimo glavne krivce u drami

Isusove muke; kako je njihov grijeh užasan! Koliku su opačinu svalili na svoj narod! O njima će dobro reći Isus Pilatu: "Zato onaj ima veći grijeh, koji me predade tebi" /Iv 19,11/. Prevrtljiva se svjetina dade nagovoriti. "Onda povikaše/svi/: Ne ovoga, nego Barabu!"/Iv/. Kolika tragika u ovim riječima! Kad čovjek u duhu sluša ovaj povik, onda shvaća ono, što je o utjelovljenoj Riječi napisao sv. Ivan:"Na svijetu bijaše, i svijet je po njem postao, i svijet ga ne upozna. K svojim dođe, i svoji ga ne primiše". Mesija i Spasitelj svijeta zabacuje se, osuđuje na najsramotniju smrt, dok se zločinac oslobađa.

Često puta opetovat će se isti proces u povijesti sv. Crkve. Čudit će se i zgražati sv.Ambrozije, što moraju u rimskom carstvu mučenici podnositi strašnije muke nego zločinci. Zločestomu svijetu ne smetaju toliko zločinci, koliko Isus i njegovi vjerni učenici. Osvetit ćemo se svijetu time, da se molimo, da radimo i trpimo za njegovo obraćenje i spasenje. Na veliki petak odricali se Isusa neki Židovi, danas ga se odriču mnogi narodi, milijuni ljudi širom svijeta. Dajmo za to Srcu Isusovu zadovoljštinu time, da ga što dublje spoznajemo, što više cijenimo i slijedimo!

III.- ISUS. - Dok svjetina galami Isus šuti, a Srce njegovo trpi, krvari. Osjeća nepravdu, osjeća poniženje, osjeća nezahvalnost svoga naroda, osjeća sudbinu svog naroda, kakova počinje ovaj čas. Nitko te tragike nije više osjećao nego Srce Isusovo. Njegov narod voli zločinca nego njega! Iako će se svijet spasiti njegovom mukom, ipak šta će biti s onima, koji sada Isusa onako zapostavljaju? Ako mi sami trpimo radi zapostavljanja, uronimo u patnje Srca Isusova!

Kad nas zapostavljaju, ne čini nam se često nikakva nepravda. Naše častohleplje, naša slavičnost, naša umišljena veličina želi se afirmirati, hoće da se popne više, žalosti se, kad se drugima daje prednost pred nama. Stvarno ostavlja nas se obično tamo, gdje je naše mjesto, ili možda uvijek na stepenu previsokom za naše male zasluge. Uvrijeđeni naš ponos umišlja si, kako trpe interesi Božji, interesi sv. Crkve, jer smo zapostavljani; a drugi se za te interese brinu bolje nego mi. Ako li se dogodi, da smo nepravedno zapostavljani, i da zaista od toga trpi, ne samo naša osoba, nego dobra stvar, prepustimo sve Bogu! Sjedinimo se s Isusom zapostavljenim pa će iz našeg poniženja izaći i za našu vlastitu dušu i za sv. Crkvu veće dobro, nego što bi izašlo, da je sve išlo prema našim željama!

Zapostavljanje neke ljude tako boli, da upravo ždvajaju. Koliko svećenika i redovnika svrzimantija, koji su se smatrali zapostavljenima! Kako nam je potrebna poniznost!

Kolokvij s Isusom, da nam udijeli milost iskrene poniznosti!

PILAT POČINJE POPUŠTATI

Mt 27,22-25; Mk 15,12-14; Lk 23,2o-23

1.preludij: Pilat sjedi na povišenom mjestu kao na školju usred uzburkanog mora! Svečano si pere ruke.

2.preludij: Da tugujem s Isusom, koji toliko trpi od nezahvalnosti bijesne svjetine!

I.- "RASPNI GA, RASPNI GA".- "Pilat im opet reče: Što hoćete da učinim s tim, što ga zovete kraljem židovskim? Oni opet povikaše: Raspni ga. Pilat im reče: A kakovo je zlo učinio? Oni povikaše još glasnije: Raspni ga". "A oni su navaljivali s velikom vikom tražeći, da se on razapne, i sve je bila silnija njihova vika". Tako su znali Židovi vikati po čitave dane pred rimskim upraviteljima. Pred samim Pilatom vapili su jednoć u Cezareji pet dana i pet noći, neka odstrani iz svetog grada Jeruzalema careve slike. Šesti dan otpremio ih je Pilat u stadion, a tamo poslao za njima svoje vojnike; Židovi razgališe vratove, spremni da polože svoj život u obrani svojih svetinja.Kad će kasnije car Kaligula htjeti, da se njegov kip postavi u hramu jeruzalemskom, hiljade će Židova u Tiberijadi kroz punih 40 dana galamiti pred njegovim namjesnikom Petronijem. Tako će braniti svoju vjeru, a šta brane sada derući se tako protiv Isusa? Svog Mesiju bijesno tjeraju na križ, fanatično ga se odriču. Kako može strast čovjeka zaslijepiti!

Prvi put u procesu Isusovu spominje se način smrti Isusove. Križ! Isus je prije više puta natuknuo, kako će umrijeti, kad je Nikodemu spomenuo mjedenu zmiju Mojsijevu kao sliku svoje smrti, kad je svoje učenike pozvao, neka za njim nose svaki svoj križ, kad je još prije par dana Židovima rekao, kako će biti podignut od zemlje (Iv 12,32); apostolima je također izrično navijestio, da će biti raspet (Mt 2o,19). Ipak je Isus pred Pilatom teško u svom srcu osjetio, kad je čuo u bijesnom urlikanju svjetine ove riječi: "Raspni ga, raspni ga". Bilo mu je teško, ali je ipak spremno pozdravljao križ, žrtvenik, na kojem će se žrtvovati za naše grijehe.

II.- PILAT SI PERE RUKE.- "Kad vidje Pilat, da ništa ne pomaže, nego da je još veća buka, uze vodu te opra ruke pred narodom govoreći: Ja nisam kriv u krvi ovog pravednika; vi ćete odgovarati". Šta hoće zapravo Pilat? Je li njegovo pranje ruku praznovjerno, neki obred kojim se želi pred bogovima očistiti; znali su u njegovo vrijeme i pogani za neko simbolično vjersko pranje ruku. Vjerojatnije htio je Pilat prema židovskom običaju Židovima pokazati, kako se smatra nevinim (isp.Dt 21,6). Pomislimo, kako ludo radi Pilat! Ne može on, sudac, ne nositi odgovornost za svoj čin, smrtnu osudu Isusovu. On ju nosi pred čitavim svijetom i nosit će ju do svršetka svijeta, doklegod se bude molilo: "Mučen pod Poncijem Pilatom". Ako smrti Isusove

nije skrivio iz zlobe, nego od straha pred Židovima, iz slabosti, to ga ipak ne opravdava. Počinio je velik zločin.

Postupak Pilatov ne stoji tu osamljen. Mi ga sami tako često naslijedujemo. Koliko se puta peremo pred svojim pretpostavljenima, gdje bi iskrenost tražila, da svoju krivnju bez okolišanja priznamo! A koliko se istom peremo sami pred sobom, ne tek koji put, nego gotovo bez prekida, dan i noć, kad smo ipak krivi te svojim grijesima nanovo razapinjemo Isusa! Možda zaista neke okolnosti naš grijeh olakšavaju, ali nemojmo toliko na to misliti, uočimo radije istinsku zlobu svoga grijeha, kolikogod ona bila, i nju suzama pokajanja perimo! Perimo ju ponizno u krvi Isusovoj, molitvom što skromnijom, ispovjeđu što iskrenijom! Da nam Isus oprosti! Onda ćemo biti zaista opet bez krivnje!

<u>III. - NAROD SAZIVA KRV ISUSOVU NA SEBE I NA SVOJU DJECU.-</u> "I odgovori sav narod: Krv njegova na nas i na našu djecu". Strašnih li riječi! Narod govori, kao da je potpunoma uvjeren o Isusovoj krivnji, da je hulio na Boga, da je bunio narod. Ne boje se nikakve kazne Božje, niti za sebe niti za svoju djecu"! I tako govore ne samo svećenici, farizeji, nego sav narod, onaj isti narod, koji je još prije nekoliko dana bio tako oduševljen za Isusa, pozdravljao ga kao Mesiju kralja, onaj isti narod, koga se bojali veliki svećenici, postupajući u svojoj mržnji na Isusa oprezno, baš radi naroda! A sada? Kako je svjetina prevrtljiva! Kako ju je lako uvjeriti! Posve uvjeriti? Ne, to opet ne bih rekao. Ne bih rekao, da je ljudima, dok su bjesnili protiv Isusa, bilo srce posve mirno, da im savjest nije baš ništa predbacivala. Iako će se Isus moliti za svoje ubojice "jer ne znadu, što čine", ipak može i neznanje biti grješno, kad nije potpuno, i kad bi čovjek morao znati, šta radi.

Istina je opet, da ima fanatika, koji iz uvjerenja progone sluge Kristove. Tako je sv. Pavao progonio kršćane. Za onoga koji trpi progonstvo, to je napokon svejedno. Njega čeka svakako nagrada na nebu; ako može svoje progonitelje ispričati, njihovu krivnju smanjiti, to on rado čini, jer nije i ne smije biti osvetljiv. On se rado moli Bogu, da grješnike, njegove mučitelje, rasvijetli i obrati. Ponizno se on boji, da ne bi njega, za njegove grijehe, Bog kaznio. Svima nam je potrebno milosrđe Božje. Neka na nas sve siđe krv Isusova, ne vapijući Bogu za osvetom, nego sazivajući na nas smilovanje Božje!

Kolokvij s Isusom, da ga utješimo za sve ono, što trpi, dok svjetina na njega galami i traži njegovu smrt na križu!

ISUSA BIČUJU

Mt 27,26; Mk 15,15; Lk 23,16,22; Iv 19,1

1. preludij: U dvorištu tvrđave Antonije Isus privezan uz koji stup, sa svake strane po jedan vojnik s bičem. Strašan prizor, pred kojim bi se pogani zgražali. Nevidljivi anđeli bez broja okružuju Sina Božjega; da ih viša sila ne zadržava, smrvili bi oni one jadnike, krvnike Isusove.

2. preludij: U koliko se tiče Isusa, molit ću za milost, da s njime trpim; i kako ne bih, ako ga zaista volim! O, Žalosna Majko Božja, "Neka rane izrane me - Neka svega opoje me - Sina tvoga križ i krv"! - U koliko se tiče mene, molit ću se, da se s milošću Božjom očuvam osobito onoga grijeha, radi kojega je Isus napose podnio strašnu kaznu bičevanja.

I. - NEPRAVDA.- Pilat priznaje da je Isus nevin, i zato hoće da ga bičuje. "Ja ništa ne nađoh na njemu, što bi zavrijedilo smrt; kaznit ću ga dakle i pustiti; Pilat se upušta u kompromis; može se katkada kompromis preporučiti kao manje zlo, ali ne sucu u kriminalnom procesu, gdje tužitelji jednostavno lažu. Veliku nepravdu čini Pilat Isusu, osuđujući ga nevina na tako strašnu i sramotnu kaznu. Nepravdu čovjek teško podnosi. Ako si čovjek sam skrivi patnju, ne trpi ni deseti dio onoga, što trpi od nepravde. Kako mu onda vrije u duši, kako mu se duša buni, kako mu i tijelo drhće, grčevito stiska pesnice, dok iz očiju sijevaju munje! Što u takvoj patnji nije savršeno, toga u duši Isusovoj nema, ali patnja ipak ostaje, još veća nego u nama, budući da je Isus potpunoma svijestan svog neizmjernog dostojanstva i svoje absolutne nevinosti.

Ipak Isus rado podnosi nepravdu, koja u neku ruku nije nepravda, pošto Isus hoće da trpi za naše grijehe. "Gospodin je stavio na nj grijehe sviju nas... Ali je on bio ranjen za naše grijehe, izbijen za naše opačine. Za spasenje naše ležala je kazna na njemu. Modricama njegovim mi smo se iscijelili" (Iz 53). Sv. Pavao piše: "Njega, koji nije poznavao grijeha, za nas grijehom učini, da mi budemo pravedni pred Bogom u njemu" (2K 5,21.). Podnosimo i mi nepravde za one svoje grijehe, koji su ljudima nepoznati, ali dobro poznati nama i Bogu! Ako k tomu nepravde prikažemo Bogu za dobro sv. Crkve, za grijehe drugih ljudi, to će biti najsavršenije. Trpjet ćemo onda sjedinjeni s Isusom.

II.- SRAMOTA.- Bičevanje bila je sramotna kazna; da ju je podnio netko kod Rimljana, postao je infamis, na njemu je bila ljaga; nije više imao časnih građanskih prava. A Isus podnosi tu infamantnu kaznu. Rimljani bi bičevali robove. Isus ju podnosi, on koji je svijetu donio pravu slobodu, slobodu djece Božje. Podnosi kaznu robova, na-

ročito za sve one grješnike, koji su robovi svojih sramotnih strasti. Da im zasluži milost, kojom će se moći osloboditi! Svaki grijeh zasužnjuje čovjeka; od grijeha može nas osloboditi samo Isus. "Ako vas dakle Sin oslobodi, dosta ćete biti slobodni" (Iv 8,36). Ali evo kako nas Isus oslobađa, privezan za stup, dok po njemu padaju okrutni udarci kao po neposlušnom robu. Mi smo neposlušni robovi. Za nas Isus podnosi ropsku kaznu bičevanja.

Rimski građanin prema zakonu nije smio biti bičevan. Bičevali bi Rimljani svoje podanike barbare. Sv.Pavao će sebe spasiti od bičevanja kao rimski građanin; Isus je u očima Pilatovim barbarin. Isus, koji će donijeti svijetu jedinu pravu kulturu! On trpi barbarsku kaznu, da pomogne svijetu do kulture čistog srca, koja pred Bogom jedina vrijedi. Rimsko-grčka kultura bila je na izvana sjajna, ali iznutra puna moralnog truleža, puna bludnosti, puna senzualnosti, kao ona žena, koju je sv. Ivan gledao u viđenju: "I vidjeh ženu gdje sjedi na zvijeri skrletnoj, punu imena psovačkih.... I žena bijaše obučena u grimiz i skrlet i ukrašena zlatom i dragim kamenjem i biserjem, te je imala zlatnu čašu u ruci svojoj punu gada i nečistoće bluda svojega. I na njezinu čelu je napisano ime: Tajna, Babilon veliki, mati bludnicama i gadovima zemaljskim. I vidio sam ženu pijanu od krvi svetih i od krvi svjedoka Isusovih" (Apk 17, 3-6). Imao je Isus zašto biti bičevan, da očisti svijet od poganske civilizacije.

III.- TJELESNE BOLI.- Tjelesne boli kod bičevanja bile su užasne. Dogodilo se, da je kažnjenik kod bičevanja izdahnuo. Broj udaraca kod Rimljana nije bio određen, ovisio je o volji sudaca ili krvnika. Da je bio Isus okrutno bičevan, možemo zaključiti iz toga, što je Pilat htio donekle udovoljiti bijesu židovske svjetine. Bič što se upotrebljavao za kaznu, naziva rimski pjesnik Horacije "horribile flagellum"; "strašni bič"; bio je to remen s pričvršćenim metalnim komadićima ili komadićima kosti. Bičevali su Rimljani tako strašno, da su čovjeka upravo rastrgali.

Isusovo je tijelo bilo najsavršenije ljudsko tijelo. Sva su sjetila u njemu bila savršena,nježna. Tako je on osjećao udarce više nego drugi. Mogao je reći s Psalmistom: "Na leđima mojim orali su orači i povukli dugačke brazde" (129,3). Strašan je to prizor, ako pomislimo,tko je Isus. Tako Bog kažnjava ružni grijeh. Radi tog grijeha jedamput je opći potop poplavio svijet, drugi je put vatra padala na Sodomu i Gomoru, sada padaju udarci biča po Sinu Božjem. Neka nam njegove patnje zasluže milost anđeoske čistoće!

Kolokvij s Isusom, pun saučešća i ozbiljnih obećanja glede čistoće srca!

ISUS TRNJEM OKRUNJEN

Mt.27,27-31; Mk 15,16-20; Iv 19,2s

1.preludij: Isus u dvorištu tvrđave sjedi sav krvav na kojoj stolici ili na kojem kamenu, na glavi vijenac od trnja, u ruci trstika, oko njegovih ramena nekakva kratka grimizna pelerina. Rulja skače oko njega, pljuje u njega, udara ga, ruga mu se, grohotom se smije.

2.preludij: Neka mi Isus udijeli milost, da rado podnosim poniženja, osobito poniženja njega radi, i da čvrsto prionem uz njega, pogrdama nasićenog kralja Krista!

I.- U DRUŠTVU PROSTAČKE RULJE.- U vrijeme bičevanja Pilat se valjda povukao u svoje odaje, a još ga nema. Čekajući na njega vojnici počnu Isusa zlostavljati. Dosada su šutjeli, službeno ozbiljno stajali uz Pilata, službeno ozbiljno postupali s Isusom. Sada iza sramotnog bičevanja Isus kao da za njih nije više čovjek. Kao da je pretrpljenom kaznom bičevanja izgubio čovječja prava. Ako su imali još koje skrupule, bilo im je lako dobiti dozvolu od Pilata za komediju, koju žele prirediti s Isusom; Pilatu nije stalo do toga da ju spriječi. Sv.Marko veli, da su sazvali svu četu, svu posadu tvrđave Antonije. Tkogod je imao vremena, došao je, da vidi znamenitog čudotvorca Isusa,kralja židovskoga. Pilatovi vojnici bili su, ne rimski legionari, nego domaći ljudi, Samaritanci ili palestinski pogani. Na Židove su mrzili, prezirali ih; drago im je, što mogu iskaliti svoju mržnju na njihovom Mesiji.

I tako postaje Isus igračka rulje vojničke, prostaka, bludnika, ljudi okrutnih, mrzitelja. Kako se on osjeća u tom društvu? Čovjek se rado druži, da si nađe pomoć, da osjeti malko ljubavi, da od drugih nešto nauči,da se gledajući lijep primjer moralno digne. No društvo gdje od svega toga ništa nema, nego sve protivno, kako nam je mrsko! I da nas ostavi u miru, kako nam je njegova atmosfera zagušljiva! A ako po nama gazi, i moralno blato iz sebe po nama bljuje, kakav pakao! Baš kao da dah pakla duva u nas iz takovih ljudi! I to podnosi Isus u sudnici Pilatovoj! Nisu morali biti svi vojnici najgori pokvarenjaci. No oni koji su bolji, drže se po strani, a što je netko prostiji, to bliže pristupa k Isusu, na njega navaljuje. Isus njihovoj prostoti suprotstavlja svoju moralnu veličinu, njihovoj mržnji svoju ljubav, njihovoj paklenoj galami svoj božanski mir. I za svakoga od vojnika on trpi. Možda za sada ne postizava ništa, ali tko zna, ne će li uspomena na pogrđenog Isusa kasnije obratiti neke od ovih vojnika?

II. - IZRUGIVAN KAO KRALJ.- U procesu Isusovu pred Pilatom bio je govor o njegovu kraljevstvu. Znali su Pilatovi vojnici, šta Židovima znači Mesija kralj. Prema tome će se Isusu rugati kao kralju. Prisile Isusa, da sjed-

ne kanoti na prijestolje svoje. Preko njegovih leđa bacaju neku vrstu kratke pelerine, kakovu su nosili rimski vojnici. Rimski carevi i vojskovođe nosili su izvan Italije skrletni plašt (paludamentum). U garderobi tvrđave ima nešto slično. To dobiva Isus kao kralj, on koji je već nekako odjeven crvenim plaštem svoje vlastite krvi. Kao žezlo meću u svezane ruke Isusove trstiku, kojom su možda u dvorištu isprašivali svoje haljine ili skupocjene ćilime Pilatove. Trebaju još kraljevsku krunu; uzmu iz drvarnice trnja, što se u Palestini zbog nestašice drva upotrebljava kao gorivo; brzo od trnja spletu vijenac, pričvršćuju ga na glavu Isusovu.

I sad počinje komedija. Vojnici pred Isusom porugljivo prigibaju koljena i uz grohot ga pozdravljaju:"Zdravo, kralju židovski"! Uz porugljivo štovanje padaju po Isusu ispljuvci, padaju mu po glavi udarci; njegovim tobožnjim žezlom udaraju ga prostaci po licu, po glavi. Jadno kraljevstvo Isusovo! Hoće li ikada biti što od njega? Zar nije za vijeke pokopano u blatu? Ne! Baš iz ovih poniženja ono će se podići do neslućene visine. Kraljevstvo Božje, što ga grješni svijet iz oholosti hoće da uništi, Isus poniženjima svojim utemeljuje. Vladat će Bog, ako čovjek sebe ponizi. Za nas, ohološću iskvarene ljude, nema poniznosti bez poniženja. Svojim poniženjima u sudnici Pilatovoj Isus kopa temelje pravoj kršćanskoj poniznosti, na kojoj jedinoj može stajati prijestolje Božje. Stoji ono i inače, ali na našu korist samo na temelju naše poniznosti.

III. - I TJELESNO MUČEN. - Kad su vojnici prestali bičevati Isusa te ga odvezali od stupa, možda se Isus srušio u baru svoje krvi. Ako se nije srušio, jer ga je čudesno podržavala nadnaravna moć, ipak je morao biti kao pijan od boli. Nesposoban da se uspravi, on tu stoji zguren, sav krvav, obliven također hladnim znojem: dršće od groznice, možda također tiho uzdiše. "Nema obličja na njemu, nema ljepote, da bismo ga gledali, i nema izgleda, da bismo našli ugodnosti na njemu. Prezren je bio, posljednji od ljudi, čovjek bolova, vičan patnjama. Kao jedan, od koga čovjek zaklanja lice svoje, tako je bio prezren. Nismo ga cijenili", tako nam ga opisuje prorok Izaija (53). Možda se iz usta Isusovih čuju riječi psalmistove:"A ja sam crv, ne više čovjek; ruglo ljudima i prezir narodu" (22, 7). Da su Isusa iza bičevanja predali najnježnijoj brizi njegove presv.Majke, još bi mnogo dana strašno trpio.

A sad vojnici ne daju mira njegovu tijelu, koje nije drugo nego jedna velika strašna rana. Da ga muči samo jedan vojnik, ali ih ima toliko, dolaze jedan za drugim i tuku ga nemilosrdno! Trnje mu probada kožu na čelu i oko glave, dopire do kostiju, grebe kosti, krvave kaplje cure Isusu niz obraze. Kolike muke, a sve to za nas, za naše grijehe, za našu taštinu, oholost. Nema Isus mira zbog našeg grješnog nemira.

Poklonimo se Isusu u kolokviju, tješimo ga, obećajmo mu vjernost do zadnjeg daha života!

IV. korizmena nedjelja: subota

EVO ČOVJEKA!

Iv 19,4-6

1.preludij: Tvrđava Antonija, na veliki petak sudnica Pilatova, imala je monumentalan ulaz. Ulazilo se kroz dvostruka vrata, kojih je svaki dio bio po 7 m širok. Franjevac o.Meistermann misli pače, da su vrata bila trostruka, u svemu preko 19m široka. Nad tim ogromnim ulazom možemo si predstaviti balkon, ili hodnik; još se sada u Jeruzalemu pokazuje luk, što ga zovu Ecce homo luk. Iza stanke, koja je u procesu Isusovu nastala zbog bičevanja i pogrdnog krunjenja Isusova, gore se na balkonu pojavljuju opet lica, vojnici Pilatovi, dolazi sam Pilat, pristupa i Isus, ali kakav! "A Isus iziđe s vijencem od trnja i grimiznim plaštem". Čuje se glas Pilatov:"Evo čovjeka". A dolje svjetina počinje opet galamiti, bjesniti.

2.preludij: Tuga i žalost s rastuženim, ožalošćenim Isusom!

I. - PILAT. - U riječima Pilatovim, "Evo čovjeka", zvuči ukor:"Evo, šta ste učinili od Isusa"! kao da on nije kriv, koji je Isusa osudio na bičevanje, pustio, da mu se vojnici okrutno i tako prostački narugaju! Često tako rade slabići, ako ih tko natjera u grijeh; kao da prestaje njihova odgovornost, pošto ih je netko silio, da griješe! Kao da mora čovjek biti dobar i pravedan samo, kad je lako biti dobar i pravedan! Kao da ćudorednost mora popustiti svakoj obmami i svakoj navali! Kao da joj nije temelj stožerna krepost jakosti, bez koje uopće nema ćudorednosti!

U riječima Pilatovim primjećujemo također neku sućut. Sažalio se Isus njemu poganinu, a nije Židovima, revniteljima prave vjere. Kad strast svlada inače pobožnog čovjeka, u svojoj strasti on je abnormalan, smiješan i u očima ljudi, koji inače nisu pobožni. Svojom strašću on kompromitira pobožnost. - Sv.Pavao veli o poganima, da su bili nemilosrdni, a rimski povjesničar Tacit o Židovima, da su bili jedan prema drugome jako milosrdni. A sada Pilat žali Isusa, a Židovi ne. U stara vremena bio je kod Grka i Rimljana običaj, da se optuženik pojavi u lošem odijelu, neopran i zanemaren, i da tako moljaka milosrđe svojih sudaca. Koji je optuženik jadnije izgledao nego Isus? A ljudi, njegovi tužitelji, tako su tvrdi prema njemu! Ali i smisao Pilatovih riječi, "Evo čovjeka", može biti napokon, da je smiješno bojati se buntovnika, kralja,

kao što je Isus, tako smrvljen i obeščašćen bičevima, tako zgažen pogrdama vojnika prostaka. Uviđa to Pilat, gospodar politički, ne uviđaju svećenici i književnici, tirani nad savjestima židovskim: njima je Isus opasan takmac. Kako ih strast zasljepljuje! Čuvajmo se strasti, koja nam ispija oči duševne i mozak, možda pijano ugodno, ali tako kobno!

II. - VELIKI SVEĆENICI I NJIHOVE SLUGE. - Kako gleda narod Isusa, tako strašno zlostavljena, krvava, kao za maskeradu odjevena? "Ali kad ga vidješe veliki svećenici i sluge, povikaše: Propni, propni". Tko da se propne? Tako su izvan sebe neprijatelji Isusovi, da Isusa ni ne spominju; tako im je mrzak i odvratan, da neće da ga označe ni zamjenicom "njega"! Često ljudi u mržnji ne izgovaraju imena omraženog čovjeka, nego kažu samo "ovaj", "onaj". U očima mrzitelja Isusovih on ne zaslužuje ni toliko. "Raspni, vele oni, ovo strašilo, koje nije više ni čovjek"! Tako viču veliki svećenici i sluge, njihovi plaćenici. Čini se, da je prvi pogled na Isusa svjetinu, priproste ljude, ipak malko otrijeznio, uozbiljio. Možda se u njihovim srcima probudila i sućut. Protiv svake sućuti glavari svećenički brzo i odlučno reagiraju.

Osjećaju oni, da im se Pilat ruga. To ih peče i razdražuje. Ne mogu se oni osvetiti Pilatu; zato se njihov bijes svom žestinom okreće prema Isusu. Po njemu padaju strašni povici:"Propni, propni". U velikim svećenicima sada bjesni samo mržnja. Sva Isusova čudesa, sva njegova svetost, uzvišenost njegove nauke, to u njihovim očima ne vrijedi ništa, pače zavređuje najstrašniju, najsramotniju smrt. Kako ih je zavela strast! Njihov ponos trpi pred Pilatom, koji im se ruga, pred narodom, koji bi mogao prepoznati njihovu zločinačku zlobu, pred Isusom, čiji se lik sigurno duboko utiskuje u njihovu nemirnu savjest. Zato bjesne. Barem pred nama neka bjesne uzalud! Oni su propali, a Isus vlada u milijunima srdaca.

III. - ISUS. - Šta osjeća Isus, dok dolje na trgu pred vojarnom galami svijet? Zar nije morao zaboraviti sav umor, sve svoje tjelesne boli radi veličine žalosti, što mu poplavljuje dušu? Njegov narod, izabrani narod Božji, zabacuje svog Mesiju na tako tragičan način! Onaj narod o kojem piše sv.Pavao:"Oni su Izraelci, njihovo je posinjenje i slava i zavjeti i zakonodavstvo i bogoštovlje i obećanja. Njihovi su oci, i od njih je Krist po tijelu, koji je nada sve Bog, blagoslovljen u vijeke. Amen" (R 9, 4s.)! Kao nekad Bog, tako se Isus sada tuži nad narodom svojim, gledajući ga ispod trnove krune očima, što se utapaju u krvi i suzama:"Narode moj, što sam ti učinio, čim se te ražalio? Odgovori mi! - Ipak sam te izveo iz zemlje Egipta, iskupio te iz kuće ropstva. Poslao sam pred tobom Mojsija, Arona i Mariju. Narode moj, spomeni se... da spoznaš milosti Gospodnje" (Mih 6, 3-5). Šta su bile milosti

Gospodnje u vrijeme proroka Izaije prema milostima Isusovim, a ipak se već tada tužio Bog:"Što je još trebalo učiniti vinogradu mojemu, a da mu nijesam učinio"(5,4)? Koliko više može sada Isus tako govoriti. Njega u duši strašno peče nezahvalnost naroda. Nikada još u povijesti nije se narod odrekao svog zakonitog i predobrog kralja, kao što se sada odriče Isusa njegov narod, tako okrutno, tako nečovječje. Priznajmo ga mi, puni vjere, ufanja, ljubavi!

Za sve pogrde ponudimo Isusu zadovoljštinu u kolokviju!

I. nedjelja muke

ZADNJI PILATOVI POKUŠAJI, DA ISUSA SPASI

Iv 19,6-12

1.preludij: Iz početka Isus stoji još na balkonu, kao kad je Pilat rekao:"Evo čovjeka"! Pilat pregovara sa Židovima. Onda Pilat s pratnjom i s Isusom odilazi, povlači se u unutrašnjost tvrđave, gdje se opet između njega i Isusa razvija razgovor. Iza toga Pilat još nastoji, ne bi li sklonio Židove, da popuste. Postaje nervozan, neki strah i neka zabrinutost vidi mu se na licu. Židovi dalje viču protiv Isusa.

2.preludij: Neka nam mukotrpni Isus udijeli milost, da nikada ne pregovaramo s grijehom!

I. - PILAT SE JOŠ NE MOŽE ODLUČITI, DA ISUSA POGUBI. - "Kaza im Pilat: Uzmite ga vi i raspnite, jer ja ne nalazim na njemu nikakve krivice". Ne daje Pilat Židovima nikakve dozvole, hoće samo da kaže:"Moja savjest meni ne da, da nevina čovjeka osudim na smrt. Ako vi imate drukčiju savjest, radite šta hoćete; ali ću ja onda i protiv vas postupati prema svojoj savjesti"! Kako žalosno, da poganin apelira na savjest pred velikim svećenicima izabranoga naroda, dok oni luduju kao bez savjesti! Kako se lijepo baš na njih mogu primijeniti riječi sv.Pavla, riječi upravljene Židovu, koji se oholo diže nad pogane:"Uvjeren si, da si vođa slijepima, svijetlo onima, koji su u tami, odgojitelj nerazumnima, učitelj djeci, imajući u zakonu pravilo istinitoga znanja. Koji dakle drugoga učiš, samoga sebe ne učiš? Koji propovijedaš, da se ne krade, kradeš? Koji govoriš, da se ne čini preljuba, činiš preljubu? Koji mrziš na idole, kradeš iz hrama? Hvališ se zakonom, a sramotiš Boga prestupkom zakona? Jer se ime Božje zbog vas grdi među poganima, kako je pisano" (R 2, 19-23). Čuvajmo se i mi, da kao vjernici strastima svojim ne sablaznimo nevjernike, kao ljudi Božji one, koji za Boga ne mare!

Kako su neprijatelji Isusovi zločesti! Mogli bi Pilata uhvatiti za riječ, zatražiti, neka samo prepusti Isusa njima. Ali neće oni tako. Razjareni su, hoće da od zločina pane što više odgovornosti na Pilata, hoće da na Isusa pane što strašnija osuda. Oni sami prema svojemu zakonu ne bi smjeli Isusa raspeti. Kako su jadne posljedice Pilatova popuštanja! Prolaze sati, a Isus samo sve gore trpi, trpi pogrde kod Heroda i u sudnici Pilatovoj, trpi strašnu kaznu bičevanja, i pretrpjet će smrt najtežu i najsramotniju, a sve to zbog nesretnog pregovaranja Pilatova. S lopovima se ne pregovara; nemojmo ni mi s grijehom! On je najgori lopov, gadno će nas prevariti, ako smo slabići.

II. - ŽIDOVI TUŽE ISUSA KAO BOGOHULNIKA. - Pred Pilatom počeo je proces protiv Isusa kao tobožnjeg buntovnika. Dušmani Isusovi vide, da gube proces. U svojoj zdvojnosti i ljutini kušaju drugi način. Oni su sami osudili Isusa na smrt kao bogohulnika. Možda će to djelovati na Pilata. "Odgovoriše mu Židovi: Mi imamo zakon i po zakonu treba da umre, jer se pravio Sinom Božjim". Kako lažu! Ako čitamo Talmud, nikako ne vidimo, kako bi Isus mogao biti osuđen na smrt zato, jer je govorio, da je Sin Božji. Ali šta zna Pilat za njihove zakonske propise! Možda će ga ipak prevariti, ili barem zaplašiti. Pritužit će se oni u Rimu, što nije imao obzira prema njihovu zakonu!

"Kad ču Pilat ovu riječ, poboja se većma". Čega se pobojao? Iz razgovora s Isusom, što će slijediti, razabire se, da ga je uhvatio neki vjerski ili praznovjerni strah. Ne znamo, je li bio ili ne religiozan. Znamo, da su u njegovo vrijeme bili pogani jako praznovjerni, da su mnogo vjerovali u snove, vjerovali u znakove, plašili se svega, što je prema njihovom praznovjerju navještalo nesreću. Eto, malo prije poručila je Pilatu njegova žena, koliko je ponoći trpjela radi Isusa, pravednoga. A sad čuje Pilat još to, da se Isus izdaje za Sina Božjega. Pilat počinje drhtati. Da ga taj proces ne bi upropastio! Povlači se on u tvrđavu; tamo pita Isusa:"Odakle si ti"? Ali mu Isus ne odgovara, jer kako je prije Pilat ironično prekinuo razgovor o istini, tako bi valjda sada Isusovo tumačenje o tome, kako je on Sin Božji. Isus hoće da pouči, ali samo one, koji ozbiljno traže istinu. Neki praznovjerni strah nije religija, nije to dobra volja, da se nađe Bog.

Pilata ljuti Isusova šutnja. "Zar meni ne odgovaraš? Ne znaš li, da imam vlast raspeti te, i da imam vlast pustiti"? Isus odgovara, da nema vlasti, osim u koliko mu je dana odozgora. Samo zato jer tako hoće Otac nebeski, Isus će biti raspet. Tako je i u progonima sv.Crkve. Nek progonitelji oholo dižu svoje glave: samo toliko imaju vlasti, koliko im daje Bog, za naše dobro. I u Apokalipsi čitamo, kako je dano Antikristu, da ratuje protiv svetaca. Onaj koji mu daje, može mu to i uzeti. Međutim grijeh sudaca Isusovih i progonitelja Crkve ostaje, veći

kod onih, koji bi lakše, kad bi htjeli, spoznali istinu. Isus reče Pilatu:"Zato ima onaj veći grijeh, koji me je predao tebi".

III. - KRALJ ISUS I RIMSKI CAR. - Pilat nastojaše opet ozbiljno, da Isusa izbavi. Jasno mu je,da se radi samo o nekoj vjerskoj raspri izmedju Isusa i velikih svećenika i o zavisti, zlobi ovih potonjih. Židovi sad upotrijebe zadnje sredstvo, ono koje će Pilata konačno oboriti, strah pred carem. "Ali Židovi su vikali: Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj caru; jer svaki koji sebe pravi kraljem, protivi se caru". Ove su riječi Pilata ozbiljno uskolebale; znade on, da Isus kao kralj caru nije opasan; ali da mu Židovi radi Isusa prave u Rimu poteškoće, toga on neće. Voli on imati mir s carem i Židovima, nego biti pravedan prema Isusu. Njegov svjetski probitak napokon pobjeđuje nad njegovom savješću i vjerskim osjećajem, ako ga je imao. Koliko je već milijuna nasljedovatelja imao Pilat! Teško je braniti Isusa, trnjem okrunjena, šibana, popljuvana, ako mršti čelo car ovoga svijeta. Samo milost Božja može onda pomoći; valja ju od Boga isprositi.

Kolokvij s Isusom, da mi udijeli tu milost!

I. nedjelja muke: ponedjeljak

PILAT OSUĐUJE ISUSA NA SMRT

Iv 19, 13-16

1.preludij: "Pilat čuvši ove riječi, izvede Isusa napolje i sjede na sudačku stolicu na mjestu, koje se zove litostrotos, a hebrejski gabata. A bijaše priprava pashe, oko šeste ure". Sudačka stolica bila je prema rimskom običaju na uzvišenom mjestu, kao na nekoj maloj pozornici. Bit će skoro podne; na ulazu smo u tvrđavu, na mjestu, koje se grčki zove Litostrotos; ime znači popločeno mjesto, a Jeruzalem nema (u doba Isusovo) ljepše popločenog mjesta, nego što je dvorište tvrđe, u koje se ulazi kroz glavni ulaz; dvorište je 50 m dugo i 50 m široko; popločeno je crvenkastim granitom; svaka ploča obuhvata po jedan kvadratni metar. Oko dvorišta vidi se sjajna arhitektura, arkade, i t.d. Hebrejsko ime Gabata znači uzvisina; i zaista je tvrđava Antonija na najvišoj točki grada Jeruzalema. Gledajmo dakle u duhu monumentalni ulaz u Antoniju, na ulazu estradu, na estradi Pilata gdje sjedi, oko njega vojnike i njegove prijatelje, pred njim Isusa u jadnom stanju, pred tvrđavom svjetinu židovsku! Momenat je svečan; sve šuti, čuju se samo Pilatove riječi:"Bit ćeš razapet". Pilat nato piše na ploči, koja će se objesiti nad glavom Isusovom na križu.

2.preludij: Da se uživimo u osjećaje Srca Isusova u času smrtne osude, i da kroz čitav svoj život najodlučnije odbijamo od sebe i osuđujemo svaki grijeh kao najgore zlo!

I. - PILAT SE RUGA KRALJEVSTVU ISUSOVU. - Pilat je već odlučio, da popusti Židovima. Hoće ipak da im se još jedamput naruga. Indirektno pada njegovo ruglo i na Isusa, na njegovo kraljevstvo. "I reče Židovima: Evo kralj vaš!... Kralja vašega da raspnem"? Pilat se ruga, ne toliko Isusu, koliko Židovima, koji se tako razgoropadili. Kakvu opasnost vide Židovi u jadnom Isusu? Toga Pilat ne shvaća. U njegovim očima vrijedi samo zemaljska moć i slava. Ništa se od toga ne vidi na Isusu. Gdje je njegov teritorij? Može li jedan kvadratni metar nazvati svojim? Gdje su njegovi vojnici? Ima li jednoga? Gdje je njegova riznica? Ima li jedno zrnce zlata? Pilat zaboravlja, da je Isusovo kraljevstvo, premda duhovno, ipak silno. Duh je silniji od materije. Kraljevstvo je Isusovo nadnaravno; sve što je nadnaravno i božansko, jače je od svega zemaljskoga. Pilat ne vidi u budućnost.

Za nas je ona djelomice već prošlost. Nas od Pilata dijele već gotovo dvije hiljade godina. Koje se kraljevstvo međutim tako raširilo kao kraljevstvo Isusovo? Koji je kralj imao ikada toliko oduševljenih podanika, koliko Isus? Ili toliko palača, koliko ima Isus sjajnih crkava? Gdje je sada Pilatov Rim? Nema ga više? Postoji Rim kršćanski, gdje stoluje namjesnik Kristov na zemlji. Neka nas ova činjenica ohrabri! Ako se i dandanas čuju poruge na adresu Krista Kralja, čuju i smrtne osude, nemojmo klonuti!

II. - ŽIDOVI BJESNE PROTIV KRALJEVSTVA ISUSOVA. - Šta odgovoriše Židovi Pilatu? "Nemamo kralja nego cara". Istinu kažu, ali za sebe kako žalosnu! Sada kao da su s njome zadovoljni! Ako se radi o Isusu, vole cara nego njega. Vole tuđinca, poganina, vole Tiberija, mrzitelja roda ljudskoga, okrutnika, bludnika, nego Sina Marijina! Vole Tiberija, koji bi svoje vladalačke i vojničke sposobnosti odmah upotrijebio protiv Židova, da njegovi interesi to zahtjeve. Vole rimsku vlast, koja će im sveti grad Jeruzalem razoriti i hram spaliti, vole sve to nego Isusa, čiji je jaram tako sladak i breme tako lako, koji će slavu Jeruzalema pronijeti do kraja svijeta. Čudno je to, kako čovjek, kad se buni protiv ćudorednog ili Božjeg zakona, mahnito srlja u najprostije ropstvo. Svinje pase, gladan i gol, mjesto da uživa obilje i čast kuće očinske. I kako je teško, da se takav rasipni sin vrati kući, na slobodu djece Božje!

Neprijatelji Isusovi znadu dobro, kakav bi im kralj Isus htio biti. Kralj Mesija, obećani Spasitelj! Baš toga oni neće, spasenja Isusova neće. Da im je Isus zbacio s prijestolja Tiberija i otvorio im njegove riznice, klicali bi mu kao kralju. No kad Isus hoće da ih dovede do slobode putem duhovnim, nadnaravnim, božanskim, oni Isusa predaju namjesniku Tiberijevu, neka ga usmrti.

III. - SMRTNA OSUDA. - Napokon Pilat izriče smrtnu osudu. Stvorovi izbacuju svog Stvoritelja iz svoje sredine, Židovi se odriču svoga Mesije, opaki ljudi likvidiraju sveca. "Na svijetu bijaše, i svijet je po njem postao,

i svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše". Na smrt se obično osuđuju zločinci, opasni ljudskome društvu. A Isus je čovjek najnevinij i, najveći dobročinitelj roda ljudskoga. Nepravdu i poniženje Isus osjeća, ipak prima osudu rado za naše spasenje. Ako su njegovi mučenici kasnije veselo pjevali iza svoje smrtne osude, Isusova velikodušnost nije zaostajala za njihovom.

Doći će Duh Sveti Paraklet, koji će osvjedočiti svijet o sudu (Iv 16,8), da je naime svijet samoga sebe osudio, kad je Isusa osudio. Svjedočit će Duh Sveti u krvi Isusovoj (1Iv 5,7s.); baš će osuđeni i ubijeni Isus zavladati svijetom. Ako nas svijet osuđuje, jer smo Isusovi, radujmo se i mi i imajmo najljepše nade! Kad je pala osuda Isusova, Kajfa su i njegovi pristaše mahnitali od veselja, ali je njihovo veselje bilo kratko. Krist kraljuje na vijeke s drveta sv.križa.

Sjedinimo s patnjama Isusovim svagdanje osude i kritike, koje podnosimo, i od onih, koji su s nama iste vjere. Možda nismo baš posve nevini; ponizimo se! Ako smo nevini, strpimo se! Isus je pretrpio mnogo više!

Kolokvij s Isusom! Što ga više svijet osuđuje, to mu mi više obećajmo vjernost i ljubav!

I. nedjelja muke: utorak

KRIŽNI PUT

Mt 27,31s.;MK 15,20s.;Lk 23,26-32; Iv 19,16s.

1.preludij: Od tvrđave Antonije morao je Isus najprije sići kojih 40m niže u grad, a zatim opet popeti se na Golgotu kojih 45m visoko. U zračnoj crti ima od tvrđave do Golgote oko 600m; i kroz jeruzalemske ulice zdrav čovjek ne treba više od 10 minuta. Isus dakle najprije silazi, zatim se opet penje kroz tijesne ulice, izlazi na gradska vrata, od vrata ima još nekoliko koraka do Golgote. Prvi jaši na konju satnik, odmah za njim idu osuđenici, Isus i dva razbojnika, svaki sa svojim križem na leđima; oko njih četiri vojnika u potpunoj vojničkoj opremi. Na ploči nosi se napisana smrtna osuda, koja će se objesiti na križ. Računa se, da je križ bio težak kojih 100 kg, ako je bio dug 4-4,5om, širok u traverzi 2,3o-2,6om. Valjda je Isus križ za sobom vukao, ali je ipak brzo iznemogao. Pomaže mu Simon iz Cirene.

2.preludij: Molimo se Žalosnoj Majci Božjoj: "Daj mi nosit po sve dane - Isusovu smrt i rane, - Osjećati muke mač"!

I. - ISUS NOSI KRIŽ. - Da je Isus, barem iz početka, sam sebi nosio križ, to je odgovaralo običaju, ipak to izrično spominje samo sv.Ivan:"I noseći križ svoj iziđe na mjesto, koje se zove Lubanja, a hebrejski Golgota". Kako je Isus primio križ na svoja leđa? Sigurno nije zaostajao za svojim mučenicima, koji su kasnije klicali od veselja, grleći svoja mučila. Kako je lijepo pozdravljao sv.Andrija apostol svoj križ! "O dobri križu, koji si primio ljepotu od udova Gospodnjih, dugo željkovani, brižno ljubljeni, neprestano traženi i napokon željnoj duši pripravljeni: primi me od ljudi i vrati me mojemu Učitelju, da me po tebi primi, koji me je po tebi otkupio"! O mučeništvu raspetoga japanskoga sv.Ivana Goto čitamo:"Bio je uz Ivana njegov bogoljubni i junački otac, i nije bilo jasno, da li je on s većom radošću muke gledao, ili sin mu muke podnio."

Isus ne mrmlja, što mu se nevinu nalaže tako strašni teret. Ne prigovara, što mu se nalaže baš sada iza tolikih drugih muka. Već je davno primio na sebe neizmjerno teški teret naših grijeha; šta je prema tome 100 kg drvenog križa! Ljubav ga prema nama tjera, a ljubav sve podnosi. Bio je Isus požrtvovniji od svih svojih budućih mučenika.

II. - SIMON IZ CIRENE. - Prema sv.Mateju povorka je susrela Simona "izlazeći", po svoj prilici izlazeći iz grada. Tako je Isus većim dijelom sam nosio križ, a Simon tek zadnji mali dio puta. Bio je Simon otac Aleksandra i Rufa, koji su kasnije bili poznati među kršćanima. Bio je Simon iz Cirene, grčkog grada ili grčke pokrajine zapadno od Egipta. Možda se Simon iz Cirene preselio u Jeruzalem, da tu umre, u svetom gradu. Tako su radili mnogi Židovi. Imao je Simon njivu u okolici grada Jeruzalema. Baš se odanle vraćao, kad ga vojnici prisiliše, da Isusu pomogne. Je li on već prije znao za Isusa? Ako je znao, šta je osjećao prema Isusu? Šta osjeća sada, kad mu se nameće posao tako mučan, kojeg bi se mnogi od prisutnih Židova sigurno jako stidjeli?

Evanđelisti nam ne kažu ništa o osjećajima Simonovim. Možemo pretpostaviti, da je osjećao barem veliko milosrđe, sućut prema Isusu. Ako mu je njegov križ iz početka bio mučan i težak, jamačno je u njegovu srcu radila milost Isusova, koja mu je breme olakšala. Prema volji Božjoj on je nama svima slika onoga, što moramo svi raditi. Rekao je već prije Isus:"Tko ne uzme križa svoga i ne ide za mnom, nije mene dostojan" (Mt 10,38). Tako moramo i mi podnositi svoje patnje, da ih sjedinimo s patnjama mukotrpnog Isusa, da njemu u mukama pomognemo, da - kako veli sv.Pavao - nadopunimo, što fali patnjama Isusovim. Njihovoj vrijednosti ne fali ništa; u mističnom tijelu Isusovu fali im samo to, da se povedemo mi za primjerom Isusovim i trpimo za njega, kao on, i sjedinjeni s njime.

III. - POBOŽNE ŽENE. - Evo što nam o pobožnim ženama veli sv.Luka:"A za njim je išlo veliko mnoštvo naroda i žena, koje su naricale i plakale za njim. Isus obazrev-

ši se na njih reče: Kćeri Jeruzalemske! ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom; jer gle! idu dani, u koje će se reći: Blago nerotkinjama i utrobama, koje ne rodiše, i grudima, koje ne dojiše. Tada će početi govoriti gorama: Padnite na nas! i brežuljcima: pokrijte nas! jer kad ovako rade od zelena drveta, što će biti od suha"? Već je prije Isus prorekao Jeruzalemu strašnu kaznu Božju; sada opet na nju podsjeća milosrdne žene, kćeri jeruzalemske. Izrično govori samo o kazni, koja će doći na bogoubilački grad, indirektno govori o grijehu grada Jeruzalema. Spominje zeleno drvo, koje ne spada u vatru, naime sebe nevina, i spominje drvo suho, grješnike, koji zaslužuju, da ih se baci u oganj kazne Božje.

Lijepa je sućut prema Isusu, draga je Isusu, melem je njegovim ranama. Ali ako se u svojem saučešću nikako ne sjetimo grijeha, koji je vrelo svakomu zlu, i glavni uzrok Isusove muke, ako o tom grijehu ne mislimo, razmatrajući muku Isusovu, našemu razmatranju i našoj sućutnoj ljubavi prema Isusu nešto fali. Razmatranje o muci Isusovoj mora biti popraćeno suzama pokajničkim, čvrstim odlukama protiv svakog grijeha. Ako smo ogorčeni na velike svećenike, farizeje, književnike, protiv nepravednih sudaca, Kajfe i Pilata, najviše moramo biti ogorčeni na svoje grijehe; oni su glavni krvnici Isusovi.

U tom smislu, točno prema opomeni Isusovoj, tješimo Isusa u kolokviju!

I. nedjelja muke: srijeda

ISUS RASPET

Mt 27,33s. 38; Mk 15,22s.27; Lk 23,33; Iv 19,17s.

1.preludij: Mjesto, gdje su Isusa razapeli, bilo je izvan grada. Kao žrtva za grijeh, koja se spaljuje izvan grada, veli sv.Pavao, trpio je i Isus izvan gradskih vrata (Hb 13,12). Mjesto se zove Golgota, od aramajske riječi gol-go(l)ta, što znači lubanja. Zašto se tako zove? Origen govori o nekoj predaji, prema kojoj bi Adam bio pokopan na Golgoti, tako da bi na njegovu lubanju curila krv Isusova; predaja nije baš vjerojatna, ali je lijepa, imala bi krasan smisao. Drugo je mišljenje sv.Jeronima, da su naime na Golgoti ležale lubanje onih, koji su tamo bili posmicani. Ovo se mišljenje protivi židovskom običaju. Dandanas se gotovo svi tumači slažu, da je Golgota dobila svoje ime od svog oblika; izgledala je kao lubanja, bila je kamenita izbočina. Nalazila se blizu sjevernih gradskih zidina, više prema zapadu. Brežuljak mogla bi se Golgota zvati samo u toliko, što je s druge strane padala kao vrlet 4-5m duboko; dolje je bio vrt Josipa iz Arimateje. Tu na Golgoti i oko Golgote, stala je eto povorka. Skoro se vidi Isus gol, sav okrvavljen, liježe na križ, a dok vlada unaokolo smrtna tišina, čuju se udarci čekića.

2.preludij: Molimo se u čast sv.ranama Isusovim, da nam ruke ne urade ništa grješno, da nam noge ne odu putem grijeha!

I. - ISUSA SVLAČE, DAJU MU PITI VINA. - Dok grubi vojnici Isusa svlače, kolike muke! Haljine mu se prilijepile uz rane od bičevanja. Teški križ, koji mu je teretio izranjena leđa, morao mu je košulju upravo utisnuti u izmrcvarenu kožu. Vojnici kidaju s Isusa haljine bez obzira, brzo, obnavljaju se muke bičevanja. A usto očekivanje onoga strašnoga, što će sada odmah doći. Kako je Isusu silno lupalo srce, kako ga oblijevao hladni znoj!

No tu su neke milosrdne duše, žene jeruzalemske, koje po običaju donose jakoga vina, da se jadni osuđenici omame, te ne bi previše osjećali strašne tjelesne boli. U Pričama Salomonovim čitamo:"Podajte silovito piće bijedniku i vino tužnima" (31,6). U vino, što se davalo osuđenicima, metnuli bi tamjana. Sv.Matej govori glede vina, što se ponudilo Isusu, da je bilo pomiješano sa žuči. No grčka i hebrejska riječ za žuč znači također općenito nešto gorko. Prema sv.Marku bila je u vinu smirna; i to se može shvatiti općenito o nekoj mirodiji, koja je prema židovskom običaju bila tamjan.

Isus kuša vino, neće da uvrijedi dobre žene. Ispiti čašu neće, jer hoće da sve muke razapinjanja podnese kod potpune svijesti. Hoće da do dna iskapi kalež muka, što mu ga je pripravio Otac nebeski, ili bolje, što su mu ga pripravili naši grijesi. Hoće da nama pokaže svoju veliku ljubav, da Bogu dade zadovoljštinu u obilju. Hoćemo li mi uvijek samo bježati od patnje? Mi koji smo zaslužili tešku kaznu Božju? Ne brani nam Bog, da svojim bolima tražimo lijeka, olakšice, ipak imamo također dosta prigoda, da pokažemo, kako problem patnje shvaćamo kršćanski. Ugledajmo se u sv.Tereziju, koja je govorila:"Ili trpjeti ili umrijeti", ili u sv.Mariju Magdalenu de Pazzis, čije su riječi bile:"Ne umrijeti, nego trpjeti"! Kad s voljom Božjom možemo nešto trpjeti, to nam čisti i diže dušu, osigurava nam i umnožava preko mjere blaženstvo vječno.

II. - ISUSA PRIBIJAJU NA KRIŽ. - Šta je Isus pretrpio, dok su mu oštri čavli probadali ruke i noge, nije nam teško pojmiti. Kakovu plaću primaju sada njegove ruke, koje su samo dobro činile, toliko bolesnika izliječile, i njegove noge, koje su se izmorile hodajući po Sv.zemlji, tražeći zalutale ovce Izraelove! Dok čekići udaraju, kakav trijumf za velike svećenike i književnike! Kako strašni časovi za Bl.Dj.Mariju! Njoj se pridružimo! Možemo se moliti stihovima one lijepe crkvene himne Lustra sex:"Križu sveti, stablo svako - Zavidi ti čarni sjaj, - S takvim lišćem, cvijetom, plodom - Nema ga ni koji gaj, - Slatko drvo, slatki čavli - Nose teret slatki taj. - Savij grane,

stablo silno, - Mekšaj jezgru drvu svom, - Neka mine sva tvrdoća - Prirođena biću tvom, - Tijelu Kralja svevišnjega - Budi mekšom posteljom"! Govorimo sa sv.Pavlom:"S Kristom sam razapet na križu" (G 2,19), "A ja, Bože sačuvaj da se čim drugim hvalim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojemu je meni svijet razapet, i ja svijetu" (G 6, 14). "Ja nosim na tijelu svome znakove (Gospodina) Isusa" (r.17)! Čujmo još ove lijepe riječi sv.Pavla:"Koji pripadaju Kristu Isusu, razapeše tijelo sa strastima i požudama" (5,24)!

III. - ISUS MEDJU RAZBOJNICIMA. - Da se osveti Židovima, dao je Pilat Isusa raspeti kao kralja židovskoga; vjerojatno je, da je radi toga križ Isusov bio viši nego križevi dvojice razbojnika; vjerojatno je također, da se radi toga ostavila kruna od trnja na glavi Isusovoj, kao što kršćanska umjetnost i predstavlja Raspetog od 13. stoljeća dalje. Osobito se narugao Pilat Židovima, što je njihova kralja dao raspeti između dva razbojnika. Tako se ispunilo proročanstvo St.Z.:"Bio je ubrojen među zločince" (Iz 53,12), "Odredili su mu grob uz zločince" (r.9). Kako je srce Isusovo osjetilo to poniženje, vidi se iz njegovih riječi kod posljednje večere:"Još ovo treba da se na meni izvrši, što je pisano: I ubrojiše ga među zločince" (Lk 22, 37).

Nosio je naše grijehe, grijehe čitavoga svijeta, čitave povijesti roda ljudskoga. Šta su prema tome bili grijesi dvojice onih razbojnika! Hoćemo li se mi buniti, ako Krista radi moramo podnijeti koju pogrdu? Nek bude sve za obraćenje grješnoga svijeta! Neka bude i zadovoljština za naše grijehe, za koje možda svijet ne zna, držeći nas za svetije nego što jesmo!

Kolokvij s raspetim Isusom! Ili sa Žalosnom Majkom Božjom:"Neka rane izrane me - Neka svega opoje me - Sina tvoga križ i krv"!

I. nedjelja muke: četvrtak

ISUS NA KRIŽU

Mt 27,35-37,39-43; Mk 15,24-26,29-32; Lk 23,34-38; Iv 19,19-24

1.preludij: Gledajmo svoje raspelo i pred njim razmatrajmo! Naša su raspela idealizirana; Crkva uopće ne da, da se raspeti Spasitelj predstavlja odviše realistično. Stvarnost je morala biti strašna. Sjetimo se riječi proroka Izaije:"Nema obličja na njemu, nema ljepote"(53,2). I riječi psalmistovih:"A ja sam crv, ne više čovjek; ruglo

ljudima i prezir narodu" (22,7)!

2.preludij: Molimo za milost, da nasljedujemo siromaštvo raspetoga Spasitelja, - da ga rado priznajemo i štujemo kao kralja i njega radi rado trpimo pogrde modernih pogana!

I. - ISUS NAZAREĆANIN KRALJ ŽIDOVSKI. - Prema običaju objesila se nad glavom Isusovom na ploči napisana njegova krivica, radi koje je bio osuđen na smrt. Bila je napisana na jeziku latinskom, jeziku rimskih gospodara, na jeziku grčkom, koji je bio jezik rimske uprave u Judeji, i na jeziku domaćih Židova. Htio je Pilat, da svaki stranac prolaznik vidi Isusa na križu kao kralja i da se naruga Židovima. Nije Pilat htio osuditi Isusa kao Sina Božjega, zato nije imao pravne podloge prema zakonu rimskome, osudio ga je kao buntovnika, premda je bio siguran, da je Isus nevin. Podlegao je intrigama židovskim; osjeća poniženje; Židovima se osvećuje. Pravi komediju sa židovskim kraljem, kao prije njegovi vojnici, dok su Isusa trnjem krunili. A baš će taj Isus osvojiti čitavo njegovo rimsko carstvo, i još mnoga druga carstva i kraljevstva. Pilatu kao čovjeku grčko-rimske kulture križ je Isusov ludost, ali je prema riječima sv.Pavla, "ludost Božja mudrija od ljudi, i slabost Božja jača od ljudi" (1K 1,25). Kraljevstvo se Isusovo razvija po posebnim zakonima, njih imajmo pred očima i čuvajmo pouzdanje, mi pristaše Krista kralja!

Židovima je križ Isusov sablazan; ovaj izmrcvareni, na križ pribijeni Isus, da bi bio njihov Mesija? Ne, nikada! Očekivali su Mesiju, koji će ih osloboditi od rimskoga jarma, a sad neka bi bio Mesija Isus, koga je rimska vlast kao crva zgazila u blatu! Židovima, koji miješaju politiku i vjeru, reći, da je Isus njihov kralj, nije samo poruga, nego pravo huljenje. Veliki svećenici prigovaraju Pilatu:"Ne piši: kralj židovski, nego da je on rekao: kralj sam židovski". Pilat im porugljivo odgovara:"Što sam pisao, pisao sam". Kao da im govori:"Naše ste roblje; da imate kralja, evo, što bismo s njime učinili"! Tako se sunarodnjaci Isusovi odriču njega kao kralja, puzaju pred poganinom, greznu u sve gore ropstvo, dok neće slobode djece Božje, koju im donosi Isus. Za ovu se oduševimo mi, za slobodu od đavla, grijeha i strasti! To je sloboda Isusova, jedini temelj svake prave slobode.

II. - VOJNICI DIJELE ISUSOVE HALJINE. - Bio je rimski običaj, da odijelo i obuća smaknutoga osuđenika pripane krvnicima. Tako uzimaju vojnici, pošto su Isusa podigli na križ, baštinu njegovu. Kako je siromašna! Sandali, pojas, priprost plašt, tkanica, kojom je pokrivao glavu. Glavni komad, duga košulja s rukavima, koja je sezala do gležanja, nije bila šivena, nego sasvim izatkana od gore do dolje;

prema Josipu Flaviju tako su bile tkane svećeničke tunike. Možda je tu košulju satkala za Isusa njegova presv.Majka, možda je to bio dar pobožnih galilejskih žena. Sv.Oci vide u toj nešivenoj haljini sliku jedinstva sv.Crkve. Vjerojatno je, da su kršćani skoro opet kupili od vojnika Isusove haljine. Kasnije su kršćani u Efezu uzimali rupce i pojase sv.Pavla i s njima činili čudesa. Jedna se tunika Isusova štuje kao relikvija u Argenteuilu blizu Pariza, druga u njemačkom gradu Trieru. Vojnici ne htjedoše raskomadati i tako pokvariti tuniku Isusovu, nego su bacili za nju kocku, komu će dopasti.

Tako se ispunilo Sv.Pismo:"Dijele među se haljine moje i za odjeću moju bacaju ždrijeb" (Ps 22,19). Duhovna nauka, koju nam pruža ovaj prizor muke Isusove, jest duh siromaštva. Isus se rodio kao siromah u štalici, u spilji. Sada umire još siromašniji. Jedna krpa oko bokova i na glavi kruna od trnja: to je sve, što mu ostaje. Njegovu glavnom govoru, govoru na gori, bile su prve riječi:"Blaženi siromasi duhom"! Sada nam drži s katedre sv.križa više primjerom nego riječima svoje zadnje predavanje, u kojem se opet ističe siromaštvo. Ljubimo siromaštvo kao majku! Iako što imamo, neka nam se duša ne prilijepi uz to! Neka nam bude duh posve slobodan!

III. - RASPETOGA ISUSA RUŽE. - Nezdrava znatiželjnost tjera svjetinu, da gleda smaknuća, muke onih, koji su na muke osuđeni. Mržnja prema Isusu natjerala je i velike svećenike, starješine narodne i književnike, te i oni dođoše na Golgotu. I baš se ovi prvaci naroda ističu u ružnim pogrdama, kojima obasiplju Isusa. Rugaju se Isusu i prolaznici; rugaju mu se pače i razbojnici, koji su s njime razapeti. A čemu se svi ovi rugaju? Rugaju se Isusu kao Mesiji kralju, rugaju mu se kao Sinu Božjemu, rugaju se njegovim čudesima, spominju pogrdno njegove riječi, da će hram u tri dana opet sagraditi, pošto ga je razvalio. Iskrivljuju njegove riječi, kao da je rekao, da će on sam porušiti hram."Drugima je pomagao, sebi ne može pomoći. Krist, kralj izraelski, neka sad siđe s križa, da vidimo i vjerujemo"! "On se uzdao u Boga, neka ga sad izbavi, ako mu je po volji; jer reče: Sin sam Božji". Kolika zasljepljenost! Sjećaju se Isusovih čudesa i ništa iz njih ne zaključuju. Znadu da je Isus i smrt svoju točno prorekao, i uskrsnuće; ništa ne mare za to.

A Isus šuti, svojim neprijateljima ne vraća zlo za zlo. "Nije vratio psovkom, kad su ga psovali, nije prijetio, kad je stradao" (1P 2,23). A ipak je pogrde u svom srcu osjećao. U njegovo ime tuži se psalmista:"Razvaljuju na me usta svoja, kao lav, koji razdire i riče. Kao voda razlijevam se, rasuti su svi udovi moji; srce mi postade kao vosak i topi se u grudima. Sasuši se kao crijep snaga moja, jezik mi prionu uz nepce, u prah smrti mećeš me. Hajka pasa opkoljuje me; četa zlikovaca okružuje me; probodo-

še mi ruke i noge" (Ps 22, 14-17). "Tko me samo pogleda, smije mi se, razvaljuje usta, maše glavom" (r.8). Dušmani su Isusovi samo glumci u drami, već davno od Boga navještenoj. Kako su slijepi, što toga ne vide! Kako su zlobni, što su si izabrali tako zločinačke uloge! No Isus pobjeđuje, proslavljuje se i u njihovim pogrdama. Proslavit će se i u pogrdama, koje mi njega radi podnosimo.

U kolokviju aklamirajmo Isusu kralju, Sinu Božjemu, aklamacijama točno protivnim pogrdama Isusovih neprijatelja!

I. nedjelja muke: petak

ŽALOSNA MAJKA BOŽJA NA GOLGOTI

Iv 19,25-27

1.preludij: Isus na Golgoti nije sam među samim neprijateljima, nego "izdaleka gledale su ondje i mnoge žene", napose "Marija Magdalena, Marija, mati Jakovljeva i Josipova, i mati sinova Zebedejevih". Sv.Luka se izrazuje općenito: "Svi su znanci njegovi stajali izdaleka". Čim se svijet stao razilaziti i Golgotu ostavljati, neki su se prijatelji Isusovi približili križu, napose Majka njegova presveta s Ivanom, Isusovim apostolom miljenikom. Ona stoji pod križem kao junakinja, ipak joj strašna bol para dušu. Ona šuti, gleda Isusa, a svaki trzaj i svaki potez njezina lica, svaki njezin pogled i bljedilo njezina obraza kao da glasno viče: "Vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li boli, kakva je moja" (Lam 1,12).

2.preludij: Neka mi Žalosna Majka Božja isprosi milost, da s njome tugujem u žarkoj ljubavi prema raspetomu Spasitelju i dubokoj spoznaji njegove pregorke muke!

<u>I. - MAJKA ISUSOVA POD KRIŽEM.</u> - Šta da kažemo o Bl.Dj.Mariji, koja stoji pod križem svog božanskoga Djeteta? Štogod može kršćansko srce osjetiti, gledajući taj dirljivi, potresni prizor, sve je to tako divno izraženo u sekvenciji <u>Stabat Mater.</u> Najprije nam se zorno opisuje muka Marijina: "Stala plačuć tužna Mati, - gledala je, kako pati - Sin joj na križ uzdignut...". Izrazuje se želja, da tugujemo skupa s Majkom Isusovom: "Koji čovjek ne bi plako, - Majku Božju videć tako - u tjeskobi tolikoj? Tko protužit neće s Čistom, - kada vidi, gdje za Kristom - razdire se srce njoj"? Budi se u nama volja, da nasljeđujemo njezinu junačku ljubav prema Isusu: "Neka ljubav srca moga - gori sveđ za Krista Boga, - da mu u svem omilim"!

Iz svih kitica izbija duboko shvaćanje muke Isusove, kakovo mora prožeti svu moju dušu skupa s čeznućem za sjedinjenjem za Kristom raspetim: "Daj mi nosit po sve dane - Isusovu smrt i rane, - osjećati muke mač! Neka rane izrane

me, - neka svega opoje me - Sina tvoga križ i krv"! Kako je lijepa molitva na koncu, neka Marija, Majka Božja, stoji i uz mene u čas smrti, da me spasi svojim zagovorom: "Kada dođu smrtni časi, - Kriste Bože, nek me spasi - Majke tvoje zagovor! Kad mi zemlja tijelo primi, - dušu onda uzmi ti mi - u nebeski blažen dvor"! Čitajmo sve pojedine kitice, polako, razmatrajući!

<u>II. - RASPETI ISUS ZBORI MAJCI SVOJOJ. -</u> "Kad vidje Isus mater i učenika, koga je ljubio, pokraj nje, reče svojoj materi:"Ženo, evo ti sina". Zar nije Isus neprestano gledao svoju ljubljenu Majku? Zar ju je morao istom opaziti? Da, gledao ju je od početka duševnim očima, tjelesnima opazio ju je bolje, kad njoj postade moguće te se s Ivanom približi križu. Onda i njoj progovori, ali joj reče tek par riječi, ne više, da ju ne izvrgne pogrdama svojih mrzitelja, lakoumne svjetine, prostih vojnika. Za dulji razgovor nije bilo ni vremena, pošto je Isusa zaokupljala molitva, ofertorij, prikazanje muke i smrti u čast Bogu, za spasenje ljudi. Marija je tu na Golgoti kao majka kod mise sina svećenika: tu je sve samo zajednička molitva, zajednička žrtva.

Ipak Isus govori Majci.Nju on upućuje, gdje će iza smrti Sina jedinca naći utočište, utjehu svojoj osamljenosti, pomoć bijedi, u koju bi inače upala, da se nitko nije za nju pobrinuo. U strašnim mukama, gdje drugi patnici zaborave na sve, što je izvan njih i njihove muke, Isus ne zaboravlja drugih, napose ne svoje Majke niti nas, braće svoje, djece Marijine. Mnogi duhovni pisci misle, da Ivan na Golgoti predstavlja nas sve, tako te Isus nas sve preporuča Majci, a Majku nama svima. Sveti benediktinski opat Rupert iz Deutza piše ovako:"Budući da je Bl.Djevica kod muke svoga jedinorođenoga Sina rodila spasenje nama svima, jamačno je majka nas sviju. Što je dakle Isus rekao o onom učeniku, mogao je reći o svakom drugom učeniku, da je bio prisutan, osim što je Djevica kao takova, premda majka sviju, ipak morala na ljepši način biti preporučena ovomu kao djevici".

I da Isus onim riječima s križa nije toga izrazio, ipak je očito, da je Marija naša duhovna majka, i da je to postala na Golgoti. Prikazujući Isusa Bogu kao žrtvu za naše grijehe, gorjela je s Isusom od ljubavi prema nama, rodila nas je u bolima i suzama. Gajimo u sebi osjećaje harne ljubavi prema Majci! "Ne zaboravljaj bolova matere svoje" (Sir 7,27)!

<u>III. - RASPETI ISUS GOVORI IVANU. -</u> "Potom reče učeniku: Evo ti matere! I od onoga časa uze je učenik k sebi". Zašto povjerava Isus svoju majku apostolu Ivanu? Da li zato, jer mu je Ivan bio rođak? Postoji mišljenje, da je Saloma, majka Ivanova, bila sestra, bliža rođakinja Bl.Dj. Marije, ali to nije sigurno, premda je Saloma bez sumnje

bila jako bogoljubna, Isusu jako privržena, sa svojim sinovima tako privržena, te se usudila, njih dvojici tražiti od Isusa prva mjesta. Tako je bila Isusu vjerna, da ga niti na Golgoti nije ostavila. Na uskrsnu nedjelju, rano ujutro, hrlit će s drugim ženama do groba Isusova, da Isusovo tijelo pomaže dragocjenim pomastima. Kod takove žene bit će Majci Isusovoj lijepo.

Ipak Spasitelj ne povjerava svoju Majku Ivanu kao rođaku, iako mu je zaista bio rođak. Povjerava Majku učeniku miljeniku zato, jer mu je bio vjerniji nego drugi apostoli, zato jer je bio djevičansko čist, zato jer je dublje nego drugi razumio Isusa i njegovu svetu nauku. Ako želimo, da i nama bude Marija u što višem stepenu majka, ugledajmo se u Ivanove kreposti, osobito u njegovu čistoću i žarku ljubav prema Isusu!

Ništa lakše nego iza ovoga razmatranja razgovarati s raspetim Isusom ili s njegovom žalosnom Majkom ili sa sv. Ivanom.

I. nedjelja muke: subota

ISUS PRAŠTA SVOJIM KRVNICIMA, OBEĆAJE RAJ SKRUŠENOMU RAZBOJNIKU

Mt 27,44; Mk 15,32; Lk 23,34.39-43

1.preludij: Prve svoje riječi na Golgoti izustio je Isus, čini se, dok su ga razapinjali, dok su udarci čekića odjekivali po Kalvariji, čuo se možda krik koje pobožne žene, zlobna pogrda kojeg velikog svećenika ili farizeja. Drugu riječ rekao je Isus viseći na križu. Njemu s desne i s lijeve visjela su dva razbojnika, istotako čavlima pribijena, ali nipošto mirna kao Isus. Kolika opreka između njih i Spasitelja! Jedan se od razbojnika napokon ipak smiruje.

2.preludij: Isprosimo si milost ljubavi prema neprijateljima, nesebične ljubavi u patnjama!

I. - ISUS PRAŠTA KRVNICIMA, ZA NJIH SE MOLI. - Djeca s pijetetom slušaju posljednje riječi svojega oca, koji umire. Sjećaju ih se kasnije, prema njima se ravnaju. I nama moraju posljednje riječi umirućeg Spasitelja biti pravi amanet. Zadnje riječi običnoga smrtnika mogu biti banalne, Isusove su svakako bile pomno promišljene, da kroz tisućljeća ostanu pouka milijunima vjernika. I zbog riječi Isusovih njegov nam je križ kao učiteljska stolica. A šta nas raspeti Spasitelj uči prije svega drugoga? Praštati neprijateljima, moliti se za njih. Isto nam je preporučio već u propovijedi na gori:" Ljubite neprijatelje svoje i molite se za one, koji vas progone! Tada ćete biti djeca Oca svojega nebeskoga" (Mt 5,44s.).

Što Isus uči, i sam čini. U jezovitim mukama, dok ga pribijaju na križ, moli se on ovako:"Oče, oprosti im, jer ne znadu, što čine"! Moli se Isus za krvnike vojnike, koji najmanje znadu, šta zapravo rade. Moli se on i za svoje ljute mrzitelje, velike svećenike. Njihovo neznanje nije bez teškog grijeha; ipak je kao neznanje nešto malo smanjivalo njihovu krivnju. To je Isusu dosta, da i njih pred Ocem ispričava. Dok čekić tjera Isusu kroz ruke i noge oštre čavle, veliki svećenici slave kanoti pobjedu, i čuju se možda njihovi pobjedonosni usklici. Pravu pobjedu, sjajnu pobjedu slavi Isus svojim praštanjem.

Praštanje, to je osveta velikih ljudi. Praštanjem, ne proklinjanjem očituje se plemenita duša. Uvidjeli su to već poganski mudraci. Za učenika Isusova mora praštanje biti značajno. Iza Isusa molit će se za svoje krvnike sv.Stjepan, prvi mučenik:"Gospodine, ne uzimaj im ovo za grijeh"! Istotako sv.Jakov, brat Gospodinov:"Molim, Gospodine Bože Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine"! Tako ljubav pokriva mnoštvo grijeha, i grijeha najljućih dušmana. O samom Spasitelju proricao je već prorok Izaija:"Molio se za zločince" (53,12). Izvojštimo i mi nad svima, koji nam čine zlo, kršćansku pobjedu praštanjem!

II. - RIJEČI RAZBOJNIKA, RASPETIH S ISUSOM. - Apokrifi znadu i imena tih razbojnika. Dobri je razbojnik najviše poznat pod imenom Dizma. Kao ime njegova druga spominje se najviše Dumah; točnije bi bilo Teomah, što znači čovjeka, koji se bori s Bogom, ne kao patrijarka Jakov, da milost dobije, nego da ju odbije. Ne znamo, jesu li ova dva razbojnika bila dva prosta bandita, ili iz broja političkih bjegunaca, što su se po pustinjama krili, sebi hranu plijenili, a i ljude ubijali. Obadva su razbojnika iz početka Isusa grdila. No jedan od njih dvojice, videći Isusovu strpljivost, počinje skoro diviti se Isusu. Drugi se nažalost dalje povodi za primjerom Isusovih neprijatelja.

Sv.Luka izvješćuje nas ovako:"Jedan od zločinaca, što su visjeli na križu, hulio je na njega govoreći: Zar nijesi ti Mesija? Onda spasi samoga sebe i nas. A drugi ga je korio i govorio: Zar se ne bojiš Boga, kad i sam trpiš jednaku kaznu? Mi dakako s pravom; jer primamo pravednu kaznu za svoja djela, a ovaj nije ništa zlo počinio". Raskajani razbojnik brani Isusa pred njegovim fanatičnim protivnicima, koji u Isusa bulje kao u prokletnika. Raskajani razbojnik vidi bolje nego zaslijepljeni vođe naroda. Njegovo je srce mekše nego njihovo. Sućut napram Isusu, priznanje njegove nevinosti, pribavlja mu izvanrednu milost: u raspetom, poniženom, do smrti izmučenom Isusu on spoznaje Mesiju.

Na umirućeg Isusa on upravlja molbu, neka ga se spomene, kad dođe u kraljevstvo svoje, ili bolje, kad dođe u kraljevstvu svojem, naime kad dođe kao kralj, s kraljevskom moći i slavom. Dobri razbojnik znade, da će taj

jadni Isus još kraljevati, i da će njegovo kraljevstvo obuhvatati zemlju i nebo. Kako divna vjera! Gdje je sada vjera apostola? Kako djeluje na Isusa ponizno kajanje, kako nam divne milosti od njega postizava?

III. - ISUS OBEĆAJE RAJ DOBROMU RAZBOJNIKU. - "On mu reče: Zaista, kažem ti: Danas još bit ćeš sa mnom u raju". Isus obećaje dobromu razbojniku, da će još danas biti tamo, gdje su duše pravednika. A to će se mjesto pretvoriti u prava nebesa, čim tamo stigne duša Isusova, a stići će tamo prije duše razbojnikove. Tako je taj veliki grješnik u zadnji čas života zaslužio sebi nebo. Nemojmo nikada zdvajati nad grješnicima! Jedna minuta prije smrti dosta je, da se duša spasi. Molimo se rado za umiruće!

A onaj drugi razbojnik? O njegovu obraćenju evanđelje šuti. Isus mu nije ništa obećao glasnim riječima. Nije isključeno, da je jadnik umro u smrtnom grijehu. I to na Veliki petak! Na Golgoti! Baš onda, kad se Jaganjac Božji žrtvovao za grijehe svijeta! Onda kad je Isusova milost htjela silom umekšati tu okorjelu dušu! Ali spasenje je svake duše također djelo njezine slobodne volje. Može čovjek proigrati najveće milosti. Kako je spasenje duše stvar ozbiljna! Zamislimo se u tu ozbiljnu istinu!

Kolokvij s raspetim Isusom ili s razbojnikom, koji je uz raspetog Isusa postao svetac!

II. nedjelja muke: Cvjetnica

ZAPUŠTENOST I ŽEĐA RASPETOGA ISUSA

Mt 27,46-49; Mk 15,34-36; Lk 23,36s.; Iv 19,28s.

1.preludij: Preko Golgote leži tama; sablasno se dižu tri križa; vise osuđenici već tri sata; iz izmučenih grudi dvojice razbojnika čuje se hroptanje. Isus se tiho moli; svoju molitvu prekida glasnim povikom. Zapanjeni gledaoci muke Isusove prenu se opet kod Isusovih riječi. Šale se; žednome Isusu daje se ocat u spužvi.

2.preludij: Daj mi, Bože, sućutnu ljubav prema mukotrpnom Spasitelju! Da ga utješim u njegovoj zapuštenosti svojom privrženom ljubavlju! Da ga napojim, kad je tako žedan moje ljubavi!

I. - ISUSOVA ZAPUŠTENOST. - "Oko devete ure povika Isus iza glasa: Eli! Eli! lama sabaktani? to znači: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio"? To su početne riječi Ps 22. Psalmista navješta muku budućega Spasitelja; tako zorno ju opisuje, kao da je stajao na Golgoti. "A ja sam crv, ne više čovjek; ruglo ljudima i prezir narodu! Tko

me samo pogleda, smije mi se, razvaljuje usta, maše glavom: Pouzdaj se u Gospoda! Neka ga on spasi! On neka mu pomogne; jer ga on miluje!...Hajka psa opkoljuje me; četa zlikovaca okružuje me; probodoše mi ruke i noge. Sve kosti svoje mogu izbrojiti; naslađuju se gledajući u mene. Dijele među se haljine moje i za odjeću moju bacaju ždrijeb" (r. 7-9.17-19). Nisu li se zabezeknuli Židovi, zbunili se u svom srcu, kad im je Isus dozvao u pamet psalam, živu sliku golgotske tragedije? Nisu li se zbunili još više, sjetivši se posljednjih riječi istog psalma o slavnoj pobjedi mukotrpnog Spasitelja, o obraćenju svih naroda zemlje?

Kažu neki bezvjerci, da je Isus na križu očajao. No on će skoro na tako djetinji način predati svoj duh u ruke svoga Oca! A psalam, što ga je naveo, tako je pun divnog pouzdanja! U duhu čitavoga psalma moramo tumačiti riječi:"Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio"? Ipak znače riječi, i prema samom psalmu, da je Isus osjećao neku zapuštenost. Odmah iza onih riječi, koje je Isus glasno izrekao, slijede u psalmu ove:"Daleko su od spasenja mojega riječi vapaja mojih. Bože moj! vapijem danju, a ti ne odgovaraš; i noću, ali se ne pazi na me". Prepustio je Otac nebeski Isusa tjelesnim mukama, prepustio ga moralnim patnjama, unutarnjoj boli, strašnoj dezolaciji, kakovu je već osjetio na Maslinskoj gori. Kakva je mogla biti dezolacija duše, koja je u isti čas gledala Boga, to je za nas tajna, ali tajna, koja nam ipak jasno predočuje strahotu grijeha, radi kojeg Bog toliko trpi.

<u>II. - ISUS ŽEDAN. -</u> Sve od posljednje večere Isus možda nije ništa više jeo, nije popio ni kapi vode. A čitavu je noć probdio, na Maslinskoj gori krvavo se znojio; sve što se s njime radilo prije podne, strašno ga izmorilo. Kod bičevanja i na križu izgubio je mnogo krvi; visio je na križu u neopisivim mukama, izložen zraku i zrakama sunčanim. Sve je to moralo raspaliti u njemu užasnu žeđu. Možda je to bila njegova najteža tjelesna muka. Kad je vojska Atenjana g.413. prije Kr. bježala od Sirakuze, bili su vojnici tako žedni, da su kod prijelaza neke rijeke samo pili, pili vodu, koju su mutile čete prelazeći, mutila krv vojnika, gađanih neprijateljskim strjelicama. Pili su zamazanu, okrvavljenu vodu, više tražili, da se napiju, nego da se preko rijeke spasu. Tako znade žeđa čovjeka mučiti. Kako je istom Isus morao biti žedan! I u Ps 22, što ga je Isus baš naveo, spominje se žeđa mukotrpnog Spasitelja:"Sasuši se kao crijep snaga moja, jezik mi prionu za nepce, u prah smrti mećeš me" (r.16). Užasna je morala biti žeđa Isusova, kad je samo ovoj svojoj tjelesnoj patnji dao oduška riječima, moleći gotovo, da mu se pomogne:"Zatim znajući Isus, da se već sve izvršilo, da se ispuni Pismo, kaže: Žedan sam".

Duhovni pisci tumače katkada riječi Isusove o njegovoj duhovnoj žeđi; tako već sv. Augustin:"Viseći na križu, rekao je: Žedan sam. Oni mu ipak ne dadoše ono, čega je bio žedan; njih je samih bio žedan" (In Ps 61,9).

III. - VOJNICI STRAŽARI I DRUGI GLEDAOCI PREMA ISUSOVOJ ZAPUŠTENOSTI I ŽEĐI. - Kad je Isus izustio riječi: "Eli! Eli! lama sabaktani", prisutni su Židovi odmah znali, da su to početne riječi nekog psalma. Ako su od njih neki govorili:"Ovaj zove Iliju", oni se jednostavno rugali, rugali se molitvi Isusovoj, rugali se njegovim bolima. Isus se pred njima svima nekako ponizio, priznajući svoju zapuštenost; oni ga još više ponizuju. Iliju su smatrali Židovi svojim pomoćnikom u svim prilikama i neprilikama. Govorili su, kako Ilija leti kao ptica tamo amo, da pomogne, gdje je njegova pomoć potrebna. Isusu, mislili su na Golgoti Židovi, Ilija ipak neće pomoći; tako mu se rugaju. Trči jedan od vojnika, da Isusu dade piti, a drugi mu vele:"Stani, da vidimo, hoće li doći Ilija, da ga spasi". Dogodit će se možda i nama, da će nas ljudi ne samo mučiti, ne samo rugati se našoj muci, nego još na našu molitvu huliti. Ugledajmo se u Isusa! Još više onda prionimo uz Oca, koji je na nebu!

Pošto je Isus rekao, da je žedan, dali su mu octa, u spužvi, na stabljici isopovoj. Čitajući sv.Luku, rekao bi čovjek, da su vojnici to učinili više puta, rugajući se. Nije sigurno, je li ocat bio pravi ocat, kojim su možda vojnici prali krvave mrlje sa svojih ruku, ili možda njihovo kiselkasto piće, takozvana poska. Pita se također, jesu li vojnici Isusa samo mučili octom, ili su mu zaista htjeli utažiti žeđu. Bilo je tu valjda i rugla i samilosti. Svakako bilo je to jadno piće, što ga je Isus pio prije svoje smrti. I čin milosrđa čovjeka vrijeđa i boli,kad je popraćen ruglom. Psalmista se tuži:"Pružaju mi žuč za jelo, i u žeđi mojoj poje me octom" (69,22).

Tješimo Isusa u kolokviju!

Veliki tjedan: ponedjeljak

"SVRŠENO JE", "OČE, U RUKE TVOJE", ISUSOVA SMRT

Mt 27,50; Mk 15,37; Lk 23,46; Iv 19,30

1.preludij: Vojnik,koji stoji pred raspetim Isusom i pruži mu na stabljici spužvu napunjenu octom, Isus, koji raspaljenim usnama siše nešto rashlade u vatru svoje nesnosne žeđe, eto zadnji prizor golgotske tragedije! Na Isusovu licu opaža se neko smirenje, ali i znakovi, da je došao čas smrti. Još spokojne riječi:"Svršeno je", zatim glasan, a ipak mio povik:"Oče, u ruke tvoje". Isusova glava pada na rame; gotovo je. Po Golgoti tišina; čuje se možda pritajeni plač svetih žena.

2. preludij: Nek nam Isus udijeli milost, da i mi lijepo svršimo svoju životnu zadaću i zatim pouzdano uđemo u kuću Oca svoga!

I. - "SVRŠENO JE". - Zašto je Isus pio ocat, zašto je riječima izrazio svoju žeđu? Čujmo sv. Ivana! "Zatim znajući Isus, da se već sve izvršilo, da se ispuni Pismo, kaže: Žedan sam". Napojili su Isusa. Zatim opet veli sv. Ivan: "Kad primi Isus ocat, reče: Svršeno je". Ispunilo se dakle proročanstvo St.Z., kad je umirući Isus bio napojen octom. Ali Isus ne misli samo na to, veleći "Svršeno je". On misli na svu svoju životnu zadaću, u koliko su ju proroci navještali, u koliko ju je Otac nebeski njemu naložio. Proročanstva su ispunjena, zadaća izvršena. Smrt doduše istom dolazi; no ono, što je u smrti glavno, već je tu, zadnji fiat slobodne, plemenite, do smrti Bogu poslušne volje Isusove.

Proročanstva St.Z. o Isusu tiču se nas, naše je spasenje predmet Isusove životne zadaće. Arkanđeo Gabrijel označio je lijepo svu svrhu Isusovu: "da se kraj učini bezakonju, da se oduzmu grijesi, da se okaje opačina, da se dovede vječna pravda, da se zapečati viđenje i proroštvo i da se pomaže Sveti nad svetima"; tako čitamo u knjizi proroka Danijela (9,24). Na Golgoti svršilo se najljepše i nama najkorisnije djelo svjetske povijesti. Vele, da se kod Isusovih riječi stresao pakao, da su kliknula od radosti nebesa. Pred Isusom, koji za nas umire, neka bude naš glavni osjećaj beskrajna zahvalnost! Čvrsto odlučimo, da ćemo i mi što bolje izvršiti svoju zadaću; tako će se nama primijeniti zasluge Isusove! Gotove su patnje Isusove, puna je mjera njihovih zasluga; ipak imaju neki nedostatak, što naime prema volji Božjoj moramo mi svoje patnje dodati Isusovim. Spremno dopunjujmo taj nedostatak!

II. - "OČE, U RUKE TVOJE"! - Još je nešto rekao Isus prije svoje smrti. Povikao je iza glasa: "Oče, u ruke tvoje predajem svoj duh"! To su riječi Ps 31,6 : "U ruku tvoju predajem duh svoj; ti ćeš me otkupiti, Gospodine, Bože vjerni". Izraz lijepog pouzdanja, što ga Isus čini još ljepšim, dodajući "Oče"! Voljeli su Židovi moliti se tako na večer; i večernja molitva našeg svećeničkog časoslova opetuje iste riječi. Psalmista se boji smrtne opasnosti; život svoj preporuča Bogu, stavlja ga pod zaštitu Božju. Isus se ne moli za svoj život, nego svoj život prikazuje Bogu, slobodno, plemenito, požrtvovno, za nas. Ipak i s pouzdanjem. Tjelesna ga smrt ne rastavlja s Ocem. Naprotiv! Lijepo se nekada molio Job: "Pa da me i ubije, opet ću se uzdati u nj" (13,15). Kako se ne bi uzdao Isus, kad njegova sjedinjenja s Ocem ne može ništa prekinuti! Kako se ne bismo uzdali i mi, i u času smrti, kad nas je Isus nerazdruživo sjedinio s Bogom!

Svaki dan svojega života predajmo duh svoj u ruke Božje, po primjeru Isusovu najprije kao žrtvu! Neka bude naša žrtva Bogu ugodna, razum pun spoznaje Boga, volja jedno s voljom Božjom! "Primi,Gospodine, svu slobodu moju! Uzmi pamet, razum i volju"! Neka naša duša kao žrtva bude urešena svim krepostima, bogata zaslugama! Ako ju svaki dan predajemo tako Bogu, predat ćemo ju lako još zadnji put na času smrti; onda je nećemo trgati s mukom iz tuđih ruku, u koje nije spadala, ako je i onako bila kroz čitav život u pravim rukama, u rukama Božjim. Nek bude i zato uvijek u rukama Božjim, da ju Bog očuva zla, dok ju na času smrti ne primi tako, da je nikada više ne pusti iz svog očinskog zagrljaja!

III. - ISUSOVA SMRT. - "I naklonivši glavu predade duh". Umro je za nas početnik života. Umro je, da nas riješi kobnih posljedica Adamova grijeha. Nije nas oslobodio od jedne kazne - smrti. Ali nam ju olakšava time, da sam za nas umire. Jamačno i zato, da tim smrtnim skokom u tamne dubine spoznamo, u kakove strašne, sotonske dubine nas strovaljuje grijeh. Da ne videći preko groba, videći u grobu trulež, a ipak vjerujući u život vječni, sebi život vječni zaslužimo. Smrt je nešto tamno i mračno, a ipak su to vrata u pravi život. Ono u što se ulazi kroz smrt, zaslužio nam je Isus svojom smrću. Tako je pobijedio smrt. Govoreći o pobjedama Isusovim piše sv.Pavao:"Kao posljednji će se neprijatelj uništiti smrt... Pobjeda proguta smrt. Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj" (1K 15,26.54s.). Doći će vrijeme,kad za izabranike Božje smrti više neće biti:"I otrt će svaku suzu s očiju njihovih, i smrti više neće biti,ni tuge, ni vike, ni boli neće više biti" (Apk 21,4).

Međutim gledajmo mrtvog pobjednika smrti!Pristupimo bliže do križa Isusova s njegovom Majkom, s Ivanom i pobožnim ženama! Kad nam prijatelj umre, osjećamo istom, šta nam je bio, osobito, ako se za nas žrtvovao i tako umro. Gledajmo Isusa s ljubavlju i kajanjem! Takovo je gledanje prorekao prorok Zaharija:"Oni će pogledati na mene, kojega su proboli, i tugovat će za njim, kao što se tuguje za prvorođencem" (12,10).

Tako gledajmo Isusa u kolokviju i govorimo mu riječi žarke, plamene ljubavi!

Veliki tjedan: utorak

SAM HRAM BOŽJI I PRIRODA TUGUJU RADI SMRTI ISUSOVE

Mt 27,51-53; Mk 15,38; Lk 23,44s.

1.preludij: Isus visi mrtav na križu. Zemlja se trese, stijene pucaju, grobovi se otvaraju. Ljudi sa strahom i trepetom slušaju i gledaju taj prosvjed Božji u prosvjedu

prirode protiv ubistva Sina Božjega. Svećenici su u hramu izvan sebe gledajući zavjes, što se razderao. O tom zavjesu rekao je neki rabin oko g.140, da je bio 40 lakata dug, 20 lakata širok, a debeo kao dlan. Bio je dvostruk, tako te bi veliki svećenik na dan pomirenja prolazio kao hodnikom između dva dijela. Visio je između Svetinje i Svetinje nad svjetinjama; o tom zavjesu govori evanđelje, jer je samo taj zavjes imao obredno značenje. Drugi zastor visio je na ulazu u Svetinju, ali nije imao posebnog značenja.

2.preludij: Bože, daj mi milost, da i ja budem potresen golgotskim događajima, te se i moje srce skruši u kajanju i sućutnoj ljubavi prema Isusu!

I. - ZAVJES SE HRAMSKI RAZDIRE. - "Tada se zavjes hramski razdera na dvoje odozgo do dolje". Važan je to događaj, o kojem nas izvješćuju osim Mateja i Marko i Luka. Zavjes u hramu, na mjestu najsvetijem, zavjes ogromni, prekrasni, predragocjeni, razdire se! Bog se zgraža nad najvećim grijehom, što su ga ljudi počinili, kad su ubili jedinorođenoga Sina Božjega. Zavjes, viseći pred Svetinjom nad svetinjama, visio je nekako pred samim Bogom, budući da je Svetinja nad svetinjama vrijedila kao mjesto posebne prisutnosti Božje. Kao da Bog razdire haljine svoje u znak žalosti i zgražanja. Isus je umro po prilici u tri sata po podne. Nekako u isto vrijeme palio se u hramu tamjan točno pred onim zavjesom. Kakav je strah obuzeo svećenike, ako se zavjes razderao baš, kad su oni ulazili sa svetim kadom! Rabinska predaja ne spominje toga čuda, ali spominje druge izvanredne događaje, što se zbili oko 40 godina prije razorenja hrama, navještajući nesreću, na pr. kako su se neke noći vrata u hramu sama od sebe otvorila.

Ako se razderala na veliki petak obadva dijela dvostrukoga zavjesa, otvorila se Svetinja nad svetinjama, kao da Bog želi iz nje izaći. Nisu li svećenici kod toga prizora sa strahom pobjegli iz svetišta? U Tajnom otkrivenju sv. Ivana otvara se i nama Svetinja nad svetinjama, ali nama kao znak, da je Bog s nama, nama Spasitelj, strašan svojim neprijateljima:"I otvori se hram Božji u nebu, i vidje se kovčeg zavjeta njegova u hramu njegovu, i nastade sijevanje munja, i glasovi, i gromovi, i potres zemlje, i tuča velika" (11,19). Židovski svećenici kod smrti Isusove nisu vidjeli kroz razderani zavjes kovčega zavjetnoga, jer ga tamo više nije bilo. U čas smrti Isusove uopće prestaje Stari Zavjet i počinje Novi, posvećen krvlju Isusovom. Počinje nova liturgija, izvire novo vrelo milosti, izvire na Golgoti. Amo pristupimo i napijmo se vode, koja teče u život vječni! Drugdje ne možemo.

II. - ZEMLJA SE TRESE, STIJENE PUCAJU. - Jedini je sv.Matej zabilježio ovo čudo, što se dogodilo, pošto je Isus izdahnuo:"Zemlja se potrese, stijene se raspuknuše". Brine se Bog Otac za to, da se zasja božanstvo Raspetoga.

Čudesa bila su potrebna već za Isusova zemaljskoga života, da se dokaže, kako je on Sin Božji. Još potrebnija bila su na Golgoti, gdje se dizao križ Isusov, za Židove bogomrska sablazan. Oni su u svojoj strasti izobličili pravu sliku Spasiteljevu, kakovu su već proroci naslikali; ipak im se Bog smiluje, hoće da njihove predrasude svlada čudesima, koja čini na Golgoti.

Crkveni oci i crkveni pisci ističu opreku između zemlje, što se trese, stijena, što pucaju, i židovskih srdaca, koja neće da se potresu i skruše u iskrenom pokajanju. Obično su Židovi prema sunarodnjacima bili jako milosrdni; prema Isusu nisu. Jesmo li im mi možda nalikovali, ako smo dosada razmatrali o muci Isusovoj nehajno, hladno, rastreseno? Popravimo se barem sada u Velikom tjednu! Slušajmo proroka, koji nas opominje:"Razderite srca svoja, a ne haljine svoje" (Joel 2,13)!

III. - OTVARAJU SE GROBOVI. - "Grobovi se otvoriše, i mnoga tjelesa svetih, koji su bili preminuli, uskrsnuše. Oni izađoše iz grobova po uskrsnuću njegovu, uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima". Na veliki petak otvoriše se tek grobovi, ali mrtvaci još ne izađoše, ne lutahu oko Golgote, zamotani u bijele plahte, kao što se vidi na nekim slikama. Neka je tajna sila na veliki petak odvalila kamen s mnogih grobova; a pošto je Isus uskrsnuo, prvi, uskrsnuše i neki sveci, ukazaše se u Jeruzalemu, vratiše se iza toga k Isusu, da mu budu pratnja kod slavnog uzašašća na nebo.

Kad živi ljudi nemaju srca, bune se u grobovima mrtvi. Ne mogu u miru počivati kod tako strašnoga zločina na Golgoti. Njihove su duše bile u limbu, kad se u njihovoj sredini pojavi duša Isusova, zasja u duši Isusovoj božanstvo; nastade velika radost, ali također zgražanje nad ubistvom Sina Božjega. Bili su tamo starac Simeon, proročica Ana, nevina dječica betlehemska, sv.Josip, sv.Ivan Krstitelj, mnogi pravednici, koji su preminuli u Isusovo vrijeme, a da ne brojimo nebrojene svece Staroga Zavjeta. Neki od njih uskrsnuše iza uskrsnuća Isusova, pošto se njihovi grobovi otvorili odmah iza smrti Isusove. Imajmo barem mi meko srce, razmatrajući o muci i smrti Isusovoj, da nas ne zastide ovi mrtvi, što ustaju kao protest protiv ubistva Isusova! Uzdajmo se u Isusa, koji će zaslugama svoje smrti i naše grobove jednoć otvoriti za uskrsnuće, zaslugama svoga uskrsnuća i nas uskrisiti i povesti za sobom na nebo!

Kolokvij s raspetim Isusom! I njegovo mrtvo tijelo sjedinjeno je s božanstvom. Poklonimo mu se!

KAJANJE I LJUBAV OKO MRTVOG ISUSA

Mt 27,54-56; Mk 15,39-41; Lk 23,47-49

1.preludij: Iza smrti Isusove svjetina ostavlja Golgotu, kaje se, udara se u prsa. Satnik i vojnici gledaju sa strahopočitanjem mrtvo tijelo Spasiteljevo; tako i prijatelji Isusovi, koji barem izdaleka stoje, žaloste se u svojoj ljubavi prema Isusu.

2.preludij: Isprosimo si milost mističnog sjedinjenja s preminulim Kristom! Napunimo se onim osjećajima, koje imamo obično, kad na Veliki petak ili Veliku subotu posjećujemo sveti grob!

I. - SATNIK I VOJNICI. - "A satnik i koji su s njim čuvali Isusa, vidjevši, da se zemlja trese i šta se dogodilo, prepadoše se vrlo govoreći: Zaista, ovaj bijaše Sin Božji". Oni su Isusa raspeli, rukama ga svojim na križ pribili. Nisu bili Židovi, nisu mnogo poznavali Isusa; njih neznanje najviše ispričava, ukoliko nije bilo grješna zasljepljenost. Bili su oni prije predaleko od Isusa, tako te ih nauka Isusova još nije mogla obasjati. Nisu dakle kao farizeji hotimično žmirili pred svjetlom. I dogodilo se nešto čudno:dok Isusovih neprijatelja nije obratio Isusov život, vojnike krvnike obratila je njegova smrt.

Čudi se satnik, kako je iscrpljeni Isus neposredno prije smrti iza glasa povikao. Njega i vojnike prepala je tama, prepao potres, potreslo ih je u duši divno čudo Isusove svetosti i strpljivosti. Priznaju, da je Isus pravednik, svetac, Sin Božji; priznaju više nego Pilat, koji je tek izjavio, da Isus nije kriv. Ne znaju pravo vojnici, šta bi to značilo, Sin Božji. Uviđaju ipak, da Isus nije mogao niti sebe niti druge varati, kad je mislio i govorio, da je Sin Božji. Boje se jako vojnici, da ne bi na njihovo krvničko djelo pala kazna Božja. Neka i naše duše prođe strah i trepet, ako smo svojim grijesima razapinjali Sina Božjega! Svoj strah ublažimo činima vjere, ufanja i ljubavi! Dajmo i mi slavu Bogu, kao satnik; neka se i u našim grijesima proslavi Bog, njegova milost kroz naše kajanje!

II. - ŽIDOVI, PRIPROSTI PUK. - "Sav narod, koji je pribivao ovome prizoru i vidio, što se zbilo, udarao se u prsa i vraćao se kući". Evanđelista ne broji tu velikih svećenika, književnika, farizeja. Oni nisu bili kadri obraćenja. Njihov grijeh bio je grijeh proti Duhu Svetomu, neoprostiv, ne sa strane Boga milostivoga, nego s njihove strane, budući da su radili izravno protiv milosti, koja bi ih obratila. Drukčiji je bio priprosti puk, koji se prije podne dao zavesti od Isusovih dušmana. Svjetina je prevrtljiva: prije podne vikala je:"Raspni ga"! Sada se kuca u prsa. Kaju se ljudi, boje se, za sebe i za grad, koji kamenuje proroke, ubija Božje poslanike.

Vraćaju se kući; nije im ugodno na Golgoti. Idu u grad, idu u kuće, kao da će ih zidovi zaštititi od ruke Božje, koja je baš sunce zamračila, zemlju potresla, grobove otvorila, hramski zavjes razderala. Zaštitit će ih samo kajanje, potpuno obraćenje Bogu i Kristu Gospodnjemu. Nažalost će još iza smrti Isusove većina Židova slijediti svoje svećenike i farizeje. I njihovo kajanje na veliki petak bilo je prolazno, više strah, nego kajanje. Neka barem nas muka i smrt Isusova nerazrješivo sjedini s Isusom, odvrati od grijeha! Pa da se i nama Bog, kao što je učinio na Golgoti, čudesima zaprijeti, nek ipak u našem kajanju ne prevlada strah, nego ljubav! Bježimo od svega, što bi nas rastavilo od Isusa! Nemojmo bježati s Golgote, jer baš tu visi na križu naš Spas! Pridružimo se Žalosnoj Majci Božjoj, svetim ženama, prijateljima Isusovim, kojima se ne da s Golgote! Bilo na smrt ili na život, Isusa se držimo! S njime ćemo živjeti, iako je umro, ili se katkada čini, da je opet mrtav.

III. - POBOŽNE ŽENE I ZNANCI ISUSOVI. - Na Golgoti ima i prijatelja Isusovih. Ima tu mnogo žena, koje su s njime došle u Jeruzalem. O Žalosnoj Majci Božjoj i o sv.Ivanu već smo razmatrali. Osim njih spominju se napose Marija Magdalena, zatim Marija, sestra Bl.Dj.Marije, a žena nekoga Kleope, majka Jakova i Josipa, takozvane braće Isusove, napokon još Saloma, majka sv.apostola Ivana i Jakova. Tko još? Sv.Luka veli, da su bili tamo svi znanci Isusovi, dakle iučenici Isusovi, valjda barem neki od apostola. Sv.Petar sebe naziva svjedokom Kristovih muka; možda je i on gledao muku Isusovu na Golgoti, ali oprezno, izdaleka (isp. 1P 5,1). Ako su se Majka Isusova i njegov apostol miljenik približili križu, možda su vojnici samo njih dvoje pustili, da pristupe bliže. A možda su gotovo samo njih dvoje bili junaci, neustrašivi.

Od drugih prijatelja Isusovih mnogi se bojali, previše se pokazati. Ne usuđuju se, jasno kao satnik priznati svetost Isusovu. Šute i gledaju izdaleka . Iz evanđeoskih izvještaja o uskrsnuću Isusovu doznajemo, kako je pače i vjera u Isusa u njima smalaksala. Ljubav je ostala, ali je vjera klonula; mjesto vjere ušuljao se strah u njihove duše. Mi samo nasljedujmo ljubav svetih žena i prijatelja Isusovih, ali tako, da nam Golgota ne poremeti vjere, ne napuni nas strahom i očajem! Barem sada poslije dvije hiljade godina moramo znati, da je Isus svojim križem spasio svijet i pobijedio sotonu. Križ nam je njegov kao barjak, koji u vojnicima budi junačke, pobjedničke osjećaje. Nemojmo se odalečiti od križa Spasiteljeva, nego se tijesno sjedinimo s raspetim Isusom!

Kolokvij može biti sa Žalosnom Majkom Božjom. Štogod su lijepo rekli ili učinili na Golgoti satnik, vojnici, svijet židovski, pobožne žene, prijatelji Isusovi, sve je to najljepše učinila Marija, bez najmanje primjese bilo koje nesavršenosti. S njome razgovarajmo, da se njezinim osjećajima skroz i skroz prožmemo!

VOJNIK PROBADA SRCE ISUSOVO

Iv 19,31-37

1.preludij: Na veliki petak popodne spremali se Židovi na subotu, dan Gospodnji. U godini smrti Isusove bila je ta subota osobito Bogu sveta, bila je prvi, glavni dan vazmene svetkovine. U Jeruzalemu i oko grada vrvjeli su nebrojeni hodočasnici. Zato se krvavi događaj na Golgoti morao što brže svršiti. Postojao je također zakon, da se obješeno tijelo smaknutoga čovjeka prije večera skine i pokopa:"Neka ne ostane truplo njegovo preko noći na drvetu. Isti još dan moraš ga pokopati. Jer je proklet od Boga, tko je obješen. Ne oskvrni zemlje, koju ti Gospod, Bog tvoj, daje za baštinu" (Dt 21,23). Židovi dakle mole Pilata, da se učini prema njihovu zakonu. Novodio vojnika polazi na Golgotu, noseći potrebne sprave. Tu visi Isus, već mrtav, dva razbojnika još dišu. U blizini stoje Bl.Dj.Marija, sv.Ivan, pobožne žene. Odigrava se zadnji čin golgotske tragedije, sulicom se probada Srce Spasiteljevo.

2.preludij: Isprosimo si milost, da se obnovimo u pobožnosti prema probodenomu Srcu Isusovu!

I. - ISUSU NE LOME KOSTI. - Okrutan je posao, što ga vojnici obavljaju na Golgoti. Dvojici razbojnika lome kosti. Čita se u staroj rimskoj književnosti poslovični izraz: "Ne može umrijeti, ako mu se golijeni ne slome". Bit će da su tako pospješivali smrt zločinaca, koji su se teško borili s dušom, presporo se rastajali sa životom. Kod Rimljana bilo je također lomljenje kostiju u običaju kao posebna smrtna kazna robova i vojnika odmetnika. Na Golgoti dakle dva razbojnika, dok im se tako pomaže na drugi svijet, jauču, izdišu. A Bl.Dj.Marija s užasom u duši čeka, šta će to biti s mrtvim Isusom, hoće li još po njegovu mrtvom tijelu udarati, iznakaziti ga. Ne! Bog toga neće dopustiti. Isusova je žrtva gotova, kao zaklana žrtva Isusovo je tijelo na poseban način Bogu posvećeno, pod zaštitom je Božjom.

Sv.Ivan piše:"Ovo se dogodi, da se ispuni Pismo: Nijedna kost neće mu se slomiti". Propis je to Sv.Pisma glede vazmenoga janjeta (Eks 12,46). S vazmenim janjetom ima se postupati s posebnim pijetetom. Koliko više s Janjetom Božjim, koji uzima grijehe svijeta! Koliko više s Janjetom, koje će skoro nebeskom Jeruzalemu vrijediti koliko čitav hram i obasjavati ga kao sunce, biti tamo predmet klanjanja kao vladar neba i zemlje (Apk 21,22s. i t.d.)! Mila je svetim piscima prispodoba Isusa kao vazmenoga janjeta (1K 5,7), janjeta strpljivog (Dap 8,32), nevinog (1P 1,19). Kao vazmeno janje sjeća nas Isus izlaska iz ropstva egipatskoga, đavolskoga. Počinje nova era slobode djece Božje.

Kod Židova bila je jako raširena ovakova kletva: "Neka mu se smrve njegove kosti"! Tko zna, možda su neprija-

telji baš pod utjecajem ovog načina proklinjanja željeli, da se Isusu kosti slome. Bog nije dopustio. Raspeti Isus nije proklet, nego je nama svima u svakom pogledu pravi blagoslov Božji. Već se osjeća na Golgoti ruka Božja, koja će Isusa uskrisiti, nama otvoriti izvor svih milosti.

II. - VOJNIK KOPLJEM OTVARA SRCE ISUSOVO. - "A kad dođoše k Isusu, vidješe, da je već umro, i ne prebiše mu golijeni; nego jedan od vojnika probode mu bok kopljem, i odmah izađe krv i voda". Vojnik hoće da se uvjeri, je li Isus zaista mrtav, ili hoće da ga za svaku sigurnost ubije. Bez sumnje nišani na srce, probada božansko Srce Isusovo. Iz Srca izlazi krv i voda. Da li se radi o čudu? Čini se, da je evanđelista promatrao tu pojavu kao čudo, i da je u čudu vidio neko posebno, važno značenje, kad tako svečano dodaje: "I onaj, koji vidje, posvjedoči, i svjedočanstvo je njegovo istinito. I on zna, da govori istinu, da i vi vjerujete". Krvlju nas je svojom Isus otkupio. "Krv Isusa (Krista), Sina njegova, čisti nas od svakoga grijeha" (1Iv 1,7). Svoju dušu peremo i bijelimo u krvi Janjetovoj (Apk 7.14). Isus nas pere također vodom sv.krštenja.

Dva sredstva čišćenja izađoše iz boka Isusova,"da bi se nekako tamo otvorila vrata života, odakle su provreli sakramenti Crkve... Ona je krv prolivena za oproštenje grijeha, voda sprema spasonosnu čašu: ova pruža i pranje i piće" (sv.Augustin). Sama sv.Crkva rodila se prema crkvenim ocima na Golgoti iz Srca Isusova. "Quid vulnere isto salubrius": "što je više spasonosno od ove rane" (sv.Augustin)? "Tko je žedan,neka dođe; tko hoće, neka uzme žive vode zabadava" (Apk 22,17)!

III. - PROROČANSTVO ZAHARIJINO. - "I opet drugo Pismo veli: Vidjet će, koga probodoše". Prorok je Zaharija gledao u duhu muku i smrt Mesijinu, predvidio je također kajanje nekih od ubojica Mesijinih. Ovi će s ljubavlju gledati onoga, koga su proboli; pogled će njihov biti pun pouzdanja. Jao onima, koji se neće tako pokajati! I oni će vidjeti probodenoga Spasitelja, ali zdvojno plačući, na sudnji dan. "Eno, dolazi na oblacima, i gledat će ga svako oko, i oni, koji ga probodoše. I projadikovat će nad njim sva plemena zemaljska. Da, Amen" (Apk 1,7).

Naši su grijesi proboli božansko Srce Isusovo; plačimo nad svojom opačinom kao oni, o kojima proriče prorok Zaharija:"A na kuću Davidovu i na stanovnike jeruzalemske izlit ću duh milosti i molitve. Oni će pogledati na mene, kojega su proboli, i tugovat će za njim, kao što se tuguje za prvorođencem" (12,10)! Samoga smo Boga proboli u Isusu; neka on na nas izlije onaj duh milosti i molitve u dubokoj, intimnoj, nježnoj pobožnosti prema presv.Srcu Isusovu! To Srce gledajmo, gledajmo ga baš, u koliko je grijesima probodeno! Dajmo mu zadovoljštinu za svoje i za tuđe grijehe! Nek teku suze pokajničke!

Kolokvij s božanskim Srcem Isusovim u duhu kajanja i zahvalnosti!

POGREB ISUSOV

Mt 27,57-66; Mk 15,42-47; Lk 23,50-56; Iv 19,38-42

1.preludij: Isus visi već dulje vremena na križu. Umro je u tri sata po podne; iza toga došao je odred vojnika na Golgotu i pospješio smrt dvojice razbojnika. Međutim tražio je Josip iz Arimateje Pilata, da dobije od njega tijelo. Zatim on kupuje bijelo platno za ukop Isusov. Kad su Isusa skidali s križa i polagali u grob, moralo je biti već oko šest sati. Žurili su se, jer s prvim zvijezdama počinje subota, ne smije se više raditi. Sv.Luka veli, da je već subota osvitala (r.54); kako na večer? Po svoj prilici sv.Luka misli na pravu iluminaciju, što ju Židovi priređuju petkom na večer, kad im počinje njihova subota. Jeruzalem se dakle rasvjetljuje, smiruje se, ljudi se žure kući; na Golgoti tišina, samoća; sveti časovi ukopa Isusova! Predstavimo si ga prema kojoj poznatoj slici!

2.preludij: Nek nas Isusov ukop sjeti groba, koji čeka na nas! Neka nas sjedinjenje s Isusom oslobodi od svakoga straha pred smrću i grobom!

I. - ŠTA RADE JOSIP IZ ARIMATEJE I NIKODEM. - Josip iz Arimateje i Nikodem bili su možda na Golgoti svjedoci muke i smrti Isusove. Gledali su žrtvu tako nevinu, žrtvu za naše grijehe. Svetost Isusova, koja se očitovala u njegovim patnjama, izbijala iz njegovih posljednjih riječi, silno je na njih djelovala. Čudesa, što se dogodila kod smrti Isusove, i njih dvojicu su potresla. Ako je satnik priznao, da je Isus pravednik i Sin Božji, šta istom Josip i Nikodem! Ljubili su i štovali Isusa već prije, sad se u njima probudila još sućutna ljubav i želja, da se žrtvi golgotskoj dade zadovoljština. Čim je Isus izdahnuo, tako smijemo pobožno razmatrati, njih se dvojica posavjetuju, kako će Isusa lijepo pokopati.

Bit će to čin junaštva; ne pred Pilatom, koji na Isusa nije mrzio, nego ga je smatrao nevinim. Mogli su Josip i Nikodem drhtati pred velikim svećenicima, zakletim dušmanima Isusovim, njegovim pravim ubojicama. No Josip i Nikodem ne dršću, ne mare za njihov bijes. Prije su njih dvojica bili tajni pristaše Isusovi, bojali se Židova. Sada kad je Isus kanoti propao, visi mrtav, ožigosan, na drvetu križa, oni se više ne boje. Smrt Spasiteljeva već djeluje u dušama. Dva člana velikoga vijeća iskazuju počast osuđenomu i smaknutomu Isusu. Josip kupuje za tijelo Isusovo čisto platno; polaže mrtvog Isusa u svoj grob, što ga je dao isjeći u stijeni za sebe. Grob je nov; još nije nitko bio položen; tako se pristoji za presveto tijelo Isusovo. Nikodem donosi mirodija u obilju, oko 33 kg smirne i aloja.

Pomozimo u duhu Josipu i Nikodemu! Poljubimo čavle, koje oni vade iz ruku i nogu Isusovih, križ, s kojega silazi mrtvi Isus! Njegovo se izranjeno tijelo pere; brojimo

samo rane, koje je Isus za nas podnio! Metnimo u njih dragocjenu pomast svoje ljubavi i svog kajanja!

II. - ŠTA RADE MAJKA ISUSOVA, SV.IVAN I POBOŽNE ŽENE. - Misle i oni na ukop Isusov, najprije zabrinuto. Da ne bi Židovi pokopali Isusa na posebnim grobljima, što su ih imali za smaknute zločince! Tamo su valjda sahranili dva razbojnika. Sami su veliki svećenici molili Pilata, da se osuđenicima pospješi smrt, i da se skinu. Žudili su možda za tim, da i Isusovo tijelo bace među pokopane zločince. Ne da Bog. Isusova je žrtva gotova; već polako počinje vrijeme njegove proslave. Ispunit će se proročanstvo proroka Izaije:"Odredili su mu grob uz zločince. Ali je uz bogatoga bio iza smrti" (53,9). Tijelo je Isusovo pod zaštitom rimskoga zakona, prema kojemu se mrtvo tijelo smaknutih osuđenika daje rođacima ili prijateljima, ako za to mole. Josip iz Arimateje morao je upozoriti vojnike na Golgoti, da ima ili da kani moliti dozvolu, da ukopa mrtvog Isusa. Upozorio je jamačno i Ivana i svete žene; tako se ove smiruju, čekaju.

Jesu li pomogle Josipu, da se tijelo Isusovo uredi i odnese u grobnicu? Izgleda da nisu. Židovski je zakon branio javnu žalost za smaknutim osuđenicima; zato nema sprovoda, nema govora kod groba. Mrtvog Isusa ipak Josip i Nikodem polažu najprije u krilo Žalosne Majke Božje; pobožno o tome razmatrajmo prema XIII. postaji križnoga puta! Sa svetim ženama ljubimo mrtvomu Isusu ruke, promatrajmo s njima žalosni posao Josipov i Nikodemov, pomazanje Isusovo, povijanje u platno; gledajmo, kako se mirodije posiplju po čitavoj grobnici, po krevetu od kamena, gdje će Isus ležati! Evanđelje veli, da su Marija Magdalena i druga Marija međutim sjedile prema grobu; promatrale su točno, šta radi Josip. Misle već sada, kako će one iza subote sve još puno ljepše urediti. Po običaju meće se u grobnicu, ako to neće služiti za drugo smaknuće, i križ, i čavli, užeta, kruna od trnja. O svetih li relikvija! Napokon velik kamen zatvara grob Isusov. Prijatelji Isusovi žure se u grad, s tugom u srcu, a opet mirni i zadovoljni, što su lijepo sahranili mrtvoga Isusa.

III. - ŠTA RADE NEPRIJATELJI ISUSOVI. - Na veliki petak jamačno bijesno gledaju Josipa i Nikodema. Sutradan idu oni opet k Pilatu i mole, da bi se grob zapečatio i postavila straža. Sami tako učiniše, pošto su dobili dozvolu. Boje se uskrsnuća Isusova! Kako nazivaju Isusa pred Pilatom: "Onaj varalica"! Misle, da bi mogli i učenici Isusovi varati narod tobožnjim njegovim uskrsnućem. Sjećaju se oni Isusova proročanstva, da će uskrsnuti treći dan. Prema planu Providnosti Božje oni samo spremaju Isusu slavnije uskrsnuće, nama jače dokaze, da je Isus uistinu uskrsnuo. Kod Židova, koji su ljude pokapali odmah iza smrti, bio je običaj,

još par dana iza ukopa posjećivati grob ili stražiti kod groba, da se otvori grob, ako se pokopao čovjek prividno mrtav. Isusov grob posjećuju same vlasti, postavlja se tamo javna straža. Učenicima Isusovim sad tu nema pristupa; ako Isus uskrsne, neće se o tome dvojiti.

Ako se i nama čini, kao Izraelcima u babilonskom sužanjstvu, da smo u grobu, u grobu zapečaćenom, u grobu zastraženom, ne bojmo se! Ako trpimo s Isusom i radi Isusa, ako smo s Kristom zakopani, s Kristom ćemo i uskrsnuti. Štogod snuju neprijatelji, samo su to pripreme našeg slavnog uskrsnuća. Trajno neka budu pokopani samo naši grijesi!

Pokleknimo u duhu pred grob Isusov, klanjajmo se njegovu presv.tijelu, vraćajmo mu ljubav za ljubav!

Velika subota

SAMOĆA BL.DJ.MARIJE

1.preludij: Na veliki petak preuzeo je sv.Ivan brigu za Majku Isusovu. Na uskrsnu nedjelju nalazimo njega i njegova brata Jakova i njihovu majku Salomu u Jeruzalemu. Sigurno je s njima ostala i Majka Isusova. Pa kako bi putovala u subotu, na vazmeni blagdan? Od groba Isusova odveo ju je sv.Ivan u kuću, gdje su stanovali. Tu se ona po svoj prilici povlači u samoću, u koju posebnu sobicu, da bude sama sa svojim mislima i osjećajima. Tu se ona moli. U koliko se sastaje s drugima, možemo si ih predstaviti prema poznatoj slici u antwerpenskoj katedrali: Marija sjedi u sredini, diže ruke prema rupcu s utisnutom slikom lica Isusova, što ga prema njoj diže Veronika; Magdalena pada na koljena, sv. Petar plače, naslonjen na zid.

2.preludij: Da se uživimo u osjećaje Žalosne Majke Božje!

I. - MARIJA PLAČE ZA ISUSOM, SJEĆA SE ČITAVA NJEGOVA ŽIVOTA. - Šta nam je bila koja draga osoba, najjače osjećamo, kad nam ju smrt ugrabi. Stotina prizora iz njezina života reda se onda u našoj mašti, pobuđuje u nama tugu i čeznuće za onim, što smo na ovom svijetu zauvijek izgubili. Sjeća se Marija utjelovljene Riječi Božje, Sina Božjega, kojega svijet ne htje imati u svojoj sredini. "Na svijetu bijaše, i svijet je po njemu postao, i svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše" (Iv 1,10s.). Marija je tako duboko spoznala Isusovo božanstvo, te se sada iz dna duše zgraža nad najvećim zločinom svjetske povijesti, ubistvom Sina Božjega. Sjeća se Marija Isusove svetosti, koja je grješnome svijetu tako mrska, te je Isusa ubio.

Kako je plakao David za Saulom i Jonatom, koji su pali u ratu na gorama Gelboe. "Gore Gelboe. Ne padala rosa ni dažd na vas. "Na tvojim visinama, Izraele, najbolji leže mrtvi... Žao mi je za tobom, brate moj, Jonatan! Kako si mi bio drag" (2Sm 1,19.21.26). Kako je isti David tugovao za sinom Absalomom! "Sine moj Absalome! Sine moj! Sine moj Absalome! Ah, da sam ja umro mjesto tebe! O Absalome, sine moj, sine moj" (2Sm 19,1). Slušajmo, kako na isti način, samo s puno više ljubavi, uzdiše Majka Marija, zove svoje mrtvo dijete! Sjeća se ona Isusova dražesnog djetinjstva, njegove lijepe mladosti, njegovih propovijedi! Kako je bila lijepa pojava Sina Božjega među ljudima! "Lijep si ti, lijep između sinova ljudskih; milina se razlila na usnama tvojim" (Ps 45,3). Nema ga više! Ne čuje se više njegov glas! Kako za njim čezne, za utjelovljenim Bogom, njegova sveta, njega najvrednija Majka Marija!

II. - MARIJA PLAČE ZA ISUSOM, SJEĆA SE NJEGOVE PREGORKE MUKE. - Dok Marija plače za Isusom, gleda ga najviše onakva, kakva ga je vidjela na Golgoti. "Nema obličja na njemu, nema ljepote, da bismo ga gledali, i nema izgleda, da bismo našli ugodnosti na njemu... posljednji od ljudi, čovjek bolova... Kao jedan, od koga čovjek zaklanja lice svoje" (Iz 53,2s). Sjeća se Marija svake rane Isusove. "Od pete do glave nema ništa zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave, ni iscijeđene ni zavijene ni uljem zablažene" (Iz 1,6). Sluša Marija još, i zgraža se slušajući, bogohulne poruge velikih svećenika; ne raspaljuju u njoj osvetnih želja, ali joj ipak još sada iza svršene golgotske tragedije kao mačevi probadaju dušu. Probodeno Srce Isusovo ne trpi više, dušu Marijinu još para mač žalosti.

Sjeća se Majka Božja smrti Isusove, njegovih staklenih očiju, njegova hladnog tijela, što ga je prije ukopa primila u svoje krilo. "Vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li boli, kakva je moja, koja me pogodila, kad me je Gospod rinuo u žalost" (Lam 1,12). Marija još sada trpi tako, kako je trpjela na Golgoti, junački, s dubokim razumijevanjem muke Isusove i muke svoje. Već prije sv. Pavla Majka Isusova počinje ono divno dopunjavanje nedostatka nevolja Kristovih za sv. Crkvu (K 1,24). Kako je ona nama svima divan uzor pobožnog i sućutnog razmatranja pregorke muke Isusove, sjedinjenja naših nevolja s mukom našega Spasitelja!

III. - ČEGA U ŽALOSTI MAJKE BOŽJE NEMA. - U tuzi Žalosne Majke Božje ipak nema ni sjene zdvajanja. Žalost je reakcija protiv zla, a u zlu ima razaranje, gubitak, propast, smrt. No iza smrti, koju Bog nama šalje, slijedi uskrsnuće; ako propane koji vremeniti interes, baš se time spasava vječni; gubi se malo, da se dobije mnogo; ima razaranje, ali takvo da iz ruševina izađe nešto ljepše. Teško je u zlu na to misliti, očuvati pouzdanje. Očuvala ga je

Bl.Dj.Marija. Njezina je žalost bila ljuta, a ipak združena s mirom Božjim, koji nadilazi naše shvaćanje. U njezinoj žalosti ima nešto ekstatično lijepo, poduhovljeno; njezina žalost nije crna, ima na njoj odsjev nečeg božanskog. U njezinim suzama cakli se zora kršćanske nade. A mi tako lako zaboravljamo, da je nevolja operacija, iza koje dolazi zdravlje, - da je sredstvo u rukama Božjim, zaposlenim oko naše prave sreće, - da je tegoban put do lijepog cilja! Neka nam Žalosna Majka Božja pomogne do pravog shvaćanja patnje!

Apostoli, po svoj prilici u istoj kući s Majkom Isusovom, tugovali su na svoj način. Još je u njihovim srcima plamtjela ljubav prema Isusu, i zato su bili jako žalosni. No vjera se njihova u Isusa pokolebala. Uskrsnuće Isusovo nije im dolazilo na pamet. Marija je međutim prvu veliku subotu svetkovala kao mi, u sigurnom očekivanju uskrsne nedjelje. U njenoj duši miješali se razni osjećaji. Žalostio ju je veliki petak, smirivala ju je nada i vjera u Uskrsnuće. Utisla joj se u dušu slika Raspetoga; čeznula je Marija, da ju obveseli lik Uskrsloga. Rane od velikoga petka bile su u njezinom srcu još otvorene, ali je Marija već mirisala melem, koji će joj rane ublažiti.

Kolokvij sa Žalosnom Majkom Božjom u duhu sekvencije Stabat Mater!

S A D R Ž A J

OBEĆANI SPASITELJ. PRIPRAVA NA NJEGOV DOLAZAK

SKROVITI ŽIVOT SPASITELJEV U BETLEHEMU I NAZARETU

MUKA I SMRT ISUSOVA

S a d r ž a j